34 B

Norsk Lovtidende.

2den avdeling.

Samling av love, resolutioner m. m.

Utgit efter offentlig foranstaltning.



1911.

Utgiver til og med 22 oktober: **Fred. T. Salicath.**
forøvrig: **N. F. Leganger.**

Kristiania.
Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Norsk Lovtidende

2den avdeling.

1911.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt, hvori departementet antar, at bestemmelsen i sportellovens § 100 ikke kommer til anvendelse ved deposition av værdipapirer, som en foged mottar til opbevaring for amtet. 5 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av sorenskriver I. L. Alsing og hustru ved testamente av 6 november 1901 oprettede »Sorenskriver I. L. Alsing og hustru Bolette Sofie født Knagenhjelms Legat« for trængende, værdige og i Kragerø boende enker eller ugifte døtre efter avdøde borgere, embedsmænd eller bestillingsmænd av Kragerø og paa de under 17 december 1910 utarbeidede statutter for nævnte legat. 6 janr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Utenriksdepartementet, hvori der angaaende spørsmaal om norske myndigheters pligt til at underrette en fremmed stats konsulartjenestemænd i visse tilfælde henvises til en tidligere rundskrivelse fra Justisdepartementet av følgende indhold: 6 janr.

Ved paagripelse, ransakning, arrest, tvangsfuldbyrdelse eller lignende rettergangsskridt av civil eller kriminel art, som av norske myndigheter blir foretat ombord i fremmede fartøier, beliggende i norske havner, likesom ved retslig avhørelse av personer, tilhørende saadanne fartøiers besætninger, har efter almindelige folkeretslige regler vedkommende fremmede stats konsulartjenestemænd adgang til at være tilstede og til at forebygge eller opklare mulige misforstaaelser.

Idet departementet henleder opmerksomheten herpaa, finder man til opnaaelse av gjensidighet paa dette omraade overfor

6 janr. enkelte fremmede stater at burde be henstillet til samtlige underdommere, at de ved slike anledninger i betimelig tid gir vedkommende i eller i nærheten av den havn eller by, hvor forretningen blir foretat, bosittende konsulartjenestemænd (generalkonsul, konsul, vicekonsul, konsularagent), under hvis distrikt havnen (byen) hører, fornøden underretning om forretningens berammelse, forat han enten selv eller ved stedfortræder kan avgi møte, om han finder dette ønskelig. Hvis der er fare ved ophold, behøves saadan foreløbig underretning ikke, men i saa fald skal konsulartjenestemanden snarest mulig bakefter gives meddelelse om det passerte.

Nogen underretning er selvfølgelig ikke nødvendig, naar det gjælder saadanne besigtigelser m. v., som blir foretat i toldvæsenets eller sundhetspolitiets interesse eller for at hæve skibsavgifter eller lignende.

7 janr. **Kongelig resolution***), hvorved den av Hønefoss bystyre i møte den 29 november f. a. fattede beslutning om forandring av § 2 i den ved kongelig resolution av 24 oktober 1908 stadfæstede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Hønefoss stadfæstes som gjældende indtil videre i henhold til § 1 i lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900.

7 janr. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes, at post 2 i høieste resolution av 10 december 1897 angaaende særskilt opsyn ved skreifiskeriet i Lofoten skal lyde saa:

»Opsynets ledelse henlægges indtil videre til politimesteren i Lofoten og Vesteraalen. Departementet for Handel, Sjøfart og Industri bemyndiges til at fastsætte hans godtgjørelse og utfærdige instruks for hans heromhandlede virksomhet«.

7 janr. **Kongelig resolution,** hvorved der i medhold av § 15 i lov om Styret for det Industrielle Retsvern av 2 juli 1910, jfr. lov om patenter av s. d. § 48, fastsættes som gjældende indtil videre følgende forskrifter angaaende styrets forretningsorden:

1. Samtlige til styret indkomne patentkrav indordnes under en av de paa en fremlagt klassifikation opførte underklasser og i tilfælde underavdelinger (grupper) av disse underklasser.
2. Formanden i første avdeling av styret opstiller med approbation av styrets chef en fordelingsliste over, hvilke underklasser (i tilfælde grupper) av saker skal undergives

---

*) Bekjendtgj. 9 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor vedtægtens § 2 er indtat, saaledes som den nu lyder.

**) Bekjendtgj. 9 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

behandling — i henhold til § 4, første led, i loven om styret -- av hvert medlem av styret, som paa fordelingslisten anføres med navn. 7 janr.

3. Paa samme maate opstilles en fordelingsliste over, hvilke medlemmer av styret for hver sak efter dens klassifikation skal delta (foruten avdelingens formand og det medlem, til hvem saken først er avgit), i de utvalg, som omhandles i § 4, sidste led, i loven om styret, — forsaavidt patentsaker angaar.

Kongelig resolution, hvorved den av forstanderskapet for Hægdehaugens sparebank i møter den 29 december 1910 og 6 januar 1911 vedtagne forandrede plan for banken stadfæstes som trædende istedenfor dens ældre ved høieste resolutioner av 18 april 1890 og 22 oktober 1892 stadfæstede plan. 7 janr.

Kongelig resolution, hvorved et fremlagt forslag til omarbeidet reglement for telegraf- og telefonvæsenets ordning i felt (krigstelegraf-reglement) fastsættes til fremtidig befølgelse. 7 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Carl August Smith ved testamente av 19 mars 1880 til bedste for Tvedestrands kommune oprettede legat (barnehjem) »Carl August Smiths Minde« og paa de for dette under 2 november 1910 utarbeidede statutter. 7 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av overskuddet av barnehjælpsdagene i 1906 og 1908 dannede fond til bedste for barnehjem og barnekrybber i Kristiania, »Barnehjælpsdags-fondet«, og paa de for dette under 10 november 1910 utarbeidede statutter. 7 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa Hans Mustad og hustru ved gavebrev av 21 november 1910 oprettede »Hans Mustad og hustru Marie Mustads Legat til Motarbeidelse av Tuberkulosen« og paa de for dette legat under 10 december s. a. utarbeidede statutter. 7 janr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt, hvori uttales, at Flisen-Elverumsbanens anlægskontor antages at være forpligtet til efter landsskattelovens § 50 at gaa ligningskommissionen tilhaande med de oplysninger, som kontoret er istand til at meddele; jfr. forøvrig, hvad der er uttalt i departementets i Lovtidenden og Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet nr. 6 indtagne skrivelser av 26 november 1898 og 17 mars 1899. 9 janr.

10 janr. **Kongelig resolution,** hvorved den nuværende indehaver av det ulønnede generalkonsulat i Stockholm bemyndiges til at anstille undersøkelser angaaende indtruffet sjøulykke (konsulat-instruktionens § 83), til at opta edelige sjøforklaringer (konsulat-instruktionens § 86) samt til under undersøkelser angaaende andre forbrydelser eller forseelser, begaat ombord paa norsk skib, end forbrydelser eller forseelser i sjøfartsforhold at la vidneforklaringene beedige, saafremt beedigelse ikke uten betænkelighet kan utstaa indtil vidnernes ankomst til Norge (konsulat-instruktionens § 89).

10 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av sanitetsmajor Wilhelm Martens og hustru Henriette Martens, født Kaurin, ved testamente av 6 september 1892 oprettede »Studiosus medicinæ Wilhelm Martens's Legat« a) til fordel for trængende medicinske studerende og b) til belønning for avhandlinger over lungetuberkulose og paa den for dette legat under 25 november 1910 utarbeidede fundas.

10 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Minda Gulbranson og hendes barn ved gavebrev av 4 oktober 1910 oprettede »Hans Jacob Gulbransons Legat« til fordel for tuberkuløse, hjemstavnsberettigede i Kristiania og paa de for dette legat under 1 december 1910 utarbeidede statutter.

10 janr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge underretning fra den Luxemburgske Regjering har denne til at motta de i civilproces-konventionen av 17 juli 1905, artikel 1, første avsnit, og artikel 9, første avsnit, omhandlede anmodninger om forkyndelser og retsanmodninger fra fremmede konsuler[1]) bemyndiget foruten »le Procureur Général d'Etat«[2]) ogsaa »les procureurs d'Etat« inden sine respektive distrikter.

13 janr. **Plakat***), om forandring i plakat av 28 oktober 1876, indeholdende bestemmelser om fredning av sæl i Nordishavet.

I kraft av lov om fredning av sæl i Nordishavet av 18 mai 1876 § 1 bestemmes herved, at plakat av 28 oktober 1876 for aaret 1911 skal lyde saaledes:

»Paa havstrækningen mellem 67° og 75° nordlig bredde og mellem 5° østlig og 17° vestlig længde fra Greenwich meridian skal det være besætning paa norsk skib og enhver

---

*) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

[1]) Jfr. Norges særavtale med Luxemburg av 1 juni 1910.

[2]) Jfr. skrivelse fra Utenriksdepartementet av 23 september 1909.

norsk undersaat forbudt at dræpe eller fange sæl, klapmyds derunder ikke indbefattet, tidligere paa aaret end 1 april«. 13 janr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Torsnes herred, Smaalenene amt, under 11 juli og 21 november 1910 fattede beslutning til politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelige resolutioner av 1 mars 1895, 5 januar 1900 og 29 mai 1901 stadfæstede politivedtægter for Borge herred, hvorfra Torsnes herred er utskilt ved kongelig resolution av 19 december 1908. 13 janr.

Kongelig resolution**), hvorved meddeles approbation i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 paa den av bystyret for kjøpstaden Fredrikshald under 29 november 1907, samt 25 april og 21 december 1910 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden kjøpstaden. 13 janr.

Kongelig resolution***), hvorved meddeles approbation i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 paa den av herredsstyret for Halsaa og Hartmarks herred, Lister og Mandals amt, under 19 juli 1910 fattede beslutning om tillæg til de ved resolution av 3 januar 1901 approberte sundhetsforskrifter for herredet. 13 janr.

**Kongelig resolution†), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Soknedalens herred i Søndre Trondhjems amt under 26 september 1910 fattede beslutninger om almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning samt om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i herredet — dog med en enkelt forandring. 13 janr.

---

*) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor forskriftene er indtat.

***) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor tillægget er indtat.

†) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor de approberte beslutninger er indtat.

13 janr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa de av Rollags herredsstyre under 26 november og Opdals herredsstyre under 13 december 1910, begge i Buskeruds amt, vedtagne beslutninger om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

13 janr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa de bestemmelser, der er vedtat av Gjesdals herredsstyre, Stavangers amt, i møter den 29 oktober og 30 november 1910 om benyttelsen av pigtraad til gjærder, inden herredet m. v.

13 janr. **Kongelig resolution*****), hvorved de i konstituerende møte den 25 februar 1910 og generalforsamling den 14 april 1910 vedtagne love for fællesfløtning i Østre Slidre vasdrag i Kristians amt approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre.

13 janr. **Kongelig resolution******), hvorved de i møte den 13 juni 1910 vedtagne love for fællesfløtning i Randsfjorden, regnet fra Skipperstølensen ved Tingvold i Søndre Land til Hadelands Vasbund, i Kristians amt approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre.

13 janr. **Kongelig resolution†)**, hvorved de i møte den 30 november 1910 vedtagne regler for fællesfløtning i Vinstra vasdrag i Nordre Frons og Søndre Frons herreder, Kristians amt, approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre.

13 janr. **Kongelig resolution†)**, hvorved de i generalforsamling den 1 april 1910 vedtagne regler for fællesfløtning i Jøra—Gausa-vasdraget i Kristians amt approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre.

---

*) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor beslutningene er indtat.

**) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor bestemmelserne er indtat.

***) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor lovene er indtat.

†) Bekjendtgj. 16 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor reglene er indtat.

Kongelig resolution, hvorved meddeles tilladelse til, 13 janr.
at det til kirke indredede rum i en bygning, som »Kristiania smaakirkeforening« har latt opføre ved Klingenberggaten hersteds, indvies, for — under navn av Pipervikskirken — at benyttes til avholdelse av gudstjeneste, og at den ved kirken ansatte prest indtil videre — efter bemyndigelse av vedkommende sogneprest — forvalter sakramenterne og utfører de øvrige kirkelige forretninger for befolkningen i det strøk av Johannes menighet hersteds, som begrænses av Stortingsgaten fra Ruseløkveien til hjørnet av Rosenkrantzgaten, denne gate ned til Tordenskjolds plads, Sjøgaten, Engens gate og Ruseløkveien fra hjørnet av Engens gate op til Stortingsgaten.

Tilladelsen meddeles paa betingelse av:

a. At gudstjenesterne og de kirkelige handlinger utføres efter vor kirkes ritus av mænd, som efter lovgivningen er kvalifisert dertil;

b. at valget av kirkens prest undergives approbation av Kristiania biskop, og at presten staar under tilsyn av stiftsprovsten i Kristiania og biskopen;

c. at presten fører kirkebok for det ham anviste distrikt og dagsregister over sine geistlige forretninger samt tilstiller Johannes menighets sogneprest utdrag av kirkeboken, forsaavidt dette maatte ønskes;

d. at han avgir indberetninger og oplysninger vedkommende nævnte distrikt i likhet med, hvad der paaligger sognepresterne, og ved slutningen av hvert aar tilstiller biskopen en indberetning om sin virksomhet.

Kongelig resolution, hvorved nedenstaaende utkast til 13 janr.
instruks for bergembedsmændene, forsaavidt angaar deres tilsynsmyndighet i henhold til lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 § 40, approberes:

§ 1. Bergembedsmændenes tilsyn efter § 40 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 omfatter gruber og dagbrud for drift av mutbare mineraler og gruber for drift av ikke mutbare mineraler samt opberedningsverk, smeltehytter, ekstraktionsverk og andre bergverksdriften vedkommende anlæg i dagen, herunder sporveier og taugbaner, som ikke er over 2 km. lange, og som staar i umiddelbar forbindelse med vedkommende grube eller dagbrud. I de ovennævnte anlæg har de særlig at føre tilsyn med de dele av disses indretning og drift, som nærmest henhører under den egentlige grube- eller bergverksteknik, saasom anordning og drift av fordring, faring, ventilation, pumpning etc. Derimot hører tilsynet med maskineriet forøvrig, saasom kraftmaskiner m. v., under

13 janr. fabrikinspektørerne. Likeledes ligger kontrollen med overholdelsen av bestemmelserne i fabriktilsynslovens kap. III angaaende arbeidstid utenfor bergembedsmændenes tilsynsmyndighet.

Under fabrikinspektørerne henhører i sin helhet anlæg for drift paa ikke mutbare mineraler, saa længe den foregaar som dagbrud, tillikemed dertil hørende sporveier og taugbaner, som ikke er over 2 km. lange, og som staar i umiddelbar forbindelse med bruddet. Gaar driften over til at foregaa under dagen, sker derom underretning til vedkommende bergembedsmand.

§ 2. Inden det i § 1 fastsatte inspektionsomraade har bergembedsmændene med bistand av det stedlige fabriktilsyn at føre tilsyn med, at driften og arbeidet i vedkommende anlæg foregaar saaledes, at arbeidernes sundhet, liv og lemmer beskyttes saavidt gjørlig og paa hensigtsmæssigste maate, og overhodet at vedkommende forskrifter i fabriktilsynsloven og de i medhold av denne lov givne paalæg overholdes. Under utførelsen av dette hverv bør de optræde med streng upartiskhet og søke ved humanitet og imøtekommenhet at gjøre saavel arbeidsgivere som arbeidere overbevist om nytten av fabriktilsynslovens forskrifter. De bør optræde som begges velvillige raadgivere i alle spørsmaal vedkommende deres tilsynsomraade, som henhører under fabriktilsynslovgivningen.

§ 3. Bergembedsmændene skal for at kontrolere, at fabriktilsynslovens bestemmelser gjennemføres, forsaavidt angaar de bedrifter, der er undergit deres inspektion og for at erhverve personlig kjendskap til disse, i størst mulig utstrækning personlig inspisere dem. Hvis der til vedkommende bergembedsmand indløper, eller der offentlig fremføres klager over ulovlige forhold ved noget anlæg, som er undergit hans inspektion, bør han enten straks personlig foreta undersøkelser paa stedet eller — forsaavidt han deri skulde være forhindret — paa lægge det stedlige tilsyn uopholdelig at foreta undersøkelse og avgi indberetning om, hvad der ved undersøkelsen er forefundet. Anmelderens navn skal hemmeligholdes, medmindre han uttrykkelig samtykker i at navngives, eller anmeldelsen viser sig at være ubeføiet.

Under sine inspektioner kan bergembedsmændene avkræve enhver person, som er beskjæftiget ved anlægget, saavelsom anlæggets eier de oplysninger, som de finder nødvendige.

Paa forlangende av anlæggets eier eller bestyrer skal bergembedsmændene forevise sin av departementet utfærdigede legitimation.

§ 4. Naar bergembedsmændene ved personlig undersøkelse eller ved indberetning fra det stedlige fabriktilsyn bringer i erfaring, at en overtrædelse av fabriktilsynsloven eller av nogen

i medhold av denne git forskrift har fundet sted, bør de, 13 jan.
hvis overtrædelsen er av mer graverende art, straks anmelde forseelsen for vedkommende paatalemyndighet. Er forseelsen ikke av saadan art, bør bergembedsmændene, hvis den ikke rettes paa stedet, forelægge anlæggets eier eller bestyrer en viss passende kort frist, inden hvilken feilen maa være rettet eller mangelen avhjulpet. Ved fristens utløp har anlæggets eier eller bestyrer at underrette bergembedsmanden om, hvorvidt og hvorledes rettelse er skedd, hvorhos bergembedsmanden enten selv eller gjennem det stedlige tilsyn har at forvisse sig om, at hans paabud er efterkommet. Viser dette sig ikke at være skedd, anmelder bergembedsmanden forholdet for vedkommende paatalemyndighet, forat ansvar kan gjøres gjældende.

Hvis bergembedsmændene under sin inspektion opdager mangler ved anlægget eller overtrædelse av fabriktilsynsloven av saadan beskaffenhet, at de ikke hører under bergembedsmændenes tilsynsmyndighet, bør de, hvis mangelen eller overtrædelsen ikke paa opfordring rettes paa stedet, eller dette ikke kan finde sted, indberette saken for vedkommende fabrikinspektør.

Er det tvilsomt, om tilsynsmyndigheten tilkommer bergembedsmanden eller vedkommende fabrikinspektør, og disse ikke kan bli enige herom, forelægges saken for Departementet for Handel, Sjøfart og Industri til avgjørelse.

§ 5. Naar der er indtruffet en ulykke av den art, som omhandles i fabriktilsynslovens § 20, og som har medført nogens død, eller betydelige beskadigelse, bør bergembedsmændene, forsaavidt det kan ske uten væsentlig avbræk i deres øvrige virksomhet, og tilfældets beskaffenhet dertil gir grund, snarest mulig indfinde sig paa ulykkesstedet og anstille undersøkelser.

§ 6. Naar en bedrift i henhold til fabriktilsynslovens § 3 anmeldes for bergembedsmændene, skal disse straks sende vedkommende mandlige fabrikinspektør en gjenpart av anmeldelsen. Sysselsætter bedriften kvindelige arbeidere, underrettes tillike den kvindelige fabrikinspektør om anmeldelsen.

§ 7. Naar der i henhold til fabriktilsynslovens § 4 forelægges bergembedsmændene en plan for et paatænkt anlæg eller for omdannelse av et allerede bestaaende anlæg til uttalelse om, hvorvidt der av hensyn til fabriktilsynslovens bestemmelser findes noget ved planens befølgelse at erindre, kan de kræve, at planen er saa fuldstændig utarbeidet og ledsaget av saa fuldstændige tegninger m. v., at gjennemgaaelsen kommer til at foranledige saa litet arbeide som mulig. Skulde det paatænkte anlæg være av den beskaffenhet, at bergembedsmanden ikke uten speciel teknisk hjælp tør uttale nogen bestemt mening om planens lovmæssighet, indberetter han dette til departementet,

13 janr. som derpaa avgjør, hvorvidt saadan hjælp bør tilkaldes. Den indsendte beskrivelse med tegninger blir beroende i bergembedsmændenes arkiv.

§ 8. Bergembedsmændene skal være pligtig til efter nærmere paalæg av Departementet for Handel, Sjøfart og Industri at yde bistand ved indhentelse av statistiske oplysninger angaaende de anlæg, som hører under deres tilsynsmyndighet og dermed sammenhængende arbeidsforhold.

§ 9. Til opnaaelse saavidt mulig av ensartethet ved fabriktilsynslovens gjennemførelse bør bergembedsmændene i fornøden utstrækning konferere med hverandre og med vedkommende mandlige eller kvindelige fabrikinspektør.

Bergembedsmændene har efter anmodning av fabrikinspektørerne at uttale sig om andragender til departementet om dispensation fra lovens forskrifter.

§ 10. Mindst én gang aarlig bør bergembedsmændene møtes med de stedlige tilsyn i de kommuner, hvor der findes anlæg av betydning, som gaar ind under fabriktilsynsloven, og som er undergit deres tilsynsmyndighet, for at konferere om den maate, hvorpaa begges tilsyn bedst kan fremmes. Disse møter ledes av bergembedsmændene.

§ 11. Bergembedsmændene sorterer ogsaa med hensyn til deres tilsynsmyndighet efter fabriktilsynsloven under Departementet for Handel, Sjøfart og Industri og har at efterkomme de paalæg, som av departementet gives dem, hvorhos de har at bistaa dette som dets sagkyndige raadgivere i alle spørsmaal, der vedrører deres tilsynsmyndighet efter fabriktilsynsloven.

§ 12. Bergembedsmændene skal vedkommende deres tilsynsmyndighet efter fabriktilsynsloven føre følgende protokoller:

1. En bok efter et av Departementet for Handel, Sjøfart og Industri avfattet skema over samtlige i deres respektive distrikter værende anlæg, der henhører under fabriktilsynsloven, og som er undergit deres tilsynsmyndighet. Boken skal være forsynt med register.
2. En liste over anmeldte ulykker efter fabriktilsynslovens § 20 med angivelse av disses aarsaker og følger.

§ 13. Hvor det i fabriktilsynsloven er bestemt, at paabud, tilladelser og avgjørelser utfærdiges av, anmeldelser sker til eller erklæringer avgives av tilsynet, menes hermed bergembedsmændene, forsaavidt tilsynet er henlagt under disse, og forsaavidt disse funktioner i de av Kongen utfærdigede bestemmelser om omfanget av det stedlige tilsyns myndighet m. v. ikke er tillagt dette.

Bergembedsmændene kan i alle spørsmaal vedrørende lovens gjennemførelse æske erklæring av og oplysning hos vedkommende stedlige tilsyn.

§ 14. Ved utgangen av hvert kvartal oversender berg- 13 janr.
embedsmændene til Departementet for Handel, Sjøfart og Industri en nøiagtig opgave over foretagne reiser i fabriktilsynets anliggender og over disse reisers længde og varighet tillikemed regning over derfor tilkommende skyss- og kostgodtgjørelse i tilfælde i forbindelse med deres regninger vedkommende reiser i bergvæsenets anliggender.

Hvert eller hvert andet aar efter departementets bestemmelse avgir bergembedsmændene til departementet til offentliggjørelse en utførligere beretning om sin virksomhet i det forløpne aar, forsaavidt angaar deres tilsynsmyndighet efter fabriktilsynsloven. I beretningen meddeles ogsaa de herunder gjorte erfaringer angaaende fabriktilsynslovens gjennemførelse og virkningen derav saavel for industrien og arbeidsgiverne som for arbeiderne, og overhodet alt, som kan antages at være av interesse for fabrik- eller sociallovgivningen og dennes videre utvikling. I beretningen indføres en fortegnelse over antallet av de anlæg, som i beretningstiden er anmeldt til paatalemyndigheten for overtrædelse av fabriklovgivningen med angivelse av overtrædelsens art og om mulig resultatet av anmeldelserne.

§ 15. Det i nærværende instruks omhandlede tilsyn utføres enten av bergmesteren eller efter dennes anmodning eller under hans forfald av geschworneren.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation 13 janr.
paa et fremlagt i generalforsamling den 11 oktober 1910 vedtat utkast til ny plan for Gran og Brandbu private brandforsikrings-selskap saaledes, at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation 13 janr.
paa den i generalforsamling den 25 oktober 1910 vedtagne forandring i § 19 i den for Hitterens gjensidige brandassuranse-forening ved høieste resolution av 10 august 1894, jfr. kongelig resolution av 30 december 1905, approberte plan saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation 13 janr.
paa den i generalforsamling den 26 november 1910 vedtagne forandring i § 8 i den for Holts landsogns brandforsikrings-selskap ved høieste resolution av 25 november 1892 approberte plan saaledes, at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

13 janr. **Kongelig resolution,** hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at brandstyret for Vallø brand- og bygningskommune i Sems herred, Jarlsberg og Larviks amt, indtil videre skal bestaa av brandchefen og 3 av bygnings-repræsentantskapet valgte medlemmer.

13 janr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. meddeles stadfæstelse paa den av bidragsyderne vedtagne plan for en ny sparebank, som under navn av Time sparebank agtes oprettet inden Time herred.

13 janr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av bidragsyderne til grundfondet i møte den 5 november 1910 vedtagne plan for en ny sparebank, som under navn av Øre sparebank agtes oprettet inden Øre herred.

13 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av J. O. Dingsrud ved gavebrev av 1 oktober 1910 oprettede »Johan Olsen Dingsruds og Hustru Matheas Legat til værdige trængende i Urskogs Hovedsogn« og paa de for dette legat under 17 december 1910 utfærdigede statutter.

13 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvori paa foranledning av et vergeraad meddeles, at departementet har antat, at vergeraadet i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 §§ 16 og 18 maa kunne paalægge politiet at være tilstede som vidne ved revselse av et barn i henhold til nævnte lovs § 4. Lignende paalæg antages vergeraadet at kunne gi et av sine medlemmer (kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse til formanden i Rygge vergeraad av 16 juni 1905). Departementet skal dog tilføie, at man som regel maa anse det heldigst, at den omhandlede revselse overværes av et av vergeraadets medlemmer, og at politiets assistanse kun paakaldes, hvor forholdene undtagelsesvis maatte gjøre det nødvendig.

13 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen i anledning av en forespørsel fra en minoritet i et skolestyre angaaende forstaaelsen av departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 24 oktober 1908 og lovligheten av en av skolestyret i henhold til nævnte skrivelse fattet beslutning, hvorefter skolestyret tillater, at barnene til sin forberedelse benytter enten landsmaalsutgaven eller riksmaalsutgaven av en del nærmere opregnede lærebøker.

I den anledning meddeler departementet, at det med 13 janr.
nævnte skrivelse ikke har været meningen, at der skulde ske nogen fravikelse fra det i skolelovens § 73 givne paabud om, at skolestyret skal bestemme, i hvilket maal skolens lære- og læsebøker skal være avfattet og i hvilket maal elevenes skriftlige arbeider i almindelighet skal avfattes. Dette fremgaar formentlig tydelig nok av den omhandlede skrivelses første punktum, hvor det uttrykkelig henstilles til vedkommende skolestyre at fatte beslutning i henhold til lovens § 73. (Vedkommende skolestyre hadde nemlig ønsket at utsætte indtil videre med at fatte saadan beslutning). Det i nærværende skrivelse omhandlede skolestyre kan derfor ikke undlate at fatte uttrykkelig bestemmelse om, i hvilket maal skolens lære- og læsebøker skal være avfattet i likhet med, hvad der oplyses allerede at være gjort for de skriftlige arbeiders vedkommende. Forinden skolestyrets beslutning fattes, maa overtilsynets og kredsenes erklæring indhentes.

Hvad departementet i sin ovennævnte skrivelse har villet uttale er saaledes dette, at naar skolestyret overensstemmende med den i § 73 paabudte fremgangsmaate har besluttet, i hvilket maal lære- og læsebøkerne skal være avfattet, og i hvilket maal de skriftlige arbeider i almindelighet skal avfattes, kan skolestyret i forbindelse med eller som tillæg til beslutning efter § 72 om indførelse av en bestemt lærebok vedta, at, hvis boken foreligger saavel paa det almindelige bokmaal som paa landsmaal, skal barnene ha ret til ved sin forberedelse efter eget, det vil si forældrenes ønske, at benytte den ene eller anden av de to utgaver. En saadan tilladelse antok man ikke vilde komme i strid med beslutningen efter § 73.

De lærebøker, som barnene derimot bruker paa skolen, maa efter departementets mening være avfattet i den av skolestyret vedtagne sprogform, og herfra antages skolestyret ikke at ha ret til at dispensere. Departementet finder dog at burde tilføie, at man anser det uhensigtsmæssig, at barnene bruker den samme lærebok i én sprogform ved sin forberedelse i hjemmet og i en anden sprogform i skolen.

Til slut gjør departementet opmerksom paa, at den omhandlede skrivelse av 24 oktober 1908 i Lovtidenden er blit gjengit i en forkortet form, idet sidste led av skrivelsen sees utelatt. Dette led lyder saaledes: »Skolestyrets beslutning herom kunde for eksempel gives følgende form:

»N. N. lærebok benyttes. Skolestyret tillater, at barnene til sin forberedelse benytter saavel landsmaalsutgaven som riksmaalsutgaven««.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nede- 17 janr.
nes amt, hvori uttales, at en utenbygdsboende ekspor-

17 janr. tørs oplægning av planker og feldspat paa en jernbanestation til videreforsendelse ikke antages at kunne skatlægges som stedbundet næring efter landsskattelovens § 17.

19 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Trondhjems biskop angaaende forstaaelsen av den kongelige resolution av 24 oktober 1906, post II, om kirkernes benyttelse.

Departementet uttaler, at naar en kirke er tillatt benyttet overensstemmende med resolutionens post II nr. 1, blir de med benyttelsen forbundne utgifter, forsaavidt de ikke overstiger de sedvanlige, at utrede av kirkekassen. Under betegnelsen »sedvanlige« utgifter antages at maatte henregnes, hvad der medgaar til kirkebetjening (kirketjener og i tilfælde dørvogter), til renhold og til opvarmning og belysning; derimot indgaar utgifter til orgelbetjening og sangkor ikke under nævnte uttryk (jfr. resolutionens post I, 4de avsnit in fine).

Efter departementets mening kan kirketilsynet ikke la sidstnævnte utgifter — likesaalitt som de, der foranlediges ved kirkens benyttelse i henhold til resolutionens post II, nr. 2, 3 og 4 — utrede av kirkekassen, medmindre kommunestyret eller formandskapet har samtykket deri, eller der ved vedtagelsen av kirkekassens budget er tat hensyn til saadanne utgifter.

20 janr. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Lunners herred, Kristians amt, under 17 juli 1909 og 17 august og 19 november 1910 fattede beslutning til nye politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 21 mars 1893 stadfæstede politivedtægter for det daværende Jevnakers herred, hvorfra Lunners herved er utskilt ved kongelig resolution av 8 september 1896, samt istedenfor den ved kongelig resolution av 11 november 1903 stadfæstede beslutning om avgift av visse forestillinger og forevisninger.

20 janr. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Haus herred, Søndre Bergenhus amt, under 11 april, 19 mai og 8 november 1910 fattede beslutning angaaende politivedtægter for herredet.

*) Bekjendtgj. 21 jan. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor vedtægtene er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Breims herred i Nordre Bergenhus amt under 24 juli 1909 fattede beslutning om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse — dog med en enkelt forandring. 20 janr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Hølands herred, Akershus amt, i møte 26 november 1910 vedtagne beslutning om almindelige sundhetsforskrifter — dog med nogen forandringer. 20 janr.

Kongelig resolution, hvorved post A II b. i den Norske Regjerings resolution av 30 juni 1906, utfærdiget i henhold til § 12 i lov om fredning og bevaring av fortidslevninger av 13 juli 1905, for fremtiden skal lyde saaledes: 20 janr.

b. Stavangers museum for Stavangers amt. Dog kan de heromhandlede rettigheter og funktioner efter andragende i særegne tilfælde av vedkommende regjeringsdepartement tildeles Bergens museum.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. de av herredsstyrerne i Lindaas prestegjeld i Bergens stift i møter den 19 oktober og 4 november 1910 fattede beslutninger om at yde den residerende kapellan en skyssgodtgjørelse paa reiserne i anledning av gudstjenesterne svarende til, hvad der hittil er utbetalt av herredskasserne til skyss for kommunens regning, godkjendes i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 30, 2det led, som gjældende indtil videre. 20 janr.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorefter — ifølge en til Utenriksdepartementet indløpet meddelelse fra Forbundsraadet i Schweiz av 5 d. md. — de britiske besiddelser i Britisk Østafrika og Uganda har tiltraadt den i Rom den 26 mai 1906 avsluttede internationale overenskomst om utveksling av brev og æsker med angit værdi fra 1 mars førstkommende at regne. 21 janr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Akershus amt i anledning av regninger fra en distriktslæge for efter begjæring av politiet at ha undersøkt og avgit er- 21 janr.

*) Bekjendtgj. 21 jan. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor de approberte forskrifter er indtat.

21 janr. klæring om en mand, der formodedes at være sindssyk og farlig.

Departementet meddeler, at regningsbeløpene ikke vil kunne anvises av Delinkventfondet, da undersøkelsen efter, hvad der er oplyst, ikke er foretat i efterforskningsøiemed.

Derimot vil regningen over skyssgodtgjørelse kunne anvises som en almindelig skyssutgift i medicinalvæsenets anliggender. Kostgodtgjørelsen antages at burde utredes av amtskommunen. Da distriktslægen ikke er kompetent til i tilfælde at avgi farlighetserklæring vedkommende den sindssyke, jfr. kongelig resolution av 7 november 1908 § 3 og departementets rundskrivelse av 27 januar 1910, vil departementet imidlertid ikke kunne anvise ham noget salær.

23 janr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt i anledning av, at en sorenskriver i et tilfælde, hvor en eiendom var solgt ved tvangsauktion for resterende eiendomsskat, paa vedkommende auktionsskjøte hadde anmerket, at en tidligere eier av eiendommen manglet tinglæst hjemmel til samme.

I anledning herav uttaler departementet, at spørsmaalet om, i hvilken utstrækning sorenskriveren har at paaføre tinglæste dokumenter anmerkninger, henhører under hans egen avgjørelse, som kan indbringes for domstolene, men at departementet for det omhandlede tilfældes vedkommende slutter sig til en av Finansdepartementet paa foranledning avgit uttalelse, i hvilken bl. a. anføres, at naar vedkommende auktion er avholdt til dækkelse av resterende eiendomsskat, maa det offentlige gjennem auktionsbudets approbation kunne meddele auktionskjøperen fuld hjemmel paa eiendommen uten hensyn til, om nogen av eiendommens tidligere eiere har manglet tinglæst hjemmel.

24 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av rentier Rudolf Josef Katscher ved testamente av 25 april 1907 oprettede »R. J. Katschers Legat for Gutter og Piker av Folkeskolen i Kristiania« og paa de for legatet under 27 september 1910 utfærdigede statutter.

24 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av rentier Rudolf Josef Katscher ved testamente av 25 april 1907 oprettede »R. J. Katschers Legat for Gutter og Piker fra de høiere Skoler i Kristiania« og paa de for legatet under 27 september 1910 utfærdigede statutter.

27 janr. **Plakat** *), indeholdende bestemmelser om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v.

*) Bekjendtgj. 28 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

I henhold til §§ 3 og 5 i lov om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v. av 25 juli 1910 utfærdiges følgende bestemmelser: 27 janr.

I.

Læger og dyrlæger kan beregne et tillæg til medicinal- (veterinærmedicinal-) takstens priser av 25 pct. for nedennævnte lægemidler: *Aether*

» *pro narcosi.*
» *spirituosus.*
» *chloratus spirituosus.*
» *spirituosus camphoratus.*
Alcohol absolutum.
Chloretum aethylicum.
» *apomorphicum.*
Chloroformium.
Collodium.
» *cantharidatum.*
» *elasticum.*
» *jodoformii* (veterinærmedicinaltaksten).
Electuarium aperiens.
Emplastrum adhaesivum extensum og andre strøkne heftplastre undtagen *Sericum adhaesivum.*
Emplastrum gummi-resinosum extensum.
Extractum belladonnae.
» *filicis.*
Extractum gentianae.
» *hyoscyami.*
» *opii.*
» *secalis cornuti.*
Folium belladonnae concisum & pulveratum.
» *digitalis* » »
» *hyoscyami* » »
» *stramonii.* » »
Infusum rhei alkalinum.
» *sennae compositum.*
Linimentum ammoniacatum camphoratum.
Liqvor antispasticus.
» *ferri albuminati.*
» *ophthalmicus.*
Mel depuratum.
Mucilago gummi Arabici.
Oxymel scillae.
Pilulae Blaudii majores.
» » *minores.*
» *ferri compositae.*

27 janr.

Rhizoma filicis concisum & pulveratum.
Secale cornutum » »
Serum antidiphtericum.
Solutio adrenalini.
» *ammoniaci.*
» *hyperoxydi hydrogenici.*
» *susprarenini.*
» *jodi spirituosa.*
» » » *Ph. N. I.*
Spiritus ammoniacatus anisatus.
Spiritus concentratus.
Sulfas esericus og andre eserinsalte.
Syrupus althaeae.
» *jodeti ferrosi.*
» *sennae mannatus.*
» *senegae.*
Tinctura asae foetidae.
» *benzoes.*
» *castorei.*
» *myrrhae.*
» *valerianae aetherea.*
Ungventum acetatis plumbici.
» *oxydi plumbici.*

Procenttillægget kan kun beregnes, naar lægemidlet enten leveres alene eller i blandinger, for hvilke der ikke er fastsat en bestemt pris i medicinal- (veterinærmedicinal-) taksten. Tillægget beregnes paa den maate, at procenterne lægges til takstens pris for det kvantum, som leveres av vedkommende middel. Brøk av øre opføres som hel øre.

II.

Med hensyn til opbevaring, tilberedning og levering av lægemidler skal iagttages følgende:

§ 1. Naar læge eller dyrlæge vil levere et lægemiddel, kan han selv foreta blanding av forskjellige stoffe, avveining av pulvere og tilberedning av piller, opløsninger og salver samt andre arbeider, som almindelig foretages i apotekenes receptur.

Sammensatte lægemidler skal forøvrig kjøpes i færdig stand fra apotek, forsaavidt de ikke paa grund av liten holdbarhet maa tilberedes for hver gang (ex tempore), f. eks. dekokter, infuser og emulsioner.

§ 2. Lægemidler, hvorav der føres beholdning, maa opbevares — saavidt mulig samlet — i hylder og skaper, adskilt fra andre ting.

Ethvert lægemiddel skal opbevares saaledes, at det er beskyttet mot støv og andre forurensninger, hvert i sin særskilte

beholder. Enhver beholder maa være signert overensstemmende 27 janr.
med farmakopøens forskrifter (for dyrlægers vedkommende overensstemmende med veterinær-medicinaltakstens og dens supplements nomenklatur).

Lægemidler, som ikke taaler lysets paavirkning, skal opbevares paa lysbeskyttende glas eller i mørkt skap.

Gifter, som skal være signert med ††, eller som ifølge analogi kan stilles i klasse med disse, skal opbevares i et tillaast skap, hvortil bare lægen (dyrlægen) har nøkkelen.

Lægemidler, som ikke taaler varme eller frost, eller som maa henstaa i mest mulig jevn temperatur, bør opbevares i frostfri kjelder.

Brukte, skidne glas, som mottages i bytte, maa opbevares og rengjøres paa betryggende maate.

§ 3. Utleveres lægemidler, som i medicinal- (veterinær-medicinal-) taksten er betegnet med *, uten bestemt bruksanvisning, skal giftsignatur paaklæbes, saafremt vedkommende stofs samlede mængde overskrider den maksimaldose, som er fastsat for stoffet.

Lægemidler, som dyrlæger leverer, skal være merket med ordene »Medicin til dyr«.

Sublimat, som utleveres i form av pulver eller pastiller, og sublimatopløsninger sterkere end 1 pro mille skal altid paaklæbes giftsignatur.

§ 4. For lægemidler til indvortes bruk, d. e. til at svælges, skal anvendes signatur av hvitt papir, og for lægemidler til utvortes bruk signatur av farvet papir.

Lægemidler, som skal svælges, maa ikke utleveres i kantede medicinglas.

§ 5. Flytende giftige stoffe eller andre væsker, som kan foraarsake skade, om de indtages, maa ikke utleveres paa øl-, vin-, punsj- eller mineralvandflasker eller paa andre kar, som paa grund av sin sedvanlige anvendelse kan gi anledning til farlige forvekslinger.

§ 6. Enhver læge og dyrlæge, som leverer lægemidler, har at finde sig i, at hans medicinbeholdning blir underkastet eftersyn av den, som maatte bli bemyndiget til det av departementet.

Denne plakat træder straks i kraft.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, 27 janr.
i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Nes herred, Akershus amt, i møter 7 september og 16 november 1910 ved-

*) Bekjendtgj. 28 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor de approberte sundhetsforskrifter er indtat.

27 janr. tagne beslutning om almindelige sundhetsforskrifter — dog med nogen forandringer.

27 janr. **Kongelig resolution** *), hvorved bestemmes:

1. I henhold til lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (kfr. lov nr. 8 av 25 juli 1910) dens § 2, 3dje led, gives approbation paa Holmestrands bystyres beslutning av 6 juni 1910 angaaende indførelse av kommunal kjøtkontrol for kjøpstaden Holmestrand paa betingelse av, at kjøtkontrolstationen og dens indredning til enhver tid skal være godkjendt av departementet, og at ansættelsen av den kommunale kjøtkontrolør likeledes skal godkjendes av departementet.
2. I henhold til samme lovs § 5, 3dje led, gives approbation paa de av Holmestrands bystyre i møter den 6 juni og 23 september 1910 fastsatte avgifter for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen og tider, til hvilke kontrol utenfor stationen skal kunne finde sted.

27 janr. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Kabelvaags bygnings-repræsentantskap i møter den 13 september og 24 oktober 1910 samt 17 januar 1911 vedtagne byggeforskrifter for nævnte bygningskommune.

27 janr. **Kongelig resolution** ***), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 65 og 66 bestemmes:

1. At nævnte lov skal være gjældende for et strøk ved Sems jernbanestation i Jarlsberg og Larviks amt indenfor de av Sems herredsstyre i møte den 27 oktober 1910 foreslaaede grænser.
2. At dette strøk overgaar til egen kommune i brandvæsenets anliggender.

27 janr. **Kongelig resolution**, hvorved det i henhold til § 4 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, jfr. lov av 2 april 1901 om forandringer i den nævnte lov, bestemmes, at der som medlem av bygningskommissionen og reguleringskommissionen i Gjeithus bygningskommune i Modums herred, Buskeruds amt, istedenfor sundhetskommissionens ordfører indtil videre fungerer en anden

---

*) Bekjendtgj. 28 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor avgiftene m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 28 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor forskriftene er indtat.

***) Bekjendtgj. 28 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.

paa stedet bosat læge, som dertil av overøvrigheten be- 27 janr.
skikkes.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om 27 janr.
brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at lensmanden i Nedre Eker indtil videre indtræder i politimesterens sted som medlem av brandstyret for Mjøndalens brand- og bygningskommune.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 27 janr.
paa den av forstanderskapet for Drangedals sparebank i møte den 10 december 1910 vedtagne forandring i bankens ved resolutioner av 11 mai 1894 og 21 april 1909 stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 27 janr.
paa den av forstanderskapet for Kolvereids sparebank i møte 29 december 1910 vedtagne ændring av § 20 i bankens ved høieste resolution av 11 december 1888 m. fl. senere resolutioner stadfæstede plan.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 28 janr.
det av skomakermester Christian Olsen og hustru Mathilde, født Wang, ved gjensidig testamente av 29 september 1883 oprettede »Skomakermester Christian Olsen og Hustrus Legat til Fordel for Tjenestepiker« og paa de for legatet under 9 november 1910 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 28 janr.
det av skomakermester Christian Olsen og hustru Mathilde, født Wang, ved gjensidig testamente av 29 september 1883 til fordel for Kristiania haandverkeres »Alders Hvile« oprettede »Skomakermester Christian Olsen og Hustrus Legat til »Alders Hvile«« og paa de for legatet under 9 november 1910 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 28 janr.
det av rentenist Rasmus Andersen Bøe ved testamente av 23 mai 1906 oprettede »Rasmus A. Bøes Legat« til fattige skolebarns ophold paa landet om sommeren og paa de for legatet under 7 november 1910 utfærdigede statutter.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til et medlem av en 28 janr.
bys formandskap, hvori departementet om forstaaelsen av bestemmelsen i byskolelovens § 40 d. forsaavidt angaar spørsmaalet om kommunestyrets forpligtelse til at vælge som medlemmer av skolestyret forældre, som har barn i folkeskolen, uttaler, at departementet er enig i, at lovens krav i denne henseende er

28 janr. skedd fyldest, naar halvparten av de medlemmer, som hver gang vælges av kommunestyret, ved valget har barn i folkeskolen.

Hvorvidt kommunestyret ved et valg vil ta hensyn til, at mindre end halvparten av de gjenværende bystyrevalgte medlemmer av skolestyret har barn i folkeskolen, vil helt bero paa kommunestyrets egen avgjørelse; forpligtet hertil efter skoleloven kan kommunestyret ikke ansees for at være. De medlemmer av skolestyret, som er valgt i egenskap av forældre, mister heller ikke sin plads i skolestyret, fordi om de i valgperioden maatte ophøre at ha barn paa folkeskolen, se departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 11 mars 1898.

28 janr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene.

Lov om drift av apotek av 4 august 1909 bestemmer i § 15, at enhver apoteker skal være forpligtet til at føre regnskap over apotekets omsætning og driftsutgifter overensstemmende med de bestemmelser, som herom utfærdiges av departementet samt at tilstille departementet de utdrag av sine regnskaper og de opgaver angaaende driften, som det maatte forlange.

Apotekere har ogsaa tidligere været anset forpligtet til at føre bøker likesom andre handlende, og departementet finder, at saadan forpligtelse fremdeles bør gjælde. Man bestemmer derfor, at de regler om kjøbmænds bokførsel, som indeholdes i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 11, ogsaa skal komme til anvendelse paa apotekere.

Departementet anser det ikke nødvendig, at der i dagboken eller kladdeboken indføres de salg, som i apotekene sker paa kredit i henhold til recepter, naar disse, som er paategnet nøiagtige oplysninger om de krediterede beløps størrelse, samles i særskilte omslag eller sammenheftes, og beløpene for hvert kvartal regnskapsføres.

Kassaboken skal avsluttes for hver maaned, og i en særskilt bok skal der av hensyn til de avgifter, som det er paalagt apotekerne at erlægge til statskassen av omsætningen, indføres for hver maaned summen av de beløp, som er indkommet 1) ved kontantsalg og 2) ved indbetalinger paa krediterede varer. Denne bok skal føres fra januar 1911 overensstemmende med et fremlagt skema. Der skal medregnes alle beløp, som er indkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp at medregne, som er indkommet for varer, som enten direkte eller gjennem mellemmænd forhandles til andre apotek. Omsætningen ved filialapotek beregnes særskilt.

Denne bok over apotekets omsætning opsummeres ved utgangen av hver budgettermin — første gang ved utgangen av

juni maaned d. a. Inden en maaned derefter skal apotekeren i henhold til apoteklovens § 7 indsende til departementet en paa tro og love avgit opgave over apotekets omsætning i budgetaaret (første gang for tiden fra 1 juli 1910 til 30 juni 1911) Denne opgave, som kan sendes direkte til departementets medicinalavdeling, skal indeholde avskrift av ovennævnte omsætningsbok (efter skema) for den forløpne termin (første gang dog kun for de sidste 6 maaneder). Opgaverne bedes ledsaget av en beregning over, hvilken avgift apoteket i henhold til Stortingets beslutning skal erlægge til statskassen for budgetterminen. 28 janr.

Avgiften indbetales til vedkommende offentlige oppebørselsbetjent (skattefoged, byfoged, amtskasserer eller foged) inden den i apoteklovens § 7 fastsatte frist (første gang 1 oktober 1911).

Erlægges ikke avgiften til forfaldstid, beregnes 5 pct. aarlig rente til betaling sker.

Fra og med indeværende budgetaar bortfalder de avgifter, som endel apotekere tidligere har erlagt til det Farmaceutiske Instituts Fond.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Stavangers amt, hvori paa foranledning meddeles, at departementet antar, at en aastedsforlikskommissær kan fordre sig fritat for hvervet som medlem av fattigstyret; jfr. lov om forliksvæsenet av 20 juli 1824 § 5, lov av 17 juni 1880 (nr. 3) § 3 og departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 26 juni 1902. 30 janr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene. 31 janr.

Under 13 august 1910 er der utfærdiget kongelig kundgjørelse om de avgifter, som apotekerne i henhold til Stortingets beslutning skal erlægge til statskassen av sin omsætning. Avgifterne blir at indbetale til vedkommende oppebørselsbetjenter inden den i § 7 i lov om drift av apotek av 4 august 1909 fastsatte frist 3 maaneder efter budgetaarets utgang.

Beløpet skal ikke indtages i oppebørselsbetjentens kontributionsregnskap, men blir med fornøden forklaring at indbetale i nærmeste avdeling av Norges Bank. Samtidig med indbetalingen til banken av vedkommende beløp skal oppebørselsbetjenten avgi meddelelse til Finansdepartementet om, at indbetalingen er foregaat. Den av banken mottagne kvittering skal oppebørselsbetjenten indsende til dette departements medicinalavdeling med fornøden forklaring om, hvilket apotek og hvilken budgettermin det indbetalte beløp vedkommer.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en sorenskriver, som hadde anmodet om nærmere forklaring vedkommende 2 febr.

2 febr. enkelte spørsmaal i departementets rundskrivelse av 25 mai 1909 angaaende anvendelsen av Handelsdepartementets skemaer for utskrifter av sjøforklaringer optat av sjørettene. Departementet uttaler, at skemaerne skal benyttes som første ark i utskrifter av sjøforklaringene saaledes, at det kommer til at tjene som et slags titelblad. I retsboken (ekstraretsprotokollen) blir derimot alene spørsmaalene at indta. For at undgaa at maatte gjenta dem ved hver sjøforklaring har man i rundskrivelsen bestemt, at de alene behøver at indtages i retsboken første gang, der i denne protokoleres en sjøforklaring overensstemmende med noget av Handelsdepartementets skemaer. Naar der saa senere i samme protokol atter forekommer sjøforklaring efter samme skema, er det ved denne tilstrækkelig for spørsmaalenes vedkommende at henvise til den første sjøforklaring.

Da der efter sjøfartslovens § 320 skal avgives en saavidt mulig sammenhængende beretning om vedkommende begivenhet, antar departementet, at der under skemaernes spørsmaal 1 kan indhentes forklaring paa den gamle maate. Saafremt de følgende spørsmaal ikke dermed er besvart, bør dette derefter i tilfælde ske under henvisning til spørsmaalenes nummer paa Handelsdepartementets skemaer. Ogsaa besvarelsen av hvert enkelt av disse spørsmaal antages at burde gives i sammenhæng, uten at protokollationen unødig opstykkes i form av spørsmaal og svar.

4 febr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Hornindals herredsstyre, Nordre Bergenhus amt, i møter den 15 oktober 1910 og 2 januar 1911 fattede beslutning om pigtraads anvendelse til gjærde inden herredet.

4 febr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 45 bestemmes, at de ved kongelig resolution av 11 juni 1904 fastsatte fiskeriregler for den norske del av Svinesund og Iddefjorden gives følgende tillæg:

Vedkommende fiskeri-inspektør skal være berettiget til, uanset de i nævnte resolution fastsatte forbud mot fiskeri med visse redskaper eller til visse tider, at fiske eller under anordning av de forskrifter, som til forebyggelse av misbruk ansees fornødne, la fiske laks eller sjø-ørret, forsaavidt saadant sker i videnskabelig øiemed eller for at skaffe rogn til utklækningsapparater.

*) Bekjendtgj. 6 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 6 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

Likesaa skal han være berettiget til at meddele tilladelse til, at sjø-ørret, der er fanget i saadant øiemed, efter avbenyttelsen kan sælges ogsaa i den i resolutionens post 2 nævnte tid. 4 febr.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 30 a bestemmes, at bruk av drivgarn til fangst av laks skal være forbudt i Romsdals amts fjorder i en avstand av 500 meter fra land og faststaaende laksefangst-redskap og 3000 meter fra lakse-elvs munding. 4 febr.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 5, 3dje passus, i lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (jfr. lov av 25 juli 1910) meddeles approbation paa de av Skiens bystyre i møte den 12 januar 1911 fastsatte avgifter for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen og tider, til hvilke kontrol utenfor kontrolstationen skal kunne finde sted. 4 febr.

Kongelig resolution, hvorved de nuværende indehavere av konsulatet i Fredrikshavn og vicekonsulatet i Helsingør bemyndiges til at anstille undersøkelser angaaende indtruffet sjø-ulykke (konsulatinstruktionens § 83). 4 febr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at »Reglement for studenterutvalg« av 25 april 1907 med tillæg av 19 januar 1909 forandres saaledes, at det blir lydende overensstemmende med nedenstaaende utkast: 4 febr.

§ 1. De studerende til de teologiske, juridiske, medicinske, sproglig-historiske, matematisk-naturvidenskabelige embedseksamener og bergeksamen samt de studerende til statsøkonomisk eksamen, som er akademiske borgere, vælger hver for et aar 3 repræsentanter og 2 suppleanter til studentutvalg, der tjener som mellemled mellem Universitetets myndigheter og de studerende i anliggender vedrørende disses interesser, navnlig forsaavidt angaar undervisningen ved Universitetet.

§ 2. Stemmeberettiget og valgbar er enhver student, der senest inden januar maaneds utgang paa foreskrevet maate har anmeldt sig som studerende til vedkommende embedseksamen. De studerende til hver enkelt embedseksamen stemmer særskilt paa sine repræsentanter og suppleanter. Disse danner særutvalg for de i § 1 nævnte grupper av fagstuderende. Hvis

*) Bekjendtgj. 6 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

**) —»— —»— , hvor avgiftsbestemmelsen m. v. er indtat.

4 febr. nogen valgt repræsentant avlægger embedseksamen, fungerer han dog til næste valg.

§ 3. Møter til valg av repræsentanter og suppleanter bekjendtgjøres ved opslag paa Universitetet i midten av januar maaned, og valgene foregaar første søgnedag i februar maaned. Møterne ledes av utvalgenes formænd eller i deres forfald av andre medlemmer av utvalgene. Paa valgmøterne stemmes skriftlig, og valgt blir de, som faar flest stemmer. I tilfælde av stemmelikhet trækkes lod. Formændene for de enkelte særutvalg vælges av disse selv blandt deres faste medlemmer ved særskilt valg; i dette har ogsaa de 2 suppleanter stemme. Saavel repræsentanter som suppleanter kan gjenvælges.

§ 4. De studerendes særutvalg kan av fakultetets dekanus eller eksamensdeputationens formand tilkaldes ved møter henholdsvis av fakultet eller deputation, hvori der behandles spørsmaal, som særlig angaar de studerende; de skal indkaldes til mindst ett møte i hvert semester. De har ogsaa ret til selv at fremkomme med forestillinger og forslag navnlig angaaende undervisningen, og i et møte av fakultet eller eksamensdeputation nærmere at redegjøre for disse.

§ 5. Formændene i de enkelte særutvalg danner et fællesutvalg, en institution, som repræsenterer de studerende ved Universitetet i almindelighet. Fællesutvalget vælger selv sin formand, næstformand og sekretær. Valgmøtet ledes av den fratrædende formand. I tilfælde av stemmelikhet trækkes lod.

Ved stemmelikhet under fællesutvalgets almindelige forhandlinger blir formandens stemme avgjørende. Har et særutvalgs formand forfald, saa han er forhindret fra at møte i fællesutvalget, opnævner han et medlem av utvalget til at møte i sit sted.

§ 6. Rektor kan tilkalde saavel fællesutvalg som særutvalg, naar han ønsker en overlægning. Fællesutvalget har ret til at komme med forestillinger og forslag i spørsmaal vedrørende de studerendes interesser, navnlig forsaavidt angaar undervisningen ved Universitetet.

§ 7. Det paaligger utvalgene at bringe til de studerendes kundskap, hvad der meddeles dem gjennem rektor, vedkommende dekanus eller eksamensdeputationens formand. De skal efter rektors anmodning bistaa ham med at paase, at de studerende inden Universitetets enemerker viser orden og god opførsel.

4 febr. **Kongelig resolution,** hvorved der uten hinder av bestemmelsen i kongelig resolution av 26 juni 1858 fra og med aaret 1911 tillates avholdt et ekstrating for Tanens sorenskriveri paa sorenskriverkontoret til tinglæs-

ning av dokumenter m. m. for hver av maanedene februar og mars. 4 febr.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om vernepligt og utskrivning av 19 juli 1910, dens § 19, bestemmes, at efternævnte ved politiet i byene ansatte tjenestemænd har at indtræde som medlem av vedkommende indrulleringskommission: 4 febr.

I Kristiania: en av politifuldmægtigene efter politimesterens nærmere bestemmelse.

I Bergen: politi-inspektøren.

I Trondhjem: en av politifuldmægtigene efter politimesterens nærmere bestemmelse.

I Fredrikstad: politi-assistenten.

I Drammen: politi-assistenten ved landavdelingen.

I Horten: politi-assistenten.

I Skien: politi-assistenten.

I Porsgrund: politimesteren.

I Brevik: politi-assistenten ved Telemarkens politimesterembede.

I Kristiansand: politi-assistenten.

I Stavanger: politimesteren.

I Aalesund: politi-assistenten.

I Kristiansund: politi-assistenten.

I Bodø: politimesteren.

I Tromsø: politimesteren.

I Hammerfest: politifuldmægtigen i Vestfinmarken.

I Vadsø: politifuldmægtigen i Tanen—Varanger.

I de øvrige kjøpstæder: politimesteren.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 2 og 25 november 1910 vedtagne forandringer i og tillæg til §§ 1, 2, 3, 22, 23, 24 og 25 i de for brandforsikrings-selskapet »Vesta« ved kongelig resolution av 10 april 1908, jfr. kongelig resolution av 14 juli 1909, approberte love saaledes, at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 4 febr.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 17 december 1910 vedtagne forandring i § 1 i de for Trondhjems brandforsikrings-selskap ved kongelig resolution av 3 mars 1910 approberte love saaledes, at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 4 febr.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 8 september 1910 ved- 4 febr.

4 febr. tagne forandring i § 1 i den for Vestre Søndmørs brandforsikrings-forening for hus og løsøre ved høieste resolutioner av 15 oktober 1897 og 14 januar 1904 approberte plan saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

4 febr. **Meddelelse** fra Forsvarsdepartementet til hæren:

Paa foranledning undlater departementet ikke at gjøre opmerksom paa, at bestemmelse om indkaldelse av mandskaper, som paa grund av egen forsømmelighet, sygdom eller flere aars fravær mangler fornøden færdighet til tjeneste i sin avdeling under felt, til ny rekrutskole i et større eller mindre antal dage fremtidig i henhold til lov om vernepligt og utskrivning av 19 juli 1910, dens § 49, skal træffes av generalkrigskommissæren.

Dette gjælder imidlertid ikke opeksersis under dette aars vaabenøvelser av tjeneste, hvormed mandskaper efter den tidligere gjældende vernepligtslovgivning staar til rest. Bestemmelse herom blir som hittil at træffe av brigaderne.

Fremtidig blir forslag til opeksersis at indsende til generalkrigskommissæren snarest mulig efter hvert aars vaabenøvelser.

7 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania, hvori paa forespørsel fra et skolestyres formand meddeles, at efter skolelovens § 6 sidste led er der adgang for et skolestyre til at frita skolebarn for undervisning i enkelte fag, naar de paa grund av tungt nemme eller svak helbred har vanskelig ved at følge med i dem alle, eller naar andre særlige omstændigheter maatte være tilstede. Man antar imidlertid, at til saadanne særlige omstændigheter ikke kan regnes, at barnenes forældre er misfornøid med en av skolestyret indført lære- eller læsebok, selvom forældrene paa egen regning er villige til at skaffe sine barn privatundervisning i vedkommende fag.

10 febr. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) angaaende stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912.

Saasom Stortinget under 1 februar d. a. har fattet følgende beslutning angaaende stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912:

---

*) Bekjendtgj. 11 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

[1]) Se Indt. budg. hovedp. X, kap. 1, tit. 8 og 9, utg. budg. hovedp. X, kap. 4, St.prp. nr. 11. Indst. S. nr. 26, St.tid. side 39.

Post 1. 10 febr.

Skattebeslutning om stempelavgift av dokumenter.

Av de i lov om stemplet papir av 9 august 1839 § 2 og i tillægslove av 11 april 1885 § 8, 17 mars 1902 § 1 og 8 juni 1907 § 4 omhandlede dokumenter samt av dokumenter, der er stempelpligtige uten hensyn til deres paalydende beløp, svares stempelavgift til statskassen fra 1 juli 1911 til 30 juni 1912 efter nedenstaaende tariffer.

a. for alle stempelpligtige dokumenter med undtagelse av veksler:

Tarif:

Nr.	1 til	25 øre	til det dokument, som ikke lyder paa mer end 50 kr.				
-	2 -	50 -	til det dokument, som lyder paa mer end 50 kr. og ikke over 100 kr.				
-	3 -	1 kr.	—	—	100 -	—	150 -
-	4 -	2 -	—	—	150 -	—	250 -
-	5 -	4 -	—	—	250 -	—	500 -
-	6 -	8 -	—	—	500 -	—	1 000 -
-	7 -	12 -	—	—	1 000 -	—	1 500 -
-	8 -	16 -	—	—	1 500 -	—	2 000 -
-	9 -	20 -	—	—	2 000 -	—	2 500 -
-	10 -	24 -	—	—	2 500 -	—	3 000 -
-	11 -	28 -	—	—	3 000 -	—	3 500 -
-	12 -	32 -	—	—	3 500 -	—	4 000 -
-	13 -	36 -	—	—	4 000 -	—	4 500 -
-	14 -	40 -	—	—	4 500 -	—	5 000 -
-	15 -	44 -	—	—	5 000 -	—	5 500 -
-	16 -	48 -	—	—	5 500 -	—	6 000 -
-	17 -	54 -	—	—	6 000 -	—	6 750 -
-	18 -	60 -	—	—	6 750 -	—	7 500 -
-	19 -	66 -	—	—	7 500 -	—	8 250 -
-	20 -	72 -	—	—	8 250 -	—	9 000 -
-	21 -	78 -	—	—	9 000 -	—	9 750 -
-	22 -	84 -	—	—	9 750 -	—	10 500 -
-	23 -	90 -	—	—	10 500 -	—	11 250 -
-	24 -	96 -	—	—	11 250 -	—	12 000 -
-	25 -	104 -	—	—	12 000 -	—	13 000 -
-	26 -	112 -	—	—	13 000 -	—	14 000 -
-	27 -	120 -	—	—	14 000 -	—	15 000 -
-	28 -	128 -	—	—	15 000 -	—	16 000 -
-	29 -	136 -	—	—	16 000 -	—	17 000 -
-	30 -	144 -	—	—	17 000 -	—	18 000 -
-	31 -	152 -	—	—	18 000 -	—	19 000 -
-	32 -	160 -	—	—	19 000 -	—	20 000 -
-	33 -	172 -	—	—	20 000 -	—	21 500 -

10 febr. Nr. 34 til 184 kr. til det dokument, som lyder paa mer end 21 500 kr. og ikke over 23 000 kr.

-	35 -	196 -	—	—	23 000 -	—	24 500 -
-	36 -	208 -	—	—	24 500 -	—	26 000 -
-	37 -	220 -	—	—	26 000 -	—	27 500 -
-	38 -	232 -	—	—	27 500 -	—	29 000 -
-	39 -	244 -	—	—	29 000 -	—	30 500 -
-	40 -	256 -	—	—	30 500 -	—	32 000 -
-	41 -	272 -	—	—	32 000 -	—	34 000 -
-	42 -	288 -	—	—	34 000 -	—	36 000 -
-	43 -	304 -	—	—	36 000 -	—	38 000 -
-	44 -	320 -	—	—	38 000 -	—	40 000 -
-	45 -	336 -	—	—	40 000 -	—	42 000 -
-	46 -	352 -	—	—	42 000 -	—	44 000 -
-	47 -	372 -	—	—	44 000 -	—	46 500 -
-	48 -	392 -	—	—	46 500 -	—	49 000 -
-	49 -	412 -	—	—	49 000 -	—	51 500 -
-	50 -	432 -	—	—	51 500 -	—	54 000 -
-	51 -	456 -	—	—	54 000 -	—	57 000 -
-	52 -	480 -	—	—	57 000 -	—	60 000 -
-	53 -	504 -	—	—	60 000 -	—	63 000 -
-	54 -	528 -	—	—	63 000 -	—	66 000 -
-	55 -	556 -	—	—	66 000 -	—	69 500 -
-	56 -	584 -	—	—	69 500 -	—	73 000 -
-	57 -	612 -	—	—	73 000 -	—	76 500 -
-	58 -	640 -	—	—	76 500 -	—	80 000 -
-	59 -	672 -	—	—	80 000 -	—	84 000 -
-	60 -	704 -	—	—	84 000 -	—	88 000 -
-	61 -	736 -	—	—	88 000 -	—	92 000 -
-	62 -	768 -	—	—	92 000 -	—	96 000 -
-	63 -	800 -	—	—	96 000 -	—	100 000 -
-	64 -	848 -	—	—	100 000 -	—	106 000 -
-	65 -	896 -	—	—	106 000 -	—	112 000 -
-	66 -	944 -	—	—	112 000 -	—	118 000 -
-	67 -	992 -	—	—	118 000 -	—	124 000 -
-	68 -	1 040 -	—	—	124 000 -	—	130 000 -
-	69 -	1 088 -	—	—	130 000 -	—	136 000 -
-	70 -	1 136 -	—	—	136 000 -	—	142 000 -
-	71 -	1 184 -	—	—	142 000 -	—	148 000 -
-	72 -	1 232 -	—	—	148 000 -	—	154 000 -
-	73 -	1 280 -	—	—	154 000 -	—	160 000 -
-	74 -	1 344 -	—	—	160 000 -	—	168 000 -
-	75 -	1 408 -	—	—	168 000 -	—	176 000 -
-	76 -	1 472 -	—	—	176 000 -	—	184 000 -

Nr. 77 til 1 536 kr. til det dokument, som lyder paa mer end 184 000 kr. og ikke over 192 000 kr. 10 febr.

-	78 - 1 600 -	—	—	192 000 -	—	200 000 -
-	79 - 1 680 -	—	—	200 000 -	—	210 000 -
-	80 - 1 760 -	—	—	210 000 -	—	220 000 -
-	81 - 1 840 -	—	—	220 000 -	—	230 000 -
-	82 - 1 920 -	—	—	230 000 -	—	240 000 -
-	83 - 2 000 -	—	—	240 000 -	—	250 000 -
-	84 - 2 080 -	—	—	250 000 -	—	260 000 -
-	85 - 2 160 -	—	—	260 000 -	—	270 000 -
-	86 - 2 240 -	—	—	270 000 -	—	280 000 -
-	87 - 2 320 -	—	—	280 000 -	—	290 000 -
-	88 - 2 400 -	—	—	290 000 -	—	300 000 .
-	89 - 2 480 -	—	—	300 000 -	—	310 000 -
-	90 - 2 600 -	—	—	310 000 -	—	325 000 -
-	91 - 2 720 -	—	—	325 000 -	—	340 000 -
-	92 - 2 840 -	—	—	340 000 -	—	355 000 -
-	93 - 2 960 -	—	—	355 000 -	—	370 000 -
-	94 - 3 080 -	—	—	370 000 -	—	385 000 -
-	95 - 3 200 -	—	—	385 000 -	—	400 000 -
-	96 - 3 360 -	—	—	400 000 -	—	420 000 -
-	97 - 3 520 -	—	—	420 000 -	—	440 000 -
-	98 - 3 720 -	—	—	440 000 -	—	465 000 -
-	99 - 3 920 -	—	—	465 000 -	—	490 000 -
-	100 - 4 120 -	—	—	490 000 -	—	515 000 -
-	101 - 4 320 -	—	—	515 500 -	—	540 000
-	102 - 4 560 -	—	—	540 000 -	—	570 000 -
-	103 - 4 800 -	—	—	570 000 -	—	600 000 -
-	104 - 5 040 -	—	—	600 000 -	—	630 000 -
-	105 - 5 280 -	—	—	630 000 -	—	660 000 -
-	106 - 5 560 -	—	—	660 000 -	—	695 000 -
-	107 - 5 840 -	—	—	695 000 -	—	730 000 -
-	108 - 6 120 -	—	—	730 000 -	—	765 000 -
-	109 - 6 400 -	—	—	765 000 -	—	800 000 -
-	110 - 6 720 -	—	—	800 000 -	—	840 000 -
-	111 - 7 040 -	—	—	840 000 -	—	880 000 -
-	112 - 7 360 -	—	—	880 000 -	—	920 000 -
-	113 - 7 680 -	—	—	920 000 -	—	960 000 -
-	114 - 8 000 -	—	—	960 000 -	—	1 000 000 -
-	115 - 8 400 -	—	—	1 000 000 -	—	1 050 000 -
	116 - 8 800 -	—	—	1 050 000	—	1 100 000 -

og saa fremdeles kr. 400,00 for hvert antal av kr. 50 000,00, som summen er høiere end kr. 1 100 000,00.

10 febr. b. for veksler:

Naar paalydendet er til og med . .	kr.	200,00	— kr.	0,10
» » er derover til og med	»	400,00	— »	0,20
» » —»—	»	600,00	— »	0,30
» » —»—	»	800,00	— »	0,40
» » —»—	»	1000,00	— »	0,50

og, naar paalydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert tusen kroner eller del av dette beløp.

Post 2.

Skattebeslutning om stempelavgift av spillekort.

Stempelavgift til statskassen av spillekort fra 1 juli 1911 til 30 juni 1912 erlægges med kr. 0,70 pr. spil.

Saa vil Vi herved befale denne beslutning bragt i utøvelse.

10 febr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Hisø herred, Nedenes amt, under 15 december 1910 og 19 januar 1911 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

10 febr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa den av Tønsbergs bystyre under 21 december 1910 fattede beslutning angaaende forandring i de ved den Norske Regjerings resolution av 5 juli 1906 stadfæstede politivedtægter for nævnte by, deres §§ 28, 64, 65 og 67.

10 febr. **Kongelig resolution*****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900, meddeles approbation paa den av herredsstyret for Balestrands herred, Nordre Bergenhus amt, i møte 9 juni 1910 vedtagne beslutning om nye sundhetsforskrifter og om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De sundhetsforskrifter, som blev approbert for herredet ved kongelig resolution av 3 november 1880, ophæves fra den tid, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

---

*) Bekjendtgj. 11 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 11 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor de nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av Tønsbergs bystyre i møte 21 december 1910 vedtagne beslutning om forandring av §§ 13 og 14 i de ved kongelig resolution av 18 september 1909 approberte sundhetsforskrifter for kjøpstaden — dog med en enkelt forandring. 10 febr.

Kogelig resolution**), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29, jfr. § 39, bestemmes, at det paa en strækning i sjøen utenfor Uskedalselven i Kvinnherred, Søndre Bergenhus amt, der begrænses av en ret linje trukket fra vestre hjørne av Chr. Døslands brygge paa gaarden Eks eiendom paa søndre side over Uskedalsbugten til den ytterste spids av det saakaldte Storeskjær, der ligger nær Flatholmen paa den nordre side, indtil videre skal være forbudt at benytte kastenot med mindre masker end 58 mm. mellem knuterne, naar redskapet er vaatt, samt kilenot, lakseværp, sættegarn eller lignende redskaper. Dog skal dette forbud ikke være til hinder for bruken av almindelige sildegarn, sild- og brislingnøter til fangst av sild og brisling, ei heller til bruk av sei- og makrelnøter, naar disse fiskesorter viser sig. 10 febr.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 107, 2den passus, i lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 grænserne for byens byggebelte fastsættes. 10 febr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at der i Kronstadt oprettes et ulønnet konsulat med distrikt omfattende byen og havnen Kronstadt. 10 febr.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 55 i lov om kirker og kirkegaarder av 3 august 1897 meddeles tilladelse til, at der for Aulstads kapel i Nykirke hovedsogn i Vestre Gausdals prestegjeld i Hamars stift oprettes et særskilt kirketilsyn, bestaaende av sognepresten og to av Nykirke sognestyre valgte, inden kapeldistriktet bosatte medlemmer, som i fornødent fald begge kan vælges utenfor kredsen av sognets formænd. 10 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvori departementet antar, at der maa beregnes 11 febr.

*) Bekjendtgj. 11 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor den approberte beslutning er indtat.
**) Bekjendtgj. 11 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
***) Bekjendtgj. 11 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.

11 febr. et gebyr til statskassen av kr. 20,00 for behandling av en arrestsak, hvori der var nedlagt paastand om arrestens stadfæstelse, men ikke paastand om betaling av det skyldige beløp, kr. 225,35, idet der herfor tidligere forelaa eksigibel kjendelse, avsagt av vedkommende forlikskommission.

14 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvori uttales, at en ligningskommission antages at ha været berettiget til at negte at ta under behandling en indgit klage, som var adressert til et feilagtig postaapneri og derfor ikke var fremkommet til ligningskommissionens formand inden klagefristens utløp. Departementet fandt imidlertid, at da klagen i det foreliggende tilfælde saaes at være indkommet, inden klagebehandlingen var tilendebragt, burde ligningskommissionen ikke ha vægret sig for at behandle klagen.

15 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar i anledning av en forespørsel fra Hedemarkens amtsskolestyres formand om beregningen av en lærerindes alderstillæg. I en saken vedliggende skrivelse fra Søndre Odalens skolestyre av 4 februar næstfør oplyses, at vedkommende lærerinde den 22 december 1892 blev ansat som lærerinde ved smaaskolen i en post paa 12 uker foruten 99 timers aarlig undervisning i haandgjerning. Denne post indehadde hun, til hun den 7 mars 1899 blev ansat i fuldstændig post i smaaskolen.

I anledning herav bemerker departementet:

Efter landsskolelovens § 20, 3dje led, sidste punktum, slik, som det blev vedtat ved lov av 15 august 1908, regnes tjenestetid i hjælpelærerpost med mindre antal undervisningsuker end 24 aarlig med til opnaaelse av alderstillæg som brøkdel av hele tjenesteaar ɔ: 24 uker. Denne lovbestemmelse, der senere er gaat over i loven av 18 september 1909, traadte i kraft 1 januar 1909.

Fra denne dag er derfor efter departementets mening vedkommende lærerinde berettiget til at kræve, at de aar, hun var ansat som hjælpelærerinde (1892—1899), blir medtat ved beregningen av hendes tjenestetid efter den i ovennævnte lovbestemmelse angivne regel, se for byfolkeskolelovens vedkommende departementets rundskrivelse av 27 november 1909 III, tredje led.

15 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra et skolestyres formand om forstaaelsen av landsskolelovens § 47 f.

I den anledning meddeles, at departementet antar, at en

høiere almenskoles bestyrer som medlem av skole- 15 febr.
styret efter landsskolelovens § 47 f i enhver henseende er likestillet med skolestyrets øvrige medlemmer. Han kan saaledes ogsaa delta i skolestyrets behandling av folkeskolens anliggender.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Justissekretæren i 16 febr
Bergen angaaende beregning av gebyr til statskassen for avholdelse av et skjøn under en handelsretssak. Det var oplyst, at saken hadde været overført til det almindelige ting, hvorefter den til besigtigelse av et vareparti var blit tilbakeført til handelsret og utsat til avholdelse paa det sted, hvor varepartiet berodde. Efter at skjønnet var fremmet av handelsrettens medlemmer — altsaa uten særskilt opnævnte skjønsmand — var saken atter blit tilbakeført til det almindelige ting.

Departementet antar, at der ikke tilkommer statskassen særskilt gebyr for avholdelsen av det omhandlede skjøn, der maa ansees som en del av handelsretssaken.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Roms- 16 febr.
dals amt, hvori uttales, at et overformynderi antages efter bestemmelsen i byskattelovens § 40 (landsskattelovens § 50) at være forpligtet til at gaa en ligningskommission tilhaande med de oplysninger, som den er istand til at meddele; jfr. forøvrig, hvad der er uttalt i departementets i Lovtidenden og Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet nr. 6 indtagne skrivelser av 26 november 1898 og 17 mars 1899.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 17 febr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Strindens herred, Søndre Trondhjems amt, i møter 5 februar, 18 juni og 30 november 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring.

II. De sundhetsforskrifter for Strindens herred, som blev approbert ved resolution av 24 juli 1884, ophæves fra den tid, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

---

*) Bekjendtgj. 18 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor de approberte forskrifter m. v. er indtat.

17 febr. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Lyngdals herred i Lister og Mandals amt under 16 januar 1911 vedtagne beslutning om tillæg til herredets sundhetsforskrifter — dog med en enkelt forandring.

17 febr. **Kongelig resolution** **), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med spirituøse drikke i Tromsø stift m. v. av 20 februar 1904 bestemmes som gjældende indtil videre, at bevertning med mat eller drikke i Vadsø by hele aaret skal være gjenstand for bevilling.

17 febr. **Kongelig resolution** **), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 og lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29 træffes bestemmelser om fiskeriregler for Kjærelven i Fitjar m. v.

17 febr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Det paalægges sognepresten i Lindaas prestegjeld under Nordhordlands provsti i Bergens stift at fremmøte 2 ganger aarlig til den tid, som han selv nærmere bestemmer, paa hjælpekirkegaarden paa Lervaag i Austrheims sogn for at jordfæste dernedsatte lik.
2. I henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes, at der ikke blir at erlægge betaling til sognepresten for jordfæstelser, som utføres paa de dage, da han i henhold til post 1 fremmøter paa hjælpekirkegaarden.
3. — — — — —

17 febr. **Kongelig resolution** [1]), hvorved bestemmes:

I. Den av Stortinget under 1 februar d. a. fattede beslutning om bevilgning for budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912 av gager og lønninger for distriktslæger, stadsfysici m. fl. og av alderstillæg for distriktslæger tages tilfølge.

---

*) Bekjendtgj. 18 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor det approberte tillæg er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor bestemmelserne er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VI, kap. 10, tit. 1—2, Indst. S nr. 32. St.tid. s. 54.

II. Fra 1 juli 1911 oprettes et nyt distriktslæge- 17 febr.
embede for Lierne herred i Nordre Trondhjems amt
med aarlig gage av statskassen, stor kr. 2000,00.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget under 17 febr.
4 februar 1911 fattede beslutning[1]) angaaende bevilg-
ning til det civile veterinærvæsen for budgetterminen
1 juli 1911—30 juni 1912 befales tat tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 17 febr.
paa de av generalforsamlingen i Kavalerioffícerernes
Understøttelsesforening den 16 december 1910 ved-
tagne ændringer i foreningens ved kongelige resolu-
tioner av 13 april 1891 og 28 september 1907 stadfæstede
fundas.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. meddeles stad- 17 febr.
fæstelse paa den av Austrheims herredsstyre i møter den
4 november 1910 og 16 januar 1911 vedtagne plan for
en ny sparebank, som under navn av »Austrheims og
Fedjes sparebank« agtes oprettet inden herredet.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 17 febr.
paa de av styret for »Vardals sparebankfond« i møter
den 11 januar og 1 februar 1911 vedtagne nye regler
for fondets bestyrelse og anvendelse.

Forandring i reglementet for Norges Bank*) be- 20 febr.
sluttet 20 februar 1911.

Efter den av repræsentantskapet for Norges Bank den 20 februar d. a. fattede beslutning skal reglementets § 16 gives følgende lydelse:

§ 16. »Kjøp av guld i barrer foregaar ved hovedsætet og avdelingene i Trondhjem og Bergen til en pris av 2480 kroner for hvert kilogram fint guld med fradrag av $^1/_4$ % i myntnings-omkostninger og mot gehaltattest fra offentlig myntanstalt, offentlig ansat norsk guardein, en ved den Tekniske Høiskole i Trondhjem ansat professor i anorganisk kemi eller fra en av direktionen godkjendt affineringsanstalt.

Direktionen er bemyndiget til, naar den maatte finde det stemmende med bankens interesse, at frita sælgere av guld i barrer for ovennævnte fradrag av myntningsomkostninger.«

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 21 febr.
Tromsø i anledning av et andragende fra Maalselvens skole-

*) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VIII, kap. 4, tit. 1—12. Indst. S. nr. 54. St.tid. side 69—71. Der er bl. a. bevilget bidrag til avlønning av 7 nye amtsdyrlæge-bestillinger, nemlig: 2 i Buskeruds, 1 i Bratsbergs, 2 i Stavangers, 1 i Søndre Trondhjems og 1 i Tromsø amt.

21 febr. styre om tilladelse til at konstituere en lærer i lærerposten i Øvrebygden i Maalselven. I den anledning oplyses det, at lærer N. N. i Skjærvøy den 21 september 1910 blev ansat i den omhandlede post, men søkte skolestyret om permission til sommerferien 1911, hvilken permission blev ham tilstaat. Som vikar i posten indtil videre blev antat en anden lærer. Nu ønsker skolestyret at konstituere sidstnævnte, for at hans tjenestetid i Maalselven kan komme ham tilgode til opnaaelse av alderstillæg.

I den anledning meddeles, at naar førstnævnte lærer fortsætter i sin gamle post i Skjærvøy, maa det efter departementets mening være naturligst at anse ham som ansat i Skjærvøy, indtil han fratræder denne post, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av $^{26}/_{8}$ 1908.

I al fald vil ikke departementet for sin del gjøre nogen indsigelse mot, at den anden lærers tjenestetid i Maalselven under disse omstændigheter regnes ham tilgode til opnaaelse av alderstillæg.

21 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt, hvori uttales, at der for behandlingen av et insolvent dødsbo, der efter arvingernes og kreditorernes beslutning var behandlet overensstemmende med konkurslovens regler, uten at dog boet formelt var tat under konkursbehandling, antages at burde beregnes gebyr efter sportellovens § 26 litr. b.

23 febr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvorefter det fra det Schweiziske Forbundsraad har mottat meddelelse om, at republikken Paraguay har sluttet sig til Genf-konventionen av 6 juli 1906 om forbedring av saarede og sykes skjæbne i armeer i felten, og at denne tilslutning er definitiv, idet der er hengaat et aar siden den blev tilkjendegit, uten at nogen indsigelse mot den er fremkommet til Forbundsraadet fra nogen av de kontraherende magter.

23 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania, hvori departementet paa foranledning fra et skolestyre meddeler, at det fastholder sin i skrivelse av 31 januar 1902 uttalte opfatning, at en lærer, som har faat permission for at gaa paa en lærerskole, ikke antages berettiget til at faa permissionstiden medregnet til opnaaelse av alderstillæg. I overensstemmelse hermed antages ikke en lærer berettiget til at faa utbetalt optjent alderstillæg, naar permissionen er git av grund, som foran nævnt.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til hæren, foranlediget ved en forestilling fra Vernepligtige Officerers Forening angaaende det vernepligtige befals deltagelse i vaabenøvelserne. 23 febr.

Departementet uttaler bl. a. følgende:

»— — Under vore forhold, hvor de militære avdelinger er utstyrt med et faatal av fastlønnede befalingsmænd og forøvrig med ulønnet befal, vil det være av betydelig vigtighet, at det ulønnede befal faar anledning til at delta i vaabenøvelser i størst mulig utstrækning.

Med vore øvelsers kortvarighet og det begrænsede antal aar, hvori de ulønnede officerer ordinært kan indkaldes til tjeneste, vil det derfor være av betydelig interesse for forsvaret, om flest mulig av de ulønnede officerer kan bli git anledning til at delta i vaabenøvelser ogsaa i de aar, hvori de ikke pligter saadan tjenstgjøring. Man maa derfor anse det meget heldig, om de ulønnede officerers ønske om at delta i vaabenøvelser, hvad enten det maatte være i rekrutskole, linjesamling, befalsøvelser e. lign. kan bli vist størst mulig imøtekommenhet, og at deres civile gjerning ikke stiller sig hindrende for opnaaelsen herav. — — —«

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Bergen, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra Bergens overformynderi meddeler, at det er enig med stiftamtmanden i, at umyndiges midler alene lovlig kan indsættes i autoriserte sparebanker, derimot ikke i private banker, som driver sparebankvirksomhet, jfr. formynderlovens § 10. 24 febr.

Grundlovsbestemmelse *) [1]) angaaende forandring i grundlovens § 86 og § 88. 25 febr.

A. Efternævnte bestemmelser i grundloven skal herefter lyde saaledes:

§ 86. Lagthingets Medlemmer tilligemed Høiesteret, men hvis Antallet af Lagthingets eller Høiesterets Medlemmer overstiger henholdsvis 31 eller 9, da efter Lodtrækning 30 af Lagthingets Medlemmer foruden Lagthingets Præsident og 8 af Høiesterets Medlemmer foruden Høiesterets Formand, udgjøre Rigsretten, som i første og sidste Instans dømmer i de Sager, som af Odelsthinget anlægges, enten mod Statsraadets eller Høiesterets Medlemmer, for Embedsforbrydelser, eller mod Storthingets Medlemmer for de Forbrydelser de, som saadanne, maatte begaa.

I Rigsretten har Præsidenten i Lagthinget Forsædet.

*) Bekjendtgj. 27 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

[1]) Se Dok. nr. 81 for 1908 og St.prp. nr. 92 for 1908, VIII. Indst. S. nr. 41. St.tid. side 80.

25 febr. § 88. Høiesteret dømmer i sidste Instans. Dog kunne Indskrænkninger i Adgangen til at erholde Høiesterets Afgjørelse bestemmes ved Lov.

Høiesteret skal bestaa af en Formand og mindst sex andre Medlemmer.

B. Grundlovsbestemmelse av 29 november 1862 angaaende forandring i bestemmmelsen i grundlovens § 88 sættes ut av kraft.

25 febr. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa den av kjøpstaden Fredrikshalds bystyre under 21 december 1910 fattede beslutning om forandring i § 76, 3dje led, av de ved kongelig resolution av 16 september 1908 stadfæstede politivedtægter for nævnte by.

25 febr. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Botne herred, Jarlsberg og Larviks amt, under 8 august 1910 fattede beslutning om forandring i de ved kongelig resolution av 25 februar 1899 stadfæstede politivedtægter for herredet.

25 febr. **Kongelig resolution** ***), hvorved i henhold til lov av 22 mai 1875 angaaende dramatiske og andre offentlige forestillinger meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Øvre Rendalens herred, Hedemarkens amt, under 8 december 1910 fattede beslutning til vedtægt for herredet om dramatiske og andre offentlige forestillinger.

25 febr. **Kongelig resolution** †), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter derom av Trøgstads herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Trøgstads herred, Smaalenene amt.

25 febr. **Kongelig resolution** ††), hvorved i henhold til lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles approbation paa den av her-

*) Bekjendtgj. 27 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor forandringen er indtat.

**) Bekjendtgj. 27 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor vedk. paragraffer, saaledes som de nu lyder, er indtat.

***) Bekjendtgj. 27 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor vedtægten er indtat.

†) Bekjendtgj. 27 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

††) Bekjendtgj. 27 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor den approberte beslutning er indtat.

redsstyret for Nannestads herred i Akershus amt under 30 december 1908 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl — dog med en enkelt forandring. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved det tillates, at der i den tid, som vil medgaa til oppudsning av Holmestrands kirke, avholdes gudstjeneste og kirkelige forretninger for menigheten i menighetens bedehus paa betingelse av, at huset forsynes med den nødvendige kirkelige indredning, at det ved dets første benyttelse i nævnte øiemed indvies med en passende tale av sognepresten, og at bedehuset, saalænge det benyttes som interimskirke, ikke anvendes til andet end kirkelig og opbyggelig bruk. Derhos meddeles tilladelsen paa betingelse av, at alteret anbringes saaledes, at der blir tilstrækkelig rum forbi det til de to dører, som fører ind til det tilstøtende læseværelse. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved det bl. a. paalægges sognepresten i Sveens prestegjeld under Søndre Søndhordlands provsti i Bergens stift at fremmøte én gang aarlig til saadan tid, som han selv nærmere bestemmer, paa Framnæs hjælpekirkegaard i Vikebygds sogn for at forrette jordfæstelse. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. gudstjenesterne i Halse prestegjeld under Ytre Nordmørs provsti i Trondhjems stift herefter blir at fordele saaledes mellem prestegjeldets to kirker, at der forrettes i Tusterens annekskirke hver anden søndag i maanedene april til og med september, hver tredje søndag i maanedene oktober til og med mars, andendag av de tre store høitider, og Bededag eller Kristi himmelfartsdag, — de øvrige søn- og helligdage i Halse hovedkirke. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved der under sædvanlige betingelser tillates oprettet et apotek i Stavanger i strøket omkring Storhaugs skole. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved et fremlagt utkast til instruks for assistentlægen ved Hedemarkens amts sindssyke-asyl paa eiendommene Sanderud og Blaarud approberes som tillæg til det for asylet under 12 november 1907 approberte regulativ. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved der under sædvanlige betingelser tillates oprettet et apotek ved Aamots jernbanestation i Modums herred i Buskeruds amt. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Rødenes sparebank 25 febr.

25 febr. i møte den 23 januar 1911 vedtagne ændring i sparebankens ved høieste resolution av 15 april 1893 stadfæstede plan, hvorved Rømskogens herred er besluttet utløst av fællesskapet i sparebanken.

25 febr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Ketil Olsen Funer oprettede »Ketil O. Funers Legat« for trængende inden Hjartdals sogn og paa de for legatet under 7 januar 1911 utfærdigede statutter.

25 febr. **Bruksregler***) for Leksvikens bygde-almenning, approbert av Landbruksdepartementet den 25 februar 1911.

27 febr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Gullak Jakobsen Monsløb ved testamente av 13 juni 1891 oprettede »Gullak J. Monsløbs Legat til fattige i Austreims Sogn« og paa de for legatet under 8 december 1910 utfærdigede statutter.

28 febr. **Kongelig kundgjørelse****)[1]), angaaende avgift til statskassen av jord, som i budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912 anvendes til dyrkning av tobak.

»Av jord, som i budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912 anvendes til dyrkning av tobak, erlægges en avgift til statskassen av 12 øre pr. m^2., dog saaledes, at der av det av én dyrker paa én eiendom beplantede areal svares en avgift av mindst kr. 20,00. Avgiften paahviler den, der for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobak.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsættes av Finans- og Tolddepartementet.«

28 febr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Stangviks sparebank i møter den 25 juni og 3 december 1910 vedtagne ændringer i bankens ved høiste resolutioner av 28 mai 1895 og 11 januar 1904 stadfæstede plan.

2 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt, der hadde bedt om departementets uttalelse om, hvorvidt der er adgang til at paalægge en mand at utrede underholdningsbidrag til hans fraseparerte hustru, naar der i den utfærdigede separationsbevilling intet findes bestemt herom.

---

*) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor reglene er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

[1]) Se St.prp. nr. 17, Indst. S, nr. 56, St.tid. side 106.

Departementet meddeler, at spørsmaalet efter departe- 2 mars.
mentets mening maa besvares bekræftende, idet mandens forsørgelsespligt overfor hustruen maa ansees fremdeles bestaaende, indtil egteskapet er endelig opløst, hvorav formenes at følge, at ogsaa bidragsresolution efter lov nr. 5 av 6 juli 1892 kan utfærdiges, forsaavidt han volder, at hustruen kommer i trang eller falder fattigvæsenet til byrde.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene i Nord- 2 mars.
lands amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At Tjøtta jordmordistrikt i Nordlands amt deles i følgende to distrikter

1. Tjøtta distrikt omfattende gaardsnummer 86—102.
2. Indrefjordens distrikt omfattende gaardsnummer 41—85.

Delingen træder i kraft fra den tid amtmanden bestemmer.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov til be- 3 mars.
skyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Flakstads herred, Nordlands amt, under 30 december 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 3 i lov 3 mars.
om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Osens herred, Søndre Trondhjems amt, i møte 9 januar 1911 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 88 i 3 mars.
lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den almindelige bygningslov skal være gjældende for strøket omkring Kleppekrossen i Klepps herred, Stavangers amt, indenfor de av herredsstyret i møte den 30 december 1910 vedtagne grænser.

Kongelig resolution†), hvorved i henhold til lov om 3 mars.
brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 1, 9, 67 og 69, jfr.

---

*) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor den approberte beslutning er indtat.

***) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.

†) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor tillægsbestemmelserne er indtat.

3 mars. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av brandrepræsentantskapet for Herre, Hellestvedt og Rafnes brandkommune i møte den 9 december 1910 vedtagne utkast til tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte sted angaar.

3 mars. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa det av Tromsø kommunestyre i møte den 30 december 1910 vedtagne tillæg til det ved høieste resolution av 12 november 1900 stadfæstede takstregulativ for benyttelsen av stedets offentlige dampskibskai.

4 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa forandring i § 6 i de ved kgl. resolution av 7 august 1894 stadfæstede statutter for »B. Redses og Ole K. Nedrelids Legat«.

4 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til et vergeraad, hvori uttales:

I møte 20 f. md. har vergeraadet besluttet en gut, paa grund av tyverier, indsat paanyt i Bastø skolehjem, hvorfra han — efter hvad vergeraadet oplyser — endelig blev utskrevet 19 august f. a.

Beslutningen er av guttens mor begjært forelagt departementet i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 15, sidste led. I anledning herav skal departementet gjøre opmerksom paa, at det ikke kan anse vergeraadets beslutning lovlig, da gutten paa den tid vergeraadet fattet beslutning i saken, var over 16 aar (kfr. lovens § 1).

Den i august maaned f. a. stedfundne av vedkommende bestyrer som endelig betegnede utskrivning av Bastø har man anset som foretat i henhold til lovens § 39, 2det led (jfr. § 40), som antages at gi vedkommende bestyrer lovlig adgang til endelig at utskrive et barn av skolehjemmet, uten hensyn til, hvor længe det har opholdt sig i hjemmet, naar han ikke længer finder tilstrækkelig grund til at opretholde den trufne forføining; den kan derfor ikke regnes som en utskrivning paa prøve efter lovens § 33, hvad der fra vergeraadets side underhaanden er gjort gjældende til begrundelse for, at vergeraadet nu har fattet beslutning i saken. Departementet skal forøvrig gjøre opmerksom paa, at selv om utskrivningen var foretat paa prøve i henhold til § 33, vilde vergeraadet ikke være berettiget til at gripe ind uten efter lovens § 34 og paa den der foreskrevne maate, nemlig saaledes, at vergeraadet først

henstillet til skolehjemmets bestyrer at ta barnet tilbake, og saa, hvis bestyreren ikke fandt at kunne imøtekomme vergeraadets anmodning, forela spørsmaalet for departementet til avgjørelse. 4 mars.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved meddeles, at ifølge skrivelse fra Utenriksdepartementet av 27 f. md. Storbritannien har for den Sydafrikanske Unions vedkommende tiltraadt den i Berlin den 3 november 1906 avsluttede internationale radiotelegraf-overenskomst tillikemed slutprotokol og tjenestereglement, men ikke tillægsoverenskomsten av samme dag. 7 mars.

Endvidere er det i sin tid av Storbritannien for det selv og størstedelen av dets kolonier i henhold til artikel II i nævnte slutprotokol gjorte forbehold om at undta enkelte radiotelegrafiske kyststationer fra den ved artikel 3 i hovedoverenskomsten paalagte forpligtelse ogsaa utstrakt til den Sydafrikanske Union i dens helhet.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Anders Andersen Ulven ved testamente av 15 december 1902 oprettede »A. A. Ulvens Legat» til fordel for fattige i Utøens forhenværende fattigkreds, Inderøens herred, og paa de for legatet under 26 januar 1911 utfærdigede statutter. 8 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Christine Margrethe Sørensen ved testamente av 3 oktober 1861 med tillæg av 10 februar 1892 oprettede »Sørensenske Legatfond« for trængende i Sandefjord og paa de for fondet under 7 april 1910 og 3 februar 1911 utfærdigede statutter. 8 mars.

Lov *)[1] angaaende sirup, der anvendes til tilvirkning av drops. 10 mars.

§ 1. Tilvirkning til salg av drops, hvorved forstaaes haardt sukkertøi, kokt ved høi temperatur, saa at det bestaar den saakaldte karamelprøve, er, forsaavidt sirup anvendes til tilvirkningen, kun tillatt mot erlæggelse av lovbefalt avgift til statskassen, og naar der paa engang eller paa én dag til tilvirkningen anvendes et fat sirup (ca. 300 kg.).

§ 2. Den, der vil tilvirke saadan drops, skal til politiet i saavidt betimelig tid, at kontrol kan anordnes, indlevere en angivelse, der indeholder oplysning om, hvor stort kvantum sirup han vil anvende til tilvirkningen, samt hvor og naar denne skal finde sted. Han skal derhos stille antagelig sikker-

*) Bekjendtgj. 11 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

[1]) Se Ot.prp. nr. 4, dok. nr. 12. Indst. O. nr. 14. St.tid. forh. i Ot. side 72—79, i Lt. 2.

10 mars. het for den avgift, som han vil komme til at pligte. Den pligtige avgift blir at erlægge til statens almindelige oppebørselsbetjent i distriktet inden utløpet av den anden maaned efter den, hvori dropstilvirkningen har fundet sted. Avgiften kan inddrives ved utpantning.

§ 3. Finans- og Tolddepartementet bemyndiges til at anordne den kontrol med den i denne lov omhandlede dropstilvirkning, som maatte findes fornøden, og til, forsaavidt avgift paa forhaand betales av al sirup i de fustager, hvis indhold agtes benyttet til tilvirkning av drops — paa de betingelser, som findes fornødne, at dispensere fra bestemmelsen i § 1 om, at der paa én dag skal anvendes mindst et fat sirup.

§ 4. Forseelse mot denne lov eller mot de i henhold til samme trufne bestemmelser straffes med bøter. Det beror paa Finans- og Tolddepartementet, om straffesak blir at anlægge.

§ 5. Denne lov træder i kraft straks.

10 mars. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Evangers herred, Søndre Bergenhus amt, i møte 13 febr. 1911 fattede beslutning om tillæg til sundhetsforskriftene for herredet, approbert ved kongelig resolution av 24 april 1889.

10 mars. **Kongelig resolution****), hvorved den ved kongelig resolution av 30 september 1899 oprettede Sandstrandens brand- og bygningskommune i Nedre Ekers herred, Buskeruds amt, herefter skal benævnes »Krokstadelvens brand- og bygningskommune.«

10 mars. **Kongelig resolution***) [1]), hvorved nedenstaaende av Stortinget under 7 mars 1911 vedtagne beslutninger angaaende avgift til statskassen av sirup, der anvendes til tilvirkning av drops, samt angaaende forandring i den gjældende toldtarifs bestemmelser om almindelig sirup og melasse tages tilfølge:

I.

Fra det tidspunkt, da avgift til statskassen av sirup, der anvendes til tilvirkning av drops, blir at opkræve, skal toldtariffens LNr. 641 lyde som følger:

---

*) Bekjendtgj. 11 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

[1]) Se Ot.prp. nr. 4. Indst. O. nr. 14. Indst. S. nr. 79. St.tid. side 587.

Sukker og sirup: 10 mars.

3. almindelig sirup og melasse med mindre end 70 pct. sukkerindhold 1 kg. fri (minimal), kr. 0,05 (maksimal).

Anm. 1. De nærmere fordringer, som en vare maa opfylde for at kunne henføres til ovenstaaende litera, fastsættes av Finans- og Tolddepartementet, som ogsaa kan tillate toldfri indførsel av almindelig husholdningssirup, hvis sukkerindhold er 70 pct. eller mer.

Anm. 2. Forsaavidt almindelig sirup findes tilsat med stivelsesirup (glykose) i større mængder end 25 pct., blir saadan vare at fortolde som stivelsesirup. Den tilsatte stivelsesirups mængde bestemmes paa saadan maate, som av Finans- og Tolddepartementet fastsættes.

II.

Fra det tidspunkt, da Stortingets beslutning om avgift av sirup, der anvendes til tilvirkning av drops, befales tat til følge, erlægges av saadan sirup til statskassen en avgift av 16 øre pr. kg.

Kongelig resolution, hvorved der i Leipzig oprettes et ulønnet konsulat under konsulatet i Dresden med distrikt omfattende Leipzig og Kreishauptmannschaft Leipzig. 10 mars.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 10 mars.

I. Det tillates, at der paa en dertil utset tomt av gaarden Hæstad i Herøy prestegjeld i Tromsø stift opføres et kapel efter en av en arkitekt utarbeidet plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør i skrivelse av 4 november 1910 gjorte bemerkninger ved planen. Derhos bemyndiges Tromsø stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang skulde vise sig ønskelige eller hensigtsmæssige.

II. Til kapellet, som blir at benævne Hæstads kapel, henlægges 6 gudstjenester aarlig, som tages fra Herøy hovedkirke og avholdes til saadan tid, som Tromsø biskop nærmere bestemmer.

III. — — — — — —

Kongelig resolution, hvorved bl. a. paalægges sognepresten i Balsfjords prestegjeld i Tromsø stift at fremmøte én gang aarlig til saadan tid, som han selv nærmere bestemmer, paa den paa gaarden Vatsmo anlagte hjælpekirkegaard for at jordfæste der nedsatte lik. 10 mars.

10 mars. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 7 mai 1910 vedtagne forandring i § 1 i den for Aalens brandassuranseselskap for avling, besætning, indbo og løsøre ved høieste resolution av 24 mai 1894 approberte plan saaledes, at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

10 mars. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de av generalforsamlingen for 1ste Akershusske Infanteri-brigades Understøttelsesforening den 31 januar 1911 vedtagne ændringer i foreningens plan, stadfæstet ved resolutioner av 12 december 1868 og 19 mai 1881, og hvorved foreningens navn herefter blir: »1ste Brigades Infanteriofficerers Understøttelsesforening«.

10 mars. **Rundskrivelse***) fra Justisdepartementet til amtmændene.

I medhold av lov om indførsel av apotekervarer samt om handel med gifter og arkana av 16 mai 1904 § 3, jfr. kongelig resoluiion av 16 juli næstefter, post II, har departementet utstedt forbud mot handel med følgende lægemidler:

1. »Swansons five drops« medikamenter.
2. Kola Dultz«.
3. »Kraftekstrakt i tør form« ogsaa benævnt »K. O. Neslos middel mot lungesot« samt øvrige medikamenter fra K. O. Neslo, Stockholm.

Forbudet træder i kraft 1 april 1911.

11 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania vergeraad, hvori det meddeles, at nævnte departement har forelagt Justisdepartementet spørsmaalet om, hvorvidt vergeraadet kan antages berettiget til at ilægge straf for usømmelig forhold i vergeraadets møter. Som svar herpaa har Justisdepartementet i skrivelse av 3 d. uttalt, at det antar, at det følger av ordlyden i den i vergeraadets skrivelse nævnte § 14 i lov om behandlingen av forsømte barn av 6 juni 1896, at den vergeraadet tillagte myndighet til at anvende tvangs- eller straffemidler kun sigter til at betrygge en effektiv gjennemførelse av de i paragraffen nævnte undersøkelseshandlinger, og at der saaledes ikke fra den nævnte bestemmelse kan hentes nogen hjemmel for vergeraadet til anvendelse av straf for at haandhæve det egentlige rettergangspoliti. Kirkedepartementet slutter sig hertil.

---

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av toldbetjent Elling Knudsen og hustru Dorthea Birgitte Knudsen, født Ellingsen, ved gjensidig testamente av 24 mars 1892 oprettede »Toldbetjent Elling Knudsen og Hustrus Legat« for værdige trængende i Mandal og paa de for legatet under 7 februar 1911 utfærdigede statutter. 3 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Consul Herman Schrøder Gjerdes's testamentariske Gave af 1909« til det ved høieste resolution av 20 november 1874 stadfæstede »Skipper Carl Fredrik Sørensens og Hustru Anna Margarete, født Grips, Legat« for værdige trængende gamle sjøfolk og deres hustruer eller enker. 14 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enke efter restauratør Borge Hansen, Malene Hansen, ved testamente av 5 november 1892 oprettede »Borge Hansens Legat« til videre utdannelse for ubemidlede gutter og piker av Johannes menighet i Kristiania og paa de for legatet under 14 februar 1911 utfærdigede statutter. 16 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Regine Eckersberg ved testamente av 18 december 1906 oprettede »P. M. Eckersberg og Hustru Regine Eckersbergs Legat til Fordel for ældre trængende Damer af borgerlig Stand, hjemstavnsberettiget i Kristiania« og paa de for legatet under 24 november 1910 utfærdigede statutter. 16 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Karen Marie Sinding ved testamente av 11 juni 1896 med tillæg av 7 december 1898 oprettede »Frøken Karen Marie Sindings Legat« til fordel for trængende ugifte lærerinder, som er eller har været ansat ved skole inden Fredrikstads kommune og paa de for legatet under 24 februar 1911 utfærdigede statutter. 16 mars.

Lov *)[1]) om forandring av lov om fiskerierne i Finmarken eller Vest- og Øst-Finmarkens fogderier av 13 september 1830 m. v. 17 mars.

I.

§ 40 i lov om fiskerierne i Finmarken eller Vest- og Øst-Finmarkens fogderier av 13 september 1830 ophæves.

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

[1]) Se Ot.prp. nr. 8, Indst. O. nr. 16, St.tid. forh. i Ot. side 54—68, i Lt. 3—14.

17 mars. II.

§ 48 i lov angaaende saltvandsfisket i Finmarken av 3 august 1897 skal herefter lyde saaledes:

Fremmede lands fiskere, der maatte drive fiske utenfor territorialgrænsen, kan søke ly paa kysten for at redde sig under storm og uveir. Forøvrig er tilhold ved land eller i havn for derfra at drive fiske utenfor territorialgrænsen fremmede lands fiskere forbudt.

Overtrædelse av denne paragraf og uberettiget benyttelse av norsk havn for derfra at drive fiske straffes med bøter.

III.

§ 29, litr. b i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 ophæves.

IV.

Nærværende lov træder i kraft 1 januar 1913.

17 mars. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Hollens herred, Bratsbergs amt, under 20 februar 1911 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

17 mars. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Biri herred, Kristians amt, under 1 mars 1911 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

17 mars. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Nore herred, Buskeruds amt, i møte 17 februar 1911 fattede beslutning om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

17 mars. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Aaserals herred, Lister og Mandals amt, i møte 4 februar 1911 vedtagne beslutning om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor beslutningen er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vevrings herred, Nordre Bergenhus amt, i møte 24 januar 1911 vedtagne beslutning om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning. 17 mars.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Øvre Sandsværs herred i Buskeruds amt under 20 november 1909 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning — dog med en enkelt forandring. 17 mars.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av bystyret for kjøpstaden Kongsberg under 17 december 1909 fattede beslutning om ordningen av anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning — dog med nogen forandringer. 17 mars.

Kongelig resolution***), hvorved bestemmes: 17 mars.

I. Approbation i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles paa den av herredsstyret for Eina herred, Kristians amt, under 6 februar 1911 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet.

II. De sundhetsforskrifter, som blev approbert ved kongelig resolution av 5 november 1881, ophæves for Eina herreds vedkommende fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution†), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Jølsters herred, Nordre Bergenhus amt, i møte 7 februar 1900 fattede beslutning om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse — dog med en enkelt forandring. 17 mars.

---

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor den approberte beslutning er indtat.

***) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de nye forskrifter er indtat.

†) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de approberte forskrifter er indtat.

17 mars. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Raade herred, Smaalenene amt, i møte den 13 december 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet — dog med en enkelt forandring.

17 mars. **Kongelige resolutioner****), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes indtil videre til 100 ha. for følgende herreder:

Vestre Gausdal	i	Kristians amt	(jfr. lovens § 3, 3dje punktum).
Brandbu	i	do.	(—»—).
Vestre Slidre	i	do.	(—»—).
Jevnaker	i	do.	(—»—).
Andebu	i	Jarlsberg og Larviks amt	(—»—).
Urskog	i	Akershus amt	(—»—).
Eidsvold	i	do.	(—»—).
Vennesla	i	Lister og Mandals amt	(—»—).
Øvrebø	i	do.	(—»—).
Øvre Sandsvær	i	Buskeruds amt	(—»—).
Nore	i	do.	(—»—).
Tønset samt	i	Hedemarkens amt	(—»—)
Fyrisdal	i	Bratsbergs amt	(—»—).

17 mars. **Kongelig resolution*****), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av samme lovs § 4 for Kvams herred, Nordre Trondhjems amt, til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

17 mars. **Kongelig resolution†**), hvorved i henhold til § 88, 2, i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den almindelige bygningslov skal være gjældende for strandstedet Rognan i Saltdalens herred indenfor de av herredsstyret i møte den 5 februar 1909 vedtagne grænser.

---

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de approberte vedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor samtlige resolutioner er indtat i sin helhet.

***) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

†) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Fløen og Solheimsvikens bygningsrepræsentantskap i møter den 5 august og 28 september 1910 vedtagne utkast til byggeforskrifter for nævnte bygningskommune. 17 mars.

Kongelig resolution, hvorved konsulen i Helsingborg bemyndiges til at anstille undersøkelser angaaende indtruffet sjøulykke (konsulatinstruktionens § 83), til at opta edelige sjøforklaringer (konsulatinstruktionens § 86) samt til under undersøkelser angaaende andre forbrydelser eller forseelser, begaat ombord paa norsk skib, end forbrydelser eller forseelser i sjøfartsforhold at la vidneforklaringene beedige, saafremt beedigelse ikke uten betænkelighet kan utstaa indtil vidnernes ankomst til Norge (konsulatinstruktionens § 89). 17 mars

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov av 17 mai 1904 meddeles samtykke til, at den ved de kongelige resolutioner av 24 december 1904 og 10 april 1908 tillatte fattigkredsinddeling av Opdals herred i Søndre Trondhjems amt bibeholdes for et tidsrum av 3 aar fra 1 januar 1911 at regne. 17 mars.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. paalægges distriktslægen uten fast distrikt i Finmarkens amt indtil videre forpligtelse til uten særskilt godtgjørelse at fungere som ordfører i Kjelviks helseraad, saafremt han av medicinaldirektøren maatte bli antat dertil. 17 mars.

Kongelig resolution, hvorved det bestemmes, at en anden læge end vedkommende embedslæge kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Gimsøy herred av Austlofotens lægedistrikt i Nordlands amt mot en godtgjørelse av kr. 80,00 aarlig, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler. 17 mars.

Kongelig resolution, hvorefter der i henhold til lov 17 mars. indeholdende nærmere bestemmelser om pant og tinglæsning av 12 oktober 1857 § 9 indtil videre blir at avholde ekstrating til tinglæsning av dokumenter for Gjøviks by en gang om maaneden og forøvrig til tid og sted, som av amtmanden i Kristians amt dertil bestemmes.

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor forskriftene er indtat.

17 mars. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av 14 februar 1911 om bevilgning av indtægter og utgifter ved Rikshospitalet for budgetterminen 1 juli 1911—30 juni 1912 tages tilfølge.

17 mars. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa det i generalforsamling den 13 september 1909 vedtagne utkast til ny plan for Time sogns private brandforsikrings-forening saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

17 mars. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa det i generalforsamling den 14 januar 1911 vedtagne utkast til ny plan for Grongs brandassuranseforening for bygninger saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

17 mars. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[2]) av 27 februar d. a. angaaende bevilgning til tilfældige utgifter ved toldvæsenet i budgetaaret 1 juli 1911—30 juni 1912 (hovedpost X, kap. 2, tit. 2) befales tat tilfølge.

17 mars. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutninger[3]) av 27 februar d. a. angaaende toldvæsenets lønninger i budgetaaret 1 juli 1911—30 juni 1912 (hovedpost X, kap. 2, tit. 1) befales tat tilfølge.

---

[1]) Se Hovedpost VI, indtægtsbudg. kap. 3, tit. 1 og utgiftsbudg. kap. 10, tit. 3, Indst. S. nr. 60. St.tid side 119—138.
Der bevilgedes ny løn for 2 kliniske assistentlæger, til 2 kandidater og til 8 sykepleiersker, samt endel lønstillæg.

[2]) Se St.pr. nr. 1, hovedpost X, kap. 2, tit. 2, side 52—83. Indst. S. XXXIII B. St.tid. side 418—419.
Der bevilgedes til leiede betjenter ved forskjellige toldsteder.

[3]) Se St.pr. nr. 1, hovedp. X, kap. 2, tit. 1, Indst. XXXIII A, St.tid. side 404—418.
Der besluttedes bl. a.:
At en toldopsynsmandspost av 2den klasse i Kristiansands tolddistrikt, Flekkerø station, inddrages fra 1 juli 1911.
At der fra 1 juli 1911 oprettes:
a. 2 toldbetjentposter, 1 uthavnsbetjentpost, 1 toldopsynsmandspost av 1ste klasse og 1 do. av 2den klasse i det Søndenfjeldske grænsetolddistrikt.
b. 15 toldbetjentposter og 20 toldopsynsmandsposter av 1ste klasse i Kristiania tolddistrikt.
c. 1 toldbetjentpost, 1 toldassistentpost og 1 toldopsynsmandspost av 1ste klasse i Stavangers tolddistrikt.
d. 3 toldbetjentposter og 5 toldopsynsmandsposter av 1ste klasse i Trondhjems tolddistrikt.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 27 februar d. a. angaaende bevilgning av kr. 2800,00 til den foreslaaede nye ordning av toldopsynet i Fredrikstads toldstedsdistrikt befales tat tilfølge. 17 mars.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[2]) av 27 februar d. a. om oprettelse av en toldbetjentpost i Vadsø tolddistrikt fra 1 juli d. a. med aarlig gage kr. 2100,00 befales tat tilfølge. 17 mars.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Ulnæs—Svennæs sparebank i møte den 15 december 1910 vedtagne ændring av § 21 i bankens ved høieste resolution av 30 september 1892 stadfæstede plan. 17 mars.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om, hvorvidt valg av varamand for formandskapets medlem av skolestyret kan ansees for lovmedholdig eller ei. 21 mars.

I den anledning meddeles, at, da loven ingen bestemmelse indeholder om valg av varamand for det formandskapsvalgte medlem av skolestyret, antar departementet, at der ikke er lovlig adgang til at foreta saadant valg. Derimot antages intet til hinder for, at formandskapet opnævner et andet av sine medlemmer som midlertidig medlem av skolestyret, saafremt det oprindelig valgte medlem for noget længere tid er hindret i at utføre sin funktion (jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av $^{16}/_{6}$ 1890 og $^{26}/_{9}$ 1890).

Skrivelse fra Kirkedepartementet til ordføreren i en by i anledning av en forespørsel angaaende forstaaelsen av 21 mars.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. X, kap. 2, tit. 3, side 85—91. Tillæg til indst. S. XXXIII C, St.tid. side 419.

Den nye ordning er følgende:

1. Den tidligere stedfindende bording og behandling ved krydsfartøierne av de til Fredrikstad m. v. bestemte fartøier ophører.
2. Krydsskibet i Vesterelven sløifes, og der oprettes i-stedet en toldstation ved Huth, utstyrt med den ene av de allerede tidligere anskaffede motorjoller.
3. Østerelvens krydsfartøi (der er forsynt med motor) stationeres i Putten og vil, foruten at staa til disposition for ankommende fartøier til mest mulig prompte betjening av disse, ha som opgave en mere almindelig bevogtning av Hvaler-distriktet og grænsefarvandet.
4. Der oprettes en station i Vaterland.

[2]) Se Tillæg til indst. S. XXXIII A. St.tid. side 418.

21 mars. byskolelovens § 49, sidste passus, hvori meddeles, at departementet antar, at der ikke med uttrykket »mænd« i denne forbindelse har været lovens mening at utelukke kvinder fra at kunne benyttes til at opta den i §'n omhandlede fortegnelse over barn mellem 6 ½ og 15 aar.

22 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Ida Sofie Holmboe ved testamente av 28 december 1885 oprettede legat »Legatet til Professor Christopher Andreas Holmboes Minde« for trængende filologiske og teologiske studenter og paa den for legatet under 25 februar 1911 utfærdigede fundas.

22 mars. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene.

Det er kommet til departementets kundskap, at bestemmelserne i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 ikke overalt overholdes saa nøie, som de skulde. Det er saaledes hændt, at barn er blit utsat av et fattigstyre, uten at der er gjort anmeldelse herom til helseraadet inden den i loven fastsatte frist. Der har været klaget over, at et helseraad ikke har undersøkt forholdene i pleiehjemmet og ingen tilsynshavende har opnævnt for det utsatte barn. Likeledes har det i et tilfælde været vanskelig at bringe paa det rene, om den opnævnte tilsynsmand virkelig har mottat meddelelse om opnævnelsen.

Departementet finder paa grund herav, efter henstillen fra medicinaldirektøren, at burde indskjærpe beføl gelsen av lovens bestemmelser.

Departementet skal, idet man henviser til rundskrivelse av 29 december 1905, fæste opmerksomheten paa, at skjønt lovens §§ 1—9 kun kommer til anvendelse i de kommuner, som Kongen efter andragende fra kommunestyret bestemmer, saa skal allikevel loven i sin helhet altid anvendes paa pleiehjem, som mottar barn fra en fremmed kommune, og paa barnehjem, som er beregnet paa at motta flere end 2 barn til samtidig forpleining.

Ved pleiebarn forstaar loven ethvert for betaling utsat barn, som endnu ikke har fyldt sit 14de aar. Ogsaa barn, som er utsat uten betaling, skal dog indgaa under lovens bestemmelser om tilsyn, naar helseraadet i enkelte tilfælde paa grund av særlige omstændigheter beslutter det.

Videre henledes opmerksomheten paa bestemmelsen i lovens § 3, hvorefter baade den, som utsætter eller besørger utsat noget pleiebarn, og den, som mottar noget pleiebarn, har at gjøre anmeldelse til helseraadet inden 24 timer, efter at utsættelsen er foregaat.

Endvidere maa nøiagtig overholdes bestemmelserne i lovens § 4, hvorefter helseraadet paa det sted, hvor et barn er utsat,

inden en nærmere bestemt frist skal ha undersøkt, hvorvidt for- 22 mars.
holdene i pleiehjemmet er saadanne, at barnet kan antages at ville bli ordentlig og forsvarlig forpleiet.

I saa fald skal helseraadet overensstemmende med lovens § 5 straks beskikke en tilsynshavende, og det bør paa hensigtsmæssigste maate forvisse sig om, at denne har mottat beskikkelsen. Det skal ogsaa ufortøvet meddele forpleieren, hvem der er beskikket.

Enhver mand og kvinde, som bor i kommunen, er efter § 5 forpligtet til at motta beskikkelse for et eller flere pleiebarn i samme hjem, men kan fratræde hvervet efter 7 aars funktion.

Kun hvis der i kommunen er fastlønnet tilsyn, og helseraadet finder ved hjælp av dette at kunne faa tilsynet og, hvad dermed staar i forbindelse, tilfredsstillende utført, kan beskikkelsen av særskilt tilsynshavende for barnet undlates.

Den tilsynshavendes pligter er nærmere angit i §§ 6 og 7, med hvilke helseraadet bør gjøre den tilsynshavende bekjendt; jfr. forøvrig det paa kontrolbøkernes bakside indtagne utdrag av loven. Fatter helseraadet i henhold til § 6 bestemmelse om skjærpning eller lempning i den tilsynshavendes pligt til at føre tilsyn, bør denne bestemmelse meddeles den tilsynshavende i skriftlig form.

Den undersøkelse, som helseraadet ifølge § 7 skal anstille efter anmeldelse om forpleierens flytning, maa være foretat inden de i § 4 nævnte frister.

Er et barn utsat av vergeraadet, kommer lovens bestemmelser ikke til anvendelse. Men helseraadet pligter dog at overta tilsynet ogsaa med et saadant barn, naar det er utsat i dets kommune av vergeraadet i en anden kommune, og dette forlanger det.

Overtrædelse av bestemmelserne om anmeldelse av pleiebarns utsættelse og om tilsynshavendes undladelse av at gi paabudte indberetninger vil kunne straffes efter almindelig borgerlig straffelovs § 339.

Grundlovsbestemmelse*)[1]) til forandring i grund- 24 mars.
lovens §§ 28, 30 og 75 f. og g.

Efternævnte bestemmelser i grundloven skal herefter lyde saaledes:

§ 28. Forestillinger om Embeders Besættelse og andre Sager af Vigtighed skulle foredrages i Statsraadet af det Medlem, til hvis Fag de høre, og Sagerne af ham expederes overens-

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

[1]) Se Dok. nr. 81 for 1908, nr. 1, III og 8, Indst. XXXXVI for 1910, St.tid. side 492—509.

24 mars. stemmende med den, i Statsraadet, fattede Beslutning. Dog kunne egentlige militære Kommando-Sager i saadan Udstrækning, som Kongen bestemmer, undtages fra Behandling i Statsraad.

§ 30. I Statsraadet føres Protokol over alle de Sager, som der forhandles. De diplomatiske Sager, som i Statsraadet besluttes hemmeligholdte, indføres i en egen Protokol. Paa samme Maade forholdes med de militære Kommando-Sager, som i Statsraadet besluttes hemmeligholdte.

Enhver, som har Sæde i Statsraadet, er pligtig til med Frimodighed at sige sin Mening, hvilken Kongen er forbunden at høre. Men det er denne forbeholdt at fatte Beslutning efter sit eget Omdømme.

Finder noget Medlem af Statsraadet, at Kongens Beslutning er stridende mod Statsformen eller Rigets Love, eller øiensynligen er skadelig for Riget, er det Pligt at gjøre kraftige Forestillinger derimod samt at tilføie sin Mening i Protokollen. Den der ikke saaledes har protesteret, ansees at have været enig med Kongen, og er ansvarlig derfor, saaledes som siden bestemmes, og kan af Odelsthinget sættes under Tiltale for Rigsretten.

§ 75, f. at lade sig forelægge Statsraadets Protokoller og alle offentlige Indberetninger og Papirer; dog skulle Protokollerne over de diplomatiske Sager og de militære Kommando-Sager, som ere besluttede hemmeligholdte, forelægges en blandt Odelsthingets Medlemmer valgt Komite, bestaaende af høist ni Medlemmer, og kunne derhos indbringes for Odelsthinget, hvis noget Medlem af Komiteen stiller Forslag om, at dette skal udtale sig, eller at Sag ved Rigsretten skal anlægges;

§ 75, g. at lade sig meddele de Forbund og Traktater, som Kongen paa Statens Vegne har indgaaet med fremmede Magter; med Hensyn til hemmelige Artikler, som dog ei maa stride mod de offentlige, gjælder det samme, som er foreskrevet under Bogstav f for de Sager, som ere besluttede hemmeligholdte.

24 mars. **Lov***)[1]) indeholdende tillæg til lov av 6 august 1897 om betaling for offentlige forretninger.

§§ 76 og 142 i lov av 6 august 1897 om betaling for offentlige forretninger skal lyde saaledes:

§ 76. For attest, som utfærdiges av nogen i § 75 nævnt autoritet, og som ikke hensigtsmæssig kan meddeles i form av utskrift, betales kr. 2,00, forsaavidt ikke anden betaling derfor er fastsat.

---

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

[1]) Se Ot.prp. nr. 2, Indst. O. nr. 13, St.tid. forh. i Ot. side 68—72, Lt. 2—3.

Den samme betaling erlægges for attest, som utfærdiges av politiet om vernepligtige mandskapers tilladelse til utvandring i henhold til lov om vernepligt og utskrivning av 19 juli 1910. Utføres politimesterforretningene av en lensmand, kommer dog bestemmelsen i § 142 andet led til anvendelse. 24 mars.

§ 142. For utskrifter med bekræftning saavelsom for attester tilkommer lensmanden, naar ikke anderledes i nærværende lov er bestemt, kr. 0,80 for hvert ark eller del derav.

For attester om vernepligtige mandskapers tilladelse til utvandring i henhold til lov om vernepligt og utskrivning av 19 juli 1910 § 15 erlægges kr. 2,00.

Denne lov træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Ullensakers herred, Akershus amt, under 14 januar 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 24 mars.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes, efter derom av Askims herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Askims herred i Smaalenene amt. 24 mars.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes, efter derom av Østre Totens herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Østre Totens herred i Kristians amt. 24 mars.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 23, jfr. §§ 27 og 67, meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Hortens bystyre i møte den 7 december 1910 vedtagne forskrifter for Hortens brandvern. 24 mars.

Kongelig resolution†), hvorved i henhold til §§ 20 og 24 i lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 meddeles approbation paa de av Trondhjems kommunestyre i møter den 29 september og 27 oktober 1910 24 mars.

---

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

***) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor forskriftene er indtat.

†) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, (jfr. nr. 15), hvor forandringene er indtat.

24 mars. vedtagne forandringer i de ved kongelig resolution av 20 september 1899 approberte forskrifter for oparbeidelse av gater m. m. samt i de ved nævnte lovs § 24 fastsatte regler for den bygningseierne ifølge lovens § 22 paahvilende pligt til at erstatte bykassen utgiftene ved oparbeidelse av gater m. m. i Trondhjem.

24 mars. **Kongelig resolution,** hvorved

1. I henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfæstelse paa en fremlagt, av vedkommende utvalg foreslaat plan for et sikkerhetsfond ved A/S Sydvarangers Bergverksanlæg i Sydvarangers herred.
2. Den i planen omhandlede opsamling blir at regne fra 1 august 1910.

24 mars. **Kongelig resolution,** hvorved under almindelige betingelser meddeles indehaveren av Førde apotek tilladelse til at oprette og drive et filialapotek i Askvold i Nordre Bergenhus amt paa de i lov om drift av apotek av 4 august 1909 bestemte vilkaar.

24 mars. **Kongelig resolution,** hvorved høst-saketinget for Lensvikens tinglag, Fosens sorenskriveri, Søndre Trondhjems amt, fra og med aaret 1911 ophæves.

24 mars. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. de av Ullensakers herredsstyre i møter den 14 januar og 11 februar 1911 godkjendte vedtægter for Ullensakers nye samlag for handel med øl i medhold av §§ 23 og 35 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin m. v. stadfæstes som gjældende indtil videre — dog ikke for længere tid end til utgangen av aaret 1916.

24 mars. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. de av Gryttens samlag for øl- og vinhandel i generalforsamling den 15 april 1910 vedtagne og av Gryttens herredsstyre i møte den 27 januar 1911 godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre — dog ikke længer end til utgangen av aaret 1916.

24 mars. **Kongelig resolution,** hvorved det i medhold av § 15 i lov om Styret for det Industrielle Retsvern av 2 juli 1910, jfr. lov om patenter av s. d. § 48, fastsættes som gjældende indtil videre følgende tillægsforskrifter til de ved kongelig resolution av 7 januar 1911 fastsatte forskrifter, nemlig:

1. Naar klassen for et patentkrav maa forandres og kravet tildeles et nyt medlem, efterat det medlem, hvem saken

først var tildelt, har paabegyndt granskningen, kan styrets chef bestemme, at sidstnævnte medlem indtræder som 2det medlem i utvalget ved sakens videre behandling. 24 mars.

2. Viser det sig, at et kravs indhold falder indenfor omraadet av 2 klasser, kan styrets chef bestemme, at den skal indtræde som 2det medlem av utvalget, til hvem kravet med hovedindhold efter fordelingslisten skulde være avgit, forsaavidt det henhører under den anden klasse.
3. Er der under utlægningen indkommet indsigelse mot, at patent gives, kan styrets chef bestemme, at det juridiske medlem indtræder som 2det medlem av utvalget for sakens videre behandling.
4. Under et medlems fravær kan styrets chef bestemme, hvem av de øvrige avdelingen tilhørende medlemmer skal indtræde i hans sted i utvalget.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse paa det av Aarstads herredsstyre i møter den 5 november 1910 og 11 februar 1911 vedtagne takstregulativ for benyttelse av herredets brygger og kaier — dog med en enkelt forandring. 24 mars.

Takstregulativet træder straks i kraft og forblir gjældende indtil videre.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa de av repræsentantskapet for Kristiania almindelige gjensidige Forsørgelsesanstalt i møter den 13 december 1910 og 7 mars 1911 vedtagne vilkaar for tegning av karensforsikring. 24 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa de under 8 februar 1911 utfærdigede statutter for det av prokurator L. L. Hyphoff og hustru Ingeborg Margrethe Hansdatter ved testamente av 8 december 1796 oprettede og under 24 februar 1797 konfirmerte »Prokurator Hyphoff og Hustrus Legat« til hjælp ved anskaffelse og vedlikeholdelse av et sykehus i Skien. 27 mars.

Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til rikets geistlighet: 27 mars.

Departementet for de Offentlige Arbeider har henledet dette departements opmerksomhet paa, at retten til at attestere portofrihet av endel prester benyttes i større utstrækning end hjemlet i de gjældende lovbestemmelser. Saaledes har mange geistlige sendt penger, der er indkommet ved ofring til fordel for »Norsk Finnemission«, til missionens kasserer som portofri sak, og

27 mars. enkelte har attestert portofrihet for besvarelse av en forespørsel fra en privatperson angaaende oplysninger om landets organister og kirke-orgler.

I anledning herav har man ved denne rundskrivelse trodd at burde indskjærpe, at retten til at attestere portofrit ikke maa anvendes videre end tillatt, og at overskridelse av denne ret utsætter vedkommende for strafansvar; kfr. lov om postvæsenet av 12 mai 1888 § 39.

Ifølge postlovens § 37 er følgende saker portofri:

a) — — — — — —.

b) Postforsendelser, der alene angaar statens eller kommunernes tjeneste, offentlige indretninger og stiftelser.

c) Postforsendelser fra — — — — offentlige og kommunale tjenestemænd til regjeringens kontorer, andre offentlige og kommunale tjenestemænd eller private angaaende private anliggender, forsaavidt brevvekslingen foranlediges ved erklæringer, uttalelser, avgjørelser eller i det hele ekspeditioner, som efter sin beskaffenhet paaligger vedkommende — — — i medfør av det offentliges eller kommunens forhold til vedkommende sak.

d) — — — — — —.

Ifølge lov av 23 juli 1909 gjælder portofrihet for pakker alene, naar deres vegt ikke overstiger 3 kg., og de bare indeholder protokoller eller skrevne eller trykte saker.

Til veiledning ved forstaaelsen av disse lovbestemmelser (og av tidligere tilsvarende regler) skal man nedenfor referere hovedindholdet av endel i den almindelige lovsamling og Lovtidenden indtagne skrivelser angaaende portofri forsendelser:

Ved offentlige indretninger og stiftelser i forannævnte lovparagrafs litra b forstaaes indretninger og stiftelser, som umiddelbart tjener til opfyldelse av et statsøiemed. Indretninger og stiftelser, som ikke tilhører en kommune, men tjener til opfyldelse av et kommunalt øiemed, har ikke likesaalitt som private stiftelser portofrihet undtagen forsaavidt angaar den korrespondanse, som foranlediges ved kommunens eller statens kontrol med stiftelsen eller angaar forføininger, som har umiddelbar interesse for stat eller kommune; jfr. skrivelser av 18 november 1889 og 2 december 1891.

Ansøkninger og i det hele ekspeditioner, som angaar privat interesse, kan — hvad enten avsenderen staar i det offentliges tjeneste eller ikke — ikke fremsendes portofrit til den offentlige myndighet, hvorigjennem en saadan ekspedition skal passere; den videre forsendelse av saadanne saker til andre

vedkommende embedsmænd eller embedsmyndigheter sker derimot portofrit (cirkulære av 29 mai 1849 og skrivelser av 8 august s. a., 22 april 1863 in fine og 16 februar 1885). 27 mars.

Andragende fra en embedsmand om at erholde tjenestefrihet og om at faa sit embede midlertidig bestyrt er ikke gjenstand for portofri forsendelse (skrivelse av 8 juli 1872).

Korrespondanse vedkommende kirkernes anliggender er portofri (skrivelse av 7 mars 1871).

Prestelige ydelser, som opkræves av lensmændene, kan av disse fremsendes portofrit til prestene, likesom disse kan tilstille lensmændene som portofri sak kvitteringer og skrivelser vedkommende nævnte ydelser (kfr. skrivelser av 22 april 1863 og 10 december 1889).

Fremsendelse av brandkontingent og andre avgifter vedkommende en prestegaard og dens bygninger kan ikke henregnes til portofri korrespondanse (skrivelse av 4 og 18 februar 1873).

Indsendelse direkte fra en indskyter til den Norske Enkekasse eller til geistlige enkekasser av avdrag paa indskudsgjæld kan ikke ske portofrit (skrivelse av 31 mai 1879).

Renter og avdrag av de paa et embede hvilende laan av offentlige midler kan ikke fremsendes portofrit (skrivelse av 5 september 1882).

Privates regninger paa og kvitteringer til stat og kommune kan ikke sendes som portofri sak (skrivelse av 2 april 1890).

Offentlige tjenestemænds besvarelser av privates forespørsler angaaende private anliggender kan i almindelighet ikke forsendes portofrit med posten. Saafremt derimot besvarelsen av en saadan forespørsel sendes gjennem en offentlig myndighet, antages besvarelsen at kunne sendes portofrit til denne (skrivelser av 16 mars 1880 og 26 mai 1885).

Brev indeholdende preste-attester, der er utstedt efter rekvisition av private, eller begjæringer om oplysninger i anledning av saadanne rekvisitioner kan ikke fremsendes som portofri sak (skrivelse av 18 april 1890; kfr. og skrivelse av 4 november 1905).

Offentlige protokoller (indtil en vegt av 3 kg.) kan i anledning av deres autorisation sendes portofrit mellem vedkommende embedsmænd; dette gjælder hvad enten utgiftene ved protokollenes anskaffelse paahviler det offentlige eller ikke. Fra bokbinderen eller bokhandleren kan de gaa portofrit til overøvrigheten til autorisation, saafremt anskaffelsen paahviler det offentlige eller kommunen, men ikke hvis anskaffelsen paahviler vedkommende tjenestemand (skrivelser av 11 mars 1889 og 21 december 1893).

28 mars. Brevveksling mellem en sogneprest og de i menigheten beskikkede medhjælpere og kirkesangere angaaende deres kaldsvirksomhet er portofri (skrivelse av 9 februar 1884).

Bestemmelsen om indskrænkning av portofriheten for pakker maa ikke omgaaes derved, at større forsendelser deles op i flere pakker, hvis vegt ikke overstiger 3 kg. (cirkulære av 2 august 1909).

Kirketilsynets formand har ikke ret til at attestere portofrihet; heller ikke formanden for menighetens lønningsfond har saadan ret. Hvis sognepresten (eller den residerende kapellan) er kirketilsynets formand, kan han imidlertid i kraft av den ham tillagte almindelige portofrihetsattestationsret ogsaa sende de tilsynet vedkommende ekspeditioner portofrit (skrivelser av 11 november 1903 og 29 januar 1910).

Sluttelig skal man gjøre opmerksom paa, at penger, der er mottat som offer paa kirkernes altere enten i henhold til en kongelig resolution eller ifølge tilladelse meddelt av kirketilsynet, ikke kan forsendes portofrit, medmindre pengene er beordret indsendt til departementet.

28 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Bernt C. Baardsen ved testamente av 22 august 1905 oprettede »Bernt C. Baardsens Legat til Trondhjems kirkelige Fattigpleie« og paa de for legatet under 28 februar 1911 utfærdigede statutter.

28 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, om ikke byskolelovens § 24 saaledes, som den lyder efter lov av 18 september 1909, kfr. lov av 2 juli 1910, kan bli praktisert slik, at tjeneste i fuldstændig lærerpost ved tvangsskoler likestilles med tilsvarende tjeneste i folkeskolen, idet vedkommende skolestyre samtidig uttaler, at en motsat fortolkning av loven i høi grad vil vanskeliggjøre tilgangen av gode lærerkræfter til tvangsskolen.

I den anledning meddeles, at da tvangsskolen likesom den almindelige folkeskole er en kommunal skole, som optar barn i skolepligtig alder, og likesom folkeskolen staar under skolestyrets tilsyn, maa tvangsskolen kunne regnes som en speciel utgrening av folkeskolen, hvorfor ogsaa efter departementets mening tjeneste ved tvangsskole paa samme maate som ved en almindelig folkeskole bør kunne medregnes til opnaaelse av alderstillæg ved en tvangsskoles lærerpersonales overgang til folkeskolen, selv om ikke loven i sin opregning av de arter av skoler, som berettiger til alderstillæg, uttrykkelig har nævnt tjeneste ved tvangsskoler.

Departementet vil saaledes efter det i skolestyrets skrivelse oplyste ikke gjøre nogen indvending mot, at de to i skrivelsen nævnte lærere faar medtat sin tjeneste i tvangsskolen ved beregningen av sin anciennitet som lærere i folkeskolen. 28 mars.

Skrivelse fra Justisdepartementet*), hvorefter departementet meddeler, at det i henhold til ildsfarlighetsloven (jfr. lov nr. 3 av 1 mai 1909) § 16, 3 tillater anvendelsen av lamper og koke-apparater efter »The Standard-Gillett Light Co.s« system med anvendelse av beholdere for bensin av ikke over 15 liters rumindhold. 28 mars.

Tilladelsen er forøvrig meddelt paa følgende vilkaar:

1. Bensinbeholderen anbringes paa avlaast sikkert sted, hvor der hverken anvendes kunstig opvarmning eller oplysning. Beholderen og paafyldningskanderne forsynes med eksplosionssikre indretninger av den konstruktion, som leveres av Fabrik explosionssicherer Gefässe G. m. b. H. Salzkotten i. W.
2. Brændere uten evighetsblus arrangeres saaledes, at bensin eller bensindampe ikke kan strømme ut i rummet, og at slukkekranen ikke ved uagtsomhet kan bli stillet helt eller delvis aapen, efterat slukning er foretat.
3. Bestemmelserne i § 44 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 om blussenes avstand fra træverk, sammenholdt med de enkelte steder gjældende specielle reglementer for gasindlæg, maa iagttages.
4. Ethvert anlæg, hvis beholder rummer over 5 liter, blir at melde til brandstyret, eller, hvor der ikke er brandstyre, til politiet, jfr. ildsfarlighetslovens § 16, 10.
5. Tilladelsen kan tilbakekaldes, naarsomhelst departementet finder grund dertil.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Birgitte Amundsen, advokat Olaf Amundsen, Arne Amundsen og Fredrik Paasche (Amundsen) ved gavebrev av 30 juni 1910 oprettede »Sogneprest Amundsens Legat« til fordel for fattige i Skjerstad og Fauske kommuner og paa de for legatet under 28 februar 1911 utfærdigede statutter. 29 mars.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes, at gaardene Naurstad, Holand og Vaagan i Skjærstads herred i Nordlands amt fraskilles Valnesfjordens jordmordistrikt og henlægges til Tverlands jordmordistrikt. 29 mars.

Omreguleringen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

*) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

30 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Kristians amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes, at der fra Brandbu jordmordistrikt av Brandbu herred i Kristians amt utskilles et nyt distrikt, Bjøneroen, omfattende gaardsnummer 1 til og med gaardsnummer 30 med alle under disse liggende bruksnummere samt desuten samtlige andre bruk paa nordsiden av Gullerudelven, nemlig gaardsnummer 31 bruksnummer 4, gaardsnummer 52 bruksnummer 2, gaardsnummer 54 bruksnummerne 2 og 3.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

30 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes, at Fuse og Nordre Strandviks jordmordistrikter i Søndre Bergenhus amt omreguleres saaledes:

1. Fuse distrikt, omfattende Fuse herred gaardsnummer 1 til og med nr. 40.
2. Nordre Strandviks distrikt, omfattende gaardsnummer 77 til og med nr. 100 av Strandviks herred.

Omreguleringen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

30 mars. **Telegram** fra Finansdepartementet, hvori uttales, at en ligningskommission antages at være forpligtet til at meddele en skatyder oplysning om de satser, som er benyttet ved indtægtsansættelsen; jfr. departementets i Lovtidenden og Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet nr. 6 indtagne skrivelse av 1 juni 1899.

31 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til stiftsdirektionerne:

Direktionen for Foreningen til norske Fortidsmindesmerkers Bevaring har i skrivelse hertil av 17 februar d. a. gjort opmerksom paa, at der ved indsendelse til direktionen av saker vedrørende ændringer, som ønskes foretat ved kirkers indre eller ydre, meget hyppig fattes bilag, som gir oplysning om vedkommende bygnings indre og ydre forhaandenværende tilstand. Direktionen henstiller derfor til departementet at foranledige, at der ved oversendelsen til foreningen av saadanne saker altid medfølger fotografier av vedkommende kirkes ydre og indre.

I anledning herav skal departementet anmode stiftsdirektionen om at dra omsorg for, at saker angaaende iverksættelse av større forandringer ved ældre kirkebygninger ved indsendelsen hertil saavidt mulig blir ledsaget av saadanne fotografier som ovenfor nævnt.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forestilling fra et skolestyre angaaende beregningen av en lærerindes anciennitet. 31 mars.

Det oplyses, at vedkommende lærerinde fra 1/8 1898 til 1/4 1910 har været ansat som lærerinde i forskolen ved en privat høiere almenskole. Fra 1/4 1910 blev hun ansat som lærerinde ved folkeskolen, og spørsmaalet er da, om hendes tjeneste ved vedkommende høiere skole kan regnes med til opnaaelse av alderstillæg for hende som lærerinde ved folkeskolen.

I den anledning finder departementet at maatte fastholde sin i skrivelse til Kristiania skolestyre av 16 november sidstl. uttalte opfatning, at tjenestetid udelukkende i en middelskoles forberedelsesklasser ikke kan regnes med til opnaaelse av alderstillæg efter loven av 18 september 1909 (kfr. lov av 2 juli 1910).

I sin skrivelse utber vedkommende skolestyre sig departementets uttalelse, om ikke loven — den nye lønslov — dog kan fortolkes paa den maate, at tjenestetid ved saadanne skoler (forberedelsesklasserne) før 1 januar 1910 blir at medregne, mens tjeneste i disse skoler efter denne dag ikke kan kæves medregnet. Som begrundelse for en saadan fortolkning av loven anfører skolestyret, at de lærere, som efter 1 januar 1910 mottar ansættelse ved forberedelsesskolerne vet, hvad de har at rette sig efter, nemlig, at de ikke kan faa denne tjenestetid medregnet ved overgang til folkeskolen, mens de lærere, som gjorde tjeneste i saadanne skoler før 1 januar 1910 efter den da gjældende lov kunde gjøre regning paa at faa tjenestetiden medregnet. »De folk hadde jo dog indrettet sig efter gjældende lov«, heter det i skolestyrets skrivelse. I den anledning bemærker departementet, at den gamle lov ikke hjemlet lærerne nogensomhelst ret til at faa tjenestetid ved saadanne skoler medregnet til opnaaelse av alderstillæg, hvorfor ogsaa reglene herom var forskjellige i de forskjellige kommuner. Der kan saaledes ikke fra den gamle lov utledes nogen ret for lærerpersonalet til at faa tjenestetid i forberedelsesskolerne medregnet, og departementet finder heller ikke, at der er adgang til at fortolke den nye lov paa den av vedkommende skolestyre antydede maate.

Derimot vil man ikke gjøre nogen indvending mot, at der tilstaaes vedkommende lærerinde et personlig lønstillæg svarende til, hvad hun vilde ha opnaadd i alderstillæg, om hendes tjenestetid ved vedkommende høiere skole var blit medregnet, og at dette lønstillæg utredes av den beregnede »besparelse« efter lovens § 15, 5te led, forsaavidt de kommunale myndigheter maatte beslutte sig hertil. Lønstillægget forutsættes i tilfælde tilstaat paa en saadan maate, at det formindskes med de beløp, som hun efterhaanden kommer til at optjene i alderstillæg.

1 april. **Lov***)[1] indeholdende forandringer i lov om sykeforsikring av 18 september 1909.

Efternævnte paragraffer i lov om sykeforsikring av 18 september 1909 skal herefter lyde som følger:

§ 10.

1. Enhver person, som har fyldt 15 aars alder og ikke er forsikringspligtig efter § 1, har ret til at bli frivillig medlem av kredssykekassen paa sit hjemsted eller arbeidssted paa følgende vilkaar:
   a. Han maa ikke ved indmeldelsen være over 40 aar gammel, medmindre nogen av bestemmelserne i 2det led av denne paragraf kommer til anvendelse;
   b. hans aarlige indtægt, sammenlagt med hans egtefælles, maa ikke overstige kr. 800,00 paa landet eller kr. 1000,00 i by; endvidere maa hans og egtefælles formuer tilsammen ikke overstige kr. 7000,00 paa landet eller kr. 10 000,00 i by;
   c. han maa ved attest fra en av kredssykekassen dertil anvist læge godtgjøre, at han ikke lider av nogen kronisk eller uhelbredelig sygdom eller mangler, som medfører eller skjønnes at kunne medføre særlig risiko for kassen; attesten betales av kredssykekassen;
   d. han faar ikke understøttelse for sygdom, som indtræffer, før han har været medlem av kredssykekassen i mindst 12 uker i sammenhæng fra indtrædelsen[2]), medmindre den frivillige forsikring er umiddelbar fortsættelse av pligtig forsikring (jfr. § 11);
   e. han har at betale præmie forskudsvis for 4 uker ad gangen (jfr. § 12, 1 b og § 13)[3]).
2. Undtagelse fra det ovenfor under litr. a fastsatte vilkaar kan ske:
   a. For pligtig medlem, hvis forsikringspligt ophører, saafremt han senest 5 dage, efterat det arbeidsforhold, som medførte forsikringspligten, er ophørt, andrar om forsikringens fortsættelse som frivillig; dog maa hans alder ikke overskride 50 aar med tillæg av $^1/_2$ maaned for hver fulde maaned, han har været pligtig eller frivillig medlem av en kredssykekasse eller en godkjendt sykekasse før 50 aars alderen. Ophører forsikringspligten paa grund av arbeidsløshet opstaat ved den forsikrede utilregnelige omstændigheter, skal han dog

---

*) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
[1]) Se Ot.prp. nr. 2, Indst. O. nr. 27, St.tid. forh. i Ot. side 85—113, i Lt. 14—15.
[2]) Jfr. § 11,2.
[3]) Jfr. § 31,4.

paa den ovenfor i dette litra anførte betingelse, uten hensyn til alderen og tillike uten hinder av de ovenfor i 1ste led, litr. b og c opstillede betingelser, være berettiget til at bli staaende som frivillig medlem indtil et tidsrum av 6 maaneder, regnet fra den pligtige forsikrings ophør efter § 6, saafremt han umiddelbart forut har været medlem av kredssykekassen i mindst $^1/_2$ aar. 1 april.

b. For den, som tidligere har været frivillig medlem, saafremt han foruten sedvanlig forskudspræmie efterbetaler præmie fra 40 aars alderen indtil gjenoptagelsen.

c. For personer, som har været medlemmer av privat eller kommunal sykekasse uavbrutt de sidste 10 aar før denne lovs ikrafttræden, forsaavidt indmeldelse til kredssykekassens styre sker inden 6 maaneder efter sidstnævnte tidspunkt og vedkommende persons alder ved indmeldelsen ikke overstiger 60 aar.

§ 49.

2. c. at avgi forslag til løn for forretningsføreren og revisorerne (jfr. § 53) og bestemme lønnen for mulige andre funktionærer.

§ 53. Kommunestyret ansætter forretningsfører for kredssykekassen, efterat styrets forslag er indhentet.

Kommunens ordfører og viceordfører kan ikke være kredssykekassens forretningsfører. Kommunen er ansvarlig for dennes oppebørsler.

Hvert andet aar antar kommunestyret 2 revisorer til at gjennemgaa kredssykekassens regnskaper (jfr. § 39, 2 og 3) samt bestemmer deres godtgjørelse, efter at styrets forslag er avgit[1]).

§ 66.

1. Tvistigheter, som maatte opstaa:
   a. Om hvorvidt en person paa et git tidspunkt er forsikringspligtig efter denne lov[2]),
   b. om en forsikrings begyndelse eller ophør (§§ 5, 6, 7, 10 og 12),
   c. i anledning av en beslutning, hvorved en kredssykekasse har avslaat en ansøkning om frivillig forsikring (§ 11),
   d. om hvorvidt en forsikret er henført til rigtig indtægts- eller risikoklasse (§ 14),
   e. angaaende et av vedkommende bestridt præmiekrav fra en kredssykekasse,
   f. angaaende en arbeidsgivers avholdelse i løn av utlæg for præmie (§ 32) eller fradrag av løn for samtidig oppebaarne sykepenger (§ 24),

[1]) Jfr. § 49, 2 c.
[2]) Jfr. § 1.

1 april.

g. angaaende valgbarhet og valg efter denne lov[1]),
h. i anledning av krav paa en kredssykekasses ydelser efter denne lov[2]),
i. i anledning av en arbeidsgivers krav paa godtgjørelse for havte utlæg i henhold til denne lovs § 23,

indbringes til prøvelse for en nævnd paa 3 medlemmer, som vælges for et tidsrum av 3 aar av kommunestyret i den kommune, hvori kredssykekassen har sit sæte. Av medlemmene skal mindst 1 være medlem av formandskapet, 1 skal være arbeidsgiver og 1 medlem av en kredssykekasse. Nævnden vælger selv formand. Formanden kan av kommunestyret, efter at uttalelse fra kredssykekassens styre derom er indhentet, tilstaaes en passende godtgjørelse for sit arbeide og for de med hvervet forbundne kontorutgifter, hvilke beløp utredes av kredssykekassens midler. Den, som har gjort tjeneste som medlem av nævnden i tre aar, kan undslaa sig for at motta valg for de tre næste.

2. Begjæring om indbringelse for nævnden av en av en kredssykekasse truffet avgjørelse maa være fremsat inden kl. 12 middag den 14de dag efter den dag, da underretning om kredssykekassens avgjørelse var vedkommende meddelt.
3. Med parternes paa forhaand hertil givne samtykke er nævndens avgjørelse endelig; i motsat fald kan avgjørelsen indbringes til prøvelse av Riksforsikringsanstalten, med frist som nedenfor i § 67 bestemt. Riksforsikringsanstaltens skjønsmæssige avgjørelser er endelige. Derimot kan tvistigheter i spørsmaal, som ikke er av ublandet skjønsmæssig natur, indbringes til avgjørelse av domstolene.
4. Dersom kommunen er part i saken, indbringes denne direkte for Riksforsikringsanstalten med saadan frist som i § 67 bestemt. Med samme frist kan anstaltens avgjørelse indankes for Riksforsikrings-appelkommissionen[3]).
5. Hvor kredssykekassen under paastand om, at vedkommende ikke er sykeforsikret, har negtet understøttelse ved bedriftsskade, som omfattes av lov om ulykkesforsikring for arbeidere m. v., indbringes saken efter begjæring av nogen deri interessert part for Riksforsikrings-appelkommissionen med frist som i § 67 bestemt.

§ 71.

1. Resterende præmier for pligtig forsikring kan hos arbeidsgiveren inddrives ved utpantning av kredssykekassens forretningsfører eller efter dertil særskilt av overøvrigheten meddelt bemyndigelse av andre av kassens tjenestemænd

[1]) Jfr. §§ 44—47.
[2]) Jfr. lovens kap. V.
[3]) Lov av 23 juli 1894 med tillægslov av 12 juni 1906 § 19.

eller, paa forlangende av forretningsføreren, av de tjeneste- 1 april.
mænd, til hvilke avholdelse av utpantninger i almindelighet er henlagt.

2. Paa samme maate kan skyldig præmie for frivillig forsikring inddrives hos vedkommende frivillige medlem.
3. For præmierne haves i konkurstilfælde samme prioritet som for skatter.

§ 78.

1. De nødvendige forføininger til forberedelse av forsikringens utførelse træffes av vedkommende regjeringsdepartement.
2. De av denne lovs bestemmelser, som under saadan forberedelse kommer til anvendelse, træder i kraft straks.
3. De øvrige bestemmelser træder i kraft 3 juli 1911 med undtagelse av § 9, hvis bestemmelser om anmeldelsespligt for tiltraadte arbeids- og tjenesteforhold m. v. træder i kraft 1 mai 1911 uanset, at forsikringspligten først indtræder 3 juli s. a., samt § 66, 1—4, og § 74, som likeledes træder i kraft 1 mai 1911.

   Personer, som 1 mai 1911 staar i saadant arbeids- eller tjenesteforhold, at dette efter nærværende lov vil medføre forsikringspligt, ansees som tiltraadt forholdet nævnte dag (§ 9, 1 og 5).

   Arbeids- eller tjenesteforhold, som er bestemt at skulle ophøre før 3 juli 1911, blir ikke at indmelde til kredssykekassen.

   Fra sidstnævnte dag ophæves § 4 i lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900.
4. Ved nærværende lov gjøres ingen indskrænkning i den ret til sykeunderstøttelse, som tilkommer arbeiderne ved Røros kobberverk efter de derom til enhver tid gjældende bestemmelser[1]).

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 1 april.
4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Nannestads herred i Akershus amt under 1 mars 1911 besluttede tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 1 august 1903 approberte sundhetsforskrifter.

Kongelig resolution**) hvorved i medhold av lov om 1 april.
retten til fiskeri i Tanavasdraget i Finmarkens amt av 23

---

[1]) Lov ang. Røros kobberverk av 12 septbr. 1818 og lov om ophævelse av denne lov av 8 juli 1908.

*) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor bestemmelserne er indtat.

1 april. juni 1888 § 1 fastsættes nærmere bestemmelser angaaende maaten og betingelserne for fiskerettens utøvelse i nævnte vasdrag.

1 april. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I medhold av lov av 12 juli 1848 om behandlingen av det saakaldte krabastømmer og bundtømmer meddeles approbation paa det av styret for Rinna Fællesfløtningsforening, Kristians amt, under 18 mars 1911 vedtagne reglement for behandlingen av krabas- og bundtømmer i vasdraget.

II. Fællesfløtningsforeningens styre bemyndiges til i overensstemmelse med dette reglement at la det tømmer av ovennævnte slags, hvortil ingen eier inden den bestemte tid har meldt sig med legitimation for sin eiendomsret, anvende til fordel for vasdraget.

III. Styret har at foranstalte reglementet bekjendtgjort 2 ganger i hver av de 2 inden distriktet mest utbredte aviser samt at paase, at reglementet stadig er opslaat paa tingstedene inden de herreder, hvorfra last fløtes i vasdraget.

IV. Fra styret skal hvert aar inden utgangen av juni maaned indsendes til Landbruksdepartementet en specifisert forklaring over de beløp, hvortil det i det sidst forløpne aar avhændede krabas- og bundtømmer er utbragt med detaljert angivelse av de øiemed, hvortil disse beløp er blit anvendt.

1 april. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19, 23, 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles godkjendelse, som gjældende indtil videre av de av Kabelvaags bygningsrepræsentantskap i møte senest den 9 februar 1911 vedtagne regler for brandvæsenets ordning i Kabelvaags brand- og bygningskommune.

1 april. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 9 meddeles godkjendelse av den av Kongsbergs bystyre den 17 februar 1911 fattede beslutning angaaende utførelse av brandsyn sammesteds.

---

*) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor reglementet er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor reglene er indtat.

***) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor beslutningen er indtat.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutninger[1]) av 7 og 8 mars 1911 angaaende bevilgning til forskjellige videnskabelige, literære og kunstneriske formaal for budgetaaret 1911—12 befales tat tilfølge. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved det tillates, at der til bruk for Diakonisse-anstalten i Kristiania opføres en kirke paa den dertil utseede tomt paa anstaltens eiendom Lovisenberg og efter fremlagte utarbeidede tegninger — paa betingelse av: 1 april.

1. At der i kirken avholdes gudstjeneste og kirkelige forretninger efter vor kirkes ritus og av mænd, som efter lovgivningen er kvalifisert dertil;
2. at valget av Diakonisse-anstaltens prest og hjælpeprest undergives approbation av Kristiania biskop, som derhos har at føre tilsyn med den prestelige virksomhet ved anstalten;
3. at presten — efter biskopens nærmere bestemmelse — fører kirkebok for den til Diakonisse-anstalten fast knyttede befolkning og dagsregister over sine geistlige forretninger samt tilstiller sognepresten i den menighet, inden hvis grænser kirken ligger, utdrag av kirkeboken, forsaavidt dette maatte ønskes.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Kongelig resolution, hvorved den av Ulsteins herredsstyre i møte den 28 mai 1910 fattede beslutning, hvorved den hittil av gaardbrukerne ydede skyss- og natteholdsgodtgjørelse til sognepresten i Ulsteins prestegjeld i Bergens stift paa hans reiser til gudstjenesterne og konfirmantforberedelsen i Hareids anneks avløses mot en aarlig kommunal erstatning, stor kr. 300,00, av Ulsteins herredskasse, godkjendes i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 30, 2det led. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes: I Mo prestegjeld under Helgelands provsti i Tromsø stift blir herefter ikke at erlægge betaling til sognepresten for kirkelige handlinger, som utføres i hovedkirken paa fredage for menighetslemmer. 1 april.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. V, kap. 3 og 7, tit. 26. Indst. S XXVI, jfr. dok.nr. 14 og 17, St.tid. side 587—622.
Der bevilgedes bl. a.:
Bidrag til løn for en konservator ved Bergens museum, kr. 2000,00, til løn for en anden-konservator ved Tromsø museum kr. 2000,00 og til løn for en konservator ved Stavangers museums kr. 1600,00.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved det under almindelige betingelser tillates oprettet et apotek paa Saaheim i Tinns herred i Bratsbergs amt.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved der for autoriserte lensmands-betjenter anordnes saadan daglig uniform som bestemt for lensmænd ved kongelig resolution av 3 februar 1900 — jfr. kongelig resolution av 24 april 1908 — dog saaledes, at betjentens uniform skal være uten tresser paa jakkens ærmer og krave og uten ekekrans i luen.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. De av Stortinget under 23 januar og 1 mars 1911 fattede beslutninger[1]) angaaende Justisdepartementes civile budget for terminen 1 juli 1911—30 juni 1912 (indtægtsbudgettets hovedpost VI, kap. 1 og utgiftsbudgettets hovedpost VI, kap. 1—8) befales tat tilfølge, hvorhos i henhold hertil likeledes bestemmes:

1) At gagerne for det ved kongelig resolution av 7 januar 1911 — fra 1 juli s. a. — omregulerte Tune sorenskriverembede og for det fra samme tid ved nævnte resolution oprettede nye Onsø sorenskriverembede fastsættes til henholdsvis kr. 5000,00 og kr. 5400,00 aarlig, og at der for embederne blir at utrede saadan kontorholdsgodtgjørelse, som senere av Stortinget maatte bli bevilget;
2) at den for Sarpsborgs byfogedembede bevilgede gage fra 1 juli 1911 forhøies fra kr. 3600,00 til kr. 4600,00 aarlig;
3) at den for Sandefjords byfogedembede av statskassen bevilgede gage fra 1 juli 1911 forhøies fra kr. 3600,00 til kr. 4200,00 aarlig mot, at det av Sandefjords kommunekasse bevilgede bidrag til byfogedembedets avlønning kr. 600,00 aarlig fra samme tidspunkt bortfalder;
4) at der fra 1 juli 1911 oprettes et nyt Haugesunds politimesterembede med aarlig gage av statskassen kr. 3600,00 og med saadan kontorholdsgodtgjørelse, som av Stortinget maatte bli bevilget;
5) at der fra 1 juli 1911 oprettes et nyt midlertidig politifuldmægtigembede ved Telemarkens politimesterembede med aarlig gage av statskassen kr. 2000,00 og med 2 tillæg av samme kasse paa kr. 200,00 efter 3 og 6 aars tjeneste og

[1]) Se St.prp. hovedp. VI, kap. 1—8, Indst. S. XXII A. St.tid. side 432—444.

med saadan kontorholdsgodtgjørelse, som av Stortinget maatte bli bevilget. 1 april.

II. De i kongelig resolution av 6 november 1897, post A, 6 og post B, 1, E, b, indtagne bestemmelser om omorganisation av Tune sorenskriverembede, om tillæg til gage og kontorholdsgodtgjørelse for et omregulert Sarpsborgs byfoged- og sorenskriverembede og om kontorholdsgodtgjørelsen for et omregulert Onsø (Tune) sorenskriverembede ophæves.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet for landets byer av 27 juli 1896 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa det av Time bygningsrepræsentantskap i møte den 21 februar 1911 vedtagne regulativ for betaling for tilsyn med bygge-arbeiders utførelse m. v. i nævnte bygningskommune. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at lensmanden i Aarstad indtil videre indtræder i politimesterens sted som medlem av brandstyret for Fløen og Solheimsvikens brand- og bygningskommune. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 6 mars 1911 vedtagne forandringer i § 4 i den for Voss brandforsikrings-selskap for husebygninger og løsøre ved høieste resolution av 31 august 1897. jfr. høieste resolutioner av 18 august 1902 og 20 mars 1905 samt kongelig resolution av 27 april 1909, approberte plan saaledes, at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 1 april.

1. Stadfæstelse meddeles paa de av forstanderskapet for Trondhjems sparebank i møte den 28 oktober 1910 vedtagne ændringer i bankens ved høieste resolution av 14 november 1894 stadfæstede plan — dog med nogen forandringer.
2. Stadfæstelse meddeles paa den i samme forstandermøte vedtagne nye plan for sparebankens laane-indretning mot haandfaat pant, som trædende istedenfor dennes ældre ved høieste resolution av 7 februar 1852 stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til § 2, sidste passus, i lov om den Norske Enkekasse av 21 juni 1895 bestemmes, at Enkekassen paa egen risiko skal 1 april.

1 april. kunne overta livsforsikring til et beløp av indtil kr. 25 000,00 paa enkelt liv.

1 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Elise Dehli ved gavebrev av 1 februar 1911 oprettede »Jørgen Dehlis Legat« for trængende i Vestby hovedsogn og paa de i gavebrevet indeholdte statutter for nævnte legat.

1 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Vetle Nilsen Mule og hustru Marie ved gavebrev av 1 september 1910 oprettede »Vetle Mule og Hustrus Legat for syke i Eidanger« og paa de for dette legat under 16 januar 1911 utfærdigede statutter.

1 april **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en sogneprest om, at hvis der ikke er særlige bestemmelser i sundhetsforskriftene, kan lik ikke kræves synet av læge før begravelsen uten i de tilfælde, lov av 4 juni 1898 nævner.

Medicinaldirektøren antar heller ikke, at en sogneprest har ret til av læge at kræve erklæring om dødsaarsaken.

3 april. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren om, at apoteker Arndts liktornsalve, Cuticura-sæpe og Cuticura-salve er gjenstand for apotekeres enehandel. I de vedlagte bruksanvisninger var midlene nemlig anbefalt til at helbrede sygdomme, hvorfor de maa betragtes som medicamina. Jfr. plakat 29 aug. 1908, A, III, a.

4 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om beregningen av en lærers tjenestetid. Det oplyses, at vedk. lærer, som nu er ansat ved folkeskolen, tidligere har været ansat som timelærer ved en offentlig høiere almenskole, og spørsmaalet er da, om denne tjenestetid kan komme ham tilgode ved beregningen av hans anciennitet som lærer ved folkeskolen.

I den anledning bemerker departementet:

Byskolelovens § 24 saaledes, som den lyder efter lov av 18 september 1909, kfr. lov av 2 juli 1910, bestemmer blandt andet, at tjenestetid som lærer i fuldstændig lærerpost ved eksamensberettiget middelskole blir at medregne til opnaaelse av alderstillæg ved overgang til lærerpost i byfolkeskolen. Uttrykket »fuldstændig lærerpost« maa i denne forbindelse være ensbetydende med fuld (hel) lærerpost, da loven om høiere almenskoler ikke saaledes som folkeskolelovene kjender benævnelsen »fuldstændige lærerposter« som en bestemt avgrænset art av lærerposter. Vedk. lærer maa saaledes efter

departementets mening være berettiget til at faa medregnet den tid, han har indehat fuld lærerpost ved den offentlige høiere almenskole, til opnaaelse av alderstillæg som lærer ved folkeskolen. At hans post ved den høiere almenskole har været benævnt timelærerpost kan efter det anførte ikke frata ham denne ret. 4 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av det opløste aktieselskap Forretningsdamernes Feriehjem's kapital i henhold til generalforsamlings-beslutning av 19 mai 1910 dannede »Forretningsdamernes Feriefond« og paa de for dette under 14 december 1910 utfærdigede statutter. 6 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det ved indsamling i aarene 1909 og 1910 dannede »Kristianiadamers Rekreationsfond for ubemidlede Privatlærerinder« og paa de for dette fond under 30 januar 1911 utfærdigede statutter. 6 april.

Kongelig kundgjørelse*)[1]) angaaende avgifter til statskassen av brændevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug samt av ætylætertilvirkningen. 7 april.

Fra 1 juli 1911 skal til statskassen erlægges:

A. Avgift av brændevinstilvirkningen ved de almindelige brænderier efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre — for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.
2. Naar norsk brændevin, hvorav foranstaaende avgift er betalt, i partier paa 1 — en — hektoliter eller derover og med iagttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolddepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften at tilbakebetale for raaspiritus med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre —, for renset spiritus med kr. 2,64 — to kroner og fire og seksti øre —, samt for til drik tilberedte destillata, hvortil har været anvendt fuldstændig renset spiritus, med kr. 2,67 — to kroner og syv og seksti øre — pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, naar andragende derom fremkommer inden to aar efter utførselen. Forat brændevin skal ansees som renset, maa det paa saadan maate, som av Finans- og Tolddepartementet nærmere bestemmes, godtgjøres, at

---

*) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
[1]) Se St.prp. nr. 6. Indst. S. XXXII. St.tid. side 730—739.

7 april.

det efter skattelægningen har undergaat en fuldstændig rensningsproces med omdestillation.

3. Naar brændevin gjøres utjenlig til drik (denatureres), eller det paa anden fyldestgjørende maate findes garantert mot at bli anvendt til drik, kan Finans- og Tolddepartementet tillate, at det fritages for tilvirkningsavgiften paa samme maate som færdige destillata, der utføres til utlandet.

B. Avgift av brændevinstilvirkningen ved brænderier, som i henhold til gjældende lov kun kan sælge sit brændevin inden landet til benyttelse i øiemed, hvortil er tillatt anvendt lavere beskattet eller skattefrit brændevin, efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges med 10 — ti — øre for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.
2. Naar norsk brændevin, hvorav foranstaaende avgift er betalt, i partier paa 1 — en — hektoliter eller derover og med iagttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolddepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften at tilbakebetale med 10 øre pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, naar andragende derom fremkommer inden to aar efter utførselen.

C. Avgift av mais, durra eller rug, hel eller formalt, som anvendes til brændevinstilvirkning ved de almindelige brænderier, efter følgende regler:

1. Av mais erlægges en avgift av 5 — fem — øre pr. kg.

   Naar et til den forbrukte mais svarende kvantum brændevin, beregnet efter et utbytte av 0,375 liter brændevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg. mais, utføres til utlandet inden 30 april i den anden tilvirkningstermin efter den, i hvilken maisen er anvendt, blir efter Finans- og Tolddepartementets nærmere bestemmelse den erlagte avgift at godtgjøre med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.
2. Av durra og rug erlægges paa samme maate, beregnet efter et utbytte av 0,30 liter brændevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg., en avgift av 4 — fire — øre pr. kg. og ved utførsel godtgjøres 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

D. Avgift av ætylætertilvirkningen erlægges med kr. 3,50 — tre kroner og femti øre — pr. kg. ætylæter, som tilvirkes. Naar ætylæter av indenlandsk tilvirkning denatureres, eller den paa anden fyldestgjørende maate findes at være garantert mot at bli anvendt til andet end teknisk bruk, kan

Finans- og Tolddepartementet tillate, at den fritages for tilvirkningsavgift; ætylæterens eier har at erstatte omkostningene ved denatureringen og kontrollen dermed. 7 april.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Aa herred i Søndre Trondhjems amt. 7 april.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Rindalens herredsstyre, Romsdals amt, i møte den 9 februar 1911 fattede beslutning om pigtraads anvendelse til gjærder i herredet. 7 april.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Hobøls herredsstyre, Smaalenene amt, i møte den 13 januar 1911 fattede beslutning om pigtraads anvendelse til gjærde i herredet. 7 april.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Eidsvolds herredsstyre, Akershus amt, i møte den 20 februar 1911 fattede beslutning om pigtraads anvendelse til gjærde i herredet. 7 april.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 88 og lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 65 bestemmes, at de ovennævnte love skal være gjældende for Saaheim og Bøen i Vestfjorddalen i Tinns herred, Bratsbergs amt, indenfor de av herredsstyret i møte den 28 februar 1911 vedtagne grænser. 7 april.

**Kongelig resolution†), hvorved bestemmes: 7 april.

1. I henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19 og 67 meddeles approbation paa Tønsbergs bystyres beslutning av 27 januar 1911 angaaende forskrifter og takster for feiervæsenet

*) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
**) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor beslutningen er indtat.
***) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor grænserne er indtat.
†) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor forskriftene og taksterne er indtat.

7 april. i Tønsberg samt om fast aarsløn for feiermesteren og feiersvendene sammesteds.

2. Det ved kongelig resolution av 17 juni 1880 approberte reglement med takst for feiervæsenet i Tønsberg ophæves.

7 april. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles stadfæstelse paa, at § 9 i den ved kongelig resolution av 3 december 1904 godkjendte plan for Kragerø barnehjem forandres overensstemmende med den av barnehjemmets bestyrelse og overtilsyn fattede, i en fremlagt utskrift indtagne beslutning.

7 april. **Kongelig resolution,** hvorved det ved den Norske Regjerings resolution av 18 december 1906 oprettede offentlige arbeidskontor for Trysils herred, nedlægges indtil videre — regnet fra 1 januar 1911.

7 april. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 103 i lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa de av Trondhjems bystyre i møte den 9 mars 1911 vedtagne forandringer i det ved kongelig resolution av 14 august 1906 approberte betalingsregulativ for tilsyn med bygge-arbeiders utførelse m. v. i Trondhjem.

7 april. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 19 meddeles godkjendelse av det av Aalesunds bystyre i møte den 14 februar 1911 vedtagne nye betalingsregulativ for utførelse av feining sammesteds.

7 april. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av 15 mars 1911 angaaende adgang for en del sersjanter til at gjøre indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd for den tid, hvori de har tjenestegjort som beordret underbefal m. v., befales tat tilfølge.

7 april. **Kongelig resolution**[2]), hvorved bl. a. den av Stortinget under 15 mars 1911 fattede beslutning angaaende bevilgning til fyr-, merke- og ringevæsenet for budgetterminen fra 1 juli 1911—30 juni 1912 befales tat tilfølge.

---

[1]) Indst. S. nr. 99. St.tid. side 687—688.

[2]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. XIB, kap. 6 og St.prp. nr. 30. Indst. S. XVIII. St.tid. side 672—685.

Der besluttedes bl. a., at lønnen for sekretærstillingen ved fyrdirektørembedet skal være kr. 2 500,00 aarlig med 4 aldersstillæg av kr. 300,00 — efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 7 april.

Efter lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 97 skal den skjøns- og meddomsmænd, sjøretsmedlemmer og retsvidner tilkommende godtgjørelse for deltagelse i beneficerte saker utredes av statskassen, forsaavidt den skulde været erlagt av den beneficerte part.

Med hensyn til forældelsen av denne godtgjørelse har dette departement ved flere leiligheter uttalt, at den først bør regnes fra vedkommende saks paadømmelse, og overensstemmende hermed har flere amtmænd derefter forholdt sig ved anvisning av regninger over mændenes tilkommende.

Revisionsdepartementet har imidlertid i sine antegnelser til delinkventregnskapene hævdet, at efter sportellovens § 173 maa præskriptionsfristen i omhandlede tilfælde regnes særskilt for hvert enkelt retsmøte, en opfatning, hvortil ogsaa Finansdepartementet har sluttet sig.

Dette departement finder som følge herav ikke længer at burde opretholde sin avvikende mening, hvis berettigelse ogsaa kan erkjendes at være tvilsom, og meddeler derfor, at der fremtidig ikke vil være adgang til at anvise regninger av paagjældende art, naar de ikke er indgit inden 6 maaneder efter vedkommende retsmøtes avholdelse. Forsaavidt angaar retsmøter, der allerede nu er avholdt, kan dog anvisning ske, saafremt regning indgives snarest mulig, forutsat selvfølgelig, at forældelse ikke er indtraadt ogsaa efter den lempeligere forstaaelse av loven.

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i 7 april.
Bergen, i anledning av en forespørsel fra underfogden i Bergen om, hvorvidt fattigvæsenets krav paa erstatning hos en forsørgelsespligtig i henhold til lov av 19 mai 1900 § 6 indgaar under § 4 bokstav c i lov av 29 mars 1890 om indskrænkning i retten til at søke utlæg for gjæld (jfr. lov nr. 6 av 27 juli 1896).

I anledning herav meddeles, at departementet overensstemmende med, hvad det har uttalt i skrivelse til amtmanden i Søndre Bergenhus amt av 22 februar 1910 antar, at spørsmaalet maa besvares benegtende.

Skrivelse fra Finans- og Tolddepartementet til en soren- 7 april.
skriver, hvori uttales, at lov av 12 oktober 1857 indeholdende tillæg til lov om stemplet papir av 9 august 1839 efter departementets mening bør komme til anvendelse ved beregningen av stemplet papir til hjemmelsbrev, der efter arveladerens død utfærdiges til fuldbyrdelse av

7 april. en mellem ham og vedkommende arving oprettet kjøpekontrakt angaaende fast eiendom.

8 april. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at ifølge en til Utenriksdepartementet indløpet skrivelse fra Forbundsraadet i Schweiz av 5 december sidstl. har Frankrike og England tiltraadt den i Rom den 26 mai 1906 avsluttede hovedpost-konvention, forsaavidt angaar de av de to land i fællesskap administrerte øer i Ny-Hebridernes Arkipel.

Ifølge senere mottat meddelelse er tiltrædelsen iverksat den 1 mars d. a.

10 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Justisdepartementet, hvori uttales, at sportellovens § 91 ikke gjælder sjøretsmedlemmer, og at saaledes et sjøretsmedlem, som deltar i en overskjøns-forretning alene har krav paa den i sportellovens § 92 fastsatte godtgjørelse, hvadenten han hører til sjørettens faste medlemmer eller ikke, jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 13 mai 1903.

10 april. **Telegram** fra Handelsdepartementet til magistraten i Hammerfest, hvorefter lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 10, 1ste led, antages anvendelig paa smaasalg av vin, som et dødsbo har lovlig ret til at utøve.

10 april. **Skrivelse** fra kommanderende general til hæren:

Saavel fra mandskaper som fra ulønnede korporaler er der i den senere tid indkommet andragender om at faa avtjene resterende tjenestepligt (24 til 48 dage) ved Garnisonskompaniet i Kristiania til en tid, som for vedkommende passer bedre end den ordinære øvelsestid.

Saadanne andragender om kortere tids tjenestgjøring ved Garnisonskompaniet vil der ikke være adgang til at indvilge for mandskapers vedkommende og for ulønnede korporaler kun i rent ekstraordinære tilfælde, — naar kompaniet ellers vilde mangle befal i for høi grad.

10 april. **Skrivelse** fra kommanderende general til hæren:

Det meddeles herved, at der ikke er adgang til at indvilge andragender fra vernepligtige om at faa avgjøre 7de aars tjenestepligt før tiden.

12 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til politimesteren i Kristiansand, hvori meddeles, at indsendelse av bøtebeløp til Norges Bank bør finde sted mindst 2 ganger i budgetaaret, nemlig ved utløpet av terminerne for avslutningen av halvaars-ekstrakterne av bøteregnskapene, henholdsvis 31 december og 30 juni hvert aar, ved hvilke tidspunkter ogsaa

den kommunerne tilkommende andel av de indkasserte bøtebeløp er forutsat at skulle bli utbetalt vedkommende kommuner; jfr. St.prp. nr. 1 for 1910, hovedpost VI, side 42. 12 april.

Deklaration mellem Norge og Frankrike angaaende toldbehandlingen av brændevin ved indførsel til Norge*). 15 april.

Déclaration:

Le soussigné, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Sa Majesté le Roi de Norvège près le Président de la République Française; et les soussignés, Ministre des Affaires Etrangères, Ministre des Finances, Ministre du Commerce et de l'Industrie de la République Française, dûment autorisés par leurs Gouvernements, sont convenus de la modification suivante de la Déclaration du 20 février 1909:

Il est entendu que les droits fixés par la Déclaration du 20 février 1909 pour l'entrée en Norvège des spiritueux Français n'auront trait qu'aux eaux-de-vie provenant de la distillation des vins, des fruits et des marcs de raisins et qu'il sera loisible au Gouvernement norvégien de modifier les droits des autres spiritueux de toute sorte. Les droits applicables à ces derniers spiritueux ne pourront pourtant être inférieurs à ceux qui sont fixés par la susdite Déclaration pour les eaux-de-vie provenant de la distillation des vins, des fruits et des marcs de raisins.

Oversættelse.

Deklaration:

Undertegnede, Hans Majestæt Kongen av Norges Overordentlige Utsending og befuldmægtigede Minister hos den Franske Republiks President, og undertegnede, den Franske Republiks Utenriksminister, Finansminister og Handels- og Industriminister, behørig bemyndiget av sine regjeringer, er kommet overens om følgende ændring av deklarationen av 20 februar 1909:

Det avtales, at de toldsatser, som er fastsat ved deklarationen av 20 februar 1909 for indførsel til Norge av franske brændevine, kun finder anvendelse paa brændevin, fremkommet ved destillation av vin, av frugt og av drue-avfald, og at det skal staa den norske regjering frit for at ændre satserne for andet brændevin av enhver slags. Satserne for disse sidste brændevine skal dog ikke kunne være lavere end de, som ved ovennævnte deklaration er fastsat for brændevin, fremkommet ved destillation av vin, av frugt og av drue-avfald.

*) Deklarationen blev bifaldt av Stortinget 8 mai 1911 og godkjendt av Kongen 15 mai 1911. Den traadte derefter straks ikraft.

15 april.

Pour acquitter les droits prévus par la Déclaration du 20 février 1909 les eaux-de-vie provenant de la distillation des vins, des fruits et des marcs de raisins doivent être accompagnés d'un certificat d'origine délivré par les autorités Françaises qui seront désignées par le Gouvernement Français au Gouvernement norvégien.

La présente Déclaration entrera en vigueur immédiatement après son approbation par Sa Majesté le Roi de Norvège et demeurera en application aussi longtemps que la Déclaration du 20 février 1909.

En foi de quoi ils ont signé la présente Déclaration et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Paris, en double expédition, le 15 avril 1911.

(L. S.) **F. Wedel Jarlsberg.**

(L. S.) **Jean Cruppi.**

(L. S.) **J. Caillaux.**

(L. S.) **A. Massé.**

For at erlægge de satser, som er fastsat ved deklarationen av 20 februar 1909, skal brændevin fremkommet ved destillation av vin, av frugt og av drue-avfald være ledsaget av et oprindelsesbevis, utstedt av de franske myndigheter, som vil bli opgit av den franske regjering for den norske regjering.

Nærværende deklaration skal træde i kraft uopholdelig, efterat den er godkjendt av Hans Majestæt Kongen av Norge, og skal bevare sin gyldighet like saa længe som deklarationen av 20 februar 1909.

Til bekræftelse herav har de undertegnet nærværende deklaration og har derpaa anbragt sine segl.

Utfærdiget i Paris, i to eksemplarer, den 15 april 1911.

(L. S.) **F. Wedel Jarlsberg.**

(L. S.) **Jean Cruppi.**

(L. S.) **J. Caillaux.**

(L. S.) **A. Massé.**

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania, 24 mai 1911.

A. Scheel,
ekspeditionschef.

Ministerielle noter, utvekslet mellem Norges minister i Paris og Frankrikes utenriksminister angaaende tidspunktet for ikrafttræden av den i deklarationen indeholdte bestemmelse om forevisning av oprindelsesbevis for brændevin, fremkommet ved destillation av vin, av frugt og av drue-avfald. 15 april.

Avskrift.

Paris, le 15 avril 1911.

Monsieur le Ministre,

A l'occasion de la déclaration signée à la date de ce jour je suis autorisé par mon Gouvernement de Vous faire savoir que l'obligation du certificat d'origine prévue pour les eaux-de-vie provenant de la distillation des vins, des fruits et des marcs de raisins dans la susdite déclaration ne s'appliquera qu'un mois après la mise en vigueur des nouveaux droits dont seront passibles les autres spiritueux de toute sorte.

Veuillez agréer etc.

(u.) **F. Wedel Jarlsberg.**

Son Excellence
Monsieur le Ministre des Affaires Etrangères de la République Française.

Gjenpartens rigtighet bekræftes.

Paris, i den norske legation, 15 april 1911.

H. H. Bachke,
legationsraad.

Oversættelse.

Paris, den 15 april 1911.

Herr Minister,

I anledning av den idag undertegnede deklaration er jeg av min regjering bemyndiget til at meddele Dem, at bestemmelsen i ovennævnte deklaration om nødvendigheten av oprindelsesbevis for brændevin, fremkommet ved destillation av vin, av frugt og av drue-avfald, ikke finder anvendelse førend en maaned efter ikrafttræden av de nye toldsatser, som vil bli gjort gjældende for andet brændevin av enhver slags.

Mottag, etc.

(u.) **F. Wedel Jarlsberg.**

Hans Excellence
Den Franske Republiks Utenriksminister.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania, 24 mai 1911.

A. Scheel,
ekspeditionschef.

15 april.

Avskrift.

Paris, le 15 avril 1911.

Monsieur le Ministre,

A la date du 15 avril 1911 vous avez bien voulu me faire savoir qu'à l'occasion de la déclaration signée le même jour vous étiez autorisé par votre gouvernement à me notifier que l'obligation du certificat d'origine prévue pour les eaux-de-vie provenant de la distillation des vins, des fruits et des marcs de raisins, dans la susdite déclaration, ne s'appliquera qu'un mois après la mise en vigueur des nouveaux droits dont seront passibles les autres spiritueux de toute sorte.

J'ai l'honneur de vous accuser réception de cette communication dont je prends acte.

Veuillez agréer, etc.

(u.) **Jean Cruppi.**

Monsieur le Ministre de Norvège,
à Paris.

Gjenpartens rigtighet bekræftes.

Paris, i den norske legation, 15 april 1911.

H. H. Bachke,
legationsraad.

Oversættelse.

Paris, den 15 april 1911.

Herr Minister,

Under 15 ds. har De godhetsfuldt meddelt mig, at De i anledning av den deklaration, som blev undertegnet samme dag, av Deres regjering er bemyndiget til at tilkjendegi for mig, at bestemmelsen i ovennævnte deklaration om nødvendigheten av oprindelsesbevis for brændevin, fremkommet ved destillation av vin, av frugt og av drue-avfald, ikke finder anvendelse førend en maaned efter ikrafttræden av de nye toldsatser, som vil bli gjort gjældende for andet brændevin av enhver slags.

Jeg har den ære at erkjende mottagelsen av denne meddelelse, som jeg har bemerket mig.

Mottag, etc.

(u.) **Jean Cruppi.**

Til
Norges Minister,
Paris.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania, 24 mai 1911.

A. Scheel,
ekspeditionschef.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av bakermester August Olsen ved gavebrev av 20 december 1910 oprettede »Fru Amalie Olsens Legat« til fordel for Emmas Barnehjem i Kristiania og Sykehjemmet Bethesda i Kristiania samt paa de for nævnte legat under 18 januar 1911 utfærdigede statutter. 18 april.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av en forespørsel fra et byskolestyre om adgangen til at opnaa statsbidrag til fortsættelsesskoler. 18 april.

I den anledning meddeles, at statsbidrag til fortsættelsesskoler i byene — som det vil sees av byskolelovens § 1, sidste led — er betinget av, at skolerne ordnes efter planer, som er godkjendt av Kirkedepartementet.

Nogen bestemte regler for ordningen av disse skoler er ikke optrukket i loven, og departementet vil derfor kunne indrømme de enkelte kommuner den størst mulige frihet til at ordne skolerne efter de paa hvert sted gjældende behov. Dog maa det paasees, at disse skoler, hvad enten de ordnes i klasser som dagskoler eller i kurser, ikke blir rene fagskoler, men altid beholder en viss almendannende karakter. Særlig bør morsmaalsundervisningen, tat i sin videste betydning, ikke mangle i nogen fortsættelsesskole. Departementet henviser forøvrig til Ot. prp., nr. 7, 1902—1903, hvor ordningen av disse skoler nærmere vil findes omhandlet paa side 16 og flg.

Plakat*) om forsigtighetsregler ved forhandling av rotte-utryddelsespræparaterne »Ratin« og »Liverpool Virus«. 20 april.

I henhold til lov angaaende sundhetsfarlige stoffes opbevaring og forhandling m. v. av 14 juni 1890 fastsættes herved:

§ 1. Rotte-utryddelses-præparaterne »Ratin« og »Liverpool Virus« skal ved utlevering være ledsaget av en trykt bruksanvisning. Denne skal følge hver enkelt portion, og dens ordlyd skal være godkjendt av medicinaldirektøren.

§ 2. Overtrædelse av foranstaaende forskrift straffes efter § 357 i den almindelige borgerlige straffelov.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19 og 67 meddeles approbation paa de av Drammens bystyre i møte den 21 november 1910 vedtagne hovedregler for feiervæsenet og lønninger for feiervæsenets funktionærer i Drammen. 20 april.

---

*) Bekjendtgj. 21 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

**) Bekjendtgj. 21 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor hovedreglene er indtat.

20 april. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutninger[1]) av 4 og 7 mars 1911 om bevilgning for budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912 til Universitetet og andre videnskabelige statsinstitutioner samt Tøienfondet befales tat tilfølge.

20 april. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[2]) av 7 april 1911 angaaende bevilgning til det høiere skolevæsen for budgetterminen 1 juli 1911—30 juni 1912 befales tat tilfølge.

20 april. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Fra 1 juli d. a. at regne deles de nuværende Søndre Dalene og Nordre Dalene provstier i Trondhjems stift i tre provstier:
   1. »Orkedalens provsti«, omfattende Orkedalens, Meldalens, Rennebu, Opdals og Børsens prestegjeld;
   2. »Guldalens provsti«, omfattende Røros, Holtaalens, Størens og Melhus prestegjeld;
   3. »Strindens provsti«, omfattende Bynessets, Strindens, Malviks, Klæbu og Selbu prestegjeld.

II. Det paalægges vedkommende provster mot godtgjørelse for de dermed forbundne skyssutgifter at besørge arkivsakene fordelt. De protokoller, som tilhører de nuværende Søndre Dalene og Nordre Dalene provste-embeder, skal overføres henholdsvis til de nye Orkedalens provste-embede og Strindens provste-embede.

III. — — — — —

20 april. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. I Østre Slidre prestegjeld i Hamars stift blir konfirmanterne for fremtiden at forberede i kurser med — saavidt mulig — daglig undervisning i 4 à 5 uker for hvert konfirmantkuld, samt konfirmation at avholde vaar og høst avvekslende i Hegge og Rogne kirker.

---

[1]) Se indt.budg. hovedp. V, kap. 1, utg.budg. hovedp. V, kap. 2. Indst. S. XXI. St.tid. side 551—586.

Der bevilgedes bl. a. gager til et professorat i lappisk og kvænsk (for dr. Konrad Nielsen), til et docentur i historie og et do. i klassisk filologi, til en præparant og tegner ved det anatomiske institut, til 2 nye amanuensisposter m. v.

[2]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. V, indt.budg. kap. 2, utg.budg. kap. 4, samt dok. nr. 29. Indst. S. XI. St.tid. side 1146—1151.

Der bevilgedes gager til 2 overlærerembeder (Kristiania og Hamar), 5 adjunktembeder (1 i Kristiania og 2 i Aalesund samt 1 i Larvik og 1 i Kongsberg) samt 5 midlertidige adjunktembeder (Kristiansand, Drammen, Bodø, Tromsø og Hamar). Ved Larviks skole oprettedes en sproglig-historisk linje ved siden av reallinjen.

II. Det avgjøres av sognepresten for hver gang efter antallet av konfirmanter, om gutter og piker skal forberedes sammen eller hver for sig. 20 april.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 20 april.

I. I Brekkens kapel i Røros prestegjeld under Søndre Dalene provsti i Trondhjems stift blir der herefter istedenfor de ved kongelig resolution av 21 januar 1873 bestemte 6 aarlige gudstjenester at forrette 9 gudstjenester aarlig, som avholdes til saadan tid, som Trondhjems biskop nærmere bestemmer.

II. At den av kapellets eiere under 5 juni 1910 vedtagne og av Røros herredsstyre i møte den 15 oktober 1910 garanterte ordning, at der skal bli Røros sogneprest utbetalt en aarlig skyssgodtgjørelse av Brekkens kirkekasse paa kr. 120,00 for 9 reiser til Brekkens kapel til avholdelse av gudstjeneste — godkjendes i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 30, andet led.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at der i medhold av § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 oprettes et havnestyre for uthavnen Brønnøysund i Brønnøy herred, Nordlands amt, med nærmere angivne grænser. 20 april.

Kongelig resolution, hvorved nedsættelsen i brandkontingenten av de i den Almindelige Brandforsikrings-Indretnings kjøpstadsavdeling forsikrede bygninger i Stavanger i medhold av lovene av 3 mars 1860 § 1, 26 mai 1866 § 8, litr. G og 31 mai 1890 § 6, jfr. lov av 3 mai 1873 § 2, fastsættes fra 1 januar 1911 at regne og indtil videre til 35 %. 20 april.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov av 3 mai 1873 § 1, jfr. lovene av 3 mars 1860 § 1, 26 mars 1866 § 8, litr. G og 31 mai 1890 § 6 indeholdende tillæg til og forandringer i lovene om den Almindelige Brandforsikrings-Indretning for bygninger, fra 1 januar 1909 at regne og indtil videre tilstaaes de inden Odda bygningskommune i Søndre Bergenhus amt beliggende og i indretningens kjøpstadsavdeling forsikrede bygninger en nedsættelse i brandkontingenten av 10 %. 20 april.

Kongelig resolution, hvorved endel stortingsbeslutninger[1]) av 22, 23, 24, 25 og 27 mars d. a. befales tat tilfølge: 20 april.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. XI A, kap. 1—8, dok. nr. 9 og nr. 15. Indst. S. X, St.tid. side 756—962.

20 april. I. — — —. II. — — —. III. — — —
IV a. Der oprettes en ny sanitetskapteinstilling ved Gardermoens sykehus, hvorved det planmæssige antal sanitetskapteiner i distriktstjeneste forhøies fra 36 til 37.
b. — — —.

20 april. **Kongelig resolution,** hvorved et fremlagt utkast til regler for beregning av mandskapenes reisegodtgjørelse ved hærens utskrevne avdelinger approberes[1]).

25 april. **Skrivelse** fra Finans- og Tolddepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at et testamente med paategnet vedtagelse fra arvingene antages at kunne tinglæses uten erlæggelse av stempelavgift, uanset at tinglæsningen, efter hvad der er oplyst, foretages i den hensigt at skaffe 3 av arvingene hjemmel til de i testamentet nævnte faste eiendomme. Arvingenes paategning maa imidlertid ikke indeholde andet eller mer end en vedtagelse av at ville opretholde testamentet. En paategning, hvorved fast eiendom av boet eller arvingene overdrages en eller flere av arvingene, blir derfor at stemple paa vanlig maate.

26 april. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en distriktslæge om, at barn, som sættes i pensionatskoler, ikke kan betragtes som pleiebarn. Jfr. Justisdepartementets uttalelser i rundskrivelse 29 december 1905, første avsnit i. f.

27 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til justissekretæren i Bergen angaaende beregning av behandlingsgebyr for en sjøforklaring, ved hvis foretagelse administrator fremla rekvisition med paategnet berammelse og opnævnelse samt tilførte protokollen, at hverken rekvirenten eller nogen av skibets mandskap avgav møte. Efter ny berammelse blev saken derefter fremmet nogen dage senere.

Departementet uttaler, at der ikke antages at burde beregnes noget behandlingsgebyr efter sportellovens § 5 for den første session, hvor saken ikke blev inkaminert.

28 april. **Plakat***) indeholdende forandring i og tillæg til plakater av 16 juli 1907 og 27 november 1908 angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande.

I kraft av lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14 juli 1894 med tillægslov av 26 mai 1899 § 17 bestemmes herved, at punkt I 2 b, II 8 og 11, III, IV, V, VI og VII i de ved kongelige plakater av 16 juli 1907 og 27

---

[1]) Reglene er indtat i »Meddelelser til Hæren«, Realia nr. 9 for 1911.
*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

november 1908 fastsatte bestemmelser angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande herefter skal lyde saaledes: 28 april.

I, 2 b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøkes av autorisert norsk dyrlæge og av ham erklæres sundt. Den undersøkende dyrlæge har at paase, at det med dyret følgende fôr enten ikke ilandbringes eller — i tilfælde — opbrændes og har snarest mulig at sende amtsdyrlægen (politidyrlægen) paa det sted, hvortil dyret skal føres her i landet, underretning om, til hvem dyret indføres.

II, 8 De med T og S brændemerkede dyr skal inden 4 døgn efter indførselen slagtes overensstemmende med de nærmere bestemmelser, som Landbruksdepartementet fastsætter. Dyr, som indføres til Kristiania eller Fredrikshald, skal henstaa paa karantænefjøset, indtil de føres direkte fra dette til slagteren. Dog kan dyr, indført til Fredrikshald, føres direkte fra Fredrikshald til karantænefjøset i Kristiania eller til umiddelbar nedslagtning i Kristiania. Karantænefjøsets bestyrer har at forvisse sig om, at dyrene er slagtet i ret tid og har at notere i fjøsets protokol, naar og hvor slagtningen har fundet sted.

II, 11. Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig at fastsætte nærmere bestemmelser angaaende den her omhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes slagtning, deres undersøkelse og merkning samt attester og protokoller m. v.

III. Forøvrig forbydes indførsel av drøvtyggere (ɔ: storfæ, faar, gjeter og andre drøvtyggende dyr) fra alle land. Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke av dette forbud.

IV. Svin forbydes indført fra alle land med undtagelse av de russiske havner ved Nordishavet og det Hvite Hav, hvorfra det er tillatt at indføre disse dyr til Finmarken.

Fra Finmarken forbydes svin indført til rikets øvrige egner.

V. Hunder tillates indført fra Sverige og Danmark paa betingelse av, at der medfølger et av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utfærdiget bevis for, at dyret ikke er indført til utførselslandet fra andet land end Norge i de sidst forløpne 6 maaneder. Forøvrig er indførsel av hunder forbudt fra alle land. Hunder, som benyttes til vogtning av renhjorder og i følge med disses eiere eller vogtere kommer fra Sverige, tillates indført frit, hvilket ogsaa gjælder, om lapperne paa flytningen til Norge har passert finlandsk omraade.

VI. Huder og skind skal det indtil videre være tillatt at indføre fra Sverige og Danmark paa betingelse av, at der

28 april. medfølger varen et av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utstedt bevis om, at hudene og skindene er indkjøpt i vedkommende utførselsland og ikke indført dertil i raa tilstand fra andre land. Forøvrig er indførsel av raa dele av drøvtyggere og av svin, saasom utilberedte skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattet), utilvirkede, utilberedte og urensede haar og børster, som ikke i forveien er desinficert, samt muler og klover forbudt fra alle land. Indførsel av usaltet eller utilberedt kjøt og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrike, Italien, Grækenland, Tyrkiet og Rusland samt fra alle land utenfor Europa.

Dog skal det være tillatt fra de ved Nordishavet og det Hvite Hav beliggende russiske havner at indføre til Finmarken frossent rensdyrkjøt.

VII. Indførsel av græs, høi og halm til furage forbydes fra alle land undtagen fra Sverige samt til Finmarken fra de russiske havner ved Nordishavet og det Hvite Hav.

Disse bestemmelser træder i kraft straks.

28 april. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. Medlemmene av de offentlige kredssykekasser blir at indordne i risikoklasser overensstemmende med nedenstaaende i et fremlagt av den departementale tarifkomité utarbeidet »forslag til risikoklasse«.
2. — — — —

	Risikoklasse.
A.	
Albumsfabrikker	III
Appreturanstalter	III
Armaturfabrikker	III
Apotek	III
Asfalteringsarbeide	IV
Asfaltfabrikker	IV
B.	
Baatbyggere	II
Badetjenere	I
Bakere	I
Bandagister	II
Barkemøller og stamper	III
Barberere (begge kjøn)	I
Bekkokerier	I
Benmøller	II

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

	Risiko-klasse. 28 april.
Betonstøperier	IV
Blanksværtefabrikker	III
Bleke-anstalter	III
Blikkenslagerarbeide	II
Blikvalseverker	III
Blikvarefabrikker	III
Blokmakerarbeide	II
Blyvarefabrikker	III
Blækfabrikker	III
Bokbinderier	III
Boktrykkerier	III
Bridselmøller	II
Brandvern	IV
Brolægningsarbeide (i sten, asfalt, cement etc.)	IV
Broderiforretninger	II
Brynestensfabrikker	III
Brændtorvfabrikker	II
Brændevinsbrænderier	II
Brøndbygning	IV
Bundtmakerarbeide	II
Butikpersonale	I
Bybud	I
Bysælgere	I
Bærere	I
Bødtkerarbeide	III
Børstefabrikker, penselfabrikker	III
Bøssemakere	II

C.

Calciumcarbidfabrikker	III
Cellulosefabrikker	IV
Cementvarefabrikker	IV
Cementfabrikker	IV
Cementeringsarbeide	IV
Centralvarme-anlæg	II
Chauffører	II
Chamottefabrikker	III
Chokoladefabrikker	III
Cigarfabrikker	III
Cigaretfabrikker	III
Conservefabrikker	III

D.

Damptærskning	III
Dekoratører	II

28 april.

	Risiko-klasse.
Demoleringsarbeide	IV
Depotarbeide	I
Desinfektionsanstalter	III
Dreiere og skjærere, træ, rav, horn o. lign.	II
Drevfabrikker	III
Dropsfabrikker	I
Droschekusker	II
Dykkerarbeide	IV

E.

Eddikkefabrikker	III
Ekspeditionsforretninger	I
Eksplosive stoffe, Fabrikation av	III
Elektricitetsverk	II
Elektriske anlægsarbeider (for telegraf og telefon, ringeledninger m. m. inkl. vedlikehold)	II
Elektrotekniske fabrikker	II
Elektrokemisk industri	III
Elvereguleringsarbeide	IV
Etuifabrikker	III

F.

Fajancefabrikker	III
Farvefabrikker	II
Farverier og stamper	III
Fernisfabrikker	I
Fileskivefabrikker	III
Filtfabrikker	III
Fiskekraftfabrikker	II
Fiskere (sjøfiskere)	III
Fiskere (sjøfiskere, der tillike er gaardbrukere)	III
Fiskesnørefabrikker	III
Fiskevarer, kjøtvarer, tilberedning av	II
Fjærrensning	II
Fløtmænd	IV
Fløtningsarbeide, lensning, sopping	IV
Flettede varer, fabrikation av	III
Forsinkningsanstalter	IV
Fotografisk arbeide	II
Frugtvinfabrikker	III
Frørenserier	II
Fundamenteringsarbeide	IV
Fyrbøtere (paa land)	II
Fyrbøtere (tilsjøs)	III
Fyrstikfabrikker	IV

	Risiko-klasse. 28 april.
Fyrverkerifabrikker	III
Fyrvæsen (statens)	IV
G.	
Gaardbrukere	I
Gaardbrukere (der tillike driver sjøfiskeri)	III
Gaardsgutter	I
Galanterivarefabrikker	III
Galvaniseringsanstalter	II
Galvanoplastiske anstalter	III
Gartnerarbeide	III
Garvere	III
Gasglødenetfabrikker	II
Gasledningsanlæg	II
Gasverksarbeide	III
Gatefeiere	IV
Gateanlæg (inkl. vedlikehold)	IV
Gelatinfabrikker	II
Gipsvarefabrikker	IV
Gipsere	II
Gjærfabrikker	II
Gjørtlere	II
Glasindustri	I
Glasmalere	II
Glasmesterarbeide	II
Glasverk	II
Glycerinfabrikker	II
Gravere	III
Gravører	II
Grubedrift	III
Grustak som selvstændig bedrift	III
Grøftegravning	II
Guld- og sølvvarearbeide	I
Gulvbelægningsarbeide	III
Gummivarefabrikker	IV
Guttaperkavarefabrikker	IV
H.	
Haararbeide	I
Hakkelsskjærerier	III
Hammerverk, valseverk	III
Handelsreisende	I
Handskemakere	III
Hattemakere	III
Havnearbeider	IV

28 april.

	Risiko-klasse.
Heiseførere	I
Hegtefabrikker	II
Hesteskosømfabrikker	II
Hesteskofabrikker	II
Hestepassere	II
Hjulmakere og vognfabrikker	II
Hôtel- og restaurationsvirksomhet, tjenestepiker og andre funktionærer ved	II
Hugstepladser, arbeidere paa	II
Hyttedrift	III
Høvlerier	IV
I.	
Impregneringsanstalter	III
Indlastning og oplosning	III
Instrumentmakerarbeide	I
Isarbeidere	IV
Isolerings- og gulvbeklædningsmasse-fabrikker	II
J.	
Jernbanedrift	II
Jernbane-anlæg (med vedlikehold)	IV
Jernbanevognfabrikker	II
Jern- og staalvarefabrikker	III
Jern- og staalverk	III
Jernskapfabrikker	III
Jern- og staalstøperier	III
Jord- og planeringsarbeide	II
Jægtebyggerier	II
K.	
Kaffebrænderier	II
Kaffesurrogatfabrikker	III
Kaianlæg	IV
Kalkbrænderier	IV
Kammakere	II
Kanaler, sluser, dammer, anlæg av	IV
Kanaler, sluser, dammer, drift av	III
Kardefabrikker	III
Kassefabrikker	II
Kemigrafiske anstalter	I
Kemisk industri	III
Kiselgurfabrikker	III
Kirkegaardsarbeidere	III
Kjæksfabrikker	III

	Risiko-klasse. 28 april.
Kjørekarer	II
Klichéfabrikker	III
Kloakledningsanlæg	II
Klokkestøperier	II
Knappefabrikker	II
Knyttede varer, not, fiskegarn, fabrikation av	III
Kobberslagere	II
Kobbersmede	II
Kobbertrykkere	II
Kondensering av melk	III
Konditorier	I
Kontorbud, kassabud	I
Kontorpersonale	I
Konvolutfabrikker	III
Korkeskjæring	II
Kortevarefabrikker	II
Kridtfabrikker	III
Krydderimøller	III
Krølhaarfabrikker	III
Kul og ved, handel og oplag av	IV
Kunstgjødning, fabrikation av	III
Kunststøperier	II
Kunstuldfabrikker (Shoddy, Mungo)	III
Kurvmakere	III
Kvægdrivere	II
Kvægvogtere	II

L.

Lagerarbeidere	I
Lagerbetjenter	I
Lakfabrikker	I
Lampefabrikker	II
Lastning, losning	III
Lertak	III
Likørfabrikker	II
Limkokerier	II
Linjeranstalter	III
Linoleumsfabrikker	II
Litografiske anstalter	II
Lygtetændere	IV
Lysestøperier	II
Lystrykanstalter	II
Lærfarverier	III
Lærvare-arbeide	II
Læstefabrikker	II

28 april.

	Risiko-klasse.
M.	
Maalere	I
Makaronifabrikker	I
Malerarbeide	III
Malterier	III
Margarinfabrikker	III
Marmeladefabrikker	III
Marmorvarefabrikker	IV
Maskinfabrikker	III
Maskinister (paa land)	II
Maskinister (tilsjøs)	III
Maskinskrivere	I
Meierier	III
Mekanikere	III
Mekaniske verksteder	III
Metalstøperier	II
Metalvalseverker	III
Mineralgruber	III
Mineralmøller, som selvst. bedrift	III
Mineralvandfabrikker	III
Mode-industri	II
Molo-anlæg	IV
Monierstøperier	IV
Motorfabrikker	III
Musikere	I
Musikinstrumentfabrikker	II
Murerarbeide	III
Møbelstopning	II
Møllebedrifter	II
Møllestensfabrikker	IV
Mørtelfabrikker	IV
N.	
Naalefabrikker	II
Nøkkelfabrikker	II
Nørebundtfabrikker	II
O.	
Oljefabrikker	II
Oljeraffinerier	II
Orgelfabrikker	II
P.	
Papfabrikker	IV
Papirfabrikker	IV
Papirvarefabrikker	III

	Risiko-klasse. 28 april.
Papvarefabrikker	III
Paraplyfabrikker	II
Parfymerifabrikker	II
Pelsvaretilberedning	II
Pensel- og børstefabrikker	III
Persiennefabrikker	II
Petroleumsbriketfabrikker	II
Petroleumsraffinerier	II
Pianofabrikker	II
Pianostemmere	I
Pletteringsanstalter	II
Polititjenestemænd	II
Porteføljefabrikker	III
Portnere	I
Porselænsmalere	II
Possementarbeide	II
Pottemakerier	III
Potetesmelfabrikker	III
Protokolfabrikker	III
Pudretfabrikker	III
Pølsefabrikker	II
R.	
Rammefabrikker	II
Regnklædefabrikker	II
Remfabrikker	III
Renovationsarbeider	IV
Repslagerier	III
Restaurations- og hotelvirksomhet, betjening ved	II
Rullegardinfabrikker	II
Røkerier	II
Rørlæggerarbeide	II
S.	
Saapekokerier	II
Salmakerarbeide	II
Saftfabrikker	III
Sagbruk	III
Sangere	I
Sand- og smergel-papirfabrikker	III
Schablonfabrikker	III
Segllakfabrikker	I
Sennepsfabrikker	III
Sinktrykkere	II
Sinkvarefabrikker	IV

28 april.

	Risiko-klasse.
Sjømænd	III
Skibsverft	III
Skiferbrud	IV
Skofabrikker	II
Skogsarbeide	III
Skomakerarbeide	II
Skoplugfabrikker	II
Skorstensfeining	II
Skriftstøperier	III
Skrædderarbeide	II
Skruefabrikker	II
Slagterarbeide	I
Slipsfabrikker	II
Smedarbeide	II
Smergelfabrikker	IV
Smultkokerier	I
Snekkerarbeide	II
Speditionsforretninger	I
Spikerfabrikker	II
Spinderier	III
Sporveispersonale (linje- og vognpersonale)	II
Spritfabrikker	II
Staaltrykkere	II
Staal- og jernvarefabrikker	III
Staldkarer	II
Stearinfabrikker	II
Stempelfabrikker	II
Stenbrud	IV
Stenindustri	IV
Stenografer	I
Stenpukning	IV
Stentøifabrikker	III
Stereotypører	III
Stokkefabrikker	II
Strikkeforretninger	III
Strykerier	III
Stukkatører	II
Støvrensning	I
Syetablissementer	II
Sykepleiere (begge kjøn)	I
Sættere	III

T.

Takpapfabrikker	II
Taktækning	II

	Risiko-klasse. 28 april.
Tapetfabrikker	III
Tapetserarbeide	II
Taugbanedrift	II
Teaterarbeidere	II
Teglverker	III
Tegnere	I
Telefonbetjening	I
Telegrafbetjening	I
Terrakottafabrikker	III
Tinvarefabrikker	III
Tjenere (av begge kjøn) i hoteller og restaurationer	II
Tjenere og tjenestepiker i private hus	I
Tobaksfabrikker	III
Tomte-arbeide	III
Torvfabrikker	III
Trankokerier	II
Trikotagefabrikker	III
Træsliperier	III
Træuldfabrikker	II
Trævarefabrikker	II
Tøitrykkerier	II
Tømmermandsarbeide	II
Tørdestillation av træ	II
U.	
Urmakere	I
V.	
Vaabenfabrikker	III
Vaktmestere	I
Vaktmænd	I
Valsemassefabrikker	II
Vandledningsanlæg	II
Vandverk	IV
Vaskerier	III
Vatfabrikker	III
Vedhuggerier	III
Veianlæg, inkl. vedlikehold	IV
Veiere	I
Vinduspudsere	IV
Visergutter	I
Vognfabrikker og hjulmakere	II
Voksdukfabrikker	II
Vokskokerier	III
Væverier	III

28 april.

	Risiko-klasse.
X.	
Xylografer	II
Y.	
Ysterier	III
Z. (se under S.)	
Ø.	
Ølbryggerier	III

28 april. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Laanke herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 10 februar 1911 besluttede nye skogvedtægter for herredet.
2. De ved kongelig resolution av 16 april 1909 approberte skogvedtægter for nævnte herred ophæves fra den tid, de nye vedtægter træder i kraft.

28 april. **Kongelig resolution****), hvorved de i møte den 17 februar 1911 vedtagne regler for fællesfløtning i Vaalas vasdrag i Ringebu herred, Kristians amt, approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre.

28 april. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 88, lov indeholdende adskillige bestemmelser om bygningsvæsenet m. v. av 17 juni 1869 § 1 samt lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 65 og 66 bestemmes:

1. At den almindelige bygningslovgivning og ovennævnte lov om brandvæsenet skal være gjældende for et strøk omkring Aalgaards Uldvarefabrikker i Gjesdals herred, Stavangers amt, indenfor de av herredsstyret i møte den 21 januar 1911 vedtagne grænser.
2. At det anførte strøk overgaar til særskilt kommune i bygnings- og brandvæsenets anliggender.

28 april. **Kongelig resolution** †), hvorved i henhold til § 83, passus

---

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor de nye vedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor reglene er indtat.

***) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor strøkets grænser er indtat.

†) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor bestemmelserne er indtat.

2, i lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899 med- 28 april.
deles approbation paa de av Kristiania kommunestyre i møte den 10 mars 1911 vedtagne utkast til bestemmelser om anbringelse av og tilsyn med stillaser, midlertidige gulv og adgang til disse m. v. i Kristiania.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om 28 april.
brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Orkedalsørens bygningsrepræsentantskap i møte den 23 mars 1911 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt Orkedalsørens brand- og bygningskommune angaar.

Kongelig resolution**), hvorved et utkast til »Instruks 28 april.
for de offentlige kontorer for undersøkelse av skibsinstrumenter m. v.« approberes, idet de nuværende bestemmelser derom ophæves.

Kongelig resolution, hvorved de nuværende inde- 28 april.
havere av vicekonsulaterne i Bunbury og Fremantle bemyndiges til at opta edelig sjøforklaring og til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjøulykke. (Konsulatinstruktionens §§ 83 og 86).

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at til de lag- 28 april.
mandsting for Bergens lagsogn, som forutsættes at ville ha en varighet av over 3 dage, blir der at uttrække 2 sæt lagrettemænd, mellem hvilke lagmanden fordeler tjenesten under iagttagelse av, at det først uttrukne sæt saavidt mulig kaldes til tjenstgjøring den første halvdel av den paaregnede tingtid og det sidst uttrukne under resten av tinget indtil dettes slutning.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 28 april.
paa den av forstanderskapet for Fets sparebank i møte den 3 april 1911 vedtagne ændring i § 3 i bankens ved kongelig resolution av 2 juni 1906 stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved den i Viks herred, 28 april.
prestegjeld og tinglag beliggende, men til Velfjords lensmandsdistrikt henhørende Hougsetbygd, gnr. 8—14 inklusive, av skyld mark 14,46 henlægges til Viks lensmandsdistrikt fra 1 juli 1911 at regne.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 28 april.

1. Uniform for havnefogder og lodsoldermænd, forsaavidt saadan benyttes, reglementeres saaledes:

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor tillægsbestemmelserne er indtat.

**) Bekjendtgj. 3 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor instruksen er indtat.

28 april. a. Hue av mørkeblaat klæde efter tegning; omkring hovedbaandet et bredt sort baand av silkeribs; fortil paa dette et i guld paa sort bund brodert anker med tre guldstjerner over og en guldkrans under efter tegning; en liten ankerknap paa hver side til deri at fæste en stormsnor av guldtresser.

b. Mørkeblaa jakke eller sjøtrøie med liggende krave, paa hvis spidser anbringes et i guld paa sort bund brodert kronet anker med tre guldstjerner over efter tegning; 2 rader store ankerknapper foran og i livet paa frakken baktil 2 lignende knapper, samt paa ærmerne ved haandleddets bakside like over ærmesømmen 3 smaa ankerknapper, paa skulderen anbringes guldsnorer efter tegning.

c. Vest av mørkeblaat klæde eller av hvit piket; nedliggende krave; 1 rad smaa ankerknapper.

d. Benklær av mørkeblaat klæde eller av hvitt lerret.

e. Halstørklæ sort.

Derhos kan brukes:

f. Kappe av mørkeblaat dyffel eller klæde, skaaret i form av paletot, foret sort eller mørkeblaat eller av pelsverk med dobbelte slag og to rader store ankerknapper; bred liggende krave med klaf, der kan knappes med to smaa ankerknapper, naar kraven er opslaat; paa hver av kravens spidser et kronet anker som under b nævnt; paa skuldrene guldsnorer som under b nævnt; i ryggen 2 stropper for kappens sammentrækning baktil; den ene med 2 store ankerknapper, den anden med tilsvarende knaphul; paa ærmerne ved haandleddets bakside like over ærmesømmen 3 smaa ankerknapper.

g. Regnkappe.

Alle ankerknapper er kronet.

2. De nævnte tjenestemænd tillates at benytte enkelte dele av denne uniform.

3. Det tillates de nu ansatte havnefogder og lodsoldermænd, om de saa maatte ønske, fremdeles at bære den ved kongelig resolution av 4 juni 1898 fastsatte daglige uniform.

28 april. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til § 41 i lov om havne- og ringeveesenet m. v. av 10 juli 1894 anordnes, at der skal oprettes et havnestyre for Bestumkilen i Aker, og at det havnestyret underlagte omraade skal begrænses av en ret linje fra den sydligste spids paa Bygdø til herredsgrænsen i Lysakerelven.

28 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av grosserer G. P. Braathen og hustru Anna Braathen, født

Lous, ved gavebrev av 5 november 1909 oprettede »Grosserer G. P. Braathens og Frues Legat til Øvre Ekers kommunale høiere Almenskole« og paa de for legatet under $\frac{\text{22 december 1910}}{\text{20 april 1911}}$ utfærdigede statutter. 28 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Anders A. Urset d. y. ved gavebrev av $\frac{\text{19 nov. 1910}}{\text{3 april 1911}}$ oprettede »Gaardbruker Anders Andersen og Hustru Olava Sivertsdatter Ursets Legat til Tolgens Sogns Vel« og paa de i gavebrevet indeholdte »bestemmelser« for nævnte legat. 28 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Anders Andersen Vibeto ved testamente av 2 juli 1907 oprettede »Anders A. Vibeto og Hustrus Legat« for værdige trængende inden Hollens herred og paa de for dette legat under 20 mars 1911 utfærdigede statutter. 28 april.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge officiel meddelelse fra den nederlandske legation har Guatemala ratifisert overenskomster nr. I—XI og XIII, undertegnet paa den 2den internationale fredskonferanse i Haag. Meddelelse om ratifikationerne er kommet den Nederlandske Regjering i hænde 15 mars d. a. 28 april.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori departementet bl. a. uttaler at der efter byskoleloven antages at være adgang til at paalægge lærere (lærerinder), som kun er lønnet med lovens mindsteløn (grundløn og alderstillæg) at gjøre sedvanlig indskud i vikarkasse, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 13 januar 1897. 28 april.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til en brukseier, hvori departementet bl. a. uttaler: 28 april.

»Da Deres skrivelse synes bygget paa den opfatning at der kræves samtykke fra brukseierne for, at der skal kunne oprettes nye lærerposter ved en bruksskole eller besluttes utvidelse av en saadan skole, gjøres opmerksom paa, at efter skoleloven er bruksskoler i enhver henseende likestillet med herredets folkeskoler, se landskolelovens § 44. Det er saaledes herredsstyret og skolestyret, som har at avgjøre spørsmaalet om ansættelse av ny lærer ved bruksskolen og om utvidelse av bruksskolens lokaler, og brukets eier (eiere) er ikke berettiget til at negte sit samtykke til de av de kommunale myndigheter i saa henseende fattede beslutninger«.

Skrivelse fra Handelsdepartementet*) hvorefter dette i 28 april.

*) Bekjendtgj. 3 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

28 april. skrivelse til Riksforsikringsanstalten i henhold til § 31 i lov om sykeforsikring av 18 september 1909 har fastsat nedenstaaende av den departementale tarifkomité foreslaaede normaltarif som gjældende for de efter nævnte lov oprettede kredssykekasser:

Forslag til Normaltarif.

Præmie for 1 uke

Indtægtsklasse:	i risikoklasse:			
	I	II	III	IV
	Øre	Øre	Øre	Øre
1	25	30	35	40
2	30	35	40	50
3	35	40	50	60
4	40	50	60	70

Præmie for 4 uker

Indtægtsklasse:	Den hele præmie	Derav falder på a:			
		et pligtig medlem	arbeidsgiveren	staten	kommunen
	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
	Risikoklasse I				
1	100	60	10	20	10
2	120	72	12	24	12
3	140	84	14	28	14
4	160	96	16	32	16
	Risikoklasse II				
1	120	72	12	24	12
2	140	84	14	28	14
3	160	96	16	32	16
4	200	120	20	40	20
	Risikoklasse III				
1	140	84	14	28	14
2	160	96	16	32	16
3	200	120	20	40	20
4	240	144	24	48	24
	Risikoklasse IV				
1	160	96	16	32	16
2	200	120	20	40	20
3	240	144	24	48	24
4	280	168	28	56	28

Deklarationer mellem Norge og Luxemburg, undertegnet den 1 mai 1911, angaaende gjensidig beskyttelse av varemerker. 1 mai.

Déclaration.

Sa Majesté le Roi de Norvège et Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, ayant décidé, d'un commun accord, d'assurer aux industriels des deux Etats la protection réciproque de leurs marques de fabrique ou de commerce sont convenus des dispositions suivantes:

Article I.

Les sujets norvégiens jouiront dans le Grand-Duché de Luxembourg et les sujets luxembourgeois jouiront dans le Royaume de Norvège, pour tout ce qui concerne le droit de propriété des marques de fabrique ou de commerce, de la même protection que les nationaux.

Toutefois la marque n'est pas protégée à un degré plus étendu, ni pour un terme plus long, que dans le pays d'origine.

Article II.

Afin d'assurer à leurs marques la protection dont il est question dans l'article précédent, les sujets luxembourgeois en Norvège et les sujets norvégiens au Luxembourg seront tenus à les faire enregistrer, en observant les conditions et formalités prescrites par les lois et ordonnances en vigueur dans les Etats contractants.

Oversættelse.

Deklaration.

Hans Majestæt Kongen av Norge og Hans Kongelige Høihet Storhertugen av Luxemburg, som er kommet overens om gjensidig at sikre begge landes næringsdrivende beskyttelse av deres varemerker, har avtalt følgende bestemmelser:

Artikel I.

Norske undersaatter skal i Storhertugdømmet Luxemburg og luxemburgske undersaatter skal i Kongeriket Norge med hensyn til alt, som angaar eiendomsretten til varemerker nyde samme beskyttelse som landets egne undersaatter.

Dog er varemerket ikke beskyttet i videre omfang eller for en længere tid end i hjemlandet.

Artikel II.

For at sikre sine merker den i foregaaende artikel omhandlede beskyttelse vil luxemburgske undersaatter i Norge og norske undersaatter i Luxemburg ha at la registrere sine merker under iagttagelse av de ved de kontraherende lands gjældende love og forskrifter bestemte betingelser og formaliteter.

1 mai.

Article III.

Le présent arrangement aura force et vigueur de traité jusqu'à l'expiration de 12 mois à partir du jour où il aura été dénoncé de l'un ou de l'autre côté.

Il entrera en vigueur dans les deux Etats contractants dès que la promulgation officielle en aura été faite.

Cette déclaration sera échangée contre une déclaration analogue du Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg.

Kristiania, le 1:er mai 1911.

Par autorisation de Sa Majesté le Roi de Norvège:

Le Ministre des Affaires Etrangères:

J. Irgens.
(L. S.)

Artikel III.

Nærværende avtale skal ha kraft og gyldighet som en overenskomst indtil utløpet av 12 maaneder, efterat den er opsagt fra en av siderne.

Den skal træde i kraft i begge de kontraherende land, saasnart den er blit offentliggjort paa behørig maate.

Denne deklaration skal utveksles med en lignende deklaration fra Storhertugdømmet Luxemburgs Regjering.

Kristiania, den 1 mai 1911.

Ifølge H. M. Kongen av Norges bemyndigelse:

(u.) **J. Irgens,**
Utenriksminister.
(L. S.)

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet,
Kristiania, 9 mai 1911.

A. Scheel,
Ekspeditionschef.

Déclaration.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg et Sa Majesté le Roi de Norvège ayant décidé, d'un commun accord, d'assurer aux industriels des deux Etats la protection réci-

Oversættelse.

Deklaration.

Hans Kongelige Høihet Storhertugen av Luxemburg og Hans Majestæt Kongen av Norge, som er kommet overens om gjensidig at sikre begge landes næringsdrivende beskyt-

proque de leurs marques de fabrique ou de commerce sont convenus des dispositions suivantes:

Article I.

Les sujets luxembourgeois jouiront dans le Royaume de Norvège et les sujets norvégiens jouiront dans le Grand-Duché de Luxembourg, pour tout ce qui concerne le droit de propriété des marques de fabrique ou de commerce, de la même protection que les nationaux.

Toutefois la marque n'est pas protégée à un degré plus étendu, ni pour un terme plus long que dans le pays d'origine.

Article II.

Afin d'assurer à leurs marques la protection dont il est question dans l'article précédent, les sujets luxembourgeois en Norvège et les sujets norvégiens au Luxembourg seront tenus à les faire enregistrer, en observant les conditions et formalités prescrites par les lois et ordonnances en vigueur dans les Etats contractants.

Article III.

Le present arrangement aura force et vigueur de traité jusqu'à l'expiration de 12 mois à partir du jour où il aura été dénoncé de l'un ou de l'autre côté.

Il entrera en vigueur dans les deux Etats contractants dès que la promulgation officielle en aura été faite.

telse av deres varemerker, har avtalt følgende bestemmelser: 1 mai.

Artikel I.

Luxemburgske undersaatter skal i Kongeriket Norge og norske undersaatter skal i Storhertugdømmet Luxemburg med hensyn til alt, som angaar eiendomsretten til varemerker, nyde samme beskyttelse som landets egne undersaatter.

Dog er varemerket ikke beskyttet i videre omfang eller for en længere tid end i hjemlandet.

Artikel II.

For at sikre sine merker den i foregaaende artikel omhandlede beskyttelse vil luxemburgske undersaatter i Norge og norske undersaatter i Luxemburg ha at la registrere sine merker under iagttagelse av de ved de kontraherende lands gjældende love og forskrifter bestemte betingelser og formaliteter.

Artikel III.

Nærværende avtale skal ha kraft og gyldighet som en overenskomst indtil utløpet av 12 maaneder, efterat den er opsagt fra en av siderne.

Den skal træde i kraft i begge de kontraherende land, saasnart den er blit offentliggjort paa behørig maate.

1 mai. Cette déclaration sera échangée contre une déclaration analogue du Gouvernement Royal de Norvége.

Luxembourg, le 12 mai 1911.

Le Ministre d'Etat,
Président du Gouvernement,

Eyschen.

(L. S.)

Denne deklaration skal utveksles med en lignende deklaration fra Norges Kongelige Regjering.

Luxemburg, den 1 mai 1911.

(u.) **Eyschen,**
Regjeringens President og Statsminister.

(L. S.)

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet,
Kristiania, 9 mai 1911.

A. Scheel.
Ekspeditionschef.

1 mai. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvori departementet paa foranledning og i tilslutning til en fra Justisdepartementet indhentet erklæring har uttalt, at § 35 i formandskapsloven paa landet av 14 januar 1837 og § 48 i lov om sykeforsikring av 18 september 1909 alene antages at gi formændene og ikke tillike disses varamænd adgang til at forlange sig fritat for ombudet som medlem av kredssykekassens styre. Jfr. Justisdepartementets skrivelse i Lovtidenden av 22 mai 1908.

2 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Constantius Thrane Riis og hustru Constance Eleonore Riis, født Thomsen, ved testamente av 30 mai 1877 oprettede »C. T. Riis og Hustrus Legat for trængende Sjømænd« i Skien og paa de for dette legat under 14 mars 1911 utfærdigede statutter.

3 mai. **Bruksregler***) for Torvfjordens statsalmenning, approbert av Landbruksdepartementet 3 mai 1911.

3 mai. **Skrivelse** fra Landbruksdepartementet, hvori meddeles: I henhold til lov om laks- og sjøørretfiskerierne av 8 april 1905 § 20, kfr. lov om fredning av laks og sjøørret av 20 juni 1891 § 3 og kongelig resolution om regler for behandling i den ukentlige fredningstid av fangstredskaper for laks og sjø-

*) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor reglene er indtat.

ørret av 17 februar 1894, post II, gjøres herefter for Fosens fiskeridistrikt følgende bestemmelse gjældende istedenfor den, der indeholdes i de av Indredepartementet utfærdigede regler om nævnte gjenstand av 20 februar 1895, litr. B, post 1, sidste passus: 3 mai.

Paa steder, hvor den her foreskrevne behandlingsmaate paa grund av sjøgang eller strøm antages at utsætte redskapet for beskadigelse, kan istedet derfor ledningsgarnet enten helt optages og bringes paa land eller opbindes klos til overtelnen med mindst 8 — otte — bendsler med 1,5 — en og en halv — meters mellemrum mellem bendslerne fra krokkaggen (kroken) i retning ind mot land.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvorefter ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad den provisoriske regjering for Republikken Portugal har besluttet at tiltræde, for Portugal og dets kolonier, den reviderte Bern-konvention angaaende beskyttelse av litterære og kunstneriske verker, undertegnet i Berlin den 13 november 1908. Forsaavidt angaar dets bidrag til det Internationale Byraas utgifter har Portugal anmodet om at bli stillet i 3dje klasse. Portugals tilslutning regnes fra den 29 mars d. a. 4 mai.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en bys formandskap angaaende spørsmaalet om lovmæssigheten av at paaligne byens skatydere tillægsskat efter en forhøiet skatteprocent som følge av, at man maatte omgjøre som stridende mot høiesteretsdom av 24 mars 1911 (Retstidenden for s. a. side 308 og flg.) den stedfundne ligning til byen av de der hjemmehørende skibsaktieselskaper for formue i og indtægt av aktiekapital, som tilhørte indenrikske, men utenbysboende aktie-eiere. 4 mai.

Departementet meddeler, at den fornødne berigtigelse av skibs-aktieselskapernes ligninger i det foreliggende tilfælde alene kunde foregaa i henhold til bystyrets beslutning derom, jfr. byskattelovens § 34, næst sidste led. Utregning efter ny procenttabel vilde der ikke være lovlig adgang til, idet byskattelovens § 48 kræver, at nedsættelsen skal ha fundet sted ifølge kjendelse av en ligningsinstans. Den fornødne bevilgning til dækkelse av mindre-indtægten ved skattenedsættelsen maatte derfor bli at opføre paa senere bybudget og medtages ved næste skatte-utligning.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Liers 6 mai.

*) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

6 mai. herred, Buskeruds amt, under 6 april 1911 fattet beslutning om, at den ved kongelig resolution av 19 august 1910 approberte vedtægt for visse dele av herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. skal være gjældende for det hele herred.

6 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av Kristiania kommunestyre under 10 mars 1911 fattede beslutning om et tillæg til § 6, 1ste led, i de ved kongelige resolutioner av 1 oktober 1897, 19 december 1898, 16 januar 1903 og 27 mars 1905 approberte sundhetsforskrifter for kjøpstaden Kristiania.

6 mai. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860, meddeles approbation paa de av herredsstyrerne for Førde og Naustdals herreder i Nordre Bergenhus amt henholdsvis under 4 og 10 april 1911 fattede beslutninger om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse — dog med en enkelt forandring.

6 mai. **Kongelig resolution*****), hvorved den av Torsnes herredsstyre under 4 april d. a. besluttede vedtægt angaaende fælles lukningstid for utsalgssteder inden Torsnes herred stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre — dog med nogen forandringer.

6 mai. **Kongelig resolution**†), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at § 1 i de ved den Norske Regjerings resolution av 20 juli 1905 fastsatte fiskeriregler for Søndre Aurdals herred, Kristians amt, herefter skal lyde:

Alt fiske forbydes fra og med 5 til og med 30 september.

6 mai. **Kongelig resolution**†), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at § 1 i de ved den Norske Regjerings resolution av 20 juli

---

*) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor de approberte forskrifter er indtat.

***) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor den approberte vedtægt er indtat.

†) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

1905 fastsatte fiskeriregler for Østre Slidre herred, Kristians amt, herefter skal lyde: 6 mai.

Alt fiske forbydes fra og med 10 til og med 30 september.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Myklands herred, Nedenes amt, i møte den 6 oktober 1910 besluttede nye skogbrandsregler for herredet. 6 mai.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hemsedals herred, Buskeruds amt, i møte den 1 oktober 1909 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet. 6 mai.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 6 mai.

1. I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Faabergs herred, Kristians amt, i møte den 23 februar 1911 besluttede nye skogvedtægter for herredet.
2. De ved kongelig resolution av 28 september 1901 approberte skogvedtægter for herredet ophæves fra den tid, de nye vedtægter træder i kraft.

Kongelig resolution***), hvorved de i møte den 25 januar 1911 vedtagne regler for fællesfløtning i Brumundelven, Hedemarkens amt, approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59, som gjældende indtil videre. 6 mai.

Kongelig resolution†), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes: 6 mai.

a. At erfugl indtil videre, dog ikke utover et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1912, skal være fredet det hele aar inden Smaalenene amt.
b. At det inden samme amt skal være forbudt i et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1912, at anbringe

*) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor de nye regler er indtat.
**) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor vedtægtene er indtat.
***) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor reglene er indtat.
†) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

6 mai. fangstindretninger for hare, tiur, røi, aarfugl, jerpe og rype.

6 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 4 bestemmes, at adgangen for fremmede til at erhverve yderligere skoggrund inden Flaa herred, Buskeruds amt, skal være forbudt.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

6 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 4 bestemmes, at adgangen for fremmede til at erhverve yderligere skoggrund inden Hurdalens herred, Akershus amt, skal være forbudt.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

6 mai. **Kongelig resolution,** hvorved det bestemmes, at konfirmantforberedelsen for Moskenes annekssogn av Flakstads prestegjeld under Lofotens provsti i Tromsø stift herefter skal henlægges fra høsten til vaaren og begynde i første halvdel av mai maaned med paafølgende konfirmation en søndag i juni maaned efter Tromsø biskops nærmere bestemmelse — vekselvis hvert andet aar i Moskenes kirke og i Reine kapel.

6 mai. **Kongelig resolution,** hvorved der under vanlige betingelser tillates oprettet et apotek i ladestedet Skudeneshavn i Stavangers amt.

6 mai. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til lov om rettergangsmaaten i straffesaker av 1 juli 1887 § 369, 2det led, bestemmes, at Nordfjords sorenskriveri fra 1 juni 1911 og indtil videre med hensyn til uttrækning av domsmænd i meddomsretssaker skal utgjøre 2 lodtrækningsdistrikter, det ene bestaaende av herrederne Selje, Nordre Vaagsø, Søndre Vaagsø og Daviken og det andet av herrederne Eid, Hornindalen, Gloppen, Breim, Indviken og Stryn.

6 mai. **Kongelig resolution,** hvorved de i generalforsamling i Fredrikshalds Kanalselskap den 4 april 1911 vedtagne forandringer i det ved kongelig resolution av 28 juni 1897 fastsatte takstregulativ for kanalens benyttelse approberes som gjældende indtil videre.

8 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene, hvori i anledning av en ansøkning om mortifikationsbevilling med hensyn til et forkommet mutings-

*) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

brev og en forkommen fristbevilling meddeles, at, da det ikke kan antages, at de omhandlede dokumenter nødvendig maa haves tilstede, forat de ved samme hjemlede rettigheter kan gjøres gjældende (jfr. mortifikationslovens § 2), finder departementet ikke at kunne imøtekomme ansøkningen. 8 mai.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til en stadsfysikus om, at naar sundhetslovens § 26 paabyder, at helseraadets forskrifter skal »paa behørig maate kundgjøres i vedkommende by eller distrikt« kan dette paabud efter medicinaldirektørens mening ikke utstrækkes til at gjælde paalæg, som helseraadet i henhold til lov eller forskrifter med lovs kraft gir den enkelte person. 11 mai.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til de mandlige fabrikinspektører, hvori i medhold av § 34 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 bestemmes, at bøter, som ilægges i henhold til arbeidsreglementer for fabrikker, skal, forsaavidt departementet ikke efter andragende træffer anden særlig bestemmelse, tilfalde den sykekasse, som maatte være oprettet av bedriften eller dens arbeidere, saafremt denne godkjendes av Riksforsikringsanstalten i henhold til lov om sykeforsikring av 18 september 1909, men ellers kredssykekassen for den kreds, hvortil arbeidsstedet hører. Bestemmelsen finder anvendelse paa alle under fabriktilsynsloven indgaaende bedrifter — ogsaa de, for hvilke der tidligere er truffet avgjørelse av departementet om, hvilken kasse bøterne skal tilfalde. 11 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahl ved testamente av 8 oktober 1907 oprettede »Folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahls Legat for trængende i Sogndal, der ikke nyder understøttelse av det offentlige fattigvæsen« og paa de for dette legat under 10 april 1911 utfærdigede statutter. 13 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahl ved testamente av 8 oktober 1907 oprettede »Folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahls Legat for trængende syke eller skadelidte av Sogndals Herred« og paa de for dette legat under 10 april 1911 utfærdigede statutter. 13 mai.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Bergens vergeraad angaaende spørsmaalet om, hvem der har at fatte beslutning med hensyn til anbringelse i strengere skolehjem av et fra mildere skolehjem paa prøve utskrevet barn. 13 mai.

13 mai. I anledning herav bemerker departementet, at det efter lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 33, 2det led, jfr. § 32, vil være vedkommende skolehjems bestyrer (i tilfælde i forening med skolehjemmets bestyrelse), som vil ha at træffe bestemmelse om, hvorvidt et fra mildere skolehjem paa prøve utskrevet barn blir at indsætte i strengere skolehjem. Vergeraadet kan ikke fatte beslutning om et saadant barns anbringelse i strengere skolehjem. Vergeraadet paa det sted, hvor et paa prøve utskrevet barn er anbragt, kan, hvis det finder, at barnet opfører sig saa slet, at dets tilbakeførelse til skolehjem er fornøden, alene henstille til skolehjemmets bestyrer at ta barnet tilbake, og hvis denne henstillen ikke efterkommes, forlange spørsmaalet derom forelagt Kirkedepartementet (lovens § 34).

Har det paa prøve utskrevne barn gjort sig skyldig i nogen strafbar handling, er det paatalemyndigheten, som har avgjørelsen av, hvorvidt tiltale skal reises (lovens § 44). Hvis paatalemyndigheten finder at kunne undlate at reise tiltale under den forutsætning, at vedkommende barn indsættes i et strengere skolehjem, bør paatalemyndigheten rette en henstillen derom til bestyreren av det mildere skolehjem, hvorav vedkommende barn er utskrevet paa prøve.

13 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene, hvori departementet i anledning av en ansøkning om skilsmisse fra en separert egtefælle meddeler, at der efter lov av 20 august 1909 § 8 ikke er adgang til at indvilge ansøkningen, saalænge der ikke er hengaat 2 aar siden separationsbevillingens utfærdigelse, og der ikke foreligger begjæring om skilsmisse ogsaa fra den anden egtefælle; i sidstnævnte henseende er det efter departementets opfatning ikke nok, at denne egtefælle paa henvendelse erklærer ikke at ha noget at indvende mot egteskapets opløsning.

16 mai. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) angaaende indkomstskat til statskassen i budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912.

§ 1. For budgetterminen fra 1 juli 1911 til 30 juni 1912 erlægges skat til staten efter følgende regler:

A. Av indtægt erlægges:

a. To av hundrede av, hvad indtægtens skatbare beløp, bestemt efter nedenstaaende regler, utgjør indtil kr. 4 000,00;

---

*) Bekjendtgj. 18 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) Se St.prp. nr. 10. St.prp. nr. 1, hovedp. X, kap. 1, tit. 6—11. Indst. XXXIX A. St.tid. side 1418—1419.

b. tre av hundrede av, hvad indtægtens skatbare beløp utgjør over kr. 4 000,00 indtil kr. 7 000,00; 16 mai.
c. fire av hundrede av, hvad indtægtens skatbare beløp utgjør over kr. 7 000,00 indtil kr. 10 000,00;
d. fem av hundrede av, hvad indtægtens skatbare beløp utgjør over kr. 10 000,00.

B. Av formue erlægges en tredjedel krone av tusen. Det ved beregningen utkomne tal avrundes med det nærmeste med 10 øre delelige beløp.

C. Den skat paa indtægt og formue, som fremkommer efter foranstaaende satser, forhøies derpaa med ti av hundrede. Det utkomne beløp blir at avrunde nedad til det nærmeste med 10 øre delelige tal.

§ 2. Enhver, som er bosat eller har eiendom eller næringsdrift i riket, er med de undtagelser, som følger av nedenstaaende regler, pligtig til at svare skat til staten av sin formue og indtægt.

Likeledes er den, som ikke har bopæl i riket, men nyder løn eller pension av den Norske Stat, skattepligtig av den indtægt, han saaledes oppebærer.

Av diplomatiske og konsulære embedsmænds lønninger blir skat dog kun at erlægge i den utstrækning, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

§ 3. Med hensyn til stedet for skatskrivningen gjælder følgende bestemmelser:

a. I regelen skatlægges enhver skattepligtig i det skattedistrikt, hvor han har fast bopæl ved utgangen av september maaned i skatte-aaret.

b. Unavngivne interessentskaper og indretninger, der driver nogen virksomhet, som kaster indtægt av sig, betragtes som skattepligtige personer og lignes i skat paa det sted, hvor bestyrelsen har sit sæte. For unavngivne interessentskaper, som driver skibsrederi, kommer denne bestemmelse, forsaavidt deres skibsrederi angaar, kun til anvendelse paa den del av interessentskaps-kapitalen, som tilhører stedets indvaanere eller utlændinger.

c. Personer, som ikke har fast bopæl her i riket, eller utenlandske selskaper skatlægges i det distrikt, hvor eiendommen er beliggende eller virksomheten foregaar, av sin formue i og indtægt av samme. Har nogen, som av den Norske Stat oppebærer løn eller pension, hvorav han er skattepligtig, tat ophold i utlandet, skatskrives han i Kristiania skattedistrikt.

16 mai. d. Opstaar der tvist om, i hvilket distrikt en person skal skatskrives, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

e. Naar nogen er ilignet statsskat i et andet distrikt end det, hvor skatskrivningen efter foranstaaende regler rettelig skulde ske, kan han ikke forlange sig fritat for skattens erlæggelse, medmindre den paagjældende formue eller indtægt tillike er ilignet statsskat i det rette distrikt. Derimot kan han i saadant tilfælde ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kræve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres at være fremkommet ved feilagtige ligningsansættelser eller av andre grunde at være urigtig.

§ 4. Fritagelse for skat gjælder i samme utstrækning som for formues- og indtægtsskat til kommunen bestemt ved landskattelovens §§ 25 og 26, byskattelovens §§ 17 og 18, dog saaledes, at milde stiftelsers formue og indtægt i sin helhet er fritat for statsskatten.

§ 5. Den mindste aarlige antagne indtægt, som inddrages under beskatning, er kr. 1 000,00. Skattepligtige, der efter § 8 intet skattefrit fradrag gives, blir dog at iligne skat, naar indtægten utgjør mindst kr. 400,00.

§ 6. Ved ansættelse av skat henføres de skattepligtige efter det antal personer, som de foruten sig selv og egtefælle har at forsørge, til 4 klasser, saaledes, at:

1ste klasse omfatter dem, som ikke har nogen at forsørge;
2den klasse dem, som har 1—3 personer at forsørge;
3dje klasse dem, som har 4—6 personer at forsørge;
4de klasse dem, som har 7 eller flere personer at forsørge.

De personer, som i nævnte henseende blir at medregne, er den skattepligtiges barn — egne eller antagne —, forældre, søskende og andre beslegtede og besvogrede, forsaavidt de erkjendes at ha billig krav paa forsørgelse av den skattepligtige og derhos av ham virkelig forsørges.

Unavngivne interessentskaper og deslike indretninger henføres til 1ste klasse.

§ 7. I enhver av de i § 6 nævnte klasser skal et visst beløp av den skattepligtiges indtægt være skattefrit.

Den skatbare del av indtægten ansættes efter følgende tabel:

Antat indtægt.	Skatbar indtægt.			
	I 1ste klasse.	I 2den klasse.	I 3dje klasse.	I 4de klasse.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1 000,00	400,00	220,00	120,00	60,00
1 100,00	500,00	280,00	180,00	80,00
1 200,00	600,00	360,00	240,00	140,00
1 300,00	700,00	440,00	300,00	200,00
1 400,00	800,00	520,00	360,00	260,00
1 500,00	900,00	600,00	420,00	320,00
1 600,00	1 000,00	680,00	480,00	380,00
1 700,00	1 100,00	760,00	560,00	440,00
1 800,00	1 200,00	840,00	640,00	500,00
1 900,00	1 300,00	920,00	720,00	560,00
2 000,00	1 400,00	1 000,00	800,00	620,00
2 100,00	1 500,00	1 100,00	880,00	680,00
2 200,00	1 600,00	1 200,00	960,00	760,00
2 300,00	1 700,00	1 300,00	1 040,00	840,00
2 400,00	1 800,00	1 400,00	1 120,00	920,00
2 500,00	1 900,00	1 500,00	1 200,00	1 000,00
2 600,00	2 000,00	1 600,00	1 280,00	1 080,00
2 700,00	2 100,00	1 700,00	1 360,00	1 160,00
2 800,00	2 200,00	1 800,00	1 440,00	1 240,00
2 900,00	2 300,00	1 900,00	1 520,00	1 320,00
3 000,00	2 400,00	2 000,00	1 600,00	1 400,00
3 100,00	2 500,00	2 100,00	1 700,00	1 480,00
3 200,00	2 600,00	2 200,00	1 800,00	1 560,00
3 300,00	2 700,00	2 300,00	1 900,00	1 640,00
3 400,00	2 800,00	2 400,00	2 000,00	1 720,00
3 500,00	2 900,00	2 500,00	2 100,00	1 800,00
3 600,00	3 000,00	2 600,00	2 200,00	1 880,00
3 700,00	3 100,00	2 700,00	2 300,00	1 960,00
3 800,00	3 200,00	2 800,00	2 400,00	2 040,00
3 900,00	3 300,00	2 900,00	2 500,00	2 120,00
4 000,00	3 400,00	3 000,00	2 600,00	2 200,00

Av enhver høiere indtægt er det skattefrie beløp i 1ste klasse kr. 600,00, i 2den klasse kr. 1 000,00, i 3dje klasse kr. 1 400,00 og i 4de klasse kr. 1 800,00.

Svarer en skattepligtigs indtægt ikke til et av de i tabellen opførte tal, blir den at henføre til det nærmeste av disse. Indtægter over kr. 4 000,00 avrundes til nærmeste med 100 delelige tal.

Falder indtægtssummen midt imellem to tal, henføres den til det laveste.

16 mai. § 8. Personer, som ikke har fast bopæl her i riket, saavelsom utenlandske interessentskaper, gives intet skattefrit fradrag. Dog blir reglene i § 7 at befølge ved skatlæggelse av personer, der som følge av sin stilling i den Norske Stats tjeneste har maattet ta ophold i utlandet.

Naar intet skattefrit fradrag gives, avrundes indtægten til det nærmeste med 100 delelige tal. Falder indtægtssummen midt mellem to saadanne tal, henføres den til det laveste.

§ 9. Av samtlige formuer fra og med kr. 1 000,00 beregnes skat til staten, forsaavidt ikke skatyderens indtægt ifølge bestemmelsen i foranstaaende § 5 er for liten til, at han derav skal svare skat.

§ 10. Iøvrig blir skatten at utligne efter bestemmelserne i gjældende lov om skat paa indtægt og formue til stat og kommune.

16 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Søndre Frons herred, Kristians amt, i møte 25 april 1911 fattede beslutning om ordning av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring.

16 mai. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av §§ 13 og 21, jfr. § 15, i lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875, meddeles approbation paa et tillæg til § 26, litr. i i det ved kongelig resolution av 17 juni 1886 approberte reglement for justervæsenet.

16 mai. **Kongelige resolutioner*****), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for følgende 36 herreder indtil videre til 100 ha.

Enebaks	herred,	Akershus	amt.
Feirings	—	—	—
Ullensakers	—	—	—
Sigdals	—	Buskeruds	—
Yttre Sandsvers	—	—	—
Flesbergs	—	—	—
Nedre Ekers	—	—	—
Øvre Ekers	—	—	—
Hobøls	—	Smaalenene	—
Trøgstads	—	—	—

*) Bekjendtgj. 18 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor den approberte beslutning er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor tillægget er indtat.

***) Bekjendtgj. 18 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

Skjebergs	herred,	Smaalenene	amt.		16 mai.
Kviteseids	—	Bratsbergs	—		
Tinns	—	—	—		
Hjartdals	—	—	—		
Loms	—	Kristians	—		
Øiers	—	—	—		
Østre Slidre	—	—	—		
Ringebu	—	—	—		
Biri	—	—	—		
Vardals	—	—	—		
Ramnes	—	Jarsberg og Larviks	—		
Vaalers	—	Hedemarkens	—		
Eidskogens	—	—	—		
Ringsakers	—	—	—		
Gjerstads	—	Nedenes	—		
Vegusdals	—	—	—		
Ivelands	—	—	—		
Aure	—	Romsdals	—		
Rennebu	—	Søndre Trondhjems	—		
Børsens	—	—	—		
Snaasens	—	Nordre Trondhjems	—		
Sparbu	—	—	—		
Fosnes	—	—	—		
Laanke	—	—	—		
Levangers	—	—	—	og	
Beitstadens	—	—	—.		

Disse bestemmelser træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Østre Molands herred, Nedenes amt, indtil videre til 150 ha. 16 mai.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved § 15, 2det led, i det ved kongelig resolution av 22 oktober 1904 fastsatte disciplinærreglement gives følgende ordlyd: 16 mai.

»Til jurisdiktionschefen indsendes hvert kvartal utskrift av vedkommende avdelingers straffeprotokoller. Er jurisdiktionschefen ikke avdelingens brigadechef, indsendes utskriften gjennem vaabeninspektøren, som ved oversendelsen ledsager den med sin uttalelse om, hvorvidt han har fundet noget at bemerke«.

Kongelig resolution, hvorved der i Nürnberg oprettes et ulønnet konsulat under konsulatet i München med distrikt omfattende Nürnberg med Fürth. 16 mai.

*) Bekjendtgj. 18 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

16 mai. **Kongelig resolution**, hvorved den nuværende indehaver av konsulatet i Lorenço Marqués, Portugisisk Øst-Afrika, bemyndiges til at opta edelige sjøforklaringer (konsulatinstruktionens § 86) og til at anstille undersøkelser angaaende indtruffet sjøulykke (konsulatinstruktionens § 83).

16 mai. **Kongelig resolution**, hvorved Stortingets beslutning av 28 april 1911 om bevilgning[1]) til den Tekniske Høiskole for budgetterminen 1 juli 1911—30 juni 1912 befales tat tilfølge.

16 mai. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I. Fra 1 juli 1911 at regne skal de til Bruviks prestegjelds hovedsogn under Osterøens provsti i Bergens stift hørende gaarder Hesjedal—Grøtaaen—Fokstad—Stanghelle—Helle—Dale (grn. 15—17 og 31—33 i Bruviks herred) overgaa til eget sogn under navn av Dale annekssogn med det nuværende Dale kapel som sognekirke.

II. Fra nævnte tidspunkt blir den erstatning av Fisketiendefondet paa kr. 8,00 aarlig, som tilligger Bruviks hovedkirke, at fordele saaledes, at denne beholder kr. 6,00, mens Dale kirke faar kr. 2,00. De aarlige tillæg til erstatningen blir at beregne av disse beløp.

III. Gudstjenesterne i Bruviks prestegjeld fordeles fra samme tid likelig mellem de tre kirker efter nærmere anordning av Bergens biskop under iagttagelse av, at 1ste dag paa de store høitider altid tilfalder hovedkirken.

IV. Konfirmanterne fra Stamnes og Dale annekssogn skal for fremtiden undervises særskilt inden hvert sogn, fortrinsvis i forbindelse med sogneprestens reiser til forrettelse av gudstjeneste, med konfirmation en gang aarlig i hvert sogn, i Stamnes en gang om vaaren, i Dale i juni eller juli, efter Bergens biskops nærmere bestemmelse.

V. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at træffe de ved sognedelingen nødvendiggjorte forføininger med hensyn til reguleringen av de geistlige tjenestemænds lønninger efter lov nr. 1 av 14 juli 1897.

VI. — — —.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. V, indt. budg. kap. 11, tit. 1, utg.budg. kap. 3, tit. 7. Dok. nr. 36, St.tid. side 1420—1447.

Der bevilgedes gager for følgende professorer: 1 i mekanisk teknologi, 1 i vei- og jernbanebygning, 1 i vandbygning, 1 i vandkraftmaskiner, 1 i grubedrift, 1 i teknisk-anorganisk kemi, 1 i elektroteknik. Der bevilgedes endvidere til undervisning i nationaløkonomi m. m., til flere lærere og assistenter samt andre funktionærer.

Der besluttedes endelig, at alle professorer ved Høiskolen skal meddeles fast ansættelse.

Kongelig resolution, hvorved nedenstaaende reglement for aarsprøver, middelskole-eksamen og artium approberes og bestemmelserne fra og med skoleaaret 1911—12 sættes suksessivt i kraft: 16 mai.

A. Aarsprøver:

§ 1. Aarsprøver holdes ved slutningen av hvert skoleaar i middelskolens kl. I—III og i gymnasiets kl. I og II. De omfatter skriftlige prøver og mundtlig overhøring i klassens forskjellige fag.

§ 2. Skriftlige prøver lægges som regel til den tid, da de mundtlige prøver ved avgangseksamenene foregaar, og holdes i følgende fag:

I mid. I—II: norsk samt regning (og matematik).

I mid. I kan ogsaa holdes skriftlig prøve i tysk og i II i tysk og engelsk.

I mid. III: norsk, tysk, engelsk, matematik og regning.

I gym. I: norsk, tysk, engelsk og matematik.

I gym. II: norsk, tysk, matematik, samt desuten fysik for reallinjen — engelsk for den sproglig-historiske linje — og latin for sproglig-historisk linje med latin.

§ 3. Den mundtlige overhøring foregaar ved skoleaarets slutning, for hvert fag i de faget tillagte timer.

Navnlig i den tid, da de mundtlige prøver ved avgangseksamen foregaar, kan det, hvis det findes hensigtsmæssig, ordnes saaledes, at et eller flere fag faar flere sammenhængende timer paa samme dag, forat der kan bli anledning til at prøve elevenes kundskap ved eksamination indenfor hele det pensum, som er gjennemgaat i skole-aaret. Istedenfor mundtlig eksamination kan der ogsaa stilles spørsmaal til skriftlig besvarelse. Ved bestemmelsen av karakteren tages hensyn til saadanne prøver, men karakteren blir væsentlig at bestemme efter elevenes almindelige standpunkt i faget ved undervisningens slutning[1]).

§ 4. Ved aarsprøverne gives karakterer med de samme betegnelser som ved avgangseksamen. Med hensyn til karakteren for de fag, hvori der holdes avgangsprøve i mid. III samt i gymn. kl. I og II henvises til middelskole-eksamensregl. § 20 og artiumsregl. § 20.

Aarsprøven i engelsk i gym. I er ikke bestaat, naar gjennemsnitskarakteren for den skriftlige og den mundtlige prøve er under Ng. tf. Dog ansees prøven for bestaat med karakteren Maatelig i skriftlig, naar karakteren for den mundtlige prøve

[1]) Det maa paasees, at tiden for de mundtlige avgangsprøver ikke herved forlænges.

16 mai. ikke er under Tf. Med karakteren Ik. tf. i skriftlig eller mundtlig er aarsprøven ikke bestaat [1]).

Angaaende elever paa den sproglig-historiske linje, som ved utgangen av gym. II faar Ik. tf. i matematik skriftlig, se A § 7 sidste led.

Elever, der som gjensittere eller efter rejektion gaar i middelklasse III eller IV eller i en av gymnasiets klasser, og som har bestaat middelskoleprøverne i kl. III eller aarsprøve i engelsk i gymn. kl. I eller artiumsprøverne i kl. I eller II, beholder de ved lavere klassers prøve opnaadde karakterer, men maa underkaste sig paany de prøver, som holdes ved utgangen av den klasse, de gaar om i.

§ 5. Det overlates til skolerne at avgjøre, om der skal avlægges særskilt aarsprøve i færdigheter, eller om faglæreren skal gi karakter efter elevenes standpunkt ved skole-aarets utgang.

§ 6. For aarsprøverne utsteder skolerne vidnesbyrd. Paa dette opføres foruten de ovennævnte karakterer for kundskaper og færdigheter ogsaa karakter for flid, opførsel og orden (med specielt hensyn til utførelsen av de skriftlige arbeider i skoleaaret).

§ 7. Elever, som i et av de mundtlige fag, hvori der holdes avgangsprøve i mid. III og i gymn. I og II, har faat karakter Ik. tf. eller ikke har bestaat gymn. I's aarsprøve i engelsk, og som dog er opflyttet paa prøve i en høiere klasse, kan ikke forbli i denne, medmindre de inden jul har forbedret denne karakter ved en fornyet prøve.

Bestaar eksaminanden den fornyede prøve, blir hans eksamenskarakter Ik. tf. at indføre med Ng. tf. (se B § 20 og C § 20).

En elev paa den sproglig-historiske linje, som i gymn. II har faat Ik. tf. i matematik skriftlig, kan, naar skoleraadet forøvrig finder ham moden dertil, opflyttes paa prøve i kl. III, men maa da underkaste sig artium som privatist. Foreløbige karakterer i kemi med fysiologi og i geografi blir fremdeles gjældende.

§ 8. Privatister har adgang til ved en eksamensberettiget skole at underkaste sig III middelklasses prøver i religion og naturfag samt gymn. I og II's prøver i engelsk skriftlig og mundtlig [2]), kemi med fysiologi og geografi (se B § 26 og C § 28). Ved disse prøver betales ingen særskilt avgift.

I bedømmelsen av prøverne i engelsk deltar en av rektor (bestyrer) opnævnt censor. Overstyret kan tillate, at prøven i

---

[1]) Opgaven i engelsk skriftlig gives av vedkommende skole. Karakteren i engelsk blir ikke at opføre paa artiumsvidnesbyrdet.

[2]) Privatister, som tar artium paa den sprog.-hist. linje, behøver ikke at ta engelsk skr. (se C. § 3,3 a).

engelsk holdes ved ikke-eksamensberettigede gymnasier med censor, opnævnt av Undervisningsraadet. Censor gir i tilfælde den skriftlige opgave (se C § 28 1ste og 2det led). 16 mai.

De, som søker optagelse i en eksamensberettiget skoles gymn. III paa den sprog.-hist. linje, kan underkaste sig prøven i matematik ved den utsatte artiumsprøve i oktober.

Privatister beholder ved rejektion ved den ordinære middelskole-eksamen og artium de ved middelskoleprøven i kl. III og ved artiumsprøverne i gymnasiets kl. I og II tidligere opnaadde karakterer samt de ved selve den ordinære avgangseksamen opnaadde karakterer for prøver i de fag, som eksamensberettigede skolers elever underkaster sig avgangsprøve i før den ordinære avgangseksamen (se C § 17).

B. Reglement for middelskole-eksamen:

I. Indledende bestemmelser.

§ 1. Middelskole-eksamen omfatter en skriftlig og en mundtlig prøve i boklige fag samt prøve i færdigheter.

Den skriftlige prøve i boklige fag holdes overensstemmende med forskriftene i dette reglements avsnit III ved de eksamensberettigede middelskoler saavel for disses elever som for privatister. Prøven foregaar efter Undervisningsraadets nærmere bestemmelse i den første halvdel av juni maaned.

De øvrige til eksamen henhørende prøver holdes overensstemmende med forskriftene i dette reglements avsnit IV ved de eksamensberettigede skoler for disses elever og for de privatister, som er henvist til dem. Disse prøver søkes avholdt og avsluttet i løpet av de to sidste uker av skole-aaret.

Saasnart dertil er anledning, og senest umiddelbart efterat den mundtlige prøve ved de eksamensberettigede skoler er avsluttet, holdes efter Undervisningsraadets foranstaltning mundtlig prøve i boklige fag og prøve i færdigheter for de privatister, som der ikke har været anledning til at avlægge disse prøver ved eksamensberettiget skole.

Den nærmere ledelse av middelskole-eksamen overtages i den utstrækning, som dette reglements bestemmelser medfører, av kredsformanden i den eksamenskreds, inden hvis omraade vedkommende prøver for eksamensberettigede skolers elever og for privatister foregaar.

§ 2. Ved den skriftlige prøve i boklige fag gives av Undervisningsraadet følgende opgaver:

1. En norsk stil av fortællende, beskrivende eller skildrende art.

Denne kan skrives enten paa det almindelige bokmaal eller paa landsmaal.

16 mai. 2. En tysk stil, som skrives uten hjælpemidler. Der kræves kun kjendskap til ord og uttryk, som meget hyppig kommer til anvendelse i jevn fremstilling.

Istedenfor tysk stil forelægges en let tysk gjenfortælling for de elever, som har forberedt sig med saadan prøve for øie.

3. En let engelsk gjengivelse.

4. Opgaver i matematiske fag, nemlig:

a. For eksaminander med fuldstændig pensum: 4 opgaver. Som regel skal 2 av disse være anvendelse av regning paa det praktiske livs forhold (hertil ogsaa regnet praktisk anvendelse av flate- og rumberegning) og de to øvrige mer specielt prøve i algebra og geometri (ikke sætninger at bevise[1]). Til opgavene i praktisk regning kan ogsaa knyttes prøve i regnskapsførsel.

b. For eksaminander med indskrænket pensum: 2 opgaver i praktisk regning samt 1 eller 2 lette opgaver i geometrisk konstruktion og beregning i henhold til undervisningsplanen side 144—145.

§ 3. Ved den mundtlige prøve i boklige fag og ved prøven i færdigheter stilles under henvisning til undervisningsplanen for middelskolen følgende fordringer:

A. Boklige fag:

1. Religion.

Ved utgangen av klasse III:

Man undersøker, om eksaminanden har sikkert kjendskap til det pensum, som er læst og repetert i klasse III, nemlig:

Bibelhistorien indtil Apostelhistorien. Katekismens 5 parter og »Forklaringen« i sin helhet (Luthers forklaring til de 3 sidste parter kræves ikke lært utenad).

Omtrent 20 salmevers.

Ved utgangen av klasse IV prøves eksaminanden i det, som er gjennemgaat i aaret, nemlig:

Apostelhistorien. Kirkehistoriske skildringer. Bergprækenen. Oversigt over de bibelske skrifter, kort oversigt over kirke-aaret og vor gudstjenestes ordning.

Privatister har adgang til at prøves i hele pensumet under ett.

I henhold til § 7, første og andet led, i loven av 27 juli 1896 bortfalder prøve i religion for eksaminander, som enten ikke tilhører statskirken eller av skolens bestyrer er fritat for faget, fordi særlige omstændigheter er tilstede.

2. I norsk kræves, at eksaminanden læser tydelig og uttryksfuldt saavel landsmaal som det almindelige bokmaal, og at han kan gjøre rede for utvalgte stykker av literaturen i begge

[1]) Smlg. noten under s. 143 i undervisningsplanen

maal. Av et godkjendt utvalg lægges op mindst 100 sider, 16 mai.
derav en tredjedel landsmaalsliteratur. 15 à 20 sider av det samlede sidetal skal være digte. Man lar eksaminanden læse op et eller et par stykker av dette pensum og prøver hans evne til at gjøre rede for det læste; det kræves, at han dels ved selve oplæsningen, dels ved friere gjengivelse av det oplæste eller under nærmere gjennemgaaelse av det skal vise, at han har fuld forstaaelse av indholdet og, i tilfælde, dettes sammenhæng med det hele, samt at han har fornøden grammatisk kundskap og kan gi literaturhistoriske og andre oplysninger i det omfang, undervisningsplanen angir.

Eksaminanden kan ogsaa prøves i at fremsige et digt, han har lært utenad.

Der er ogsaa adgang til at prøve eksaminandens evne til at oplæse og gjengi indholdet av et ukjendt stykke.

3. I tysk kræves, at eksaminanden av et godkjendt utvalg av læsestykker har gjennemgaat omtrent 200 sider, hvorav mindst 60 lægges op til eksamen.

Man lar først eksaminanden læse op og oversætte et forhen ulæst stykke. Dette maa ikke indeholde vanskeligheter i uttryk eller tanke, men heller ikke være altfor barnslig. Der kræves, at oplæsningen er flytende, uttalen i det væsentlige korrekt, oversættelsen rigtig og paa ordentlig norsk. Eksaminanden læser derefter[1]) op og oversætter et stykke av det statariske pensum. Hertil knytter eksaminator en sammenhængende række spørsmaal paa tysk om indholdet av det oplæste stykke og om dets sammenhæng med det hele. Det kræves, at eksaminanden gir sine svar paa tysk i nogenlunde sprogrigtig form og uttrykker sig i fuldstændige sætninger, hvor tydelighet og naturlig tale tilsiger det. Hvis der eksamineres i et stykke av det statariske pensum, hvorom det i henhold til undervisningsplanen er opgit, at der ikke under gjennemgaaelsen har været knyttet mundtlige øvelser til det, prøves eksaminandens dygtighet i mundtlig bruk av det tyske sprog i tilknytning til et andet stykke av det statariske pensum; dette behøver han da ikke at oversætte.

Navnlig i tilknytning til feil eller unøiagtigheter, som eksaminanden maatte gjøre sig skyldig i, gir man ham spørsmaal for at prøve hans sikkerhet i grammatisk kundskap. Herunder kan læreren stille sine spørsmaal paa norsk; det samme kan i det hele tat ske, naar det gjælder at faa rede paa, om eksaminanden har den rette forstaaelse og naar anvendelsen av det fremmede sprog viser sig uhensigtsmæssig hertil.

4. I engelsk kræves, at eksaminanden av et godkjendt

[1]) Prøven kan ogsaa foregaa i omvendt orden.

16 mai. utvalg av læsestykker har gjennemgaat omtrent 140 sider, hvorav mindst 60 sider lægges op til eksamen.

Man lar eksaminanden læse op og oversætte et forhen ulæst stykke. Dette maa ikke indeholde vanskeligheter i uttryk eller tanke, men heller ikke være altfor barnslig. Det kræves, at oplæsningen er flytende, uttalen i det væsentlige korrekt, oversættelsen rigtig og paa ordentlig norsk. Eksaminanden læser derefter[1]) op et stykke av det statariske pensum, og i en samtale paa engelsk stiller eksaminator en sammenhængende række spørsmaal om indholdet av det oplæste stykke og dets sammenhæng med det hele. Det kræves, at eksaminanden gir sine svar i nogenlunde sprogrigtig form og uttrykker sig i fuldstændige sætninger, hvor tydelighet og naturlig tale tilsiger det. Vanskelige steder eller hele stykket oversættes.

Navnlig i tilknytning til feil eller unøiagtigheter, som eksaminanden maatte gjøre sig skyldig i, gir man ham spørsmaal for at prøve hans sikkerhet i grammatisk kundskap. Herunder kan læreren stille sine spørsmaal paa norsk; det samme kan i det hele tat ske, naar det gjælder at faa rede paa, om eksaminanden har den rette forstaaelse, og naar anvendelsen av det fremmede sprog viser sig uhensigtsmæssig hertil.

5. I historie undersøkes, om eksaminanden har kjendskap til hovedtrækkene av verdenshistorien, utførligst for den nyere tids og for fædrelandets vedkommende, samt kjendskap til vor borgerlige samfundsordning — alt i det omfang, som er git ved godkjendte lærebøker.

6. I geografi undersøkes, om eksaminanden ar oversigt over geografien, særlig topografien, med fuldstændigere kjendskap til fædrelandets geografi — i det omfang, som er git ved godkjendte lærebøker.

7. I naturkundskap.

Ved utgangen av klasse III:

Det kræves, at eksaminanden kjender 50 almindelige indenlandske planter samt de vigtigste utenlandske nytteplanter, at han har noget kjendskap til planternes vekst og ernæring og kjender de karakteristiske merker for mindst 10 fremtrædende indenlandske plantefamilier (korsblomstrede, skjermplanter, erteblomstrede, læbeblomstrede, kurvblomstrede o. l.).

Eksaminanden fremlægger det av ham selv istandbragte herbarium. Hans kjendskap til dettes plante-utvalg prøves.

Endvidere kræves, at eksaminanden har nøiere kjendskap til de merkeligste dyr, deres organer og levevis, fortrinsvis til de indenlandske og til de for mennesket vigtigste, samt at han

[1]) Prøven kan ogsaa foregaa i omvendt orden.

har samlet det gjennemgaaede stof til en systematisk oversigt over dyreriket i den utstrækning, som er angit ved undervisningsplanen. 16 mai.

Prøven bør saavidt mulig støtte sig til forelagte naturgjenstande; hvor disse ikke strækker til, bør de erstattes av gode avbildninger eller præparater.

Likeledes kræves, at eksaminanden i den utstrækning, undervisningsplanen angir, har kjendskap til det menneskelige legemes bygning og dets organers virkemaate samt til grundtræk av sundhetslæren (herunder de berusende drikkes virkninger og farer).

Ved utgangen av klasse IV:

Det kræves, at eksaminanden har kjendskap til de vigtigste naturfænomener og lovene for de deri virkende kræfter i det omfang, som er git ved godkjendte lærebøker.

Privatister har adgang til at prøves i hele pensumet under ett.

8. I regning og matematik prøves, om eksaminanden har:

a. Kjendskap til den praktiske regnings emner og disses behandling i regningen, herunder ogsaa færdighet i hovedregning indenfor det ved undervisningsplanen angivne omfang.

b. Kjendskap til aritmetik og algebra i det omfang, som er git ved en godkjendt lærebok.

c. Kjendskap til den plane geometri i det omfang, som er git ved en godkjendt lærebok.

Eksaminander, som efter lovens § 10, 3dje led, i matematik kun har gjennemgaat et praktisk kursus i geometrisk konstruktion med dertil knyttede utmaalinger og beregninger, prøves i praktisk regning og geometrisk konstrukton og beregning. (Se undervisningsplanen s. 144—146).

B. Færdigheter.

9. Skrivning. Eksaminanderne har at utføre en prøveskrift efter diktat. Et stykke paa omtrent 15 trykte almindelige tekstlinjer oplæses først og dikteres derpaa i en tid av omtrent 15 minutter.

I stykket bør forekomme forskjellige store bokstaver.

10. Tegning. Eksaminanderne har ved perspektivisk tegning at gjengi enkle gjenstande, ogsaa med skyggelægning[1]).

11 a. Haandgjerning for gutter. Eksaminanderne har at utføre et arbeide efter en forelagt arbeidstegning.

11 b. Haandgjerning for piker. Eksaminanderne har at utføre opgivne arbeider, som viser deres færdighet i at sy, strikke, lappe og stoppe. Overstyret kan paa ansøkning

[1]) Ved prøven i tegning er det ikke tillatt at bruke linjal eller lodsnor eller noget andet mekanisk hjælpemiddel.

16 mai. tillate, at eksamensberettigede skoler for sine elever holder avgangsprøven ved utgangen av klasse III.

12 a. Gymnastik for gutter. Prøve efter en opstillet fuldstændig tabel.

12 b. Gymnastik for piker. Piker er fritat for prøve i gymnastik.

For elever, som i henhold til lovens § 7, andet led, paa grund av legemlige mangler av skolens bestyrer er fritat for et eller flere av følgende fag: Tegning, haandgjerning, gymnastik, bortfalder prøven i vedkommende fag.

II. Anmeldelse til middelskole-eksamen.

§ 4. Inden hvert aars 1 april indsender enhver eksamensberettiget middelskoles bestyrer til Undervisningsraadet anmeldelse av eksaminander til middelskole-eksamen.

Anmeldelsen avgives særskilt for:

a. Elever av middelskolens øverste klasse[1]), som fremstiller sig til eksamen enten med fuldstændig fagkreds eller med indskrænket fagkreds (indskrænket pensum i matematik eller kun ett fremmed sprog eller med begge disse indskrænkninger).

Elever fra en skole med fuldstændig fagkreds kan anmeldes til eksamen med indskrænket fagkreds, naar de senest inden jul av skolens bestyrer i henhold til lovens § 7, andet led, har faat tilsvarende fritagelse for undervisning.

Det oplyses, om elevene agter at skrive den norske stil paa det almindelige bokmaal eller paa landsmaalet. Likeledes oplyses, hvorvidt der i henhold til § 2, 2 skal forelægges elevene opgave i tysk gjenfortælling istedenfor tysk stil.

b. Privatister, som inden 15 mars har indsendt sin anmeldelse til skolens bestyrer med andragende om adgang til at fremstille sig til eksamen ved skolen.

Til privatister henregnes alle, som ikke er elever av en eksamensberettiget middelskoles øverste klasse.

For de elevers vedkommende, som er opflyttet eller optat paa prøve i øverste klasse, maa det inden jul være avgjort, hvorvidt de kan forbli i klassen eller ikke. I sidste tilfælde kan vedkommende elev ikke i samme skoleaar optages i en eksamensberettiget middelskoles øverste klasse.

---

[1]) Som elever betragtes alle, som deltar i klassens undervisning i det sidste halvaar; disse kan bare anmeldes til eksamen som skolens elever, ikke som privatister.

§ 5. De i foregaaende paragraf litr. b nævnte anmeldelser fra privatister skal være ledsaget av: 16 mai.

1. Attest, som viser, at de inden utgangen av juni vil ha fyldt sit 15de aar, eller skriftlig meddelelse fra Undervisningsraadet om dets samtykke til, at de kan fremstille sig til eksamen, uagtet de ikke har opnaadd den nævnte alder.
2. Tilfredsstillende vidnesbyrd om deres opførsel og forhold i det sidste aar.
3. Oplysning om den undervisning, de har mottat, og om de benyttede lærebøker. Har de i det sidste aar søkt en ikke eksamensberettiget skole eller et kursus, som forbereder til middelskole-eksamen, kræves vidnesbyrd fra vedkommende skole eller kursus samt oplysning om, hvorlænge de har været skolens (kursets) elever.
4. Oplysning a) om de som ikke tilhørende statskirken kræver sig fritat for prøve i religion, og b) om de agter at underkaste sig eksamen uten eller med indskrænkning i fagkredsen; i sidste tilfælde opgives, om indskrænkningen gjælder det matematiske pensum, og om de kun vil prøves i et av de fremmede sprog og i saa fald i hvilket av dem, c) om de agter at skrive norsk stil paa almindelig bokmaal eller paa landsmaal, d) om de ønsker at prøves i tysk gjenfortælling istedenfor i tysk stil, e) om de ifølge vedlagt vidnesbyrd har bestaat de ved utgangen av klasse III anordnede prøver i religion og naturfag.
5. Angivelse av det utvalg, som de i henhold til lovens § 8, nr. 2, 3, 4, lægger op i norsk, tysk, engelsk og hvad de forøvrig har gjennemgaat i de to sidste fag, samt om der til nogen del av det tyske statariske pensum ikke har været knyttet mundtlige øvelser (se undervisningsplanen).
6. For eksaminander, som i henhold til lovens § 15 c begjærer sig fritat for prøve i et eller flere av følgende fag: tegning, haandgjerning, gymnastik — fyldestgjørende lægeattest for, at de paa grund av legemlige mangler ikke har kunnet delta i undervisning i vedkommende fag.

Avgjørelsen træffes av Undervisningsraadet.

§ 6. Enhver eksaminand maa, før han faar adgang til den skriftlige prøve, fremlægge kvittering for, at han har betalt en avgift av kr. 20,00[1]). Herfra undtages dog elever av de offentlige og kommunale eksamensberettigede skoler, som i det sidste skoleaar har hat mindst halv friplads eller tilsvarende stipendium.

Avgiften indbetales til den skoles kasserer, ved hvilken eksaminanden fremstiller sig til den skriftlige prøve og anven-

[1]) Ved prøven i kl. III i religion og naturfag betales ingen avgift avgiften betales i sin helhet ved den ordinære prøve.

16 mai. des til at bestride utgiftene ved middelskole-eksamen. Strækker avgiftene ikke til, utlægges det manglende av skolens kasse mot senere refusion gjennem Undervisningsraadet. Hvad der maatte bli tilovers, indsendes umiddelbart efter eksamens slutning til Undervisningsraadets kasserer, ledsaget av regnskap over indtægt og utgift.

Enhver regning, som angaar censuren for den skriftlige prøve i boklige fag, maa være attestert av kredsformanden. Alle andre regninger vedkommende middelskole-eksamen attesteres av skolens bestyrer. Regnskapet maa være bilagt med en av bestyreren attestert opgave over eksaminandernes og, i tilfælde, gratisternes antal.

Ved eksamensberettigede skoler, hvor der ikke betales skolepenger, utredes av skolens kasse for hver anmeldt elev en avgift av kr. 20,00, idet der dog fra det samlede beløp fradrages 15 pct., svarende til det sedvanlige fradrag for gratister.

III. Den skriftlige prøve.

§ 7. Har der ved en skole meldt sig et større antal privatister, end der kan skaffes plads til ved den skriftlige prøve, træffer Undervisningsraadet de fornødne foranstaltninger.

Undervisningsraadet kan ogsaa under andre omstændigheter henvise privatister til skriftlig prøve ved en anden skole end den, ved hvilken de har meldt sig, eller træffe anden foranstaltning til denne prøves avholdelse for privatister.

§ 8. De skriftlige opgaver tilstilles skolerne fra Undervisningsraadet under dettes segl med paatrykt meddelelse om, paa hvilke dage de skal forelægges eksaminanderne til besvarelse.

Opgaverne aapnes paa den for hvert fag bestemte tid av bestyreren i overvær av en lærer eller en inspektør. Under utarbeidelsen skal eksaminanderne være under et uavbrutt og tilstrækkelig tilsyn; dette ordnes av skolens bestyrer i overensstemmelse med de forskrifter, som gives av Undervisningsraadet.

Besvarelsen skal indføres paa et av Undervisningsraadet normert papir.

§ 9. Det tillates ikke eksaminanderne til prøven at medbringe noget skrevet eller trykt hjælpemiddel til opgavernes besvarelse.

Forser nogen eksaminand sig i noget væsentlig punkt mot de for denne eksamen anordnede forholdsregler, med hvilke eksaminanderne paa den skriftlige eksamens første dag, førend opgaven meddeles, skal gjøres bekjendt, blir han av bestyreren eller den dertil bemyndigede inspektør at utelukke fra adgang til eksamen for det aar.

§ 10. Skolens bestyrer indsender uten ophold besvarel- 16 mai.
serne til kredsformanden eller efter dennes bestemmelse direkte til vedkommende censorer.

§ 11. Undervisningsraadet opnævner for hver eksamenskreds en kredsformand og for hver av de skriftlige prøver to censorer eller, hvor antallet av eksaminander gjør det ønskelig, to eller flere par censorer med en suppleant for hvert par.

Disse censorer bedømmer samtlige skriftlige besvarelser inden kredsen.

Bestemmelse om eksamenskredsenes omfang træffes av overstyret efter forslag fra Undervisningsraadet.

§ 12. For de skriftlige besvarelser gives følgende karakterer:

Særdeles tilfredsstillende . .	S. tf.
Meget tilfredsstillende . .	M. tf.
Tilfredsstillende.	Tf.
Nogenlunde tilfredsstillende .	Ng. tf.
Maatelig	Maatelig.
Ikke tilfredsstillende . . .	Ik. tf.

§ 13. Hvis censorene ikke kan komme til enighet om karakteren for en besvarelse, tilkaldes en tredje censor som opmand.

§ 14. En eksaminand har bestaat den skriftlige prøve, naar ingen av hans karakterer for besvarelserne av de i § 2 nævnte opgaver er under Ng. tf.

En eksaminand kan dog bestaa den skriftlige prøve med karakteren Maatelig for én av de skriftlige prøver utenfor norsk stil, hvis summen av de tre øvrige karakterers tal-værdier (smlgn. § 28) ikke er mindre end 6; likeledes en eksaminand med indskrænket prøve, som altsaa kun har 3 skriftlige fag, hvis summen av de to øvrige karakterers talværdier ikke er mindre end 4.

En eksaminand, som ikke fyldestgjør de ovenfor anførte vilkaar for at bestaa den skriftlige prøve, er rejicert og har ikke adgang til fortsat deltagelse i aarets middelskole-eksamen.

§ 15. Naar censuren av de skriftlige besvarelser er tilendebragt, har kredsformanden uten ophold at meddele enhver skole inden kredsen de faldne karakterer for dens eksaminanders vedkommende. Samtidig meddeles, hvilke eksaminander er rejicert og saaledes ikke har adgang til at fortsætte prøven.

Hvis censorerne finder, at et arbeide er uordentlig eller slurvet utført, sendes det gjennem kredsformanden til vedkommende skoles bestyrer, forat der kan tages hensyn dertil ved bedømmelsen av eksaminandens orden i skriftlige arbeider.

16 mai. IV. **Den mundtlige prøve og prøven i færdigheter.**

A. For eksamensberettigede skolers elever.

§ 16. I betimelig tid før den mundtlige eksamens begyndelse gir vedkommende faglærer elevene i avgangsklassen en av de i § 19 nævnte karakterer for mundtlige fag[1]) og for færdigheter efter det standpunkt, de gjennem undervisningen har naadd.

Disse karakterer gjennemgaaes av skolens bestyrer og kan av ham gjøres til gjenstand for forhandling med faglæreren. Naar de er endelig fastsat, indføres de i en protokol med faglærerens underskrift. Dette maa ske, inden det blir bekjendtgjort, i hvilken utstrækning der ved skolen skal avholdes mundtlig prøve.

§ 17. Undervisningsraadet bestemmer, i hvilken utstrækning der ved enhver av landets eksamensberettigede skoler skal avholdes mundtlig prøve og prøve i færdigheter.

Bestemmelsen herom tilstilles kredsformanden, som igjen meddeler den til vedkommende skoles bestyrer saa tidlig, at denne kan faa gjort skolens eksamenstabel færdig i betimelig tid; meddelelsen til bestyreren maa dog ikke ske tidligere end høist 14 dage før den mundtlige prøves begyndelse. Tidligere end 2 dage før prøvens begyndelse maa det ikke gjøres videre bekjendt, i hvilke mundtlige fag der skal holdes prøve.

§ 18. Ved den mundtlige prøve eksamineres av faglæreren. I bedømmelsen deltar en censor, som tillike efter forutgaaende forhandling med faglæreren bestemmer, hvor og i hvilket omfang der skal eksamineres. Censor kan, hvis han finder det fornødent, til slut selv rette enkelte supplerende spørsmaal til eksaminanden.

Censorer ved de mundtlige prøver samt ved prøver i færdigheter opnævnes av Undervisningsraadet efter forslag fra kredsformanden. Faar en censor forfald, er skolens bestyrer bemyndiget til at opnævne en anden i hans sted, saafremt der ikke er tid til at indhente kredsformandens bestemmelse.

Forsaavidt der efter Undervisningsraadets bestemmelse skal holdes prøve i skrivning, vælges opgaven av skolens bestyrer, som tillike bestemmer, naar prøven skal holdes.

Forsaavidt der efter Undervisningsraadets bestemmelse skal holdes prøve i tegning, haandgjerning eller gymnastik, vil opgaverne bli tilstillet skolerne fra Undervisningsraadet under

[1]) Ved skole-aarets slutning, naar disse karakterer skal gives, bør der i fag, hvor det falder naturlig, foregaa en spredt overhøring i hele pensumet, og resultatet av denne bør faa indflydelse paa karakteren.

dettes segl med paatrykt meddelelse om, paa hvilken tid prøven skal holdes, og opgaverne kan aapnes. 16 mai.

§ 19. Ved den mundtlige prøve og ved prøve i færdigheter gives følgende karakterer:

Meget tilfredsstillende . . .	M. tf.
Tilfredsstillende	Tf.
Nogenlunde tilfredsstillende .	Ng. tf.
Ikke tilfredsstillende . . .	Ik. tf.

De eksamensberettigede skolers elever faar karakterer med de ovennævnte betegnelser for orden i skriftlige arbeider samt for flid og opførsel.

§ 20. For religion og naturkundskap gives karakter saavel ved utgangen av kl. III som ved utgangen av kl. IV. Før den sidstnævnte karakter gives, fremlægges karakteren for prøven i kl. III. Disse karakterer slaaes sammen efter følgende regel:

M. tf. og M. tf. gir M. tf., M. tf. og Tf., Tf. og Tf., M. tf. og Ng. tf. gir Tf., Tf. og Ng. tf., Ng. tf. og Ng. tf. gir Ng. tf.

Den, som har faat Ik. tf. ved prøven i kl. III, har ikke adgang til at fremstille sig til den sidste prøve i kl. IV, før han ved en fornyet prøve har forbedret denne karakter (kfr. A § 7 og B § 34). Er den fornyede prøve bestaat, blir istedenfor Ik. tf. at opføre Ng. tf., og det blir da denne sidste karakter, som fremlægges, før karakteren gives for prøven i kl. IV.

Den, som faar Ik. tf. for prøven i kl. IV, kontinuerer kun i denne del av faget. Karakteren opføres med Ik. tf. paa vidnesbyrdet (smlgn. § 30) og medregnes som saadan i hovedkarakteren.

Karakteren for orden i skriftlige arbeider gives av skolens bestyrer eller av en av denne opnævnt lærer sammen med avgangsklassens klassefrostander efter de bøker, hvori eksaminanderne i det sidste aar har indført sine skriftlige opgaver i norsk, tysk, engelsk og matematik, samt i tilfælde tillike efter deres skriftlige eksamensarbeider (smlgn. § 15).

Karakteren for flid og opførsel gives i skoleraad av bestyreren og avgangsklassens lærere. Der tages væsentlig hensyn til det sidste skoleaar.

§ 21. Naar et fag forgrener sig i flere hoveddele, og en eksaminand indenfor et saadant større omraade har vist blottelser, som stiller det tvilsomt, om han for denne del av faget fortjener karakteren Ng. tf., kan karakteren for prøven ikke bli bedre end Ng. tf.; og viser eksaminanden fuldstændig ubekjendtskap med et saadant omraade, blir karakteren for prøven Ik. tf.

16 mai. § 22. Hvis eksaminator og censor ikke kan komme til enighet om en karakter, blir censors karakter gjældende. Forinden karakteren fastsættes, skal censor i saadant tilfælde gjøres bekjendt med den av faglæreren paa forhaand givne karakter (§ 16). Saavel eksaminator som censor har adgang til at gjøre tilførsel til protokollen, dersom de har noget at bemerke ved censuren.

§ 23. Forat en eksaminand skal bestaa den mundtlige prøve og prøve i færdigheter kræves, at karakteren ikke i noget av de i § 3 A og B nævnte fag er under nogenlunde tilfredsstillende. (Se dog §§ 34 og 35).

§ 24. Ved enhver eksamensberettiget middelskole føres en protokol for middelskolens avgangseksamen, i hvilken elevene indføres med fuldt navn og med de karakterer, som de har faat ved den skriftlige og mundtlige prøve og for færdigheter. For de mundtlige fag og de færdigheter, i hvilke prøver ikke er avholdt, indføres den ved skoleaarets slutning fastsatte karakter (§ 16).

I protokollen indføres tillike elevenes karakterer for orden i skriftlige arbeider samt for flid og opførsel.

Denne protokol indrettes efter et av Undervisningsraadet utfærdiget skema.

B. Særskilt mundtlig prøve og prøve i færdigheter for privatister.

§ 25. For privatister, som er henvist til mundtlig prøve og prøve i færdigheter ved eksamensberettigede middelskoler, holdes ved skolerne saadan prøve i samtlige fag.

For privatister, som der ikke er anledning til at henvise til mundtlig prøve og prøve i færdigheter ved skolerne, avholdes særskilt prøve ved Undervisningsraadets foranstaltning.

Prøven skal for de mundtlige fags vedkommende ikke vare længer end to uker.

§ 26. Privatister har adgang til ved en eksamensberettiget skole at avlægge prøve i kl. III.s pensum i religion og naturfag.

Karakteren bestemmes som for elever (se B § 20).

Privatister, som ikke har bestaat den til kl. III henlagte prøve i religion og naturfag, skal prøves i hele middelskolens pensum i de nævnte fag.

Hvis i noget av disse fag karakteren for III eller IV kl.s pensum er Ik. tf., blir karakteren for hele prøven Ik. tf., uanset eksaminandens standpunkt i den anden hoveddel av prøven (smlgn. § 21). Der maa i saa fald kontinueres i den hoveddel av prøven, hvori Ik. tf. blev git.

§ 27. Den nærmere anordning og ledelse av den særskilte mundtlige prøve og prøve i færdigheter for privatister overdrages av Undervisningsraadet til en eksamensformand paa hvert sted, hvor saadan prøve avholdes. 16 mai.

Eksaminatorer og censorer beskikkes av Undervisningsraadet.

Eksamensformanden fører protokol over prøvens utfald.

V. Middelskole-eksamens utfald.

§ 28. Efter karakterene for de i § 2 nævnte 4 skriftlige prøver og for de i § 3 nævnte 8 prøver i boklige fag og 4 prøver i færdigheter beregnes for hver eksaminand en hovedkarakter efter følgende regel.

For de enkelte karakterer regner man nedenstaaende talværdier:

S. tf.	faar	værdi	4
M. tf.	»	»	3
Tf.	»	»	2
Ng. tf.	»	»	1
Maatelig	»	»	÷ 2
Ik. tf.	»	»	÷ 3

Hovedkarakteren bestemmer man ved at beregne summen av de enkelte karakterer, og den blir:

Særdeles tilfredsstillende, naar summen ikke er under

48 for 16 fag
45 - 15 »
42 - 14 »
39 - 13 »

og ingen enkelt karakter er under M. tf. for noget skriftlig fag eller under Tf. for noget mundtlig fag eller nogen færdighet.

Meget tilfredsstillende, naar summen ikke er under

40 for 16 fag
38 - 15 »
35 - 14 »
33 - 13 »

og ingen enkelt karakter er under Ng. tf.

Tilfredsstillende, naar summen ikke er under

28 for 16 fag
26 - 15 »
24 - 14 »
22 - 13 »

Nogenlunde tilfredsstillende, naar summen ikke er under

20 for 16 fag
19 - 15 »
17 - 14 »
16 - 13 »

Se forøvrig §§ 34 og 35.

16 mai. Hovedkarakter tildeles ikke en eksaminand, som har bestaat middelskole-eksamen med indskrænket fagkreds, og heller ikke en eksaminand, som paa grund av legemlig feil eller svakhet er fritat for prøver i mer end ett av færdighetsfagene. Derimot er fritagelse for prøve i religion (§ 3 A 1) ikke til hinder for, at eksaminanden tildeles hovedkarakter.

§ 29. Naar en eksaminand, som har underkastet sig middelskole-eksamen med fuldstændig fagkreds, ikke opnaar en karaktersum, som efter bestemmelserne i foregaaende paragraf betinger hovedkarakteren Ng. tf., er han rejicert, uanset om han efter bestemmelserne i §§ 14 og 23 har bestaat den skriftlige og den mundtlige prøve hver for sig.

Middelskole-eksamen med indskrænket fagkreds er bestaat, naar dens skriftlige og mundtlige del hver for sig er bestaat, hvis ikke summen av eksaminandens enkelte karakterers talværdier (smlgn. § 28) er mindre end karakterernes antal forøket med $^1/_4$ av dette antal. Brøk bortfalder, naar man beregner $^1/_4$ av karakterernes antal.

§ 30. Efter endt middelskole-eksamen utfærdiges for dem, som har bestaat eksamen ved en middelskole, av dennes bestyrer, og for privatister, som har bestaat eksamen efter bestemmelserne i §§ 25—27, av vedkommende eksamensformand et vidnesbyrd, paa hvilket enhvers enkelt karakterer — og for dem, som har bestaat prøven med fuldstændig fagkreds, hovedkarakter — opføres uten talbetegnelser. Desuten paaføres vidnesbyrdet for eksamensberettigede skolers elever karaktererne for orden i skriftlige arbeider og for flid og opførsel.

For en eksaminand, som i et mundtlig fag eller et færdighetsfag har faat Ik. tf., utfærdiges ikke vidnesbyrd, før han ved fornyet prøve (§§ 34 og 35) har opnaadd bedre karakter.

Vidnesbyrd for bestaat middelskole-eksamen tildeles ikke en eksaminand, som har faat Ik. tf. i opførsel eller efter anmeldelsen til prøven har utvist slet opførsel.

§ 31. Efter avsluttet eksamen skal de eksamensberettigede middelskolers bestyrere og eksamensformændene for de særskilte mundtlige prøver for privatister, indsende beretninger om prøven til Undervisningsraadet. Beretningen utfærdiges paa et av Undervisningsraadet fastsat skema.

VI. Utsatte og fornyede prøver. Tillægsprøver. Prøver for kandidater med høiere lærerprøve.

§ 32. En eksaminand, som ved en skriftlig prøve forlater lokalet, efterat opgaven er git, uten at indlevere besvarelse, eller som uteblir fra en skriftlig eller mundtlig prøve uten at

godtgjøre gyldig forfald, har ikke adgang til i samme aar at fortsætte middelskole-eksamen. 16 mai.

Ved sygdomsforfald kræves bevidnelse fra læge om, at sygdommen har hindret eksaminanden fra at fremstille sig til prøve i løpet av bestemt angivne dage.

§ 33. Utsat prøve. For eksaminander, som under middelskole-eksamen har hat godtkjendt forfald, holdes utsat prøve i skriftlige og mundtlige fag og i færdigheter i løpet av den paafølgende oktober maaned. Saafremt dertil er anledning, kan dog en eksaminand, som har hat forfald under den mundtlige prøve eller under prøven i færdigheter, faa adgang til prøve en senere dag under eksamen, hvis forfaldet ophører inden den ordinære mundtlige prøves avslutning.

1. Opgaverne ved den skriftlige prøve og den nærmere ordning av denne bestemmes av Undervisningsraadet. Anmeldelse til prøven maa indsendes til Undervisningsraadet i særskilt skrivelse sammen med indberetningen om utfaldet av middelskole-eksamen.

2. I hvilke mundtlige fag, der skal avholdes prøve, bestemmes av kredsformanden. Opgaverne i færdigheter gives av skolens bestyrer efter samraad med faglærerne.

3. Den nærmere ordning av prøven i de mundtlige fag og i færdigheter træffes av skolens bestyrer.

Se § 42, 3dje led.

§ 34. Fornyet prøve. En eksaminand, som har bestaat den skriftlige prøve, men i et av de mundtlige fag eller i en eller to av de i § 3 B nævnte færdigheter eller i et av de mundtlige fag og i en av færdighetene har faat karakteren »ikke tilfredsstillende«, skal, naar karaktersummen ikke er til hinder for opnaaelse av hovedkarakter (§ 29), faa anledning til i løpet av den efter middelskole-eksamen følgende december maaned at underkaste sig fornyet prøve i vedkommende fag.

§ 35. For eksaminander, som ved den fornyede prøve opnaar karakterer, hvormed middelskole-eksamen kan bestaaes, utfærdiges vidnesbyrd.

Paa vidnesbyrdet opføres først utfaldet av den ordinære middelskole-eksamen med den ved samme opnaadde hovedkarakter. Derefter paategnes utfaldet av den fornyede prøve i vedkommende fag.

Se § 42, 3dje led.

§ 36. Tillægsprøver. For dem, som i henhold til § 10 i lov 27 juli 1896 har underkastet sig middelskole-eksamen med indskrænket fagkreds, avholdes i forbindelse med den ordinære middelskole-eksamen tillægsprøver i de fag, hvori de ikke har bestaat middelskole-eksamen med fuldt pensum.

Prøverne omfatter tysk, engelsk og matematik skriftlig og

16 mai. mundtlig. Under matematik medtages ikke praktisk regning. (Smlgn. § 3,8).

De ved tillægsprøven i matematik (skriftlig og mundtlig) givne karakterer slaaes sammen med de tilsvarende karakterer for den første prøve saaledes, at der i tilfælde tillægges karakterene for tillægsprøven avgjørende vegt.

Tillægsprøven ansees ikke bestaat, hvis nogen karakter ved denne prøve er under Ng. tf.

§ 37. De, som ved at bestaa tillægsprøve i de manglende fag utfylder en tidligere bestaat middelskole-eksamen med indskrænket fagkreds, faar hovedkarakter efter bestemmelserne i § 28 (smlgn. § 29).

§ 38. Prøver for kandidater med høiere lærerprøve.

For kandidater, som i henhold til lovene av 14 juni 1890 eller av 18 januar 1902 har bestaat den høiere lærerprøve og derefter ønsker at opnaa vidnesbyrd for bestaat middelskole-eksamen med fuldstændig eller indskrænket fagkreds, avholdes i forbindelse med den ordinære middelskole-eksamen prøve i de i § 36, andet led, nævnte fag. De fag, som tilhører samme prøve, maa tages under ett.

Anmeldelse til denne prøve skal være ledsaget av vidnesbyrd om bestaat høiere lærerprøve og om godt forhold samt av oplysning om, hvilket utvalg i tysk og (eller) engelsk eksaminanden lægger op, hvad han iøvrig har gjennemgaat i disse fag, og hvilke lærebøker, han har benyttet i matematik.

§ 39. Den, som har underkastet sig den i foregaaende paragraf omhandlede prøve i samtlige der nævnte skriftlige og mundtlige fag, erholder vidnesbyrd for bestaat middelskole-eksamen med fuldstændig fagkreds, saafremt ingen av de opnaadde karakterer er under nogenlunde tilfredsstillende, og summen av de enkelte karakterers talværdier ikke er under 7 for 6 fag. (Smlgn. § 14, 2det led og § 34).

Den, som har underkastet sig prøvene bare i et av sprogene tysk og engelsk, fuar vidnesbyrd for bestaat middelskole-eksamen med indskrænket fagkreds, saafremt ingen av de opnaadde karakterer er under Ng. tf.

§ 40. I forbindelse med den ordinære middelskole-eksamen er der adgang for dem, som maatte ønske det, til at avlægge prøve i et enkelt eller flere av middelskolens fag. (Smlgn. § 41).

§ 41. Anmeldelse til de i foranstaaende §§ 36, 38 og 40 omhandlede prøver indsendes til vedkommende eksamensberettigede skoles bestyrer inden 15 mars.

For adgang til hver enkelt skriftlig eller mundtlig prøve betales en avgift av kr. 2,00.

§ 42. De for den ordinære middelskole-eksamen gjældende

bestemmelser om eksamination, censur og indberetninger gjælder ogsaa for de i nærværende avsnit VI omhandlede prøver. 16 mai.

I de mundtlige fag benyttes saavidt mulig de ved den ordinære middelskole-eksamen beskikkede eksaminatorer og censorer.

Eksaminander med godkjendt forfald ved den utsatte og fornyede prøve kan underkaste sig vedkommende prøve ved den ordinære middelskole-eksamen næste aar.

C. Reglement for artium:

I. Indledende bestemmelser.

§ 1. Artium omfatter en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve holdes overensstemmende med forskriftene i dette reglements avsnit III ved de eksamensberettigede gymnasier, saavel for disses elever som for privatister og tar sin begyndelse efter Undervisningsraadets bestemmelse i tiden omkring 1 juni.

Den mundtlige prøve holdes og slutter ved de eksamensberettigede gymnasier for disses elever, saavidt mulig i den sidste uke av skoleaaret, overensstemmende med forskriftene i dette reglements avsnit IV.

Saasnart dertil er anledning og senest umiddelbart, efterat den mundtlige prøve ved gymnasierne er sluttet, holdes efter Undervisningsraadets foranstaltning mundtlig prøve for privatister overensstemmende med forskriftene i dette reglements avsnit V.

§ 2. Ved den skriftlige prøve gives av Undervisningsraadet følgende opgaver:

1. To opgaver i norsk, til hvis behandling kandidaten kan hente stof fra den kreds av kundskaper og forestillinger, som dels skolens undervisning, dels livet maa antages at ha indført ham i. I al fald den ene opgave skal tages fra det førstnævnte omraade.

Begge opgaver kan besvares saavel paa landsmaalet som paa det almindelige bokmaal eller en opgave paa det ene og en paa det andet maal. Enten det ene eller det andet maal brukes, stilles der i alle dele de samme fordringer med hensyn til indhold og sprogbehandling. Vælges landsmaal, kræves en av overstyret godkjendt normalform benyttet.

De eksaminander, som besvarer begge opgaver i samme sprogform, skal underkaste sig en tillægsprøve bestaaende i en let stil av fortællende eller skildrende indhold i den anden sprogform. Ved de fem første eksamener efter denne ordning kan overstyret tillate en skriftlig gjengivelse av et oplæst stykke anvendt som tillægsprøve. (1ste gang 1912).

2. Gjengivelse av et tysk stykke av historisk fortællende indhold paa 1 à $1\frac{1}{2}$ oktavside. Stykket oplæses 2 gan-

16 mai. ger. Istedenfor gjengivelse forelægges en tysk stil for de kandidater, som har forberedt sig med saadan prøve for øie.

3. 3 eller 4 opgaver i matematik, hentet fra hvilkensomhelst del av vedkommende gymnasielinjes pensum. Som led av prøven bør indgaa et ikke for specielt teoretisk emne fra dette pensum. Paa reallinjen derhos en opgave i projektionstegning.

Prøven avholdes for den sproglig-historiske linje ved utgangen av kl. II, for reallinjen ved utgangen av kl. III.

Privatister paa den sproglig-historiske linje tar prøven i matematik ved den endelige artium. (Se dog A § 8 næstsidste led samt C § 5 d og § 17).

Desuten:

4. Særskilt for reallinjen:

3 opgaver i fysik, en av teoretisk art, hentet fra den centrale del av realgymnasiets pensum, samt to lette beregningsopgaver, fra mekanik, varmelære og elektricitetslære.

5. Særlig for den sproglig-historiske linje:

Enten: en fremstilling paa engelsk av et emne hentet fra den del av det statariske pensum, som lægges op til den skriftlige prøve; i forbindelse hermed kan kræves skriftlig oversættelse av et forelagt ulæst stykke, som med hensyn til indhold slutter sig nær til hovedopgaven.

Eller (for kandidater, som har forberedt sig med saadan prøve for øie): en helt fri, av det statariske pensum uavhængig, utarbeidelse paa engelsk av et opgit emne av fortællende, skildrende eller let resonerende art.

6. Særskilt for den sproglig-historiske linje med latin:

Oversættelse fra latin av et lettere stykke paa omtrent $^2/_3$ oktavside, som maa antages at være ukjendt for kandidaterne.

§ 3. Ved den mundtlige prøve stilles under henvisning til undervisningsplanen for gymnasiet følgende fordringer i nedennævnte fag:

1. Norsk. Nogenlunde fyldig kjendskap til vort folks kulturliv, saaledes som dette aabenbarer sig i det almindelige bokmaals og i landsmaalets literatur, samt en oversigt over literaturens historie, som efter at ha omhandlet den gamle norsk-islandske literatur og fællesliteraturen, især dvæler ved den norske literatur efter 1814 og av den danske literatur efter 1814 kortelig omhandler dens mest fremtrædende forfattere.

Kjendskap til det oldnorske sprogs regelmæssige former og korrekt oversættelse av det gjennemgaaede utvalg.

Oversigt over de sproglige tilstande i vort land og kjendskap til hovedpunktene i vort sprogs historiske utvikling.

Som gjenstand for prøven oplægges:

a. Av det almindelige bokmaal:

1. To større verker av skjønliteraturen, som vælges inden to av de i undervisningsplanen opstillede literaturperioder. Istedenfor et større verk kan der ogsaa lægges op et utvalg av tilsvarende omfang av en enkelt forfatter eller av flere forfattere inden samme periode. 16 mai.

2. Et utvalg av digt og prosastykker, tilsammen omtrent 50 sider, som fortrinsvis vælges inden en av de to andre eller inden begge de to andre perioder.

b. Av landsmaal og bygdemaal:

Et utvalg av poesi og prosa av fremtrædende forfattere (Aasen, Vinje, Garborg og andre forfattere, som benytter væsentlig samme sprogform) samt et par folkeviser, ialt mindst 70 sider almindelig oktav. I utvalget kan indgaa et større verk.

De kandidater, som vælger landsmaal til hovedsprog, kan ombytte et av de under a. 1. nævnte større verker eller utvalg med et tilsvarende hentet fra landsmaalets literatur.

c. Av oldnorsk:

Paa reallinjen og den sproglig-historiske linje med latin:

Et utvalg svarende til 35—40 sider i Nygaards »Utvalg av den norrøne literatur« (3 sider i Nygaards oldnorsk læsebok for begyndere regnes like med 2 sider i utvalget).

Paa den sproglig-historiske linje: Mindst det dobbelte av reallinjens pensum.

2. Tysk. Kandidaten skal oplæse og oversætte et stykke av det statariske pensum og i en samtale paa tysk kunne gjøre rede for stykkets indhold. Han skal videre kunne besvare spørsmaal om sammenhængen og gi oplysninger om stykkets forfatter samt reale og sproglige forklaringer paa den maate og i det omfang, som undervisningen maa antages at ha sat ham istand til. Hvis der eksamineres i et stykke av det statariske pensum, hvorom det i henhold til undervisningsplanen er opgit, at der ikke under gjennemgaaelsen har været knyttet mundtlige øvelser til det, prøves eksaminandens dygtighet i mundtlig bruk av det tyske sprog i tilknytning til et andet stykke av det statariske pensum; dette behøver han da ikke at oversætte. Desuten skal han kunne oplæse og oversætte et ukjendt stykke, som ikke frembyder særegne vanskeligheter.

Som gjenstand for prøve oplægges et utvalg paa 150 oktavsider, som er gjennemgaat statarisk.

3. Engelsk.

a. Ved utgangen av kl. I (se A § 4 samt undervisningsplanen).

Denne prøve maa ogsaa privatister ha bestaat, før de melder sig til artium (se A § 8). Privatister paa den sproglig-historiske linje (uten latin) behøver ikke at avlægge prøve i

16 mai. engelsk skriftlig. Hvor særlige forhold er tilstede, kan Overstyret tillate, at prøven i engelsk tages samme aar som hovedprøven.

b. Ved utgangen av kl. III:

1. Den sproglig-historiske linje:

Kandidaten skal oplæse og oversætte et stykke av det statariske pensum og i en samtale paa engelsk kunne gjøre rede for indhold og sammenhæng. I forbindelse hermed skal han kunne gi oplysninger om stykkets forfatter og reale og sproglige forklaringer paa den maate og i det omfang, som undervisningen maa antages at ha sat ham istand til.

Desuten skal han oplæse og oversætte et ukjendt stykke.

Som gjenstand for prøve oplægges:

Et av overstyret godkjendt utvalg paa 250 oktavsider, som er gjennemgaat statarisk i kl. II og III.

2. Paa reallinjen og den sproglig-historiske linje med latin: Kandidaten skal oplæse og oversætte et ukjendt stykke, som uten at frembyde særlige vanskeligheter gir anledning til at prøve kandidatens kjendskap til den litterære, særlig den romanske del av sprogforraadet.

4. Fransk. Kandidaten skal oplæse, oversætte og forklare et stykke av det statariske pensum.

Derefter prøves paa reallinjen hans kjendskap til den franske grammatik. Paa den sproglig-historiske linje og paa den sproglig-historiske linje med latin skal kandidaten enten prøves i grammatik blandt andet ved at oversætte opgivne sætninger fra norsk til fransk, eller det prøves, dersom undervisningen har stillet sig et saadant maal, om han i en samtale paa fransk kan besvare spørsmaal, som eksaminator stiller angaaende indholdet av det læste stykke. Nærmere prøve i grammatik kan i sidste tilfælde bortfalde, med mindr eksaminanden røber usikkerhet.

Desuten skal kandidaten oplæse og oversætte et let (paa reallinjen et ganske let) ukjendt stykke.

Som gjenstand for prøve oplægges paa den sproglig-historiske linje 140 sider, paa reallinjen 70 og paa den sproglig-historiske linje med latin 100 sider av utvalg, godkjendt av overstyret.

5. Latin (for den sproglig-historiske linje med latin). Kandidaten skal kunne oplæse, oversætte og forklare et stykke av det i undervisningsplanen fastsatte utvalg paa 130 sider av latinsk literatur og ha det fornødne kjendskap til den latinske grammatik.

6. Historie. Kandidaten skal ha oversigt over verdenshistorien og fyldigere kjendskap til de mer fremtrædende partier av oldtidens, fædrelandets, Frankrikes, Tysklands og Englands

historie, utførligst for tiden fra den franske revolution. Endvidere kjendskap til Norges og de vigtigste andre lands samfundsordning. 16 mai.

Kandidater paa den sproglig-historiske linje skal derhos godtgjøre, at de i overensstemmelse med undervisningsplanens bestemmelser har erhvervet et mer indgaaende kjendskap til enkelte sider av kultur- og samfundslivet i tiden fra og med den franske revolution.

7. Geografi.

a. Ved utgangen av kl. II:

Kandidaten skal ha nærmere kjendskap til Norges naturforhold og næringsveier.

b. Ved utgangen av kl. III paa reallinjen:

Nærmere kjendskap til den matematiske geografi.

8. Naturfag.

a. Ved utgangen av kl. I:

Kandidaten skal ha kjendskap til kemi og fysiologi med sundhetslære.

b. Ved utgangen av kl. III:

Kandidaten skal ha kjendskap til dyrs og planters utvikling.

c. Paa reallinjen derhos ved utgangen av kl. III:

Kandidaten skal ha nærmere kjendskap til fysikken.

9. Matematik. Kandidaten skal ha et utvidet kjendskap til den elementære aritmetik og algebra, til plangeometrien samt til de trigonometriske grundbegreper og deres anvendelse ved plane retvinklede trianglers beregning.

Kandidater paa reallinjen skal desuten ha noget videregaaende kjendskap til aritmetik og algebra, herunder ogsaa noget kjendskap til den hele funktions egenskaper og til høiere aritmetiske rækker; likeledes videregaaende kjendskap til plantrigonometrien; endvidere til den elementære stereometri og den analytiske geometri. Forsaavidt dele av dette særpensum er ombyttet med grundbegrepene av infinitesimalregningen, kan ogsaa dette emne være gjenstand for prøve.

Endvidere omfatter artium for mandlige kandidater:

10. Prøve i gymnastik efter en av Undervisningsraadet vedtat tabel.

II. Anmeldelse til artium.

§ 4. Inden hvert aars 1 mars indsender ethvert eksamensberettiget gymnasiums rektor (bestyrer) til Undervisningsraadet anmeldelse av kandidater til artium.

Anmeldelse avgives særskilt for hver gymnasielinje og derunder særskilt for:

a. Elever av gymnasiets øverste klasse, som ønsker at fremstille sig til artium.

16 mai. b. Privatister, som inden 15 februar har indsendt sin anmeldelse til rektor (bestyrer) med andragende om adgang til at fremstille sig til den skriftlige del av artium ved skolen og med angivelse av den gymnasielinje, hvis artiumsprøve de agter at underkaste sig.

Til privatister henregnes alle, som ved anmeldelsesfristens utløp ikke er elever av et eksamensberettiget gymnasiums øverste klasse, eller som er optat i denne klasse uten at ha underkastet sig aarsprøve i et eksamensberettiget gymnasiums 2den klasse eller en tilsvarende optagelsesprøve. Likeledes henregnes til privatister elever av klassen, som ikke har vidnesbyrd for bestaat prøve i de fag, som avsluttes i gymnasiets kl. I eller II, samt de, som er opflyttet paa prøve i klassen, og som efter skoleraadets anbefaling har faat rektors tilladelse til at motta undervisning i klassen til skoleaarets utgang, uagtet de ikke findes modne til at anmeldes som skolens elever.

§ 5. For enhver kandidat benyttes ved anmeldelsen et av Undervisningsraadet godkjendt skema, som utleveres fra raadets sekretariat og fra enhver eksamensberettiget skole. Paa det av kandidaten utfyldte skema attesterer rektor (bestyrer) efter skolens protokoller eller efter ham forelagte dokumenter:

a. At kandidaten senest inden kalenderaarets utgang fylder 18 aar (smlgn. dog bestemmelsen i lovens § 20, 1); fødselsdag opgives; aldersdispensation kan Undervisningsraadet efter ansøkning indrømme privatister;

b. at kandidatens sedelige forhold er godt; vidnesbyrd herom maa idetmindste omfatte det sidste aar;

c. at kandidaten har bestaat middelskole-eksamen med fuldstændig fagkreds eller den i skolelovens § 22, andet led, omhandlede optagelsesprøve;

d. for privatisters vedkommende, at kandidaten paa reglementsmæssig maate har bestaat aarsprøve i engelsk i gymn. kl. I[1]), samt om han har bestaat prøve i de fag, som avsluttes i gymn. I og II (kemi med fysiologi, geografi samt for elever paa den sproglig-historiske linje matematik) og i tilfælde med hvilke karakterer.

Endvidere skal ved anmeldelsen oplyses:

e. Hvilket utvalg av norsk literatur kandidaten lægger op;

f. hvilket utvalg av tysk literatur kandidaten har gjennemgaat statarisk og kursorisk, og om der til nogen del av det statariske pensum ikke har været knyttet mundtlige øvelser (se undervisningsplanen);

g. for den sproglig-historiske linje: Hvilket utvalg av

[1]) Privatister paa den sproglig-historiske linje behøver ikke at ta første klasses prøve i engelsk skriftlig (se A § 8 og C § 3, 3 a).

engelsk literatur kandidaten har gjennemgaat statarisk og kursorisk; 16 mai.

h. hvilket utvalg av fransk literatur kandidaten har gjennemgaat statarisk;

i. for den sproglig-historiske linje med latin: Hvilket utvalg av latinsk literatur kandidaten har gjennemgaat statarisk;

k. for den sproglig-historiske linje: Hvilket utvalg av historiske stykker og kulturhistoriske fremstillinger kandidaten har gjennemgaat;

l. paa hvilket maal kandidaten agter at besvare de skriftlige opgaver i norsk;

m. om kandidaten vælger at prøves i tysk stil istedenfor i tysk gjengivelse;

n. for den sproglig-historiske linje: Om kandidaten vælger at prøves i engelsk skriftlig ved at skrive en helt fri, av det statariske pensum uavhængig, utarbeidelse av et opgit emne;

o. for reallinjen: Om kandidaten vælger at prøves i infinitesimalregning istedenfor i visse dele av det øvrige pensum (se undervisningsplanen);

p. om kandidaten paa grund av legemlige mangler er fritat — eller under paaberopelse av fyldestgjørende læge-attest — søker Undervisningsraadet om fritagelse for prøve i gymnastik (piker er fritat for denne prøve);

q. om der for kandidatens vedkommende er nogen særegen omstændighet (svakt syn, tunghørthet e. l.), hvortil der ved prøven ønskes tat og kan tages hensyn.

Om anmeldelse av kandidater med lærerprøve se § 45.

At de under litera e—k opgivne pensa fyldestgjør reglementets fordringer, attesteres av rektor (bestyrer).

§ 6. Enhver kandidat maa, før han stedes til den skriftlige prøve, fremlægge kvittering for, at han har betalt en avgift av kr. 40,00 [1]). Herfra undtages dog de offentlige og kommunale eksamensberettigede gymnasiers elever, som i det sidste skole-aar har hat mindst halv friplads eller tilsvarende stipendium.

Ogsaa andre ubemidlede kandidater kan av Overstyret fritages for at betale denne avgift. Ansøkning om fritagelse indsendes gjennem vedkommende rektor (bestyrer) til Overstyret inden 1 mars, ledsaget av vidnesbyrd om trang. Skemaer til ansøkninger utleveres ved skolerne.

Avgiften indbetales til det gymnasiums kasserer, ved hvilket kandidaten fremstiller sig til den skriftlige prøve og anvendes

[1]) Ved prøver i kl. I og II betales ingen avgift; avgiften indbetales i sin helhet ved den endelige artium.

16 mai. til utgiftene ved artium. Strækker avgiftene ikke til, utlægges det manglende av skolens kasse mot senere refusion gjennem Undervisningsraadet. Hvad der maatte bli tilovers, indsendes umiddelbart efter eksamens slutning til Undervisningsraadets kasserer, ledsaget av regnskap over indtægt og utgift.

Enhver regning maa være attestert av gymnasiets rektor (bestyrer), likesom regnskapet maa være bilagt med attestert opgave over kandidaternes antal, og hvormange av dem var gratister eller fritat for avgift.

III. Den skriftlige prøve.

§ 7. Hvis der ved et gymnasium har meldt sig flere privatister til den skriftlige artiumsprøve, end man kan skaffe plads til under forsvarlig tilsyn, henviser Undervisningsraadet det overskytende antal til andre gymnasier eller anbringer dem paa anden maate under fornøden inspektion.

§ 8. De skriftlige artiumsopgaver tilstilles skolerne fra Undervisningsraadet under dettes segl med paatrykt meddelelse om, paa hvilke dage de skal forelægges kandidaterne til besvarelse.

Opgaverne aapnes ved skolerne paa den for hvert fag bestemte tid av rektor (bestyrer) i overvær av en lærer eller en inspektør. Under utarbeidelsen skal kandidaterne være under uavbrutt og tilstrækkelig tilsyn. Dette ordnes av skolens bestyrelse overensstemmende med de av Undervisningsraadet givne forskrifter.

Besvarelsen skal indføres paa et av Undervisningsraadet normert papir.

§ 9. Til besvarelse av de matematiske og fysiske opgaver har kandidaterne at medbringe de av Undervisningsraadet til bruk ved eksamen tillatte matematiske tabeller; forresten tillates det ikke at medbringe noget skrevet eller trykt hjælpemiddel ved opgavernes besvarelse.

Forser nogen kandidat sig i noget væsentlig punkt mot de for denne eksamen givne forholdsregler, med hvilke kandidaterne paa den skriftlige eksamens første dag, førend opgaven meddeles, skal gjøres bekjendt, blir han av rektor (bestyrer) eller den dertil bemyndigede inspektør (§ 7 slutningen) at utelukke fra adgang til eksamen for det aar.

§ 10. De færdige besvarelser med tilhørende navnesedler sendes av skolens rektor (bestyrer) eller den dertil bemyndigede inspektør (§ 7 slutningen), saa snart ske kan, til Undervisningsraadet, som tar navnesedlene i forvaring og fordeler besvarelserne mellem vedkommende censorer til bedømmelse.

§ 11. Undervisningsraadet opnævner til bedømmelse av besvarelserne i hvert fag tre censorer. Naar kandidaternes antal

gjør det nødvendig, kan besvarelserne i samme fag fordeles mellem to eller flere saadanne sæt censorer, i hvilket tilfælde Undervisningsraadet har paa bedste maate at sørge for, at de forskjellige sæt censorer benytter en ensartet maalestok ved bedømmelsen av besvarelserne i samme fag. 16 mai.

§ 12. Ved bedømmelsen av de skriftlige besvarelser i norsk, tysk og engelsk iagttages:

Norsk. Der lægges ikke vegt paa detaljert fagkundskap, men dels paa kandidatens aandsmodenhet overhodet, dels paa hans evne til at behandle opgaven paa en med hensyn til sprog og form tilfredsstillende maate. Uagtet saaledes besvarelsen ikke skal bedømmes som en kundskapsprøve, fordres det dog, at den skal ha et i det væsentlige korrekt og nogenlunde fyldig indhold. Derfor kan ikke en besvarelse godkjendes, naar den røber saa grov uvidenhet om væsentlige kjendsgjerninger, at den paa grund derav blir forfeilet, uanset om sprogbehandlingen er upaaklagelig. I besvarelserne av tillægsprøven i det almindelige bokmaal eller i landsmaalet lægges der særlig vegt paa kandidatens dygtighet i at behandle sproget.

Tysk. Gjengivelsen bedømmes i overensstemmelse med de i undervisningsplanen givne regler.

Engelsk (sproglig-historisk linje). Der tages væsentlig hensyn til arbeidet som helhet, saa at enkeltvis forekommende feil — sproglige som reale — ikke bør komme synderlig i betragtning, naar arbeidet i det hele viser sproglig dygtighet og tilstrækkelig kjendskap til emnet. Det kræves, at kandidatens besvarelse gir en sammenhængende fremstilling av et opgit emne. Detaljkundskap forlanges ikke; men en besvarelse, som gjennemgaaende røber ubekjendtskap med emnet, bør ikke bedømmes som antagelig, selv om den viser evne til at behandle sproget skriftlig. Da prøven nærmest er en sproglig prøve, bør den sproglige side av besvarelsen i tvilstilfælde faa størst vegt. Det forlanges, at kandidatens arbeide viser evne til at bruke sproget nogenlunde selvstændig.

§ 13. For de skriftlige prøver gives følgende karakterer:

Særdeles tilfredsstillende	S. tf.
Meget tilfredsstillende	M. tf.
Tilfredsstillende	Tf.
Nogenlunde tilfredsstillende . . .	Ng. tf.
Maatelig	Maatelig.
Ikke tilfredsstillende	Ik. tf.

§ 14. For de to (tre) besvarelser i norsk gives tilsammen én karakter. Hver av besvarelserne tillægges ved bestemmelsen av karakteren like vegt.

§ 15. For samtlige besvarelser av de matematiske opgaver,

16 mai. deri indbefattet besvarelser i projektionstegning, gives én karakter. Likeledes for besvarelserne av opgaverne i fysik.

§ 16. Hvis censorerne ikke kan komme til enighet om karakteren for en besvarelse, avgjøres spørsmaalet ved votering. Efterat karakterene er indført i protokollen, men før navnesedlene aapnes, gjennemgaar samtlige censorer listen for de rejicertes vedkommende. Hvis det samlede resultat for nogen kandidat vækker betænkelighet, diskuteres censuren for denne paany, og der vil da, om nogen karakter viser sig at være git under tvil eller meningsforskjel, være anledning for vedkommende censorer til at hæve karakteren.

Hvis nogen karakter forandres, attesteres rettelsen paa listen av protokolføreren.

§ 17. En kandidat har bestaat den skriftlige prøve, naar ingen av hans karakterer for de i § 2 nævnte prøver er under Ng. tf.

En kandidat paa reallinjen kan dog ogsaa bestaa den skriftlige prøve med karakteren Maatelig for tysk, og en kandidat paa den sproglig-historiske linje med karakteren Maatelig for matematik, hvis en av vedkommendes karakterer for de øvrige skriftlige prøver ikke er under Tf.

En kandidat, som ikke fyldestgjør de ovenanførte vilkaar for at bestaa den skriftlige prøve, er rejicert og har ikke adgang til fortsat deltagelse i aarets artium.

Dog har privatister, som rejiceres ved den skriftlige prøve, adgang til at underkaste sig eksamen i de mundtlige fag, i hvilke de ifølge reglementet hadde adgang til at avlægge prøve før den egentlige avgangseksamen. Likeledes har privatister paa den sproglig-historiske linje adgang til at avlægge prøve i mundtlig matematik, hvis den skriftlige prøve i faget er bestaat.

Karakterene for de ved artium bestaaede prøver i fag, hvori eksamensberettigede skolers elever avlægger forhaandsprøver (derunder ogsaa indbefattet matematik skriftlig og mundtlig paa den sproglig-historiske linje), kan vedkommende kandidat beholde, om han senere gaar op til artium paany (A § 8, sidste led).

§ 18. Naar censuren av de skriftlige besvarelser er tilendebragt, har Undervisningsraadet uten ophold at meddele hvert gymnasium de faldne karakterer for dets kandidaters vedkommende.

Senest inden en maaned efter endt censur har censorerne gruppevis eller hver for sig til Undervisningsraadet at indsende en uttalelse om de av dem bedømte arbeider i almindelighet med de bemerkninger om eksaminandens standpunkt i det hele, som de maatte finde anledning til.

IV. **Den mundtlige prøve for gymnasiernes elever.** 16 mai.

§ 19. Artiums mundtlige fag, for hvilke der paa vidnesbyrdet opføres særskilte karakterer, er:

1. Norsk.
2. Tysk.
3. Engelsk.[1])
4. Fransk.
5. Latin (for kandidater paa den sproglig-historiske linje med latin).
6. Historie.
7. Geografi (Norges naturforhold og for reallinjen desuten matematisk geografi).
8. Naturfag A (kemi og fysiologi samt biologi).
9. Naturfag B (for reallinjen: Fysik).
10. Matematik.

Hertil kommer:

11. Gymnastik (for gutter).

I betimelig tid, før den mundtlige eksamens begyndelse, gir vedkommende faglærer elevene en av de i § 20 opstillede karakterer for hvert av de ovennævnte mundtlige fag og for gymnastik efter det standpunkt, de gjennem undervisningen har naadd.

Disse karakterer gjennemgaaes av skolens rektor (bestyrer) og kan av ham gjøres til gjenstand for forhandling med faglæreren. Naar de er endelig fastsat, indføres de i en protokol med faglærerens underskrift. Dette maa ske, inden det blir bekjendtgjort, i hvilken utstrækning der ved skolen skal avholdes mundtlig prøve.

§ 20. Ved de mundtlige artiumsprøver og ved prøven i gymnastik gives følgende karakterer:

Meget tilfredsstillende . . .	M. tf.
Tilfredsstillende	Tf.
Nogenlunde tilfredsstillende. .	Ng. tf.
Ikke tilfredsstillende	Ik. tf.

For kemi og fysiologi gives en karakter ved utgangen av kl. I, for biologi en karakter ved utgangen av kl. III. Før den sidstnævnte karakter gives, fremlægges karakteren for den første prøve. Disse karakterer slaaes sammen efter følgende regel:

---

[1]) Karakterene i engelsk i kl. I opføres ikke paa vidnesbyrdet (A § 4, 1).

16 mai. M. tf. og M. tf. . . . . gir M. tf.
M. tf. og Tf., Tf. og Tf., M. tf. og Ng. tf. . . » Tf.
Tf. og Ng. tf., Ng. tf. og Ng. tf. . . . . » Ng. tf.

Den, som har faat Ik. tf. ved den første prøve, har ikke adgang til at fremstille sig til den sidste prøve, før han ved en fornyet prøve har forbedret denne karakter (A. § 7 og C. § 40). Er den fornyede prøve bestaat, blir istedenfor Ik. tf. at opføre Ng. tf. (C. § 41).

Den, som har faat Ik. tf. ved den sidste prøve, kontinuerer kun i denne del av faget. Karakteren for den samlede prøve opføres med Ik. tf. paa vidnesbyrdet og medregnes som saadan i hovedkarakteren.

Paa samme maate bestemmes karakteren for geografi for kandidater paa reallinjen, som ved utgangen av kl. II prøves i Norges geografi og ved utgangen av kl. III i matematisk geografi.

§ 21. Undervisningsraadet bestemmer i hvilken utstrækning, der ved ethvert av landets eksamensberettigede gymnasier skal avholdes mundtlig artiumsprøve, og om der skal holdes prøve i gymnastik. For de mundtlige fags vedkommende maa skolens rektor (bestyrer) ikke gjøre denne bestemmelse bekjendt tidligere end 2 dage, før den mundtlige prøve begynder.

§ 22. Ved de mundtlige prøver foretages eksaminationen av vedkommende faglærer.

I bedømmelsen av enhver prøve deltar en av Undervisningsraadet opnævnt censor.

Skulde en censor utebli paa den for prøven bestemte dag, er rektor (bestyrer) bemyndiget til, hvis prøven ikke kan utsættes, at vælge en dertil skikket i hans sted.

§ 23. Censor har efter forutgaaende samraad med eksaminator, hvilket saavidt mulig bør foregaa umiddelbart før eksaminationens begyndelse, at bestemme, hvor og i hvilket omfang kandidaten skal eksamineres, og kan, hvis han finder det fornødent, tilslut selv rette enkelte supplerende spørsmaal til kandidaten.

§ 24. Eksaminator og censor pligter under eksaminationen og bedømmelsen nøie at ta hensyn til det omfang av kundskaper og den grad av modenhet, som efter de gjældende bestemmelser for undervisningen skal naaes, samt til de i ethvert eksamensfag benyttede, av overstyret godkjendte lærebøker.

§ 25. Med hensyn til censuren iagttages:

Ved alt, som skal bevares i hukommelsen, sees mer paa en sikker og klar oversigt over det hele samt grundig kjendskap til det vigtigere end paa nøiagtig detaljkundskap.

Naar et fag forgrener sig i flere hoveddele og en kandidat 16 mai.
indenfor et større omraade har vist blottelser, som stiller det tvilsomt, om han for denne del av faget fortjener karakteren Ng. tf., kan karakteren for hele prøven ikke bli bedre end Ng. tf.; viser kandidaten fuldstændig ubekjendtskap med et saadant omraade, blir karakteren for hele prøven Ik. tf.

§ 26. Hvis eksaminator og censor ikke kan komme til enighet om en karakter, blir censors karakter gjældende. Forinden karakteren fastsættes, skal censor i saadant tilfælde gjøres bekjendt med den av faglæreren paa forhaand givne karakter (§ 19). Saavel eksaminator som censor har adgang til at gjøre tilførsel til protokollen, dersom de har noget at bemerke ved censuren.

§ 27. Ved ethvert eksamensberettiget gymnasium føres en av Undervisningsraadet autorisert artiumsprotokol, i hvilken elevene indføres med fuldt navn og med de karakterer, som de har faat ved den skriftlige og ved den mundtlige prøve. For de fag, i hvilke mundtlig prøve ikke er avholdt, indføres den i henhold til § 19 fastsatte karakter.

Endelig indføres i protokollen en hovedkarakter, som fastsættes efter bestemmelserne i § 34.

V. Den mundtlige prøve for privatister.

§ 28. Den prøve i engelsk, som er henlagt til gymnasiets første klasse, og som av alle kandidater maa være avlagt før artium (se C. § 5, d), skal der for privatister være adgang til at underkaste sig ved et eksamensberettiget gymnasium. Likeledes har privatister adgang til før artiumsaaret ved et eksamensberettiget gymnasium at underkaste sig første klasses aarsprøve i kemi med fysiologi samt 2den klasses prøve i geografi. (A. § 8, C. § 17, de to sidste led).

Hvis eksaminanden har faat Ik. tf. ved en av disse prøver, kan han avlægge fornyet prøve i faget i den paafølgende december maaned. (Smlgn. § 20).

Overstyret kan tillate, at 1ste gymnasieklasses prøve i engelsk skriftlig og mundtlig kan avholdes ved et ikke-eksamensberettiget gymnasium. (Se A § 8).

§ 29. Kandidater, som ikke har bestaat 1ste gymnasieklasses prøve i kemi og fysiologi eller 2den klasses prøve i geografi, skal eksamineres i disse fag ved den mundtlige artiumsprøve.

§ 30. Den mundtlige artiumsprøve for privatister avholdes efter Undervisningsraadets foranstaltning, hvor omstændighetene gjør det paakrævet.

16 mai. Prøver avholdes i samtlige de i § 19 nr. 1—11 nævnte fag.

§ 31. Den nærmere ordning og ledelse av den mundtlige artiumsprøve for privatister overdrages av Undervisningsraadet paa hvert sted, hvor denne prøve avholdes, til en eksamensformand. Eksaminatorer og censorer beskikkes av Undervisningsraadet.

§ 32. Med hensyn til eksamination og bedømmelse følges ved privatistartium de for artium ved gymnasierne gjældende forskrifter (§§ 23—26). Hvis kandidaten benytter sig av den adgang, han ifølge § 28 har til at ta de foreløbige artiumsprøver ved et gymnasium, gjælder med hensyn til karakterbestemmelsen de samme regler som for skolens elever, se § 20.

Hvis kandidaten tar alle prøver samtidig, tages ved bedømmelsen av fag, som bedømmes under et (nemlig kemi med fysiologi og biologi samt paa reallinjen Norges geografi og matematisk geografi), hensyn til hans præstationer i disse fag som til hovedavdelinger av faget (smlgn. § 25, andet led).

Hvis saaledes karakteren for en av disse hovedavdelinger er Ik. tf., blir karakteren for hele faget Ik. tf., uanset utfaldet av prøven i den anden hovedavdeling. Der maa isaafald kontinueres i den hovedavdeling, for hvilken er git karakteren Ik. tf.

§ 33. Eksamensformanden fører artiumsprotokollen for privatister.

VI. Artiums utfald.

§ 34. Efter karakterene for de 4 i § 2 nævnte skriftlige fag og for de i § 19 nævnte mundtlige fag og for gymnastik beregnes for hver kandidat en hovedkarakter efter følgende regel:

De enkelte karakterer tillægges nedennævnte talværdier:

S. tf.	faar værdien		4
M. tf.	»	—	3
Tf.	»	—	2
Ng. tf.	»	—	1
Maatelig	»	—	÷ 2
Ik. tf.	»	—	÷ 3

Hovedkarakteren bestemmer man ved at utregne summen av de enkelte karakterer og den blir:

S. tf., naar summen ikke er under 42 for 14 fag, 39 for 13 fag og ikke under 36 for 12 fag og ingen enkelt karakter er under M. tf. for noget skriftlig fag eller under Tf. for noget mundtlig fag.

M. tf., naar summen ikke er under 35 for 14 fag, 32 for 13 fag og ikke under 30 for 12 fag og ingen enkelt karakter er under Ng. tf.

Tf., naar summen ikke er under 24 for 14 fag, 22 for 13 fag og ikke under 20 for 12 fag. 16 mai.

Ng. tf., naar summen ikke er under 16 for 14 fag, 15 for 13 fag og ikke under 14 for 12 fag.

§ 35. Til at bestaa artium kræves (smlgn. § 17):

1. At karaktersummen ikke er under 16 for 14 fag, 15 for 13 fag og ikke under 14 for 12 fag.
2. At ingen karakter for nogen enkelt mundtlig prøve eller for gymnastik er under Ng. tf. (smlgn. dog § 40).

§ 36. For dem, som har bestaat artium, utfærdiges efter artiumsprotokollen for gymnasiernes elever av rektor (bestyrer) og for privatister av eksamensformanden et vidnesbyrd, paa hvilket de enkelte karakterer og hovedkarakteren opføres uten talbestemmelser (se § 19). For kandidater, som maa ta fornyet prøve, utfærdiges ikke vidnesbyrd, før de har bestaat denne. Viser nogen eksaminand i tiden efter anmeldelse til artium slet opførsel, skal han bortvises fra prøven.

§ 37. Efter endt artium avgives til Undervisningsraadet — for gymnasierne av rektor (bestyrer) og for privatistartium av eksamensformanden — beretning om aarets artium, ledsaget av fuldstændig utskrift av artiumsprotokollen. For de ved et gymnasium avholdte mundtlige prøver indsendes sammen med beretningen lister over de paa forhaand fastsatte karakterer i vedkommende fag (§ 19).

Saasnart forannævnte beretninger er mottat, avgir Undervisningsraadet til overstyret en beretning om artiums utfald, ledsaget av de bemerkninger, hvortil det finder sig foranlediget, — de i § 18 sidste led nævnte uttalelser fra censorerne i de skriftlige fag og en alfabetisk fortegnelse over samtlige kandidater, som har bestaat artium, med deres karakterer.

VII. Utsatte og fornyede prøver.

§ 38. Forlater en kandidat ved en skriftlig prøve lokalet, efterat opgave er git, uten at indlevere besvarelse, eller uteblir han fra en skriftlig eller en mundtlig prøve uten at godtgjøre gyldig forfald, har han ikke adgang til i samme aar at fortsætte artium.

Ved sygdomsforfald kræves bevidnelse fra læge om, at sygdommen har hindret kandidaten i at fremstille sig til prøve i løpet av bestemt angivne dage.

§ 39. Utsat prøve. For kandidater, som under artium har hat godkjendt forfald og derfor ikke har fuldendt eksamen, avholdes efter Undervisningsraadets bestemmelse utsat prøve i de manglende skriftlige og mundtlige fag i begyndelsen av den paafølgende oktober maaned. Saafremt dertil er anledning,

16 mai. kan dog en kandidat, som har hat forfald under den mundtlige prøve, faa adgang til prøve en senere dag inden den ordinære mundtlige prøves avslutning.

1. Opgaverne ved den skriftlige prøve og den nærmere ordning av denne bestemmes av Undervisningsraadet. Anmeldelse til prøven maa indsendes til Undervisningsraadet i særskilt skrivelse sammen med indberetningen om utfaldet av artium.
2. I hvilke mundtlige fag, der skal avholdes prøve, bestemmes av Undervisningsraadet.
3. Den nærmere ordning av prøven i de mundtlige fag træffes av skolens bestyrer. (Smlgn. § 42).

§ 40. Fornyet prøve. De, som ikke har opnaadd vidnesbyrd for bestaat artium, fordi de ved den ordinære eller den utsatte artiumsprøve har faat karakter Ik. tf. for noget mundtlig artiumsfag eller for gymnastik, skal, naar karaktersummen ikke er til hinder for, at artium bestaaes (§ 35, 1), ved Undervisningsraadets foranstaltning faa anledning til i løpet av den efter artium følgende december maaned at underkaste sig fornyet prøve i vedkommende fag.

§ 41. For kandidater, som ved den fornyede prøve opnaar karakterer, hvormed artium kan bestaaes, utfærdiges artiumsvidnesbyrd.

Paa vidnesbyrdet opføres først utfaldet av den ordinære artium med den opnaadde hovedkarakter[1]). Derefter tilføies utfaldet av den fornyede prøve i vedkommende fag. (Se § 20).

§ 42. De for den ordinære artiumsprøve gjældende bestemmelser om eksamination, censur og indberetninger gjælder ogsaa for den utsatte og for den fornyede prøve, uanset om eksaminandene er skolens elever.

I de mundtlige fag benyttes saavidt mulig de ved den avholdte artium beskikkede eksaminatorer og censorer.

Eksaminander, med godkjendt forfald ved de utsatte og fornyede prøver, kan underkaste sig vedkommende prøve ved den ordinære artium næste aar.

VIII. Tillægsprøver.

§ 43.

A. For dem, som efterat ha bestaat artium paa én linje vil erhverve artiumsvidnesbyrd paa en anden linje, avholdes følgende tillægsprøver:
   1. Den, som har bestaat realartium, kan opnaa vidnesbyrd for bestaat artium:

[1]) Ik. tf. ved en artiumsprøve, som avholdes før den ordinære artium, opføres ikke paa vidnesbyrdet; her opføres, naar den fornyede prøve er bestaat, karakteren med Ng. tf. (Se § 20).

a. Paa den sproglig-historiske linje ved at underkaste sig de for denne linje anordnede artiumsprøver i engelsk; 16 mai.
b. paa den sproglig-historiske linje med latin ved at underkaste sig de for denne linje anordnede prøver i latin.

2. Den, som har bestaat artium paa den sproglig-historiske linje, kan opnaa vidnesbyrd for bestaat artium:
a. Paa reallinjen ved at underkaste sig de for denne linje anordnede artiumsprøver i matematik, derunder projektionstegning, og fysik;
b. paa den sproglig-historiske linje med latin ved at underkaste sig de under 1 b nævnte prøver.

3. Den, som har bestaat artium paa den sproglig-historiske linje med latin, kan opnaa vidnesbyrd for bestaat artium:
a. Paa reallinjen ved at underkaste de under 2 a. nævnte prøver;
b. paa den sproglig-historiske linje ved at underkaste sig de under 1 a. nævnte prøver.

B. For dem, som uten at ha bestaat artium vil erhverve:
1. Ret til at fremstille sig til den ved lov av 9 oktober 1905 oprettede statsøkonomiske eksamen, avholdes skriftlige og mundtlige prøver i matematik samt i tysk, engelsk og fransk i den utstrækning, som er bestemt ved reglement for den nævnte eksamen[1]);
2. adgang til at kunne optages som faste studerende ved den Tekniske Høiskole, avholdes skriftlig prøve i norsk, skriftlig og mundtlig prøve i matematik og i fysik samt mundtlig prøve i engelsk og tysk som for reallinjen bestemt, i henhold til det for høiskolen gjældende reglement.

C. I forbindelse med den ordinære artium er der adgang ogsaa for andre, som maatte ønske det, til at avlægge prøve i et enkelt eller flere av gymnasiets fag.

Adgangen til at underkaste sig de under B, 2 og C. omhandlede prøver er ikke avhængig av bestaat middelskole-eksamen.

For adgang til de i denne pragraf nævnte prøver betales en avgift av kr. 3,00 for hver skriftlig prøve og kr. 4,00 for hver mundtlig prøve.

§ 44. De i § 43 omhandlede prøver avholdes i forbindelse med artium for privatister og med de i § 39 omhandlede prø-

[1]) Resolution av 27 november 1907, reglementets § 6.

16 mai. ver. Derhos skal der for aspiranter til krigsskolens øverste avdeling, som ikke har realartium, være adgang til i de første dage av mars at underkaste sig de i § 43 A omhandlede tillægsprøver. Til andre tider avholdes ingen av de i foregaaende og nærværende §§ omhandlede prøver.

Anmeldelse for aspiranter til Krigsskolens øverste avdeling indsendes til Undervisningsraadet inden 1 februar. Til tillægsprøverne, som avholdes samtidig med den ordinære artium, og den utsatte prøve i oktober maa anmeldelse indsendes til et eksamensberettiget gymnasium henholdsvis inden 15 februar og 1 juni.

Den, som er rejicert ved en av disse prøver, har ikke adgang til i samme aar atter at fremstille sig til samme prøve.

Ved disse prøver gjælder intet sygdomsforfald.

Efter prøvernes slutning har vedkommende eksamensformand at utfærdige vidnesbyrd for dem, som har bestaat prøverne, og at indsende meddelelse om deres utfald til Undervisningsraadet.

IX. Om artium for kandidater, som har avlagt lærerprøve efter lov av 14 juni 1890 eller lov av 18 januar 1902.

§ 45. For kandidater, som fremstiller sig til artium i henhold til lov av 24 mai 1907 om forandringer i loven om høiere almenskoler efter at ha underkastet sig lærerprøve efter lov av 14 juni 1890 eller 18 januar 1902, avholdes der prøve i forbindelse med den ordinære artium i de fremmede sprog, matematik, biologi og fysik. (Om engelsk se C. § 5 d. og § 3, 3 a).

Anmeldelse til denne prøve skal være ledsaget av vidnesbyrd om bestaat fuldstændig middelskole-eksamen og om bestaat høiere lærerprøve samt om godt forhold. Ved avgangseksamen fra lærerskolen maa kandidaten for de skriftlige besvarelser og de mundtlige fag religionskundskap, norsk, historie, geografi, naturfag og pædagogik gjennemsnitlig ikke ha ringere karakter end »godt«. Anmeldelsen maa derhos indeholde de i reglementets § 5, litra *f* til *i*, *m* og *n*, omhandlede oplysninger om de oplagte utvalg samt om, hvilke lærebøker er benyttet i matematik og fysik.

§ 46. Til bestaat artium efter § 45 utkræves:

a) At ingen av kandidatens karakterer i de skriftlige fag er under Ng. tf. (smlgn. reglementets § 17). Dog kan den skriftlige prøve paa reallinjen bestaaes med karakteren Maatelig for tysk og paa den sproglig-historiske linje uten og med latin med karakteren Maatelig for matematik, hvis en av karakterene for de to øvrige skriftlige prøver ikke er under Tf.

b) At ingen karakter for noget mundtlig fag er ringere 16 mai.
end ng. tf. Smlgn. § 40.

c) At summen av karakterenes talværdier ikke er under 11 for 9 fag og 10 for 8 fag.

Hovedkarakter gives ikke, kun vidnesbyrd for bestaat artium.

§ 47. Kandidater, som fremstiller sig til den i dette avsnit omhandlede prøve, betaler en avgift av kr. 25,00.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. nedenstaaende pro- 16 mai.
gram for de i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 § 26 fastsatte 6 dages eksersis og idræt approberes som gjældende indtil videre:

1. De 6 dage bør vælges saaledes, at mindst 4 av dem falder i den varme aarstid. En eller 2 dage kan anvendes til vinter-idrætsøvelser, hvor saadanne er mulige. Dagene kan tages samlet eller spredt, eftersom veirforhold og stedlige forhold forøvrig gjør det ønskelig. Hvor forholdene gjør det paakrævet, kan der benyttes forskjellige dage for de forskjellige dele av skolen.

2. Arbeidet kan fordeles paa formiddag og eftermiddag eller der kan tages en samlet øvelsestid med en litt længere hvil, eftersom forholdene tilsiger. Den daglige øvelsestid bør utgjøre fra 4 til 6 timer.

3. De nærmere bestemmelser om tiden for øvelserne fastsættes av skolens forstanderskap (ved de private skoler av bestyrelsen) efter forslag av dens rektor, og efter at skoleraadet har hat anledning til at uttale sig.

4. Alle friske elever deltar, pikerne i den utstrækning, som forholdene tillater. Skolens lærerpersonale staar til disposition for assistanse under øvelserne.

5. Øvelserne ledes av skolens gymnastiklærer (-lærerinde), som gives fornøden assistanse ved de forskjellige øvelser.

6. Følgende øvelser anbefales:

a. med guttene:

Skytning paa 100 m. (200 m.) i 3 dage med 10 skud daglig for hver skytende elev;

svømning hver dag undtagen vinterdagene. Livredning kan medtages for de flinke svømmere;

idrætsøvelser som korte løp, kapløp, orienteringsløp, kast med stok, sten og ball, saavel paa længde som mot maal, høidehop, længdehop, dybdehop, stavhop m. fl.;

ball-leker og anden lek. Særlig langball og fotball. Tillike kan tages speidergutøvelser som orienteringsøvelser, patruljeøvelser m. v.;

skogplantning, have-arbeide, bygning av stier o. s. v.;

16 mai. utmarsj bør lægges saa, at man faar bedst mulig anledning til at drive de forskjellige øvelser;

ski- og skøiteløp om vinteren.

b. med pikerne:

svømning som for gutter;

ball-leker og anden lek. Tillike kan tages:

ski- og skøiteløp, utmarsj, skogplantning og have-arbeide, samaritanøvelser og matstel ute.

7. Alle øvelser skal saavel for gutter som for piker drives i fri luft.

8. Oplysning om, hvorledes man paa hvert enkelt sted har ordnet sig og hvilke øvelser der er foretat, blir at meddele i skolens aarsberetning,

16 mai. **Kongelig resolution,** hvorved det under vanlige betingelser tillates oprettet et apotek ved Spydebergs jernbanestation i Smaalenene amt.

16 mai. **Kongelig resolution,** hvorved det tillates indehaveren av Mysens apotek at oprette og drive et filialapotek ved Askims jernbanestation i Smaalenene amt fra den tid, Justisdepartementet bestemmer.

16 mai. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. Kristians amtskommune meddeles autorisation i henhold til § 1 i lov om sindssykes behandling og forpleining av 17 august 1848 til at oprette et kommunalt asyl for 171 sindssyke — 86 mænd og 85 kvinder — paa gaarden Prestesæter i Vestre Totens herred i Kristians amt overensstemmende med de av en arkitekt utarbeidede tegninger.

16 mai. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalmøte i Leksviken den 27 februar og i Stranden den 2 mars 1911 vedtagne beslutning om tillæg til § 19 og ophævelse av § 30 i den for Leksvikens brandassuranse-forening ved høieste resolution av 25 februar 1873, jfr. høieste resolution av 23 mars 1877, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

16 mai. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. den av Stortinget under 5 april 1911 fattede beslutning[1]) om bevilgning til

[1]) Se St.prp. nr. 1, indt.budget. hovedp. IX, A, kap. 3, utg.budg, hovedp. IX A, kap. 5, St.prp. nr. 71. Indst. S VI A. St.tid. side 1100—1102.

Der besluttedes bl. a., at der bevilges gage til en avdelingsingeniør av 1ste klasse ved Vandfaldsavdelingen, samt at kontorpersonalet ved vasdragsdirektørens kontor skal avlønnes efter det for assistenter i regjeringskontorerne gjældende regu-ativ.

vasdragsvæsenet for budgetterminen 1 juli 1911— 16 mai.
30 juni 1912 tages tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 16 mai.

1. Stadfæstelse meddeles paa de av Sjømændenes Landsforening (understøttelsesforening) i generalmøter den 12 mai 1908 og 29 august 1910 vedtagne love for foreningens virksomhet.
2. I henhold til lov om indskrænkning i retten til at søke utlæg for gjæld av 29 mars 1890 § 1, nr. 3 b, jfr. § 8, bestemmes, at utlæg eller avsætning ikke skal kunne gives i pensioner og understøttelser, som bevilges Sjømændenes Landsforenings medlemmer av foreningens midler.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 16 mai.
paa den av forstanderskapet for Hosangers sparebank i møte 13 april 1911 vedtagne ændring av § 22 i bankens ved høieste resolution av 18 oktober 1900 stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 16 mai.
paa de av generalforsamlingen i folkepensionskassen »Glitne« den 24 april 1911 vedtagne ændringer av §§ 18 og 21 i kassens ved kongelig resolution av 1 november 1890 med flere resolutioner stadfæstede love.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets under 25, 26, 16 mai.
27 og 28 april 1911 fattede beslutning[1]) angaaende budget for marinen for terminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912 samt angaaende forandringer i »Plan for Marinens Sanitet« og »Plan for Marinens Haandverkskorps« befales tat tilfølge.

Forandringene i Plan for Marinens Sanitet er saalydende:

§ 6 2den passus saalydende:

»Hvis det for at opnaa det planmæssige antal findes hensigtsmæssig, kan rekruteringen undtagelsesvis ogsaa foregaa fra armeens yngre faste og vernepligtige sanitetsofficerer«, utgaar.

§ 7 saalydende:

»Overgang av vernepligtige sanitetsofficerer til armeens sanitet kan finde sted«, utgaar.

§ 8 a saalydende:

»At ha gjennemgaat den rekrut- og kompanieksersis, som er reglementert for de til armeens sanitet utskrevne mandskaper«, forandres til:

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. XI B, kap. 1—4. Indst. S II, St.tid. side 1230—1407.

16 mai. »At ha gjennemgaat den almindelige rekrutskole for sykebærere ved et av hærens sanitetskompanier i det antal dage, som er bestemt for de medicinske studerende, der er tjenstdygtige til linjen«.

Samme paragrafs punkt c saalydende:

»At ha tat 1ste avdeling av medicinsk embedseksamen og med tilfredsstillende vidnesbyrd utført volontørtjeneste ved mindst en medicinsk og en kirurgisk avdeling av Rikshospitalet eller tilsvarende tjeneste ved andet sykehus«

og punkt d saalydende:

»At ha — efter opnaaelse av fordringene i punkt a, b og c — paa tilfredsstillende maate gjennemgaat et 6 ukers kursus for vernepligtige sanitetsofficerer«, slaaes sammen til ett punkt c, der gives følgende ordlyd:

»Efter bestaat 1ste avdeling av medicinsk embedseksamen og utført praktikanttjeneste ved en medicinsk og en kirurgisk avdeling ved Rikshospitalet, et 30 dages officerskursus i Kristiania«.

Nuværende § 8 numereres 7, § 9 numereres 8 o. s. v.

Forandring i planen for marinens haandverkskorps, hvorved § 4 A, officerer, 3dje punktum gives saadan ordlyd:

»Overmaskinmester (med premierløitnants rang), maskinmestre (med sekondløitnants rang). Maskinmestre erholder utnævnelse som overmaskinmestre efter 10 aars tjeneste«

og § 13 gives følgende ordlyd:

»Undervisningen ved minekonstabelskolen skal omfatte følgende fag:

1. Skrivning.
2. Konstruktionstegning.
3. Praktisk regning, aritmetik og geometri.
4. Norsk.
5. Navigation og sjømandsskap.
6. Marinens elektriske materiel.
7. Minelære.
8. Naturlære (væsentlig elektricitetslære).
9. Gnisttelegrafi.
10. Dampskibslære.
11. Telegrafering og signalisering.
12. Reglementer og regnskapsførsel.
13. Haandverksarbeider.
14. Legems- og vaabenøvelser samt eksersis.
15. Sykepleie.
16. Sang«.

Kongelig resolution, hvorved statutterne for det ældre Leegaardske legat, oprettet ved gavebrev av 1 august 1773, konfirmert 4 november s. a., jfr. de kongelige resolutioner av 2 mars 1844, 10 mai 1862, 1 juni 1867 og 7 februar 1883, samt statutterne for det yngre Leegaardske legat, oprettet ved testamente av 29 januar 1783, jfr. kongelig resolution av 12 september 1863, fremtidig skal lyde overensstemmende med et fremlagt utkast. 16 mai.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Stavangers amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes, at Haa jordmordistrikt i Stavangers amt deles i følgende to distrikter: 16 mai.

1. Varhaugs distrikt, omfattende herredet av samme navn.
2. Nærbø distrikt, omfattende Nærbø herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa de av Bodø bystyre i møte den 14 december 1910 vedtagne nye statutter for det ved høieste resolution av 6 februar 1905 stadfæstede »Legat for Bodø Bys Vel«. 19 mai.

Skrivelse fra Justisdepartementet til samtlige amtmænd om, at personel av underklasserne, der fungerer som domsmænd eller militære retsvidner ved militære retter eller som militære retsvidner ved krigsforhør, kan utbetales samme godtgjørelse, som er bestemt for underofficerer (sersjanter) ved saadan tjeneste. 19 mai.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Trondhjem, hvori departementet bl. a. uttaler, at ogsaa for opnaaelse av 5te og 6te alderstillæg antar departementet, at kommunen er uberettiget til at opstille den betingelse, at vedkommende lærer skal bo inden kommunen, forsaavidt de omhandlede alderstillæg for nogen del maatte bestaa av statsbidrag (forhøiet statsbidrag efter lov av $^{2}/_{7}$ 1910, kfr. lov $^{18}/_{9}$ 1909). 20 mai.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge meddelelse fra den nederlandske legation har Portugal ratifisert overenskomster nr. I—VII, IX—XI og XIII samt deklarationen (XIV), undertegnet paa den 2den internationale fredskonferanse i Haag. Meddelelse om ratifikationen er kommet den Nederlandske Regjering i hænde 13 april d. a. 22 mai.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania i anledning av en forespørsel fra Kristiania magi- 22 mai.

22 mai. strats 3dje avdeling om, hvorvidt føreren av handelsregistret paa forlangende skal meddele utskrift av de bilag, som i henhold til lov om aktieselskaper av 19 juli 1910 § 15 kan kræves vedlagt anmeldelser til firmaregistret.

I anledning herav antar departementet efter konferanse med Justisdepartementet, at der ikke paahviler registerføreren en ubetinget pligt til at levere utskrift av ovennævnte bilag, men at registerføreren for hvert enkelt tilfælde efter sit eget skjøn maa avgjøre, om utskrift skal gives.

Ved denne avgjørelse synes registerføreren at burde gaa ut fra, at utskrift kan meddeles av ethvert bilag, hvis indsendelse maa antages paabudt i det øiemed at skaffe tredjemand adgang til hos registerføreren at indhente oplysninger om for ham retslig relevante kjendsgjerninger, mens dette ikke bør ske i de tilfælde, hvor lovens hensigt med at paabyde vedlæggelse av et bilag alene eller nærmest er den at skaffe registerføreren selv adgang til at kontrolere, om vedkommende selskap er stiftet overensstemmende med aktielovens krav.

23 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania i anledning av en indkommet forespørsel om, hvorvidt en forlikskommission har adgang til at negte at anta til fornyet behandling og ny forliksavslutning en forliksfuldmagt, som allerede engang er benyttet til avslutning av forlik.

Departementet uttaler, med bemerkning, at spørsmaalets avgjørelse henhører under domstolene, at det antar, at det i hvert enkelt tilfælde vil avhænge av forliksfuldmagtens eget indhold, om en kreditor har ret til med hjemmel av en og samme fuldmagt at forlange avsluttet flere forlik.

26 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt i anledning av en tvist mellem to fattigstyrer om en persons hjemstavn. Der var forespurt om, hvorvidt ikke departementets rundskrivelse av 30 juli 1909 — indtat i Lovtidendens 2den avdeling — maa være saaledes at forstaa, at fattigunderstøttelse til forsørgelse av barn, som er født utenfor egteskap, maa regnes som ydet ogsaa til barnets far og saaledes være til hinder for, at han, saalænge understøttelse ydes, kan erhverve ny hjemstavn.

Departementet uttaler: »Som det vil sees av nævnte rundskrivelse, foreligger der en avgjørelse av Stortinget i 1901—1902, vedkommende stortingsvalget i 1901, hvorefter den understøttelse, som av fattigvæsenet var ydet til forsørgelse av et utenfor egteskap født barn, da de barnets far paahvilende

opfostringsbidrag ikke hadde kunnet erholdes, blev anset som ydet til faren og derfor maatte medføre suspension av dennes stemmeret. Grundlovens § 52, bokstav d, var dengang avfattet saaledes, at bestemmelsen efter sin likefremme ordlyd alene knyttet stemmerettens suspension til den stemmeberettigedes egen nydelse av fattigunderstøttelse. Efter grundlovsforandring av 22 juni/8 juli 1908 lyder som bekjendt bestemmelsen nu saaledes, at denne virkning er en følge av at nyde saadan understøttelse »for sig selv, egtefælle eller barn under 15 aar«. Som anført i rundskrivelsen har departementet antat, at naar der saaledes allerede under den forrige lydelse av grundloven ikke skjelnedes mellem, om understøttelsen ydedes umiddelbart til den person, om hvis stemmeret der handledes, eller til hans i eller utenfor egteskap fødte barn, kan der — som grundloven nu lyder — endnu mindre være grund til at skjelne mellem understøttelse ydet barn i og utenfor egteskap. 26 mai.

Overensstemmende med, hvad departementet har uttalt i en — ikke i Lovtidenden indtat — skrivelse til amtmanden i Søndre Trondhjems amt av 22 august 1910, maa dog det anførte forstaaes med den begrænsning, at farens bidragspligt er misligholdt. Har saaledes faren fyldestgjort den ham paahvilende bidragspligt i henhold til resolution, utfærdiget med hjemmel av lov nr. 4 av 6 juli 1892, men fattigvæsenet allikevel av en eller anden grund maa understøtte barnet, kan denne understøttelse ikke antages at virke suspenderende for hans stemmeret.

Man har været opmerksom paa den i Lovtidendens 2den avdeling indtagne skrivelse fra Kirkedepartementet av 22 juli 1901, hvori uttales, at fattigunderstøttelse til barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hinanden, ikke i noget tilfælde antages at kunne ansees som ydet barnets far. Uten iøvrig at ville uttale sig om virkningene av en saadan understøttelse har nærværende departement imidlertid antat, at der i al fald i forhold til grundlovens bestemmelser ikke lar sig opretholde nogen skjelnen, eftersom understøttelsen ydes barn i eller utenfor egteskap, — og hertil henholder man sig fremdeles«.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Tromsø amt i anledning av indkomne forestillinger om underkjendelse av et valg paa forlikskommissærer, hvor forfaldsanmeldelser fra vælgere blev forkastet m. m. Departementet uttaler, at bestemmelsen om adgang for fraværende til at avgi stemme ved forlikskommissærvalg indeholdes i lov angaaende stemmegivning ved offentlige valg av 14 mai 1872 § 1, hvorefter de vælgere, som er i saadant tilfælde, som omhandles i grundlovens § 60, kan indsende skriftlig stemmeseddel. I sidst- 26 mai.

26 mai. nævnte § er som forfaldsgrund opgit »sygdom, militær tjeneste eller andet lovlig forfald«. Med hensyn til fortolkningen av uttrykket »andet lovlig forfald« har det altid været antat, at herunder indgaar fravær i forretninger, hvis tilsidesættelse vilde paaføre vælgeren velfærdstap. I henhold hertil er av Stortinget for stortingsvalgenes vedkommende ved en række avgjørelser fravær paa fiske anerkjendt som lovlig forfaldsgrund. Efter dette antar departementet, at den omhandlede forfaldsgrund har været gyldig, og at forfaldene som følge herav rettelig burde ha været godkjendt. Da der ikke for forlikskommissærvalg, som tilfælde er for stortingsvalg og kommunevalg, gjælder særlige formforskrifter for stemmegivning ved forfaldsanmeldelse, vilde heller ikke den omstændighet, at forfaldsgrundens rigtighet var attestert av kun ett vidne, medføre forkastelse av forfaldsanmeldelserne, naar valgstyret efter sit kjendskap til forholdene ansaa en saadan bevidnelse tilstrækkelig. Paa lignende maate antar departementet derhos, at den paaklagede avgjørelse om godkjendelse av to forfaldsanmeldelser er rigtig, idet der for disses vedkommende maa ansees at være tilveiebragt et efter omstændighetene fyldestgjørende bevis for rigtigheten av den opgivne forfaldsgrund.

Forsaavidt der som valgvidner hadde været benyttet 2 medlemmer av formandskapet istedenfor, som paabudt i forlikslovens § 4 medhjælperne, bemerket departementet under henvisning til sin i Lovtidenden indtagne skrivelse av 19 januar 1891, at denne uregelmæssighet, som saaes at være foranlediget ved, at der ikke er nogen medhjælpere i sognet, ikke antoges at burde medføre valgets ugyldighet.

I henhold til det foranstaaende anmodet departementet om, at der maatte bli avholdt ny stemme-optælling under medregning av de urettelig forkastede stemmesedler, idet i tilfælde av stemmelikhet lodtrækning og ikke omvalg blev at foreta, jfr. departementets skrivelse i Lovtidenden av 5 april 1897.

27 mai. **Rundskrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmændene:

Efter anmodning av det Statistiske Centralbyraa skal departementet be de inden amtmandens embedsdistrikt ansatte firmaregister-førere anmodet om for fremtiden — til lettelse ved utarbeidelsen av de statistiske opgaver, byraaet utgir, angaaende uansvarlige selskaper — ved bekjendtgjørelser om saadanne selskapers ophør eller forandring av deres kapital at indta i bekjendtgjørelsen oplysning om aar og dag for sidste registrering angaaende selskapets kapital, hvad enten denne indeholdes i registreringen om selskapets stiftelse eller i en senere særskilt registrert anmeldelse.

Derhos bedes registerførerne anmodet om, naar uansvarlige selskaper anmeldes ved personlig fremmøte, og anmeldelsen eller dens bilag ikke indeholder nogen oplysning om, hvorvidt selskapet tidligere har været registrert i en anden jurisdiktion, at forhøre sig hos anmelderen om, hvorvidt dette har fundet sted samt i tilfælde indhente oplysning om, hvor og naar dette er skedd. Saafremt selskapet tidligere har været registrert andensteds, bedes de oplysninger, registerføreren paa ovenanførte maate erhverver om dette forhold, indtat i bekjendtgjørelsen om den nye registrering. 27 mai.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra en sorenskriver meddeler, at § 103 i lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper av 19 juli 1910 efter departementets mening rettest bør forstaaes saaledes, at den anmeldelse, som efter paragraffens 1ste punktum skal indgives til handelsregistret for bestaaende aktieselskaper, som ikke tidligere er anmeldt til registret overensstemmende med lov av 17 mai 1890 § 19, foruten de i sidstnævnte bestemmelse foreskrevne oplysninger tillike skal indeholde de i loven av 19 juli 1910 § 103, 2det punktum, omhandlede oplysninger. 29 mai.

Kongelig resolution *), hvorved bestemmes: 30 mai.

1. I henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for kjøpstæderne meddeles stadfæstelse paa de av kjøpstaden Gjøviks formænd og repræsentanter under 28 mars 1911 fattede beslutning om tillæg til politivedtægtene angaaende torvregler for nævnte by.
2. §§ 30 og 31 i de ved kongelige resolutioner av 10 december 1896, 10 september 1898 og 21 september 1903 stadfæstede politivedtægter for kjøpstaden Gjøvik ophæves.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Merakers herred, Nordre Trondhjems amt, under 28 januar og 4 mars 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 30 mai.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 med- 30 mai.

*) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor torvreglene er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd., nr. 22, hvor vedtægten er indtat.

30 mai. deles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Borre herred, Jarlsberg og Larviks amt, under 10 april 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

30 mai. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Tinns herred, Bratsbergs amt, under 28 april 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

30 mai. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av bystyret for Molde under 27 mars 1911 fattede beslutning til vedtægt for byen angaaende salg av tobak til barn m. v.

30 mai. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Tune herred, Smaalenene amt, under 27 december 1910 og 10 april 1911 fattede beslutning om nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 30 mars 1895 stadfæstede politivedtægter og de ved kongelig resolution av 28 september 1901 stadfæstede vedtægter angaaende salg av tobak til barn m. v.

0 mai. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av kommunestyret for kjøpstaden Stavanger under 30 mars 1911 fattede beslutning om forandring av §§ 3 og 18 i de ved kongelige resolutioner av 9 september 1897, 3 februar 1900, 1 august 1903 samt 22 mai 1909 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden kjøpstaden — dog med nogen forandringer.

30 mai. **Kongelig resolution** ***), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Fredriksverns herred, Jarlsberg og Larviks amt, under 24 mars 1911 fattede beslutning om tillæg til og forandring av

*) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor vedkommende §§ saaledes, som de nu skal lyde, er indtat.

***) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor § 10 saaledes, som den nu skal lyde, er indtat.

§ 10 i de ved kongelige resolutioner av 1 februar 1908, 17 juni 1909 og 3 november 1910 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet. 30 mai.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Lillestrøms herred, Akershus amt, under 10 april 1911 fattede beslutning om et tillæg til de for Lillestrøms bygningskommune under 4 november 1899 og for den øvrige del av Lillestrøms herred under 9 oktober 1909 approberte sundhetsforskrifter. 30 mai.

Kongelig resolution **), hvorved bestemmes: 30 mai.

1) De ved den Norske Regjerings resolution av 27 oktober 1905 fastsatte fiskeriregler for Tydalens herred, Søndre Trondhjems amt, gjøres paany gjældende for et tidsrum av 5 aar fra 1 januar 1911 at regne.
2) Overtrædelse av disse fiskeriregler er belagt med straf.

Kongelig resolution **), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der indtil videre skal gjælde følgende regler angaaende fiskeriet i Øiangen i Haugs sogn, Norderhovs prestegjeld, Buskeruds amt, istedenfor de ved høieste resolution av 30 april 1886 fastsatte: 30 mai.

I. Til fiskeri i Øiangen og de i samme faldende bækker maa ikke benyttes oter, flykrok eller lignende anglerække, rev (line), lyster, fløtvad eller bundvad, ei heller garn eller not med mindre maskestørrelse end 50 mm. mellem knuterne i vaat tilstand. Dog kan, undtagen i tiden fra og med 20 juni til og med 20 juli, abbornet (støknet) med ikke over 25 mm.s maskevidde i tiden fra kl. 6 morgen til kl. 8 aften benyttes ved vaser og paa steder, hvor hensigten med deres anvendelse kjendelig er at fange abbor.

II. I de i Øiangen faldende bækker samt ved disses munding indtil en avstand fra bækkens sider av 100 meter — eller ved Fiskebubækken 150 meter — skal bruken av ethvert slags bundet redskap samt av andet krokredskap end sluk være forbudt.

Overtrædelse av foranstaaende bestemmelse er belagt med straf.

---

*) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22,

30 mai. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at det indtil utgangen av aaret 1916 skal være forbudt:

1) Til fiskeri i samtlige fjorder, tjern, elver og bækker inden Hols herred, Buskeruds amt at benytte
   a. lyster,
   b. bundne redskaper med mindre masker end 30 — tredive — millimeter mellem knuterne i vaat tilstand. Dog skal i Holsfjorden maskestørrelsen i not i den midterste tredjedel av redskapet være mindst 37 — syvogtredive — millimeter mellem knuterne, likeledes maalt i vaat tilstand,
   c. teiner, sløer og lignende indretninger med mindre avstand end 32 — toogtredive — millimeter mellem spilerne,
   d. krokredskaper til fiskeri paa isen.
2) I de i nævnte herred beliggende vand Holsfjorden og Ustedalsfjorden, den sidste med tilhørende elver mellem Tuftebroen og Lauvvindfossen, tillike at benytte oter.
3) Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Fra det tidspunkt, da herværende resolution træder i kraft, ophæves de ved kongelig resolution av 16 juli 1907 fastsatte fiskeriregler for Hols herred.

30 mai. **Kongelig resolution** **), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Storelvedalens herred, Hedemarkens amt, i møte den 27 mars 1911 besluttede nye skogvedtægter for herredet.

30 mai. **Kongelig resolution** ***), hvori bestemmes:

I. I medhold av lov av 12 juli 1848 om behandlingen av det saakaldte krabastømmer og bundtømmer meddeles approbation paa det av styret for Stokkeelvens Fællesfløtningsforening, Kristians amt, under 29 mars 1911 vedtagne reglement for behandlingen av krabas- og bundtømmer.

II. Fællesfløtningsforeningens styre bemyndiges til i overensstemmelse med dette reglement at la det tømmer av ovennævnte slags, hvortil ingen eier inden den bestemte tid

*) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor de nye skogvedtægter er indtat.
***) Bekjendtgj. 1 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor det approberte reglement er indtat.

har meldt sig med legitimation for sin eiendomsret, anvende til fordel for vasdraget. 30 mai.

III. Styret har at foranstalte reglementet bekjendtgjort 2 ganger i hver av de 2 inden distriktet mest utbredte aviser samt at paase, at reglementet stadig er opslaat paa tingstedene inden de herreder, hvorfra last fløtes i vasdraget.

IV. Fra styret skal inden utgangen av juni maaned hvert aar til Landbruksdepartementet indsendes en specifisert forklaring over de beløp, hvortil det i det sidst forløpne aar avhændede krabas- og bundtømmer er utbragt med detaljert angivelse av de øiemed, hvortil disse beløp er blit anvendt.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. den nuværende ulønnede konsul i Livorno bemyndiges til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjø-ulykke (konsulatinstruktionens § 83), til at opta sjøforklaring (konsulatinstruktionens § 86) samt til under undersøkelser angaaende andre forbrydelser eller forseelser, begaat ombord paa norsk skib, end forbrydelser eller forseelser i sjøfartsforhold, at la vidneforklaringene beedige, saafremt beedigelse ikke uten betænkelighet kan utstaa indtil vidnernes ankomst til Norge (konsulatinstruktionens § 89). 30 mai.

Kongelig resolution, hvorved vicekonsulen i Isafjord bemyndiges til at anstille undersøkelser angaaende indtruffet sjø-ulykke (konsulatinstruktionens § 83) samt til at opta edelig sjøforklaring (konsulatinstruktionens § 86). 30 mai.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at de gudstjenester, som ved kongelig resolution av 19 juli 1910 er tildelt Løklings kapel av de Bremnes sognekirke tilliggende, blir at ta fra de de 3 sognekirker tilliggende gudstjenester. 30 mai.

Kongelig resolution, hvorved der indtil ny kirke blir opført og kan tages i bruk for Vivestads sogn i Ramnes prestegjeld i Kristiania stift tillates avholdt gudstjenester for menigheten i det den evangelisk-lutherske frimenighet i Jarlsberg tilhørende forsamlingshus Veierød, der av frimenighetens vedkommende er stillet til raadighet for sognet som interimskirke. 30 mai.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at magistrats- og raadstuskriverforretningene i Haugesund fra 1 juli 1911 utskilles fra Haugesunds byfogedembede og overføres til Haugesunds politimesterembede. 30 mai.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av bidragsyderne til grundfondet i møte den 5 mai 30 mai.

30 mai. 1911 vedtagne plan for en ny sparebank, som under navn av Skjerstads sparebank agtes oprettet inden Skjerstads herred, Nordlands amt.

30 mai. **Kongelig resolution,** hvorved det under en av Kongen besluttet reise til Danmark og til Stavanger overdrages statsraadet at forestaa rikets bestyrelse som kongemagtens midlertidige utøver paa den maate, som for saadant tilfælde er bestemt i grundlovens § 41.

30 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa en i generalforsamling den 2 mars 1911 vedtat forandring i § 7 i de ved høieste resolution av 24 april 1885 stadfæstede statutter for »Kristiania Haandverkeres Understøttelsesfond«.

30 mai. **Telegram** fra Justisdepartementet til en politimester om, hvorvidt der, før der tages bestemmelse om at indlægge i asyl en person, som distriktslægen (uten at være psykiatrisk sakkyndig) hadde erklært sindssyk og farlig, var nødvendig yderligere at indhente erklæring ogsaa fra en saadan sakkyndig læge. Departementet uttaler:

Dersom angjældende som uformuende indlægges paa asyl ved administrativ forføining, se cirkulære 10 november 1891, specielt II, 4 og 5, er det unødvendig paa forhaand at erhverve formel farlighetserklæring fra kompetent læge. Henvendelse bør da gjøres til fattigvæsenet.

Forsaavidt lov av 27 juni 1891 ikke kommer til anvendelse, kan erhvervelse av saadan erklæring likeledes undgaaes, ifald han indlægges efter resolution 7 november 1908 § 1, sidste led.

1 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av gaardbruker Ole Johannesen Veseth ved testamente av 22 september 1906 oprettede »Lensmand Veseth og Hustrus Legat« til fordel for det Norske Missionsselskap, Fællesforeningen for Indremission i Nordhordland og trængende i Haus og paa de for dette legat under 16 april 1911 utfærdigede statutter.

1 juni. **Regler** for straffangers indsættelse i de forskjellige fængsler, utfærdiget av Justisdepartementet:

§ 1. I landsfængsel indsættes efter de nedenfor under a—d, jfr. § 5, givne nærmere regler personer, som er ilagt straf av fængsel i 6 maaneder eller derover. Herved tages ikke hensyn til, om varetægtsfængsel skal bringes i avdrag i straffen. Er imidlertid saadant avdrag saa stort og den gjenstaaende straffetid saa kort, at fangens indsendelse til lands-

fængsel efter reisens længde og bekostning stiller sig som urimelig, har paatalemyndigheten — i tilfælde telegrafisk — at indberette dette til Fængselsstyrelsen og at avvente meddelelse fra denne, forinden straffen fuldbyrdes. 1 juni.

Under iagttagelse av ovenstaaende bestemmelser indsættes

a. i Bodsfængslet:
   1) Mænd fra hele riket, som ved indsættelsen er under 24 aar.
   2) Mænd fra hele riket, som ved indsættelsen har fyldt 24, men ikke 50 aar, er ilagt straf av fængsel i ikke over 3 aar og ikke tidligere har avsont straf i Bodsfængslet.

   Mænd, hvis far eller mor er lap, indsættes dog ikke i Bodsfængslet. Heller ikke kvæner eller finlændere, som er mindst 24 aar gamle og ikke kan tale norsk.

b. i Akershus landsfængsel:

   Mænd, som er domfældt inden Oslo, Akershus, Smaalenene, Hedemarkens og Kristians, Buskeruds, Bratsbergs, Nedenes eller Lister og Mandals lagsogn og ikke skal indsættes i Bodsfængslet.

c. i Trondhjems landsfængsel:

   Mænd, som er domfældt inden Stavangers, Bergens, Bergenhus, Romsdals, Trondhjems, Nordlands, Tromsø eller Finmarkens lagsogn og ikke skal indsættes i Bodsfængslet.

d. i Landsfængslet for Kvinder:

   Kvinder fra hele riket.

§ 2. I kredsfængslene — i Kristiania, Hamar, Drammen, Skien, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Molde, Trondhjem, Bodø, Tromsø og Vadsø — indsættes mænd og kvinder, som er ilagt straf av fængsel i kortere tid end 6 maaneder eller av hefte, samt mænd, som er ilagt militær arrest. Jfr. §§ 5 og 6.

§ 3. I de større hjælpefængsler indsættes mænd og kvinder, som skal avsone straf av fængsel eller hefte i en tid av indtil 60 dage — heri ikke medregnet dage, som muligens fragaar i straffen paa grund av utholdt varetægtsfængsel — samt mænd, som skal utholde militær arrest. Jfr. §§ 5 og 6.

Til de større hjælpefængsler henregnes hjælpefængslene i: Fredrikshald, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Eidsberg, Kongsvinger, Sel, Gjøvik, Nordre Aurdal, Nes, Hønefoss, Kongsberg, Holmestrand, Horten, Tønsberg, Sem, Sandefjord, Larvik, Brevik, Porsgrund, Stathelle, Langesund, Kragerø, Arendal, Mandal, Flekkefjord, Stavanger, Lervik, Vossevangen, Vik, Aalesund, Kristiansund, Trondhjem, Stenkjær, Namsos, Kabelvaag, Hammerfest.

I Stavangers hjælpefængsel indsættes ikke kvindefanger.

§ 4. Mindre hjælpefængsler kan, naar det efter fængslets

1 juni. indretning og forholdene forøvrig findes hensigtsmæssig, av amtmanden tillates brukt ogsaa til avsoning av straf.

I saa fald kan i saadant fængsel indsættes mænd og kvinder, som i en tid av indtil 10 dage — heri ikke medregnet dage, som muligens fragaar i straffen paa grund av utholdt varetægtsfængsel — skal avsone straf av fængsel eller hefte, samt mænd, som skal avsone militær arrest. Jfr. §§ 5 og 6.

§ 5. Ved anvendelsen av foranstaaende regler iagttages følgende:

a. Militær arrest avsones ikke i kredsfængsel eller hjælpefængsel, medmindre benyttelse av militært arrestlokale vilde medføre uforholdsmæssig ulempe eller bekostning.
b. Naar en strafart omsættes til en strengere, kommer kun den nedsatte straffetid i betragtning.
c. Flere frihetsstraffe av samme art regnes sammen. Skal nogen samtidig utstaa fængsel og hefte, regnes likeledes efter den sammenlagte straffetid, hvor det gjælder spørsmaalet om, hvorvidt en person skal hensættes i kredsfængsel eller i større eller mindre hjælpefængsel.
d. For personer, løslatt paa prøve, gjælder de særlige regler i § 7.

§ 6. Hvor bestemmelserne i §§ 2—5 tilsteder valg mellem kredsfængsel og hjælpefængsel, saavel som hvor der kan være spørsmaal om forskjellige kredsfængsler eller forskjellige hjælpefængsler, benyttes det fængsel, som det efter omstændighetene i hvert enkelt tilfælde findes hensigtsmæssigst at bruke.

Er der grund til tvil om, hvorvidt dette fængsel har plads, maa undersøkelse herom først anstilles. Sitter domfældte fængslet, benyttes telefon eller telegraf, hvor derved tid kan vindes.

§ 7. Med hensyn til indsættelse av personer, som er løslatt paa prøve, uten at løsladelsen er blit endelig, forholdes efter følgende regler:

Er en saadan person ilagt straf av fængsel i 6 maaneder eller derover, sættes han ind i det landsfængsel, hvor den nye straf efter de almindelige regler skal utstaaes. Er han løslatt fra Bodsfængslet, skal han dog altid sendes dit, naar reststraffens længde er 90 dage eller derover.

Er den paa prøve løslatte ilagt straf av fængsel i kortere tid end 6 maaneder, og han sitter i varetægt i et kredsfængsel eller i et hjælpefængsel, hvor straf kan utstaaes, paabegyndes fuldbyrdelsen av den nye straf i dette fængsel. Ellers fuldbyrdes ikke den nye straf, før der er mottat meddelelse fra fængselsstyrelsen om, hvorvidt reststraffen skal utstaaes, og i saa fald hvor den domfældte skal sættes ind.

Hvis den paa prøve løslatte er ilagt anden frihetsstraf, utstaar han denne i det fængsel, som han efter de almindelige regler skal sættes ind i.

Naar reststraf skal avsones, uten at den løslatte er dømt til ny frihetsstraf, bestemmer Fængselsstyrelsen for hvert tilfælde, hvor reststraffen skal utstaaes. 1 juni.

§ 8. Finder paatalemyndigheten av særlige grunde, at en straf bør fuldbyrdes i et fængsel, som efter de almindelige regler ikke kan benyttes, indsendes ansøkning herom til fængselsstyrelsen, som avgjør spørsmaalet. Sakens akter maa følge med og likeledes læge-erklæring, hvis der handles om indsættelse i Bodsfængslet.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa, at Kristiania Opfostringshus's fundas av 3 december 1783, dens kapitel 2, punkt 4 herefter skal lyde: 2 juni.

»Alle de til stiftelsen legerte eller den tilhørende kapitaler skal, naar intet andet uttrykkelig er fastsat, gjøres frugtbringende efter de for anbringelse av offentlige stiftelsers midler til enhver tid gjældende bestemmelser«.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Handelsdepartementet, hvori antages, at det følger av lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 1, jfr. lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av samme datum §§ 11 og 12, at der til stiftelse av uthugstkontrakter tiltrænges kongelig tilladelse i samme utstrækning, hvori saadan tilladelse efter de sidstnævnte paragraffer utkræves til erhvervelse av bruksret over fast eiendom i almindelighet. 6 juni.

Skrivelse fra Finans- og Tolddepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt, hvori meddeles, at bevilling, som av amtmanden ifølge lov om haandverksdriften av 15 juli 1839 § 79 utstedes til at drive erhverv som guldsmed utenfor kjøpstæderne, ikke behøver at skrives paa stemplet papir. 7 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Regine Eckersberg ved testamente av 18 december 1906 oprettede »P. M. Eckersberg og Hustru Regine Eckersbergs Legat til Fordel for Blinde« og paa de for dette legat under 5 april 1911 utfærdigede statutter. 8 juni.

Lov*)[1]) indeholdende forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove av 23 december 1899, 12 juni 1906 og 30 juni 1908. 9 juni.

*) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) Se Indst. O. IX for 1910, Ot.prp. nr. 30 for 1909 og Ot.prp. nr. 23 for 1910. Indst. O. III for 1911. St.tid. forh. i Ot. side 191—234, i Lt. side 72—74.

9 juni.

I.

Efternævnte paragraffer i lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove av 23 december 1899, 12 juni 1906 og 30 juni 1908 skal herefter lyde saaledes:

§ 1. Alle arbeidere og betjenter, der er sysselsat ved efternævnte bedrifter, skal være forsikret efter denne lovs bestemmelser mot følgerne av ulykker, der maatte tilstøte dem i bedriften:

1. Fabrikdrift og de haandverks- og andre industrielle virksomheter, der drives fabrikmæssig, eller ved hvilke der anvendes anden drivkraft end menneskelig muskelkraft, eller benyttes kjeler med damptryk[1]);
2. bergverksdrift med derunder hørende virksomheter, drift av stenbrud, kalkbrud, stenhuggeri o. l.;
3. isbedrift;
4. virksomheter, hvor eksploderende eller let antændelige stoffer fremstilles eller fagmæssig anvendes;
5. bygning, utstyr og istandsættelse av hus, fartøier, jernbaner, *taugbaner*, veier, broer, havner, kaier, dokker, dæmninger, kanaler, sluser o. l., kloak-, gas- og vandledningsarbeider samt arbeide med opsætning, istandsættelse eller nedtagning av elektriske ledninger og lynavledere;
6. skogsarbeide, omfattende hugning og kjøring av tømmer, ved og andet trævirke med dertil hørende arbeide, samt velte- og lense-arbeide, tømmerfløtning og derunder hørende virksomhet, betjening av dæmninger, kanaler og sluser, jernbane-, *taugbane-* og sporveisdrift;
7. indlastning og oplosning av varer, forsaavidt den ikke utføres ved skibsmandskap, og *forsaavidt vedkommende fartøi har en saadan størrelse, som for norske fartøier begrunder registreringspligt efter lov nr. 2 av 4 mai 1901 § 1,* arbeide paa tomter og hugstpladser samt ved pakhus, lagere og *sjøboder, herunder indbefattet det i eller ved disse foregaaende arbeide med tilberedning, forædling, pakning m. v. av fisk o. l. Like med pakhus eller sjøbod stilles med hensyn til det sidstnævnte arbeide fartøi beliggende i havn, hvor bedriftens indehaver har pakhus eller sjøbod.*

   Saadant arbeide indgaar ogsaa iøvrig under forsikringen, naar det foregaar ombord i fartøi, som er registreringspligtig efter ovennævnte lov av 4 mai 1901, og utføres av personer, som ikke tilhører det egentlige skibsmandskap og ikke er antat av skibsfører eller rederiet til at medfølge fartøiet under fart til tjeneste ombord med avlønning av rederiet;
8. dykker- og dermed forbundne bjergningsarbeider;

[1]) Lov av 10 septbr. 1909 om tilsyn med arbeide i fabrikker.

9. skorstensfeining samt redning og slukning i ildebrands- 9 juni.
tilfælde;
10. *transport av varer og gods, som enten drives som selvstændig næring av saadant omfang, at der anvendes mindst 2 hester, eller drives i forbindelse med nogen av de foran i punkt 1—9 opregnede virksomheter, dog kun forsaavidt transporten foregaar med egne eller leiede transportmidler. — Skibsmandskap er utelukket fra forsikringen.*

Forsikringen, som gjælder, uanset om sysselsættelsen varer kort eller længe, er betinget av, at arbeidet enten

a. utføres for en næringsdrivende, hvis bedrift omfatter saadan syssel, eller for en forening, hvis formaal, uten at foreningen er næringsdrivende i faget, omfatter utøvelse av nogen av de ovenfor opregnede virksomheter, *dog kun forsaavidt den arbeidsløn, som utbetales av den næringsdrivende eller foreningen for ovennævnte arbeider, skjønnes at ville utgjøre mindst kr. 50,00 pr. aar, eller*
b. foregaar for statens eller en kommunes regning, eller
c. skjønnes at ville medta mindst 30 arbeidsdage og derhos mindst 300 dagsverk.

Hvor et arbeide *av nogen art som foran i punkt 1—10 omhandlet* bortsættes som entreprise eller paa akkord til arbeidslag, paahviler forsikringspligten den, for hvem arbeidet utføres, medmindre laget er stiftet og fast organisert med det formaal at drive saadant arbeide som varig erhverv. I saa fald paahviler der laget selvstændig forsikringspligt, og opfyldelsen av de arbeidsgiverne ved denne lov paalagte forpligtelser paahviler formanden under det for arbeidsgivere fastsatte ansvar [1]). Alle medlemmer av saadanne arbeidslag er forsikret.

Bortsættes forøvrig et arbeide *av nogen art som foran i punkt 1—10 omhandlet* som entreprise eller paa akkord, paahviler forsikringspligten den, der har overtat arbeidet, saafremt han, naar hensees til hans risiko med hensyn til entreprisens eller akkordens økonomiske utbytte samt til hans personlige forhold og forholdet til de av ham til arbeidets utførelse benyttede arbeidere, kan betragtes som disses arbeidsgiver. Ellers paahviler forsikringspligten den, for hvem arbeidet utføres. Begge er i tilfælde av tvist om, hvem forsikringspligten paahviler, pligtige til at avgi den i § 14 paabudte anmeldelse. Den, for hvem arbeidet utføres, er solidarisk ansvarlig med entreprenøren eller akkordtageren for præmiens indbetaling *saavelsom for opfyldelse av de arbeidsgiveren efter nærværende lovs § 9 paahvilende forpligtelser.* [2])

---

[1]) §§ 9, 14, 16.
[2]) Jfr. II.

9 juni. Utføres et arbeide under ett for flere forsikringspligtige arbeidsgivere, uten at utførelsen paa samtliges vegne besørges av nogen person, firma, forening eller lignende, saaledes at forsikringspligten er gaat over paa denne, har arbeidsgiverne at vælge en repræsentant, hvem forsikringspligten paahviler. Undlater arbeidsgiverne at vælge, eller opfylder den valgte repræsentant ikke sine heromhandlede forpligtelser, blir arbeidsgiverne solidarisk ansvarlige for disse.

Ved fartøiers lastning og losning paahviler forsikringspligten rederierne for det arbeide, som efter lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 116 og § 136 skal utføres av skibet. Ved fartøier i fast rute paahviler forsikringspligten skibets ekspeditør for alt arbeide med varernes transport mellem skibssiden og ekspeditionens pakhus eller lager samt ved stuvning eller flytning paa kai. Ved andre fartøier paahviler forsikringspligten for transport fra og til skibssiden eller ved stuvning og flytning paa kai varemottageren eller vare-avsenderen.

Tvist om, hvorvidt et anlæg eller en virksomhet gaar ind under loven, samt om, hvem der er at anse som forsikringspligtig arbeidsgiver, og om hvem der som forsikret omfattes av forsikringen, forelægges for den i § 19 omhandlede kommission til prøvelse.

Forsaavidt nogen under loven indgaaende virksomhet paa grund av særlige forhold ikke antages at medføre fare for ulykker for de ved samme beskjæftigede, kan den av Kongen fritages for forsikringspligten. Saadan fritagelse kan efter indhentet uttalelse av fabrikinspektøren meddeles av forsikringsindretningen for virksomheter, hvor der som drivkraft alene anvendes elektriske motorer paa høist $^1/_2$ hestekraft, naar virksomheten av anden grund ikke er forsikringspligtig.

Forsikring efter denne lov bortfalder for arbeidere i statens eller i norsk hovedjernbanes eller en kommunes tjeneste, naar der uten utgift for dem er tilsikret dem og deres familie saadan erstatning i ulykkestilfælde, som av Kongen findes at svare til den ved nærværende lov foreskrevne.

§ 4. I tilfælde av legemsbeskadigelse har forsikringsindretningen at yde:

a. Under den ved skaden voldte sygdom fra utgangen av den 4de uke efter ulykken: fri sykebehandling, saalænge denne er fornøden, samt en pengehjælp (sykepenger) beregnet efter 60 procent av den skadedes arbeidsfortjeneste (fuld skadebot) eller, forsaavidt arbeidsevnen kun delvis er tapt, en tilsvarende brøkdel av fuld skadebot.

b. Efter sykebehandlingens avslutning, forsaavidt skaden har medført mén, der medfører en forringelse av erhvervsevnen: en invaliderente av 60 pct. av arbeidsfortjenesten (fuldrente)

ved fuldstændig tap av erhvervsevnen (hel invaliditet), men en forholdsvis brøkdel av fuldrenten, hvis tapet i erhvervsevne er ringere (delvis invaliditet). 9 juni.

Delvis erhvervsudygtighet medfører dog ingen ret til erstatning, forsaavidt denne ikke vilde naa op til mindst 5 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste.

Fuld skadebot og fuldrente utredes med mindst 50 øre for hver virkedag eller kr. 150.00 for et aar.

§ 5. Har ulykken medført døden, skal forsikringsindretningen, foruten den skadeserstatning, der maatte være ydet efter § 4, endvidere utrede:

1. Godtgjørelse for begravelsesomkostninger med kr. 50,00.

2. En livrente fra dødsdagen av til den forulykkedes efterlatte, utgjørende:

a. For gjenlevende enke indtil hendes død eller indtil nyt egteskap, og for gjenlevende erhvervsudygtig enkemand, saalænge erhvervsudygtigheten varer, 20 pct., samt for hvert efterlatte egtebarn indtil dets fyldte 15de aar 15 pct., eller, dersom det har mistet eller senere mister ogsaa den anden av forældrene, 20 pct. av den forulykkedes arbeidsfortjeneste. Er begge forældrene omkommet og har været forsikret, erholder efterlatt egtebarn 15 pct. efter hver av dem.

Er egteskapet indgaat efter ulykken, har hverken egtefællen eller barn, avlet senere end denne, krav paa nogen rente. Det samme gjælder egtefælle, som, da ulykken fandt sted, levet skilt fra den forulykkede uten underhold av denne eller retskrav paa saadant.

Barn av forældre, der ikke har indgaat egteskap med hinanden, har, naar det er avlet før ulykken, samme ret som egtebarn.

Egtefælles og barns livrente maa ikke tilsammen overstige 50 pct. av arbeidsfortjenesten; fremkommer der efter ovenstaaende beregning et høiere beløp, blir de forskjellige erstatningsberettigedes tilkommende forholdsvis at avkorte, *dog saaledes, at egtefællen altid tilkommer 20 pct. av arbeidsfortjenesten.*

b. For den forulykkedes slegtning eller slegtninger i ret opstigende linje, hvis væsentligste forsørger han var, for tiden indtil deres død, eller indtil deres trang ophører, 20 pct. av den forulykkedes arbeidsfortjeneste. Dette beløp fordeles likelig mellem de berettigede, dog saaledes, at forældre altid utelukker bedsteforældre.

Hvis den forulykkede efterlater egtefælle eller barn eller begge dele, har dog slegtninger i ret opstigende linje kun krav paa erstatning, svarende til forskjellen mellem 50 pct.

9 juni. av den forulykkedes arbeidsfortjeneste og det beløp, der tilkommer egtefælle og barn.

Bortfalder nogen av de berettigede, indtræder de gjenværende i deres sted efter de ovenfor angivne regler.

I tilfælde av nyt egteskap utbetales enken det tredobbelte av livrentens beløp for et aar som restgodtgjørelse.

En utlændings efterlatte, som, da ulykken skedde, ikke bodde i landet, har intet erstatningskrav.

For de efter denne lov erstatningsberettigede barn beskikkes en verge.

§ 6. Den i §§ 4 og 5 omhandlede arbeidsfortjeneste beregnes efter den avlønning, som den skadede i løpet av det sidste aar har oppebaaret i den bedrift, hvori ulykken indtraf. Har den skadede ikke indehat sin stilling i bedriften et fuldt aar tilbake fra ulykkesdagen, lægges den avlønning til grund, som i dette tidsrum arbeidere av samme slags i den samme eller den nærmestliggende lignende bedrift gjennemsnitlig har oppebaaret.

Er bedriften efter sin natur i det hele eller for en del kun igang en kortere tid av aaret, blir den samlede aarsfortjeneste for de arbeideres vedkommende, der ikke beskjæftiges aaret rundt, at ansætte efter skjøn, der avgives av forsikringsindretningen, hvilket skjøn kan indankes for den i § 19 omhandlede kommission. Fortjenesten maa dog fastsættes saaledes, at den mindst beregnes efter den almindelige dagløn paa stedet for dagarbeidere av samme kjøn og alder.

Tilfældige avbrydelser i bedriften kommer ikke i betragtning.

For lærlinger og andre, der paa grund av ufuldendt utdannelse liten eller ingen løn oppebærer, samt for andre arbeidere, der midlertidig gaar for uforholdsmæssig liten godtgjørelse, beregnes arbeidsfortjenesten efter en dagløn av kr. 1,50 for mandlige og kr. 1,00 for kvindelige arbeidere. Dersom erstatningen efter denne beregning vilde utgjøre mer end den skadedes virkelige løn, nedsættes den hertil, forsaavidt og saalænge den skadede er under 20 aar, dog med iagttagelse av det i § 4, *litra b, sidste led* bestemte lavmaal.

Som aarlig indtægt gjælder, hvis den ikke bestaar av mindst for en maaned fastsatte beløp, det 300-dobbelte av den gjennemsnitlige dagsfortjeneste.

Hvad den samlede aarsindtægt overstiger kr. 1 200,00, kommer ikke i betragtning ved erstatningens beregning.

§ 8. Istedenfor de i § 4 foreskrevne ydelser er forsikringsindretningen berettiget til at skaffe den skadede fri kur og pleie paa sykehus — herunder indbefattet sindssyke-asyl.

Bor den skadede sammen med egtefælle, barn eller andre

slegtninger, kan indlæggelse paa sykehus ikke ske uten den skadedes samtykke, medmindre skadens art stiller fordringer til behandling eller pleie, som efter den behandlende læges skjøn ikke kan fyldestgjøres i hjemmet. Negter en skadet at efterkomme en lovlig beslutning om indlæggelse paa sykehus, bortfalder enhver understøttelse for ham personlig, men sykepenger kan i tilfælde som nedenfor under 3dje led bestemt ydes hans familie. 9 juni.

Under en skadet persons ophold paa sykehus skal forsikringsindretningen til saadanne personer, som efter § 5 vilde være erstatningsberettiget i tilfælde av skadedes død, yde sykepenger beregnet av arbeidsfortjenesten med 20 pct., hvis der er én, 35 pct., hvis der er to, og 50 pct., hvis der er tre eller flere saadanne forsørgede.

Oppebærer den skadede rente efter denne lov eller i henhold til lov om ulykkesforsikring for sjømænd, kan renten for den tid, han henligger paa sykehus, inddrages.

§ 9.[1]) *Er den skadede ikke for de 4 første uker enten som medlem av en sykekasse eller paa anden maate sikret fri lægehjælp og medicin samt saadanne sykepenger, som i loven om sykeforsikring foreskrevet, blir disse ydelser at utrede av forsikringsindretningen.*

Har skaden nødvendiggjort ekstra-ordinære utgifter, som ikke er den skadede tilsikret ifølge loven om sykeforsikring eller paa anden maate, bæres disse likeledes av forsikringsindretningen. Nærmere regler om, hvad der i saadanne tilfælde skal ansees som ekstra-ordinære utgifter, der ikke vedkommer kredssykekassen, blir at fastsætte i statutterne for de offentlige kredssykekasser.

§ 10. Med hensyn til sykebehandlingen og ydelser under denne efter nærværende lov (§§ 4 a og 9) kommer lov om sykeforsikring av 18 september 1909 § 26, 2det og 4de led til tilsvarende anvendelse.

Har den skadede selv med forsæt fremkaldt ulykken, tilkommer der ham ingen invaliderente.

§ 13. Inddeling i fareklasser samt præmiesatserne fastsættes av Kongen og revideres av Stortinget hvert *femte* aar, første gang i aaret 1914 inden juni maaneds utgang. Forandringen i fareklasse-inddelingen og præmiesatserne kan av Kongen til enhver tid foretages, dog saaledes, at saadanne forandringer først kan gjøres gjældende fra begyndelsen av det kalenderaar, som følger efter det, i hvilket forandringen er foretat. Beslutning om forandring maa, hvor ikke Stortinget anderledes bestemmer, være behørig bekjendtgjort mindst 2 maaneder, før den skal træde i kraft.

Omfatter en bedrift flere under forskjellige fareklasser op-

[1]) Jfr. II.

9 juni. førte virksomheter, kan forsikringsindretningen beregne præmien særskilt for hver enkelt av disse, som den efter forholdene finder at kunne holde tydelig ut fra de øvrige med hensyn til arbeidsstok og regnskapsvæsen m. v., eller den kan for den hele bedrift fastsætte en efter omstændighetene avpasset gjennemsnitspræmie. Forsikringsindretningens avgjørelse kan indankes for den i § 19 omhandlede kommission.

§ 14. Enhver indehaver av en bedrift eller virksomhet av nogen av de arter, der omhandles i nærværende lovs § 1, har — for ældre bedrifters vedkommende ved nærværende lovs ikrafttræden og for nye bedrifter *straks ved* bedriftens paabegyndelse — at indgi en skriftlig anmeldelse i to eksemplarer efter en av forsikringsindretningen avfattet formular med alle de oplysninger, som er nødvendige til avgjørelse av, hvorvidt bedriften er forsikringspligtig, samt til bestemmelse av dens fareklasse og præmie. Anmeldelserne tilstilles vedkommende tilsynsmand (§ 28), der snarest mulig har at indsende dem til forsikringsindretningen.

Forsaavidt indkrævning av præmien utføres av toldvæsenet (jfr. § 16), forholdes med hensyn til anmeldelser og lønningsopgaver, toldopsynets kontrol og regnskapsavlæggelsen overensstemmende med regler, som gives av vedkommende regjeringsdepartement.

Vedkommende arbeidsgivere skal snarest mulig meddeles underretning om, til hvilken fareklasse deres bedrifter av forsikringsindretningen er henført, og med hvilken tarifsats forsikringspræmien blir at beregne. Denne avgjørelse kan indankes for den i § 19 omhandlede kommission.

Ved enhver forsikringspligtig virksomhet skal det ved en plakat med tilstrækkelig store og tydelige bokstaver være angit, at arbeiderne er ulykkesforsikret. Plakaten blir ved tilsynsmandens foranstaltning at opslaa paa et hensigtsmæssig og iøinefaldende sted.

Arbeiderne ansees forsikret fra det øieblik, loven er traadt i kraft eller bedriften er begyndt, hvad enten anmeldelse har fundet sted og plakat er opslaat eller ikke.

§ 15. Undergaar en bedrift saadanne forandringer i henseende til gjenstand og art, som kan være bestemmende enten for dens forsikringspligt overhodet eller for dens plads i faretariffen, har bedriftens indehaver derom inden 8 dage at indgi anmeldelse gjennem tilsynsmanden.

Forsikringsindretningen avgjør derpaa, om virksomheten paa grund av den indtraadte forandring har ophørt at være forsikringspligtig, eller om den skal henføres til en anden fareklasse. Om avgjørelsen meddeles bedriftens indehaver underretning overensstemmende med § 14, *tredje* passus. Denne avgjørelse kan indankes for den i § 19 omhandlede kommission.

§ 16. Forsikringspræmien erlægges halvaarlig pr. 1 april og 1 oktober med saadanne forskud, som av forsikringsindretningen bestemmes. 9 juni.

Præmier paa mindre beløp end 8 kroner pr. aar blir dog at indbetale forskudsvis i én termin efter forsikringsindretningens nærmere bestemmelse.

For kortvarige bedrifter og for virksomheter, som kun foregaar til enkelte tider av aaret *eller i enkelte aar*, kan forsikringsindretningen fordre forskudspræmien indbetalt i én termin og til den tid, som av forsikringsindretningen for hvert enkelt tilfælde maatte bestemmes.

Saafremt særegne omstændigheter gjør det ønskelig, kan forsikringsindretningen undlate at indkræve forskudspræmie.

Forsikringsindretningen kan bestemme, at der skal svares rente med 5 pct. av præmiebeløp, som ikke svares til forfaldstid.

Arbeidsgiveren skal være pligtig til at føre lønningslister efter en av forsikringsindretningen godkjendt formular.

Endelig opgjør, ledsaget av de opgaver, som forsikringsindretningen finder fornødne, skal være indsendt fra arbeidsgiveren inden 2 maaneder efter kalenderaarets utløp eller, forsaavidt bedriften tidligere er ophørt, inden en maaned efter, at dette er skedd. Samtidig indsendes mulig resterende præmie. Forsikringsindretningen kan — om saa maatte findes hensigtsmæssig — paa egen haand istandbringe det fornødne opgjør.

I dette øiemed, saavelsom ogsaa naar forsikringsindretningen ellers finder grund til at forvisse sig om de avgivne opgavers og beregningers rigtighet, kan den la gjennemgaa de bedriften vedkommende regnskapsbøker og lister, hvorav de forsikredes antal og lønninger kan erfares.

Saafremt indehaver av en forsikringspligtig bedrift av vedvarende art i noget aar ikke har utøvet forsikringspligtig virksomhet, skal han dog være pligtig til hvert aar at avgi meddelelse herom inden den av forsikringsindretningen fastsatte frist.

Indkrævning av præmie for lastning og losning i den utenrikske trafik kan ved bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement henlægges til toldvæsenet for fartøier, som ikke gaar i fast rute.

Resterende forsikringspræmie har samme prioritet som skatter og kan inddrives ved utpantning av tilsynsmanden eller av de tjenestemænd, til hvilke avholdelse av utpantninger i almindelighet er henlagt.

§ 17. Indtræffer i en forsikringspligtig bedrift en ulykke, som vil kunne medføre erstatning efter nærværende lov, og som kan antages at ha en arbeidsudygtighet av mer end 3 dages varighet eller har døden tilfølge, har bedriftens indehaver eller den, som paa hans vegne paa ulykkestiden forestaar

9 juni. samme, snarest mulig og senest inden 3 dage derom at indgi skriftlig anmeldelse til vedkommende tilsynsmand. Denne indberetter uopholdelig ulykkestilfældet til formanden for vedkommende stedlige fabriktilsyn. Tilsynsmanden skal derpaa snarest anstille undersøkelse til indhentelse av oplysninger om:

1. Aarsaken til og de nærmere omstændigheter ved ulykkestilfældet;
2. ulykkens omfang og de skadede personers tilstand;
3. de ved ulykken dræptes efter denne lov erstatningsberettigede efterlatte;
4. den eller de skadedes lønningsforhold.

Arbeidsgiveren er pligtig til at bistaa tilsynsmanden med at utfylde de av forsikringsindretningen til ovennævnte formaal utfærdigede skemaer.

Tilsynsmanden indsender derefter anmeldelsen, ledsaget av disse oplysninger, uopholdelig til forsikringsindretningen, der, om den finder det fornødent, kan la anstille retslig avhørelse angaaende ovennævnte spørsmaal.

Til forhørsforretningen varsles — foruten tilsynsmanden — arbeidsgiveren, formanden i den sykekasse, hvori den skadede maatte være forsikret, samt den eller de erstatningsberettigede eller, i tilfælde, deres verge eller fuldmægtig.

Sagkyndige kan i fornødent fald tilkaldes. Samtlige med forretningen forbundne omkostninger utredes av forsikringsindretningen som en med dennes bestyrelse forbundet utgift.

§ 18. Saasnart de fornødne oplysninger er indkommet til forsikringsindretningen, træffer denne uten ophold forføining til utredelse av saadan erstatning, som ulykken efter denne lovs forskrifter findes at medføre. Kan forsikringsindretningens avgjørelse paa grund av omstændighetene ikke oppebies, har tilsynsmanden foreløbig at skaffe den fornødne bistand.

Indtil lægebehandlingens avslutning fastsættes erstatningen (sykepenger) foreløbig. Naar lægebehandlingen er avsluttet, finder ansættelse av invaliderente sted; dog kan ogsaa denne, forsaavidt den paa grund av tilfældets beskaffenhet fremdeles ikke lar sig endelig bestemme, fastsættes for bestemte tidsrum, efter hvis utløp den endelige ansættelse finder sted.

Den erstatningsberettigede gives ufortøvet skriftlig underretning om forsikringsindretningens avgjørelse og om de hensyn, der ved samme er kommet i betragtning, og skal kunne forlange sig tilstillet avskrift av de av tilsynsmanden indsendte oplysninger.

§ 21. Indtræder der en væsentlig forandring i de forhold, der har været bestemmende ved fastsættelsen av den *endelige invaliderente*, kan den undergives ny prøvelse og efter omstændighetene forhøies, nedsættes eller ganske ophæves.

Er den skadede, for hvem en erstatning var fastsat i henhold til § 4, senere som følge av beskadigelsen avgaat ved døden, maa andragende om erstatning til de efterlatte indgives til forsikringsindretningen inden to aar efter den skadedes død. 9 juni.

Med hensyn til fremgangsmaaten i de foranstaaende tilfælde kommer bestemmelserne i §§ 18 og 19 til anvendelse.

Forhøielsen av erstatningen kan alene kræves for tiden, efterat forlangende derom er fremsat. Nedsættelse eller ophævelse av samme træder i kraft fra den dag, da den erstatningsberettigede har faat meddelelse om beslutningen.

§ 22. Dagpenger under sygdom betales ukentlig efterskudsvis, begravelsesomkostninger snarest mulig efter dødsfald.

De regelmæssige penge-erstatninger til de skadede eller livrente til deres efterlatte utbetales *forskudsvis hver maaned, eller kvartalsvis, naar forsikringsindretningen finder dette hensigtsmæssig. Hvis vedkommende i løpet av maaneden eller kvartalet avgaar ved døden, eller erstatningen av anden grund i denne tid ophører, pligter vedkommende ikke at tilbakebetale det formeget mottagne.*

§ 25. Naar erstatningsberettiget person tar bopæl utenfor riket, bortfalder enhver ret til erstatning. Er den erstatningsberettigede norsk borger, skal han dog, naar han inden 20 aar tar bopæl i riket og derom fremsætter krav, være berettiget til at nyde aarlig erstatning, hvilken i saa fald løper fra det tidspunkt, da krav herom fra den hjemvendte fremsættes for forsikringsindretningen.

Fra ovennævnte bestemmelse saavelsom fra bestemmelsen i denne lovs § 5 om, at en utlændings efterlatte, som, da ulykken skedde, ikke bodde i landet, intet erstatningskrav har, kan gjøres undtagelse for borgere i de land, med hvilke der av Kongen maatte træffes overenskomst om gjensidighet.

Utbetaling til renteberettiget person ophører, naar og saalænge han avsoner frihetsstraf av længere varighet end en maaned eller i længere tid end en maaned hensitter i nogen tvangsarbeids- eller forbedringsanstalt.

Har han hustru eller barn under 15 aar at forsørge, tilkommer der hende og vedkommende barn de saaledes bortfaldende rentebeløp.

§ 26. *Medfører et ulykkestilfælde i større eller mindre grad erhvervsudygtighet, der skjønnes at ville vedvare i længere tid eller for bestandig, kan forsikringsindretningen paa skadedes begjæring for at hjælpe ham til en levevei utbetale ham indtil $^1/_4$ av kapitalværdien av den aarlige erstatning, som tilkommer ham, beregnet efter de regler, som til enhver tid gjælder for indretningen. Utbetalingen er betinget av, at ansøkeren paa tilfredsstillende maate godtgjør, at der er utsigt til, at den nævnte hensigt derved vil opnaaes. Efter utbetalingen nedsættes den aarlige erstatning med*

9 juni. *en til den utbetalte kapitalværdi svarende brøkdel av dens oprindelige værdi.*

§ 27. Findes en forsikringspligtig bedrift at frembyde særlig fare for de i samme beskjæftigede arbeidere, kan forsikringsindretningen foranledige undersøkt paa stedet enten ved de i fabriktilsynsloven anordnede tilsynsmyndigheter eller ved særlig dertil befuldmægtigede, hvorvidt og i tilfælde hvorledes faren lar sig forebygge. Kan faren ikke forebygges, eller efterkommes ikke de av forsikringsindretningen i saa henseende stillede fordringer, er denne berettiget til at henføre bedriften under en høiere fareklasse, eller, hvis den allerede staar i eller er opflyttet til høieste fareklasse, at forhøie dens præmiesats yderligere indtil det 3-dobbelte. Denne avgjørelse kan indankes for den i § 19 omhandlede kommission.

Forsikringspligtige bedrifter, som træffer særlige foranstaltninger til forebyggelse av ulykker, kan, naar fabriktilsynets anordninger iøvrig er befulgt, av Kongen bevilges nedsættelse av den tarifmæssige præmie med indtil 5 pro mille av arbeidsfortjenesten.

§ 28. I hver kommune skal der av kommunestyret beskikkes en eller, dersom forsikringsindretningen finder det nødvendig, flere tilsynsmænd for forsikringsindretningen.

De ansættes paa 3 maaneders gjensidig opsigelse. De beskikkede tilsynsmænds navn og bopæl blir behørig at bekjendtgjøre. Kommunens ordførere og viceordførere kan ikke være tilsynsmænd.

Tilsynsmændene har, hver inden sit distrikt, at vareta forsikringsindretningens tarv og forøvrig at gaa denne tilhaande overensstemmende med, hvad der ved nærværende lov eller ved særlig instruks blir anordnet.

I saadan utstrækning, som det findes hensigtsmæssig, kan forsikringsindretningen bestemme, at tilsynsmændenes virksomhet ogsaa skal omfatte arbeider, som drives utenfor deres bostedskommune, men som ledes fra et inden denne beliggende forretningskontor.

Tilsynsmændene nyder for sit arbeide en passende godtgjørelse, der fastsættes av kommunestyret og utredes med en halvpart av kommunekassen og en halvpart av forsikringsindretningen som en del av utgiftene ved dennes bestyrelse. Kommunen er ansvarlig for de dem betrodde oppebørsler, men kan for disse kræve behørig sikkerhet stillet.

§ 29. Bestemmelserne i § 47 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. *av 10 september 1909* skal ogsaa gjælde for retsmedlemmer og andre funktionærer, som i medfør av nærværende lov har anledning til at bli bekjendt med en virksomhets drifts- og forretningsforhold.

§ 38. Arbeidsgivere *og andre*, som ikke til rette tid efter-

kommer de dem ifølge §§ 14 *(jfr. § 1)* 15, 16 og 17 paa- 9 juni.
hvilende forpligtelser til at avgi anmeldelser, føre lønningslister, levere opgjør og beregninger eller indsende regnskaper, eller som meddeler urigtige opgaver om tiden for en bedrifts paabegyndelse eller avslutning, om arbeiderantal eller lønninger, eller som foretar nogen nedsættelse eller noget fradrag i lønnen av hensyn til forsikringspræmien, *eller som negter at yde tilsynsmanden den i § 17 omhandlede bistand,* straffes med bøter, forsaavidt gjerningen ikke efter sin beskaffenhet indgaar under et strengere straffebud.

Undlater vedkommende efter ilagt bot *trods opfordring* fremdeles at efterkomme sine forpligtelser, kan han ilægges fornyet bot.

§ 39. Indehaver av forsikringspligtige bedrifter skal efter eget ønske kunne medtages i forsikringen sammen med sine arbeidere. Likeledes kan de forlange medtat de ved bedriften ansatte personer, som efter sin stilling ikke indgaar under tvangsforsikringen.

De nærmere regler for den frivillige forsikrings begyndelse og ophør fastsættes av forsikringsindretningens styre. Forøvrig gjælder de i nærværende lov fastsatte bestemmelser ogsaa for den frivillige forsikring.

§ 41. Saker, der reiser sig av denne lov, er fritat for rets- og skrivergebyr samt for benyttelse av stemplet papir.

Stevnevidnernes gebyrer utredes av det offentlige.

Postforsendelser vedkommende forsikringen er portofrie *overensstemmende med lovgivningens almindelige regler om portofrie forsendelser.*

II.

Av ovenstaaende bestemmelser træder § 9 i kraft den 3 juli 1911. Samtidig utgaar av § 1, 4de led, sidste punktum ordene: »Saavelsom for opfyldelse av de arbeidsgiveren efter nærværende lovs § 9 paahvilende forpligtelser«. De øvrige forandringer træder i kraft 4 uker efter denne lovs bekjendtgjørelse i Lovtidenden.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 9 juni.

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 § 1 skal en del planter, som vokser paa statens fjeldstue-eiendomme paa Dovre, nemlig Fokstuen (gnr. 2, brnr. 1), Hjerkinn (gnr. 1, brnr. 1) begge i Dovre herred, Kristians amt, for den sidstnævnte eiendoms vedkommende tillike delvis i Søndre Trondhjems amt, samt Kongsvold (gnr. 62, brnr. 1) og Drivstuen (gnr. 60,

*) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor navnene paa de fredede planter er indtat.

9 juni. brnr. 1) begge i Opdals herred, Søndre Trondhjems amt, være fredet mot indsamling og ødelæggelse.

II. Fredningsbeslutningen blir at kundgjøre ved opslag paa de nævnte fjeldstuer og forøvrig paa de steder inden vedkommende distrikter, hvor amtmændene finder, at opslag hensigtsmæssig bør finde sted.

9 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 22 mai 1875 angaaende adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger meddeles stadfæstelse paa den av kjøpstaden Drøbaks bystyre under 19 april 1911 fattede beslutning til vedtægt for byen angaaende avgift av offentlige forestillinger.

9 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Lærdals herred, Nordre Bergenhus amt, under 4 mai 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

9 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Torskens herred, Tromsø amt, under 8 april 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

9 juni. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles approbation paa den av bystyret for Stenkjærs ladested under 20 april 1911 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

9 juni. **Kongelig resolution*****), hvorved § 43 i reglement vedrørende anvendelsen av lov om registrering av skibe av 4 mai 1901, bifaldt ved kongelig resolution av 23 juli 1902 med forandringer av 14 juli 1909, gives saadan tilføielse:

»Registerføreren skal uopholdelig underrette saavel departementet og vedkommende toldkasserer som kontrolrevisionen for skibsmaalingen om navnforandringen.«

---

*) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

Kongelig resolution*), hvorved den ved kongelig reso- 9 juni.
lution av 7 mai 1898 stadfæstede vedtægt angaaende forbud mot anvendelse av pigtraad til gjærde i Enebaks herred, Akershus amt, ophæves.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om 9 juni.
ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 § 2 meddeles approbation paa en av Merakers herredsstyre i Nordre Trondhjems amt i møte den 1 april 1911 fattet beslutning om optagning av streifende hund.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 6 i lov 9 juni.
om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hillesøy herred, Tromsø amt, i møte den 12 november 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov an- 9 juni.
gaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at den i samme lovs § 13 for tiur og aarhane bestemte jagttid om vaaren (15 mai—31 mai) for Buskeruds amts vedkommende, forandres til tiden fra og med 5 til og med 15 mai.

Denne bestemmelse gjælder indtil videre — dog ikke længer end til utgangen av 1915.

**Kongelig resolution†), hvorved de i møte den 23 mars 9 juni.
1911 vedtagne regler for fællesfløtning i Tromsas vasdrag i Ringebu herred, Kristians amt, approberes som gjældende indtil videre i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 89 i lov 9 juni.
om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Molde bystyre i møte den 1 mars 1911 fattede beslutning om anvendelse av bergensk hulmur ved opførelse av murbygninger i Molde.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at kon- 9 juni.
firmationen i Hølandets sogn av Grongs prestegjeld i Trondhjems stift blir for fremtiden at avholde en søn-

*) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
**) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor beslutningen er indtat.
***) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor vedtægtene er indtat.
†) Bekjendtgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor reglene er indtat.

9 juni. dag i juni maaned istedenfor — som hittil — en søndag i oktober.

9 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. forretningene som politimester i tinglagene Gransherred og Tinn, som i henhold til kongelig resolution av 25 januar 1908 utføres av den paa Notodden i Hitterdal stationerte politifuldmægtig ved Telemarkens politimesterembede, fra 1 juli 1911 indtil videre blir at utføre av politimesteren paa Saaheim i Tinn.

9 juni. **Kongelig resolution,** hvorved stedene Sandnessjøen, Stokmarknes, Melbo og Lyngør tillates valgt som hjemsted for registreringspligtige skibe uten hinder av bestemmelsen i lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 § 1 om, at der som saadant hjemsted alene maa vælges havn, hvor der er toldsted — mens tilsvarende tilladelse ikke gives, forsaavidt angaar stedet Abelvær.

9 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Lensmand og amtmand fritages herefter for at avgi særskilt beretning om utsigtene for aarsveksten og om høstens tilstrækkelighet.
2. Amtmændene paalægges at indsende særskilt beretning, naar aarsveksten i det hele eller nogen del av denne er saa mislig, at der kan bli spørsmaal om ekstra-ordinære foranstaltninger fra det offentliges side til avhjælpelse av uaarets værste følger.
3. Beretning om utsigtene for aarsveksten blir at avgi av amtenes landbruksfunktionærer paa den maate, som av Landbruksdepartementet bestemmes.
4. Beretning om høstens utbytte avgives av lensmænd og amtmænd efter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse.

9 juni. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av generalforsamling i Bergens Pensionsindretning den 1 mars 1911 vedtagne ændring av § 10 i indretningens ved kongelig resolution av 29 mars 1884 med flere resolutioner stadfæstede love.

9 juni. **Kongelig resolution,** hvorved de av Stortinget den 11 mai d. a. fattede beslutninger[1]) angaaende indtægter

---

[1]) Se St.prp. 1, hovedp. II. Indst. S. nr. 145 og 147, St.tid. side 1676—1679.

Der besluttedes bl. a.:

1. Lønnen for Stortingets regnskapsfører fastsættes til kr. 600,00 pr. aar fra 1 juli 1911.
2. For stenografkorpset gjælder følgende lønsregulativ fra 1 januar 1912:

og utgifter under statsbudgettets hovedpost II, Stortinget og Statsrevisionen for terminen 1 juli 1911—30 juni 1912 samt angaaende fastsættelse av et nyt lønsregulativ for Stortingets stenografkorps og endel andre funktionærer ved Stortinget tages tilfølge. 9 juni.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa love for Frydenlunds Bryggeris Pensionskasse i Kristiania. 9 juni.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Stadsbygdens sparebank i møte den 20 mars 1911 vedtagne ændringer i §§ 19 og 21 i sparebankens ved høieste resolutioner av 11 september 1891 og 9 februar 1897 stadfæstede plan. 9 juni.

Kongelig resolution, hvorved de i henhold til lodsloven av 26 mai 1899 §§ 8 og 9 ved kongelig resolution av 24 februar 1900 m. v. fastsatte bestemmelser om lodsoldermandskaper, lodsstationer og lodsningsdistrikter forandres derhen, at efternævnte lodsstationer faar følgende lodsningsdistrikter: 9 juni.

Vallø station:

Som for Skjærhalden station og desuten vestover til linjen fra Kjønnøens sydpynt over Stangholmen, Lille Fluer, Røsholmen og Bæverskjærene tilsjøs. I Frierfjorden gaar distriktet til avløsningsstationen i Porsgrund.

Jærsø, Vrængen, Vasser, Ula, Fredriksvern, Nevlunghavn, Helgerøen, Langesund og Straaholmen stationer:

Som for Vallø station.

Kragerø station:

Farvandene mellem en linje fra Kjønnøens sydpynt over Stangholmen, Lille Fluer, Røsholmen og Bæverskjærene tilsjøs samt en linje fra eidet ved Kilsund over Jarnestangen tilsjøs.

For chefen for referentvæsenet kr. 4000,00 aarlig.
For stenografformænd kr. 3400,00 stigende med 2 alderstillæg à kr. 300,00 efter 3 og 6 aars tjeneste til kr. 4000,00.
For stenografer kr. 1800,00 stigende med 5 alderstillæg à kr. 300,00 efter 3, 6, 9, 12 og 15 aars tjeneste som stenografer til kr. 3300,00 og for aspiranter kr. 1400,00 aarlig.
Samtlige med forpligtelse til indskud i en oprettendes vikarkasse.

3. For Stortingets telefonistinde fastsættes en begynderløn av kr. 720,00 aarlig stigende med 2 alderstillæg à kr. 120,00 efter 3 og 6 aars tjeneste til kr. 960,00.

9 juni. Portør station:

Som for Kragerø station.

Risør station:

Som for Portør station og desuten vestover til en linje fra fastlandet over Skotholmen og Rosbaaen tilsjøs.

Lyngør station:

Som for Risør station.

Narestø station:

Som for Tvedestrand station og desuten vestover til en linje fra Vaarberget over Utkiksberget paa Aagerøen tilsjøs.

Arendal station:

Som for Narestø station.

Grimstad station:

Farvandene mellem linjer fra nordostpynten av Flostadøen og Bonden tilsjøs og fra Vaarberget over Utkiksberget paa Aagerøen tilsjøs.

Lillesand station:

Mot øst som for Grimstad station og mot vest til en linje fra Natvigtangen over Klaaholmen tilsjøs.

9 juni. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til ordførerne i helseraadene:

Herved henledes helseraadenes opmerksomhet paa de benzolholdige tjærepræparater, der under navn av siderosthen, lubrose, adiodon o. s. v. finder anvendelse til bestrykning av jern (til beskyttelse mot rust) og av cementstøpninger m. m. Der er derved baade her i landet og i utlandet indtruffet forgiftninger, tildels med dødelig utfald, som følge av de dampe, som utvikles av disse præparater.

Det er derfor ønskelig, at der ved deres anvendelse iagttages særlig forsigtighet, specielt derved, at der ikke arbeides med disse præparater i lukkede eller daarlig ventilerte rum, medmindre der paa mekanisk vei sørges for rikelig tilførsel av frisk luft. Specielt maa det haves for øie, at dampene paa grund av sin tyngde let kan samle sig paa bunden av brønder og lignende beholdere, selv om disse er aapne oventil.

Forøvrig henvises til en meddelelse fra Medicinalstyrelsens kemiker, dr. S. Schmidt-Nielsen, om forgiftning ved benzoldamp o. lign. indtat i »Tidsskrift for den Norske Lægeforening« nr. 12—1911. Forsaavidt nogen helseraadsordfører ikke skulde være i besiddelse av tidsskriftet, vil separatavtryk paa anmodning kunne tilstilles ham herfra.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, som hadde utbedt departementets uttalelse om lovligheten av endel beslutninger, som et sognestyre hadde fattet i et møte, som var avholdt uten herredsordførerens medvirkning overensstemmende med landsformandskapslovens § 20. 9 juni.

I anledning herav uttaler departementet, at det av bestemmelserne i landsformandskapslovens andet kapitel, jfr. særlig §§ 20, 28, 30 og 36, med tydelighet fremgaar, at herredets ordfører skal besørge indkaldelse til og lede møter av de særskilte sognestyrer for herredets forskjellige sogn paa samme maate som møter av det hele herredsstyre, og at der for disse særskilte sognestyremøter i det hele ingen anden særregel gjælder end den i lovens § 20 opstillede om valg av opmand, naar herredsordføreren, som henhørende til et andet sogn, ikke er stemmeberettiget deltager i vedkommende sognestyremøte. Den i nærværende tilfælde benyttede fremgangsmaate, som er begrundet i særlige forhold og praktiske hensyn under den paagaaende kirkebygning inden sognet, er saaledes ikke stemmende med loven. Da den foreliggende uregelmæssighet udelukkende er av formel art, idet herredsordføreren ikke var stemmeberettiget medlem av vedkommende sognestyre, antar departementet dog, at der efter omstændighetene ikke er føie til at reise nogen indvending mot lovligheten av de enstemmig fattede beslutninger. Departementet forutsætter imidlertid, at der for fremtiden blir forholdt overensstemmende med formandskapslovens forskrifter i heromhandlede henseende.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes, at der fra Lindaas og Austrheims jordmordistrikter i Søndre Bergenhus amt utskilles et nyt distrikt, Lindaasneset, omfattende gaardsnummer 121, 122, 124, 125, 126, 127 av Lindaas herred samt gaardsnummer 128 til og med 136 av Austrheims herred. 10 juni.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa forandring i § 3 i de ved høieste resolution av 14 december 1897 stadfæstede statutter for »Understøttelsesfond for enslige ugifte Kvinder i Skaare Sogn«. 12 juni.

Rundskrivelse fra Finans- og Told-Departementet til amtmændene: 14 juni.

Til efterretning og kundgjørelse for de inden amtmandens embedsdistrikt værende politimyndigheter meddeles, at post 8 i »Bestemmelser angaaende fritagelse for alminde-

14 juni. lig avgift eller told av brændevin, som ikke skal anvendes til drik«*) git i henhold til brændevinstilvirkningslovens § 39 den 12 september 1908, herefter skal lyde saaledes:

»8. Skal brændevin, denaturert med terpentinolje eller med metylalkohol og pyridinbaser, forsendes til sted, beliggende utenfor det, hvor det utleveres, maa forsendelsen ske i kar, som forsynes med toldvæsenets eller kontrolvæsenets plombering eller forsegling, og underretning derom meddeles til vedkommende politimyndighet paa mottagelsesstedet.

Er brændevinet denaturert med terpentinolje, tilkalder mottageren vedkommende politimyndighet, som derpaa bryter forseglingen og undersøker, om indholdet er i orden, samt meddeler bevidnelse herom til avsendelsesstedets told- eller kontrolvæsen.

Er brændevinet denaturert med metylalkohol og pyridinbaser, sender mottageren til avsendelsesstedets told- eller kontrolvæsen bevidnelse om brændevinets mottagelse, ledsaget av oplysning om den fundne vegt og om forseglingens tilstand. Er ikke vegt og forsegling i orden ved mottagelsen, meddeler han derhos underretning herom til vedkommende politimyndighet«.

14 juni. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Stavangers amt i anledning av en indkommet klage over et forlikskommissærvalg (valg paa varamand), hvor valget var kundgjort til avholdelse til et bestemt klokkeslet uten angivelse av noget tidspunkt for stemmegivningens avslutning.

Departementet uttaler, at forlikslovens taushet i dette punkt ikke bør kunne paaberopes til fordel for en valgberammelse, som holder tidspunktet for stemmegivningens avslutning aapent. Det følger av forholdets natur, at det ikke bør være overlatt valgbestyrelsen under valgforretningen vilkaarlig at avgjøre, naar adgangen til at stemme skal være lukket. Ogsaa hensynet til vælgerne tilsiger, at allerede den kundgjorte valgberammelse indeholder angivelse av tidspunktet saavel for stemmegivningens begyndelse som dens avslutning.

Efter foranførte, og da der i det foreliggende tilfælde heller ikke synes at være levnet vælgerne rimelig tid til deltagelse i valget, fandt departementet med amtmanden, at valget burde underkjendes og nyt valg paabydes.

14 juni. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt i anledning av en forespørsel fra et formandskap om lovligheten av den ved valg av varamænd for formandskapets medlemmer benyttede fremgangsmaate. Valget

*) Se Lovtidendens 2den avdeling 1908 side 411 og 412.

paa formænd var fremkommet som forholdsvalg med 2 officielle valg- 14 juni.
lister, hver lydende paa 3 kandidater, hvorav to kumulert én gang. Ved avstemningen opnaadde den ene liste 2 og den anden 3 formandspladser, hvorfor den første liste fik bare én varamand, den anden ingen. For besættelse av de ledige varamandspladser (1 + 3) blev derpaa ved almindelig flertalsvalg underett utkaaret 4 varamænd. Herimot blev nedlagt indsigelse med paastand om, at der rettelig skulde være foretat utfyldende varamandsvalg særskilt for hver av de to partigrupper, resp. én varamand til den allerede valgte for den ene liste og 3 varamænd for den anden liste.

Departementet uttaler, at der ved flertalsvalg paa formandsvaramænd i henhold til formandskapslovens § 8, første leds sidste punktum, efter departementets mening maa utkaares særskilte varamænd for hver enkelt partigruppe, saaledes at hver gruppes formænd faar sine særskilte varamænd, som ved forfald inden gruppen tilkaldes i den nummerorden, hvori de er valgt. Det stedfundne valg paa 4 varamænd underett for de to grupper formænd, hvorefter en og samme person vil kunne optræde som varamand snart for den ene og snart for den anden gruppe, kan derfor ikke opretholdes, men nyt valg paa varamænd maa forsaavidt foretages.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori 15 juni.
meddeles, at ifølge skrivelse fra Utenriksdepartementet av 9 ds. har Marokko tiltraadt den i Berlin den 3 november 1906 avsluttede internationale radiotelegraf-overenskomst med tillægsoverenskomst av samme datum.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet, hvorefter det har 15 juni.
bestemt, at § 75 i det for Statsbanerne gjældende driftsreglement (approbert i henhold til kongelig resolution av 22 december 1879) gives følgende tillæg, som blir gjældende fra 1 juli 1911:

»Ved stationer, hvor ankommet stykgods utbringes ved jernbanens forføining, vil varemottagere mot at erlægge den herfor bestemte godtgjørelse faa sig tilbragt det til dem ankomne stykgods, medmindre de selv skulde ønske at avhente det. I saa fald maa de derom skriftlig underrette vedkommende station«.

Kongelig kundgjørelse*)[1]) om arve-avgift, otteprocentskat og tiendevogsleding til statskassen i budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912. 16 juni.

---

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) Se St.prp. nr. 7. Indst. S. nr. 154, St.tid. side 1792—1794.

16 juni.

Post 1.

Skattebeslutning angaaende arve-avgift.

§ 1. I budgetterminen 1 juli 1911 til 30 juni 1912 skal der til statskassen erlægges avgift av den i dette tidsrum faldende arv, som enten efter loven, testamente eller overenskomst tilfalder andre end arvelaterens egtefælle, efter nedenstaaende regler:

a. Av arv, som tilfalder arvelaterens slegtninger i ret nedstigende linje samt adoptivbarn, der er adoptert før deres fyldte attende aar, erlægges:
av de første kr. 3 000,00 av hver enkelt arvelod intet,
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . . en pct.
av — » - 40 000,00 . . . to »
av — » - 50 000,00 . . . tre »
av — » - 50 000,00 . . . fire »
av dens overskytende beløp . . . . . fem ».

b. Av arv, som tilfalder arvelaterens forældre, erlægges:
av de første kr. 3 000,00 . . . intet,
av de næste - 10 000,00 . . . tre pct.
av —»— - 10 000,00 . . . fire »
av —»— - 30 000,00 . . . fem »
av —»— - 50 000,00 . . . seks »
av det overskytende beløp . . . syv ».

c. Av arv, som tilfalder arvelaterens søskende eller disses slegtninger i ret nedstigende linje eller arvelaterens egtefælles slegtninger i ret nedstigende linje, ret opstigende linjes første led og første sidelinje eller egtefæller av arvelaterens slegtninger i de samme linjer og led — erlægges:
av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelod seks pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . syv pct.
av — » - 30 000,00 . . otte »
av — » - 50 000,00 . . ni »
av dens overskytende beløp . . . . . ti ».

d. Av arv, som tilfalder legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsaavidt de har almennyttige formaal, og styret har sit sæte her i landet, erlægges fem pct., medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familie fortrinsret til nydelse av renterne, i hvilket tilfælde der blir at erlægge avgift efter reglene i følgende litr. e.

e. Av al anden arv erlægges:
av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelod ti pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . elleve pct.
av — » - 30 000,00 . . tolv »
av — » - 50 000,00 . . tretten »
av — » - 100 000,00 . . fjorten »
av dens overskytende beløp . . . . . femten ».

§ 2. Med arv blir at likestille arveforskud saavelsom legater og gaver, som tilfalder nogen ved dødsfald, derunder indbefattet kontraktmæssige gaver, der ikke er fuldbyrdet ved giverens død, alle gaver, der gjøres paa dødsleiet eller i den sidste maaned før giverens død, selv om de er fuldbyrdet, forinden denne indtræder, samt alle gaver, ved hvilke giveren for sin levetid ubetinget eller under visse betingelser har forbeholdt sig raadigheten over gavens gjenstand eller retten til dens avkastning. 16 juni.

§ 3. Naar en arvelater efter naadd 65 aars alder i de sidste 12 maaneder før sin død bortgir sin formue eller nogen del av denne til en enkelt eller flere arvinger, ansees, hvad der saaledes bortgives, som arveforskud. Til arvinger regnes arvelaterens slegtninger i ret nedstigende linje og adoptivbarn samt enhver, som ved det tidspunkt, da midlerne bortgaves, var betænkt i arvelaterens testamente eller hørte til arvelaterens nærmest berettigede arvinger efter loven eller disses slegtninger i ret nedstigende linje.

§ 4. Omkostninger og gaver av den i arvelovens § 12 omhandlede art, der ydes til barn eller paarørende, saavelsom gaver av anden art, naar de tilsammenlagt for hver enkelt arving ikke overstiger kr. 1 000,00, ansees ikke som arveforskud. Hvad der ydes til utdannelse av barn eller paarørende, ansees alene som arveforskud, naar dette har været arvelaterens vilje.

§ 5. De foran nævnte livsgaver og arveforskud er avgiftspligtige i overensstemmelse med de regler, som er gjældende ved arvefaldet. Dog skal de regler befølges, som gjaldt paa den tid, da gaven eller forskuddet ydedes, dersom disse leder til en lavere avgift eller til avgiftsfrihet.

§ 6. Hvis arving, som har mottat forskud, er avgaat ved døden før arvelateren, blir avgiften at tilsvare av hans bo eller arvinger.

§ 7. Fra avgiftspligten undtages:

a. Boer, hvis hele beholdne arvefaldne formue er under kr. 1 000,00.
b. Arvemidler, der som arv efter arvelaterens slegtning i ret opstigende linje henstaar i uskiftet bo hos dennes gjenlevende egtefælle, forsaavidt de tilfalder sidstnævnte eller arvelaterens søskende eller disses slegtninger i ret nedstigende linje.
c. Arvemidler, der tilfalder personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død, forsaavidt angaar den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 1 000,00.

Finansdepartementet kan frita arveforskud for avgift, naar billighet findes at tale derfor, saaledes naar de bortgivne midler forinden avgiftspligtens indtræden har vist sig værdiløse eller er blit betydelig forringet i værdi, eller naar de helt eller delvis er forbrukt av mottageren, og dennes økonomiske forhold er mindre gode.

16 juni. § 8. Forøvrig følges forskriftene i den gjældende lovgivning om arve-avgiften.

Post 2.

Skattebeslutning angaaende otteprocentskat og tiendevogsleding.

I budgetterminen 1 juli 1911—30 juni 1912 erlægges til statskassen otteprocentskat av leding og andre jordeboksrettigheter samt tiendevogsleding efter de om disse avgifter hittil gjældende bestemmelser.

Dog bortfalder otteprocentskatten av de omhandlede avgifter, naar de er solgt til avgiftsyderen selv.

Paa samme maate bortfalder ogsaa tiendevogsledingen, forsaavidt den leding, hvorav samme svares, er avhændet til yderen.

16 juni. **Plakat***) om forbud mot transport av stikkelsbærplanter fra ethvert sted inden Bergens by og Søndre Bergenshus amt.

I kraft av lov om forbud mot indførsel og transport av stikkelsbærplanter m. v. av 25 april 1907 bestemmes herved:

1. Foruten fra ethvert sted inden den del av landet, der bestaar av de i plakater av 25 april og 31 august 1907 samt 10 september 1909 og 19 juli 1910 nævnte amter, skal endvidere transport av stikkelsbærplanter eller dele derav, stikkelsbær dog ikke indbefattet, være forbudt fra ethvert sted inden Bergens by og Søndre Bergenhus amt, saafremt speciel tilladelse til saadan transport ikke er meddelt av Landbruksdepartementet i henhold til nævnte lovs § 2.
2. Overtrædelse av dette forbud medfører strafansvar.
3. Denne plakat træder i kraft straks.

16 juni. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Træna herred, Nordlands amt, under 27 mars 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.:

16 juni. **Kongelig resolution*****), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ramnes herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 19 april 1911 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet:

---

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

**) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor vedtægtene er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 38, 2det passus, i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at utkastning av fiskehoder og fiskerygger skal være forbudt i Berlevaags havn, Finmarkens amt, indenfor en ret linje, trukket fra ytterste (østligste) pynt av Trønderneset (Fyrneset) til M. Stefansens brygge paa Revnes. 16 juni.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 65, jfr. § 66, bestemmes, at grænserne for Vallø brandkommune i Sems herred, Jarlsberg og Larviks amt, forandres saaledes, at de falder sammen med de grænser, som ved kongelig resolution av 7 august 1906 er fastsat for stedets bygningskommune. 16 juni.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 23, jfr. § 27, meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av bygningsrepræsentantskapet for Orkedalsørens brand- og bygningskommune i møte den 23 mars 1911 vedtagne regler for brandvernet sammesteds. 16 juni.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23 og 69 bestemmes: 16 juni.

1. At der meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Narviks bystyre i møte den 23 mars 1911 vedtagne regler for brandvernets ordning sammesteds.
2. At det ved den Norske Regjerings resolution av 21 november 1905 approberte reglement for Narviks brandkorps ophæves.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 19 meddeles godkjendelse av den av Narviks bystyre i møte den 23 mars 1911 fattede beslutning angaaende forandringer i § 2 i det ved kongelig resolution av 22 januar 1910 godkjendte regulativ angaaende betaling for feining sammesteds. 16 juni.

Kongelig resolution hvorved bestemmes: 16 juni

I. Fra 1 oktober 1911 at regne skal Kjelviks annekssogn av Maasø prestegjeld i Tromsø stift overgaa til et eget, Kjelviks, prestegjeld, hvis sogneprest tillægges:

---

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
**) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor reglene er indtat.
***) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor beslutningen er indtat.

16 juni.

a) Samtlige inden sognet faldende prestelige indtægter;
b) et bidrag av det Nordlandske Kirke- og Skolefond paa kr. 1400,00 aarlig;
c) et bidrag av Kjelviks kommune paa kr. 300,00, som dog skal bortfalde, efterhvert som sognets lovbestemte bidrag til prestens avlønning bringer indtægtene op i kr. 3000,00 aarlig;
d) bruken av den i Honningsvaag indkjøpte prestegaard og — indtil det dertil indkjøpte jordstykke kan bli opdyrket — en godtgjørelse for avsavn av jordvei av nævnte fond, stor kr. 200,00 aarlig.

II. Sognepresten i det tilbakeværende Maasø prestegjeld tillægges — foruten de inden sognet faldende prestelige indtægter:

1) Den fisketiendegodtgjørelse og embedskapital, som nu tilligger Maasø sognekald,
2) et lønsbidrag av det Nordlandske Kirke- og Skolefond paa kr. 600,00 aarlig og
3) et bidrag av Maasø kommune paa kr. 200,00 aarlig, som dog skal bortfalde, efterhvert som embedets indtægter naar op i kr. 3000,00.

III. — — — —. IV. — — — —. V. — — — —.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Det tillates, at et i Heradsbygden i Elverums prestegjeld under Søndre Østerdalens provsti i Hamars stift opført forsamlingshus — efter at være forsynt med en korlignende utvidelse efter tegning av en arkitekt — indvies til kirkelig bruk for indtil videre og under forutsætning av, at det forsvarlig vedlikeholdes, at benyttes til avholdelse av gudstjeneste og øvrige kirkelige forretninger for distriktet paa nærmere fastsatte betingelser.

II. — — — — —

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Tune tinglag i det nuværende Tune sorenskriveri, Smaalenene amt, deles fra 1 juli 1911 i 2 tinglag, nemlig Tune tinglag, omfattende Tune herred, og Glemminge tinglag, omfattende Glemminge, Kraakerøy og Rolvsøy herreder.
2. Fra 1 juli 1911 avholdes maanedsting for Tune og Onsø sorenskriverier, som skal utgjøre hver for sig en maanedstingskreds, indtil videre i alle maaneder undtagen november, dog saaledes at september maanedsting for Onsø sorenskriveri ikke skal omfatte Hvaler tinglag,

for hvilket derimot maanedsting avholdes i november i for- 16 juni.
bindelse med sak- og skattetinget for Glemminge tinglag.

3. — — — — —

Kongelig resolution, hvorved stadfæstelse i medhold 16 juni.
av § 5, jfr. § 23, i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin m. v. meddeles paa de av Arendals samlag for brændevinshandel samt skjænkning av øl, vin, frugtvin og mjød i generalforsamling den 7 april d. a. vedtagne og av bystyret under 16 mai næstefter godkjendte ændringer i § 6 i de for samlaget ved den Norske Regjerings resolution av 9 december 1907 stadfæstede vedtægter.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 25 i 16 juni.
lov av 10 juli 1894 angaaende offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse fastsættes for verkstedsarbeidere paa reiser i anledning av foretagelse av dygtighetsprøve i et andet distrikt end der, hvor vedkommende er ansat, kostgodtgjørelse efter lovens § 17, 4de klasse.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget under 16 juni.
15 og 16 mai d. a. fattede beslutning[1]) angaaende postvæsenets indtægter og utgifter i budgetaaret 1 juli 1911 —30 juni 1912 befales tat tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om 16 juni.
brandvæsenet av 15 august 1908 § 9, jfr. § 67, meddeles godkjendelse av den av bygningsrepræsentantskapet for Vallø brand- og bygningskommune i møte den 6 april 1911 fattede beslutning angaaende utførelse av brandsyn sammesteds.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til § 4 16 juni.
passus 7 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at bygningskommissionen i Vallø brand- og bygningskommune indtil videre skal bestaa av brandstyrets medlemmer og et av øvrigheten beskikket bygningskyndig medlem.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IX B, kap. 1, St.med. nr. 5. Indst. S. V, St.tid. side 1687—1756. Der bevilgedes gagetillæg til postmestrene i Røros, Svolvær og Hammerfest; gager for postmestrene ved de ny oprettede postkontorer i Rena, Aurdal, Odda og Brønnøy samt for en del nye fuldmægtiger, ekspeditører m. v.

Der besluttedes endvidere:

Reglene for optjening av alderstillæg som postmester forandres derhen:

Postmestre med ansættelsesgage kr. 3000,00 og derunder erholder alderstillæg med kr. 250,00 aarlig, hver gang efter 5 og 10 aars tjeneste som postmester.

Tjenestetid som bestyrer, underbestyrer, fuldmægtig eller sekretær i Poststyrelsen medregnes ved alderstillæggenes beregning.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at brandstyret for Veblungsnes brand- og bygningskommune i Romsdals amt indtil videre sammensættes overensstemmende med den av stedets bygningsrepræsentantskap i møte den 3 april 1909 fattede beslutning.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til § 4, passus 7, i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, som gjældende indtil videre, at bygningskommissionen i strandstedet Sandnessjøen i det bygningskyndige medlems forfald tiltrædes av en av amtmanden for 4 aar beskikket suppleant, samt at reguleringskommissionen under forfald av de av herredsstyret valgte 2 medlemmer tiltrædes av suppleanter for disse, valgt av herredsstyret inden dets midte.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i ordinær generalforsamling i 1911 vedtagne forandring i § 4 i den for Hvalers gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre ved høieste resolution av 16 september 1901, jfr. kongelig resolution av 16 april 1909, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 28 december 1910 vedtagne forandringer i §§ 8 og 12 i den for Fuse herreds brandforsikrings-indretning ved høieste resolution av 8 august 1893, jfr. høieste resolution av 24 august 1897 og kongelig resolution av 24 april 1908, approberte plan, saaledes at indretningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa et fremlagt, i generalforsamlinger den 28 oktober 1908 og 30 oktober 1910 vedtat utkast til ny plan for Edø gjensidige brandforsikrings-indretning, saaledes at indretningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 14 februar 1911 vedtagne forandringer i §§ 4, 5, 6, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 21 og 23 i den for Klæbu og Tillers private brandassuranse-forening ved høieste resolution av 26 mars 1872, jfr. høieste resolutioner av 27 november 1888 og 4 august 1904, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan

nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 16 juni.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa de av generalforsamlinger i Christiania Pensionsindretning den 2 februar 1909 og 7 april 1911 vedtagne ændringer i indretningens ved høieste resolution av 20 december 1845 med flere resolutioner stadfæstede love. 16 juni.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til en parfymerihandler om, at kjøbmands ret til at sælge saaper er — fraset disses sammensætning — betinget av, at de ikke ved avertissementer, cirkulærer eller paa anden maate falbydes eller anbefales som stoffe, som tjener til at helbrede sygdomme. Jfr. plakat 29 august 1908, avd. C (overskriften) og C, 26 samt avd. A, III (Sapones medicinales). 17 juni.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania i anledning av en forespørsel om, hvorvidt et aktieselskap, som ikke har handelsbrev, i medhold av lov nr. 4 av 29 juni 1894 § 3 kan erhverve næringsbrev paa haandverk, naar det holder driftsbestyrer med haandverksborgerskap i samme fag. 19 juni.

Departementet antar, at spørsmaalet maa besvares benegtende, idet efter departementets opfatning nævnte lovbestemmelse nu kun hjemler den, som har handelsbrev, adgang til uten at avlægge prøve at erhverve haandverksbrev, naar han holder saadan driftsbestyrer som i lovens § 2 foreskrevet (jfr. Ot.prp. nr. 9 for 1911, side 28).

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt angaaende behandlingen av en skatyders klage, som ikke blev imøtekommet av ligningskommissionen, og som paa grund av en overseen ikke blev behandlet av overligningskommissionen, hvem klagen derefter blev oversendt inden forhandlingenes avslutning. 19 juni.

Departementet meddeler, at en overligningskommission ikke kan ansees for at ha avsluttet sit arbeide, forinden alle til den i lovlig tid indkomne klager er behandlet og avgjort. Der antages saaledes intet at være til hinder for, at vedkommende overligningskommission atter træder sammen for at behandle den overseede klage.

Instruks*), angaaende indfordringen av de avgifter, som det efter børsloven av 8 september 1818 § 14 e paahviler kjøbmænd at betale til børser i de byer, hvor saadan er oprettet, utfærdiget av det konge- 20 juni.

*) Bekjendtgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

20 juni. lige Departement for Handel, Sjøfart og Industri den 20 juni 1911.

1. Den i lov av 8 september 1818 § 14 litr. e, sammenholdt med lovene av 14 april 1860, 30 december 1865 og 19 juni 1883, omhandlede avgift, som kjøbmænd har at erlægge til børserne, indfordres av børskommissæren, efterat Børs- og Handelskomiteen har fastsat det tidspunkt, inden hvilket avgiften skal være betalt. Over de avgiftspligtige skal børskommissæren forfatte og ved regnskapet fremlægge fortegnelse, som av Børs- og Handelskomiteen forsynes med fornøden indtægtsordre.

   Naar den fastsatte forfaldstid er oversittet, paaligger det børskommissæren at forfatte restanseliste, som senest 6 maaneder efter nævnte forfaldsdag maa være tilstillet amtmanden med anmodning om at la avholde utpantning hos vedkommende.

2. Post 4 i instruktionerne for børskommissærerne ved Kristiania og Trondhjems børser av 15 januar 1820 og fjerde post i instruksen for børskommissæren ved Drammens børs av 23 mai 1840 ophæves.

20 juni. **Regler** *) om forsendelse og benyttelse av gasbeholdere (gasakkumulatorer) med acetongas, fastsat av Justisdepartementet i henhold til § 29 i forskriftene av 4 juni 1910 angaaende lagring og forhandling av kalciumkarbid og fremstilling av acetylengas m. v.:

Beholderne maa ikke utsættes for sterke støt eller slag og heller ikke for langvarig solskin eller ophetning. Temperatur over 30° C. er forbudt.

Sammen med gasbeholdere eller i deres umiddelbare nærhet maa ikke opbevares ildsfarlige eller let antændelige materialer.

Et tydelig avtryk av disse regler skal anbringes paa hver beholder.

Overtrædelse av disse regler straffes efter loven.

20 juni. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til amtmændene:

Den akute poliomyelit er i den senere tid optraadt paa forskjellige steder i landet, tildels med et ganske betydelig antal tilfælde og med en ondartethet, som ikke har forekommet siden epidemien i 1905.

Idet jeg henviser til Justisdepartementets rundskrivelse av 26 mai 1904, hvorefter akut poliomyelit i henhold til sundhetslovens § 15 kan bli gjenstand for det offentliges særlige forsorg, skal jeg herved henlede opmerksomheten paa følgende

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

forholdsregler, som bør bringes i anvendelse, hvor sygdommen optræder: 20 juni.

a. Der bør saavidt gjørlig under sygdommens akute stadium (i almindelighet indtil tre uker er forløpet fra sygdommens begyndelse) iverksættes isolation av den (eller de) syke med egen pleierske.

b. Der bør indskjærpes særlig forsigtighet med avsondringene fra den sykes næse og svelg, (eksperimentelle undersøkelser har vist, at smittestoffet fortrinsvis indeholdes i disse avsondringer), samt de øvrige uttømmelser. Den syke bør ha eget spisestel, som kokes efter hver gangs bruk. Lommetørklær, putevar og andet tøi, som er tilsølt med sykes avsondringer eller uttømmelser, bør straks kokes.

Det bør paalægges alle, som er eller nylig har været i berøring med poliomyelitpatienter, at foreta flittige gurglinger med opløsninger av hypermanganas kalicus eller vandstofperoxyd. Saadanne gurglinger bør, naar patientens tilstand tillater det, ogsaa anvendes hos denne selv, for om mulig at uskadeliggjøre svelgets avsondringer.

c. Paa samme maate som ved de øvrige smitsomme sygdomme bør der foretages en slutningsdesinfektion. I almindelighet antages den at kunne anordnes, naar mindst 3 uker er forløpet siden sygdommens begyndelse. Ved denne desinfektion tages særlig hensyn til alt, som har været i berøring med sykes avsondringer og uttømmelser.

Skjønt man hittil ikke med sikkerhet har paavist nogen overførelse av akut poliomyelit ved næringsmidler, maa man dog ha muligheten derav for øie. Heller ikke er overførelse gjennem friske personer med sikkerhet godtgjort, men muligheten herav maa dog tages i betragtning.

Særlig opmerksomhet fortjener det forhold, at der ved begyndelsen av en poliomyelit ofte optræder angina. Det bør derfor vække mistanke, hvis man træffer anginapatienter, som har været utsat for smitte av poliomyelit. Saadanne anginaer behøver ikke at medføre andet end ubetydelige — kanske slet ingen — lammelser; men man bør behandle dem som mistænkelige, da saadanne lette, abortive tilfælde av poliomyelit vites at forekomme og utvilsomt har betydning for sygdommens utbredelse.

Det vil derhos være ønskelig, at der av vedkommende læge indtil videre saa snart som mulig avgives indberetning om ethvert nyt tilfælde av poliomyelit, med saa utførlig sykehistorie og øvrige — specielt ætiologiske — oplysninger, som der maatte være anledning til. Det vil likeledes være ønskelig at faa meddelelse om det endelige utfald. Indberetningene blir gjennem vedkommende helseraads ordfører at indsende til medicinaldirektøren.

21 juni. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til amtmændene:

Departementet har mottat forskjellige forespørsler angaaende forstaaelsen av § 27 i den nye skylddelingslov av 20 august 1909, specielt om hvorledes gebyret skal beregnes for tinglæsning av en skylddelingsforretning, naar der fra flere eiendomme utskilles ett, to eller flere bruk, samt om hvilken betydning det har for gebyrberegningen, om skylddelingen er beskrevet i et og samme dokument for samtlige under forretningen utskilte bruk, eller der er utfærdiget særskilt dokument for hver enkelt parcel.

I anledning herav skal man til underretning og videre kundgjørelse for de til amtmandens embedsdistrikt hørende sorenskrivere meddele følgende:

Utskilles under én forretning ett bruk fra flere eiendomme — hvorved forutsætningen maa være, at bruket enten utgaar fra et disse eiendomme tilliggende fælleseie, eller at de fra de forskjellige eiendomme utskilte dele overensstemmende med sammenføiningsreglene efter begjæring opføres som ett bruksnummer — antages tinglæsningsgebyret alene at skulle beregnes i forhold til det utskilte bruks skyld. Det tillægsgebyr, som efter den ved skylddelingsloven av 20 august 1909 ophævede § 13 i sportelloven skulde erlægges for hvert bruk flere end ett, hvorfra utskillelse fandt sted, er nemlig bortfaldt ved den nye skylddelingslov, som i § 27, 5te led, kun har bestemmelse om, at der skal betales tillægsgebyr i det tilfælde, at der fra samme eiendom i én forretning utskilles fler end ett bruk.

Til i én forretning at utskille to eller flere bruk fra to eller flere eiendomme antages der ikke at være adgang.

Hvad dernæst angaar spørsmaalet om, hvilken betydning det har for gebyrberegningen, enten der oprettes ett eller flere dokumenter, bemerkes, at man antar, at den regel bør befølges, at der altid beregnes særskilt gebyr for hvert enkelt dokument, selv om de samtidig til tinglæsning indleverte flere dokumenter angaar samme eiendom og saaledes efter loven kunde været beskrevet og tinglæst underett. Utskilles saaledes samtidig fra samme eiendom to eller flere bruk og der — enten efter forlangende av parterne eller av skjønsmændene paa egen haand — oprettes særskilte dokumenter for hvert utskilt bruk, blir der at beregne enkelt gebyr for hvert dokument og ikke enkelt gebyr for et av brukene og tillæg for de øvrige samtidig utskilte, saaledes som tilfældet vilde ha været, om der var blit oprettet et fællesdokument for samtlige bruk.

Hvis der paa den anden side i et og samme dokument er beskrevet skylddelinger, som efter loven ikke kan ske som én forretning, antages dette ikke at burde medføre nogen formindskelse av tinglæsningsgebyret.

Endelig bemerkes, at skylddelingsloven i dens § 27 alene fastsætter gebyret for tinglæsning av skylddelinger, der er avholdt i medhold av denne lov. Gebyret for tinglæsning av skylddelinger foretat av utskiftningsretten i henhold til utskiftningslovens § 100 blir saaledes nu som før at beregne efter sportellovens § 48 a. 21 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av den umyndiggjorte pike Marie Helgesen ved testamente av 22 november 1886, konfirmert ved høieste resolution av 19 juni 1888, oprettede »Marie Helgesens Legat« for fattige i Sarpsborg og paa de for dette legat under 6 mai 1911 utfærdigede statutter. 22 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til Daniel Danielsen Gismerviks testamente av 6 december 1901 oprettede »Daniel Danielsen Gismerviks Legat« til fordel for fattige og trængende, som er bosat i Avaldsnes sogn, og paa de for dette legat under 9 mai 1911 utfærdigede statutter. 22 juni.

Kongelig resolution*), hvorved Stortingets beslutning[1]) av 13 juni d. a. angaaende bevilgning for budgetterminen 1911—1912 til diplomatiske og konsulære anliggender samt om fastsættelse av konsulatavgift for nævnte budgettermin tages tilfølge. 24 juni.

Beslutningen om konsulatavgiften er saalydende:

Konsulatavgift av handelsfartøier, hvis drægtighet er 50 registertons netto og derover, og som gaar i utenriksk fart, blir for budgetterminen 1911—1912 halvaarlig at erlægge med 8 øre for dampskibe og 4 øre for seilskibe av hver registerton netto.

Seilskib, som har været oplagt i et sammenhængende tidsrum av mindst 30 dage, eftergives avgiften med 0,0222 øre pr. registerton netto for hver dag, det saaledes har været oplagt.

Saafremt den tid, som er forløpet, forinden der for et nybygget eller fra utlandet indkjøpt skib er utfærdiget nationalitetsbevis, utgjør mindst 30 dage, eftergives for hver dag av denne tid avgiften med for seilskib 0,0222 øre og for dampskib 0,0444 øre for hver registerton netto.

Toldoppebørselsbetjentene skal for opkrævning av konsulatavgiften indtil videre kunne beregne en godtgjørelse pr. budgettermin av 3 pct. av de oppebaarne beløp av indtil kr. 4000,00,

---

*) Bekjendtgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IV, kap. 1, tit. 1—5. Indst. S. XX. St.tid. side 2041—2070. Til 1 generalkonsul og chargé d'affaires i Rio de Janeiro bevilgedes kr. 24 000,00 med kontorholdsgodtgjørelse kr. 5000,00.

24 juni. 2 pct. av beløp over kr. 4000,00 og indtil 40 000,00 og 1 pct. av det overskytende.

24 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 13 i lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslov av 23 december 1899 bestemmes, at »Transport- og speditionsforretninger med tilhørende lagerarbeide, vognmandstrafik etc.« sættes i 10de fareklasse med en præmiesats av 16 ‰. Beslutningen træder i kraft den 10 juli 1911, dog for speditionsforretninger, som hittil har staat i 7de fareklasse, først fra 1 januar 1912.

24 juni. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 23, jfr. §§ 27 og 67 samt § 69, bestemmes:

1. Der meddeles godkjendelse av de av Fredrikstads bystyre i møte den 1 december 1910 fattede beslutninger angaaende organisation av det borgerlige brandvern samt angaaende reglement for brandvernet sammesteds.
2. Det ved kongelig resolution av 28 mars 1874 approberte reglement for Fredrikstads brandkorps ophæves.

24 juni. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse paa den av Aalesunds bystyre i møte den 23 mars 1911 fattede beslutning angaaende ændring i nævnte lovs § 15, forsaavidt Aalesund betræffer.

24 juni. **Kongelig resolution***), hvorved den ved Kronprinsregentens resolution av 18 april 1905 meddelte tiladelse til træbebyggelse i et nærmere begrænset strøk i ladestedet Sandnes utvides til at omfatte ogsaa det strøk sammesteds, som indenfor bygrænsen begrænses av kirkegaarden og Storgaten i øst, Landstadgaten og Eidsvoldsgaten i nord og vest.

24 juni. **Kongelig resolution***), hvorved Finans- og Tolddepartementet bemyndiges til i forefaldende tilfælde at gjøre undtagelse fra det ved kongelig resolution av 24 juli 1906 utfærdigede forbud mot indenriksk vareførsel ved svenske fartøier, forsaavidt vareførselen sker for vedkommende fartøis eiers eller leiers regning, og tilvarende indrømmelser like overfor norske fartøier kan ventes gjort i Sverige.

---

*) Bekjendtgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
**) Bekjendtgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor beslutningen er indtat.
***) Bekjendtgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor ændringen er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved de av Stortinget under 23 juni d. a. fattede beslutninger angaaende toldavgifter fra 1 juli 1911 tages tilfølge. 24 juni.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. den ulønnede generalkonsul i Stockholm bemyndiges til at anstille undersøkelser angaaende indtruffet sjøulykke (konsulatinstruktionens § 83), til at opta edelige sjøforklaringer (konsulatinstruktionens § 86) samt til under undersøkelser angaaende andre forbrydelser eller forseelser, begaat ombord paa norsk skib, end forbrydelser eller forseelser i sjøfartsforhold, at la vidneforklaringene beedige, saafremt beedigelse ikke uten betænkelighet kan utstaa indtil vidnernes ankomst til Norge (konsulatinstruktionens § 89). 24 juni.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 7 juni 1911 om ordningen av den lavere tekniske undervisning befales tat tilfølge. 24 juni.

---

*) Bekjendtgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor beslutningene er indtat.

[1]) Indst. S XXXI C, St.tid. 1855—1865.
Beslutningen er saalydende:

I.

Staten bidrar — foruten til enkeltstaaende fagskoler efter Stortingets nærmere beslutning — til følgende arter av lavere tekniske undervisningsanstalter:

1. Tekniske aftenskoler.
2. Elementærtekniske dagskoler.
3. Kortvarige praktiske haandverksskoler.

II.

1. De tekniske aftenskoler er tre-aarige; hvor forholdene gjør det paakrævet, kan en fjerde klasse tilknyttes.
2. Undervisningen meddeles i 2 à 3 aftentimer i tilsammen 10 timer om uken i 8 maaneder av aaret efter nærmere bestemmelse av skolens forstanderskap. Al undervisning skal som regel være slut kl. 9 aften.
3. For dem, der er anmeldt til optagelse i 1ste klasse, avholdes en prøve; ingen kan optages, der ikke er nogenlunde sikker i de fire regningsarter med hele tal og lettere decimalbrøk samt kan skrive en let diktat nogenlunde feilfrit.
4. Undervisningsplan, der fastsætter undervisningsfagene, timefordelingen samt maalet for undervisningen i hvert enkelt fag, skal som regel være overensstemmende med en av departementet utarbeidet normalplan. Denne bør i det væsentlige følge det av fagskolekomiteen foreslaaede utkast til normalplan med de modifikationer med hensyn til undervisningen i fagtegning m. v., hvortil denne gir adgang. Hvor særlige stedlige arbeidsforhold eller lignende maatte gjøre det paakrævet eller hvor forholdene maatte tilstede en større specialisering av den faglige undervisning, kan undervisningsplanen omlægges efter departementets indvilgelse. Likeledes kan efter departementets indvilgelse tegneskoler og tek-

24 juni. **Kongelig resolution,** hvorved det bestemmes, at der henlægges yderligere 4 gudstjenester aarlig til Elvrans kapel i Laanke sogn av Nedre Stjørdalens prestegjeld i Trondhjems stift, hvilke tages av de Laanke sognekirke for tiden tillagte gudstjenester og avholdes til saadan tid, som Trondhjems biskop nærmere bestemmer.

24 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 5 juli 1910 vedtagne forandring i § 31 i den for Toten og Vardals landdistrikts private brandforsikrings-forening ved høieste resolution av 12 januar 1886, jfr. høieste resolutioner av 31 juli 1893, 17 august 1894 og 22 september 1899, samt kongelig resolution av 6

---

niske aftenskoler med færre kurser eller kurser av mindre varighet oprettes. Disse kurser maa dog betragtes som en nødhjælp og en midlertidig foranstaltning, hvor økonomiske forhold vanskeliggjør oprettelse med en gang av en normal aftenskole.

5. Hvor forholdene gjør det paakrævet, kan der med departementets samtykke til de tekniske aftenskoler knyttes et forberedelseskursus med statstilskud. Disse kurser maa dog ikke utstrækkes utover 3 maaneder.

6. Ved hvert skoleaars avslutning avholdes opflytningseksamen i 1ste og 2den klasse og avgangseksamen i 3dje klasse. For dem, der har bestaat sidstnævnte eksamen, utstedes vidnesbyrd efter et av departementet avfattet skema.

Avgangsprøven organiseres og bedømmes efter nærmere bestemmelse av departementet.

7. Elevene er forpligtet til at følge med i samtlige fag i sin klasse eller i samtlige for deres specielle arbeidsgruppe fastsatte fag. Saafremt det kan ske uten ulempe for skolens arbeide og uten at bevirke eller bidra til klassedeling, kan med forstanderskapets samtykke elever ogsaa optages i enkelte fag. Særlig bør elever, som har gjennemgaat skolens samtlige tekniske kurser, gives anledning til som udelukkende tegne-elever at utdanne sig videre i dette fag, forsaavidt ikke pladsmangel eller andre forhold lægger hindringer iveien.

8. Juleferierne maa ikke utstrækkes ut over 22 dage, paaskeferierne ikke over 1 uke. Enkelte fridage kan fastættes av skolens forstanderskap eller med dettes samtykke av bestyreren.

9. De tekniske aftenskolers overstyre er Kirke- og Undervisningsdepartementet.

10. Skolernes stedlige styre dannes av et forstanderskap, som skal bestaa av skolens bestyrer samt 4 andre medlemmer, hvorav 3 (derav mindst to haandverkere eller teknikere) vælges av magistrat og formandskap og 1 av overstyret.

Valget gjælder for 4 aar, dog saaledes at 2 uttræder hvert andet aar, første gang efter 2 aars forløp to av de av kommunestyret valgte efter lodtrækning.

Forstanderskapet vælger hvert aar inden sin midte formand og næstformand og sammentræder saa ofte, formanden finder det fornødent, eller naar mindst to av medlemmene begjærer det. Gyldig beslutning kan kun fattes, naar mindst 3 av medlemmene avgir stemme. I tilfælde av stemmelikhet gjør formandens stemme utslaget.

december 1905, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 24 juni.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 18 april 1911 vedtagne forandringer i §§ 12 og 15 i den for Holtaalens sogns private brandforsikrings-forening ved høieste resolution av 18 oktober 1892 approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 24 juni.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til §§ 4 og 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, jfr. lov av 2 april 1901 om forandringer i nævnte lov, bestemmes: 24 juni.

III.

a. En elementærteknisk dagskoles kursus varer 6—8 maaneder. For optagelse ved en saadan skole bør som regel kræves to aars forutgaaende praksis.

b. Kortvarige praktiske haandverksskoler, der skal meddele undervisning i enkelte haandverks begyndelsesgrunde og danne forskole for optagelse paa verkstedene, bør være indrettet med kurser av 4 à 5 maaneders varighet. Adgangen til disse skoler skal som regel staa aapen kun for dem, der er færdige med sin skolegang.

c. Under kunst- og haandverkskolen i Kristiania indordnes følgende avdelinger:

1. Treaarig teknisk aftenskole.
2. Toaarig haandverksskole (dagskole).
3. Etaarig kunstindustriskole (dagskole).
4. Kurser til utdannelse av lærere i tegning.

IV.

Planer for samtlige lavere tekniske undervisningsanstalter fastsættes av vedkommende departement overensstemmende med, hvad der i nærværende indstilling er fremholdt.

V.

Utgifter til lokale og inventar ved de ovennævnte skoler bæres av vedkommende kommune alene.

De øvrige utgifter til skolernes drift med fradrag av indtægt av skolepenger bæres for den ene halvdel av vedkommende kommune eller lokale institutioner under kommunens garanti, for den anden halvdel av staten.

For de tekniske aftenskolers vedkommende bærer staten $^{6}/_{10}$ og kommunen $^{4}/_{10}$ av disse utgifter.

Fra disse bestemmelser gjøres dog undtagelse for Skiensfjordens mekaniske fagskole, for hvis vedkommende den nuværende økonomiske ordning blir gjældende, indtil Stortinget anderledes bestemmer.

VI.

Gjennemførelsen av den her omhandlede ordning paabegyndes i budgetterminen 1911—1912 eller snarest mulig derefter i henhold til Kongens nærmere bestemmelse.

24 juni. 1. Som medlem av bygningskommissionen i Saaheim og Bøen istedenfor sundhetskommissionens ordfører fungerer indtil videre en paa stedet boende læge, som dertil av overøvrigheten beskikkes.

2. Der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa det av Tinns herredsstyre i møte den 3 juni 1911 vedtagne regulativ for den bygningsmyndighetene i Saaheim og Bøen tilkommende betaling for behandling av bygningsanmeldelser og tilsyn med bygningsarbeiders utførelse m. v.

24 juni. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutninger[1]) av 12 juni 1911 angaaende bevilgning av endel lønninger og pensioner m. v. av Hypotekbankens midler tages tilfølge.

24 juni. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Hustads sparebank den 28 december 1910 vedtagne ændring av § 20 i bankens ved høieste resolution av 5 januar 1903 stadfæstede plan.

24 juni. **Kongelig resolution,** hvorved de av Stortinget under 2 mai og 16 juni 1911 fattede beslutninger[2]) angaaende regulativ for tillæg for Marinens tjenestemænd under tjeneste i fred, gjældende fra 1 juli 1911 indtil videre, befales tat tilfølge.

---

[1]) Se St.prp. nr. 12. Tillæg til indst. SXVI B, St.tid. side 1996—1999. Der besluttedes bl. a.:

1. a. At der som løn for en kontorchef ved Hypotekbankens hovedsæte fra 1 juli 1911 at regne opføres kr. 5200,00 aarlig med 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter henholdsvis 5 og 10 aars tjenestetid mot, at den nuværende løn til en sekretær ved hovedsætet fra samme tid bortfalder.
   b. — — — —
2. At lønnen for 2den-assistenten ved Tromsø laanekontor fastsættes fra 1 juli 1911 at regne til kr. 1200,00 aarlig med 3 alderstillæg à kr. 100,00 efter henholdsvis 3, 6 og 9 aars tjenestetid.
   Herav tilsvarer Arbeiderbruk- og Boligbanken kr. 500,00.
3. Underkassereren ved hovedsætet bevilges i tællepenger kr. 100,00 aarlig fra 1 januar 1911 at regne.
4. — — — 5. — — — 6. — — —

[2]) Se St.prp. nr. 91 for 1910, dok.nr. 7 for 1911. Tillæg til indst. SII. St.tid. side 1451—1476, 2090—2107.
Beslutningene er saalydende:

I. Vedkommende marinens officerer.

A. *Tillæg for tjenstgjøring i land.*

1. Officerer, som opbebærer national avlønning, faar under aktiv tjenstgjøring i land — undtagen den i posterne 2 og 3 omhandlede tjeneste — følgende tillæg:

Deklaration mellem Norge og Sverige om ret for diplomatiske og konsulære tjenestemænd til at utføre forkyndelser*). 24 juni.

Deklaration	Deklaration
mellem Norge og Sverige om ret for diplomatiske og konsu-	mellan Norge och Sverige angående rätt för diplomatiska

Admiral som kommanderende admiral kr. 1600,00 pr. aar
Kommandør . . . . . » 1200,00 » »
Kommandørkaptein. . . . . » 1600,00 » »
Kaptein . . . . . » 1400,00 » »
Premierløitnant . . . . . » 1280,00 » »
Sekondløitnant. . . . . » 730,00 » »

Hvis en officer, som indehar fast tjenestestilling i land, beordres til ved siden av denne midlertidig at overta ogsaa en anden saadan, oppebærer han for denne sidste tjeneste, hvis han er kommandør eller kommandørkaptein kr. 50,00 maanedlig
kaptein . . . . . » 45,00 —»—
premierløitnant . . . . . » 40,00 —»—
sekondløitnant . . . . . » 25.00 —»—

Ved aktiv tjenstgjøring forstaaes her al tjenstgjøring, som er gjenstand for beordring av Kongen i statsraad eller av den kommanderende admiral.

2. For tjeneste som adjutant ved korpserne som kompani- og inspektionsofficerer ved kompanierne og som 2den inspektionsofficer ved Sjøkrigsskolen tilstaaes et tillæg av kr. 730,00 aarlig uanset chargen.
3. Officerer, som er befalt til utdannelse ved Centralskolen for lærere i vaabenbruk og legemsøvelser, erholder et tillæg av kr. 60,00 maanedlig. Officerer, som er antat som elever ved den Militære Høiskole, erholder i kvarterpenger kr. 24,00 maanedlig.

B. *Tillæg for tjenstgjøring tilsjøs.*

1. »Ved tjenstgjøring tilsjøs oppebærer marinens officerer
   a. diæt efter loven av 10 juli 1894 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse, hvorhos officerer, der har national avlønning
   b. erholder følgende tjenesttillæg:
   Admiral kr. 1600,00.
   Kommandør kr. 1200,00.
   Kommandørkaptein kr. 1600,00.
   Kaptein kr. 1400,00.
   Premierløitnant kr. 900.00.
   Sekondløitnant kr. 300,00.
   Marinens nuværende officerer har adgang til indtil oprykning i høiere charge at avlønnes efter det hittil gjældende tillægsregulativ for tjenstgjøring tilsjøs«.
2. Sjø-avlønningen beregnes fra og med den dag, da tjenesten ved fartøiet tiltrædes, til og med den dag, da tjenesten ophører.
3. Under togt til utlandet forøkes sjøtillægget for alle ombord-

*) Kfr. kongelig resolution av 24 juni 1911.

24 juni. lære tjenestemænd til at utføre forkyndelser.

Efterat det gjennem forskrifterne i art. 6 i den i Haag den 17 juli 1905 avsluttede internationale konvention angaaende visse civilprocessuelle emner av international natur er

och konsulära tjänstemän att verkställa delgifning.

Sedan genom föreskrift i art. 6 af den i Haag den 17 juli 1905 afslutade internationella konvention angående vissa till civilprocessen hörande ämnen af internationell natur de stater,

---

værende officerer med kr. 0,80 pr. dag fra ankomsten til utenlandsk havn til tilbakekomsten til norsk havn.

4. Nødvendige repræsentationsutgifter under togt i fremmede farvand godtgjøres chefen efter regning.
   Likeledes godtgjøres eskadrechefer og avdelingschefer samt skibschefer paa fartøier av 1000 tons og derover nødvendige repræsentationsutgifter i anledning av møte med fremmede orlogsmænd i norske havner.
5. Enhver, som fører kommando tilhørende høiere grad eller stilling, erholder den derfor bestemte sjø-avlønning.
6. Avgaar nogen fra fartøiet paa grund av sygdom eller skade, paadraget i tjenesten, tilstaaes han fri kur og pleie samt reiseutgifter. Hans kostgodtgjørelse inddrages, hvorimot han beholder tjenestetillægget under sygdommen og reisen, dog i almindelighet ikke over 3 maaneder, medmindre anderledes for tilfældet bestemmes av Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Utgifter ved specialbehandling utredes dog ikke av det offentlige, medmindre Forsvarsdepartementets tilladelse til saadan behandling paa forhaand har været indhentet.
7. Naar sjø-avlønning oppebæres, bortfalder ethvert tillæg for tjenstgjøring i land.
   De i Marinestyrelsen, kommanderende admirals adjutantur og admiralstaben nu tjenstgjørende officerer tillates dog indtil videre at bli staaende paa den hittil gjældende for stadig tjenstgjøring beregnede avlønning og oppebærer i saa fald under utkommando sjø-avlønning overensstemmende med det av Stortinget den 29 januar 1907 fastsatte regulativ.

II. Vedkommende de i marinens korpser staaende underofficerer og menige.

A. *Underoffiecrer.*

1. Underofficerer erholder under tjenstgjøring tilsjøs foruten den for dem bestemte lønning tillike sjøtillæg, de 3 første lønningsgrupper kr. 0,80 daglig, 4de lønningsgruppe kr. 0,60 daglig.
   For underofficer, som gjør tjeneste som chef, forøkes sjøtillægget med 50 pct.
   Sjøtillægget beregnes fra og med den dag, da tjenesten ved fartøi tiltrædes, til og med den dag, da tjenesten ophører.
2. Enhver, som fører kommando tilhørende høiere grad eller stilling, erholder det derfor bestemte sjøtillæg.
3. Underofficerer utenfor Intendanturkorpset, som fungerer som proviant-regnskapsførere, erholder herfor et maanedlig tillæg av kr. 28,00 for fartøier med besætning av ikke over 30 mand, kr. 40,00 for fartøier med besætning av over 30, men ikke

forbeholdt de stater, som har tiltraadt konventionen, at træffe avtale med hverandre om adgang til at utføre forkyndelser for personer, som befinder sig i utlandet, ved sine egne diplomatiske eller konsulære tjenestemænd, er der mellem Hans

som biträdt konventionen läm- 24 juni.
nats öppet att med hvarandra sluta aftal angående befogenhet att verkställa delgifning av handlingar till i utlandet befintliga personer genom sina egna diplomatiska eller konsulära tjänstemän, har mellan Hans

---

over 100 mand og kr. 60,00 for fartøier med større samlet besætning end 100 mand.

4. Underofficerer utenfor Intendanturkorpset, som fungerer som proviantskrivere, erholder herfor et maanedlig tillæg av kr. 20,00 for skibe med besætning av ikke over 100 mand, kr. 28,00 for skibe med besætning av over 100, men ikke over 200 mand og kr. 40,00 for skibe med større besætning.

B. *Menige.*

1. Konstabler og musikanter, som utfører tjeneste som underofficerer, tilstaaes herfor et maanedlig tillæg av kr. 20,00.
2. Menige mandskaper, som utfører tjeneste som formænd paa spryd eller topper, som kanonkommandører, som formænd i baatene eller som tilsynshavende ved radiotelegrafstationer, kan tilstaaes et tillæg av kr. 0,15 pr. dag. Antallet av disse tillæg for hvert fartøi bestemmes av Forsvarsdepartementet.
3. Menige mandskaper, som er gifte eller enkemænd med hjemmeværende barn under 18 aar, tilstaaes under utkommando tilsjøs kr. 12,00 maanedlig for sine hustruer eller barn.

C. *Fællesbestemmelser for underofficerer og menige.*

1. Hver mand gives en portion skibskost. I tilfælde, hvor skibskost ikke gives, tilstaaes som godtgjørelse herfor kr. 1,50 daglig.
2. Underofficerer og menige, som utenfor sin fredsstation avgaar fra skibet som syke, beholder sin lønning; underofficerer faar tillike sjøtillæg indtil tilbakekomsten til stationen, dog i almindelighet ikke over 3 maaneder, medmindre anderledes for tilfældet bestemmes av Kongen eller den, han dertil bemyndiger.
3. Under sjøtjeneste indeholdes 1 øre av hver fulde krone av den hele avlønnings beløp til Sjøkvæsthuskassen.

III. Godtgjørelse paa reiser.

1. Paa befalte reiser inden riket oppebærer marinens officerer (overmaskinmestre og maskinmestre derunder indbefattet) kostgodtgjørelse overensstemmende med loven av 10 juli 1894.
   Naar under et togt reiser i anledning av tjenesten maa foretages av marinens officerer eller ophold i land finder sted, godtgjøres utgiftene herved efter regning.
2. Paa befalte reiser inden riket eller under saadan tjenstgjøring i land utenfor anvist station, at særskilt tjenestetillæg herfor ikke er bestemt, oppebærer marinens underofficerer samme kostgodtgjørelse som i loven av 10 juli 1894 § 17 bestemt for de til 4de klasse henførte tjenestemænd.

24 juni. Majestæt Kongen av Norges regjering og Hans Majestæt Kongen av Sveriges regjering truffet overenskomst om, at hver av parterne umiddelbart gjennem sine diplomatiske eller konsulære tjenestemænd uten tvangs anvendelse kan la ut-

Majt Konungens af Norge Regering och Hans Majt Konungens af Sverige Regering träffats öfverenskommelse, att hvardera parten kan låta direkt utan användande af tvångsmedel genom sina diplomatiska eller konsulära tjänstemän verkställa

---

Ved beregningen kommer de i samme lovs §§ 18, 21, 22 og 23 givne bestemmelser til anvendelse.

Foregaar reiser med et av marinens fartøier, utbetales ikke kostgodtgjørelse, hvorimot vedkommende erholder en portion skibskost.

Under befalt ophold ved Kongsbergs vaabenfabrik for at gjennemgaa det planmæssige kursus tilstaaes marinens vaabenhaandverkere et tillæg av kr. 60,00 pr. maaned.

3. Paa befalte reiser utenfor riket bestemmes kostgodtgjørelsen for officerer og underofficerer av Kongen.
4. Paa befalte reiser inden riket tilstaaes menige mandskaper av marinens korpser en kostgodtgjørelse av kr. 2,00 pr. døgn.

Foregaar reisen med et av marinens fartøier, utbetales ikke kostgodtgjørelse, hvorimot vedkommende erholder en portion skibskost.

5. Marinens fastlønnede officerer, underofficerer og menige, som forflyttes fra en station til en anden, faar — utenfor den sedvanlige skyss- og kostgodtgjørelse — sine ved flytningen hatte utgifter dækket efter regning, dog ikke utover følgende beløp:

	Naar familie medbringes.	Naar familie ikke medbringes.
Officerer	kr. 150,00	kr. 75,00
Underofficerer	» 90,00	» 45,00
Menige	» 60,00	» 30,00

IV. Lønning m. v. for utskrevne sjøvernepligtige mandskaper.

1. Den utskrevne skal enten efter foranstaltning av det offentlige befordres frit fra et av de for hans utskrivningskreds bestemte samlingssteder til paamønstringsstedet samt fra avmønstringsstedet tilbake, eller han erholder skyssgodtgjørelse efter gjældende bestemmelser.
2. Lønningen, der regnes fra og med den dag, den utskrevne efter befaling fremmøter paa samlingsstedet, til og med den dag, han er bragt tilbake til dette, eller til og med forløvningsdagen, med tillæg av de for reisen til samlingsstedet fornødne dage, er:

for maskinister . . . . . kr. 40,00 mdl.
- fyrbøtere . . . . . - 30,00 —
- matroser . . . . . - 20,00 —

Gifte mandskaper og enkemænd med familie erholder derhos et tillæg av kr. 10,00 maanedlig, der sammen med 2/3 av den øvrige lønning tilbakeholdes til hustruens og familiens underhold.

føre forkyndelser for personer, som befinder sig paa den anden parts omraade, av stevning til domstol i det land, hvortil vedkommende tjenestemænd hører, saavelsom av andre retsdokumenter. Denne overenskomst skal træde i kraft den

delgifning med personer, som befinna sig å den andra partens område, af stämning till domstol i det land, till hvilket sagda tjänstemän höra, äfvensom af andra rättshandlingar. Denna öfverenskommelse skall träda i kraft den 1 juli 1911 24 juni.

For den tid, lønningen oppebæres, indeholdes 1 øre av hver fulde krone av den hele avlønnings beløp til Sjøkvæsthuskassen.

I avlønningen indeholdes likeledes for utlevert beklædning kr. 3,00 maanedlig, som tilbakebetales mandskapet, hvis beklædningen ikke overensstemmende med nedenstaaende punkt 11 blir hans eiendom.

3. For den tid, en maskinist utfører tjeneste i stilling, i hvilken han ikke tjenstgjør under nogen anden maskinist paa fartøi eller paa avdeling, hvortil fartøiet henhører, erholder han et tillæg av kr. 10,00 maanedlig.
4. En maskinist som regnskapsfører erholder et maanedlig tillæg av kr. 10,00.
5. For den tid, en styrmand utfører tjeneste som saadan, erholder han et tillæg av kr. 20,00 maanedlig; forretter han som over- eller enestyrmand, faar han yderligere et tillæg av kr. 10,00 maanedlig.
6. For den tid, en matros utfører tjeneste som underofficer, faar han samme tillæg, som i II B 1 bestemt.
7. For den tid, en matros utfører tjeneste som kok, faar han et tillæg av kr. 0,30 pr. dag, og for tjeneste som koksmat, sykevogter, kullemper, formand i mers eller paa spryd, kanonkommandør, formand i baat eller tilsynshavende ved radiotelegrafstation et tillæg av kr. 0,15 pr. dag.
8. Paa øvelsesstedet eller ombord erholder hver mand en portion skibskost. Fra og med den dag, den utskrevne efter ordre møter paa samlingsstedet, indtil han paamønstres ombord, samt fra den dag, han avmønstres indtil hans lønning efter post 2 ophører, erholder han en portion skibskost eller kostpenger, som bestemmes til kr. 1,50 daglig. Derhos tilstaaes den utskrevne frit kvarter under sit ophold paa paamønstrings- eller avmønstringsstedet og under reisen til paamønstringsstedet eller fra avmønstringtstedet.
9. Forsaavidt et utskrevet mandskap midlertidig hjemsendes for i tilfælde atter at kaldes til tjeneste, oppebærer han under opholdet paa hjemstedet ikke kost eller kostgodtgjørelse, men alene den under post 2 bestemte løn.
10. Den utskrevne tilkommer under sygdom, som opstaar, efterat han har forlatt hjemstedet, fri kur og pleie samt fri hjemreise til utskrivningskredsen, likesom han beholder sin lønning, indtil han er kommet tilbake til samlingsstedet. Dog tilkommer han, dersom han som syk avgaar fra skibet her i landet, ikke fri kur og pleie længer end 3 maaneder, efterat han har forlatt skibet, likesom han, hvad enten han som syk avgaar fra skibet her i landet eller i utlandet, ikke oppebærer lønning for længere tid. Forsaavidt han er blit indlagt paa sykehus før mand-

24 juni. 1 juli 1911 og forbli gjældende indtil seks maaneder efter den dag, da en av de kontraherende magter opsiger den.

Til bekræftelse herav har undertegnede underskrevet denne overenskomst og forsynet den med sine segl.

och förblifva gällande intill sex månader efter den dag, då endera af de kontraherande makterna densamma uppsagt.

Till bekräftelse häraf hafva undertecknade denna öfverenskommelse undertecknat och beseglat.

---

skapernes indskibning, regnes de 3 maaneder fra den tid, han indkom paa sykehuset. I tilfælde av den utskrevnes død, efterat han ifølge ordre har tiltraadt reisen fra samlingsstedet, utredes utgiftene ved hans begravelse av det offentlige.

11. Den utskrevne faar, naar han indkaldes til tjeneste, under hele tjenestetiden utlevert beklædning overensstemmende med beklædningsreglementet. Forsaavidt han har tjenstgjort i mindst 4 maaneder, blir beklædningen — undtagen vinterlue, sjøtrøie og oljeklær — ved tjenestetidens utløp hans eiendom, mot avdrag i lønnen overensstemmende med ovenstaaende punkt 2. Hvis den utskrevne ikke kommer til at tjenstgjøre i mindst 4 maaneder, blir beklædningen ved tjenestetidens utløp at tilbakelevere, hvorefter de dekurterte beløp utbetales.

V. Tillæg m. v. for undervandsbaat-tjeneste.

1. Det paa undervandsbaat tjenstgjørende personel tilstaaes indtil videre, saalænge besætningen er embarkert under kommando, følgende ekstratillæg pr. dag:

Kaptein (chef)	kr. 4,00
Premierløitnant	» 3,00
Underofficer	» 2,00
Menig	» 1,50

Under oplæg gives underofficer et tillæg pr. dag av kr. 0,80, menig kr. 0,60, saalænge de tilhører besætningen.

2. En paa undervandsbaat tjenstgjørende mine-underofficer oppebærer samme avlønning som en maskinunderofficer av samme grad.
3. Forsaavidt nogen av en undervandsbaats besætning omkommer eller paaføres skade under togt eller øvelser, hvor dykning er forutsat at kunne eller skulle finde sted, utreder det offentlige følgende pension eller erstatning:

1. *Pension til efterlatte i tilfælde av død:*

a. Den forulykkedes enke tilstaaes indtil sin død eller nyt egteskap en pension utgjørende 40 pct. av mandens faste løn som stadig tjenstgjørende samt hvert efterlatt egtebarn indtil dets fyldte 18de aar 10 pct., eller dersom det har mistet eller senere mister ogsaa den anden av forældrene 15 pct. av den forulykkedes faste løn som stadig tjenstgjørende.

Er egteskapet indgaat efter ulykken, har hverken egtefællen eller barn, avlet senere end denne, krav paa nogen rente. Det samme gjælder egtefælle, som, da ulykken fandt sted, levet skilt fra den forulykkede uten underhold av denne eller retskrav paa saadant.

Utfærdiget i to eksemplarer paa norsk og svensk.

Kristiania, den 24 juni 1911.

(u.) **Konow.**
(Segl).

Utfärdad i två exemplar på 24 juni. norska och svenska.

Kristiania, den 24 juni 1911.

(u.) **Falkenberg.**
(Segl).

Barn av forældre, der ikke har indgaat egteskap med hinanden, har, naar det er avlet før ulykken, samme ret som egtebarn.

Egtefælles og barns pension maa ikke tilsammen overstige 60 pct. av avdødes faste løn som stadig tjenstgjørende; fremkommer der efter ovenstaaende beregning et høiere beløp, blir de forskjellige erstatningsberettigedes tilkommende forholdsvis at avkorte, dog saaledes, at egtefællen altid tilkommer 40 pct. av den faste løn som stadig tjenstgjørende.

b. For den forulykkedes slegtning eller slegtninger i ret opstigende linje, hvis væsentligste forsørger han var, for tiden indtil deres død eller indtil deres trang ophører, 20 pct. av den forulykkedes faste løn som stadig tjenstgjørende. Dette beløp fordeles likelig mellem de berettigede, dog saaledes, at forældre altid udelukker bedsteforældre.

Hvis den forulykkede efterlater egtefælle eller barn eller begge dele, har dog slegtninger i ret opstigende linje kun krav paa erstatning, svarende til forskjellen mellem 60 pct. av den avdødes faste løn som stadig tjenstgjørende og det beløp, der tilkommer egtefælle og barn.

Bortfalder nogen av de berettigede, indtræder de gjenværende i deres sted efter de ovenfor angivne regler.

For personer, som ifølge gjældende lov er forpligtet til at sikre sine enker pension, utbetales dog ikke mer end forskjellen mellem denne og den ovenfor bestemte pension.

2. *For invaliditet, som medfører avsked fra tjenesten, utredes til den skadede:*

a. I tilfælde av fuldstændig erhversudygtighet, saalænge denne varer, 60 pct. av hans faste løn som stadig tjenstgjørende.

b. I tilfælde av delvis erhvervsudygtighet, saalænge denne varer, en brøkdel av den under a fastsatte erstatning, beregnet efter den gjenværende erhversdygtighet.

Invaliditetsgraden avgjøres av marinens faste bedømmelseskommission.

Skulde vedkommende være berettiget til pension eller erstatning av andre offentlige indretninger, kommer denne til fradrag i den mulige erstatning av marinen.

Spørsmaal angaaende den rette anvendelse av regulativets bestemmelser avgjøres av Kongen.

Post II i det gjældende lønsregulativ for maskinmestre og underofficerer og menige i marinens korpser m. v. ophæves.

26 juni. **Cirkulære** fra Justisdepartementet, Fængselsstyrelsen, til amtmændene:

Justisdepartementet har idag bestemt, at reglementet for kredsfængslene og de større hjælpefængsler kap. 14 § 5, 1ste led, skal utgaa fra 1 juli d. a. at regne.

Som følge herav blir straf av fængsel paa vand og brød at fuldbyrde uten mellemdage paa fanger, som kommer ind efter nævnte dag.

Reglene for omsætning av mildere art frihetsstraf til strengere (reglementets bilag 18), forandres i overensstemmelse hermed.

Det bedes paalagt fængslenes tjenestemænd at ha sin opmerksomhet særlig henvendt paa de fangers befindende, som skal utstaa længere tids vand- og brødstraf. Vaktmestrene har i tilfælde at gaa frem efter reglementets kap. 25 § 1. Findes der grund til at frygte for, at fortsat anvendelse av fængsel paa vand og brød paa en fange vil medføre fare for hans helbred, sætter bestyreren eller, om hans bestemmelse ikke kan avventes, vaktmesteren fangen paa almindelig fangekost. Bestyreren underretter derefter vedkommende paatalemyndighet om saken.

26 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Departementet for Handel, Sjøfart og Industri, hvori uttales, at en lensmand antages at ha krav paa godtgjørelse efter sportellovens § 119 for læsning av bekjendtgjørelser angaaende valg av styre for en kredssykekasse (jfr. lov av 18 september 1909 nr. 7, § 76).

26 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en byfoged angaaende spørsmaalet om, hvorvidt der skulde beregnes gebyr for tinglæsning av en til »fornyet tinglæsning« indsendt bekræftet utskrift av et tidligere tinglæst skadesløsbrev.

Paa foranledning har Justisdepartementet under henvisning til dets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 10 september 1900 uttalt, at det antar, at fornyet tinglæsning av skadesløsbrev, som er meddelt til sikkerhet for mulig indtrædende ansvar, maa kunne finde sted med den i lov av 6 mars 1869 § 1 bestemte virkning efter en bekræftet utskrift av vedkommende dokument. I henhold hertil uttaler Finansdepartementet, at der ikke skal beregnes gebyr til statskassen for tinglæsning av en saadan utskrift.

26 juni. **Telegram** fra Handelsdepartementet til politimesteren i Lofoten og Vesteraalen, hvorefter intet antages i veien for, at en omførselshandler efter lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 22 paa samme plads kan ha flere utsalgssteder, jfr. § 19, 2det led.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Andreas Martinussen Aurdal (Overdal) og hustru Juliane Tørri Katrine Nilsdatter ved testamente av 22 februar 1889 oprettede »Egtefolkene Andreas og Juliane Aurdals Legat« til bedste for værdige trængende i Søkkelvens herred og paa de for dette legat under $\frac{18 \text{ mars}}{31 \text{ mai}}$ 1911 utfærdigede statutter. 27 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kaarmand Anders Andersen Rørum ved testamente av 29 juli 1906 oprettede »Anders A. Rørums Legat til bedste for Nypan Kirke« i Leinstranden og paa de for dette legat under 30 april 1911 utfærdigede statutter. 27 juni.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt i anledning av en fra en lensmand indkommet forespørsel om, hvorvidt der er anledning for en skyldner til at gjøre sin undtagelsesret efter lov av 29 mars 1890 § 2, jfr. lov av 27 juli 1896 § 2, gjældende under tvangsauktion, naar det løsøre, som er undtat under eksekutionsforretningen, senere viser sig ikke at ha en værdi av 200 kroner. 28 juni.

Departementet uttaler med bemerkning, at spørsmaalet henhører under domstolenes avgjørelse, at det ansees utvilsomt, at det alene er ved eksekutionsforretningen, debitor kan gjøre sin undtagelsesret gjældende.

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania i anledning av en fra Kristiania formandskap indkommet forespørsel om, hvordan der skal forholdes med tilkaldelse av varamænd til bystyremøter i tilfælde av, at der ikke er formandsvaramænd for haanden til utfyldning av ledige pladser blandt formændene. 28 juni.

Det var oplyst, at praksis hittil i saadanne tilfælde har været, at repræsentantvaramænd ikke har været anvendt til utfyldning av ledige formandspladser, hvorfor disse pladser, naar de ikke har kunnet dækkes av formandsvaramænd, har maattet staa ledige under møterne, selvom repræsentantvaramænd av vedkommende partigruppe har været for haanden. Inden bystyret var der imidlertid nu reist tvil om rigtigheten av denne fremgangsmaate.

Departementet uttaler, at den tidligere ordning med direkte valg av formandskap og repræsentantskap hver for sig ved formandskapsloven av 27 juli 1896 blev avløst av den nugjældende, hvorefter urvælgerne vælger det hele bystyre underett, og formændene derefter utkaares av og blandt bystyrets medlemmer.

28 juni. I bylovens § 1 og flere steder i loven er uttrykket »repræsentanter« benyttet som fællesbetegnelse for alle bystyrets medlemmer, mens uttrykket andre steder i loven fremdeles staar som betegnelse alene for de bystyremedlemmer, som ikke er formænd, og sondringen mellem formænd og repræsentanter uforandret er opretholdt i bylovens § 38, hvorefter der til lovlig sammensat møte utkræves tilstedeværelsen av mer end det halve antal av saavel repræsentanter som formænd. Bortset fra denne bestemmelse i bylovens § 38, har sondringen mellem repræsentanter og formænd som deltagere i de fælles bystyremøter imidlertid ingen betydning, og departementet anser det bedst stemmende med den nugjældende valgordning, at tilkaldelse av varamænd til de fælles bystyremøter sker uten hensyntagen til, om den uteblivende er formand eller repræsentant (i engere forstand). Departementet antar saaledes, at forfald blandt bystyrets medlemmer i alle tilfælde først og fremst bør dækkes ved tilkaldelse av repræsentantvaramænd, hvorefter utfyldning særskilt av ledige formandspladser sker ved oprykning av de for formændene valgte varamænd. Er antallet av forfald blandt formænd og formandsvaramænd saa stort, at ikke alle formandspladser blir besat ved saadan oprykning, og antallet av repræsentanter (i engere forstand) i det fuldtallige bystyre saaledes kommer til at overstige den lovbestemte drøkdel ($^3/_4$) av bystyrets samlede medlemstal, antages forholdet at burde bringes i orden ved valg for anledningen av en eller flere midlertidige formænd blandt repræsentanterne til utfyldning av de ledige formandspladser.

Det tilføies, at den opfatning, hvorpaa foranstaaende uttalelse er bygget, ogsaa ligger til grund for Indredepartementets skrivelse til stiftamtmanden av 13 oktober 1899 (i Lovtidenden), hvori er antat, at forfald for en formand, som var valgt til repræsentant paa ædruelighetspartiets liste, men til formand paa venstres liste ved formandsvalget, burde dækkes ved indkaldelse av ædruelighetspartiets første repræsentantvaramand til utfyldning av hans plads i bystyret, og at først derefter hans plads som formand burde utfyldes ved oprykning av første formandsvaramand for venstre.

28 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av banksekretær Nikolai Jenssen ved gavebrev av 26 november 1910 oprettede »Grosserer og Bankdirektør Jens Nicolai Jenssens Legat« til fordel for trængende og begavede studenter ved den Tekniske Høiskole i Trondhjem og paa de for dette legat under $\frac{\text{26 november 1910}}{\text{11 april 1911}}$ utfærdigede statutter.

Lov *)[1]) om kvinder som verger m. v. 29 juni. Nr. 1.

§ 1. Kvinder kan under de samme betingelser som mænd være verger, kuratorer og overformyndere, likesom de kan utnævnes til at utføre de hverv, der omhandles i lov indeholdende forandring i reglene om bestyrelsen og behandlingen av umyndiges midler av 28 september 1857 § 3. Likesaa kan kvinder beskikkes til lagverger.

§ 2. Den ret til at være verge for en umyndig person, som ifølge Kristian den 5tes Norske lovs 3—19—2 efter farens død tilkommer andre mandlige slegtninger av den umyndige, ophæves.

Efter farens død er moren barnets verge; det samme gjælder i tilfælde av farens umyndiggjørelse eller forsvinden. — I tilfælde av skilsmisse eller ophævelse av det egteskabelige samliv ifølge bevilling er moren verge for barn, som ifølge overenskomst mellem forældrene eller ifølge bestemmelse av overøvrigheten skal forbli hos hende.[2])

For barn utenfor egteskap er moren verge. Hvis barnets forsørgelse er overtat av faren i henhold til lov om underholdningsbidrag til barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hinanden, m. v. av 6 juli 1892 § 22, er han dets verge.

Lagverge for en kvinde, som efter nogen forskrift i denne paragraf er verge for sit barn, skal, naar hun ønsker det, raade og veilede hende ogsaa i barnets formuesanliggender.

§ 3. Istedenfor den av forældrene, hvem vergemaalet for et umyndig barn efter bestemmelserne i § 2 skulde tilkomme, blir en anden at beskikke til verge, naar hensynet til barnets tarv tilsiger det. Naar der for egtebarn utkræves beskikkelse av en verge istedenfor faren, bør moren fortrinsvis beskikkes, forsaavidt ikke særlige grunde taler derimot.

§ 4. Bestemmelserne i § 2 faar ikke anvendelse i tilfælde, hvor verge ved denne lovs ikrafttræden allerede er beskikket, uten forsaavidt vedkommende myndighet finder grund til forandring.

§ 5. Kristian den 5tes Norske lovs 3—19—14 til 19 ophæves.

Ved denne lov gjøres ingen forandring i de gjældende

*) Bekjendtgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) Se Ot. prp. nr. 17. Indst. O. nr. 37. St.tid. forh. i Ot. side 247—248; i Lt. 75.

[2]) Se lov om adgang til opløsning av egteskap av 20 aug. 1909 § 15 og lov om underholdningsbidrag til hustru og egtebarn m. v. av 6 juli 1892 § 3.

29 juni. Nr. 1. regler om, hvem der har at iagtta en sindssyk persons tarv[1]), naar vedkommende ikke har verge.

29 juni. Nr. 2. **Lov***)[2]) om utvidelse av kjøpstaden Tromsøs havnedistrikt.

Fra 1 juli 1911 skal kjøpstaden Tromsøs havnedistrikt omfatte den del av Tromsøsundet, som begrænses mot nord av en ret linje trukket fra mundingen av nordre Breivikelv ved nordre Breivik, gr.-nr. 124 br.-nr. 1, til mundingen av Krokelven paa indlandet og mot syd av en ret linje trukket fra ytterste spids paa Storlanes (Sørlanes), gr.-nr. 119 br.-nr. 15, til mundingen av en elv ved Kaldsletten, gr.-nr. 18 br.-nr. 10.

29 juni. **Kongelig kundgjørelse***)[3]) om avgift til statskassen av apotekenes omsætning.

For budgetterminen 1 juli 1911—30 juni 1912 skal de, som har faat bevilling til at drive apotek, erlægge til statskassen en avgift av sin omsætning efter nedenstaaende regler:

§ 1.

A. For personlig priviligerte apotek:

1. De første kr. 10 000,00 av omsætningen skal være avgiftsfri.
2. Av restbeløpet fratrækkes 25 pct. for frie handelsvarer m. v.
3. Av den tiloversblevne omsætning beregnes følgende avgifter:

Av	1ste	kr. 5 000,00	(eller dele derav)	1 pct.
»	2det	» 5 000,00	—»—	2 »
»	3dje	» 5 000,00	—»—	3 »
»	4de	» 5 000,00	—»—	4 »
»	5te	» 5 000,00	—»—	5 »
»	6te	» 5 000,00	—»—	6 »
»	7de	» 5 000,00	—»—	7 »
»	overstigende omsætning			8 »

B. For salgbare apotek:

Der gjøres et fradrag i omsætningen av 1/3 — en tredjedel —, hvorefter avgift av den tilbakeværende del av omsætningen svares efter de under A 1—3 for de personlig priviligerte apotek gjældende regler.

---

*) Bekjendtgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) Se lov om sindssykes behandling og forpleining av 17 aug. 1848 §§ 10 og 13 og N. L. 1—17—7.

[2]) Se Ot. prp. nr. 15. Indst. O. nr. 30. St.tid. forh. i Ot. side 245; i Lt. 75.

[3]) Se St. prp. nr. 102, Indst. S. nr. 186. St.tid side 2225—2239.

§ 2. Til et apoteks omsætning regnes alle beløp, som er indkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp at medregne, som er indkommet for varer, som enten direkte eller gjennem mellemmænd forhandles til andre apotek. 29 juni.

Omsætning ved filialapotek blir at beregne særskilt fra hovedapotek.

§ 3. Justis- og Politidepartementet kan helt eller delvis frafalde avgiften for apotekere, med hvem der er indgaat eller indgaaes overenskomst angaaende avstaaelse av salgbare apotekprivilegier.

Departementet kan likeledes helt eller delvis frafalde avgiften, hvor dens utredsel vilde falde særlig trykkende.

§ 4. Avgiftsbeløp paa mindre end kr. 10,00 opkræves ikke.

Kongelig kundgjørelse*)[1]) angaaende avgift til statskassen av malttilvirkningen. 29 juni.

I. Fra 1 juli 1911 skal til statskassen erlægges avgift av malttilvirkningen efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges av korn, som sættes i støp for at tilberedes til malt, med 37,1 — syv og tredive og en tiendedels — øre av hvert kilogram korn.
2. Ved utførsel av øl til utlandet i mængder paa mindst 4 hektoliter godtgjøres avgiften av det til ølets tilvirkning medgaaede malt, naar andragende derom fremkommer senest to aar efter utførselen. Det medgaaede malts mængde beregnes av ølets sammensætning paa en saadan maate, som av Finans- og Tolddepartementet nærmere bestemmes.
3. For norsk malt, som utføres til utlandet, bemyndiges Finans- og Tolddepartementet til paa de nærmere betingelser, som det maatte fastsætte, at tilstaa tilbakebetaling av den av samme erlagte tilvirkningsavgift av indtil tre fjerdedele.

II. Fra 1 juli 1911 bemyndiges Finans- og Tolddepartementet til paa de nærmere vilkaar, som det maatte fastsætte, at frita for avgift malt, anvendt til fremstilling av vørter for bakeribruk.

Kongelig resolution**), hvorved meddeles approbation i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 paa den av herredsstyret for Rødøy herred i Nordlands amt under 13 december 1910 fattede beslutning om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse — dog med en enkelt forandring. 29 juni.

---

*) Bekjendtgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

**) Bekjendtgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor den approberte beslutning er indtat.

[1]) Se St. prp. nr. 6, Indst. S XXXII. St.tid. side 2239—2240.

29 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Skjaaks herred, Kristians amt, i møter 24 januar og 11 mai 1911 fattede beslutning om almindelige sundhetsforskrifter for herredet.

29 juni. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893 § 5 (jfr. lov av 27 juli 1896) meddeles approbation paa de av herredsstyret for Skatvals herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 6 april 1911 besluttede skogbrandsregler for herredet — dog med nogen foran dringer.

29 juni. **Kongelig resolution*****), hvorved der meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa nedenstaaende av Lindaas herredsstyre i møte den 5 april 1911 vedtagne ændrede takster for benyttelsen av sluse-anlægget i Lindaasstrømmen:

»For hver passage av slusen skal erlægges følgende avgifter:

a.	Robaater	kr.	0,25
b.	Mindre motor- eller andre fartøier, der kræver kun halv portaapning	»	0,40
c.	Større fartøier end under b nævnt, saasom dæksfartøier, føringsfartøier, motorbaater, lastedampskibe, lystfartøier, agentbaater uten hensyn til passagerer eller last	»	0,75
d.	Større gjødselprammer med slæp	»	1,50
e.	Mindre gjødselprammer med slæp	»	1,00
f.	Rutegaaende dampskibe	»	0,60

g. Passagerer med ruteskibe, motorbaater, lystbaater, leieskibe eller lign. avkræves av skibenes billettører eller slusevogteren kr. 0,10 pr. tur og kr. 0,15 pr. tur og retur. Lignende avkræves av passagerer, der gaar til eller fra dampskib i slusen.

h. Slusevogteren opkræver kr. 0,10 for hver ton last, som føres gjennem slusen av hvilkensomhelst slags. Ruteskibenes last undtat«.

---

*) Bekjendtgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.

***) Bekjendtgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 10 juni 1911 om ordningen av de tekniske mellemskoler befales tat tilfølge. 29 juni.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes at de ved høieste resolution av 10 december 1904 stadfæstede vedtægter for Harstads øl- og vinsamlag, hvilke paany er godkjendte av Harstads bystyre i møte den 21 februar 1910, 29 juni.

---

[1]) Se St. prp. nr. 31, dok. nr. 31 med bilag. Indst. S XXXI B. St.tid. side 1935—1951, 1961—1984.
Beslutningen er saalydende:

I.

Utkast til plan for tekniske mellemskoler.

§ 1. De tekniske mellemskolers opgave er at meddele sine elever en teknisk utdannelse, som kan gjøre dem skikket til at beklæde tekniske mellemstillinger, saasom byg- og murmestre, stillinger som tekniske assistenter i den offentlige og kommunale administration, bygningsførere, tegnere, kontraktører, verks- og fabrikmestre, ledere av mindre lysverk, skibsverft, fabrikker og andre industrielle anlæg o. s. v.

§ 2. Skolerne er to-aarige med 2 eller flere av følgende fag avdelinger:

For bygningsteknik,
- maskinteknik,
- elektroteknik,
- teknisk kemi,
- skibsbygning.

Hvilke fagavdelinger, der skal tilknyttes den enkelte skole, bestemmes av vedkommende kommunestyre med Stortingets godkjendelse.

Ved hver fagavdeling kan der oprettes tillægskurser, hvis opgave er at gi uteksaminerte elever en videregaaende undervisning.

§ 3. Likeledes kan der tilknyttes skolerne specialkurser for utdannelse til stillinger inden bestemte industrigrener (industrikurser).

§ 4. For at bli optat som fast elev i 1ste klasse maa aspiranten:

a. Ha fyldt 17 aar,
b. fremlægge fyldestgjørende bevis for at ha gjennemgaat en mindst $2^1/_2$ aarig praktisk læretid paa byggeplads, i verksted, ved elektrisk anlæg, i fabrik, paa skibsverft eller ved anlæg for elektroteknik eller teknisk kemi,
c. ha tilegnet sig de kundskaper, som folkeskolen meddeler samt ved optagelsesprøve godtgjøre at være i besiddelse av videregaaende kundskaper i norsk, regning, matematik og tegning, dog ikke utover, hvad der forlanges ved middelskole-eksamen i nævnte fag eller
d. fremlægge bevis for at ha bestaat middelskolens avgangseksamen med fuldstændig pensum i matematik og med ikke lavere karakter end tilfredsstillende. Opfyldes ikke disse vilkaar, eller der er hengaat mer end 4 aar fra avlagt mid-

29 juni. stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end til utgangen av aaret 1913.

29 juni. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Fjotlands sparebank den 20 april 1911 vedtagne ændringer i bankens ved høieste resolution av 24 november 1894 stadfæstede plan.

---

delskole-eksamen, maa vedkommende underkaste sig optagelsesprøve.

Aspiranter, som med godt utbytte har været i praktisk virksomhet i længere tid end den ovenfor anførte mindste tid, skal under forøvrig like forhold være fortrinsberettiget til optagelse paa skolen.

§ 5. Til skolen kan knyttes et 6 maaneders forkursus, som meddeler aspiranter, som har den foreskrevne praksis, de fornødne forkundskaper utover folkeskolens undervisning i de i § 4 nævnte fag. Forkursets undervisning avsluttes med optagelsesprøve for mellemskolen.

§ 6. Efter lærerraadets beslutning kan der gives adgang ogsaa for hospiterende elever i saadan utstrækning, som ske kan uten fortrængsel for de faste elever.

§ 7. Hvert læse-aar avsluttes med eksamen; for bestaat avgangseksamen tildeles der vidnesbyrd.

§ 8. De nærmere bestemmelser om optagelsesprøven, undervisningen og eksamen fastsættes av overstyret i et reglement.

§ 9. Undervisningsaaret begynder midt i august maaned og slutter ved utgangen av juni maaned, heri medregnet den tid, som medgaar til eksamen.

§ 10. Skolepengene utgjør kr. 30,00 pr. halvaar for de faste elever og kr. 1,50 halvaarlig pr. ukentlig time for hospitanter. Av de beregnede skolepenger kan indtil 15 pct. utdeles som fripladser, indtil 5 pct. som elevstipendier. Avgiften for benyttelse av det kemiske laboratorium utgjør kr. 5,00 pr. halvaar. I forberedelseskurset er skolepengene kr. 3,00 pr. maaned.

§ 11. De tekniske mellemskolers overstyre er det departement, under hvilket det tekniske undervisningsvæsen er henlagt.

§ 12. For hver skole skal der være et forstanderskap paa 5 medlemmer, skolens direktør, der er selvskreven formand, 2 valgt av departementet og 2 av kommunestyret.

§ 13. Skolernes lærerpersonale bestaar av overlærere, lærere og timelærere. Overlærerne og lærerne ansættes av departementet efter indstilling av forstanderskapet med 6 maaneders gjensidig opsigelse. En av overlærerne beskikkes av departement som skolens direktør efter indstilling av forstanderskapet. Timelærere og andre funktionærer ansættes av forstanderskapet efter direktørens indstilling med 3 maaneders gjensidig opsigelsesfrist.

For lærerpersonalet fastsættes følgende lønsregulativ:

For overlærere kr. 3600,00 med 3 alderstillæg paa kr. 400,00 efter 3, 6 og 9 aar, direktøren oppebærer desuten fri bolig eller en passende husleiegodtgjørelse av kommunen; for lærere kr. 2800,00 med 4 alderstillæg á kr. 200,00 efter 3, 6, 9 og 12 aar; for timelærere fra ca. kr. 120,00 aarlig pr. ukentlig time, noget forskjellig efter fagenes beskaffenhet.

§ 14. Overlærerne og de lærere, som er ansat av Overstyret, danner under direktørens forsæte skolens lærerraad. Til lærer-

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 29 juni.

1. Et utkast for rettelser og tilføielser i jernbanetransport-reglementet av 16 juli 1904 approberes til fremtidig befølgelse.
2. De ældre bestemmelser vedrørende disse punkter i jernbanetransport-reglementet av 16 juli 1904 sættes ut av kraft.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nedenes amt i anledning av en fra et formandskaps ordfører indkommet forespørsel om, hvorvidt der i tilfælde av, at et forfald til møte i herredsstyret kommer saa sent paa eller anmeldes saa sent til ordføreren, at der ikke er tid til at faa tildkaldt den varamand, som efter nummerordenen staar for tur til at rykke op, er adgang til at utfylde den ledige repræsentantplads med den første i nummerrækken av de vedkommende varamænd, som man under de forhaandenværende omstændigheter kan faa fat i. 1 juli.

Departementet uttaler, at der ikke antages at være adgang til at fravike regelen om, at varamænd for uteblivende representanter maa tilkaldes i den nummerorden, hvori de er valgt, jfr. Indredepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 25 januar 1900. Under de anførte omstændigheter maa derfor vedkommende repræsentantplads staa ubesat i møtet, og dette vil maatte utsættes, hvis antallet av forfald, som ikke kan utfyldes ved varamænd, er saa stort, at herredsstyret ikke er beslutningsdygtig (landsformandskapslovens § 37).

---

raadets møter kan ogsaa de øvrige lærere tilkaldes av direktøren, naar han finder det hensigtsmæssig.

§ 15. For hver skole skal der oprettes en vikarkasse, hvori overlærere og lærere er forpligtet til at gjøre indskud.

§ 16. De nærmere bestemmelser om lærerraadets og forstanderskapets funktioner, om skolernes ferier, om vikarkassen, om skolepengenes indkrævning og om skolernes ordning forøvrig fastsættes for hver enkelt skole av kommunestyret i en plan, der blir at approbere av Overstyret.

§ 17. Som statsbidrag til de tekniske mellemskoler ydes to tredjedele av skolens netto-utgifter med fradrag av utgifter til lokale og inventar. De øvrige utgifter, herunder medregnet husleiegodtgjørelse til direktøren, utredes av vedkommende kommune eller ved andre lokale bidrag.

§ 18. Tekniske mellemskoler, i det væsentlige i overensstemmelse med denne plan, oprettes fra høsten 1912.

II.

Statsbidrag til de nu bestaaende høiere tekniske skoler i Trondhjem, Kristiania og Bergen inddrages efter Stortingets nærmere bestemmelse, saaledes at inddragningen sker nedenfra for en klasse ad gangen.

3 juli. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Trondhjem, hvori departementet angaaende aabodsforholdet vedkommende en klokkergaard uttaler: Forsaavidt klokkergaarden gjør tjeneste som lovbefalt lærerjord — der er i sakens dokumenter ikke git nogen oplysning herom — kan ifølge landsskolelovens § 24, 5te led, vedlikeholdelsen av gjærder og uthus paabindes læreren. Heri ligger efter departementets mening, at læreren, hvor saadan forpligtelse er paalagt ham, ved tiltrædelsen er berettiget til av kommunen, som er den hvem vedlikeholdelsen i første række paahviler, at kræve at motta uthus og gjærder i vedlikeholdt stand.

Dersom derfor vedkommende kirkesanger har overtat uthus og gjærder ved sin tiltrædelse i aabodsfri stand, maa han være forpligtet til enten at foreta den av herredsstyret forlangte utbedring eller at utrede den forlangte erstatning. Og departementet antar ikke, at kirkesangeren til sin fritagelse kan paaberope sig, at kravet fra kommunens side først er reist nogen tid efter, at han hadde fratraadt bestillingen. Var uthusene derimot ikke i aabodsfri stand ved hans overtagelse av eiendommen, kan han ikke antages at være forpligtet til at svare for mer end den slitage, som kan skjønnes at være forvoldt uthusene i hans brukstid. Naar han avleverer uthusene i samme tilstand, som de var i ved hans overtagelse av posten, maa han være fri for videre ansvar.

3 juli. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skiptvets vergeraad, hvori meddeles, at departementet efter ordlyden av § 3 i lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 antar, at den i §en omhandlede advarsel og formaning bør tildeles i vergeraadsmøtet. Forsaavidt særlige omstændigheter maatte gjøre det ønskelig og vergeraadet derom maatte fatte beslutning, kan der dog ikke være noget til hinder for, at advarselen og formaningen tildeles av formanden i enrum.

3 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvori departementet i anledning av en indkommet salærregning fra en distriktslæge for undersøkelse av, om en person var sindssyk og farlig for den offentlige sikkerhet, uttaler: Naar det i departementets skrivelse av 7 april 1909 (i Lovtidenden) er uttalt, at der for farlighetserklæring, utstedt av kompetent læge, vil bli tilkjendt salær, som blir at utrede av bevilgningen til forskjellige utgifter i politivæsenets anliggender, er forutsætningen den, at den avgivne erklæring virkelig er en farlighetserklæring efter kongelig resolution av 7 november 1908 o: at den i sin konklusion avgir en bestemt utta-

lelse, om angjældende ansees farlig eller ikke. Kun i dette tilfælde er den tjenlig som grundlag for politiets indskriden i henhold til nævnte resolution like overfor vedkommende. Hvor derimot erklæringen ikke avgjør dette væsentlige punkt, men foruten at indeholde oplysninger om angjældendes sindssygdom gaar ut paa, at han bør indlægges paa asyl til undersøkelse av hans farlighet, blir det fra asylets bestyrer man erhverver farlighetserklæringen. Denne blir at honorere som saadan, derimot ikke den første erklæring. Hvor denne er avgit av embedslæge, antar man derfor, at han ikke tilkommer noget særskilt salær, idet erklæringen maa ansees avgit i henhold til den en embedslæge paahvilende pligt til uten særskilt godtgjørelse at avgi embedsmæssige erklæringer til bruk for det offentlige, se Justisdepartementet i Lovtidenden indtagne skrivelse av 23 august 1897. Man vil i denne forbindelse ogsaa henlede opmerksomheten paa, at embedslæger i henhold til departementets cirkulære av 10 november 1891, II, 1, er forpligtet til uten særskilt godtgjørelse at avgi motivert erklæring, om en fattig person er sindssyk og trænger særegen behandling eller forpleining. 3 juli.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Rikshospitalets direktør, hvorved i medhold av den departementet ved kongelig resolution av 8 mars 1890 givne bemyndigelse bestemmes, at § 3, 2den passus, i Almindelige Bestemmelser for Rikshospitalet saalydende: »For personer, som ikke er hjemmehørende i riket, beregnes de fastsatte kurpenger med 50 pct. tillæg« utgaar. 5 juli.

Kongelig kundgjørelse*)[1]) angaaende toldavgifter fra 1 juli 1911. 7 juli.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov av 22 mai 1875 om adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Tinns herred, Bratsbergs amt, under 28 april og 15 mai 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet om adgang til at gi offentlige forestillinger m. v. 7 juli.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for 7 juli.

*) Bekjendtgj. 13 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor kundgjørelsen er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 5, dok. nr. 40 med 2 tillæg. Indst. S. XII. St.tid. side 2165—2224.

**) Bekjendtgj. 8 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor vedtægten er indtat.

7 juli. Elverums herred, Hedemarkens amt, under 15 mai 1911 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

7 juli. **Kongelig resolution***), hvorved den av Borge herredsstyre i møte den 20 juni d. a. fattede beslutning angaaende forandring av § 1 i de ved den Norske Regjerings resolution av 16 november 1906 i henhold til lov av 31 mai 1900 stadfæstede vedtægter angaaende fælles lukningstid for utsalgssteder paa Torp, Torpebjerget og Moum i Borge herred, Smaalenene amt, stadfæstes — dog med en enkelt forandring.

7 juli. **Kongelig resolution****), hvorved de tyske fribordsregler og tabeller av 1908 anerkjendes jevngode med de norske fribordsregler og tabeller, fastsat ved kongelig resolution av 18 september 1909.

7 juli. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1915, skal være forbudt at benytte snarer, faldstokker eller andre fangstindretninger til fangst av tiur, røi, aarfugl og hare inden Lunde, Drangedals, Bamle, Eidangers, Gjerpens, Slemdals, Sannikedals, Skaatø, Bø, Hollens, Saude, Hitterdals og Solums herreder i Bratsbergs amt.

7 juli. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at fangst av fugl med limpinder, fuglelim, lokkefor eller fangstbur skal være forbudt hele aaret inden Akershus amt, samt at forbudet skal gjælde for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1912.

7 juli. **Kongelig resolution*****), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Lørenskogens herred, Akershus amt, i møte den 1 april 1911 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet, — dog med nogen forandringer.

7 juli. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov om skyssvæsenet av 14 juli 1893 § 25, jfr. lov av 14 mars 1905, bestemmes, at det i tidsrummet 1 juni—30 septem-

*) Bekjendtgj. 8 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor den approberte forandring er indtat,
**) Bekjendtgj. 8 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
***) Bekjendtgj. 8 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor de approberte vedtægter er indtat.

ber i nedennævnte skyssruter i Nordre Bergenhus amt skal være forbudt andre end dem, som dertil har erholdt politiets tilladelse, at søke erhverv ved reisendes skyssbefordring: 7 juli.

1) Loen—Olden,
2) Loen—Loenvand og
3) Olden—Oldenvand.

Kongelig resolution*), hvorved der meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa reglement for Sundskanalen i Søndeleds herred, Nedenes amt. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved den ulønnede konsul i Riga bemyndiges til at opta edelige sjøforklaringer (konsulatinstruktionens § 86), til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjøulykke (konsulatinstruktionens § 83), samt til under undersøkelse angaaende andre forbrydelser eller forseelser, begaat ombord paa norsk skib, end forbrydelser eller forseelser i sjøfartsforhold, at la vidneforklaringene beedige, saafremt beedigelse ikke uten betænkelighet kan utstaa, indtil vidnernes ankomst til Norge (konsulatinstruktionens § 89). 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved konsulen i Manila bemyndiges til at opta edelige sjøforklaringer (konsulatinstruktionens § 86). 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov av 17 mai 1904 meddeles samtykke til, at den i kongelig resolution av 12 september 1907 omhandlede deling av Ringebu herred, forsaavidt fattigvæsenet angaar, i 7 kredser saaledes, at hver kreds under fattigstyrets overtilsyn og bestyrelse delvis overtar forsørgelsen av sine fattige, fortsættes til utgangen av aaret 1912. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes at omfanget av det stedlige fabriktilsyns myndighet, dets forhold til fabrikinspektørerne og bergembedsmændene, dets virksomhet og forretningsorden i henhold til lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 § 42 fastsættes overensstemmende med nedenstaaende utkast til instruks: 7 juli.

Bestemmelser angaaende omfanget av de stedlige fabriktilsyns myndighet og angaaende deres forhold til fabrikinspektørerne og bergembedsmændene.

Approbert ved kongelig resolution av 7 juli 1911 i henhold til § 42 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909.

§ 1. Tilsynet har i forening med vedkommende fabrik-

*) Bekjendtgj. 8 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor reglementet er indtat.

7 juli. inspektør og under dennes veiledning og kontrol at paase, at fabriktilsynslovens forskrifter og de paalæg og anordninger, som gives i medhold av denne lov, overholdes. Det har efter evne at bistaa vedkommende fabrikinspektør med enhver oplysning og forklaring, som avæskes det. Saa ofte fabrikinspektørerne begjærer det, holdes møte mellem dem og tilsynet.

§ 2. Tilsynet har at motta de i fabriktilsynslovens § 3 omhandlede anmeldelser fra de bedrifter, som kan antages at gaa ind under loven. Efter at ha indført anmeldelserne i den bok, som er nævnt i § 19, 3 i denne instruks, har det snarest mulig at oversende dem til vedkommende mandlige fabrikinspektør.

Hvis der hersker tvil om, hvorvidt en bedrift gaar ind under loven, har tilsynet at træffe den foreløbige avgjørelse og avgi indberetning herom til fabrikinspektøren.

Er det kommet til tilsynets kundskap, at der i distriktet findes bedrifter, som kan antages at gaa ind under loven, men som ikke er anmeldt, bør anmeldelse avkræves bedriften, hvorefter tilsynet sender indberetning herom til fabrikinspektøren.

§ 3. Et eller flere av tilsynets medlemmer skal mindst én gang hvert halvaar personlig og uanmeldt inspisere enhver bedrift i distriktet, som omfattes av fabriktilsynsloven. Ved inspektionen skal tilsynet forvisse sig om, at loven paa ethvert punkt overholdes.

§ 4. Den eller de inspiserende skal saavel hos arbeidsgiveren som hos de arbeidere, som er beskjæftiget i bedriften, søke paa hensigtsmæssigste maate at skaffe sig oplysninger om, hvorvidt noget mot loven stridende forhold finder sted.

Tilsynet fører særlig indseende med, at forskriftene om helligdagshvile og om kvinders, barns og unge menneskers arbeide overholdes.

Tilsynet skal ved sine fabrikbesøk kræve sig forelagt og kontrolere listerne over de barn og unge mennesker, som beskjæftiges i bedriften, og de attester, bevidnelser og forskrifter, som omtales i fabriktilsynslovens §§ 21, 22 og 24. Den, som saaledes har kontrolert listen, skal anføre sit navn og inspektionsdagens datum paa listen.

Likeledes skal tilsynet paase, at de opslag, som omtales i fabriktilsynslovens §§ 8, 13, 16 og 38 er opslaat paa arbeidsstedene.

§ 5. De kvindelige medlemmer av tilsynet skal særlig ha sin opmerksomhet henvendt paa kvindelige arbeideres arbeidsforhold og paa, at der i bedriften hersker sømmelighet og gode sæder. Likeledes skal arbeidsforholdene for barn og unge mennesker være gjenstand for de kvindelige tilsynsmedlemmers særlige opmerksomhet.

§ 6. Tilsynet kan til enhver tid kræve sig meddelt op- 7 juli.
lysninger om arbeidernes antal, kjøn, alder og sundhetsforhold og om kraftmaskinernes antal, art og størrelse. Tilsynet kan i det hele kræve, at saavel bedriftens eier som enhver, der er beskjæftiget ved bedriften, paa dets begjæring skal gi forklaring om de forhold, som vedrører eftersynet.

§ 7. For at kontrolere at lovens forskrifter om arbeidstid, maaltidspauser og lignende overholdes, kan tilsynet foreta inspektioner ogsaa utenfor de arbeidstider, som er fastsat for vedkommende bedrift.

§ 8. Under inspektionen av en bedrift er tilsynsmedlemmet hvis det forlanges av bedriftens eier eller av nogen, som er ansat i bedriften, forpligtet til at fremvise legitimation for sin stilling som medlem av tilsynet.

Naar et tilsynsmedlem har inspisert en bedrift, bør han, saavidt mulig, underrette bedriftens eier eller bestyrer om sit nærvær, før han forlater bedriften.

§ 9. Ved inspektion av enhver bedrift bør tilsynet anføre i den bok, som er nævnt i § 19, 3 i denne instruks, naar inspektionen har fundet sted, og hvad det derunder har fundet at bemerke.

§ 10. Naar fabrikinspektørerne kræver det, har tilsynet ved et eller flere av sine medlemmer at foreta inspektion sammen med disse. Det har derhos efter fabrikinspektørernes anmodning at kontrolere, at de paalæg, som disse har utfærdiget, overholdes.

§ 11. Naar et medlem av tilsynet under sine inspektioner finder, at der bør træffes bestemmelser til gjennemførelse av nogen av bestemmelserne i fabriktilsynslovens §§ 5—15, har han at gjøre bedriftens indehaver eller bestyrer opmerksom herpaa og bør henstille skriftlig til denne inden en viss frist at rette forholdet. En gjenpart av den utfærdigede henstilling blir straks at oversende tilsynets formand. Hvis det ved fornyet inspektion viser sig, at henstillingen ikke er efterkommet, eller hvis henstilling ikke er utfærdiget, blir saken at behandle i samlet møte av tilsynet, saaledes som foreskrevet i lovens § 42, tredje led.

Utfærdiger tilsynet herunder paalæg, gives der i dette bedriften en frist til at rette forholdet. Om de givne paalæg, som skal avfattes skriftlig, skal vedkommende mandlige fabrikinspektør straks underrettes. Ved fristens utløp maa fornyet inspektion finde sted.

Hvor bedriftens art eller beskaffenhet eller andre omstændigheter medfører, at forskriftene i fabriktilsynslovens §§ 5—15 ikke med rimelighet kan fordres gjennemført i sin fulde utstrækning, kan tilsynet for et kortere tidsrum av indtil 3

7 juli. maaneder indrømme de fornødne lempninger. Herom skal vedkommende mandlige fabrikinspektør straks underrettes.

Gjælder de givne paalæg eller lempninger bedrifter, som beskjæftiger kvindelige arbeidere, og de vedkommer kvinder, barn eller unge mennesker, skal den mandlige inspektør straks underrette den kvindelige inspektør om, hvad der saaledes indberettes til ham. Tillike meddeles, hvad han foretar i saken, eller om denne overlates til den kvindelige inspektørs forføining. Paa samme maate har de mandlige inspektører at forholde med hensyn til anmeldelser, de mottar i henhold til § 12.

De paalæg og lempninger, som tilsynet har git, kan omstøtes eller forandres av vedkommende fabrikinspektør.

Tilsynet kan ikke utfærdige de i fabriktilsynslovens § 16 omhandlede almindelige regler for arbeidernes forhold.

§ 12. Naar den inspiserende under sit tilsyn forefinder nogen overtrædelse av fabriktilsynsloven, som efter dennes kap. VI er strafbar, skal han uten ophold gjennem tilsynets formand indberette dette til vedkommende mandlige fabrikinspektør. Indløper der klager til tilsynet over overtrædelser av loven eller av paalæg, som tilsynet har utfærdiget, eller fremføres klagerne offentlig og kommer saaledes til tilsynets kundskap, bør dette straks foranledige tilsynets personlige undersøkelse av det paaklagede forhold. Saadanne klager skal av tilsynet straks meddeles vedkommende mandlige fabrikinspektør. Anmelderens navn skal hemmeligholdes, medmindre han uttrykkelig samtykker i at navngives, eller anmeldelsen viser sig at være ubeføiet.

§ 13. En arbeider, som er medlem av tilsynet, maa ikke delta i tilsynsvirksomheten ved den bedrift, i hvilken han har sysselsættelse.

Eier eller bestyrer av en virksomhet, som hører ind under fabriktilsynsloven, maa ikke delta i tilsynsvirksomheten ved sin egen bedrift eller ved bedrifter av samme art som hans egen.

§ 14. Tilsynets medlemmer er forpligtet til at hemmeligholde de drifts- og forretningsforhold, hvormed de gjennem sin virksomhet maatte bli bekjendt, og til at avholde sig fra at efterligne indretninger og fremgangsmaater, som vedkommende driftsherre holder hemmelig, men som er kommet til vedkommende medlems kundskap under hans arbeide i tilsynet.

§ 15. Saasnart et ulykkestilfælde av den art, som omhandles i fabriktilsynslovens § 20, er anmeldt til tilsynet, eller dette paa anden maate har faat kundskap om, at et saadant tilfælde er indtruffet, har det, hvor tilfældets beskaffenhet gir grund dertil, at foranledige anstillet nærmere undersøkelse om aarsaken til ulykken og om dens følger. Det skal straks an-

melde resultatet av undersøkelsen til vedkommende mandlige fabrikinspektør. Ved fabrikulykker, der har medført nogens død eller betydelige beskadigelse, bør fabrikinspektøren underrettes straks, uten at der ventes dermed, indtil tilsynet har anstillet undersøkelse. 7 juli.

§ 16. Tilsynet meddeler de tilladelser, som omhandles i fabriktilsynslovens §§ 21 og 25, andet led. Disse skal være skriftlig avfattet og indberettes uopholdelig til vedkommende mandlige fabrikinspektør. Er tilladelsen meddelt bedrifter, som beskjæftiger kvindelige arbeidere, skal den mandlige inspektør straks underrette den kvindelige inspektør om alle tilladelser, meddelt efter § 21, og om tilladelser, meddelt efter § 25, forsaavidt disse sidste vedkommer kvinder, barn eller unge mennesker. Tillike meddeles, hvad han foretar i saken, eller om denne overlates til den kvindelige inspektørs forføining. Tilladelsen kan i tilfælde omstøtes av vedkommende fabrikinspektør.

Tilsynet har at paase, at unge mennesker mellem 14 og 16 aar kun anvendes til saadanne »lettere arbeider«, som lovens § 23 nævner.

§ 17. De lempninger, som omhandles i lovens § 26, andet og tredje punkt og § 27, tredje og fjerde led, kan midlertidig meddeles av tilsynet, indtil avgjørelse kan træffes av vedkommende fabrikinspektør eller i tilfælde departementet. Det stedlige tilsyn kan bemyndige sin formand til i paatrængende tilfælde foreløbig at meddele disse lempninger, indtil saken kan forelægges det samlede tilsyn. Om den lempning, som midlertidig er tilstaat av tilsynet, underrettes vedkommende mandlige fabrikinspektør, der, hvis saken tillike angaar den kvindelige inspektør, videre forholder, som i § 11 bestemt.

§ 18. Andre beføielser end dem, som omhandles i nærværende instruks, tilkommer der ikke det stedlige fabriktilsyn, idet de funktioner, som iøvrig i fabriktilsynsloven er tillagt fabriktilsynet, henhører under fabrikinspektørerne eller bergembedsmændene.

§ 19. Tilsynets formand skal føre følgende protokoller:

1. En journal for indkomne skrivelser.
2. En kopibok, hvori indføres alle utgaaede skrivelser.
3. En bok — efter et av vedkommende regjeringsdepartement avfattet skema — over alle de anmeldte bedrifter i kommunen, som henhører under fabriktilsynsloven.
4. Den forhandlingsprotokol, som nævnes i lovens § 42.

Bøkerne skal være forsynt med fornødne registre.

§ 20. Snarest mulig efter hvert aars 1 januar og senest inden utgangen av denne maaned indsender tilsynets formand til vedkommende fabrikinspektør til bruk for dennes aarlige beretning en fortegnelse over de fabrikbesøk, som tilsynet har foretat i det forløpne aar, og beretning om, hvorvidt

7 juli. fabriktilsynsloven i det hele kan ansees nøiagtig gjennemført i distriktet, hvorledes arbeidsgivere og arbeidere stiller sig til loven, og hvilke virkninger denne har hat for de nærmest interesserte.

Tilsynets formand indsender ved hvert kvartals utløp til Departementet for Handel, Sjøfart og Industri specifisert regning over tilkommende skyss- og kostgjørelse for reiser, han i det forløpne kvartal har foretat som medlem av tilsynet.

§ 21. Den myndighet og de pligter, som i nærværende bestemmelser er tillagt tilsynet, tilligger ethvert medlem av dette, dog herfra undtat tilsynets beslutninger (lempninger, paalæg o. s. v.), der maa fattes i samlet møte av tilsynet i henhold til lovens § 42.

Møtet er beslutningsdygtig, naar mindst 3 medlemmer eller, hvor medlemsantallet er 6 eller derover, mindst to tredjedele er tilstede. Beslutningene fattes med simpelt flertal, idet formandens stemme i tilfælde av stemmelikhet gjør utslaget. Forhandlingsprotokollen skal underskrives av samlige møtende.

§ 22. Forsaavidt tilsynet efter fabriktilsynslovens § 40 er overdraget bergembedsmændene*) gjælder om de stedlige tilsyns forhold til disse det samme som ovenfor er bestemt om deres forhold til fabrikinspektørerne.

7 juli. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning [1]) av 1 juni 1911 om budget for Statsjernbanernes drift

*) Se § 1 i »Instruks for Bergembedsmændene« av 13 januar 1911, indtat i Lovt. 2den avd. for 1911 s. 7.

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. IX A, kap. 1. Indst. S XIII A, St.tid side 1764—1776.

Der besluttedes bl. a.:

Stortinget samtykker i:

1. At fast ansatte lokomotivpudsere, der ikke er aspiranter til fyrbøterstillinger, avlønnes efter følgende regulativ:

Ved ansættelse	kr. 3,00	pr. dag	eller nat.
Efter 2 aar	» 3,25	»	—»—
— 4 »	» 3,50	»	—»—
— 6 »	» 3,75	»	—»—
— 8 »	» 4,00	»	—»—

2. At der tilstaaes de av Ofotbanens funktionærer, som er stationert paa høifjeldsstrækningen fra Sildvik til Riksgrænsen — foruten Ofotbanetillægget — et særlig høifjeldstillæg overensstemmende med Jernbanestyrelsens forslag i skrivelse til Arbeidsdepartementet av 19 november 1910.
3. At lønnen for revisor i 5te distrikt og for revisor i 8de distrikt forhøies fra kr. 600,00 til kr. 800,00 aarlig.
4. At lønnen til billettrykkeren ved styrelsens trafikavdeling og hans assistent fastsættes overensstemmende med styrelsens forslag i dens skrivelse til Arbeidsdepartementet av 19 november 1910.
5. At § 2, post 3 i de ved Stortingets beslutning av 17 juli 1907 fastsatte lønsbestemmelser gives følgende ordlyd:

for budgetterminen fra 1 juli 1911 til 30 juni 1912, det ordinære budget, bestemmes tat tilfølge. 7 juli.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 7 juli.

Ifølge meddelelse til Utenriksdepartementet i skrivelse fra den herværende franske legation av 27 f. m. har de britiske kolonier Jamaica, Sierra Leone, Somaliland og New Zealand endelig tiltraadt den i Paris den 18 mai 1904 undertegnede internationale avtale (»arrangement«) angaaende visse foranstaltninger til undertrykkelse av »den hvite slavehandel«.

Handels- og Sjøfartstraktat samt speciel og gjensidig toldkonvention mellem Norge og Japan. 10 juli.

Traité de Commerce et de Navigation entre la Norvège et le Japon.*)

Sa Majesté le Roi de Norvége et Sa Majesté l'Empereur du Japon, également animés du désir de resserrer les relations d'amitié et de bonne entente qui existent

(Oversættelse.)

Handels- og Sjøfartstraktat mellem Norge og Japan*).

Hans Majestæt Kongen av Norge og Hans Majestæt Keiseren av Japan, i like grad besjælet av ønsket om at knytte endnu fastere de baand av ven-

---

Formænd og arbeidere, som mindst i de 3 sidste aar har arbeidet ved et jernbaneanlæg eller ved en banes ombygning og derefter gaar over til samme banes drift, erholder ved den faste ansættelse begyndelseslønnen beregnet efter det antal aar, som de har været beskjæftiget ved banens anlæg eller ombygning og med oprykning til høiere sats efter driftens regulativ paa grundlag av den saaledes ved ansættelsen tildelte anciennitet.

Et i flere parceller opstykket jernbaneanlæg ansees i her omhandlede henseende som ett anlæg, saafremt parcellernes anlæg sker i henhold til samme stortingsbeslutning.

Avbrytes arbeidet ved anlægget eller ombygningen, kan tiden før avbrytelsen ikke medregnes ved lønnens beregning, medmindre avbrytelsen er foranlediget ved arbeidets ophør i vintermaanedene, ved vernepligts utførelse eller ved permission i kortere tid end 6 maaneder.

6. At § 10 i de ved Stortingets beslutning av 17 juli 1907 fastsatte lønsbestemmelse gives følgende ordlyd:

Linjepersonale, som i vintermaanedene — paa Rørosbanen, strækningen Voss—Aal av Bergensbanen samt Ofotbanen 7 maaneder og paa de øvrige baner 4 maaneder — utfører linjevisitation, som helt eller delvis falder mellem kl. 10 aften og kl. 5 morgen, tilstaaes for saadan tjeneste en godtgjørelse av kr. 0,60 pr. nat.

Desuten bevilgedes løn og lønsforhøielser for en række funktionærer ved Statsbanernes drift.

*) Ratifisert ved kongelig resolution av 10 juli 1911. Ratifikationerne er utvekslet 15 juli 1911.

10 juli. heureusement entre Eux et entre Leurs sujets, et persuadés que la détermination d'une manière claire et positive des règles qui, à l'avenir, doivent s'appliquer aux rapports commerciaux entre Leurs deux Pays, contribuera à la réalisation de ce résultat hautement désirable, ont résolu de conclure à cet effet un Traité de Commerce et de Navigation, et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Ministre des Affaires Etrangères, Monsieur Johannes Irgens;

Et Sa Majéste l'Empereur du Japon:

Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi de Norvège, Monsieur Koitchi Soughimoura;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Les sujets de chacune des Hautes Parties Contractantes auront pleine liberté, avec leurs familles, d'entrer et de séjourner dans toute l'étendue des territoires de l'autre; et en se conformant aux lois du pays:

1° Ils seront, pour tout ce qui concerne le voyage et la résidence, les études et investigations, l'exercice de leurs métiers et professions, l'éxécution de leurs entreprises industrielles

skap og god forstaaelse, som lykkeligvis eksisterer mellem dem og mellem deres undersaatter, og overbeviste om, at fastsættelsen paa en klar og bestemt maate av de regler, som for fremtiden bør finde anvendelse paa handelsforbindelserne mellem deres to land, vil bidrage til at virkeliggjøre dette meget ønskelige maal, har i den hensigt besluttet at avslutte en handels- og sjøfartstraktat, og har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Sin Utenriksminister, herr Johannes Irgens;

Og Hans Majestæt Keiseren av Japan:

Sin Overordentlige Utsending og Befuldmægtigede Minister hos Hans Majestæt Kongen av Norge, herr Koitchi Soughimoura;

Hvilke efter at ha meddelt hinanden sine respektive fuldmagter, som er fundet i god og behørig form, er kommet overens om følgende artikler:

Artikel I.

Enhver av de høie kontraherende parters undersaatter skal ha fuld frihet til med deres familier at indfinde sig i og opholde sig inden den andens landomraader i disses hele utstrækning; og idet de holder sig landets love efterrettelige:

1° Skal de, i alt, som angaar reisen og opholdet, deres studier og undersøkelser, utøvelsen av deres fag og virksomhet, utførelsen av deres industri- og fabrikforetagender og retten til

et manufacturières et le droit de faire le trafic de tous articles de commerce licite, placés, à tous égards, sur le même pied que les sujets ou citoyens de la nations la plus favorisée;

2° Ils pourront, également sur le même pied que les sujets ou citoyens de la nation la plus favorisée, posséder ou louer et occuper les maisons, les manufactures, les magasins, les boutiques et les locaux qui peuvent leur être nécessaires, et pendre à bail des terrains à l'effet d'y résider ou de les utiliser dans un but licite commercial, industriel, manufacturier ou autre;

3° Ils jouiront d'une protection et sécurité constantes et complètes pour les personnes et leurs propriétés; ils auront un accès libre et facile auprès des tribunaux de justice pour la poursuite et la défence de leurs droits; ils seront, en outre, admis à faire valoir feurs réclamations contre l'Etat et ces organes devant les tribunaux ou autres autorités compétents; et quant aux autres matières qui se rapportent à l'administration de la justice, ils jouiront également de tous les droits et privilèges dont jouissent les sujets du Pays;

4° Ils seront exempts de tout service militaire obligatoire, soit dans l'armée de terre ou de mer, soit dans la garde nationale ou la milice, sauf les cas où une obligation de cette nature incombe aux sujets ou citoyens de la nation la plus favorisée, et de toutes contributions imposées en lieu et place du service personnel, ainsi

at drive handel med alleslags varer, som lovlig kan forhandles, i enhver henseende være stillet paa samme fot som den mest begunstigede nations undersaatter eller borgere; 10 juli.

2° skal de, likeledes paa samme fot som den mest begunstigede nations undersaatter eller borgere kunne eie eller leie og besidde de hus, fabrikker, magasiner, butikker og lokaler, som kan være nødvendige for dem, og forpagte jord i hensigt at bebo den eller benytte den med et lovlig kommercielt, industrielt, fabrikmæssig eller andet formaal;

3° skal de nyde en stadig og fuldstændig beskyttelse og sikkerhet for sine personer og sit gods; de skal ha fri og uhindret adgang til ved domstolene at forfølge eller forsvare sine rettigheter; de skal desuten være tillatt at gjøre gjældende sine krav mot staten eller dens organer for domstolene eller andre kompetente myndigheter; og i alt hvad retsvæsenet forøvrig angaar skal de likeledes nyde alle de rettigheter og fordele, som landets undersaatter nyder;

4° skal de være fritat for enhver tvungen militærtjeneste, det være sig i hæren eller flaaten, i nationalgarden eller militsen, undtagen i de tilfælde, hvor en forpligtelse av denne slags paahviler den mest begunstigede nations undersaatter eller borgere, og for alle istedenfor personlig tjeneste paalagte utredsler samt for alle

10 juli. que de tous emprunts forcés. Ils ne seront assujettis à d'autres réquisitions ou contributions militaires qu'à celles qui seront imposées aux nationaux eux-mêmes;

5° Ils ne seront contraints à subir des chargesou à payer des impôts, taxes ou contributions, de quelque nature que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou pourront être imposés aux sujets ou citoyens de la nation la plus favorisée;

6° Pour tout ce qui concerne la transmission des biens mobiliers par succession testamentaire ou autre, et le droit de disposer de quelque manière que ce soit des biens de toutes sortes qu'ils peuvent légalement acquérir, ils jouiront dans les territoires de l'autre Partie Contractante, des mêmes privilèges, libertés et droits, et ne seront pas soumis, sous ce rapport, à des impôts ou des charges plus élevés que les sujets ou citoyens de la nation la plus favorisée.

Article II.

Les habitations, magasins, manufactures et boutiques des sujets de chacune des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, ainsi que tous les locaux qui en dépendent, employés pour des buts licites, seront respectés. Il ne sera point permis d'y procéder à des visites domiciliaires ou perquisitions, non plus que d'examiner ou d'inspecter les livres, papiers ou comptes, sauf dans les conditions et formes

tvungne laan. De skal ikke paalægges andre militære rekvisitioner eller utredsler end de, der paalægges landets egne borgere;

5° skal de ikke være pligtig til at underkaste sig andre eller høiere byrder eller betale andre eller høiere skatter, avgifter eller utredsler av hvilkensomhelst art, end de, som paalægges eller maatte bli paalagt den mest begunstigede nations undersaatter eller borgere.

6°. I alt, hvad der angaar overdragelse av løsøre ved testament eller paa anden maate ved arv samt retten til at disponere paa hvilkensomhelst maate over alslags eiendele, som de lovlig kan erhverve, skal de inden den anden kontraherende parts omraade nyde samme privilegier, friheter og rettigheter som og i denne henseende ikke være underkastet høiere paalæg eller avgifter end den mest begunstigede nations undersaatter eller borgere.

Artikel II.

De boliger, magasiner, fabrikker og butikker, som tilhører enhver av de høie kontraherende parters undersaatter inden den anden parts landomraader, likesom alle dertil hørende lokaler, som benyttes til lovlige formaal, skal respekteres. Det skal ikke være tillatt der at foreta husundersøkelser eller ransakninger, heller ikke at undersøke eller inspicere bøker, papirer eller regnskaper undtagen paa de betingelser og i de former, som

prescrites par les lois à l'égard des nationaux eux-mêmes.

Article III.

Chacune des Hautes Parties Contractantes pourra nommer des Consuls généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires dans tous les ports, villes et place de l'autre, à l'exception des localités où il y aurait inconvénient à admettre de tels officiers consulaires. Cette exception, toutefois, ne sera pas faite à l'égard de l'une des Parties Contractantes sans l'être également à l'égard de toutes les autres Puissances.

Lesdits Consuls généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires, ayant reçu du Gouvernement du Pays dans lequel ils sont nommés, l'exequatur ou autres autorisations nécessaires, auront, à charge de réciprocité, le droit d'exercer toutes les fonctions et de jouir de tous les privilèges, exemptions et immunités qui sont ou pourront être accordés aux officiers consulaires de même grade de la nation la plus favorisée. Le Gouvernement donnant l'exequatur ou autres autorisations, a le droit de les annuler selon son propre jugement; toutefois il est tenu dans ce cas d'expliquer les raisons pour lesquelles il a jugé à propos d'agir ainsi.

Article IV.

Dans le cas où un sujet de l'une des Hautes Parties Contractantes viendrait à mourir dans les territoires de l'autre,

er foreskrevet i lovene med hensyn til landets egne undersaatter. 10 juli.

Artikel III.

Enhver av de høie kontraherende parter skal kunne ansætte generalkonsuler, konsuler, vicekonsuler og konsularagenter i alle havner, byer og steder, tilhørende den anden part, med undtagelse av steder, hvor det maatte være til ulempe at mottage saadanne konsulære tjenestemænd. Denne undtagelse skal dog ikke komme til anvendelse likeoverfor den ene av de kontraherende parter uten paa samme maate at anvendes overfor alle andre magter.

De nævnte generalkonsuler, konsuler, vicekonsuler og konsularagenter skal, naar de av regjeringen i det land, hvor de er ansat, har mottat eksekvatur eller anden nødvendig bemyndigelse, paa betingelse av gjensidighet ha ret til at utøve alle de funktioner og nyde alle de forrettigheter, fritagelser og immuniteter. som er eller maatte bli tilstaat den mest begunstigede nations konsulære tjenestemænd av samme grad. Den regjering, som meddeler eksekvatur eller anden bemyndigelse har ret til, i henhold til sin egen bedømmelse, at ophæve denne; dog pligter den i dette tilfælde at forklare aarsakerne til, at den har fundet for godt at handle saaledes.

Artikel IV.

I tilfælde av, at en undersaat tilhørende den ene av de høie kontraherende parter skulde dø inden den anden parts land-

10 juli. sans avoir laissé, dans le pays du décès, aucun héritier ou exécuteur testamentaire, l'officier consulaire compétent du Pays auquel appartient le défunt, aura le droit, les formalités nécessaires remplies, soit personnellement soit par délégué, de représenter cette personne absente et d'agir en son lieu et place pendant la durée de son absence; il prendra toutes les mesures et fera tous les actes nécessaires pour l'administration et la liquidation régulières de la succession. Toutefois, rien de ce qui est contenu dans cet article ne saurait être tenu comme pouvant dessaisir les tribunaux du pays où se trouvent les biens, des affaires rentrant dans leur propre compétence.

Les dispositions précédentes seront, de même, applicables au cas où un sujet de l'une des Parties Contractantes, possédant des biens dans les territoires de l'autre, viendrait à mourir en dehors desdits territoires sans avoir laissé, dans le pays où ces biens sont situés, aucun héritier ou exécuteur testamentaire.

Article V.

Il y aura, entre les territoires des deux Hautes Parties Contractantes, liberté réciproque de commerce et de navigation. Les sujets de chacune des Parties Contractantes auront, sur le même pied que les sujets ou citoyens de la nation la plus

omraader uten at ha efterlatt i det land, hvor døden indtraadte, nogen arving eller testamentseksekutor, skal vedkommende konsulære tjenestemand for det land, som den avdøde tilhører, ha ret til, saasnart de nødvendige formaliteter er opfyldt, personlig eller ved stedfortræder at repræsentere denne fraværende person og til at handle i hans sted og paa hans vegne, saalænge han er fraværende; han skal træffe alle de forføininger og utføre alle de handlinger, som maatte være nødvendige for efterlatenskapernes ordentlige forvaltning og avvikling. Dog er intet av det, som indeholdes i denne artikel, at forstaa som medgivende adgang til at frata domstolene i det land, hvor eiendelene befinder sig, saker, som henhører under disses egen kompetanse.

Foranstaaende bestemmelser skal paa samme maate være anvendelige i tilfælde av, at en undersaat, tilhørende den ene av de kontraherende parter, og som har eiendele inden den anden parts landomraader, skulde dø utenfor disse omraader uten paa det sted, hvor eiendelene befinder sig, at ha efterlatt nogen arving eller testamentseksekutor.

Artikel V.

Der skal være gjensidig frihet i henseende til handel og sjøfart mellem de to høie kontraherende parters omraader. Hver av de kontraherende parters undersaatter skal paa samme fot som den mest begunstigede nations undersaatter eller bor-

favorisée, pleine liberté de se rendre avec leurs navires et leurs cargaisons dans les lieux, ports, et rivières des territoires de l'autre, qui sont ou pourront être ouverts au commerce extérieur; ils sont, toutefois, tenus de se conformer toujours aux lois du pays où ils arrivent.

Article VI.

Les droits de douane perçus sur les articles, produits naturels ou fabriqués des territoires de l'une des Hautes Parties Contractantes, à leur importation dans les territoires de l'autre, seront désormais réglés soit par des arrangements spéciaux entre les deux Pays soit par la législation intérieure de chacun d'eux.

Aucune des Parties Contractantes n'imposera à l'exportation d'un article quelconque à destination des territoires de l'autre, des droits ou charges, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou pourront être imposés à l'exportation des articles similaires à destination de tout autre pays étranger.

De même, aucune prohibition ou restriction ne sera maintenue ou imposée par l'une des Parties Contractantes à l'importation ou à l'exportation d'un article quelconque en provenance ou à destination des territoires de l'autre, qui ne s'étendra également aux articles similaires venant de tout autre pays ou y allant. La dernière disposition n'est cependant pas applicable aux prohibitions ou restrictons maintenues ou imposées

gere ha fuld frihet til at begi 10 juli.
sig med sine skibe og ladninger til de steder, havner og floder inden den anden parts omraader, som er eller maatte bli aapne for den utenrikske handel; de er dog altid forpligtet til at iagtta det lands love, til hvilket de ankommer.

Artikel VI.

De toldavgifter, som opkræves av varer, naturlige eller forarbeidede frembringelser fra den ene av de høie kontraherende parters landomraader ved deres indførsel til den anden parts landomraader, skal for fremtiden fastsættes enten ved særavtaler mellem de to land eller ved den indre lovgivning i hvert av dem.

Ingen av de kontraherende parter skal paalægge utførselen av nogen til den andens landomraader bestemt vare andre eller høiere avgifter eller byrder end de, som er eller vil kunne bli paalagt utførelsen av lignende varer til noget andet land.

Likeledes skal der ikke av den ene av de kontraherende parter mot indførsel eller utførsel av nogen vare, hithørende fra eller bestemt til den anden parts landomraader, opretholdes eller paalægges noget forbud eller nogen indskrænkning, som ikke likeledes gives anvendelse likeoverfor lignende varer, som kommer fra eller er bestemt til noget andet land. Denne sidste bestemmelse er imidlertid ikke anvendelig paa forbud eller ind-

10 juli. soit comme mesures sanitaires soit dans le but de protéger des animaux ou des plantes utiles.

Article VII.

Les sociétés anonymes ou autres et les associations commerciales, industrielles et financières qui sont ou seront constituées conformément aux lois de l'une des Hautes Parties Contractantes et qui ont leur domicile dans les territoires de cette Partie, sont autorisées, dans les territoires de l'autre, en se conformant aux lois de celle-ci, à exercer leurs droits et à ester en justice, soit pour intenter une action soit pour défendre.

La disposition précédente n'aura aucune influence sur la question de savoir si une pareille société ou association établie dans l'un des deux Pays aura ou n'aura pas le droit de faire du commerce ou d'exploiter une industrie dans l'autre, un tel droit restant toujours subordonné aux lois et ordonnances en vigueur dans les Pays respectifs.

Article VIII.

Tous les articles qui sont ou pourront être légalement importés dans les ports de l'une des Hautes Parties Contractantes par des navires nationaux, pourront, de même, être importés dans ces ports par des navires de l'autre Partie Contractante,

skrænkninger, som opretholdes eller paalægges enten som sanitære forholdsregler eller i hensigt at beskytte nyttige dyr eller planter.

Artikel VII.

Uansvarlige eller andre selskaper og kommercielle, industrielle og finansielle foreninger, som er eller maatte bli stiftet i overensstemmelse med den ene av de høie kontraherende parters love, og som har sit hjemsted inden denne parts landomraader, er inden den anden parts landomraader, naar de indretter sig efter dennes love, berettiget til at utøve sine rettigheter og til at optræde for retten, det være sig for at anlægge et søksmaal eller for at føre forsvar.

Foranstaaende bestemmelser skal ikke ha nogen indflydelse paa spørsmaalet, om hvorvidt et lignende selskap eller en lignende forening, som er stiftet i det ene av de to land, skal ha ret eller ikke til at drive handel eller utøve en industri i det andet, idet en saadan ret altid skal være avhængig av de i de respektive land gjældende love og bestemmelser.

Artikel VIII.

Alle varer, som lovlig indføres eller vil kunne indføres til den ene av de høie kontraherende parters havner i landets egne skibe, skal paa samme maate kunne indføres til disse havner i den anden kontraherende parts skibe uten at under-

sans être soumis à aucuns droits ou charges, de quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux auxquels les mêmes articles seraient soumis s'ils étaient importés par des navires nationaux. Cette égalité réciproque de traitement sera appliquée sans distinction, que ces articles viennent directement du lieu d'origine, ou de tout autre pays étranger.

Il y aura, de même, parfaite égalité de traitement pour l'exportation, de façon que les mêmes droits de sortie seront payés, et les mêmes primes et drawbacks seront accordés, dans les territoires de chacune des Parties Contractantes, à l'exportation d'un article quelconque qui peut ou pourra en être légalement exporté, que cette exportation se fasse par des navires japonais ou par des navires norvégiens et quel que soit le lieu de destination, soit un port de l'autre Partie soit un port d'une tierce Puissance.

kastes nogensomhelst andre eller høiere avgifter eller byrder av hvilkensomhelst benævnelse end de, som de samme varer vilde være underkastet, hvis de var blit indført i landets egne skibe. Denne gjensidige likestillethet i behandling skal komme til anvendelse uanset, om disse varer kommer direkte fra oprindelsesstedet eller fra hvilketsomhelst andet fremmed land. 10 juli.

Der skal paa samme maate være fuldstændig likestillethet i behandling for utførselens vedkommende saaledes, at der inden hver av de kontraherende parters landomraader ved utførsel av en hvilkensomhelst vare, som lovlig kan eller vil kunne utføres derfra, skal erlægges de samme utførselsavgifter og tilstaaes de samme præmier og drawbacks, hvadenten denne utførsel sker med japanske eller med norske skibe og uten hensyn til bestemmelsessted, hvadenten dette er en havn, tilhørende den anden part eller en havn, tilhørende en tredje magt.

Article IX.

En tout ce qui concerne le placement des navires, leur chargement et leur déchargement dans les eaux territoriales des Hautes Parties Contractantes, il ne sera accordé par l'une des Parties aux navires nationaux, aucun privilège ni aucune facilité qui ne le soit également, en pareils cas, aux navires de l'autre Pays, la volonté des Parties Contractantes étant que,

Artikel IX.

I alt, hvad angaar anordning av plads for skibe, deres lastning og losning inden de høie kontraherende parters sjø-omraader, skal der ikke av den ene av parterne tilstaaes dennes egne skibe nogen forrettighet eller lettelse, som ikke paa samme maate i lignende tilfælde indrømmes det andet lands skibe, idet det er de kontraherende parters vilje, at de respektive

10 juli. sous ces rapports, les bâtiments respectifs soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Article X.

Les navires marchands naviguant sous pavillon norvégien ou japonais et ayant à bord les document requis par leurs lois nationales pour établir leur nationalité, seront respectivement concidérés au Japon et en Norvège comme navires norvégiens ou japonais.

Article XI.

Aucuns droits de tonnage, de transit, de canal, de port, de pilotage, de phare, de quarantaine ou autres droits ou charges similaires ou analogues, de quelque dénomination que ce soit, levés au nom ou au profit du Gouvernement, de fonctionaires publics, de particuliers, de corporations ou d'établissements quelconques, ne seront imposés dans les eaux territoriales de l'un des deux Pays sur les navires de l'autre, sans qu'ils soient également imposés, sous les mêmes conditions, sur les navires nationaux en général ou sur les navires de la nation la plus favorisée. Cette égalité de traitement sera appliquée réciproquement aux navires respectifs, de quelque endroit qu'ils arrivent en quel que soit le lieu de destination.

Article XII.

Les navires chargés d'un service postal régulier de l'une

skibe i disse henseender skal behandles paa grundlag av fuldkommen likestillethet.

Artikel X.

De handelsskibe, som seiler under norsk eller japansk flag, og som har ombord de dokumenter, som ifølge deres hjemlands love utkræves for at fastslaa deres nationalitet, skal henholdsvis i Japan og i Norge bli betragtet som norske eller japanske skibe.

Artikel XI.

Ingen tonnage-, transit-, kanal-, havne-, lods-, fyr-, karantæne-avgifter eller andre lignende eller tilsvarende avgifter eller byrder av hvilkensomhelst benævnelse, som paalægges i navn av eller til fordel for regjeringen, offentlige tjenestemænd, private personer, korporationer eller hvilkesomhelst indretninger, skal inden det ene av de to lands sjø-omraader paalægges det andet lands skibe, uten at de likeledes paa samme betingelser paalægges landets egne skibe i almindelighet eller den mest begunstigede nations skibe. Denne likestillethet i behandling skal gjensidig bringes i anvendelse paa de respektive skibe, hvorfra de end kommer, og til hvilket sted de end er bestemt.

Artikel XII.

De skibe, som anvendes i regelmæssig posttjeneste for den

des Hautes Parties Contractantes, qu'ils appartiennent à l'Etat ou qu'ils soient subventionnés par lui à cet effet, jouiront dans les eaux territoriales de l'autre, des mêmes facilités, privilèges et immunités que ceux qui sont accordés aux navires similaires de la nation la plus favorisée.

Article XIII.

Il est fait exception aux dispositions du présent Traité pour le cabotage dont le régime reste soumis aux lois du Japon et de la Norvège respectivement. Il s'entend cependant que les sujets et les navires de l'une des deux Parties Contractantes jouiront en cette matière sur les territoires de l'autre du traitement accordé à la nation la plus favorisée.

Tout navire de l'une des Parties Contractantes chargé à l'étranger d'une cargaison destinée à deux ou plusieurs d'entrée des territoires de l'autre, pourra décharger une partie de sa cargaison dans l'un desdits ports, et, en continuant son voyage pour l'autre ou les autres ports de destination, y décharger le reste de sa cargaison, toujours en se conformant aux lois, aux tarifs et aux règlements de douane du pays de destination. De la même manière et sous la même restriction, tout navire de l'une des Parties Contractantes pourra charger dans les divers ports de l'autre, au cours du même voyage pour l'étranger.

ene av de høie kontraherende parter, skal, hvadenten de tilhører staten eller av denne har understøttelse i dette øiemed, inden den anden parts sjø-omraader nyde de samme lettelser, forrettigheter og fritagelser, som de, der tilstaaes lignende skibe tilhørende den mest begunstigede nation. 10 juli.

Artikel XIII.

Undtat fra nærværende traktats bestemmelser er kystfarten, hvis ordning forblir underlagt henholdsvis Japans og Norges love. Det avtales imidlertid, at den ene av de to kontraherende parters undersaatter og skibe i denne henseende paa den andens omraade skal nyde den behandling, som tilstaaes den mest begunstigede nation.

Ethvert skib, tilhørende den ene av de kontraherende parter, som i utlandet har indtat en ladning bestemt til to eller flere indførselshavner inden den anden parts landomraader, skal kunne losse endel av sin ladning i en av de nævnte havner, og, naar det fortsætter sin reise til den anden eller de andre bestemmelseshavner, der losse resten av sin ladning, altid under iagttagelse av bestemmelseslandets love, tariffer og told-reglementer. Paa samme maate og med den samme indskrænkning skal ethvert skib, tilhørende den ene av de kontraherende parter, kunne indta last i den anden parts forskjellige havne under samme reise til utlandet.

10 juli.

Article XIV.

Les officiers consulaires compétents de chacune des Hautes Parties Contractantes, seront, dans les territoires de l'autre, exclusivement chargés du maintien de l' ordre intérieur des navires marchands de leur nation, et seront seuls compétents pour connaître des différends qui pourraient survenir, soit en mer, soit dans les eaux territoriales de l'autre Partie, entre les capitaines, les officiers et l'épuipage, notamment en ce qui concerne le règlement des salaires et l'exécution des contrats. Toutefois, la juridiction appartiendra aux autorités territoriales, dans le cas où il surviendrait, à bord d'un navire marchand de l'une des Parties Contractantes dans les eaux territoriales de l'autre, des désordres que les autorités compétentes du lieu jugeraient de nature à troubler ou à pouvoir troubler la paix ou l'ordre dans ces eaux ou à terre.

Artikel XIV.

Vedkommende konsulære tjenestemænd for enhver av de høie kontraherende parter skal inden den anden parts omraader udelukkende være anbetrodd opretholdelsen av den indre orden ombord i sit lands handelsskibe, og de skal alene være rette vedkommende til at træffe avgjørelse i tvistigheter, som maatte kunne opstaa enten i sjøen eller inden den anden parts sjø-omraader mellem førerne, befalingsmændene og mandskapet navnlig angaaende erlæggelsen av hyrebeløp og opfyldelsen av hyrekontrakter. Dog skal jurisdiktionen tilkomme landets egne myndigheter, naar der ombord i et handelsskib, tilhørende den ene av de kontraherende parter, inden den anden parts sjø-omraader maatte opstaa optøier, som vedkommende stedlige myndigheter maatte anse for at være av den art, at de forstyrrer eller kan forstyrre freden eller ordenen inden disse farvand eller tillands.

Article XV.

Si un marin déserte d'un navire appartenant à l'une des Hautes Parties Contractantes dans les eaux territoriales de l'autre, les autorités locales seront tenues de prêter, dans les limites de la loi, toute l'assistance en leur pouvoir, pour l'arrestation et la remise de ce déserteur, sur la demande qui leur sera adressée, à cet effet, par l'officier consulaire

Artikel XV.

Hvis en sjømand rømmer fra et skib, tilhørende den ene av de høie kontraherende parter, inden den anden parts sjøomraader, skal de stedlige myndigheter være forpligtet til inden lovens ramme at yde al den bistand, som staar i deres magt til rømlingens paagripelse og tilbakesendelse, naar begjæring herom fremføres til dem av vedkommende konsulære

compétent du Pays auquel appartient navire en question, avec l'assurance de rembourser toutes les dépenses y relatives.

Il est entendu que cette stipulation ne s'appliquera pas aux sujets du Pays où la désertion aura lieu.

Article XVI.

En cas de naufrage, avaries en mer ou relâche forcée, chacune des Hautes Parties Contractantes devra donner, en tant que les devoirs de la neutralité le permettent, aux navires de l'autre, qu'ils appartiennent à l'Etat ou à des particuliers, la même assistance et protection et les mêmes immunités que celles qui seront accordées en pareils cas aux navires nationaux. Les articles sauvés de ces navires naufragés ou avariés seront exempts de tous droits de douane, à moins qu'ils n'entrent dans la consommation intérieure, auquel cas ils seront tenus de payer les droits prescrits.

Si un navire de l'une des Parties Contractantes a échoué ou naufragé sur les côtes de l'autre, les autorités locales en informeront l'officier consulaire compétent le plus rapproché.

Les officiers consulaires respectifs seront autorisés à prêter l'assistance nécessaire à leurs nationaux.

tjenestemand for det land, til hvilket angjældende skib hører, med tilsagn om erstatning for alle derav flytende utgifter. 10 juli.

Der er enighet om, at denne bestemmelse ikke finder anvendelse paa undersaatter av det land, hvor rømningen finder sted.

Artikel XVI.

I tilfælde av skibbrud, havarier i sjøen eller nødtvungent ophold skal enhver av de høie kontraherende parter, i den utstrækning som neutralitetens pligter tillater det, yde den anden parts skibe, hvadenten de tilhører staten eller private, den samme bistand og beskyttelse og de samme fritagelser, som de der i lignende tilfælde tilstaaes landets egne skibe. Gjenstande, som bjerges fra disse skibbrudne eller havarerte skibe, skal være fritat for enhver toldavgift, medmindre de indgaar i det indenlandske forbruk, i hvilket tilfælde de skal være forpligtet til at erlægge de foreskrevne avgifter.

Hvis et skib, tilhørende den ene av de kontraherende parter, er strandet eller forlist paa den andens kyster, skal de lokale myndigheter derom underrette vedkommende nærmeste konsulære tjenestemand.

De respektive konsulære tjestemænd skal være berettiget til at yde sine landmænd fornøden hjælp.

10 juli.

Article XVII.

Réserve faite des cas où le présent Traité en dispose autrement de manière expresse, les Hautes Parties Contractantes conviennent que, pour tout ce qui concerne le commerce, la navigation et l'industri, tout privilège, faveur ou immunité quelconque que l'une d'elles a déjà accordés ou accorderait à l'avenir aux sujets ou citoyens de tout autre Etat, seront étendus, immédiatement et sans condition, aux sujets de l'autre Partie Contractante.

Les stipulation du présent Traité ne s'appliquent pas aux avantages spéciaux qui sont ou pourraient être accordés par l'une des Hautes Parties Contractantes à des Etats limitrophes pour faciliter les relations de frontière ou par la Norvège à la Suède, ainsi qu'aux avantages résultant de la conclusion d'une union dounanière, autant que ces mêmes avantages ne seront pas étendus à d'autres Etats.

Artikel XVII.

Med forbehold av de tilfælde, hvor nærværende traktat uttrykkelig bestemmer anderledes, er de høie kontraherende parter enig om, at i alt, som angaar handel, sjøfart og industri, skal enhver forrettighet, begunstigelse eller hvilkensomhelst fritagelse, som den ene av dem allerede har tilstaat eller i fremtiden maatte tilstaa enhver anden stats undersaatter eller borgere, straks og ubetinget utstrækkes til den anden kontraherede parts undersaatter.

Nærværende traktats bestemmelser finder ikke anvendelse paa de særlige fordele, som av den ene av de høie kontraherende parter er eller maatte bli tilstaat grænsestater for at lette grænsetrafikken, eller av Norge til fordel for Sverige, og heller ikke paa fordele, som er en følge av avsluttelsen av en toldunion, saalænge som disse samme fordele ikke utstrækkes til andre stater.

Article XVIII.

Les dispositions du présent Traité sont applicables à tous les territoires et possessions appartenant à l'une ou à l'autre des Hautes Parties Contractantes ou administrés par elle.

Artikel XVIII.

Nærværende traktats bestemmelser finder anvendelse paa alle omraader og besiddelser, som tilhører eller forvaltes av den ene eller den anden av de høie kontraherende parter.

Article XIX.

Le présent Traité entrera en vigueur le 17 juillet 1911, correspondant au 17ème jour du 7ème mois de la 44ème année de Meiji, et demeurera exécutoire

Artikel XIX.

Nærværende traktat skal træde i kraft den 17 juli 1911, svarende til den 17de dag av den 7de maaned i det 44de aar av Meiji, og skal forbli gjældende

jusqu'an 16 juillet 1923, correspondant au 16ème jour du 7ème mois de la 56ème année de Meiji.

Dans le cas où aucune des Hautes Parties Contractantes n'aurait notifié á l'autre, douze mois avant l'expiration de ladite période, son intention de mettre fin au Traité, celui-ci restera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à compter de la date où l'une ou l'autre des Parties Contractantes l'aura dénoncé.

Article XX.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Tokio aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé et scellé de leurs sceaux le présent Traité, en deux exemplaires et en langue française

Fait à Kristiania, le 16 juin 1911, correspondant au 16ème jour du 6ème mois da la 44ème année de Meiji.

(s.) **J. Irgens.**
L. S.

(s.) **K. Soughimoura.**
L. S.

til 16 juli 1923, svarende til den 16de dag av den 7de maaned i det 56de aar av Meiji. 10 juli.

I tilfælde av, at ingen av de høie kontraherende parter tolv maaneder før utløpet av nævnte tidsrum skulde ha tilkjendegit den anden part sin hensigt at bringe traktaten til ophør, skal den forbli bindende til utløpet av et aar, regnet fra den dag, da den ene eller den anden av de kontraherende parter maatte ha opsagt den.

Artikel XX.

Nærværende traktat skal ratifiseres og ratifikationerne skal utveksles i Tokio, saasnart ske kan.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede undertegnet og forsynt med sine segl nærværende traktat i to eksemplarer og i fransk tekst.

Utfærdiget i Kristiania den 16 juni 1911, svarende til den 16de dag av den 6te maaned i det 44de aar av Meiji.

(u.) **J. Irgens.**
L. S.

(u.) **K. Soughimoura.**
L. S.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania 18 juli 1911.

A. Scheel,
ekspeditionschef.

10 juli.

Convention Spéciale et Réciproque de Douane entre la Norvège et le Japon*).

Sa Majeste le Roi de Norvège et Sa Majesté l'Empereur du Japon, également désireux de favoriser le développement des relations commerciales entre Leurs deux Pays, ont résolu de conclure à cet effet une Convention Spéciale et Réciproque de Douane et ont nommé pour Leurs Plénipotentiares, savoir:

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Ministre des Affaires Etrangères, Monsieur Johannes Irgens:

Et Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majestè le Roi de Norvège, Monsieur Koitchi Soughimoura;

Lesquels, aprés s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Les articles, produits naturels ou fabriqués des territoires de l'une des Parties Contractantes, bénéficieront, à leur importation dans les territoires de l'autre, des taxes de douane les plus réduites applicables aux articles similaires de toute autre origine étrangère.

(Oversættelse).

Speciel og gjensidig Toldkonvention mellem Norge og Japan*).

Hans Majestæt Kongen av Norge og Hans Majestæt Keiseren av Japan, som i like grad ønsker at fremme utviklingen av handelsforbindelserne mellem deres to land, har besluttet i den hensigt at avslutte en speciel og gjensidig toldkonvention og har opnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Sin Utenriksminister, herr Johannes Irgens;

Og Hans Majestæt Keiseren av Japan:

Sin Overordentlige Utsending og Befuldmægtigede Minister hos Hans Majestæt Kongen av Norge, herr Koitchi Soughimoura;

Hvilke efter at ha meddelt hinanden sine respektive fuldmagter, som fandtes i god og behørig form, er kommet overens om følgende artikler:

Artikel I.

Varer, naturlige eller forarbeidede frembringelser fra den ene av de kontraherende parters landomraader skal, naar de indføres til den anden parts landomraader, nyde godt av de laveste toldsatser, som er anvendelige paa lignende artikler av enhver anden fremmed oprindelse.

*) Ratifisert ved kongelig resolution av 10 juli 1911. Ratifikationerne er utvekslet 15 juli 1911.

Article II.

Les articles, produits naturels ou fabriqués des territoires de l'une des Parties Contractantes, dûment importés dans les territoires de l'autre, ne pourront être assujettis à des taxes ou droits d'octroi, de transit, de magasinage, d'accise ou de consommation autres ou plus élevés que ceux qui grevent ou géreraient les articles similaires d'origine nationale.

Toutefois, à l'égard du blé, il ne serait accordé réciproquement que le traitement de la nation la plus favorisée.

Article III.

Les Parties Contractantes conviennent de dispenser en général de l'obligation de produire des certificats d'origine. Toutefois, ceux-ci pourront exceptionellement être exigés par l'un des deux Pays pour que les articles venant de l'autre Pays soient admis au bénéfice des taxes les plus réduites, et en tant que ces certificats soient également demandés à l'égard des articles similaires de la nation la plus favorisée.

Article IV.

Les dispositions de la présente Convention sont applicables à tous les territoires et possessions appartenant à l'une ou à l'autre des Parties Contractantes ou administrés par elle.

Artikel II. 10 juli.

Varer, naturlige eller forarbeidede frembringelser fra den ene av de kontraherende parters landomraader skal, naar de behørig er indført til den anden parts landomraader, ikke kunne underkastes andre eller høiere skatter eller octroi-, transit-, lagrings-, akcise- eller forbruksavgifter end de, som paahviler eller maatte komme til at paahvile lignende varer av national oprindelse.

Dog skal der med hensyn til korn gjensidig alene kunne tilstaaes den mest begunstigede nations behandling.

Artikel III.

De kontraherende parter er enige om i almindelighet at frita for forpligtelsen til at tilveiebringe oprindelsesbeviser. Dog skal disse undtagelsesvis kunne kræves av det ene av de to land, forat varer, som kommer fra det andet land, skal kunne nyde godt av de laveste satser, og forsaavidt disse certifikater likeledes blir krævet, naar det gjælder lignende varer fra den mest begunstigede nation.

Artikel IV.

Nærværende konventions bestemmelser er anvendelige paa alle landomraader og besiddelser, som tilhører eller forvaltes av den ene eller den anden av de kontraherende parter.

10 juli.

Article V.

Les dispositions de cette Convention ne s'appliquent pas:

1° Aux produits de la pêche nationale des Parties Contractantes, ni aux produits des pêches assimilées à la pêche nationale, en ce qui concerne l'importation de leurs produits;

2° Aux concessions de tarif que l'une des Parties Contractantes a accordées ou accorderait exceptionnellement à des Etats limitrophes pour faciliter le trafic frontière;

3° Aux avantages spéciaux qu'a accordés ou accorderait la Norvège à la Suède, ainsi qu'aux avantages résultant de la conclusion d'une union douanière, autant que ces mêmes avantages ne seront pas étendus à d'autres Etats.

Article VI.

La présente Convention entrera en vigueur le 17 juillet 1911, correspondant au 17ème jour du 7ème mois de la 44ème année de Meiji, et restera exécutoire jusqu'à l'expiration de douze mois à compter de la date où l'une des Parties Contractantes aurait notifié à l'autre son intention d'y mettre fin.

Article VII.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Tokio aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé

Artikel V.

Denne konventions bestemmelser finder ikke anvendelse:

1° Paa produktene av de kontraherende parters nationale fiskeri eller paa produktene av fiskerier, som er likestillet med det nationale fiskeri, forsaavidt angaar indførselen av deres produkter;

2° paa tarifindrømmelser, som den ene av de kontraherende parter undtagelsesvis har tilstaat eller maatte tilstaa grænsestater for at lette grænsetrafikken;

3° paa specielle fordele, som Norge har tilstaat eller maatte tilstaa Sverige, og heller ikke paa fordele, som følger av avsluttelsen av en toldunion, saalænge som disse samme fordele ikke utstrækkes til andre stater.

Artikel VI.

Nærværende konvention skal træde i kraft den 17 juli 1911, svarende til den 17de dag av den 7de maaned i det 44de aar av Meiji, og den skal forbli gjældende indtil utløpet av tolv maaneder at regne fra den dag, da den ene av de kontraherende parter maatte ha tilkjendegit for den anden part sin hensigt at bringe den til ophør.

Artikel VII.

Nærværende konvention skal ratifiseres og ratifikationerne skal utveksles i Tokio, saasnart ske kan.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede un-

et scellé de leurs sceaux la présente Convention, en deux exemplaires et en langue française.

Fait à Kristiania, le 16 juin 1911, correspondant au 16ème jour du 6ème mois de la 44ème année de Meiji.

(s.) **J. Irgens.**
(L. S.)
(s.) **K. Soughimoura.**
(L. S.)

dertegnet og forsynt med sine segl nærværende konvention, i to exemplarer og i fransk text. 10 juli

Utfærdiget i Kristiania den 16 juni 1911, svarende til den 16de dag av den 6te maaned i det 44de aar av Meiji.

(u.) **J. Irgens.**
(L. S.)
(u.) **K. Soughimoura.**
(L. S.)

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania 18 juli 1911.

A. Scheel,
ekspeditionschef.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til stiftamtmanden i Kristiansand i anledning av en fra en børs- og handelskomité indkommet forespørsel om, hvorvidt de i lov om oprettelsen av en børs i Kristiania av 8 september 1818 § 14 e omhandlede avgifter er prioritert i konkursboer. 12 juli.

I denne anledning meddeles, at Justisdepartementet, hvem spørsmaalet har været forelagt, i skrivelse av 7 juli 1911 har uttalt, at spørsmaalet henhører under domstolenes avgjørelse, men at det for sit vedkommende er enig med vedkommende magistrat i, at det maa besvares benegtende; Handelsdepartementet henholder sig hertil.

Lov *) [1]) om forandringer i lov av 7 april 1906 om adgang til at føre fartøi og bli styrmand samt om navigationseksamener m. v. 14 juli.

Følgende paragraffer i lov av 7 april 1906 om adgang til at føre fartøi og bli styrmand samt om navigationseksamener m. v. skal herefter lyde saaledes:

§ 9. I. *For at kunne føre dampskib av over 200 til og med 450 tons bruttodrægtighet i indenriksk fart maa man ha erhvervet certifikat som fører av saadant dampskib.*

Saadant certifikat tilkommer enhver, som efter erhvervelse av styrmandscertifikat har faret tilsjøs i 24 maaneder. Av denne

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
[1]) Se Ot. prp. nr. 7, Indst. O. nr. 41, St.tid. forh. i Ot. side 272—273, i Lt. 75.

14 juli. *tid maa han i mindst 12 maaneder ha faret som første- eller enestyrmand med dampskib, men kan i den øvrige tid ha faret i samme egenskap med seilskib eller som andenstyrmand med dampskib eller seilskib.*

II. For at kunne føre dampskib av *over 25 til og med* 450 tons bruttodrægtighet i fart paa alle farvand maa man ha erhvervet certifikat som fører av saadant dampskib.

Saadant certifikat tilkommer enhver, som har:

A. Efter erhvervelse av styrmandscertifikat faret tilsjøs i 24 maaneder. Av denne tid maa han i mindst 12 maaneder ha faret som første- eller enestyrmand eller som midlertidig skibsfører med dampskib av handelsmarinen i utenriksk fart, men kan i den øvrige tid ha faret med damp- eller seilskib i samme egenskap i anden fart eller som andenstyrmand i utenriksk fart; eller:

B. faret som skibsfører med seilskib i utenriksk fart i mindst 12 maaneder og faret med dampskib i mindst 6 maaneder.

§ 10. I. *For at kunne føre dampskib av over 450 tons bruttodrægtighet i indenriksk fart maa man ha erhvervet certifikat som fører av saadant dampskib.*

Saadant certifikat tilkommer enhver, som har:

1. *efter erhvervelse av styrmandscertifikat faret tilsjøs i 24 maaneder. Av denne tid maa han i mindst 12 maaneder ha faret som første- eller enestyrmand med dampskib, men kan i den øvrige tid ha faret i samme egenskap med seilskib eller som andenstyrmand med dampskib eller seilskib,*

2. *bestaat skibsførereksamen.*

II. For at kunne føre dampskib av hvilkensomhelst størrelse i fart paa alle farvand maa man ha erhvervet certifikat som fører av saadant dampskib.

Saadant certifikat tilkommer enhver, som har:

A. 1. efter erhvervelse av styrmandscertifikat faret tilsjøs i 24 maaneder. Av denne tid maa han i mindst 12 maaneder ha faret som første- eller enestyrmand eller som midlertidig skibsfører med dampskib av handelsmarinen i utenriksk fart, men kan i den øvrige tid ha faret med damp- eller seilskib i samme egenskap i anden fart eller som andenstyrmand i utenriksk fart;

2. bestaat skibsførereksamen.

Eller:

B. 1. faret som skibsfører med seilskib i utenriksk fart (ifølge certifikat efter § 8) i mindst 12 maaneder og

2. faret med dampskib av mindst 300 tons bruttodrægtighet enten i utenriksk fart i mindst 3 maaneder eller anden fart i mindst 6 maaneder.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Nesoddens herred, Akershus amt, i møte 31 mai 1911 fattede beslutning om forandring av § XIV i de sundhetsforskrifter for herredet, som blev approbert ved resolution av 24 november 1905. 14 juli.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Tranøy herred i Tromsø amt under 30 mars 1910 fattede beslutning om ordningen av anmeldelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, — dog med en enkelt forandring. 14 juli.

Kongelig resolution ***), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Akers herred, Akershus amt, under 11 mai 1911 fattede beslutning om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse, — dog med en enkelt forandring. 14 juli.

Kongelig resolution †), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Aardals herred, Nordre Bergenhus amt, under 28 februar og 30 mai 1911 fattede beslutning om politivedtægter for herredet. 14 juli.

Kongelig resolution ††), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Vaagans herred, Nordlands amt, under 15 juni 1911 fattede beslutning om forandring av § 9 i de ved kongelig resolution av 29 mars 1906 stadfæstede politivedtægter for herredet samt om ophævelse av det ved den Norske Regjerings resolution av 30 juni 1908 stadfæstede tillæg til sammes § 8. 14 juli.

---

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor den approberte beslutning er indtat.

***) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor de approberte forskrifter er indtat.

†) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor vedtægten er indtat.

††) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor beslutningen er indtat.

14 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av kjøpstaden Narviks bystyre under 10 og 31 mai 1911 fattede beslutning til nye politivedtægter, som skal træde i stedet for de ved Kronprinsregentens resolution av 30 mars 1903 og kongelig resolution av 10 mai 1906 stadfæstede politivedtægter for nævnte by.

14 juli. **Kongelig resolution** **), hvorved den av Ytre Sandsværs herredsstyre under 16 juni d. a. besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Tufts sogn stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer.

14 juli. **Kongelig resolution** ***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at bruk av snarer, faldstokker og lignende redskaper til fangst av tiur, røi og hare inden Stavangers amt skal være forbudt indtil utgangen av aaret 1916.

14 juli. **Kongelig resolution** ***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes:

1. At det indtil videre — dog ikke utover et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1911, — skal være forbudt inden Tromsø amt at anvende snarer, faldstok eller lignende indretning til fangst av tiur, røi og aarfugl.
2. At ærfugl indtil videre — dog ikke utover et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1911, — skal være fredet det hele aar inden Tromsø amt.

14 juli. **Kongelig resolution** ***). hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at den i samme lovs § 13 fastsatte jagttid for tiur, røi, aarhane og aarhøne forandres for Tromsø amt til at gjælde tiden fra og med 15 september til og med 14 mars.

Denne bestemmelse gjælder indtil videre — dog ikke længer end 5 aar, regnet fra 1 januar 1911.

14 juli. **Kongelig resolution** ***), hvorved i medhold av lov an-

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor de nye vedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor den approberte vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

gaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det skal være forbudt det hele aar at fælde aarskalv av elg inden Akershus amt. 14 juli.

Denne bestemmelse gjælder indtil videre — dog ikke længer end til utgangen av aaret 1915.

Kongelig resolution *), hvorved de ved kongelig resolution av 15 juni 1901 stadfæstede vernskogvedtægter for Kinns herred, Nordre Bergenhus amt, ophæves. 14 juli.

Kongelig resolution, hvorved Balleshol sogn i Nes prestegjeld i Hamar stift for fremtiden blir at benævne Stavsjø sogn. 14 juli.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at gudstjenesterne i Nes prestegjeld i Hamar stift, for fremtiden blir at fordele saaledes mellem prestegjeldets 3 kirker, at der tillægges Stavsjø annekskirke og Helgøens kapel henholdsvis 20 og 13 gudstjenester aarlig. De øvrige gudstjenester tilfalder hovedkirken. Den nærmere anordning herav overlates Hamars biskop under iagttagelse av, at 1ste og 2den dag av de store høitider altid tilfalder henholdsvis hovedkirken og annekskirken. 14 juli.

Kongelig resolution, hvorved det tillates, at aftensangsgudstjenesterne i Aalesunds kirke i maanedene juli og august indtil videre sløifes. 14 juli.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at der til Ramsvik bedehus i Skjørns sogn av Bjugns prestegjeld i Trondhjems stift henlægges yderligere 2 gudstjenester aarlig, som tages med en hver fra Bjugns hovedkirke og fra Nes annekskirke, og som blir at avholde til saadan tid, som Trondhjems biskop nærmere bestemmer. 14 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 14 juli.

1. Der meddeles tilladelse til, at der paa den dertil utseede tomt i bydelen Nordlandet i Kristiansund opføres en kirke i det væsentlige efter fremlagte utarbeidede tegninger. Derhos bemyndiges Trondhjems stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte findes nødvendige eller hensigtsmæssige.
2. Trondhjems biskop bemyndiges til at træffe midlertidig bestemmelse om gudstjenestens ordning i Kristiansund, efter at den nye kirke, som blir at benævne Nordlandets kirke, er opført og tat i bruk.

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

14 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Fra den tid, som amtmanden i Søndre Trondhjems amt bestemmer, skal gaardene Jøsaas store, gnr. 173 brnr. 2 av skyld m. 3,55, Jøsaas østre, gnr. 173 brnr. 1 av skyld m. 3,53, Jøsaas lille gnr. 172 brnr. 1 av skyld m. 3,35, Jøsaas nordre gnr. 172 brnr. 2 av skyld m. 0,18 og Nilsdalen gnr. 173 brnr. 3 av skyld m. 0,37 henlægges fra Laanke herred og sogn, Nedre Stjørdalens prestegjeld, lensmandsdistrikt og tinglag i Stjør- og Værdalens sorenskriveri i Nordre Trondhjems amt til Malviks herred, sogn, prestegjeld, lensmandsdistrikt og tinglag i Strinden og Selbu sorenskriveri i Søndre Trondhjems amt.
2. Kirkedepartementet bemyndiges til at træffe de forføininger med hensyn til reguleringen av vedkommende geistlige tjenestemænds indtægter efter lov nr. 1 av 14 juli 1897, som ved overførselen findes nødvendiggjort.

14 juli. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 10 juni 1911 vedtagne forandringer i §§ 1 og 5 i den for Børseskogns gjensidige Brandforsikringsforening ved høieste resolution av 21 august 1894, jfr. høieste resolution av 20 november 1896, approberte plan saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

14 juli. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 31 i lov om skyssvæsenet av 14 juli 1893 meddeles approbation paa Nordre Bergenhus amtstings beslutning av 16 juni 1911 om, at skyssbetalingen mellem de faste stationer Skjolden og Fortun og fra Skjolden til Døsen forhøies til 20 øre pr. km. pr. hest.

14 juli. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av bidragsyderne til grundfondet i møte den 5 juni 1911 vedtagne plan for en ny sparebank, som under navn av Sørfrøya sparebank agtes oprettet inden Sørfrøya herred, Søndre Trondhjems amt.

14 juli. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av

---

[1]) Se St.prp. nr. 1 hovedp. XI A. kap. 4, tit. 15 og St.prp. nr. 85. Tillæg til Indst. S. X. St.tid. side 2242—2248.
Der besluttedes bl. a.:
Den utrederne ifølge lovgivningen tilkommende hesteholdsgodtgjørelse fastsættes for tidsrummet 1 juli 1911—30 juni 1912 saaledes:
1. For det faste hestehold uten hensyn til, om hesten benyttes i tjenesten eller ikke:

28 juni d. a. angaaende fastsættelse av hesteholds- 14 juli.
godtgjørelsen for tidsrummet 1 juli 1911 til 30 juni
1912 m. v. befales tat tilfølge.

Cirkulære fra Justisdepartementet til amtmændene: 15 juli.
Mens utgifter, som er paadraget staten ved fangers rømning under transport eller fra de lokale fængsler, har været betalt av Delinkventfondet, har utgiftene ved rømning fra landsfængslene været betalt av vedkommende fængsels kasse. Departementet antar imidlertid, at alle utgifter ved eftersøkning, paagripelse og transport av rømte fanger som paadrages staten, bør utredes av Delinkventfondet. Man skal anmode om, at det sker for fremtiden.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Justisdepartementet, 15 juli.
hvori paa foranledning av en forespørsel fra Kirkedepartementet uttales, at indkaldelser av vidner til vergeraadsmøter antages at indgaa under sportellovens § 145, og at saaledes de i kjøpstæderne ansatte stevnevidner skulde være forpligtet til at utføre disse indkaldelser gratis.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 17 juli.
det av bakermester Otto Andersen og hustru Karen Andersen ved gavebrev av 28 februar 1911 oprettede »Asbjørn Byes legat til Trondhjems katedralskole« og paa de for dette legat under samme datum utfærdigede statutter.

Lov *) [1]) om forbud mot bruk av sprængstof til 21 juli.
fangst av saltvandsfisk m. v.

§ 1. Bruk av sprængstof til fangst av saltvandsfisk er forbudt.

§ 2. Sprængstof, som kan brukes til fiskefangst, maa ikke forefindes ombord i norsk fartøi eller baat paa fiskeplads eller paa vei til eller fra fiskeplads.

§ 3. Overtrædelse av denne lov straffes med bøter eller fængsel indtil 6 maaneder, hvorhos det fartøi eller den baat, hvortil den skyldige hører, med tilhørende fangst og redskaper,

---

a. for tjenestehester kr. 125,00 aarlig
b. for troshester » 33,00 —

2. For hestens avsavn, naar den benyttes i tjenesten:
a. i fredstid:
1) naar den fores av utrederen pr. døgn . . . kr. 1,84
2) naar foringen besørges av det offentlige pr. døgn » 1,25
b. under krig eller naar hæren sættes paa feltfot:
1) naar den fores av utrederen pr. døgn . . . » 1,04
2) naar foringen besørges av det offentlige pr. døgn » 0,20

*) Bekjendtgj. 24 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.
[1]) Se Ot. prp. nr. 30. Indst. O. nr. 53. St.tid. forh. i Ot. side 675—685, i Lt. 313.

21 juli. derunder indbefattet sprængstof, som findes ombord, helt eller delvis kan inddrages, uanset om de tilhører nogen i forseelsen skyldig eller ikke. Er overtrædelsen begaat av nogen av besætningen paa fartøi eller baat, og kan strafansvar i den anledning gjøres gjældende mot fartøiets eller baatens fører, blir den underordnede ikke at straffe.

§ 4. Nærværende lov kommer til anvendelse paa fiskeri ved Norges kyst uten hensyn til, om fisket foregaar inden- eller utenfor norsk sjøterritorium.

§ 5. Fra nærværende lovs ikrafttræden ophæves bestemmelserne i:

lov angaaende fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 § 15, 1ste punktum, lov angaaende saltvandsfisket i Finmarken av 3 august 1897 § 16, 1ste punktum, lov angaaende skreifiskerierne i Lofoten av 6 august 1897 § 17, 1ste punktum, lov angaaende vaartorskefiskeriet ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907 § 18 og lov om fiskerier i Søndre og Nordre Trondhjems amter av 3 juli 1909 § 14, 1ste punktum — samt de i henhold til lov angaaende indskrænkning i bruken av redskaper til saltvandsfiskeri av 28 april 1888 ved kongelige resolutioner utfærdigede forbud mot bruk av dynamit eller andre sprængstoffe til fangst av fisk.

21 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved den av Tromsø kommunestyre under 9 juni d. a. fattede og under 4 juli d. a. gjentagne beslutning om forandring av § 1 i den ved kongelig resolution av 1 april 1910 approberte lukningsvedtægt for utsalgssteder i Tromsø stadfæstes som gjældende indtil videre.

Beslutningen træder i kraft 14 dage efter, at den har erholdt kongelig stadfæstelse.

21 juli. **Kongelig resolution** **), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes:

Alt fiske i elven gjennem Lunde og Hollens herreder (Bandakkanalen), Bratsbergs amt, skal være forbudt i den tid, da Bandak—Nordsjøkanalen er uttappet.

21 juli. **Kongelig resolution** **), hvorved i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 39 bestemmes, at spile-avstanden i teiner, kjer (kar) og lignende til fiske av laks eller sjøørret bestemte redskaper (jfr. nævnte lovs § 22) indtil videre tillates

*) Bekjendtgj. 24 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor den besluttede forandring er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

nedsat til 5,0 cm. for de nuværende faste fisker- 21 juli.
indretninger i Holmsfos i Laagen i Jarlsberg og Larviks amt.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av § 2 i lov 21 juli.
om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 meddeles approbation paa en av Norderhovs herredsstyre, Buskeruds amt, under 3 juli 1911 fattet beslutning, hvorefter hund, som i Norderhovs herred i den tid, da bofæ holdes paa havn, findes streifende om uten ledsager i havnegang utenfor indmarken, kan efter foranstaltning av grundeieren eller nogen i strækningen havneberettiget, optages, eller, hvis hunden tidligere har været optat, og der er fremgaat overensstemmende med § 4 i nævnte lov, dræpes paa stedet.

Kongelig resolution *), hvorved det i lov om erhverv- 21 juli.
else av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for følgende 23 herreder indtil videre til 100 ha.:

Fets	herred,	Akershus	amt,
Kraakstads	» ,	—	» ,
Hølands	» ,	—	» ,
Aremarks	» ,	Smaalenene	» ,
Eidsbergs	» ,	—	» ,
Spydebergs	» ,	—	» ,
Vaalers	» ,	—	» ,
Rødenes	» ,	—	» ,
Snertingdalens	» ,	Kristians	» ,
Hofs	» ,	Hedemarkens	» ,
Hollens	» ,	Bratsbergs	» ,
Bamble	» ,	—	» ,
Sande	» ,	Jarlsberg og Larviks	» ,
Evje	» ,	Nedenes	» ,
Halsaa og Hartmarks	» ,	Lister og Mandals	» ,
Gylands	» ,	—	» ,
Finslands	» ,	—	» ,
Tonstads	» ,	—	» ,
Børseskogns	» ,	Søndre Trondhjems	» ,
Flatangers	» ,	Nordre Trondhjems	» ,
Skogns	» ,	—	» ,
Mosvikens	» ,	—	» ,
Vefsens	» ,	Nordlands	» .

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

*) Bekjendtgj. 24 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

21 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Faabergs herred, Kristians amt, indtil videre til 100 ha., og kongelig resolution av 23 september 1910, hvorved nævnte flate-indhold for samme herred blev nedsat til 250 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

21 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for følgende 3 herreder indtil videre til 250 ha.:

Lille-Elvedalens	herred,	Hedemarkens	amt,
Gransherreds	» ,	Bratsbergs	» ,
Hølandets	» ,	Nordre Trondhjems	» .

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

21 juli. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til § 108 i lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 meddeles approbation paa den av Trondhjems bystyre i møte den 17 juni 1909 vedtagne tillægsbestemmelse til nævnte lovs § 48.

21 juli. **Kongelig resolution** ***), hvorved i medhold av § 61 i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 samt § 4 i de ved kongelig resolution av 10 mai 1906 fastsatte regler for bestyrelsen av Nordsjø—Skienskanalen og Bandak—Nordsjøkanalen meddeles approbation paa den av kanalstyret og Bratsbergs amtsting i møter henholdsvis den 15 februar og 13 juni 1911 vedtagne forandring av § 2 i de ved kongelig resolution av 9 juni 1903 approberte reglementsbestemmelser for dampskibsfarten mellem Kanalbryggen i Skien og Grøtsund i Solum.

21 juli. **Kongelig resolution,** hvorved norsk konsul i Monrovia bemyndiges til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjøulykke (konsulatinstruktionens § 83).

21 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. I medhold av § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der skal oprettes et

*) Bekjendtgj. 24 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.
**) Bekjendtgj. 24 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor tillægsbestemmelsen er indtat.
***) Bekjendtgj. 24 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor den forandrede § 2 er indtat.

havnestyre for uthavnen Grip, Grips herred, Roms- 21 juli.
dals amt.

2. Det havnestyret underlagte omraade begrænses saaledes:
En ret linje fra neset paa østre side av Indrevaagen til søndre spids av Lillegrippen og videre en ret linje fra Aukans vestre spids til sydvestlig spids av Gapskjær.

3. — — — — — .

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Brats- 21 juli.
berg, hvori departementet uttaler, at der ikke antages at være adgang til at meddele et separert egtepar skilsmissebevilling i henhold til skilsmisselovens § 8, andet punktum, forinden der fremkommer en efter utløpet av det første separationsaar av begge egtefæller utfærdiget begjæring herom.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til overlodsen i Tromsø 22 juli.
distrikt, hvori antages, at lodspligten for fartøier, der første gang passerer utenskjærsgrænsen ved Lødingen for at fortsætte til Kirkenes, indtræder ved overskridelsen av utenskjærsgrænsen ved Lødingen. Hvis fartøierne under den fortsatte reise ankrer paa et sted, der efter lodslovens § 3,2 blir at betragte som bestemmelsessted, ophører lodspligten der. Ankrer det ikke, er det dog ikke forpligtet til at betale indenskjærs milepenger for mer end 15 mil, kfr. § 3,4.

Lodsene ved Lødingen station er imidlertid ikke fortrinsberettiget til at lodse et fartøi, som passerer gjennem leden med Kirkenes som bestemmelsessted. Efter lodslovens § 27,1 blir nemlig den lods, der først kommer til og tilbyr at lodse et lodspligtig eller signaliserende fartøi, alene fortrinsberettiget, saafremt tilbudet gjøres indenfor utenskjærsgrænsen, og tillike det seilløp, fartøiet agter at følge til bestemmelsesstedet, ligger inden hans lodsningsdistrikt. Men lodsningsdistriktet for Lødingens station strækker sig efter kongelig resolution av 24 februar 1900 gjennem den almindelige seilled nordover kun til Tromsø. Hvis derfor fartøiet i de omhandlede tilfælde ikke benytter Lødingslods, tilkommer indlodsningsbetalingen efter lodslovens § 3,5 Lodsunderstøttelses-kassen med fradrag av milepenger til kjendtmand, om saadan har været anvendt, fordi lods ikke kunde erholdes.

Lodsene ved indseilingen til Kirkenes vil, hvis de benyttes av fartøier, der har gaat ind i leden ved Lødingen uten at ankre i havn, hvor der er toldopsyn, bli at betale efter lodslovens § 27,7.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarls- 24 juli.
berg og Larvik, hvori i anledning av et skilsmissean-

24 juli. dragende fra en siden 1895 forsvundet sjømands efterlatte hustru meddeles, at bestemmelsen i den nye skilsmisselovs § 8, andet led, ikke i det foreliggende tilfælde antages anvendelig, og at der saaledes ikke efter departementets opfatning er adgang til at meddele den ansøkte bevilling. Forsaavidt ansøkerinden agter at indgaa nyt egteskap, men ikke kan opnaa dette paa grundlag av de tilveiebragte bevisligheter for, at manden ikke længer kan ansees i live, maa hun derimot anlægge søksmaal til egteskapets opløsning i medhold av lov av 12 oktober 1857 § 28, jfr. skilsmisselovens § 16.

24 juli. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en distriktslæge om, at efter Justisdepartementets cirkulære av 20 mai 1904 (jfr. medicinaldirektørens cirkulære av 29 august 1905) blir poliomyelit at regne blandt de sygdomme, som kommer ind under sundhetslovens § 15. Enhver forholdsregel, som denne lov hjemler overfor slike sygdomme, kan derfor anvendes paa poliomyelit, saaledes ogsaa indlæggelse paa sykehus efter lovens § 21, saalænge »utbredelse ved smitte« kan befrygtes, hvilket efter medicinaldirektørens cirkulære av 29 august 1905 kan antages at være 3 uker efter sygdommens begyndelse.

25 juli. **Kongelig resolution**, hvorved rikets indvortes bestyrelse under Kongens forestaaende fravær fra hovedstaden overdrages til statsministeren tillikemed i det mindste fem av statsraadets øvrige medlemmer m. v.

28 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av overkanoner Nils Kristiansen ved testamente av 14 januar 1905 oprettede »Overkanoner Nils Kristiansens Legat til Selskapet for Skibbrudnes Redning« og paa de for dette legat under 9 juni 1911 utfærdigede statutter.

28 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av overkanoner Nils Kristiansen ved testamente av 14 januar 1905 oprettede »Overkanoner Nils Kristiansens Legat til bedste for forældreløse Barn av Horten, som ikke nyder Fattigunderstøttelse« og paa de for dette legat under 9 juni 1911 utfærdigede statutter.

28 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av overkanoner Nils Kristiansen ved testamente av 14 januar 1905 oprettede »Overkanoner Nils Kristiansens Legat til bedste for Asylbarn i Horten« og paa de for dette legat under 9 juni 1911 utfærdigede statutter.

28 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av overkanoner Nils Kristiansen ved testamente av 14 ja-

nuar 1905 oprettede »Overkanoner Nils Kristiansens Legat til bedste for Hospitalet for skrofuløse Barn i Fredriksværn« og paa de for dette legat under 9 juni 1911 utfærdigede statutter. 28 juli.

Skrivelse fra Poststyrelsen til en høiesteretsadvokat, hvorved meddeles, at en i henhold til straffeproceslovens § 107 offentlig beskikket forsvarer har ret til portofrihet for sine postforsendelser — i de saker, hvorfor han tilkommer godtgjørelse av statskassen, — alt overensstemmende med de almindelige regler for portofrie forsendelser. 28 juli.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Lister og Mandals amt i anledning av en forespørsel fra en skifteret om, hvorvidt der skulde beregnes skiftesportler og arveavgift av to beløp, som i henhold til et i England indgaat forlik var utbetalt til skifteretten i boet efter en skibsfører og hans hustru, der begge var omkommet ved et ulykkestilfælde. Det ene beløp utgjorde erstatning for tapte effekter, mens det andet beløp utgjorde erstatning for liv og var av vedkommende engelske dommer fordelt i et nærmere angit forhold paa de avdødes 7 barn. 28 juli.

Departementet uttaler, at det med skifteretten er enig i, at det første beløp maa betragtes som en almindelig indtægtspost for boet og altsaa komme i betragtning ved beregningen av skiftesportler og eventuelt arveavgift, samt at det videre er enig med skifteretten i, at der ikke kan bli at beregne arveavgift av det andet beløp, der utgjør erstatning for liv. Forsaavidt skifteretten skulde finde grund til at indtage dette beløp i utlodningen i boet, antages det heller ikke at burde komme i betragtning ved skiftesportlernes beregning.

Lov *) [1]) om forsikringsselskaper. 29 juli. Nr. 1.

Første del.

Almindelige bestemmelser.

§ 1 [2]). Forsikringsvirksomhet maa — foruten av anstalter, som garanteres eller styres av staten [3]) eller av norsk kommune — alene drives av aktieselskaper og av gjensidige selskaper.

Et livsforsikrings-selskap maa ikke begynde sin virksomhet,

---

*) Bekjendtgj. 31 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

[1]) Se Ot. prp nr. 14 og dok. nr. 54 for 1910 samt dok. nr. 4 med tillæg for 1911; Indst. O. II med tillæg for 1911. St.tid. forh. i Ot. side 8—38, 114—191, 686—712, i Lt. 16—72, 309—310.

[2]) Jfr. § 113.

[3]) Jfr. § 114.

29 juli. Nr. 1.

før det dertil har erhvervet Kongens[1]) eller Forsikringsraadets[2]) tilladelse overensstemmende med denne lov.

§ 2[3]). Et forsikringsselskap maa ikke drive anden virksomhet end forsikring.

Et selskap, som overtar livsforsikring, maa ikke drive anden forsikringsvirksomhet[4]). Dog kan selskapet i den utstrækning, som Forsikringsraadet tillater, overta invaliditetsforsikring, som er knyttet til livsforsikring.

§ 3. Intet forsikringsselskap, som herefter stiftes, maa i sit firma opta navnet paa et andet indenlandsk forsikringsselskap eller her alment kjendt utenlandsk forsikringsselskap, eller et navn, som let kan forveksles dermed.

§ 4. Forbehold i et forsikringsselskaps vedtægter eller policer om, at selskapet skal kunne frigjøre sig for sit ansvar ved at overføre sine forpligtelser til et andet selskap, er uforbindende for de forsikrede[5]).

§ 5. Det i nærværende lov paabudte tilsyn med forsikringsselskaper skal føres av et av Kongen dertil beskikket forsikringsraad. Dette skal bestaa av mindst tre medlemmer med varamænd, hvorav det ene skal være en matematikkyndig forsikringstekniker og det andet skal ha de for dommere nødvendige egenskaper. Kongen bestemmer, hvem der skal være formand.

Intet av Forsikringsraadets medlemmer maa være ansat i eller ta del i ledelsen av noget forsikringsselskap som helt eller delvis er underkastet denne lovs bestemmelser, og maa heller ikke paa anden maate være interessert i saadant selskap.

De nærmere regler om Forsikringsraadets virksomhet gives av Kongen.

§ 6. Enhver avgjørelse, som Forsikringsraadet i henhold til denne lov har truffet, kan av vedkommende selskap inden 14 dage, efterat det har faat meddelelse om avgjørelsen, indbringes til prøvelse av Kongen. Saafremt selskapet inden den angivne frist forlanger det, skal saken, før endelig avgjørelse træffes, av vedkommende regjeringsdepartement[6]) forelægges en nævnd til uttalelse. Denne nævnd skal bestaa av fem medlemmer, av hvilke de tre med to varamænd beskikkes av Kongen for fem aar ad gangen, mens det fjerde medlem vælges av Forsikringsraadet og det femte av vedkommende selskap. Kongen gir nærmere regler om nævndens forretningsorden. Om-

---

[1]) Jfr. §§ 73—76.
[2]) Jfr. § 101.
[3]) Jfr. § 113.
[4]) Jfr. § 112, sidste led.
[5]) Jfr. § 94.
[6]) Finansdepartementet, se kgl. resol. 8 septbr. 1911.

kostningene ved dens virksomhet utredes av statskassen; dog kan nævnden paalægge selskapet helt eller delvis at utrede omkostningene. 29 juli. Nr. 1.

§ 7. Ethvert forsikringsselskap pligter at gi Forsikringsraadet adgang til naarsomhelst i forretningstiden og paa selskapets kontor at efterse selskapets samtlige bøker og bilag. Likeledes pligter ethvert forsikringsselskap at avgi snarest mulig uttømmende skriftlig svar paa skriftlig forespørsel fra Forsikringsraadet om selskapets forretning eller stilling.

Forsikringsraadet pligter at bevare fuldstændig taushet om, hvad det under utførelsen av sit hverv har erfaret om enkeltmands personlige eller økonomiske forhold.

§ 8. Forsikringsraadet har aarlig til Kongen at indgi en beretning om sin virksomhet i det forløpne aar, en sammenstilling av de indberetninger og regnskaper, som er mottat, samt en fortegnelse over de inden- og utenlandske selskaper, som i henhold til denne lov i det forløpne aar har drevet forsikringsvirksomhet her i landet.

Beretningen skal gjøres tilgjængelig for almenheten paa den maate og inden den tid, som Kongen bestemmer.

§ 9. Som bidrag til bestridelsen av de ved tilsynet voldte utgifter har ethvert forsikringsselskap, som er underkastet denne lovs bestemmelser[1]), aarlig at betale et av Kongen for hvert aar fastsat beløp. Bidraget maa ikke være høiere end to pro mille av hele den præmie-indtægt, selskapet i det foregaaende aar har hat for de her i landet avsluttede forsikringer; dog skal det under enhver omstændighet utgjøre for gjensidige skadesforsikrings-selskaper mindst fem og tyve kroner og for andre selskaper mindst femti kroner. Bidraget kan inddrives ved utpantning.

De bekjendtgjørelser, som av Forsikringsraadet indsendes til »Norsk Kundgjørelsestidende«, betales av vedkommende selskap.

Anden del.

Om skadesforsikrings-selskaper.

1ste kapitel.

Om gjensidige skadesforsikrings-selskaper.

1ste avsnit.

Selskapets stiftelse.

§ 10. Et gjensidig skadesforsikrings-selskap kan alene stiftes gjennem tegningsindbydelse, som skal være undertegnet av indbyderne og indeholde angivelse av:

[1]) Jfr. §§ 114 flg.

29 juli. Nr. 1.

1. Forsikringens art[1]);
2. den kommune, hvor selskapet skal ha sit sæte;
3. det antal forsikringer og den samlede forsikringssum, som skal være tegnet, forat foretagendet skal kunne sættes i gang[2]);
4. den maate, hvorpaa omkostningene ved stiftelsen samt mulig underskud i et bestemt antal av de første aar tilsigtes dækket;
5. den maate, hvorpaa selskapets utgifter skal dækkes enten ved betaling av en paa forhaand opstillet præmie, og isaafald reglene for fordeling av overskud og underskud, eller alene ved efterskudsvis utligning paa medlemmene[3]);
6. reglene for medlemmenes ansvar indbyrdes og overfor tredjemand[4]);
7. den frist, inden hvilken den konstituerende generalforsamling skal være avholdt, forat tegning av forsikring skal være bindende for medlemmene[5]);
8. den maate hvorpaa og den frist hvormed den konstituerende generalforsamling blir at sammenkalde;
9. reglene for forsikringstagernes stemmeret i den konstituerende generalforsamling[6]).

Denne indbydelse har indbyderne at indrykke i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Ved siden herav kan der ogsaa indbydes til tegning av forsikring gjennem kundgjørelse i andre tidender eller ved opslag, omsendte prospekter eller cirkulærer; men disse indbydelser skal alene indeholde en ordret gjengivelse av den i »Norsk Kundgjørelsestidende» indrykkede underskrevne indbydelse.

§ 11. Hvis foretagendet tilsigtes begrænset med hensyn til tid[7]) eller sted, maa dette uttrykkelig være nævnt i tegningsindbydelsen.

Hvis man vil træffe bestemmelse om, at enkeltmand skal ha særskilt fordel eller forrettighet i selskapet, eller at indbyderne eller andre skal ha særskilt godtgjørelse for stiftelsen, maa forbehold herom med gjengivelse av bestemmelsens indhold være indtat i tegningsindbydelsen. Der kan intet krav gjøres paa erstatning for utlæg, som indbyderne maatte ha hat til juridisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, dersom det ikke er forbeholdt i tegningsindbydelsen[8]).

---

[1]) Jfr. § 52, 2det led.
[2]) Jfr. § 54.
[3]) Jfr. §§ 23—25.
[4]) Jfr. § 27.
[5]) Jfr. § 14.
[6]) Jfr. § 43.
[7]) Jfr. § 52, 3dje led.
[8]) Jfr. § 15 nr. 4.

§ 12. Tilsigtes selskapet stiftet med garantifond, skal dette ydes som laan av et for øiemedet stiftet aktieselskap. I saa fald skal tegningsindbydelsen til stiftelse av det gjensidige selskap angi: 29 juli. Nr. 1.

1. Garantifondets størrelse;
2. hvor stor del av det tegnede garantifond skal indbetales straks, og reglene for det garanterende selskaps forpligtelse til at gjøre yderligere indbetaling paa garantifondet;
3. reglene for garantifondets forrentning og for dets tilbakebetaling, forsaavidt saadan skal kunne finde sted[1]);
4. om og i tilfælde i hvilken utstrækning det garanterende selskap skal ved dertil valgte mænd kunne øve indflydelse paa eller tilsyn med forsikringsselskapets ledelse.

Der kan ikke gives det garanterende selskap adgang til at øve indflydelse paa avgjørelsen av spørsmaal om, hvorledes overskud skal anvendes, eller hvorvidt hel eller delvis tilbakebetaling av garantifondet skal finde sted.

§ 13. Først 14 dage efter tegningsindbydelsens første offentliggjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« maa der gives adgang til tegning av forsikring.

Tegning, som av andre end indbyderne er foretat før utløpet av denne tid eller i henhold til en tegningsindbydelse, som ikke fyldestgjør fordringene i § 10, er uforbindende for tegneren.

§ 14. Den konstituerende generalforsamling indkaldes av indbyderne og skal avholdes inden ni maaneder efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«[2]). Avholdes den ikke inden denne tid, kan enhver, som har tegnet forsikring, gjennem henvendelse til en av indbyderne begjære sin tegning utslettet; dog maa saadan henvendelse ske, inden generalforsamlingen er sat.

§ 15. I generalforsamlingen har indbyderne til protokollen at fremlægge:

1. Den av dem utfærdigede tegningsindbydelse;
2. det nummer av »Norsk Kundgjørelsestidende«, hvori indbydelsen har været offentliggjort;
3. en av samtlige indbydere underskrevet beretning om selskapets stiftelse, bilagt — i original eller i bekræftet gjenpart — med enhver kontrakt, de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende stiftelsen;
4. en av samtlige indbydere underskrevet opgave over de utlæg til juridisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser

[1]) Jfr. § 21 og § 32, 3dje led.
[2]) Jfr. § 10 nr. 7.

29 juli. Nr. 1.

eller lignende, som indbyderne maatte ha hat, og som de kræver godtgjort av selskapet [1]);

5. tegningslisterne i original eller bekræftet avskrift med indbydernes skriftlige erklæring om, at det for stiftelsen nødvendige antal forsikringer og den nødvendige forsikringssum er tegnet [2]).

Der kan i denne generalforsamling ikke fattes beslutning, som strider mot nogen i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av art, som i § 10 nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 9 eller i § 12 nævnt. Heller ikke kan der træffes nogen bestemmelse av saadan art som i § 11 nævnt, medmindre forbehold derom med gjengivelse av bestemmelsens indhold er indtat i tegningsindbydelsen, likesom en i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art ikke kan utvides paa selskapets bekostning. Er der i tegningsindbydelsen tilsagt selskapets medlemmer en stemmeret av visst omfang i dets generalforsamlinger, kan der heri ikke foretages forandring uten samtykke av samtlige medlemmer.

§ 16. I generalforsamlingen skal der først tages bestemmelse om, hvorvidt et utvalg av forsikringstagere skal nedsættes for at prøve de fremlagte aktstykker. Saafremt en tredjedel av de mødende forsikringstagere eller den eller de, som indehar forsikringer for en tredjedel av den i mødet repræsenterte forsikringssum, stemmer derfor, blir saadant utvalg at nedsætte. Utvalget bestaar av tre medlemmer, hvis der ikke med almindelig stemmeflerhet fattes beslutning om et større antal. Dette utvalg, til hvilket indbyderne er pligtige at gi de fornødne oplysninger, har at avgi en skriftlig indstilling, hvorav der mindst tre dage før næste møte tilstilles hver forsikringstager med kjendt opholdssted en avskrift.

Er det besluttet, at saadant utvalg ikke skal nedsættes, avstemmes der om, hvorvidt selskapet skal stiftes. Er derimot saadant utvalg nedsat, fastsætter generalforsamlingen et nyt møte tidligst 14 dage derefter til behandling av utvalgets indstilling og avstemning om selskapets stiftelse.

Ved avstemning om det ovennævnte utvalgs nedsættelse og ved valg paa dets medlemmer medregnes ikke indbyderne eller de av dem repræsenterte forsikringer; det samme gjælder ved avstemning om selskapets stiftelse, naar saadant utvalg som i 1ste led omhandlet har været nedsat.

Naar selskapet er stiftet, blir vedtægter [3]) at fastsætte og derefter valg av tillidsmænd at foreta. Hermed er selskapet konstituert.

---

[1]) Jfr. § 11, sidste punktum.
[2]) Jfr. § 10 nr. 3.
[3]) Jfr. § 20.

29 juli. Nr. 1.

2det avsnit.

Selskapets registrering.

§ 17. Det konstituerte selskap skal anmeldes til registrering overensstemmende med lovgivningen om handelsregistre [1]).

Anmeldelsen skal angi:

1. Selskapets firma [2]);
2. vedtægtenes datum;
3. forretningens art;
4. indbydernes navn;
5. de bestemmelser, som er truffet om de i § 10 nr. 1 til 7 omhandlede forhold;
6. enhver bestemmelse eller avtale, som gaar ind under § 11;
7. hvorvidt bekjendtgjørelser til medlemmene skal ske i offentlige tidender, og i saa fald i hvilke;
8. styremedlemmenes fulde navn og bopæl;
9. hvem av disse der er berettiget til at tegne selskapets firma.

§ 18. Med anmeldelsen skal foruten selskapets vedtægter følge som bilag bekræftet gjenpart av den konstituerende generalforsamlings protokol samt av alt, hvad der til denne er fremlagt [3]).

§ 19. Før registreringen bestaar selskapet ikke som saadant like overfor tredjemand.

3dje avsnit.

Almindelige bestemmelser.

§ 20. Det gjensidige selskaps vedtægter skal foruten at indeholde de i § 10 nr. 1, 2, 4, 5 og 6 samt i tilfælde de i § 12 nr. 1, 2, 3 og 4 nævnte bestemmelser tillike gi uttrykkelig bestemmelse om anbringelsen av selskapets formue, reglene for oplæggelse av reservefond, reglene for de forsikredes stemmeret [4]) og valgbarhet samt betingelserne og reglene for selskapets opløsning [5]) og anvendelsen av selskapets formue efter opfyldelsen av alle forpligtelser i tilfælde av avvikling [6]). I selskaper, hvor der forskudsvis beregnes et bestemt indskud (præmie), angives enten præmiesatserne eller den maate, hvorpaa præmien blir at bestemme [7]); skal selskapet derimot efterskudsvis utligne sine utgifter, angives de regler, hvorefter bidragene under hensyn til de forsikrede gjenstandes værdi, forsikringstid og

[1]) Jfr. lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890. Jfr. ogsaa § 108.
[2]) Jfr. § 22.
[3]) Jfr. § 63.
[4]) Jfr. § 15, sidste punktum og § 43.
[5]) Jfr. § 52, 1ste led og §§ 53 flg.
[6]) Jfr. § 70.
[7]) Jfr. §§ 23 og 24.

29 juli. Nr. 1.

farlighet blir at fordele over de forsikrede beløp (reglene for beregning av »bidragsværdiene«) [1]).

§ 21. Forrentning og tilbagebetaling av garantifond kan alene ske av selskapets overskud [2]). Tilbakebetales garantifondet helt eller delvis, overgaar et tilsvarende beløp til et eget reservefond. Disse fond kan ikke frivillig nedsættes. Har selskapet tapt nogen del av disse fond, blir dette at anmelde til handelsregistret.

§ 22. Selskapet skal benytte et firmanavn, hvorav det fremgaar, at det er et gjensidig forsikringsselskap.

§ 23. I selskaper, hvor der forskudsvis beregnes et bestemt indskud (præmie), blir overskud, som skal fordeles, og underskud, som skal dækkes ved utligning, at fordele paa medlemmene i forhold til deres indskud (præmier), dersom ikke anden fordelingsregel er fastsat i vedtægtene.

Dersom intet andet i vedtægtene er bestemt, blir det efterskud, som et medlem ikke kan betale, saavidt fornødent at utligne paa de øvrige medlemmer.

I intet tilfælde pligter dog et medlem, medmindre andet i vedtægtene er bestemt, at tilskyte mer end et beløp, som er likt hans forsikringssum.

§ 24. Det kan i vedtægtene bestemmes, at det efterskud, som i regnskapsterminen kan utlignes paa det enkelte medlem, skal være begrænset; dog maa efterskuddet i selskaper, som paa forhaand opkræver en bestemt præmie, ikke begrænses til mindre end to ganger præmien, dersom efterskuddet beregnes over præmierne, eller til mindre end ti pct. av forsikringsbeløpet, dersom efterskuddet beregnes over de forsikrede beløp.

I selskaper, som efterskudsvis utligner regnskapsterminens samtlige utgifter, kan medlemmenes bidragspligt ikke begrænses til mindre end femten pct. av regnskapsterminens samlede forsikrede værdier.

Dersom regnskapsterminens samtlige indtægter som følge av saadanne begrænsninger ikke formaar at dække terminens samtlige utgifter, og der intet tilstrækkelig reservefond haves, blir underskuddet, hvis ikke andet i vedtægtene er bestemt, forholdsvis at fordele paa terminens samtlige skader.

§ 25. Det i en regnskapstermin opstaaede overskud eller underskud blir at fordele kun paa dem, som var medlemmer i vedkommende regnskapstermin, medmindre andet i vedtægtene er fastsat.

§ 26. Selskapets medlemmer er kun dets forsikringstagere, og selkapet kan ikke overta forsikring, uten at vedkommende forsikringstager blir medlem av selskapet.

---

[1]) Jfr. § 24, 2det og 3dje led.
[2]) Jfr. § 32, 3dje led.

Dog kan det ved gjenforsikring avtales, at det avgivende selskap skal være fritat for ansvar og ei heller delta i overskud. Men det samlede beløp av saadanne gjenforsikringer maa i saa fald ikke overstige ti pct. av det overtagende selskaps samlede forsikringssum. 29 juli. Nr. 1.

Gjensidige skibsforsikrings-selskaper, som gjenforsikrer hos hinanden, kan derhos træffe avtale om, at de alene deltar i underskud eller overskud hos hinanden med den forsikringssum, hvormed det ene selskaps gjenforsikring overstiger det andet selskaps.

§ 27. Krav mot et gjensidig selskap kan alene gjøres gjældende mot selskapet, ikke mot det enkelte medlem.

Har selskapet paadraget sig forpligtelse like overfor tredjemand, skal ethvert medlem bidra til at indfri denne i samme utstrækning og efter samme forhold, hvori han pligter at bidra til selskapets øvrige utgifter.

§ 28. De forpligtelser, der paahviler et medlem som saadant, forældes i tre aar, regnet fra dets uttræden av selskapet eller fra dettes opløsning.

4de avsnit.

Om styret.

§ 29. Selskapets forretninger ledes av et styre, bestaaende av et eller flere medlemmer [1]). Bestaar det av flere medlemmer, vælges et av disse til formand efter nærmere forskrifter i vedtægtene. Styrets medlemmer tjenstgjør, hvis ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, i et aar ad gangen. Et medlem forblir i sin stilling, indtil nyt medlem er lovlig valgt, selv om hans tjenestetid er utløpet.

Bestaar styret av flere medlemmer, kan de fordele forretningene mellem sig, hvis ikke vedtægtene anderledes bestemmer.

I saker, som efter vedtægtene skal avgjøres av det samlede styre, maa mindst halvdelen av dette delta i behandlingen. Over forhandlingene skal der føres protokol, som underskrives av samtlige deltagende medlemmer.

§ 30. Ethvert medlem av styret kan uten varsel foreløbig fjernes ved beslutning av generalforsamlingen eller av repræsentantskapet, hvor saadant findes; samtidig blir et nyt medlem midlertidig at ansætte. I ethvert tilfælde blir spørsmaalet om, hvorvidt vedkommende endelig skal fjernes, uopholdelig at forelægge en ny generalforsamling — ordentlig eller overordentlig — til avgjørelse.

[1]) Jfr. § 45.

29 juli. Nr. 1.

Saavel til midlertidig som til endelig fjernelse utfordres mindst to tredjedels stemmeflerhet, medmindre vedtægtene anderledes bestemmer.

Styremedlem, som fjernes i henhold til reglene i denne paragraf, har intet krav paa erstatning, hvis han har utvist svigagtig forhold eller saadan forsømmelighet, skjødesløshet eller uforstand, at der var rimelig grund til hans fjernelse. Iøvrig blir det at avgjøre efter almindelige retsregler, hvorvidt erstatning tilkommer ham.

§ 31. Like overfor tredjemand er styret bemyndiget til at handle paa selskapets vegne i alt, hvad der hører til driften av dets forretning, derunder ogsaa til ansættelse av forretningsfører (disponent, prokurist)[1]). Enhver begrænsning i denne myndighet er uten retsvirkning like overfor godtroende tredjemand.

Like overfor selskapet er styret forpligtet til at rette sig efter vedtægtene og de bestemmelser, som generalforsamling og repræsentantskap indenfor deres myndighetsomraader har truffet. I forhold til selskapet er styret alene berettiget til at ansætte forretningsfører, saafremt der i vedtægtene eller ved beslutning av generalforsamling eller repræsentantskap uttrykkelig er tillagt det ret dertil.

§ 32. Styret har at sørge for, at der føres et ordentlig og tilstrækkelig bokholderi.

Ved hvert regnskapsaars avslutning blir aarsregnskap og balanse at opgjøre overensstemmende med de grundsætninger, som gjælder for en ordentlig og forsigtig forretningsførsel.

De ved selskapets stiftelse og inden utløpet av første regnskapsaar voldte organisationsomkostninger kan efter derom i vedtægtene fattet bestemmelse opføres i balansen som aktiva under betegnelse »stiftelses- og organisationsomkostninger, at amortisere«; de blir at avskrive i løpet av høist fem aar med mindst en femtepart aarlig. Har selskapet et garantifond, maa der paa dette ikke betales mer end 5 pct. aarlig rente, før fuldstændig avskrivning av stiftelses- og organisationsomkostningene har fundet sted.

Kongen kan gi yderligere regler om regnskapsførselen.

§ 33. I sjøforsikrings-selskaper skal aarsregnskapet være avgit og revidert inden ni maaneder efter regnskapsaarets utgang.

I andre selskaper skal aarsregnskapet være opgjort og revidert inden tre maaneder efter regnskapsaarets utgang, hvis vedtægtene ikke bestemmer en anden frist, som dog ikke maa overstige seks maaneder.

---

[1]) Jfr. lov om handelsregistre, firmaer og prokura av 17 mai 1890 §§ 25—32.

29 juli. Nr. 1.

§ 34. Har selskapet repræsentantskap, skal styret straks forelægge dette det reviderte aarsregnskap. Naar derefter repræsentantskapet har behandlet saken og truffet de avgjørelser, som vedtægtene hjemler det, blir aarsregnskapet i dets saaledes vedtagne form at utlægge i selskapets forretningslokale til eftersyn for ethvert medlem i mindst fjorten dage før avholdelsen av den ordentlige generalforsamling [1]). Derhos blir avskrift eller avtryk av aarsregnskapet at tilstille ethvert medlem, som derom fremsætter forlangende.

§ 35. Har selskapet ikke repræsentantskap, skal styret mindst fjorten dage før avholdelsen av den ordentlige generalforsamling [1]) oversende revidert aarsregnskap til samtlige medlemmer, hvis opholdssted er kjendt.

§ 36. Vil selskapet i dokumenter, fakturaer, brev, bekjendtgjørelser eller lignende nævne sit garantifond eller det i § 21 omhandlede reservefond, skal det uttrykkelig angives, til hvilken sum disse beløper sig efter sidste aarsopgjør, og hvormeget av garantifondet er indbetalt.

§ 37. Tantieme kan kun beregnes av det rene overskud, aarsregnskapet maatte utvise, efterat de ved lov befalte avsætninger har fundet sted.

§ 38. Stevninger og retslige indkaldelser mot selskapet forkyndes for styret eller for dets formand [2]).

I saker mellem styret eller enkelte styremedlemmer paa den ene side og selskapet paa den anden side sker forkyndelse til selskapet for repræsentantskapets ordfører, og repræsentantskapet fører saken for det. Har selskapet ikke repræsentantskap, sammenkalder styret en generalforsamling til valg av en eller flere mænd, som har at motta varsel paa selskapets vegne og at vareta dets tarv under saken. Undlater generalforsamlingen at foreta saadant valg, kan forkyndelse ske for hvemsomhelst av medlemmene.

Føres der sak mellem repræsentantskapet eller dets flertal paa den ene side og selskapet paa den anden side, har styret at sammenkalde en generalforsamling til valg av en eller flere mænd, hvem det paaligger at vareta selskapets tarv under saken og at motta varsel.

§ 39. Et medlem av styret maa ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av noget anliggende, hvori han selv har fremtrædende personlig eller økonomisk særinteresse [3]).

Heller ikke maa han delta i beslutning om laan mot eller diskontering av noget papir, hvorpaa hans navn findes.

---

[1]) Jfr. § 47, sidste led.
[2]) Jfr. lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 34.
[3]) Jfr. § 42, sidste led.

29 juli. Nr. 1.

5te avsnit.

Om repræsentantskapet.

§ 40. Vedtægtene kan bestemme, at selskapet skal ha et repræsentantskap. Dette skal bestaa av mindst tre medlemmer, som vælges [1]) blandt forsikringstagerne og som, forsaavidt ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, tjenstgjør i ett aar ad gangen. En repræsentant forblir i sin stilling, indtil ny repræsentant er lovlig valgt, selv om hans tjenestetid er utløpet.

§ 41. Repræsentantskapet sammenkaldes av den av og blandt dets medlemmer valgte ordfører til de i vedtægtene bestemte tider samt ellers saa ofte ordføreren eller styret finder det fornødent.

Hvert medlem har en stemme, og hvor ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, avgjøres sakene ved simpel stemmeflerhet [2]) og saaledes, at i tilfælde av stemmelikhet gjør ordførerens stemme utslaget. For at repræsentantskapet skal være beslutningsdygtig, maa mindst halvparten avgi møte.

Protokol føres under ordførerens ansvar. Den underskrives av samtlige møtende

§ 42. Repræsentantskapet har at vaake over, at selskapets øiemed fremmes overensstemmende med lovgivningen, vedtægtene, generalforsamlingens og repræsentantskapets egne beslutninger.

Repræsentantskapet har i den utstrækning, det finder fornødent, og som forholdene tillater, at la sig meddele oplysning om forretningens drift og har i dette øiemed til enhver tid samlet eller ved et utvalg adgang til selskapets bøker. Mindst hvert aar og ellers saa ofte, vedtægtene foreskriver eller repræsentantskapet finder det fornødent, skal styret forelægge det utdrag og balanser av bøkerne saavelsom forklaring om alt væsentlig, som er foregaat i den forløpne tid. Desuten har repræsentantskapet til ubestemte tider mindst en gang om aaret, uten varsel at foranstalte undersøkelse av kasse og værdipapirer.

Repræsentantskapet har til generalforsamlingen at avgi sin erklæring om det aarlige regnskap og om forretningens drift.

Vedtægtene bestemmer forøvrig dets virkekreds saavel i forhold til generalforsamlingen som til styret [3]).

Bestemmelsen i § 39 første led kommer ogsaa til anvendelse paa repræsentanter.

---

[1]) Jfr. § 45.
[2]) Jfr. § 30, 2det led.
[3]) Jfr. ogsaa §§ 45 og 46.

6te avsnit.

Om generalforsamlingen.

§ 43. Medlemmenes ret til at delta i varetagelsen av selskapets anliggender utøves gjennem generalforsamlingen.

Hvis der ikke i vedtægtene [1]) eller, forsaavidt den konstituerende generalforsamling angaar, i tegningsindbydelsen [2]) er truffet anden bestemmelse, gjælder følgende regler:

1. Et medlem kan møte ved fuldmægtig [3]);
2. de beslutninger, for hvilke nærværende lov ikke opstiller særegne forskrifter [4]), fattes med simpel stemmeflerhet blandt de møtende medlemmer og saaledes, at i tilfælde av stemmelikhet gjør den, der har forsætet, utslaget;
3. har selskapet repræsentantskap, indtar dettes ordfører forsætet i generalforsamlingen; ellers tilkommer forsætet styrets formand.

§ 44. Den, som har og vil avgi flere end en stemme, har at fremlægge en med hans navn underskrevet erklæring, hvori angives, hvor mange stemmer han avgir.

Møter nogen som fuldmægtig for et medlem, maa han fremlægge skriftlig fuldmagt. Samtlige de av en fuldmægtig avgivne stemmer blir at optælle, som om alle forsikringer, hvorfor han avgir stemme, var hans egne.

Et medlem kan ikke selv, ved fuldmægtig eller som fuldmægtig for andre, delta i nogen avstemning angaaende hans egen stemmeret i generalforsamlingen eller angaaende noget andet anliggende, hvori han selv har fremtrædende personlig eller økonomisk særinteresse; dog kan ethvert medlem stemme paa sig selv til tillidshverv i selskapet.

Avgjørelse av tvist om stemmeret henhører under generalforsamlingen.

Over forhandlingene føres protokol under ansvar av den, som har forsætet [5]). Protokollen oplæses før møtets slutning til vedtagelse og underskrives foruten av den, som har forsætet, av mindst to av de tilstedeværende medlemmer.

§ 45. Generalforsamlingen vælger foruten det i § 16 omhandlede utvalg tillike repræsentanter [6]) og styremedlemmer [7]) samt varamænd for disse tillidsmænd, saafremt vedtægtene foreskriver valg av saadanne.

---

[1]) Jfr. § 20, 1ste punktum.
[2]) Jfr. § 10 nr. 9.
[3]) Jfr. § 44.
[4]) Jfr. § 16, 2det punktum, § 30, 2det led, og § 52.
[5]) Jfr. § 43 nr. 3.
[6]) Jfr. § 40.
[7]) Jfr. § 29.

29 juli. Nr. 1.

Dog kan vedtægtene henlægge valg av styremedlemmer og deres varamænd til repræsentantskapet.

§ 46. Til at foreta forretningsmæssig revision av selskapets bokførsel vælger repræsentantskapet, hvor saadant findes, og ellers generalforsamlingen, aarlig en eller flere revisorer.

Generalforsamlingen vælger aarlig decisorer, hvor saadanne er paabudt i vedtægtene eller forøvrig ansees paakrævet.

Hverken revisorer eller decisorer maa være medlemmer av styret, indeha nogen styret underordnet stilling i selskapet eller være gift med noget medlem av styret eller beslegtet eller besvogret med noget styremedlem i ret opstigende linje eller i sidelinjen saa nær som søskende.

Revisorer maa ikke ha laan i eller antages som kautionister eller endossenter for nye laan i selskapet.

§ 47. Forsaavidt loven eller vedtægtene ikke anderledes bestemmer [1]), skal generalforsamlingen holdes ved selskapets hovedsæte efter indkaldelse av repræsentantskapets ordfører, men hvor repræsentantskap ikke findes, av styret, og indkaldelsen ske med mindst otte dages varsel ved brev eller budsendelse til samtlige medlemmer, hvis opholdssted er kjendt.

Der kan ikke fattes beslutning om andre emner end dem, som er nævnt i indkaldelsen; dog kan der kræves avstemning om, hvorvidt ny generalforsamling skal sammenkaldes til beslutning om forslag, fremkommet i møtet.

Ordentlig generalforsamling skal holdes mindst én gang aarlig, for sjøforsikrings-selskapers vedkommende inden ti og i øvrig inden syv maaneder efter regnskapsaarets utgang. Ellers skal generalforsamling holdes, saa ofte repræsentantskapet eller dettes ordfører eller styret finder det fornødent [2]).

§ 48. Vil et medlem ved dom faa kjendt ugyldig en beslutning av generalforsamling eller repræsentantskap som stridende mot lov eller vedtægter, maa han ha anlagt sak, hvis det gjælder generalforsamlingsbeslutning, inden tre maaneder, efterat denne er fattet, og hvis det gjælder repræsentantskapsbeslutning, inden tre maaneder, efterat beslutningen er blit ham bekjendt, og i ethvert fald inden et aar, efterat beslutningen er fattet. Er saken begyndt med indkaldelse til forlikskommissionen [3]), maa den, om forlik ikke opnaaes, senest inkamineres ved første ting, hvortil lovlig varsel kan gives, efterat en maaned er forløpet siden sakens henvisning til retten. Indtil saken er avgjort, skal klageren vedblivende ansees som medlem av selskapet.

---

[1]) Jfr. §§ 38, 49 og 50.
[2]) Jfr. ogsaa §§ 30, 38, 49, 51 og 54.
[3]) Jfr. lov om rettergangsmaaten i handelssaker av 20 decbr. 1902 § 11, jfr. §§ 2, 3 og 6.

Dom gaaende ut paa beslutningens ugyldighet virker ikke 29 juli.
alene like overfor parterne, men ogsaa like overfor de øvrige Nr. 1.
medlemmer. Var den angrepne beslutning anmeldt til handelsregistret, blir den avsagte dom paa bekostning av den, hvem retten maatte bestemme, og uten hensyn til paa-anke, at anmelde og registrere paa saadan maate som i lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 21 sagt.

§ 49. Beslutning om, at undersøkelse skal anstilles i anledning av stiftelse eller forretningsførsel eller avvikling, fattes av generalforsamlingen.

Er et forslag om saadan undersøkelse forkastet av generalforsamlingen, kan mindst femti medlemmer eller et antal av mindst ti, som tilsammen er forsikringstagere for mindst en halv procent av den samlede forsikringssum, inden tre maaneder efter generalforsamlingens avholdelse og gjennem en av dem opnævnt fælles fuldmægtig hos vedkommende skifteret begjære opnævnt en eller flere mænd til at anstille saadan undersøkelse. Begjæringen skal efterkommes, saafremt det sandsynliggjøres, at der er utvist svig eller grov skjødesløshet. Indtil saken er avgjort, skal klagerne vedblivende ansees som selskapets medlemmer. Forinden skifteretten træffer sin avgjørelse, har den at gi saavel selskapet som den, hvis forhold paaklages, anledning til at uttale sig. Avgjørelsen kan inden fjorten dage, efterat den av skifteretten er blit vedkommende meddelt, indbringes for vedkommende regjeringsdepartement [1]) til prøvelse overensstemmende med de i lov om akkordforhandling av 6 mai 1899 (jfr. lov av 2 juni 1906) § 45 jfr. §§ 41—42 indeholdte forskrifter.

De av skifteretten opnævnte mænd har i fornøden utstrækning at efterse selskapets bøker, kasse, løsøre, papirer og varer og at avgi sin beretning til skifteretten. Denne underretter klagernes fuldmægtig om undersøkelsens slutning og sammenkalder en generalforsamling til avholdelse inden fire uker derefter og forelægger denne utvalgets indstilling. De opnævnte mænd har at iagtta taushet angaaende forhold eller gjenstande, som ved undersøkelsen er blit dem bekjendt, men som ligger utenfor undersøkelsens ramme. Like overfor uvedkommende har de ubegrænset taushetspligt [2]). Deres godtgjørelse fastsættes av skifteretten, som likeledes bestemmer, hvem der skal bære de ved undersøkelsen forvoldte utgifter. Skifterettens avgjørelse kan inden samme frist og efter samme regler som oven nævnt av enhver vedkommende indbringes for vedkommende regjeringsdepartement [1]).

---

[1]) Justisdepartementet.
[2]) Jfr. § 113, 3dje led.

29 juli. Nr. 1.

§ 50. Erstatning for skade, voldt av indbydere, styremedlemmer, repræsentanter, revisorer eller decisorer, indtales av selskapet. Beslutning om anlæg av saadant søksmaal fattes i generalforsamling. Beslutning om, at sak ikke skal anlægges, er befriende for vedkommende.

Dog kan medlemmer, som ikke har stemt for beslutningen, i saadant antal og med saadan interesse i selskapet som i § 49 sagt, ved en av dem opnævnt fælles fuldmægtig inden tre maaneder efter generalforsamlingens avholdelse, eller — saafremt der efter beslutningen er fremsat begjæring om undersøkelse i henhold til § 49 — efterat undersøkelsen er endt eller begjæringen endelig avslaat, anlægge sak paa selskapets vegne og i dets navn til indtale av erstatning for skade, voldt ved svig eller grov skjødesløshet. Er saken begyndt med indkaldelse til forlikskommissionen[1]), maa den, hvis forlik ikke opnaaes, senest inkamineres ved første ting, hvortil lovlig varsel kan gives, efterat en maaned er forløpet siden sakens henvisning til retten. Indtil saken er avgjort, skal klagerne vedblivende ansees som selskapets medlemmer.

Tapes saken, har vedkommende medlemmer selv at bære samtlige omkostninger. Vindes den, har de ret til at fordre omkostningene godtgjort av selskapet, dog ikke utover den erstatning, der som følge av søksmaalet er kommet selskapet tilgode.

§ 51. Har medlemmer i saadant antal og med saadan interesse i selskapet som i § 49 sagt hos selskapets vedkommende[2]) forgjæves forlangt en generalforsamling indkaldt med høist fjorten dages varsel til behandling av bestemt angivne emner, kan de kræve, at skifteretten paa lovlig maate og paa selskapets bekostning indkalder generalforsamling. Indtil saken er avgjort, skal klagerne vedblivende ansees som selskapets medlemmer.

Indkaldelsen av generalforsamling ansees forgjæves at være forlangt, naar selskapets vedkommende ikke inden fjorten dage, efterat forlangendet bevislig er fremsat, paa lovlig maate har utfærdiget den.

§ 52. Beslutning om forandring i vedtægtene, om opløsning[3]) eller om overdragelse av selskapets formue som helhet[4]) kan alene fattes av generalforsamlingen. Beslutningen maa ikke gjøre indgrep i et medlems erhvervede rettigheter.

Beslutning om, at selskapet skal forandre sin virksomhet

[1]) Jfr. lov om rettergangsmaaten i handelssaker av 20 decbr. 1902 § 11, jfr. §§ 2, 3 og 6.
[2]) Jfr. § 47, 1ste led.
[3]) Jfr. § 53 flg.
[4]) Jfr. § 62.

til en anden art av forsikring, kan alene fattes med samtlige medlemmers samtykke. 29 juli. Nr. 1.

Til gyldig beslutning om optagelse av andre forsikringsgrener inden samme art, om fortsættelse utover avtalt tid eller sted, om opløsning eller om overdragelse av selskapets formue som helhet kræves, at to tredjedele av de avgivne stemmer er derfor, og at der enten er avgit stemme av medlemmer, som repræsenterer to tredjedele av samtlige stemmer, eller at beslutningen gjentages med tre fjerdedels stemmeflerhet av en ny generalforsamling, indkaldt tidligst fjorten dage derefter.

Til beslutning om anden forandring i vedtægtene kræves, at to tredjedele av de i generalforsamlingen repræsenterte stemmer er derfor.

7de avsnit.

Om opløsning og avvikling.

§ 53. Begjæring om konkursbehandling eller akkordforhandling kan fra selskapets side alene fremsættes av styret. Dette repræsenterer under konkursbehandling selskapet som konkursskyldner. Om det skal nyde godtgjørelse og i tilfælde hvilken, bestemmes av skifteretten.

Enhver forsikringstager kan reise indsigelse mot anerkjendelse av fordringer, som anmeldes i boet.

§ 54. Synker selskapets forsikringsbestand ned under det i indbydelsen i henhold til § 10 nr. 3 opstillede minimum, har styret straks at sammenkalde en generalforsamling med høist 14 dages varsel.

Generalforsamlingen kan beslutte, at selskapet allikevel skal fortsætte sin forretning indtil videre; men dersom det ikke inden 3 maaneder er lykkedes at drive bestanden op til det nævnte minimum, maa tegning av nye og fornyelse av ældre forsikringer ophøre, og styret har til protokols at erklære selskapet opløst og at sørge for, at avvikling sker.

§ 55. Den generalforsamling, som overensstemmende med § 52 endelig beslutter, at selskapet skal opløses, vælger samtidig et styre til at forestaa avviklingen. Medlemmer av det tjenstgjørende styre kan vælges, saafremt vedtægtene ikke anderledes bestemmer. Iøvrig træder det tidligere styre ut av virksomhet.

Selskapets forretninger kan under avviklingen fortsættes i det omfang, som ansees hensigtsmæssig. Dog maa der ikke tegnes nye eller ske fornyelse av ældre forsikringer, efterat avvikling er besluttet.

§ 56. Naar et selskap er erklært eller besluttet opløst, har styret at opta fortegnelse over massen og at opgjøre selskapets status. Fortegnelsen og opgjøret blir at utlægge paa

29 juli. Nr. 1.

selskapets kontor til oplysning for ethvert medlem; derhos blir avskrift eller avtryk av opgjøret at tilstille ethvert medlem, hvis opholdssted er kjendt.

Opgjøret blir snarest mulig at bekjendtgjøre i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Efterat opløsning er besluttet, har selskapet paa ethvert fra samme utgaat brev, bekjendtgjørelse eller dokument at tilføie ved sit firma ordene »under avvikling«.

§ 57. Styret har at avhænde selskapets eiendele og inddrive dets tilgodehavende samt at betale dets gjæld og opfylde dets øvrige forpligtelser. Forsaavidt det behøves til at dække gjælden, har styret at indkalde efterskud hos medlemmene, forsaavidt dertil er adgang efter §§ 23 og 24.

§ 58. Styret har to ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende« at indkalde selskapets fordringshavere til at anmelde sit tilgodehavende. De fordringshavere, som kjendes, gives derhos, saavidt mulig, særskilt skiftlig underretning.

§ 59. Er en fordringshaver ikke at finde eller vægrer han sig for at motta sit tilgodehavende, blir beløpet, hvis dets størrelse er paa det rene, av styret at indsætte paa hans navn i sparebank. Er fordringen ikke rentebærende og ikke forfalden, kan den indsættes med et beløp, som med tillæg av lovlig rente [1]) til forfaldsdagen vil gi fordringens hele beløp.

Er en fordrings tilværelse eller omfang uviss eller omstridt, kan der avsættes et saadant beløp, som ved overenskomst mellem selskapet og vedkommende fordringshaver maatte bli bestemt. Beløpet indsættes i saa fald i sparebank paa styrets og fordringshaverens navn i fællesskap og blir ikke at utbetale uten begge parters skriftlige samtykke eller efter endelig dom. Hvad der endelig kommer selskapet tilgode, blir av styret efterskudsvis at fordele efter vedtægtenes bestemmelse [2]).

§ 60. Efter at selskapets eiendele er avhændet, dets fordringer inddrevet, dets gjæld betalt eller betalingen sikret som i § 59 bestemt og alle dets øvrige forpligtelser opfyldt, blir overskuddet at fordele i overensstemmelse med, hvad vedtægtene bestemmer [2]).

En saadan fordeling maa dog ikke finde sted før 6 maaneder, efterat den i § 58, første punktum omhandlede indkaldelse anden gang har staat i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

§ 61. Efter sluttet avvikling og efter at regnskap for samme er avlagt og vedtat i generalforsamling, anmeldes selskapets endelige opløsning til handelsregistret.

---

[1]) Jfr. lov om rentefotens frigivelse o. s. v. av 29 juni 1888 § 3.
[2]) Jfr. § 20, 1ste punktum.

Det styre, som har forestaat avviklingen, har at opbevare selskapets bøker i mindst ti aar efter opløsningen. 29 juli. Nr. 1.

§ 62. Beslutning om overdragelse av selskapets formue som helhet [1]) anmeldes uopholdelig til handelsregistret.

Styret sørger for, at selskapets forfaldne gjæld betales, og at dets øvrige forpligtelser opfyldes, forsaavidt vedkommende ikke samtykker i, at de gaar over paa den, til hvem overdragelsen er skedd. Iøvrig kommer bestemmelserne i § 56, 1ste og 2det led, § 57 2det punktum, § 58 samt § 59 til anvendelse.

Overdragelsen kan ikke gjennemføres og fordeling av overskuddet til medlemmene kan ikke finde sted, før selskapets kjendte gjæld er betalt eller betalingen sikret og dets øvrige kjendte forpligtelser opfyldt eller gyldig overført paa erhververen, og ikke før mindst seks maaneder er forløpet, efterat den sidste indkaldelse av fordringshaverne har været indtat i »Norsk Kundgjørelsestidende« [2]).

Naar overdragelsen er gjennemført, anmeldes dette snarest mulig til handelsregistret.

8de avsnit.

Om registering og kundgjørelse.

§ 63. Enhver anmeldelse skal være ledsaget av saadanne oplysninger, at registreringsmyndigheten derved sættes istand til at bedømme, hvorvidt nærværende lovs forskrifter saavelsom vedtægtene er iagttat.

Registreringsmyndigheten har omhyggelig at prøve, hvorvidt det, som begjæres registrert, er stemmende med lovens forskrifter, eller, hvor der handles om en beslutning, hvorvidt denne er tilblit overensstemmende med lov og vedtægter, og den kan kræve sig forelagt alle de oplysninger, som er fornødne til bedømmelse herav. Findes der mangler i denne henseende, blir anmeldelsen at avvise overensstemmende med reglene i lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 3.

2det kapitel.

Om tilsyn med skadesforsikrings-selskaper.

§ 64. Aarsregnskap, som skal indeholde vindings- og tapskonto samt balanse og være bilagt med revisorernes uttalelse, indsendes inden en maaned efter den ordentlige generalforsamlings avholdelse [3]) til forsikringsraadet, som paaser, at det er av-

[1]) Jfr. § 52.
[2]) Jfr. § 58.
[3]) Jfr. § 47, sidste led.

29 juli. Nr. 1.

git overensstemmende med gjældende forskrifter, og derefter lar det indrykke i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Driver selskapet flere forskjellige forsikringsvirksomheter, skal det føre særskilt regnskap med særskilt vindings- og tapskonto for hver enkelt virksomhet og i generalbalansen opføre passiva særskilt for hver enkelt virksomhet.

§ 65. I ethvert selskap, som for nogen del tar til indtægt i aarsregnskapet præmie for endnu ikke avløpet risiko, skal av selskapets præmie-indtægt i aaret for egen regning som uoptjent præmie i regnskapet mindst opføres:

a. I transportforsikrings-selskaper: for enhver reiseforsikring den hele præmie, for enhver tidsforsikring præmien for den endnu ikke avløpne risiko uten avdrag for omkostninger;
b. i andre selskaper en tredjedel av aarets samlede præmieindtægt uten avdrag for omkostninger.

For forsikringer, tegnet paa mer end et aar, skal derhos hele præmiebeløpet for den endnu tilbakestaaende tid avsættes.

§ 66. I forbindelse med regnskapets avgivelse skal for hver enkelt forsikringsart opgives den ved regnskapsaarets utgang løpende samlede forsikringssum med særskilt angivelse av, hvad selskapet har latt gjenforsikre.

Tredje del.

Om livsforsikrings-selskaper.

3dje kapitel.

Almindelige bestemmelser.

§ 67 [1]). Størrelsen av et livsforsikrings-aktieselskaps aktiekapital skal være fastsat under hensyn til arten og omfanget av den virksomhet, som selskapet agter at drive.

Den ved selskapets registrering indbetalte del av aktiekapitalen skal ikke være mindre end fem og tyve ganger den høieste forsikringssum, som selskapet ved begyndelsen av sin virksomhet kan overta uten gjenforsikring paa enkelt risiko [2]). Ved livrenteforsikring skal ved denne beregning forsikringssummen regnes lik femten ganger det aarlige livrentebeløp. Den indbetalte kapital maa i intet tilfælde utgjøre et mindre beløp end et hundrede tusen kroner.

§ 68. Et livsforsikrings-aktieselskaps vedtægter skal indeholde angivelse av:

1. Selskapets firma [3]);

---

[1]) Jfr. § 111, nr. 3.
[2]) Jfr. § 68, nr. 9.
[3]) Jfr. lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 9, 3dje led, jfr. § 10.

2. formaalet for selskapets virksomhet med særlig angivelse av, hvorvidt selskapet agter at overta uten lægeundersøkelse forsikring, forfalden ved den forsikredes død;
3. den kommune, hvor selskapet skal ha sit sæte;
4. styrets sammensætning samt reglene for omfanget og fordelingen av dets myndighet og for utøvelsen av dets virksomhet [1]);
5. reglerne for revision og decision;
6. hvorledes indkaldelse til generalforsamlingen skal finde sted [2]), og hvorledes andre meddelelser skal bringes til medlemmenes kundskap;
7. tidspunktet for avholdelse av de ordinære generalforsamlinger [3]) samt de emner, som hvert aar skal forelægges disse;
8. reglene for stemmeret i selskapets anliggender og for disses avgjørelse i generalforsamling [4]);
9. det høieste beløp, selskapet uten gjenforsikring skal kunne overta paa enkelt risiko;
10. reglene for fordeling av aarsoverskuddet;
11. aktiekapitalens størrelse [5]);
12. det beløp, hvorpaa de enkelte aktier skal lyde [6]);
13. hvorvidt alle aktier skal medføre samme ret, eller i motsat fald hvor stor del av aktiekapitalen der skal medføre særlige rettigheter, og hvilke disse er [7]);
14. hvor stor del av aktiernes paalydende beløp straks skal indbetales, samt regler for aktie-eiernes forpligtelse til at gjøre yderligere indbetaling paa aktierne [8]).

§ 69. Et gjensidig livsforsikrings-selskaps vedtægter skal indeholde angivelse av:

1. Hvad der i § 68 nr. 1 til 10 er foreskrevet for aktieselskaper;
2. det antal forsikringer og den samlede forsikringssum, som skal være tegnet, forat selskapet skal kunne træde i virksomhet [9]);
3. reglene for medlemmers ansvar indbyrdes og overfor tredjemand.

Er selskapet stiftet med garantifond, skal vedtægtene tillike indeholde angivelse av:

---

[1]) Jfr. lov om aktieselskaper m. v. av 19 juli 1910 §§ 44 flg.
[2]) Jfr. samme lovs § 66, 1ste led.
[3]) Jfr. samme lovs § 66, sidste led.
[4]) Jfr. samme lovs §§ 61—63.
[5]) Jfr. § 67, 2det led.
[6]) Jfr. lov om aktieselskaper m. v. av 19 juli 1910 § 30.
[7]) Jfr. samme lovs § 5, nr. 5, og § 8.
[8]) Jfr. samme lovs § 22.
[9]) Jfr. § 70.

29 juli. Nr. 1.

4. garantifondets størrelse;
5. hvor stor del av det tegnede garantifond skal indbetales straks, og reglene for det garanterende selskaps forpligtelse til at gjøre yderligere indbetaling paa garantifondet;
6. reglene for garantifondets forrentning og for dets tilbakebetaling, forsaavidt saadan skal kunne finde sted [1]);
7. om og i tilfælde i hvilken utstrækning det garanterende selskap skal ved dertil valgte mænd kunne øve indflydelse paa eller tilsyn med forsikringsselskapets ledelse.

Der kan ikke gives det garanterende selskap adgang til at øve indflydelse paa avgjørelsen av spørsmaalet om, hvorledes overskud skal anvendes, eller hvorvidt hel eller delvis tilbakebetaling av garantifondet skal finde sted.

§ 70. Forinden tilladelse til at drive livsforsikrings-virksomhet [2]) kan meddeles et gjensidig livsforsikrings-selskap, skal der være tegnet forsikringer i et saadant antal og til et saadant beløp, som maa ansees for tilstrækkelig i forhold til arten og omfanget av selskapets tilsigtede virksomhet og, saafremt selskapet er stiftet med garantifond, ogsaa i forhold til dettes størrelse.

§ 71. Et gjensidig livsforsikrings-selskap skal anmeldes til registret overensstemmende med lovgivningen om handelsregistre [3]). Anmeldelsen skal indeholde oplysning om, hvad der i § 69 er nævnt.

§ 72. De i nærværende lovs § 12, 1ste punktum, § 19, § 22, § 23, § 25, § 26, 1ste og 2det led, §§ 27—31, § 32, 1ste, 2det og 4de led, §§ 33—52, § 53, 1ste led samt §§ 55—63 givne regler finder tilsvarende anvendelse i gjensidige livsforsikrings-selskaper, dog saaledes, at:

1. ved opløsningen sker fordelingen i forhold til den for enhver beregnede præmiereserve; dog kan vedtægtene træffe anden bestemmelse, forsaavidt angaar det overskud, som maatte bli tilovers, efterat enhver har faat den ham tilkommende præmiereserve;
2. ved forsikringssummens beregning (§ 26, 2det led) regnes livrenteforsikringer lik femten ganger det aarlige livrentebeløp.

Tilbakebetaling av garantifond maa kun finde sted, saafremt det i § 79 foreskrevne sikkerhetsfond har naadd det høieste av de i samme paragrafs 3dje led angivne beløp.

Det kan i vedtægtene fastsættes, at der intet efterskud skal utlignes, men at selskapets forpligtelse likeoverfor hver

---

[1]) Jfr. § 72, 2det led, § 79 og § 81, sidste led.
[2]) Jfr. §§ 73—76.
[3]) Jfr. lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890.

enkelt forsikret nedsættes, dersom dets midler ikke er tilstrækkelige. 29 juli. Nr. 1.

4de kapitel.

Om tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhet.

§ 73. Andragende om tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhet [1]) indsendes gjennem Forsikringsraadet.

Andragendet skal være bilagt med:

1. Selskapets vedtægter [2]);
2. angivelse av grundlaget og reglene for beregningen av forsikringspræmierne, saavel brutto som netto [3]), og av præmiereserven;
3. angivelse av de forsikringsformer, som selskapet agter at anvende;
4. angivelse av de almindelige forsikringsbetingelser;
5. formularer til de erklæringer, som skal avgives av den undersøkende læge og av den forsikringssøkende selv om dennes helbredstilstand;
6. angivelse av reglene for gjenkjøp av police, for følgerne av undlatelse av præmiebetaling og for laan mot pant i selskapets egne policer;
7. angivelse av de regler, efter hvilke selskapet skal kunne overta gjenforsikring;
8. angivelse av reglene for beregning og fordeling av overskud til forsikringstagerne;
9. oplysning om, hvorvidt selskapet agter at drive livsforsikringsvirksomhet i utlandet, samt angivelse av de beregningsgrundlag og forsikringsbetingelser, som skal anvendes for den utenlandske forsikringsvirksomhet [4]);
10. hvis selskapet agter at overta uten lægeundersøkelse forsikring, forfalden ved den forsikredes død, oplysning om, ved hvilke andre midler selskapet søker at sikre, at de overtagne forsikringer ikke medfører større risiko end forutsat i beregningsgrundlaget.

Samtlige ovennævnte bilag indsendes i to eksemplarer.

§ 74. Forsikringsraadet har at gjennemgaa andragendet med bilag og kan herunder, om det anser det paakrævet, forlange yderligere oplysninger av selskapet. Forsikringsraadet har snarest mulig at avgi indstilling til Kongen om, hvorvidt selskapets grundlag for virksomheten er i overensstemmelse med gjældende lovgivning og antages at ville yde forsikringstagerne

---

[1]) Jfr. § 1, 2det led.
[2]) Jfr. §§ 68 og 69.
[3]) Jfr. § 74, sidste punktum.
[4]) Jfr. § 83.

29 juli. Nr. 1.

betryggende sikkerhet, samt om hvorvidt tilladelse bør meddeles eller negtes.

Finder Forsikringsraadet, at tilladelse bør negtes, skal det uopholdelig gi selskapet meddelelse derom, og endelig avgjørelse av andragendet maa da ikke finde sted, før der er git selskapet leilighet til yderligere at uttale sig.

Tilladelsen meddeles i tilfælde uten tidsbegrænsning. Den kan ikke negtes av den grund, at der ikke antages at være behov for selskapet. Derimot skal tilladelse altid negtes, saafremt selskapet ved nogen forsikringsform angir at ville beregne en nettopræmie, som i den første del av forsikringstiden utgjør en mindre procent av bruttopræmien end senere.

§ 75. Beslutning om forandring i nogen av de bestemmelser, paa grundlag av hvilke selskapet har faat tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhet, kan ikke træde i kraft, forinden Kongen har meddelt tilladelse dertil i overensstemmelse med de i §§ 73 og 74 givne regler. Dog kan Forsikringsraadet tilstede mindre væsentlige forandringer i de under § 73 nr. 5 nævnte formularer.

§ 76. Forinden tilladelse er meddelt, kan selskapet ikke registreres som livsforsikrings-selskap. Heller ikke kan registrering av saadan forandring som i § 75 omhandlet finde sted, forinden tilladelse er meddelt.

5te kapitel.

Om forsikringsfond og sikkerhetsfond.

§ 77. Ethvert livsforsikrings-selskap skal i sin aarsbalanse under passiva særskilt opta et forsikringsfond, omfattende den samlede præmiereserve, som mindst skal utgjøre et beløp saa stort som forskjellen mellem kapitalværdien av selskapets i henhold til samtlige løpende livsforsikringskontrakter overtagne forpligtelser og kapitalværdien av de nettopræmier, som forsikringstagerne maatte ha at erlægge i fremtiden.

Hvis selskapet overtar krigsrisiko eller anden ekstrarisiko, hvortil der ikke er tat hensyn ved valget av beregningsgrundlag, blir særskilt præmiereserve at avsætte herfor i henhold til en av Kongen approbert plan.

Har et selskap avgit en forsikring i gjenforsikring til et andet selskap, er det ved fastsættelsen av forsikringsfondet ikke forpligtet til at medregne det gjenforsikrede beløp, saafremt det selskap, som har overtat gjenforsikringen, er indenlandsk selskap og i henhold til denne lov har faat tilladelse til at drive livsforsikring, samt selv pligter at opføre de nødvendige beløp i sit forsikringsfond [1]). Den samme regel kommer til

[1]) Jfr. § 111, nr. 4.

anvendelse ved gjenforsikring i utenlandsk selskap, naar Forsikringsraadets samtykke paa forhaand er indhentet. 29 juli. Nr. 1.

Overtages en forsikring av to eller flere indenlandske selskaper, som i henhold til denne lov har faat tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhet, saaledes at de hefter én for alle og alle for én, behøver hvert enkelt selskap ved fastsættelsen av sit forsikringsfond kun at medregne den del av forsikringen, som det ifølge avtalen med de øvrige selskaper selv skal overta.

§ 78. Ændres det for selskapet gjældende grundlag for præmiereservens beregning[1]), saaledes at selskapet derved blir pligtig til for tidligere overtagne forsikringer at beregne en høiere præmiereserve end efter det ældre grundlag, kan forsikringsraadet indrømme selskapet en frist til opfyldelse av denne pligt, saaledes at præmiereserven i en viss tid, som dog ikke maa overstige femten aar, kan opføres med et mindre beløp end efter det nye grundlag; dog skal forskjellen i saa fald avta for hvert aar overensstemmende med en av Forsikringsraadet fastsat plan. Er for de tidligere overtagne forsikringers vedkommende en ændring av grundlaget for nettopræmierne indbefattet i ændringen av præmiereservens beregningsgrundlag, maa det iagttages, at hvis nogen saaledes ændret nettopræmie overstiger niti fem procent av den tilsvarende bruttopræmie, blir i det høieste disse niti fem procent at regne som fremtidig nettopræmie.

§ 79. Av et livsforsikrings-selskaps aarsoverskud skal der ske henlæggelse til et sikkerhetsfond efter nedenstaaende regler[2]). Derimot kommer reglene i lov om aktieselskaper m. v. § 23 om pligt til at avsætte reservefond ikke til anvendelse paa livsforsikrings-aktieselskaper.

Saalænge sikkerhetsfondet ikke utgjør et beløp, som fremkommer ved til to og en halv procent av forsikringsfondet at lægge en halv procent av det samlede beløp av de forsikringer, for hvilke ifølge § 77 henlæggelse til sidstnævnte fond skal ske, livrenteforsikringer regnet lik femten ganger det aarlige livrentebeløp, skal hele aarsoverskuddet, efterat tap fra foregaaende aar er dækket, henlægges til sikkerhetsfondet; dog er selskapet berettiget til av overskuddet eller av dets rest at tildele aktie-eiere eller det garanterende selskap som utbytte og at utdele til eller godskrive forsikringstagere som bonus tilsammen indtil fem procent av indbetalt kapital eller garantifond.

Har sikkerhetsfondet naadd det forannævnte beløp, men dog ikke det dobbelte av dette beløp, skal henlæggelsen mindst

[1]) Jfr. § 73, nr. 3, og § 75.
[2]) Jfr. § 111, nr. 3.

29 juli. Nr. 1.

være en tiendedel av aarsoverskuddet efter fradrag fra dette av tap fra foregaaende aar og av den ovenfor nævnte rente til aktie-eiere, det garanterende selskap eller forsikringstagerne.

Har et livsforsikrings-selskap for nogen del anbragt aktiekapitalen efter reglene i § 80, er selskapet berettiget til ved anvendelsen av de ovenfor givne forskrifter at medregne saadant beløp til utfylding av sikkerhetsfondet. Det samme skal ogsaa gjælde med hensyn til garantifond i gjensidig selskap [1]), saafremt der i dettes vedtægter er fastsat, at fondet kun kan amortiseres av aarsoverskuddet. Forsaavidt stiftelses-, organisations- eller anskaffelsesomkostninger av selskapet opføres som aktiva i aarsbalansen (kfr. § 81), kan en tilsvarende del av aktiekapitalen eller garantifondet dog ikke medregnes ved ovennævnte utfylding.

Beslutning om at formindske sikkerhetsfondet kan alene gyldig fattes med forsikringsraadets samtykke, medmindre formindskelsen er nødvendig for at dække underskud, som selskapets virksomhet efter aarsregnskapet eller et i regnskapsaarets løp foretat opgjør har medført.

§ 80. De til dækning av forsikringsfondet og av sikkerhetsfondet inden dets lovbefalte omfang avsatte midler skal anbringes paa følgende maate [2]):

1. I obligationer, som er utstedt av eller garantert av den Norske Stat [3]);
2. i obligationer utstedt av Kongeriket Norges Hypotekbank;
3. i indlaansbeviser fra norske banker eller sparebanker;
4. i norske kommuneobligationer utstedt overensstemmende med lov av 23 mai 1857;
5. i laan mot pant i fast eiendom indtil tre femtedele av værdien efter offentlig takst eller — for visse arter av eiendomme efter Forsikringsraadets nærmere forskrift — indtil et beløp, som antages fuldt sikret ved pantets værdi, dog ikke utover to tredjedele av takstværdien;
6. i egen fast eiendom inden de i nr. 5 optrukne grænser;
7. i laan til de forsikrede mot pant i selskapets egne policer indtil disses gjenkjøpsværdi [4]);
8. i andre værdipapirer, som efter sin art og den sikkerhet, de byder, kan stilles i klasse med de ovenfor nævnte.

Til dækning av forsikringsfondet kan endvidere medregnes:

a. De ved regnskapsaarets utgang forfaldne, men ikke ind-

---

[1]) Jfr. § 72, 2det led.
[2]) Jfr. § 82.
[3]) Jfr. lov om arbeiderbruk og boliglaan av 9 juni 1903 § 3.
[4]) Jfr. § 82, 5te led.

komne præmier, som ved præmiereservens beregning er forutsat at være betalt; 29 juli. Nr. 1.

b. det i regnskapsaaret optjente, men ikke mottagne rentebeløp.

§ 81. De ved selskapets stiftelse og inden utløpet av de to første regnskapsaar anvendte stiftelses- og organisationsomkostninger kan for et beløp av indtil halvdelen av indbetalt aktiekapital eller garantifond opføres i selskapets aarsbalanse som et særskilt aktivum; dog skal de avskrives i løpet av de ti første regnskapsaar, saaledes at ved utløpet av det sjette aar skal være avskrevet mindst en femtedel, og ved utgangen av hvert følgende aar yderligere mindst en femtedel for hvert forløpet aar.

De omkostninger, som i løpet av et regnskapsaar en gang for alle er medgaat til erhvervelse av nye forsikringer (anskaffelsesomkostninger), kan opføres i aarsbalansen som et særskilt aktivum, som dog ikke maa utgjøre mer end en og en halv procent av den i det paagjældende aar erhvervede og ved aarets utgang i kraft værende livsforsikringssum, som selskapet har beholdt for egen regning, forsikringer mot præmier en gang for alle, korttidsforsikringer og barneforsikringer samt livrenter ikke medregnet. Det saaledes opførte beløp skal avskrives i løpet av de tre følgende regnskapsaar med mindst en tredjedel aarlig [1]). De i henhold hertil som aktiva opførte anskaffelsesomkostninger kan, uanset forskriftene i § 80, med den av § 87 sidste punktum følgende indskrænkning, opføres som dækning for en tilsvarende del av forsikringsfondet [2]).

Forinden stiftelses-, organisations- og anskaffelsesomkostninger er fuldt avskrevet, maa der ikke noget aar tildeles aktie-eiere eller det garanterende selskap som utbytte eller utdeles til eller godskrives forsikringstagere som bonus mer end tilsammen indtil fem procent av den indbetalte del av aktiekapitalen eller garantifondet.

§ 82. De værdipapirer, hvori forsikringsfondet er anbragt, skal av selskapet forsynes med datert paategning om, at de tilhører forsikringsfondet. Vil et selskap ha nogen del av forsikringsfondet anbragt i egen fast eiendom, overensstemmende med § 80 nr. 6, skal der tinglæses erklæring om, at eiendommen tilhører dette fond. Naar saadan paategning eller tinglæsning er skedd, skal forsikringstagerne ha fortrinsret for sine krav efter forsikringskontrakten i vedkommende værdipapir eller eiendom, saaledes at disse ikke kan tjene til fyldestgjørelse av andre krav, før forsikringstagernes krav er dækket [3]). Saadan

[1]) Jfr. § 111, nr. 5.
[2]) Jfr. § 79, 4de led, og § 87, sidste led.
[3]) Jfr. § 88, 3dje led.

29 juli. Nr. 1.

fortrinsret i fast eiendom gjælder dog kun for det beløp, som av forsikringsfondet er anbragt i eiendommen.

Ved ethvert selskap, som driver livsforsikringsvirksomhet, skal der av vedkommende regjeringsdepartement beskikkes en utenfor selskapet staaende person som tillidsmand. Denne har at paase, at ethvert værdipapir, hvori forsikringsfondet efter aarsopgjøret anbringes, blir forsynt med fornøden paategning, samt selv at medundertegne denne. Han har derhos at paase, at de paategnede værdipapirer opbevares særskilt.

Avlæsning av saadan erklæring som ovenfor omhandlet maa ikke finde sted uten Forsikringsraadets samtykke. Forsikringstagernes fortrinsret i et værdipapir bortfalder ved tillidsmandens paategning om, at det ikke længer tilhører forsikringsfondet. Saadan paategning maa først gives, efterat Forsikringsraadet har meddelt samtykke dertil. Dog kan tillidsmanden uten Forsikringsraadets samtykke gi den nævnte paategning, naar et værdipapir ønskes ombyttet med et andet til mindst samme beløp, og det nye værdipapir først er blit forsynt med selskapets og hans egen paategning overensstemmende med reglene i nærværende paragraf.

Tillidsmanden har uopholdelig at gjøre indberetning til Forsikringsraadet om ethvert forhold ved den ovenomhandlede paategning, tinglæsning eller opbevaring, som han anser for urigtig.

Ovenstaaende bestemmelse kommer ikke til anvendelse paa de i § 80 nr. 7 omhandlede laan mot pant i policer.

Opstaar der tvist mellem selskapet og tillidsmanden angaaende utførelsen av hans hverv, avgjøres tvisten av Forsikringsraadet.

Den godtgjørelse, tillidsmanden skal oppebære av selskapet, bestemmes av Kongen.

§ 83. Driver selskapet livsforsikringsvirksomhet i utlandet, kan Kongen for de utenlandske forsikringer tillate saadanne avvikelser fra bestemmelserne i §§ 80 og 82, som findes nødvendige av hensyn til den utenlandske lovgivning.

§ 84. Til utførelse av de for et livsforsikrings-selskaps virksomhet nødvendige forsikringstekniske beregninger og undersøkelser skal der ved selskapet være ansat en aktuar. Som saadan kan kun ansættes en av Forsikringsraadet godkjendt person.

6te kapitel.

Om tilsyn med livsforsikrings-selskaper.

§ 85. Ethvert livsforsikrings-selskap har inden otte maaneder efter hvert regnskapsaars utgang at indsende til Forsikringsraadet:

1. Et av styret underskrevet aarsregnskap, som skal indeholde saavel vindings- og tapskonto for det forløpne regnskapsaar som aarsbalansen ved samme regnskapsaars utgang, samt være bilagt med revisorernes uttalelse;
2. en av styret undertegnet fuldstændig oversigt over selskapets virksomhet i aarets løp;
3. en beretning fra selskapets aktuar om opgjøret av præmiereserven.

Beretningene og regnskapene avgives efter skemaer, som fastsættes av Forsikringsraadet. Aarsregnskapet blir at indrykke i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Forsikringsraadet kan kræve de yderligere oplysninger, som det i hvert enkelt tilfælde maatte finde fornødne.

§ 86. Forsikringsraadet skal mindst en gang hvert tiende aar underkaste ethvert livsforsikrings-selskap en indgaaende granskning.

§ 87. Holder et selskap sig ikke nærværende lov eller sine vedtægter efterrettelig, eller fraviker det de for selskapet gjældende grundlag, eller findes disse grundlag eller den maate, hvorpaa de i § 82 omhandlede midler er anbragt, ikke betryggende, eller viser det sig, at de til dækning av forsikringsfondet avsatte midler ikke er tilstrækkelige, kan Forsikringsraadet paalægge selskapet inden en angit frist at træffe de foranstaltninger, som findes fornødne. Det samme skal ogsaa være tilfældet, forsaavidt Forsikringsraadet maatte finde, at aabenbare misbruk har indsneket sig i selskapets ledelse.

Saafremt de foreskrevne foranstaltninger ikke er truffet inden den givne frist, og undladelsen skjønnes at medføre fare for forsikringstagerne, skal selskapet sættes under administration efter nærværende lov [1]).

Forsaavidt midlenes utilstrækkelighet skyldes særlige uheld, og der er grund til at anta, at underskuddet vil kunne oparbeides inden en rimelig frist, kan Forsikringsraadet undtagelsesvis tillate selskapet at fortsætte sin virksomhet, saafremt der ikke mangler saa meget som tre procent av den samlede præmiereserve, tillagt en procent av den samlede livsforsikringssum, selskapet har beholdt for egen regning, idet dog livrenteforsikringer kun blir at medregne for præmiereservens, men ikke for forsikringssummens vedkommende. Ved denne beregning kan anskaffelsesomkostninger, som i henhold til § 81 maatte være opført som aktivum, ikke medregnes til dækning av forsikringsfondet.

---

[1]) Jfr. §§ 88 flg.

29 juli. Nr. 1.

7de kapitel.

Om administration av livsforsikrings-selskaper.

§ 88. Finder Forsikringsraadet, at et livsforsikrings-selskap i henhold til de i § 87 givne bestemmelser bør sættes under administration, har det at indgi begjæring herom til skifteretten paa det sted, hvor selskapet har sit sæte. Skifteretten berammer til snarest mulig avholdelse et møte, hvortil saavel Forsikringsraadet som selskapet blir at indkalde, og avgjør ved kjendelse, hvorvidt administration skal finde sted eller ikke, dog saaledes, at retten er bundet ved Forsikringsraadets avgjørelse av, hvorvidt der skjønnes at være fare for forsikringstagerne. Er Forsikringsraadets beslutning om at begjære administration indanket for Kongen [1]), kan skifteretten utsætte avgjørelse av spørsmaalet om administration, indtil Kongens bestemmelse er truffet. Omgjøres Forsikringsraadets beslutning om at begjære administration, efterat saadan er anordnet, har skifteretten straks at erklære administrationen hævet.

Om paa-anke av skifterettens kjendelse gjælder de samme regler som efter lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni 1863 (jfr. love av 6 mai 1899 og 2 juni 1906) §§ 11, 131, 2det led, og 134.

Gaar kjendelsen ut paa, at administration skal finde sted, har Forsikringsraadet straks at la bekjendtgjørelse herom indrykke i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Skifteretten har uopholdelig at ta i besiddelse samtlige de værdipapirer, hvori forsikringsfondet er anbragt [2]), samt at oversende disse midler til Forsikringsraadet som en særlig masse, som udelukkende skal tjene til dækning av de livsforsikredes krav.

De enkelte livsforsikrede kan ikke gjøre noget krav gjældende mot selskapet, hvorimot Forsikringsraadet paa administrationsboets vegne hos selskapet kan fordre, hvad der ifølge den i § 91 omhandlede beregning maatte mangle i forsikringsfondet [3]) samt i et sikkerhetsfond saa stort som det i § 79, 3dje led angivne høieste beløp.

I ethvert selskap, som driver livsforsikringsvirksomhet, indtræder administration overensstemmende med nærværende lov i og med, at der aapnes konkurs i selskapet. Aapnes konkurs, efterat administration er begyndt, blir dette uten indflydelse paa administrationsboet.

For skifterettens og Forsikringsraadets befatning med administrationsboet erlægges ingen betaling. Derimot blir de øvrige

---

[1]) Jfr. § 6.
[2]) Jfr. § 80.
[3]) Jfr. § 77.

omkostninger ved aministrationen at utrede av administra- 29 juli.
tionsboet. Nr. 1.

§ 89. Ved administrationens indtræden bortfalder selskapets ret til at drive livsforsikringsvirksomhet.

Saalænge administrationen varer, kan gjenkjøp av eller laan paa police ikke finde sted.

§ 90. Forsikringsraadet har at besørge forvaltningen av de fra skifteretten mottagne midler.

Forsikringer, som før administrationens begyndelse var forfaldne eller anmeldt til utbetaling, skal avgjøres efter de før nævnte tidspunkt gjældende regler. Forsikringer, som senere forfalder, blir foreløbig kun at utbetale med saa stort beløp, som Forsikringsraadet efter omstændighetene finder ubetænkelig. Ingen pligter at tilbakebetale, hvad han paa denne maate maatte ha mottat utover det beløp, som efter den endelige nedsættelse av forsikringsbeløpene [1]) vilde tilkomme ham.

§ 91. Forsikringsraadet har uopholdelig at la foreta vurdering av de fra skifteretten mottagne midler samt at foreta en beregning av forsikringsfondets beløp til den første dag i den maaned som følger efter den, i hvilken administrationen har tat sin begyndelse. Herunder blir præmiereserven at beregne efter de for selskapet ved administrationens begyndelse gjældende beregningsgrundlag, medmindre Forsikringsraadet finder, at disse ikke er betryggende; i saa fald blir de av Forsikringsraadet valgte grundlag at anvende.

§ 92. Forsikringsraadet har snarest mulig, efterat vurdering har fundet sted, at søke den hele forsikringsbestand overtat av et eller flere indenlandske livsforsikrings-selskaper. Indkommer der tilbud om saadan overtagelse, har Forsikringsraadet, hvis det finder tilbudet antagelig, at utarbeide en redegjørelse for stillingen og et forslag til overenskomst med vedkommende selskap. Vil overenskomsten medføre en nedsættelse av forsikringsbeløpene, skal denne nedsættelse angives.

Redegjørelsen med forslag skal offentliggjøres i »Norsk Kundgjørelsestidende« og i de andre tidender, som Forsikringsraadet for tilfælde maatte bestemme. I forbindelse hermed opfordres alle forsikringstagere til inden en av Forsikringsraadet fastsat frist at avgi uttalelse om, hvorvidt de samtykker i overdragelsen. Redegjørelsen med forslag og opfordring som nævnt skal derhos i anbefalet brev tilstilles samtlige forsikringstagere, hvis opholdssted er kjendt. Hvis der ikke inden utløpet av den anførte frist fremkommer indsigelse mot overdragelsen fra mindst en femtedel av forsikringstagerne, har Forsikringsraadet at overdra forsikringsbestanden overensstem-

[1]) Jfr. § 93, 1ste led.

29 juli. Nr. 1.

mende med det fremsatte forslag. Herved overgaar administrationsboets forpligtelser og de overdragne aktiva til det overtagende selskap.

Er overdragelse skedd paa saadan maate, at ikke alle administrationsboets midler er medgaat, har Forsikringsraadet at avgi overskuddet til det tidligere selskap.

§ 93. Lykkes det ikke at overdra forsikringsbestanden overensstemmende med reglene i foregaaende paragraf, har Forsikringsraadet at fastsætte den endelige nedsættelse av forsikringsbeløpene [1]) i henhold til det foretagne opgjør og at sammenkalde en generalforsamling av forsikringstagerne til stiftelse av et gjensidig selskap. Til denne generalforsamling gives to maaneders varsel. Indkaldelsen bekjendtgjøres og omsendes paa den i foregaaende paragraf nævnte maate. Ved omsendelsen skal den være bilagt med en redegjørelse for stillingen og den av Forsikringsraadet beregnede nedsættelse av forsikringsbeløpene og med forslag til vedtægter og grundlag, hvorefter det nye selskap skal drive sin virksomhet.

I generalforsamlingen vedtages vedtægter med almindelig stemmeflerhet, hvorefter der vælges styre og øvrige tillidsmænd i selskapet. Styret har at indsende beretning til Kongen med andragende om, at selskapet maa tillates at træde i virksomhet. Foretar generalforsamlingen ændringer i de av Forsikringsraadet foreslaaede vedtægter eller grundlag, blir tilladelse at søke paa den i §§ 73 og 74 foreskrevne maate.

Naar tilladelse er meddelt, har styret for det gjensidige selskap at indsende anmeldelse til handelsregistret [2]). Ved registreringen gaar administrationsboets samtlige aktiva og dets forpligtelser over paa det gjensidige selskap.

Lykkes det ikke paa den angivne maate at stifte et nyt selskap, fortsættes administrationen; under denne har Forsikringsraadet at avgjøre, hvorvidt der skal gjøres yderligere forsøk paa at overføre forsikringene enten til et nyt selskap eller til et andet selskap.

8de kapitel.

Om overdragelse av et livsforsikrings-selskaps forsikringsbestand.

§ 94. Vil et selskap overdra sin hele livsforsikringsbestand eller en bestemt del av denne til et andet selskap, saaledes at det første selskap derved befries for ansvar overfor forsikringstagerne [3]), maa det erhverve Forsikringsraadets tilladelse

[1]) Jfr. § 90, sidste punktum.
[2]) Jfr. § 71.
[3]) Jfr. § 4.

dertil. Andragende om saadan overdragelse maa være ledsaget av utkast til den overenskomst, som agtes avsluttet mellem de to selskaper, og tillike — efter Forsikringsraadets nærmere forskrifter — av saadanne oplysninger om de to selskaper, at Forsikringsraadet paa grundlag herav kan bedømme, hvorvidt overdragelsen maa ansees forsvarlig overfor forsikringstagerne. 29 juli. Nr. 1.

Finder Forsikringsraadet, at tilladelse til overdragelsen bør negtes, har det uopholdelig at gi selskapet meddelelse om negtelsen.

I motsat fald har Forsikringsraadet at la indrykke i »Norsk Kundgjørelsestidende« og de andre tidender, som det for tilfældet maatte bestemme, en redegjørelse angaaende de væsentlige betingelser for den paatænkte overdragelse tillikemed en opfordring til de forsikringstagere, hvis forsikringer agtes overdraget, om inden tre maaneder at avgi skriftlig meddelelse til Forsikringsraadet, saafremt de ikke ønsker overdragelsen iverksat.

Derhos har Forsikringsraadet at paase, at det selskap, hvis forsikringer ønskes overdraget, i anbefalt brev tilstiller hver enkelt av de paagjældende forsikringstagere, hvis opholdssted er kjendt, den ovenfor nævnte redegjørelse og opfordring.

Saafremt der inden utløpet av den anførte frist indkommer indsigelse mot overdragelsen fra mindst en femtedel av forsikringstagerne, kan overdragelsen ikke finde sted.

9de kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 95. Enhver livsforsikringskontrakt skal indeholde de for forsikringen gjældende almindelige og særlige forsikringsbetingelser.

§ 96. Et livsforsikrings-selskap kan ikke uten samtykke av hver enkelt forsikringstager opløse sig, medmindre det forinden har overdraget sin hele forsikringsbestand til et andet selskap overensstemmende med de i § 94 givne regler [1]).

Fjerde del.

10de kapitel.

Om utenlandske forsikrings-selsskapers adgang til at drive virksomhet i Norge.

§ 97. Utenlandsk selskap skal ha ret til her i landet at drive forsikringsvirksomhet, saafremt dette sker ved en repræsentant (hovedagent) som i denne lov foreskrevet, og iøvrig paa

[1]) Jfr. § 4.

29 juli. Nr. 1.

de i dette kapitel fastsatte vilkaar. Et og samme selskap maa for forsikringsvirksomhetens vedkommende kun ha én representant, som dog kan benytte underagenter.

Mot godtgjørelse maa iøvrig ingen her i riket medvirke ved forsikringsvirksomhet, som drives av utlænding eller utenlandsk selskap [1]). Hvis særlige grunde for nogen utlændings eller noget utenlandsk selskaps vedkommende taler derfor, kan Kongen dog for sjøforsikring gjøre undtagelse fra denne regel [2]).

§ 98. Representanten skal være bosat her i landet, være uberygtet og ha raadighet over sit bo.

Et norsk aktieselskap kan være representant, forsaavidt dets samtlige bestyrelsesmedlemmer ifølge det foranstaaende hver for sig kan være representanter. Forat selskap av anden art skal kunne være representant, maa samtlige dets ansvarlige medlemmer opfylde den nævnte betingelse.

§ 99. Det utenlandske selskap skal i alle retsforhold, som flyter av dets her i landet drevne forsikringsvirksomhet, være undergit norsk lov og være underkastet norsk domstols avgjørelse.

§ 100 [3]). Forinden et utenlandsk selskap aapner skadesforsikringsvirksomhet her i landet, har det gjennem sin representant at indsende anmeldelse til handelsregistret. For gjensidige selskaper skal anmeldelsen indeholde de i nærværende lovs § 17, med undtagelse av dennes nr. 4, nævnte oplysninger; er der hengaat mere end 5 aar efter selskapets stiftelse, bortfalder dog den i § 17 nr. 6 krævede oplysning. For aktieselskapers vedkommende finder bestemmelserne i lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper av 19 juli 1910 § 87, 1ste og 2det led tilsvarende anvendelse.

Anmeldelsen skal indsendes gjennem Forsikringsraadet, som paaser, at den er ledsaget av:

1. Bevis for, at den valgte repræsentant er i besiddelse av de i § 98 nævnte egenskaper;
2. behørig bekræftet bevidnelse om, at selskapet i sit hjemland lovlig driver den samme art av skadesforsikringsvirksomhet som den, det vil drive her i landet, og hvis det driver flere arter av skadesforsikring, fører særskilt regnskap med særskilt vindings- og tapskonto over hver enkelt virksomhet og i generalbalansen opfører passiva særskilt for hver enkelt virksomhet;
3. fuldmagt, saavel i original som i behørig bekræftet oversættelse til norsk, for repræsentanten til paa selskapets vegne at drive den paagjældende art av skadesforsikrings-

[1]) Jfr. § 113.
[2]) Jfr. ogsaa § 117, 2det led.
[3]) Jfr. § 112.

virksomhet her i landet og til i alle derav flytende rets- 29 juli.
forhold paa selskapets vegne at motta søksmaal for norsk Nr. 1.
domstol;

4. behørig bevis for, at den, som har utstedt fuldmagten, er dertil berettiget, samt at fuldmagten er utfærdiget i overensstemmelse med hjemlandets lov;
5. en av selskapet avgit behørig bekræftet erklæring om, at det forpligter sig til, saalænge det har nogen uopfyldt forsikringsforpligtelse her i landet, bestandig at ha en her bosittende repræsentant, samt uigjenkaldelig bemyndigelse for Forsikringsraadet til i det i § 103 omhandlede tilfælde at ansætte en mand til paa selskapets vegne at motta søksmaal og iøvrig at repræsentere selskapet;
6. en av selskapet avgit behørig bekræftet erklæring om, at det forpligter sig til i alt, hvad virksomheten her i landet angaar, at underkaste sig norsk lov og norsk domstols avgjørelse;
7. bevis for, at selskapet i øiemed som i § 104 nævnt i Norges Bank har deponert i saadanne værdier og paa saadanne vilkaar, som Forsikringsraadet godkjender, et beløp av et hundrede tusen kroner, forsaavidt selskapet vil drive brandforsikring eller sjøforsikring, og ellers et beløp av fem og tyve tusen kroner, medmindre Kongen efter Forsikringsraadets indstilling finder, at beløpet for en enkelt art bør sættes til en anden sum, som dog ikke maa være høiere end femti tusen kroner og ikke lavere end fem tusen kroner. Vil selskapet drive flere arter av skadesforsikringsvirksomhet her i landet, maa deposition efter ovenstaaende regler ske særskilt for hver art av virksomheten.

Undladelse av anmeldelse medfører personlig ansvar for selskapets herværende repræsentant.

Stedfundne forandringer blir paa samme maate at anmelde.

§ 101 [1]). Et utenlandsk selskap maa ikke drive livsforsikringsvirksomhet her i landet, forinden det dertil har erhvervet Forsikringsraadets tilladelse [2]). Begjæring om saadan tilladelse skal være ledsaget av:

1. Bevis for, at den valgte repræsentant er i besiddelse av de i § 98 nævnte egenskaper;
2. de i § 73 nr. 1—6, 8 og 10 foreskrevne oplysninger;
3. behørig bekræftet bevidnelse om, at selskapet lovlig driver livsforsikringsvirksomhet i sit hjemland, tillikemed oplysning om, hvorlænge det har drevet saadan virksomhet, og hvorvidt der i de sidste tre aar fra de derværende myndig-

[1]) Jfr. § 112.
[2]) Jfr. § 113.

29 juli. Nr. 1.

heters side er gjort nogen bemerkning mot den maate, hvorpaa virksomheten der er utøvet, samt eksemplarer av selskapets aarsberetning for indtil ti av de sidst forløpne aar;

4. fuldmagt, saavel i original som i behørig bekræftet oversættelse til norsk, for repræsentanten til paa selskapets vegne at drive livsforsikringsvirksomhet her i landet og til i alle derav flytende retsforhold paa selskapets vegne at motta søksmaal for norsk domstol;
5. behørig bevis for, at den, som har utstedt fuldmagten, er dertil berettiget, samt at fuldmagten er utfærdiget i overensstemmelse med hjemlandets lov;
6. en av selskapet behørig avgit bekræftet erklæring om, at det forpligter sig til, saalænge det har nogen livsforsikring i kraft her i landet, bestandig at ha en her bosittende repræsentant, samt uigjenkaldelig bemyndigelse for Forsikringsraadet til i det i § 103 omhandlede tilfælde at ansætte en mand til paa selskapets vegne at motta søksmaal og iøvrig at repræsentere selskapet;
7. en av selskapet avgit behørig bekræftet erklæring om, at det forpligter sig til i alt, hvad virksomheten her i landet angaar, at underkaste sig norsk lov og norsk domstols avgjørelse;
8. bevis for, at selskapet i øiemed som i § 104 nævnt i Norges Bank har deponert i saadanne værdier og paa saadanne vilkaar, som Forsikringsraadet godkjender, et beløp av et hundrede tusen kroner;
9. bevis for, at stiftelses- og organisationsomkostninger er helt avskrevet, og at anskaffelsesomkostninger ikke længer er opført som aktivum i selskapets aarsregnskap [1]).

Finder Forsikringsraadet, at de i foregaaende led foreskrevne vilkaar er opfyldt, meddeler det selskapet tilladelse til her i landet at drive livsforsikringsvirksomhet. Dog skal tilladelsen negtes, saafremt Forsikringsraadet finder, at det av selskapet antagne system er av saadan art, at en betryggende livsforsikring ikke derpaa kan grundes, eller at den til de forsikredes betryggelse trufne økonomiske ordning ikke tilfredsstiller de krav, som i §§ 74, 77 og 79 opstilles i saa henseende like overfor indenlandske selskaper, uten at misforholdet opveies ved tilsvarende høiere præmier, eller at selskapet stiller sine norske forsikrede ugunstigere end sine forsikrede i noget andet land, eller at selskapets virksomhet av anden aarsak vil være stridende mot almene hensyn.

Meddeles tilladelsen, lar Forsikringsraadet paa selskapets

[1]) Jfr. § 112, sidste punktum.

bekostning bekjendtgjørelse derom tillikemed repræsentantens fuldmagt i oversættelse til norsk indrykke i »Norsk Kundgjørelsestidende«. 29 juli. Nr. 1.

Foretages nogen ændring i selskapets vedtægter, skal repræsentanten inden tre maaneder derefter til Forsikringsraadet indsende ordlyden av den tagne beslutning i behørig bekræftet oversættelse til norsk.

Sker ellers nogen ændring i noget av det, som i henhold til denne paragrafs første led er oplyst, skal repræsentanten ufortøvet derom indsende skriftlig oplysning til Forsikringsraadet[1]).

§ 102. Repræsentanten for det utenlandske forsikringsselskap har i overensstemmelse med de av Forsikringsraadet fastsatte skemaer for hvert regnskapsaar at avfatte og inden otte maaneder efter dets utløp til Forsikringsraadet at indsende en indberetning angaaende selskapets virksomhet her i landet i det forløpne aar, indeholdende regnskap for de her tegnede forsikringer. Derhos har han inden to maaneder efter selskapets generalforsamling at fremsende den av selskapets styre avgivne aarsberetning med aarsregnskap og revisionens uttalelser. Indberetningen angaaende selskapets virksomhet her i landet blir at indrykke i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Er noget av de aktsstykker, som indgives til Forsikringsraadet, avfattet i et fremmed sprog, skal det være ledsaget av behørig bekræftet oversættelse til norsk.

§ 103. Taper repræsentanten nogen av de i § 98 foreskrevne egenskaper, eller blir han av nogen anden grund ute av stand til at utføre sit hverv, eller frasiger han sig samme, eller tilbakekaldes hans fuldmagt, uten at anden repræsentant er ansat og godkjendt, har Forsikringsraadet at anta en mand til paa selskapets vegne at motta søksmaal og iøvrig lovlig at repræsentere selskapet med hensyn til allerede indgaaede forpligtelser[2]), indtil hindringen for repræsentanten er ophørt, eller en anden er godkjendt som repræsentant. Forsikringsraadet lar ufortøvet indrykke bekjendtgjørelse derom i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Indtil saadan ordning er bekjendtgjort, skal enhver forsikringstager ha ret til at indbetale forfaldne forsikringspræmier til Forsikringsraadet.

§ 104. Det i § 100 nr. 7 og § 101 nr. 8 omhandlede depositum skal udelukkende tjene til fyldestgjørelse av fordringer ifølge forsikringskontrakter, som det utenlandske selskap har avsluttet her i landet med norske statsborgere, eller til dækning av beløp, som selskapet pligter at utrede i henhold

[1]) Jfr. § 106.
[2]) Jfr. § 100, nr. 5, og § 101, nr. 6.

29 juli. Nr. 1.

til denne lov[1]). Det kan derhos ved dom inddrages i den utstrækning, som fornødiges til dækkelse av bøter, som selskapets repræsentant maatte bli ilagt for overtrædelse av nærværende lov.

Hvis det nævnte depositum som følge av prisfald paa de deponerte værdier eller som følge av, at disse er tat til dækning av de forannævnte krav, eller av anden aarsak gaar ned under det fastsatte beløp, paahviler det selskapet at utfylde det manglende inden fire uker, efterat repræsentanten av Forsikringsraadet er anmodet derom.

Sker det ikke, har selskapet forbrutt sin ret til at drive forsikringsvirksomhet her i landet. Forsikringsraadet har i saa fald at bekjendtgjøre dette i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

§ 105. Ophører det utenlandske selskap at drive forsikringsvirksomhet her i landet, kan det kræve tilbake det i overensstemmelse med §§ 100 og 101 deponerte beløp, naar det godtgjør, at samtlige dets i § 104 nævnte forpligtelser er opfyldt, eller at det har stillet saadan sikkerhet for opfyldelsen av disse, som Forsikringsraadet finder betryggende.

§ 106. Holder det utenlandske selskap sig ikke nærværende lov efterrettelig, kan Forsikringsraadet frata det retten til at drive forsikringsvirksomhet her i landet; i saa fald har Forsikringsraadet at bekjendtgjøre dette i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Forsaavidt angaar utenlandsk selskap, som driver livsforsikringsvirksomhet her i landet, skal det samme gjælde, hvis der indtræder forandring i de forhold, som har været bestemmende for at meddele det tilladelse til at drive saadan virksomhet.

§ 107. Selskapets repræsentant skal i alle selskapet vedkommende tryksaker og henvendelser til almenheten angi saavel dets hjemland som dets egenskap av aktieselskap eller av gjensidig selskap. Angives i saadanne tryksaker eller henvendelser aktiekapitalens eller garantifondets størrelse, skal det uttrykkelig fremhæves, hvor meget der av samme er indbetalt. Selskapet maa ikke betegnes som garantert eller kontrolert av den Norske Stat.

Forskriftene i nærværende lovs §§ 1—6, 8, 9 og 95 kommer ogsaa til anvendelse paa utenlandsk forsikringsselskap. Det samme gjælder forskriftene i § 7, forsaavidt angaar selskapets forretning i Norge.

---

[1]) Jfr. § 9.

29 juli. Nr. 1.

Femte del.

Slutningsbestemmelser.

11te kapitel.

Overgangs- og straffebestemmelser.

§ 108. Inden tolv maaneder, efterat nærværende lov er traadt i kraft[1]), har med de i § 116 nævnte begrænsninger ethvert allerede virkende gjensidig indenlandsk skadesforsikringsselskap at indsende til handelsregistret en anmeldelse overensstemmende med, hvad i nærværende lovs § 17 med undtagelse av sammes nr. 4 er sagt; er der hengaat mere end fem aar efter selskapets stiftelse, bortfalder dog den i § 17 nr. 6 krævede oplysning. Er selskapet før anmeldt, blir inden samme frist saadan tillægsanmeldelse at indsende, at ovenstaaende krav sker fyldest.

§ 109. Dersom et indenlandsk skadesforsikringsselskap ikke inden fristens utløp paa lovgyldig maate har indsendt pligtig anmeldelse, har det at indstille tegning av nye forsikringer, indtil paabudet om anmeldelse er fyldestgjort.

§ 110. Nærværende lovs §§ 1—9 samt §§ 20—66 kommer forøvrig med de i § 116 nævnte begrænsninger til anvendelse paa indenlandske gjensidige skadesforsikrings-selskaper, som var i virksomhet, før nærværende lov traadte i kraft.

Paa indenlandske skadesforsikrings-aktieselskaper, registrert før nærværende lov traadte i kraft, kommer likeledes §§ 1—9 samt §§ 64—66 til anvendelse.

§ 111. Nærværende lovs §§ 1—9 samt §§ 67—96 kommer med de i § 115 nævnte begrænsninger til anvendelse ogsaa paa indenlandske selskaper, som allerede ved lovens ikrafttræden driver livsforsikringsvirksomhet her i landet, dog med følgende tillempninger:

1. Selskapet har en frist av tre maaneder fra lovens ikrafttræden til indsendelse av saadant andragende som i § 73 nævnt, samt forsaavidt Forsikringsraadet maatte kræve foretat forandringer i grundlaget for selskapets virksomhet til opfyldelse av nærværende lovs forskrifter, en frist av tre aar, regnet fra kravets fremsættelse, til foretagelse av de nødvendige forandringer;
2. hvis der for et gjensidig selskap er stillet garantifond paa anden maate end foreskrevet i § 72, jfr. § 12, 1ste punktum, har selskapet en frist av to aar fra lovens ikrafttræden til at omordne dette forhold;

[1]) Jfr. § 118.

29 juli. Nr. 1.

3. selskapet kan til opfyldelse av forskriften i § 67 samt til fylding av sikkerhetsfondet medregne de fonds, hvorav det — utenfor forsikringsfondet og bonusfondet — maatte være i besiddelse;

4. har et selskap før lovens ikrafttræden avgit en forsikring i gjenforsikring til et andet selskap i saadan form, at det ikke selv beholder den fulde præmiereserve, er det ved fastsættelsen av forsikringsfondet ikke forpligtet til at medregne det gjenforsikrede beløp;

5. anskaffelsesomkostninger, som hitrører fra forsikringer, tegnet før lovens ikrafttræden, skal, saafremt de er opført som aktivum i selskapets aarsbalanse, uanset bestemmelsen i § 81, kunne avskrives i løpet av de fem første regnskapsaar efter lovens ikrafttræden med mindst en femtedel aarlig.

§ 112. Hvis et utenlandsk selskap, som har aapnet skadesforsikringsvirksomhet her i landet, før denne lov traadte i kraft, ønsker at fortsætte denne virksomhet, skal dets repræsentant inden tolv maaneder efter nærværende lovs ikrafttræden efterkomme, hvad der i § 100 er sagt, under samme ansvar som i nævnte paragraf bestemt. Kongen kan dog for saadanne selskaper gjøre undtagelser fra forskriftene i § 100, nr. 2.

Utenlandsk selskap, som før denne lovs ikrafttræden har aapnet livsforsikringsvirksomhet her i landet og ønsker at fortsætte denne, skal inden tre maaneder efter lovens ikrafttræden erhverve tilladelse dertil, overensstemmende med § 101. Ved indsendelsen av begjæring om saadan tilladelse skal selskapet medsende en beretning om dets virksomhet her i landet i det sidst forløpne aar og om størrelsen av dets forsikringsbestand her i landet ved utløpet av nævnte aar.

Utenlandsk selskap, som ikke inden fristens utløp har opfyldt ovenstaaende bestemmelser, har at indstille tegning av nye forsikringer, indtil lovens krav er fyldestgjort.

Iøvrig kommer nærværende lovs 10de kapitel til anvendelse paa utenlandske forsikringsselskaper, som har aapnet virksomhet her i landet, før denne lov traadte i kraft. Dog skal utenlandske selskaper, som før dette tidspunkt har aapnet livsforsikringsvirksomhet her, kunne fortsætte denne, selv om de ogsaa driver anden forsikringsvirksomhet[1]), paa betingelse av, at de for sin livsforsikringsvirksomhet fører særskilt regnskap med særskilt vindings- og tapskonto og særskilt aarsbalanse. Istedenfor det i § 101 nr. 9 foreskrevne bevis, har disse selskaper derhos kun at føre bevis for, at stiftelses-, organisations- og

[1]) Jfr. § 2, 2det led, og § 107, 2det led.

erhvervelsesomkostninger ikke er opført som aktiva i større om- 29 juli.
fang end efter § 81 tillatt. Nr. 1.

§ 113. Den, som i strid med denne lovs forskrifter driver eller medvirker ved forsikringsvirksomhet her i riket, straffes med bøter, forsaavidt ingen strengere straffebestemmelse [1]) kommer til anvendelse.

Stiftere, indbydere, bestyrere, medlemmer av repræsentantskap, aktuarer, revisorer eller agenter i indenlandske selskaper, saavelsom utenlandsk selskaps hovedagent [2]) eller underagenter, som overtræder nærværende lovs bestemmelser, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker, straffes med bøter eller, hvis det gjælder overtrædelse av bestemmelserne i § 1, 2det led eller § 75, med bøter eller fængsel indtil seks maaneder, forsaavidt handlingen ikke indgaar under nogen strengere straffebestemmelse.

Den, som bryter den i § 49, tredje led (jfr. § 72) paalagte taushetspligt, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker, straffes med bøter.

Den, som i tryksaker eller henvendelser til almenheten gir urigtige eller vildledende meddelelser om et forsikringsselskap eller stiller i utsigt fremtidig bonus av nærmere angit størrelse, eller som medvirker hertil, straffes med bøter, forsaavidt handlingen ikke indgaar under nogen strengere straffebestemmelse.

12te kapitel.

Om lovens omraade og ikrafttræden.

§ 114. Denne lovs bestemmelser kommer ikke til anvendelse paa anstalter, som garanteres eller styres av staten [3]), undtagen forsaavidt som § 85 nr. 2, § 95 og § 113, 4de led skal være anvendelige ogsaa paa saadanne anstalter.

§ 115. Nærværende lov kommer ikke til anvendelse paa begravelseskasser, sykekasser eller saadanne paa gjensidighet grundede livsforsikrings-selskaper, som paa enkelt liv ikke overtar nogen forsikring med utbetaling av en sum én gang for alle til høiere beløp end to hundrede og femti kroner eller nogen livrente til høiere beløp end femti kroner aarlig, idet saadanne selskaper vedblivende skal være undergit det for dem

---

[1]) Jfr. paragraffens 2det led og alm. straffelov av 22 mai 1902 § 332.
[2]) Jfr. § 104, 1ste led.
[3]) Jfr. bl. a. Lov ang. den Alm. Brandforsikringsindretning for Bygninger av 19 aug. 1845 § 37; lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker av 23 juli 1894 § 2; jfr. lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 aug. 1908 § 2, og lov om sykeforsikring av 18 septbr. 1909 § 41; lov om den Norske Enkekasse av 21 juni 1895 § 1; lov om pensionskasse for statens tjenestemænd av 31 mai 1873 § 1.

29 juli. Nr. 1.

ved forordning av 15 mai 1810 paabudte tilsyn. Dog kan Kongen paa grund av særlige forhold og efter indstilling fra den ved nævnte forordning oprettede tilsynskomité træffe bestemmelse om, at ogsaa saadant selskap skal være undergit nærværende lov. Selv om dette ikke er skedd, kan Forsikringsraadet la foreta en undersøkelse av selskapets status. Viser der sig herunder at være underskud, kan Forsikringsraadet, efterat tilsynskomiteen er hørt, sætte selskapet under avvikling; denne foregaar efter tilsynskomiteens anvisning. Dog kan selskapet undgaa at komme under avvikling ved at omdanne sig til gjensidig selskap overensstemmende med nærværende lovs tredje del. I saa fald skal selskapet ha en frist av to aar til saadan omdannelse.

§ 116. Denne lov kommer ikke til anvendelse paa gjensidig husdyr-forsikringsselskap, hvis virksomhet ikke omfatter mere end et amt eller inden flere amter ikke over 10 herreder, og som i selvstændig risiko-avdeling for egen regning ikke overtar risiko over kr. 8 000,00 for noget medlem.

Heller ikke kommer loven til anvendelse paa gjensidig selskap til forsikring av baater og mindre fartøier, fangstredskaper eller sjøfolks utrustning, naar selskapets virksomhet ikke omfatter mer end et amt eller inden flere amter ikke over 10 kommuner og det i selvstændig risiko-avdeling for egen regning ikke kan overta risiko over kr. 12 000,00 paa én kjøl.

Under særlige omstændigheter kan Kongen bestemme, at loven heller ikke kommer til anvendelse paa andre gjensidige selskaper med samme formaal som nævnt i nærværende paragraf første og andet led, naar deres planer har kongelig stadfæstelse, og paa vilkaar, at vedkommende selskap aarlig inden en maaned efter generalforsamlingens avholdelse til Forsikringsraadet indsender avskrift av sit regnskap.

Loven kommer heller ikke til anvendelse paa gjensidig brandforsikringsforening, hvis plan stadfæstes av Kongen, og hvis virksomhet ikke omfatter mer end et amt eller inden flere amter ikke over 10 herreder.

Deling av herred er uten indflydelse paa et gjensidig selskaps adgang til at virke inden sit tidligere omraade uten at komme ind under denne lovs bestemmelser.

§ 117. For selskaper, som udelukkende driver gjenforsikring, kan Kongen tillate de avvikelser fra denne lov, som under hensyn til beskaffenheten av saadanne selskapers virksomhet maatte ansees beføiet.

Derhos kan Kongen bestemme, at loven ikke kommer til anvendelse paa forsikring av risikoer, som efter sin art ikke kan dækkes i noget indenlandsk selskap eller i selskap, som har repræsentant her i riket.

§ 118. Nærværende lov træder i kraft den 1 januar næste aar, fra hvilken dag forordningen av 15 mai 1810 ikke længere kommer til anvendelse paa de selskaper, som er underkastet nærværende lovs bestemmelser. 29 juli. Nr. 1.

Lov *) [1]) om forandringer i og tillæg til lov av 10 september 1909 om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. med tillægslov av 25 juli 1910. 29 juli. Nr. 2.

I.

Efternævnte paragraffer i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 skal herefter lyde saaledes:

§ 41. I enhver kommune, hvor der findes virksomheter, som gaar ind under denne lov, skal der være et stedlig tilsyn. Dette skal bestaa av mindst 3 av kommunestyret valgte medlemmer, hvorav i det mindste 1 kvinde og 1 arbeider, likesom en læge som regel bør antages som medlem av tilsynet. Ved valget bør haves for øie, at i al fald 1 av de valgte har noget kjendskap til maskiner og deres bruk. Samtidig vælges et lignende antal varamænd, hvorav likeledes skal være mindst 1 kvinde og 1 arbeider. Kommunestyret vælger tilsynets formand. Det stedlige tilsyn, dets sammensætning og valg.

Senest 14 dage, før valget foretages, skal der av ordføreren rettes en opfordring til de arbeidere, som er beskjæftiget ved de inden kommunen værende bedrifter, som indgaar under lovens bestemmelser, om at træde sammen for at bringe i forslag den eller de arbeidere, som ønskes indvalgt i tilsynet.

Valg av det stedlige tilsyns medlemmer foretages saa betimelig, at de valgte kan tiltræde fra paafølgende nytaar. Funktionstiden er 3 aar. Den, som har forrettet som valgt medlem av tilsynet i mindst 3 aar, kan undslaa sig for gjenvalg for de nærmest paafølgende 3 aar.

De ved nærværende lovs ikrafttræden fungerende stedlige tilsyn vedblir at fungere i den tid, for hvilken de er valgt, og tillike utover denne tid, saavidt dette er fornødent for at formidle overgangen til den ovenfor fastsatte ordning.

§ 42. Det stedlige tilsyn skal ved et eller flere av sine medlemmer mindst 1 gang hvert halvaar personlig og uanmeldt inspisere enhver av denne lov omfattet bedrift i distriktet. Under sine inspektioner skal den eller de inspiserende søke paa hensigtsmæssigste maate hos arbeidsgiveren saavelsom hos de i bedriften beskjæftigede arbeidere at skaffe sig oplysninger om, hvorvidt noget mot loven stridende forhold finder sted. Det stedlige tilsyns virksomhet.

*) Bekjendtgj. 31 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
[1]) Se Ot. prp. nr. 27. Indst. O. nr. 36. St.tid., forh. i Ot. side 712—732, i Lt. 310—313.

29 juli. Nr. 2.

Forefundne ulovligheter skal av den inspiserende indberettes til det stedlige tilsyns formand og av denne til vedkommende fabrikinspektør. Naar der overensstemmende med denne lov gives en bedrift noget paalæg, skal der sættes en frist for dets efterkommelse. Ved fristens utløp maa fornyet inspektion finde sted.

Hvor der efter lov og instruks [1]) tilkommer det stedlige tilsyn besluttende myndighet (dispensationer, paalæg o. s. v.), maa denne utøves i samlet møte av tilsynet, som er beslutningsdygtig, naar mindst 3 medlemmer eller, hvor medlemstallet er 6 eller derover, mindst to tredjedele er tilstede. Beslutningene fattes med simpelt flertal, idet formandens stemme i tilfælde stemmelikhet gjør utslaget. Over tilsynets forhandlinger og beslutninger føres protokol, som skal underskrives av samtlige møtende. Det stedlige tilsyn kan bemyndige sin formand til i paatrængende tilfælde foreløbig at dispensere i henhold til §§ 26 og 27, indtil saken kan forelægges det samlede tilsyn.

Samarbeide mellem det stedlige tilsyn og vedkommende fabrikinspektør eller bergembedsmand skal i størst mulig utstrækning finde sted. Nærmere bestemmelser angaaende omfanget av det stedlige tilsyns myndighet, dets forhold til inspektørerne og bergembedsmændene, dets virksomhet og forretningsorden gives av Kongen, efterat Arbeidsraadets uttalelser er hørt [1]).

Utgiftene ved det stedlige tilsyn.

§ 46. Utgiftene ved det stedlige tilsyn bæres av vedkommende kommune, undtagen forsaavidt angaar den skyss- og kostgodtgjørelse, der maatte tilkomme det stedlige tilsyns formand [2]), hvilken godtgjørelse utredes av statskassen. Kommunerne kan tilstaa tilsynets medlemmer en passende godtgjørelse for deres arbeide.

II.

Nærværende lov træder i kraft 1 januar 1912, fra hvilken dag alle stedlige tilsyn, der er valgt i henhold til ovennævnte lov av 10 september 1909, skal være ordnet overensstemmende med nærværende lovs forskrifter.

29 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved de ved kongelig resolution av 16 juli 1907 fastsatte fiskeriregler for Tufsingdalen i Tolgens herred, Hedemarkens amt, fornyes i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 for et tidsrum av 5 aar fra 1 august 1912 at regne.

29 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved i medhold av lov om

*) Bekjendtgj. 31 juli Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
[1]) Instruks av 7 juli 1911.
[2]) Kgl. resol. av 25 febr. 1910.

fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 gjøres følgende tillæg til post 2 i de ved kongelig resolution av 22 mai 1906 fastsatte fiskeriregler for Lomsjøen med tilstøtende bækker i Lille-Elvedalens herred, Hedemarkens amt: 29 juli.

e) Garn med større dybde (høide) fra og med flø til og med synke end m. 1.25.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at hjort skal være fredet det hele aar indtil utgangen av aaret 1915 i Ulvundeidets og Sundalens herreder, Romsdals amt. 29 juli.

Nærværende resolution træder i kraft 15 august 1911.

Kongelig resolution *), i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at hjort skal være fredet det hele aar indtil utgangen av aaret 1916 i den del av Kornstads, Kvernes og Bremsnes herreder, Romsdals amt, som ligger paa Averøen. 29 juli.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at aarfugl skal være fredet det hele aar inden Buksnes og Borge herreder, Nordlands amt. 29 juli.

Denne bestemmelse, som træder i kraft den 20 august 1911, gjælder indtil videre — dog ikke længer end til utgangen av 1915.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til § 88, passus 2, i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den del av Østre Akers prestegjeld, som ikke omfattes av Akers bygningsdistrikt, indlemmes i bygningsdistriktet. 29 juli.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Hitterdals herredsstyre i møter den 8 december 1910 og 15 mai 1911 vedtagne tillægsbestemmelse til bygningsloven, forsaavidt Notoddens bygningsdistrikt angaar. 29 juli.

Kongelig resolution, hvorved den under konsulatet i Newcastle-on-Tyne hørende by Seaham Harbour i grevskapet Durham utskilles fra nævnte konsulats 29 juli.

*) Bekjendtgj. 31 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
**) Bekjendtgj. 31 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor tillægsbestemmelsen er indtat.

29 juli. distrikt og henlægges under vicekonsulatet i Sunderland.

29 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. paalægges sognepresten i Ofotens prestegjeld under Nordre Saltens provsti i Tromsø stift at fremmøte én gang aarlig til saadan tid, som han selv nærmere bestemmer, paa Tjelle hjælpekirkegaard i Evenes hovedsogn for at forrette jordfæstelse.

29 juli. **Kongelig resolution,** hvorved det av Tønsbergs bystyre den 26 mai 1911 vedtagne takstregulativ for benyttelsen av Tønsbergs kommunale brygger i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 stadfæstes som gjældende indtil videre.

29 juli. **Kongelig resolution,** hvorved den av Stortinget den 17 juli d. a. fattede beslutning*) bl. a. om lønningsregulativ for det ved tilvirkningen av brændevin, malt og ætylæter ansatte kontrolpersonale for budgetterminen fra 1 juli 1911 til 30 juni 1912.

4 aug. **Lov** *)[1]) om vasdragsreguleringer i industrielt[2]) øiemed.

§ 1.

1. Anlæg og foranstaltninger til regulering av et vasdrags vandføring til fremme av industrielle[2]) formaal kan i efternævnte tilfælde ikke utføres uten tilladelse av Kongen:

---

*) Se St.prp. nr. 13. Indst. S nr. 191, St.tid. side 2268—2269. Der besluttedes:

1. Overkontroløren i tredje eller Bergenske distrikt, for hvis post lønning ikke endelig er bevilget, oppebærer en aarlig løn av kr. 2 880,00, hvorved lønning til en kontrolør blir ubenyttet.
2. Kontroløren, naar en saadan ansættes, og de fast beskikkede underkontrolører erholder foruten sin aarsløn en særskilt godtgjørelse av kr. 5,00 for hver dag, hvori de gjør tjeneste, derunder indbefattet, hvad brændevinsbrænderierne angaar, mellemkommende søndage og helligdage, paa hvilke brænderiets drift stanser.
3. Underkontrolører, der uten at være fast beskikket gjør selvstændig tjeneste, erholder i løn kr. 10,00 daglig, paa samme maate som under nr. 2 anført.
4. Opsynsmænd, der gjør tjeneste under daglig tilsyn av en kontrolør, erholder i løn kr. 5,00 for hver dag, hvori de gjør tjeneste, deri for brændevinsbrænderiernes vedkommende ikke indbefattet mellemkommende søndage og helligdage.

*) Bekjendtgj. 5 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

[1]) Se Ot.prp. nr. 44 og nr. 8 for 1910, jfr. Ot.prp. nr. 2 for 1909; dok. nr. 2, nr. 6. Indst. O. I. for 1911; jfr. tillæg til dok. nr. 2., St.tid. forh. i Ot. side 273—674; 1394—1407; Lt. 75—309.

[2]) Jfr. § 23.

a. Naar foretagendet kan medføre en for det almene skadelig indflydelse paa færdsel, fløtning[1]) eller fiske i vedkommende vasdrag. 4 aug.

b. Naar derved bevirkes, at dyrket eller dyrkbar jord eller naturlig eng, skog eller havnegang i saa stort omfang sættes under vand eller paa anden maate ødelægges, at dette efter de stedlige forhold maa ansees skadelig for almene interesser.

c. Naar derved iøvrig kan bevirkes skade eller ulempe for nogen almen eller offentlig interesse eller for det almene skadelig forandring av naturforholdene.

d. Naar der foretages opdæmning eller sænkning av indsjø, som efter gjældende retsregler ikke i sin helhet kan ansees eiendomsret undergit[2]).

e. Naar der til foretagendets gjennemførelse kræves raadighet over eller bevirkes skade for andenmands grund eller rettigheter og ikke alle vedkommende eiere og rettighetshavere er enige i foretagendets utførelse.

2. Ovenstaaende bestemmelser gjælder ogsaa utvidelser eller forandringer av ældre anlæg. Ved bedømmelsen av, hvorvidt utvidelse av ældre, efter denne lovs ikrafttræden paabegyndt regulering[3]) indgaar under denne paragrafs litra a, b og c, medregnes skade, som er forvoldt ved tidligere reguleringsforetagender, forsaavidt der ikke er forløpet et tidsrum av mindst 10 aar siden arbeidets utførelse.

3. Hvad der i denne lov er bestemt om vasdragsreguleringer, gjælder ogsaa anlæg eller arbeider til vandføringens forøkelse ved overføring av vand fra et andet vasdrag[4]).

§ 2.

1. Undtat fra bestemmelserne i § 1 er, forsaavidt ikke sammes litra a, b, c eller d kommer til anvendelse, reguleringer av saa ringe omfang, at den økning av vandkraften, som foretagendet vil medføre, ikke overstiger 500 naturhestekræfter for det nærmest reguleringsanlægget liggende utnytbare fald eller stryk eller for noget enkelt eller flere underet utnytbare fald eller stryk i en avstand av indtil 20 kilometer fra samme. Hvorvidt det anførte antal hestekræfter overstiges, avgjøres om fornødent ved skjøn efter lagrettesloven[5]) § 23. Den økning av vandkraften, som foretagendet vil medføre, beregnes med utgangspunkt i vasdragets lavvandføring før reguleringen, hvorved forstaaes den

[1]) Jfr. lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 48.
[2]) Jfr. samme lovs § 3.
[3]) Jfr. § 24, 2det led.
[4]) Jfr. dog § 9, p. 2.
[5]) ɔ: lov om lagrettesmænd av 28 aug. 1854.

4 aug.

vandføring, som før reguleringen erfaringsmæssig har kunnet paaregnes aar om andet i 350 dage av aaret.

Mer end en gangs regulering av samme bassæng kan dog ikke efter nærværende lovs ikrafttræden finde sted med hjemmel av denne bestemmelse.

2. Likeledes er undtat gjenopførelse av lovlig bestaaende anlæg paa samme sted, forsaavidt gjenopførelsen paabegyndes inden en frist av 5 aar og fuldføres med rimelig hurtighet, og derhos ingen utvidelse av reguleringen finder sted.

§ 3. Paa vasdragsreguleringer, som ikke indgaar under § 1, kommer denne lovs bestemmelser ikke til anvendelse[1]). Dog kan Kongen efter andragende fra den, som agter at foreta en regulering, som ikke indgaar under § 1, bestemme, at forskriftene i § 10, 3dje til 8de led skal være anvendelige i forholdet mellem den, som utfører reguleringen, og de vandfalds- og bruks-eiere, som ved denne tilføres forøket driftsvand.

§ 4.

1. Den, som vil utføre et reguleringsforetagende i industrielt øiemed, er berettiget til at faa avgjort, om der til dette utkræves kongelig tilladelse, naar han indsender til amtmanden plan for det paatænkte arbeide og forøvrig fornødne oplysninger. I den utstrækning, hvori det findes fornødent, kan amtmanden før avgjørelsen kræve indsendt de oplysninger, som er nævnt i § 6.
2. Naar oplysningene er indkommet, foranstalter amtmanden indrykket efter omstændighetene 1 eller 2 ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende« og i lokale blade bekjendtgjørelse om det paatænkte foretagende, hvori indeholdes en kortfattet beskrivelse av anlægget og dets beliggenhet samt opgivende av dens navn og bopæl, som vil utføre reguleringen. Til vedkommende kommunestyrer sender amtmanden særskilt underretning og likeledes til fællesfløtnings-foreninger[2]), fiskeristyrer[3]), fiskeriforeninger og andre interesserte, dersom foretagendet er av saa stor betydning, at dette ansees fornødent. Dokumenterne tilstilles derefter vedkommende regjeringsdepartement[4]) i den utstrækning, dette bestemmer.
3. Inden en frist av 6 uker efter den første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« kan enhver interessert og vedkommende regjeringsdepartement[4]), hvis saken skal indsendes til dette[5]), forlange avgjort ved skjøn efter lagrettes-

---

[1]) Se lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 §§ 7, 14, 25 og 26, jfr. dog nærværende lovs § 23.
[2]) Se lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 §§ 53 m. fl.
[3]) Se lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 8 b.
[4]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.
[5]) Jfr. samme paragrafs p. 2, i slutten.

loven[1]), om reguleringsforetagendet kan medføre skade eller ulempe for de i § 1 a eller c nævnte almene interesser, eller om det vil medføre skade av den i § 1 b eller e omhandlede art. Forlangendet fra de interesserte sendes til amtmanden og maa være mottat av denne inden utløpet av den anførte frist. 4 aug.

4. De ved fristens utløp indkomne forlangender efter punkt 3 sender amtmanden snarest mulig til den, som har anmeldt at ville utføre reguleringsforetagendet. Forlanger departementet avholdelse av skjøn, kan dets begjæring derom direkte tilstilles denne.
5. Den, som vil utføre reguleringsforetagendet, er forpligtet til at foranstalte de begjærte skjøn avholdt, før arbeidet paabegyndes. Undlater han at indhente avgjørelse som i punkt 1 omhandlet, kan skjøn angaaende de i punkt 3 omhandlede spørsmaal av enhver interessert forlanges avholdt uten hensyn til den der fastsatte frist. Men er bestemmelsen i punkt 1 iagttat, kan ingen, som ikke har fremsat begjæring om skjøn før fristens utløp, senere gjøre indsigelse mot arbeidets utførelse paa grund av paastaat skade for disse interesser.

§ 5.

1. Naar skjøn avholdes til avgjørelse av, hvorvidt et reguleringsforetagende kan medføre skade eller ulempe for de i § 1 a og c nævnte almene interesser eller bevirke skade efter § 1 b, skal som repræsentant for vedkommende almenhet indstevnes amtmanden med 6 — seks — ukers varsel. Amtmanden har ved henvendelse til vedkommende kommunestyrer, fællesfløtnings-foreninger, fiskeristyrer, fiskeriforeninger og andre interesserte samt ved bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« og lokale blade at sørge for, at skjønnets avholdelse blir tilstrækkelig bekjendt, saaledes at der kan bli anledning for alle interesserte til at møte og vareta sit tarv. Bekjendtgjørelsen blir at fremlægge ved skjønsforretningen.
2. Hvis et reguleringsforetagende utføres, efterat det ved skjøn er avgjort, at skade av den i § 1 e omhandlede art ikke vil forvoldes, og det inden 10 aar derefter desuagtet viser sig, at anlægget forvolder skade, er den skadelidende ikke ved skjønnet avskaaret adgang til at kræve skaden erstattet.

§ 6. Andragender om tilladelse til saadanne foretagender som i denne lov omhandlet skal indsendes til vedkommende regjeringsdepartement[2]) og i almindelighet være ledsaget av:

---

[1]) ɔ: lov om lagrettesmænd av 28 aug. 1854.
[2]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.

4 aug.

a. En fuldstændig plan tillikemed fornødne maalinger, grundundersøkelser, forklaringer, tegninger, beregninger og omkostningsoverslag.

b. Opgave over de fordele, som antages at ville indvindes ved foretagendet, og over størrelsen av den vandkraft, som herved vil kunne tilveiebringes eller utnyttes.

c. Oplysninger om, hvorvidt og i tilfælde i hvilken utstrækning foretagendet kan antages at medføre skade eller ulemper for almene interesser, saasom færdsel, fløtning eller fiskeri, forandring av naturforholdene eller lignende [1]).

d. Opgave (i tilfælde med arealberegning) over den skade eller ulempe, som foretagendet antages at ville forvolde paa jord, skog, beite eller anden eiendom eller eiendomsherlighet, uanset om saadan skade eller ulempe finder sted paa egen eller andres eiendom eller eiendomsherlighet [2]).

e. For reguleringsdammer forslag til reglement for disses manøvrering [3]).

f. Fuldstændig opgave over de i vedkommende vasdrag nytbare faldhøider tillikemed opgave over vasdragets vandføringsforhold [4]).

g. Oplysning om, at der har været git alle eiere av nedenfor liggende bruk og vandfald anledning til at delta i foretagendet (jfr. § 10).

§ 7.

1. Efterat saadan ansøkning som i § 6 omhandlet er indkommet til departementet [5]), skal bekjendtgjørelse herom ved departementets [5]) foranstaltning indrykkes 2 ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende« med angivelse av ansøkerens navn og bopæl tillikemed en kortfattet beskrivelse av anlægget og dets beliggenhet. Ansøkningen maa ikke avgjøres før 4 uker efter første offentliggjørelse.

2. Saafremt andragendet ikke paa forhaand har været forelagt vedkommende kommunestyrer og øvrige i § 5 punkt 1 nævnte interesserte, skal dette ske ved departementets [5]) foranstaltning.

§ 8.

Forsaavidt andragendet angaar store reguleringer, ved hvilke betydelige interesser staar mot hinanden, bør det ikke indvilges, før saken har været forelagt Stortinget.

§ 9.

1. Tilladelse til vasdragsregulering, som medfører skade eller

---

[1]) Jfr. § 1, a og c.
[2]) Jfr. § 1 b.
[3]) Jfr. § 11, p. 4.
[4]) Se ogsaa § 9, p. 4.
[5]) o: Departementet for de Offentlige Arbeider.

ulempe for almene eller private interesser, bør i almindelighet alene meddeles, hvis saadan skade eller ulempe maa ansees for at være av mindre betydning i sammenligning med de fordele, som foretagendet vil medføre, herved ogsaa tat i betragtning de paaregnelige omkostninger ved foretagendets gjennemførelse. 4 aug.

2. Hvis der handles om overføring av vand fra et andet vasdrag [1]), og ikke alle de, hvis rettigheter berøres av formindskelsen av vandføringen, har samtykket i foretagendet, bør tilladelse alene meddeles under særlige omstændigheter, navnlig saafremt de rettigheter, hvis indehavere ikke har samtykket, maa ansees for at være av liten betydning.

§ 10.

1. Saafremt flere eiere av vandfald eller bruk i et vasdrag har sluttet sig sammen til en forening til vasdragets utbedring og utnyttelse i industrielt øiemed (brukseierforening), og dennes love er approbert av Kongen, bør tilladelse til regulering av vasdraget fortrinsvis meddeles brukseierforeningen.
2. Findes ikke saadan forening i vasdraget, bør tilladelse til vasdragets regulering for en eller flere vandfaldseieres regning ikke meddeles, forinden der har været git samtlige interesserte eiere av vandfald eller bruk i vasdraget anledning til at danne brukseierforening.
3. Ingen eier av vandfald eller bruk i vedkommende vasdrag, som vil underkaste sig de for brukseierforening gjældende love, kan utelukkes fra at bli medlem av foreningen.
4. Dersom ikke en anden fordelingsmaate av alle interesserte er vedtat, beregnes den andel av omkostningene ved reguleringsanlæggets utførelse — avgifter [2]) heri indbefattet — og av utgifteneved anlæggets drift og vedlikehold m. v. [3]), som eieren av ethvert nedenfor liggende bruk eller vandfald skal utrede, hvis han er eller senere blir medeier i reguleringsforetagendet, paa grundlag av en vurdering av den indbyrdes værdi av den forøkede vandføring, som ved reguleringen vil tilføres vedkommende bruk eller fald. Saadan vurdering bør i almindelighet være foretat, forinden reguleringstilladelse meddeles. Forsaavidt det begjæres av eierne av vandfald, som repræsenterer mindst en fjerdedel av den ved reguleringen indvundne vandkraft, blir ny vurdering at foreta, dog ikke oftere end hvert 10de aar, medmindre alle de interesserte deri er enige. Resultaterne av

[1]) Jfr. § 1, p. 3.
[2]) Se § 16.
[3]) Jfr. ogsaa § 12.

4 aug.

den nye vurdering blir uten indflydelse paa fordelingen av de tidligere paadragne omkostninger. Hvis alle interesserte deri er enige, kan vurderingen utføres av Vasdragskommissionen [1]). I motsat fald utføres vurderingen ved skjøn efter lagretteslovens [2]) § 23.

5. Vandfalds- og brukseiere, som ikke har deltat i reguleringsanlæggets utførelse, har ret til senere at bli medeiere i dette mot at erlægge den paa deres bruk eller fald efter punkt 4 faldende andel av omkostningene ved anlæggets utførelse, derunder paalagte avgifter [3]). Naar nogen saaledes er blit medeier, er han forpligtet til derefter at delta i utgiftene ved anlæggets drift og vedlikehold m. v [4]). De senere tiltrædende vandfalds- og brukseieres andel i omkostningene ved anlæggets utførelse, avgifter [3]) herunder indbefattet, blir at bestemme i forhold til den tilbakeværende del av den tid, for hvilken reguleringsretten er gjældende. Forsaavidt tilladelsen fornyes, er de dog pligtige til at erlægge resten av det beløp, som de vilde ha hat at tilsvare, saafremt de fra først av hadde deltat i anlæggets utførelse, med et ved skjøn fastsat fradrag for forringelse.
6. Den vandfalds- eller brukseier, som ikke er medeier i reguleringsanlægget, er uberettiget til at gjøre bruk av det ved regulering med hjemmel av kongelig tilladelse i henhold til nærværende lov tilveiebragte driftsvand og er i denne anledning forpligtet til at underkaste sig saadan kontrol, som anordnes av departementet [5]). Gjør han allikevel bruk av driftsvandet, ansees han som medeier i anlægget og blir som saadan forpligtet overensstemmende med reglene i punkt 5.
7. Departementet [5]) kan under særlige omstændigheter meddele vandfalds- eller brukseier, som ikke er medeier i reguleringsanlægget, tilladelse til at benytte det ved reguleringen tilveiebragte driftsvand, mot at han til reguleringsanlæggets eier erlægger en aarlig godtgjørelse, som i tvisttilfælde fastsættes av departementet [5]) efter indstilling av Vasdragskommissionen [1]).
8. For de forpligtelser, som i henhold til denne paragraf paahviler en vandfalds- eller brukseier, hefter vedkommende vandfald eller bruk, efter fradrag av deres værdi før reguleringen.

---

[1]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 16.
[2]) ɔ: lov om lagrettesmænd av 28 aug. 1854.
[3]) Se § 16.
[4]) Jfr. ogsaa § 12.
[5]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.

§ 11. Ved meddelelsen av reguleringstilladelse i henhold til denne lov skal det i almindelighet betinges: 4 aug.

1. At arbeidet paabegyndes inden en frist av 2 aar efter tilladelsens meddelelse og fuldføres inden en yderligere frist av 5 aar. Under særlige omstændigheter kan dog disse frister tillates forlænget. Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid, som det paa grund av overordentlige tildragelser (vis major) har været umulig at utnytte.
2. At anlæggets utførelse saavelsom dets senere vedlikehold og drift er undergit offentlig tilsyn, og at utgiftene herved utredes av anlæggets eier. Denne kan desuten forpligtes til, om det paakræves, at stille til raadighet for det offentlige sundhetsvæsen uten godtgjørelse et for øiemedet tjenlig isolationslokale med fornødent utstyr, beregnet paa et saa stort antal patienter, som departementet[1]) bestemmer. Saafremt særskilt politi-opsyn i anledning av arbeidets utførelse findes nødvendig, pligter eieren endvidere at utrede utgiftene derved.
3. At der ved damanlægget tillates truffet de fornødne militære foranstaltninger for sprængning i krigstilfælde, uten at anlæggets eier har krav paa godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller indskrænkninger med hensyn til anlægget eller dets benyttelse, likesom anlæggets eier uten godtgjørelse maa finde sig i den bruk av anlægget, som sker i krigsøiemed.
4. At reguleringsdammer blir at manøvrere overensstemmende med et av Kongen paa forhaand utfærdiget reglement, og at der til at forestaa dammens manøvrering antages en norsk statsborger[2]), som godtages av vedkommende departement[1]). Forsaavidt avgjørende grunde findes til hinder for, at reglementet fastslaaes samtidig med tilladelsen, bør dette ske snarest mulig derefter. Forinden reglementet utfærdiges, skal der være git vedkommende kommuner og saavidt mulig andre interesserte, saasom fællesfløtnings-foreningers[3]) bestyrelse, fiskeristyrer[4]) og fiskeriforeninger, dampskibsselskaper o. lign., adgang til at uttale sig. Paa samme maate forholdes, saafremt det senere skulde findes paakrævet at foreta forandringer i reglementet.
5. At reguleringsanlæggets eier efter nærmere bestemmelse av departementet[1]) utfører de hydrologiske iagttagelser, som i det offentliges interesse findes paakrævet, og stiller det herved indvundne materiale til disposition for det offentlige.

---

[1]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.
[2]) Se lov om norsk statsborgerret m. m. av 21 april 1888.
[3]) Se lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 §§ 53 m. fl.
[4]) Se lov om laks- og sjøørretfiskerierne av 8 april 1905 § 8 b.

4 aug.

Ved damanlæg skal den tillatte opdæmningshøide og i tilfælde likeledes den tillatte laveste tapningsgrænse betegnes ved et fast og tydelig vandstandsmerke.

6. At eieren uten vederlag for det av ham utførte anlæg skal finde sig i enhver yderligere regulering i vedkommende vasdrag, som ikke forringer den tillatte regulerings effekt, og vederlagsfrit avgi fornødent driftsvand til mulige senere kanalanlæg for statens regning.

7. At der for opfyldelsen av de forpligtelser, som ved anlægget eller dettes drift paadrages like overfor andre, saavelsom for overholdelsen av de i tilladelsen opstillede betingelser, stilles saadan sikkerhet, som bestemmes av departementet [1]) efter indstilling av Vasdragskommissionen [2]).

8. At der for overtrædelse av de i loven fastsatte eller i tilladelsen indtagne bestemmelser kan paalægges eieren tvangsmulkt, som enten paaløper, indtil forholdet er bragt i orden, eller forfalder med et bestemt beløp for hver overtrædelse. Tvangsmulkten kan inddrives ved utpantning.

9. At arbeidet saavidt mulig blir at utføre ved norske funktionærer og arbeidere, og at der fortrinsvis anvendes norsk arbeide og norsk materiel. De nærmere regler om anvendelsen av denne bestemmelse indtages i tilladelsen [3]).

10. At der, forsaavidt det ansees paakrævet for en eller flere kommuners — eller deres indvaaneres — forsyning med kraft til lys, varme, gaardsbruk, haandverk eller smaaindustri, avgives i dette øiemed, efterhvert som utbygning sker, en i tilladelsen nærmere fastsat andel energi til den kommune, hvor kraftanlægget er beliggende, eller andre interesserte kommuner efter departementets bestemmelse. Denne andel maa ikke overstige 5 pct. av den ved reguleringen for hvert vandfald eller bruk indvundne økning utover 1000 naturhestekræfter beregnet efter reglene i § 2.

I tilladelsen kan der forbeholdes staten ret til at erholde andre 5 pct. av den saaledes økede kraft. Staten kan overdra sin andel helt eller delvis til de interesserte kommuner i forannævnte øiemed.

Kraften skal leveres efter en maksimumspris beregnet paa at dække produktionsomkostningene med tillæg av 20 pct. Størrelsen av produktionsomkostningene, hvori medregnes 6 pct. forrentning av anlægskapitalen, fastsættes ved overenskomst mellem vedkommende departement [1]) og den, som erholder reguleringstilladelse, eller i mangel herav

---

[1]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.
[2]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 16.
[3]) Jfr. samme lovs § 2, nr. 4, og § 5, nr. 4.

ved lovlig skjøn. Det kan betinges, at denne fastsættelse 4 aug.
revideres til bestemte tider.

Tilladelsen bør i alle tilfælde indeholde nærmere bestemmelse om det varsel, kraftanlæggets eier har krav paa, før kraften uttages.

Pligten til avgivelse av kraft efter denne lov faar ikke anvendelse overfor de vandfald, for hvilke en lignende forpligtelse er eller blir fastsat i henhold til lovgivningen om erhvervelse av vandfald, bergverk m. v.[1])

11. Der skal endvidere være forbeholdt adgang til ved reguleringstilladelsen at opstille de yderligere betingelser, som i anledning av reguleringsforetagendet i hvert enkelt tilfælde maatte findes paakrævet til forebyggelse av skade eller ulempe for det offentlige eller private.

§ 12.

1. Foruten de i foregaaende paragraf opstillede betingelser bør tilladelse til vasdragsregulering i henhold til nærværende lov i almindelighet betinges av,

a) at der til de kommuner, hvis interesser paavirkes av reguleringsanlægget, erlægges en aarlig avgift av ikke under 10 øre og ikke over 1 krone pr. naturhestekraft, beregnet efter den ved reguleringen indvundne økning av vasdragets lavvandføring, jfr. § 2 punkt 1.

Hvad der i hvert enkelt tilfælde skal ansees som vasdragets lavvandføring, avgjøres forøvrig med bindende virkning av departementet[2]) efter indstilling av Vasdragskommissionen[3]).

Fordelingen av avgiften mellem de interesserte kommuner indbyrdes fastsættes av Kongen, og avgiften avsættes særskilt for hver kommune til et fond, som efter kommunestyrets nærmere bestemmelse i paakommende tilfælde anvendes til at erstatte, forebygge og avhjælpe tap, skade eller ulempe av den i § 11 punkt 11 omhandlede art eller andre uforutseede uheldige følger eller virkninger av reguleringen, som ikke maatte være avhjulpet ved de i foregaaende paragraf opstillede betingelser, eller som ikke har været gjenstand for erstatning ved ekspropriation.

Likeledes bør tilladelsen i almindelighet betinges av,

b) at der erlægges en aarlig avgift til staten av ikke

---

[1]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 2, nr. 9.

[2]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.

[3]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 16.

4 aug.

under 10 øre og ikke over 1 krone pr. naturhestekraft, beregnet efter samme regler som under a) nævnt.

Denne avgift oplægges til et for det hele land fælles fond for efter Stortingets nærmere bestemmelse at anvendes i lignende øiemed som den under a) omhandlede avgift, enten til dækning av utgifter, som paaføres staten som følge av reguleringer i henhold til tilladelse efter nærværende lov, eller som bidrag i anledning av saadanne reguleringer til kommuner, hvor de særskilte fond ikke strækker til, eller hvor saadanne fond ikke findes.

2. Pligten til at erlægge avgiften indtræder først, efterhvert som den ved reguleringen tilveiebragte forøkede vandkraft tages i bruk. De fornødne nærmere bestemmelser med hensyn til størrelsen av den avgift, som paalægges vedkommende vandfaldseiere, og angaaende avgiftens erlæggelse samt kontrol med vandforbruket blir, forsaavidt dette ikke er fastsat i reguleringstilladelsen, med bindende virkning for hvert enkelt tilfælde at avgi av vedkommende regjeringsdepartement[1]) efter indstilling av Vasdragskommissionen[2]).
3. Avgiften paaligger vedkommende eiere av vandfald eller bruk og kan inddrives ved utpantning. Den nyder samme pantesikkerhet og fortrinsret, som tilkommer de paa fast eiendom hvilende skatter. Den prioriterte panteret tapes for den del av beløpene, for hvilken der ikke er søkt utpantning inden et halvt aar fra forfaldsdag.
4. En del av avgiften kan betinges forskudsvis erlagt, saasnart arbeidet paabegyndes, men blir i intet tilfælde at tilbakebetale.
5. Under særegne omstændigheter kan Kongen eller, forsaavidt det gjælder de i § 8 omhandlede reguleringer, Stortinget for et bestemt tidsrum nedsætte eller eftergi avgiften.
6. Kongen kan helt eller delvis frita for avgift vandfald, som utnyttes av norske kommuner til deres egen eller indvaanernes forsyning med kraft til lys, varme, gaardsdrift, haandverk eller smaa-industri.

Det samme gjælder vandfald, tilhørende norske statsborgere[3]), som udelukkende benytter kraften i samme øiemed.

§ 13.

1. Tilladelse til vasdragsreguleringer, som indgaar under nær-

[1]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.
[2]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 16.
[3]) Se lov om norsk statsborgerret m. m. av 21 april 1888.

værende lov, meddeles for begrænset tid. Denne skal — bortset fra de nedenfor anførte undtagelser — ikke være under 60 og ikke over 80 aar. Tilladelse kan gives for ubegrænset tid til reguleringsanlæg, som ikke medfører skade eller ulempe for almene eller offentlige interesser, jfr. § 1 litra a, b og c, og som utføres av norske kommuner, statsborgere[1]), korporationer og stiftelser eller av norske selskaper, som enten er ansvarlige eller paa betryggende maate legitimerer at være norske. For at ansees som norsk skal et uansvarlig selskap ha helt norsk bestyrelse med sæte i Norge, hvorhos hele dets grundkapital skal tilhøre staten, norske kommuner eller norske statsborgere[1]). Reguleringstilladelse paa ubegrænset tid er i alle tilfælde betinget av, at anlægget vedblir helt at være paa norske hænder. Reguleringsanlæggets eier er underkastet de bestemmelser, som findes nødvendige til effektiv kontrol med, at denne fordring opfyldes. Legitimationen herfor kan forlanges fornyet til bestemte tider. I reguleringstilladelsen fastsættes der bestemmelse om tidsbegrænsning efter lovens sedvanlige regel, som træder i kraft, dersom nævnte legitimation ikke tilveiebringes paa tilfredsstillende maate. 4 aug.

2. Reguleringstilladelse kan ikke overdrages. Den følger tillikemed de med hjemmel av samme utførte anlæg vedkommende vandfald. Avhændelse eller pantsættelse av reguleringsanlæg eller andel deri eller indførsel i samme kan ikke finde sted uten i forbindelse med vandfald i samme vasdrag nedenfor anlægget.
3. Hvis nogen vandfalds- eller brukseier kun har ret til sit vandfald for begrænset tid[2]), bortfalder reguleringsretten for ham, naar hans ret til vandfaldet ophører, selv om den efter punkt 1 fastsatte tid forøvrig ikke er utløpet.
4. Ved utløpet av den for reguleringstilladelsen fastsatte tid kan det — dersom det findes paakrævet av almene hensyn — forlanges, at anlægget fjernes[3]) og den tidligere bestaaende tilstand gjenoprettes. Reguleringsanlæggets eier tilstaaes, om saadant forlangende stilles, en rimelig frist til anlæggets nedlæggelse. Kræves anlægget ikke fjernet, kan fornyet reguleringstilladelse meddeles vasdragets vandfalds- og brukseiere for det tidsrum og forøvrig paa de betingelser, som den da gjældende lovgivning opstiller til beskyttelse for almene interesser. Kommer en saadan

[1]) Se lov om norsk statsborgerret m. m. av 21 april 1888.
[2]) Jfr. lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 2, nr. 10.
[3]) Jfr. § 21.

4 aug.

ordning ikke i stand, kan staten overta driften av reguleringsanlægget og paalægge de eiere av bruk og vandfald i vasdraget, som benytter det ved reguleringen tilveiebragte forøkede driftsvand, at erlægge en avgift for benyttelsen derav, som svarer til, hvad reguleringsanlæggets eier vilde hat at bære av utgifter, om ny reguleringstilladelse efter det foranstaaende var blit meddelt.

§ 14. Reguleringstilladelse blir at tinglæse inden de tinglag, hvor anlægget er beliggende. Med hensyn til de forpligtelser, som maatte paahvile eiendomme eller bruk i vasdraget ved en regulering utført i henhold til nærværende lov, kan der likeledes paabydes tinglæsning til anførsel paa vedkommende eiendoms eller bruks folium i panteregistret.

§ 15.

1. Naar tilladelse til vasdragsregulering er meddelt i henhold til denne lov, pligter enhver mot erstatning, som ved skjøn[1]) bestemmes, saavel at avstaa den fornødne grund, bebygget eller ubebygget — herunder indbefattet for anlægget nødvendig veigrund, grus- og stentak, ældre reguleringsanlæg m. v. — som at taale de eiendomsbyrder og finde sig i den skade eller indskrænkning, som foretagendet maatte medføre for eiendom eller eiendomsherligheter — alt i overensstemmelse med den av statsmyndighetene vedtagne eller i tilladelsen bestemte plan.
2. Erstatningen blir at bestemme under den forutsætning, at anlægget blir stedsevarende.
3. Ved bestemmelse av erstatningen forhøies det beløp, hvortil skjønnet ansætter værdien av det avstaaede, med et tillæg av 25 pct.
4. Dersom den samlede erstatning, som tilfalder grundeierne og rettighetshaverne ved et reguleringsbassæng — tillægget efter punkt 3 heri indbefattet — eller som vilde tilfaldt dem under forutsætning av, at de alle skulde hat erstatning efter nærværende paragraf, ikke utgjør mindst 1 krone for hver ved reguleringen av bassænget indvundet naturhestekraft, beregnet efter regelen i § 2, skal dog tillægget for enhver grundeier og rettighetshaver ved samme av skjønnet forøkes til indtil en saa stor procent, at erstatningen i alt svarer til det nævnte beløp for hver indvundet naturhestekraft. Det antal naturhestekræfter, som indvindes, fastsættes av departementet[2]) efter indhentet uttalelse fra Vasdragskommissionen[3]). Dog har den, som utfører

[1]) Jfr. § 19.
[2]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.
[3]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 16.

reguleringsforetagendet, ret til at kræve spørsmaalet avgjort ved skjøn efter lagretteslovens[1]) § 23, dersom han finder departementets avgjørelse urigtig. Erlægges der for nogen del av grunden eller rettighetene ved bassænget ikke erstatning efter denne paragraf, skal skjønnet, forsaavidt det ansees fornødent for at avgjøre, om nærværende bestemmelse skal komme til anvendelse, desuagtet fastsætte, hvor stor erstatning der skulde været erlagt for denne eller disse dele, i tilfælde av at reglene i punkt 1—3 skulde været anvendt. 4 aug.

§ 16. Forsaavidt der til iverksættelse av en regulering maa forføies over indsjø, som efter gjældende retsregler ikke i sin helhet er eiendomsret undergit[2]), skal tilladelsen — foruten av de i § 11 nævnte vilkaar — endvidere gjøres betinget av, at der erlægges en godtgjørelse en gang for alle av indtil kr. 2,00 for hver ved indsjøens regulering indvundet naturhestekraft, beregnet efter regelen i § 2. Denne godtgjørelse kan efter bestemmelse av Stortinget helt eller delvis overdrages de til indsjøen støtende kommuner.

§ 17. Forsaavidt der ved vasdragsregulering i henhold til denne lov paaføres omliggende eiendomme værdiforringelse, blir der paa anlægseierens bekostning at avholde skylddelingsforretning[3]), hvorved den til værdiforringelsen svarende andel av vedkommende eiendommes matrikelskyld blir at ansætte i særskilt samlet skyld for hvert herred og at henlægge til anlægseierens reguleringsret[4]).

§ 18. Kongen kan tillate eieren av den ene side i et vasdrag at benytte hele den ved reguleringen tilveiebragte vandkraft, hvis ikke eieren av den motsatte side har deltat i reguleringen, og saa længe han ikke ønsker at benytte sin del av vandkraften. Den førstnævnte pligter imidlertid til reguleringsanlæggets eier at erlægge en aarlig godtgjørelse, som i tvisttilfælde fastsættes av departementet[5]) efter indstiling av Vasdragskommissionen[6]). Derimot pligter han ikke at erlægge nogen erstatning til eieren av vandkraften for benyttelse av denne, men alene for forvoldt skade eller ulempe.

§ 19.

1. Det kan i reguleringstilladelsen bestemmes, at skjøn (underskjøn og overskjøn) i henhold til nærværende lov blir at

---

[1]) ɔ: lov om lagrettesmænd av 28 aug. 1854.
[2]) Jfr. lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 3.
[3]) Jfr. lov om skylddeling m. v. av 20 aug. 1909.
[4]) Jfr. skattelov for landet av 18 aug. 1911 §§ 8 og 19.
[5]) ɔ: Departementet for de Offentlige Arbeider.
[6]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 16.

4 aug. avgi av dertil av Kongen særskilt opnævnte mænd. Lignende bestemmelse kan ogsaa senere træffes av Kongen, dersom begjæring derom fremsættes av nogen interessert, før opnævnelse av skjønsmænd paa sedvanlig maate har fundet sted [1]). Kongen fastsætter i hvert tilfælde mændenes antal.

2. Omkostningene ved skjøn (underskjøn og overskjøn) i henhold til nærværende lov blir at utrede av den, som ønsker at utføre reguleringsforetagendet, eller som iverksætter dette, ogsaa i tilfælde av, at vedkommende skjøn ikke er forlangt optat av ham. I dette tilfælde kan han dog av forretningens bestyrer fritages for at utrede ved underskjøn indtil en fjerdedel og ved overskjøn indtil halvdelen av omkostningene, saafremt forlangendet om vedkommende skjøn ansees aabenbart ubeføiet. Hvorvidt dette er tilfældet, avgjøres av skjønsmændene, som, for at forlangendet skal kunne ansees aabenbart ubeføiet, maa være enstemmige derom.

   Under omkostningene indgaar efter nærmere bestemmelse av skjønsforretningens bestyrer utgifter til de indstevnte for teknisk og juridisk bistand, forsaavidt og i den utstrækning, hvori saadan bistand ansees fornøden. Ved bedømmelsen herav haves for øie, at der til varetagelse av like-artede og hinanden ikke motstridende interesser i almindelighet bør benyttes samme tekniske eller juridiske bistand for flere eller alle interesserte.

3. Reglene i lov av 10 mai 1860 §§ 1—4 kommer, forsaavidt dertil er anledning, til anvendelse paa skjøn i henhold til nærværende lov, dog saaledes, at fristen for begjæring av overskjøn likesom ankefristen til Høiesteret skal være 6 uker.

§ 20.

1. Reguleringsanlæg, som indgaar under nærværende lov, kan utføres av staten, naar Kongen finder det hensigtsmæssig av hensyn til almene interesser, som berøres av reguleringen, eller for ordning av forholdet mellem private interesserte. Staten har i saa fald samme ret til ekspropriation av for anlægget fornøden grund m. v., som efter nærværende lov ellers tilkommer den, der har faat reguleringstilladelse [2]).

2. Forsaavidt vasdragsreguleringer i henhold til foranstaaende utføres av staten, er eierne av de vandfald og bruk, som benytter det ved reguleringen indvundne forøkede drifts-

---

[1]) Se lov om lagrettesmænd av 28 aug. 1854 § 20.
[2]) Se § 15.

vand, beregnet efter reglene i § 2, forpligtet til at erlægge indtil en saa stor godtgjørelse for benyttelsen derav, at den svarer til de utgifter, som efter nærværende lov vilde ha paahvilt dem, om de selv hadde utført reguleringsanlægget i henhold til tilladelse meddelt av Kongen. Anlægsomkostningene med 6 procent renter kan herunder beregnes amortisert i løpet av 60—80 aar. Med hensyn til de i § 12 nævnte fond forholdes som der anført. 4 aug.

3. Finder Kongen, at de hensyn, som var bestemmende for staten til at utføre reguleringen, nødvendiggjør betingelser for benyttelsen av det ved reguleringen indvundne forøkede driftsvand til forebyggelse eller avhjælpelse av skade eller ulempe for almene interesser eller for private, kan saadanne betingelser stilles.

4. Reguleringsanlæg utført av staten kan, naar intet alment hensyn derfor er til hinder, med Stortingets samtykke overdrages til vandfalds- og brukseiere i vasdraget mot refusion til staten av alle dens utgifter med 6 pct. renter og forøvrig paa de betingelser, som den da gjældende lovgivning opstiller for reguleringstilladelser, forsaavidt disse ikke udelukkende angaar reguleringsanlæggets utførelse. Den del av anlægsomkostningene, som endnu ikke maatte være amortiseret ved overdragelsen (se punkt 2), erlægges kontant.

§ 21.

1. Anlæg, til hvis utførelse der er meddelt tilladelse i medhold av nærværende lov, eller som er overdraget til vandfalds- og brukseiere efter § 20, maa ikke nedlægges uten tilladelse av Kongen. Har Stortinget samtykket i anlæggets utførelse (§ 8), maa dettes samtykke ogsaa indhentes til dets nedlæggelse.

2. Ved anlæggets nedlæggelse er eieren forpligtet til at træffe saadanne forføininger, som det offentlige forlanger, for at avverge fare eller skade for omgivelserne eller for ovenfor eller nedenfor liggende eiendomme.

3. For skade eller ulempe, som forvoldes ved nedlæggelsen, ydes erstatning efter skjøn efter lagrettelovens § 23, jfr. nærværende lovs § 19. Erstatningspligten paahviler det offentlige, dersom dette har krævet anlægget fjernet (§ 13), men i alle andre tilfælde reguleringsanlæggets eier.

§ 22. Vasdragskommissionens [1]) erklæring skal indhentes angaaende de anlæg, til hvis utførelse der i henhold til nærværende lov søkes tilladelse.

§ 23. Kongen kan i den utstrækning, som i hvert enkelt

---

[1]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 septbr. 1909 § 16.

4 aug. tilfælde ansees hensigtsmæssig, bringe denne lovs bestemmelser til anvendelse paa anlæg eller arbeider i vasdrag, som utføres med hjemmel av kongelig tilladelse i henhold til vasdragsloven av 1 juli 1887 [1]), forsaavidt industrielle formaal derved fremmes.

§ 24. I vasdrag, som danner grænse mot naborike, er denne lov ikke gjældende. Dog skal Kongen være bemyndiget til for Norges vedkommende at tillægge dem av lovens bestemmelser, som dertil findes egnet, gyldighet sammesteds.

Heller ikke kommer denne lov til anvendelse paa foretagender, som iverksættes med hjemmel av tidligere meddelt kongelig tilladelse, eller som er lovlig paabegyndt før lovens ikrafttræden.

§ 25.

1. Denne lov træder i kraft straks.
2. Følgende bestemmelser i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 kommer ikke til anvendelse paa foretagender, som omfattes av nærværende lov: §§ 7, 8, 14, 15, 16, 25, 26, 29, 30, 65, 66.
3. Forøvrig kommer vasdragslovens bestemmelser til anvendelse, forsaavidt de ikke kommer i strid med bestemmelserne i nærværende lov.
4. Vasdragslovens § 25 sidste led (jfr. lov av 19 juli 1907) samt den i henhold dertil utfærdigede kongelige resolution av 12 september 1907 ophæves.

4 aug. **Plakat** *) indeholdende regler for indførsel og undersøkelse av opdelt kjøt.

§ 1. Ved opdelt kjøt forstaaes kjøt av slagtede husdyr, naar kjøttet er delt i mindre dele end fjerdedels kropper. Til kjøt henregnes muskler med tilhørende ben, fett, bindevæv og itler, fremdeles indre organer, hode og tarmer.

Opdelt kjøt kan indføres til:

1. Kristiania,
2. Tønsberg,
3. Skien,
4. Arendal,
5. Kristiansand,
6. Stavanger,
7. Haugesund,
8. Bergen,
9. Aalesund,
10. Trondhjem,
11. Bodø.

---

*) Bekjendtgj. 9 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) Se nævnte lovs § 25.

Indførsel av saadant kjøt til andre steder end de her 4 aug.
nævnte er forbudt. Landbruksdepartementet kan dog for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder.

§ 2. Indførsel av blod og hakkekjøt samt usaltet benfrit kjøt er forbudt, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

Paa samme maate er indførsel av faarekjøt i mindre stykker end paa 2 kg. og av andet kjøt i mindre stykker end paa 4 kg. forbudt. Forøvrig er indførsel av saltet kjøt tillatt. Saltet kjøt, som indføres, skal være undergit kontrol efter reglene i denne plakat.

§ 3. Bestemmelserne i §§ 1, 2 og 6 skal indtil videre ikke gjælde for røkte eller saltede skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), endvidere pølser, posteier o. lign. i lufttæt pakning, indhyllet i gelatin o. lign. eller nedlagt i eddik. Pølser, posteier o. lign. kan kun indføres i særskilte postpakker paa indtil 5 kg. vegt.

Ved skinker forstaaes bogen eller laaret av svin med tilhørende ben, med eller uten hud.

Likeledes skal frossent renkjøt indtil videre være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 4. Til salt kjøt henregnes alene kjøt, hvor muskelmassen ogsaa i de inderste lag indeholder mindst 4 — fire — procent salt.

§ 5. Kjøt, som er tilsat farvestoffe eller andre konserveringsmidler end koksalt, sukker eller salpeter, saasom

a) borsyre og borater (boraks),
b) formaldehyd,
c) alkali — jordalkali — oxyder — hydroxyder og karbonater,
d) svovlsyrlige og undersvovlsyrlige salter (sulfiter og hyposulfiter),
e) fluorider,
f) benzolsyre, salicylsyre og deres forbindelser,
g) klorater

maa ikke indføres, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

§ 6.

a) Efterat det i § 1 og 2 omhandlede i tønder, fustager eller anden indpakning indførte kjøt er toldbehandlet eller, forsaavidt stedets toldvæsen og vedkommende kjøtkontrolør finder det hensigtsmæssig, før toldbehandling har fundet sted, skal kjøttet, førend det utleveres importøren, underkastes kontrol av dertil av departementet godkjendt kommunal kontrolør.

4 aug.

b) I særegne tilfælde saasom ved større indførsel til fabrik eller lagerhus, kan departementet bestemme, at kontrollen utføres paa vedkommende fabrik eller lager.

§ 7.

a) Enhver sending av indført kjøt, som omfattes av bestemmelserne i disse regler, skal ledsages av papirer bekræftet av stedets norske konsul, som godtgjør, hvorfra kjøttet kommer, kjøttets art og, at kjøttet stammer fra dyr, som er undersøkt i levende live av dyrlæge og av ham fundet sundt, og at kjøttet ved dyrlæge-undersøkelsen efter slagtningen er fundet tjenlig til menneskeføde. De indførte fustager eller anden emballage skal være saaledes merket og plombert, at varens indentitet efter de ledsagende papirer kan godtgjøres. Indtil videre skal der dog ikke kræves dyrlæge-attest for det fra Island indførte saltede faarekjøt eller for saltede tarmer.

b) Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsætte formularer for de attester, som skal medfølge det fra utlandet indførte kjøt.

c) Forsendelsen skal aapnes i kontrolørens paasyn i det dertil bestemte undersøkelseslokale eller, forsaavidt kontrol er tillatt i henhold til § 6 b, paa vedkommende sted.

Derpaa undersøkes, om varen stemmer med angivelsen i de ledsagende papirer, og om varen i sundhetsmæssig henseende frembyder betænkelighet.

§ 8. Naar kjøttet er kontrolert og fundet tjenlig til menneskeføde, skal der paa vedkommende pakning anbringes enten et brandmerke eller et farvestempel.

Stemplet skal for kjøt av faar, kvæg eller svin være av regelmæssig sekskantet form og sekskantens sider skal være mindst 2,5 cm.

For hestekjøt skal stemplet være firkantet med 5 cm. lang grundlinje og 2,5 cm. lang sidelinje.

Stemplet, hvis bokstaver skal være skarpe og tydelige, skal, naar farve anvendes, avstemple et rødt merke, som indeholder ordet »Import« samt den kontrolerende kommunes navn.

Indeholder pakningen hestekjøt, skal merket angi dette.

§ 9. Hvis kjøttet tilbakevises fra kontrollen, fordi de i § 7 omhandlede legitimationer m. v. mangler eller ikke er fyldestgjørende, eller fordi det ikke er tillatt at indføre det til benyttelse som menneskeføde, eller det beslaglægges, skal pakningen stemples med en sort trekant av 5 cm. sider, hvor der findes ordene »Import«, kontrolkommunens navn og henholdsvis ordet »tilbakevist« eller »beslaglagt«.

Den anvendte farve maa være holdbar.

§ 10. Der skal tillike foruten stemplingsmerket paaklist-

res sendingen en merkelap, som angir undersøkelsens datum og kontrolørens navn. 4 aug.

Stempelmerkerne skal anbringes paa pakningen paa mindst 2 steder (et merke paa loket og et andetsteds) og paa iøinefaldende maate.

§ 11. Kjøt, som ikke er bestemt til menneskeføde, kan indføres uten at underkastes kontrol, naar kjøttet er gjort eller gjøres utjenlig til menneskeføde, saaaom ved indsnit i kjøttet og tilsætning av kalk, tjærestoffe (karbolsyre, kreosot) o. lign. efter nærmere bestemmelse.

§ 12. Kontroløren har at anføre i kontrolprotokollen nøiagtige oplysninger om

a) undersøkelsens datum,
b) importørens navn,
c) varens art,
d) varens oprindelse (avsendelsessted og avsendelsesfirma),
e) kort angivelse av de ledsagende papirers indhold (sundhetsattest, fustagens eller sendelsens nr.) o. lign.,
f) varens nettovegt (som netto regnes sendelsens indhold av kjøt),
g) det beslaglagte kjøts nettovegt og mængden av det tilbakeviste kjøt,
h) grunden til beslaglæggelsen eller tilbakevisningen,
i) oplysninger om det i henhold til § 11 indførte kjøt, som er utjenlig til menneskeføde.

Den av kontroløren trufne avgjørelse kan indankes for stedets helseraad. Den, der fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den trufne avgjørelse, og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontroløren bør være tilstede ved sakens behandling og for helseraadet nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgit, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrolørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple — med tilføielse efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 13. For undersøkelse av det indførte kjøt skal erlægges en kontrolavgift av 2 øre pr. kg. Avgiften beregnes efter kjøttets vegt.

§ 14. Med hensyn til toldens erlæggelse og eventuel tilbakebetaling av erlagt told for beslaglagt eller tilbakevist kjøt, har kontroløren at rette sig efter den ordning, som i denne henseende maatte træffes av vedkommende toldkammer.

§ 15. Kontroltiden fastsættes av magistraten. Kontrol skal som regel kun finde sted ved dagslys; i mørketiden skal der sørges for tilstrækkelig kunstig belysning av kontrollokalet.

§ 16. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestem-

4 aug. melser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 339.

§ 17. Denne plakat træder i kraft fra 1 november 1911.

4 aug. **Plakat** *) indeholdende regler for indførsel og kontrol av ferskt kjøt (slagtekjøt).

A. Om indførsel fra utlandet av slagtekjøt.

§ 1. Indførsel av fersk slagtekjøt av hest, kvæg, faar, gjet, svin og ren bestemt til menneskeføde, skal alene være tillatt fra de land, som indførselsplakaten i henhold til lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme (husdyrloven) av 14 juli 1894 med tillægslove til enhver tid bestemmer.

§ 2. Indførsel maa alene finde sted til de kjøpstæder eller ladesteder, hvor der er indført offentlig kjøtkontrol i henhold til lov av 27 juni 1892 (kfr. lov av 25 juli 1910) om kommunale slagtehus m. v. Landbruksdepartementet kan for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder. Derhos skal det indtil videre være tillatt at indføre slagtekjøt over riksgrænsen mot Sverige til benyttelse for befolkningen i grænsedistriktene. Likeledes skal frossent renkjøt kunne indføres til Finmarken fra de ved Nordishavet og det Hvite Hav beliggende russiske havner uten at underkastes den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 3. Ferskt slagtekjøt, hvorved forstaaes slagtemæssig behandlet kjøt uten tilsætning av konserveringsmidler, maa ikke indføres i mindre dele end halve slagtekropper, opdelt efter længden. Kalver og smaafæ kan kun indføres i hele kropper.

§ 4. Ethvert slagt skal være ledsaget av attest fra en i utførselslandet autorisert dyrlæge indeholdende nøiagtig oplysning om slagtningssted og slagtningstid samt bevidnelse om, at dyret er synet av dyrlægen umiddelbart før slagtningen og fundet sundt, og at slagtet er undersøkt og fundet tjenlig til menneskeføde. Hvis attesten omfatter flere slagt i samme forsendelse, skal hvert slagt være saaledes merket, at det efter attesten kan identifiseres.

Dog skal for hesteslagts vedkommende særskilt attest medfølge for hvert enkelt slagt, og attesten skal derhos indeholde angivelse av hestens signalement og tilstand før slagtningen.

Hvis slagtet indføres fra andre land end Sverige og Danmark, skal dyrlægens attest være paategnet bevidnelse fra norsk konsul om, at vedkommende dyrlæge er en i utførselslandet autorisert dyrlæge. Til kontrolkommuner kan der dog fra de svenske grænsedistrikter indføres slagt uten dyrlæge-attest, naar der med-

*) Bekjendtgj. 9 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

følger slagtet attest fra svensk politimyndighet, grænsetoldstations-bestyrer eller ordfører i vedkommende kommune med oplysning om kjøttets oprindelse, slagtningssted og slagtningstid samt bevidnelse om, at slagtet efter de foreliggende oplysninger ikke stammer fra dyr, som er slagtet paa grund av sygdom, og at der ikke i distriktet for tiden optræder ondartet smitsom husdyrsygdom. Dog skal disse attester, naar det gjælder hester, indeholde erklæring om, at hesten er besigtiget av attestutstederen umiddelbart før slagtningen og fundet fri for sygdomstegn. 4. aug.

§ 5. For kontrol av det indførte kjøt betales en avgift for hest kr. 1,00 pr. hel eller halv skrot
» kvæg » 1,00 » —»— —»—
» kalv under 60 kg. vegt kr. 0,50 pr. hel eller halv skrot
» faar kr. 0,50
» gjet » 0,50
» ren » 0,50 pr. hel eller halv skrot
» svin » 1,00 » —»— —»—

B. Om kontrollens haandhævelse.

§ 6. I enhver kommune, hvor offentlig kjøtkontrol i henhold til loven av 27 juni 1892 er anordnet, skal der være en kontrolstation, hvor kontrollen av det ferske slagtekjøt skal foregaa.

§ 7.

a) Intet kjøt skal undersøkes og stemples medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin, kvæg (undtagen kalver) eller ren, fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bakfjerding), og hvis det stammer fra kalv, faar eller gjet, fremlægges i hele kropper, som kan være delt efter længden; dog skal slagt, som stammer fra dyr, der er slagtet paa grund av sygdom (nødslagtede dyr), altid fremlægges i sin helhet. Renkjøt, som ved indførsel til kontrolkommune er frossent, skal være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.

b) Hele kropper skal ved fremlæggelsen være opbrystet. Med bakparter skal følge nyrerne i organisk sammenhæng. Andre organer, som ved slagtningen er fraskilt kroppen, saasom hode, tunge, net, lever, hjerteslag o. l. kan mottages til kontrol, naar de ved et merke er betegnet som tilhørende det slagt, hvormed de fremføres, og for tungens vedkommende er heftet til dette.

c) Ferske organer av slagtedyr maa ikke benyttes som menneskeføde inden en kommune uten at være fremført til kontrol og stemplet.

d) Kommunestyret kan med approbation av Landbruksdepartementet fastsætte regler, ifølge hvilke større dele av slagt

4 aug. eller flere organer end ovenfor nævnt kan kræves fremlagt for kontroløren i tilfælde i organisk sammenhæng med slagtet.

e) Ved undersøkelse i slagteri av kjøt av dyr, slagtet inden vedkommende kummune, skal samtlige dyrets organer være tilstede og særskilt for hvert dyr fremvises for kontroløren.

§ 8. Naar hesteslagt fremlægges til kontrol, skal slagtet ledsages av attest enten fra en dyrlæge, som meddeler oplysning om hestens tilstand umiddelbart før slagtningen, eller fra to troværdige mænd, som i henhold til en besigtigelse av hesten umiddelbart før slagtningen bevidner, at dyret er fundet frit for sygdomstegn. Attesten skal tillike indeholde oplysning om dyrets farve. Slagtet maa være forsynt med et merke, som godtgjør dets identitet efter den medfølgende attest. Mændenes troværdighet skal være bevidnet av politiet eller av kommunens ordfører.

§ 9. Slagt, som ved fremførelse til kontrol ikke er i hel og ubeskadiget stand, saaledes at ingen hindebedækning er fjernet, itler eller andre organdele bortskaaret, eller som ikke tilfredsstiller de i § 7 og 8 opstillede krav, eller som fremlægges i tilsmudset tilstand, avvises fra kontrollen, forsaavidt der ikke foreligger grund til at beslaglægge kjøttet.

§ 10. Kontroløren skal, forsaavidt slagtet efter foranstaaende bestemmelser kan mottages til kontrol, underkaste dette en nøiagtig undersøkelse for at avgjøre, om kjøttet er tjenlig til menneskefød. Avgjørelse herav træffes overensstemmende med den til enhver tid gjældende instruks for kontrollen. Hvis kontroløren paa grund av særegne forhold ikke kan træffe avgjørelse ved slagtets fremlæggelse, kan avgjørelsen utskytes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag ikke iberegnet. Ved undersøkelsen har kontroløren ret til at gjøre de nødvendige indsnit i kjøt og organer.

§ 11.

a. Den, som fremstiller kjøt til kontrol, skal ved fremlæggelsen meddele oplysning om, hvad der er ham bekjendt om slagtet, saasom eierens navn, hvorfra slagtet er kommet, slagtningssted og slagtningstid, om dyret har været sykt eller har faat medicin før slagtningen m. v.

b. Hvis slagtet stammer fra et sykt dyr, skal der meddeles oplysning om dyrets tilstand før slagtningen, om det har faat medicin før slagtningen og andre oplysninger, som kontroløren anser nødvendige. Kan fornødne oplysninger ikke tilveiebringes, avvises slagtet, medmindre der ved undersøkelsen findes tegn, som betinger slagtets beslaglæggelse.

§ 12. Naar et slagt efter foretat undersøkelse findes

tjenlig til menneskeføde, skal der paa slagtet anbringes stempel- 4 aug.
merker.

Paa kjøt av slagtedyr, slagtet inden en kommune, hvor kontrol er indført, og undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slagt, skal, naar kjøttet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blaa farve og oval form; saadanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm., og hvis høidediameter skal være 3,5 cm., skal indeholde foruten kommunens navn (helt eller forkortet) tillike tegnene I Kl. (ɔ: første klasse) B (ɔ: bykontrol), se hosstaaende tegning.



Paa kjøt av slagtedyr, som enten er indført utenbys fra eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uten tilstedeværelse av dyrets samtlige organer, skal, naar kjøttet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blaa farve og trekantet form; saadanne triangulære stempler, hvis grundlinje skal være 6 cm., og hvis sider skal være 5 cm., skal, foruten vedkommende kommunes navn tillike indeholde tegnene I Kl. (ɔ: første klasse) L (ɔ: landskontrol), se hosstaaende tegning.

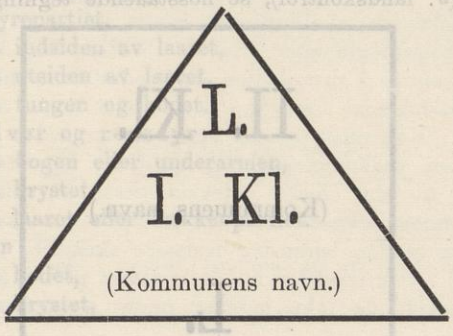

4 aug. § 13. Paa kjøt, som ved undersøkelse findes at lide av mangler i sanitær henseende, men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhet, skal der, hvis kjøttet hitrører fra dyr, undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slagt, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal avstemple foruten vedkommende kommunes navn tillike tegnene II Kl. (ɔ: 2den klasse) B (ɔ: bykontrol), se hosstaaende tegning.



Hvis kjøttet derimot fremstilles til kontrol, uten at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført utenbys fra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal avstemple, foruten vedkommende kommunes navn tillike II Kl. (ɔ: 2den klasse) L (ɔ: landskontrol), se hosstaaende tegning.



§ 14. Hvis der ved undersøkelse av kjøttet findes mangler 4 aug.
av saadan art, at kjøttet ikke ansees tjenlig til menneskeføde, skal det beslaglægges og indtil videre opbevares paa kontrolstationen paa en saadan maate, at der ingen risiko er for tilsmudsning og bedærvelse av andet kjøt eller for spredning av sygdomsstof. Fra kontrolstationen eller fra undersøkelses-stedet skal det beslaglagte kjøt føres paa forsvarlig vis enten til destruktionsanstalt, opbrændingsovn eller nedgravningsplads for saadant kjøt eller til en av kommunen godkjendt indretning, hvor kjøttet gjennemkokes. Kjøttet kan dog tilbakeleveres eieren, hvis det ikke er befængt med nogen sygdom, som ifølge husdyrloven betinger dets opbrænding eller nedgravning. Kjøttet skal, hvis det tilbakeleveres eieren, av kontroløren forsynes med dype indsnit, hvori der strøes ulæsket kalk eller petroleum, raa karbolsyre o. l., hvorved det gjøres utjenlig til benyttelse for mennesker eller dyr.

§ 15. Den av kontroløren trufne avgjørelse om kjøttets stempling eller beslaglæggelse kan indankes for stedets helseraad. Den, som fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontroløren bør være tilstede ved sakens behandling og nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgit, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrolørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple med tilføielse — efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 16. Stempelmerkerne skal anbringes paa mindst følgende steder paa hvert halve slagt:

I. Hos hest og kvæg (undtagen kalver)
1. paa siden av halsen,
2. paa underarmen,
3. paa bogen,
4. paa brystet,
5. paa høiryggen,
6. i nyrepartiet,
7. paa indsiden av laaret,
8. paa utsiden av laaret,
9. paa tungen og hodet.

II. Hos kalver og rensdyr
1. paa bogen eller underarmen,
2. paa brystet,
3. paa laaret eller bækkenpartiet.

III. Hos svin
1. paa hodet,
2. paa brystet,

4 aug.

3. paa bogen,
4. paa ryggen,
5. paa buken,
6. paa laaret.

Paa smaagriser er det nok at stemple hodet og ryggen.

IV. Hos faar og gjet

1. paa brystet,
2. paa bogen,
3. paa ryggen,
4. paa laaret.

Hos smaalam og killinger er det nok at stemple halsen og ryggen.

Hvis kontroløren finder det hensigtsmæssig eller, hvis kjøttets eier kræver det, kan flere stempler anbringes.

§ 17. Enhver kontrolstation skal være forsynt med vand, vask og avløp til kloak samt de til undersøkelse av slagtet nødvendige instrumenter og forøvrig være indrettet og utstyrt saaledes, som Landbruksdepartementet til enhver tid bestemmer. Stemplene maa utenfor bruken opbevares i et sikkert tillaast skap.

Der skal sørges for, at slagtet kan fremlægges til kontrol uten at utsættes for regn eller støv. For det beslaglagte kjøt skal der findes et eget ophængningsrum eller en egen kasse, hvilke holdes forsvarlig avlaast.

§ 18. Kontrolstationen skal holdes aapen for undersøkelser og stempling av kjøt til de tider, som vedkommende magistrat og formandskap bestemmer.

§ 19. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kjøt, som fremføres til kontrol ved hovedstationen, samt en anden protokol over alt kjøt, som undersøkes utenfor stationen.

I vedkommende protokol anføres rekvirentens eller eierens navn, kjøttets oprindelse (fra indlandet eller fra utlandet), undersøkelsens datum, kjøttets art og størrelse samt undersøkelsens resultat. Der skal tillike føres regnskap over de for undersøkelsen betalte avgifter.

§ 20. Naar noget kjøt avvises, stemples med 2den klasse eller beslaglægges, skal grunden hertil anføres i protokollen.

Det beslaglagte eller efter § 13 stemplede kjøt skal veies. Det skal anføres i protokollen, hvorledes der senere er forholdt med det beslaglagte kjøt.

§ 21. Kontrolstationens bestyrer har inden 1 februar hvert aar gjennem vedkommende helseraad og magistrat at avgi til direktøren for det Civile Veterinærvæsen en nøiagtig beretning over kontrollens virksomhet i det forløpne aar overensstemmende med de for saadan beretning fastsatte skemaer.

§ 22. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestem-

melser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 339. 4 aug.

§ 23. De ved de kongelige plakater av 5 november 1895, 2 november 1896, 3 august 1897, kgl. res. av 19 august 1897 samt de kongelige plakater av 20 oktober 1900, 26 oktober 1901, 24 mai 1907 og 27 november 1908 fastsatte kjøtkontrolregler ophæves fra 1 september 1911 at regne. Denne plakat træder i kraft fra samme dag.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Skasen sjø i Grue og Brandvals herreder, Hedemarkens amt. 4 aug.

Kongelig resolution **), hvorved de ved kongelig resolution av 1 juli 1907 fastsatte regler for fiskeri av ferskvandsfisk i Sundals herred, Romsdals amt, fornyes i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 for et tidsrum av 5 aar fra 1 januar 1912 at regne. 4 aug.

Kongelig resolution ***), hvorved i henhold til lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Hønefoss kommunestyre, Buskeruds amt, under 13 juli d. a. fattede beslutning om forbud mot pigtraads anvendelse til gjærde i kjøpstaden. 4 aug.

Kongelig resolution †), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Beitstadens herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 4 april 1911 besluttede nye vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet, — dog med en enkelt forandring. 4 aug.

Kongelig resolution ††), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herreds- 4 aug.

*) Bekjendtgj. 5 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor fiskerireglene er indtat.
**) Bekjendtgj. 5 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.
***) Bekjendtgj. 5 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor beslutningen er indtat.
†) Bekjendtgj. 5 aug. i Lovtid 1ste avd. nr. 32, hvor de approberte vedtægter er indtat.
††) Bekjendtgj. 5 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor vedtægtene er indtat.

4 aug. styret for Egge herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 29 juni 1911 besluttede nye vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

4 aug. **Kongelig resolution** *), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Lesje herred, Kristians amt, i møter den 28 februar og 31 mai 1911 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

4 aug. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. Det tillates, at der til bruk for befolkningen i Mogreina kreds i Hovin annekssogn av Ullensakers prestegjeld under Øvre Romerike provsti i Kristiania stift opføres et kapel paa en dertil utset tomt av gaarden Nordheims grund efter en fremlagt utarbeidet plan med de av statens bygningsinspektør foreslaaede ændringer ved samme. Derhos bemyndiges Kristiania stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. At der indtil videre tillægges den nye kirke, som blir at benævne Mogreina kapel, 12 gudstjenester aarlig, som tages fra Hovin annekskirke, og som blir at avholde til saadan tid og at fordele saaledes mellem prestegjeldets tre prester, som Kristiania biskop nærmere bestemmer.
3. — — — — —

4 aug. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I. Det tillates, at et paa Sollihøgdsæteren i Hole prestegjelds hovedsogn under Ringerike og Hallingdals provsti i Kristiania stift efter fremlagte utfærdigede tegninger opført kapel indvies til bruk for befolkningen i det omliggende, dels til nævnte Hole sogn og dels til Vestre Bærums prestegjeld under Askers provsti i samme stift hørende distrikt. Kapellet blir at benævne Sollihøgda kapel.

II. I nævnte kapel blir der at avholde 8 gudstjenester aarlig, hvorav 4 tages fra de gudstjenester, som tilligger Hole sognekirke, og forrettes av sognepresten i Hole, og de andre 4 fra de gudstjenester, som tilligger Vestre Bærums sognekirke, og forrettes av sognepresten i Vestre Bærum. Kristiania biskop bemyndiges til indtil videre at træffe nærmere anordninger med hensyn til disse gudstjenester.

---

*) Bekjendtgj. 5 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor vedtægtene er indtat.

III. De kirkelige handlinger, som de nævnte prester utfører i kapellet for beboere av kapeldistriktet, blir at utføre gratis. 4 aug.

IV. — — — — —

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutninger*) av 2 juni 1911 om regulativ for statslønnede betjenter ved forskjellige embeder hørende under Justisdepartementet og av 2 august 1911 om bevilgning av reviderte kontorholdsgodtgjørelser m. v. for samme embeder befales tat tilfølge**). 4 aug.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Fredrik Jørgensen Stangnes ved testamente av 29 juni 1906 oprettede »Fredrik Jørgensen Stangnes's Legat« til fordel for Stanglandets menighet (Stangelandseidets kapelmenighet) og paa de for dette legat under 11 april 1911 utfærdigede statutter. 7 aug.

Skrivelse fra Kommanderende general til hæren: 7 aug.

Fra Forsvarsdepartementets chef har kommanderende general mottat følgende skrivelse:

»Det maa ansees særdeles ønskelig, at der under vaabenøvelserne i soldaternes ledige stunder avholdes foredrag for dem av oplysende natur. Disse foredrag bør ikke alene omfatte for-

---

*) Se St.prp. nr. 80. Indst. S nr. 163. St.tid. side 1815—1820. Der besluttedes:

Regulativ for statslønnede betjenter ved embeder henhørende under Justisdepartementet og som omfattes av den almindelige revision av kontorholdsgodtgjørelserne i 1911, gjældende fra 1 juli 1911 indtil videre:

1ste lønsklasse: Kr. 1 200,00 med 3 alderstillæg à kr. 200.00 efter 3, 6 og 10 aars tjeneste.

2den lønsklasse: Kr. 900,00 med 3 alderstillæg à kr. 150,00 efter samme tjenestetid.

3dje lønsklasse: Kr. 600,00 med 3 alderstillæg à kr. 100.00 efter samme tjenestetid.

Betjenter i samtlige 3 lønningsklasser med en samlet tjenestetid ved embedskontor av 20 aar og derover tilstaaes yderligere et ekstratillæg av kr. 200,00 aarlig.

Ved beregning saavel av de ordinære alderstillæg som av ekstratillægget kommer kun tjenestetid efter fyldt 18 aars alder i betragtning.

Arbeidstiden er 7 timer daglig med en ferie av mindst 14 dage, men betjenten maa under forbigaaende travlhet ved kontoret eller paa reiser finde sig i, at arbeidstiden uten særskilt godtgjørelse forlænges eller efter omstændighetene henlægges til en anden tid end den ordinære.

Betjenten er forpligtet til at finde sig i, hvad der med hensyn til pensionsindskud og aldersgrænse maatte bli bestemt, og kan ikke uten departementets samtykke overta fast lønnet bierhverv.

**) Se Justisdepartementets rundskrivelse av 19 aug. d. a., indtat i nærværende hefte s. 498 ff.

7 aug. svaret og dets relation til nutidens ideer (jfr. det trykte bilag til St. prp. nr. 1, hovedpost XI A — 1911, side 279), men ogsaa leilighetsvis andre emner og da nærmest behandle spørsmaal av samfundsnyttig art saasom skogplantning, myrdyrkning, helse-lære o. s. v. Disse foredrag maa imidlertid anlægges saaledes, at de nationalt og socialt virker samlende og ikke splittende. Det er ikke til at undgaa, at politiske foredrag — selv om vedkommende foredragsholder mener sig at optræde »saklig og ikke agitatorisk«, i saa henseende vil virke uheldig overfor en kreds av unge utskrevne, hvis samfølelse det selvfølgelig i forsvarets interesse gjælder mest mulig at skjærpe.

Paa foranledning av et indtruffet tilfælde finder jeg at burde henstille til kommanderende general at forby avholdelse av enhver art av politiske foredrag for soldater paa ekserserplads eller i militæretablissement.«

Hvilket kommanderende general herved meddeler til underretning og iagttagelse.

8 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt angaaende spørsmaalet om gyldigheten av et valg paa forlikskommissær med varamand. Der var under valget nedlagt protest mot gyldigheten av valget saavel paa kommissær som varamand, for det førstes vedkommende av den grund, at det under avstemningen ikke var kontrolert, om de, som avgav stemme, var opført i det kommunale stemmeretsmandtal, og for det sidstes vedkommende av den grund, at den, som hadde faat flest stemmer, ikke var tilstrækkelig betegnet, idet der var flere personer av dette navn.

Departementet uttaler, at det antar, at den nedlagte protest bør tages tilfølge, og at der bør avholdes nyt valg paa kommissær og varamand.

8 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, som hadde utbedt departementets uttalelse om, hvorvidt der med hjemmel av lov av 29 mars 1902 (nr. 1), 3dje led, antages at være adgang til for et utenfor egteskap født barns mor at faa anlagt søksmaal udelukkende til avgjørelse av paterniteten. Der var oplyst, at den som barnets far utlagte person ikke efterlot sig eiendele her i landet, men at det var av økonomisk betydning for morens kommune at faa paternitetsspørsmaalet avgjort, da refusion i henhold til fattiglovens § 15, 2det led, antoges at være betinget av, at paterniteten var erkjendt eller paa anden maate fastslaat.

Departementet uttaler — med bemerkning, at spørsmaalet henhører under domstolenes avgjørelse, at det for sit vedkommende antar, at det maa besvares benegtende.

Forandring av § 17 i bruksreglene*) for Lunners bygde-almenning, approbert av Landbruksdepartementet 10 august 1911. 10 aug.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Nordre Bergenhus amt, hvorved efter indkommet forespørsel avgives følgende uttalelse med hensyn til forstaaelsen av § 16,2 i lov om sykeforsikring av 18 september 1909: 12 aug.

1. Hvor behandling eller forpleining for offentlig regning ifølge en av de i nævnte lovsted omhandlede love har fundet sted like overfor et medlem av en kredssykekasse, antages refusion like overfor medlemmet ikke i noget tilfælde at kunne kræves, forsaavidt angaar det i §ens 2det led, sidste punktum, nævnte tidsrum. Derimot er refusionskrav like overfor vedkommende forsørgelsespligtige slegtninger ikke utelukket.
2. Departementet antar — med bemerkning, at det herom stillede spørsmaal henhører under domstolenes besvarelse —, at bestemmelserne i nævnte lovsted om undtagelser fra kredssykekassernes forpligtelse til at yde syke-understøttelse ikke omfatter de tilfælde, hvor vedkommende utgifter vilde være at utrede som en almindelig fattigutgift og ikke i henhold til de specielle bestemmelser i de i lovstedet nævnte love om utredelsen av utgifter ved epidemiske sygdomme, sindssygdom og tuberkulose.

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania, hvori departementet i anledning av et skilsmisse-andragende meddeler, at der under de oplyste omstændigheter ikke antages at være adgang til at meddele skilsmissebevilling i medhold av skilsmisselovens § 8, 2det led, idet det efter departementets opfatning ikke kan siges, at egtefællerne i 3 aar har levet adskilt i lovens forstand, blot fordi manden i dette tidsrum har henligget paa sykehus. 14 aug.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til Poststyrelsen: 14 aug.

I forskjellige skrivelser har Poststyrelsen forespurgt, »hvorvidt postvæsenet som arbeidsgiver for personer, som foruten sin løn av postvæsenet ogsaa har andre indtægter og derfor henføres under en høiere indtægtsklasse efter sykeforsikringsloven end den, som betinges av deres løn i postvæsenet, efter nævnte lovs § 31,5 har at betale arbeidsgiverens andel ($^1/_{10}$) av hans

*) Bekjendtgj. 17 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor forandringen er indtat.

14 aug. samlede præmie eller alene av en lavere præmie, beregnet efter nævnte lønningsbeløp.

I anledning herav har departementet i skrivelse til Poststyrelsen av d. d. uttalt, at postvæsenet efter nævnte lov har at betale arbeidsgiverandel av vedkommende funktionærers samlede præmie.

15 aug. **Grundlovsbestemmelse** *) [1]) til forandring i grundlovens § 31.

Grundlovens § 31 skal herefter lyde saaledes:

Alle af Kongen udfærdigede Beslutninger skulle, for at blive gyldige, kontrasigneres. I militære Kommando-Sager kontrasigneres Beslutningerne af den, som har foredraget Sagerne, men ellers af Statsministeren eller, om han ikke har været tilstede, af det første af Statsraadets tilstedeværende Medlemmer.

15 aug. **Grundlovsbestemmelse** *) [2]) til forandring av grundlovens § 52 a.

Grundlovens § 52 a skal herefter lyde saaledes:

a) ved offentlig Tiltale for strafbare Handlinger overensstemmende med, hvad derom i Lov bestemmes.

15 aug. **Grundlovsbestemmelse** *) [3]) til forandring i grundlovens § 110.

Grundlovens § 110 skal herefter lyde saaledes:

Statens Reservefond, som udgjør fireti Millioner Kroner, skal udelukkende kunne anvendes til Afværgelse af Farer for Riget, eller naar Landsulykke har rammet Riget. Reservefondet skal forvaltes overensstemmende med de af Storthinget derom fastsatte Regler [4]).

15 aug. Nr. 1. **Lov** *) [5]) om konfirmantforberedelse og konfirmation.

§ 1. Konfirmation i bymenighetene foregaar anden søndag i mai og første søndag i december. Hvis førstnævnte dag er første pinsedag, kan handlingen foregaa enten den foregaaende eller den efterfølgende søndag. Til den førstnævnte av disse konfirmationer indtegnes barnene like efter juleferierne, til den anden like efter sommerferierne. Under særegne omstændig-

---

*) Bekjendtgj. 17 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

[1]) Se St. prp. nr. 98 for 1908, dok. nr. 81 for 1908, nr. 2 IV. Indst. S. nr. 129 for 1910, St.tid. side 2505—2506.

[2]) Se dok. nr. 81 for 1908, nr. 12 og 13. Indst. S nr. 140 for 1910, St.tid. side 2506—2508.

[3]) Se dok. nr. 81 f. 1908, nr. 31 og 32. Indst. S XXXXIV for 1910. St.tid. side 2496—2505.

[4]) Jfr. reglement, vedtat av Stortinget 4 juli 1905.

[5]) Se Ot. prp. nr. 12. Indst. O XIV. St.tid. forh. i Ot. side 1449—1457, i Lt. 649—661.

heter kan Kirkedepartementet fastsætte en anden tid for en menighet, naar menighetsmøtet andrager derom. I de menigheter, hvor der avholdes eller agtes avholdt tre konfirmationer aarlig, bestemmes tiden for konfirmationen og for indtegningen av Kongen. 15 aug. Nr. 1.

I landsmenighetene foregaar konfirmation og indtegning til de samme tider som nu. Kirkedepartementet kan fastsætte en anden tid for en menighet, naar menighetsmøtet andrager derom.

Biskopen kan tillate avholdelse av konfirmation — for enkelte eller samtlige en menighets konfirmanter — til anden tid end den saaledes bestemte, naar dette av særlige grunde ansees ønskelig.

§ 2. Intet barn maa konfirmeres, før det har fyldt $14^1/_2$ aar, medmindre det allerede har naadd folkeskolens maal. Vil et barn ikke kunne utskrives av skolen før det fyldte 15de aar, maa det ikke konfirmeres, før denne alder er naadd. I særegne tilfælde kan vedkommende prest gjøre undtagelse fra disse aldersbestemmelser, for elever av folkeskolen dog kun forsaavidt skolestyret eller — efter dettes bemyndigelse — dets formand samtykker deri. Dog maa ingen konfirmeres før det fyldte 14de aar uten biskopens samtykke.

§ 3. Presten har ret til at anvende til konfirmantforberedelsen mindst 2 timer ukentlig for hvert parti, han forbereder.

De timer, hvori konfirmantforberedelsen skal foregaa, bestemmes av sognepresten i forening med folkeskolens inspektør eller førstelærer (hvor saadan ikke findes: skolestyret eller — efter dettes bemyndigelse — dets formand) og, hvor en offentlig eller kommunal høiere almenskole findes, dens bestyrer.

I byer, hvor der findes flere menigheter, bestemmes tiden for forberedelsen i samtlige menigheter av stiftsprovsten — eller hvor ingen stiftsprovst er, en av biskopen opnævnt sogneprest — i forening med skoleinspektøren og den høiere almenskoles bestyrer.

Opnaaes der ikke enighet om tiden, avgjøres saken av Kirkedepartementet. En paa ovennævnte maate fattet bestemmelse blir gjældende indtil videre.

Hvor forberedelsen paa grund av særlige forhold sammentrænges til et kortere tidsrum eller foregaar i et skolehjem eller lignende anstalt, forholdes som hittil, eller bestemmelse derom træffes av Kongen.

§ 4. Ved konfirmantforberedelsens slutning meddeles enhver av de unge en attest, som gir vidnesbyrd om deres deltagelse i forberedelsen. Denne attest utstedes uten betaling.

§ 5. Kommunen pligter at tilveiebringe forsvarlig konfirmantlokale med inventar. Kirken kan benyttes hertil, hvis den

15 aug. Nr. 1.

er skikket for dette øiemed. Hvis forberedelsen hittil har fundet sted i prestegaardens borgestue, og denne har været menighetens aabodshus, kan dog dette forhold vedbli, saalænge den nuværende borgestue staar.

§ 6. Denne lov træder i kraft den 1 januar 1912.

Fra samme tid ophæves forordningene av 13 januar 1736 og 25 mai 1759, reskripterne av 25 mai 1736, 8 juli 1746, 28 januar 1791 og 22 juni 1792 samt enhver anden bestemmelse, som strider mot nærværende lov.

15 aug. Nr. 2.

Lov *) [1]) indeholdende tillæg til § 6 i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902.

§ 6 i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902 skal herefter lyde saaledes:

Elev, som ikke tilhører statskirken, blir paa forlangende helt eller delvis at frita for undervisningen i kristendomskundskap; saadan elev deltar ikke i de i nedenstaaende § 8 n og § 9 omhandlede undervisningsøvelser i kristendomskundskap. *Elever tilhørende dissentersamfund, hvis lære falder sammen med statskirkens, kan dog av Kirke- og Undervisningsdepartementet meddeles dispensation fra nævnte forbud.*

Paa grund av legemsfeil, som iøvrig ikke er til hinder for lærergjerning, kan elever fritages helt eller delvis for undervisning i haandarbeide, tegning og legemsøvelser.

Elev, som viser sig fuldstændig at mangle musikalske anlæg, fritages i de to øverste klasser for undervisning i musik.

Elev, som paa anden maate har naadd undervisningens maal i et fag, kan fritages for at delta i de dette tillagte timer.

15 aug. Nr. 3.

Lov **) [2]) om tvungen avstaaelse av vandfald i visse øiemed til kommuner.

§ 1. Naar det ansees paakrævet for tilfredsstillelse av en kommunes eller dens indvaaneres behov for kraft til lys, varme, gaardsbruk, haandverk eller smaa-industri, kan vedkommende kommunestyre paa kommunens vegne forlange tvungen avstaaelse, i den utstrækning dette behov kræver [3]), av vandfald, som enten ikke er utbygget eller kun er utbygget for indtil halvdelen av den kraftmængde, hvortil faldet kan utbringes ved hensigtsmæssig regulering, tillikemed de indretninger og anlæg, hvorved vandets løp eller leie er forandret, samt i tilfælde særskilt kraftstation.

---

*) Bekjendtgj. 17 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

**) Bekjendtgj. 17 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

[1]) Se Ot. prp. nr. 33. Indst. O. nr. 65. St.tid. forh. i Ot. side 1417—1418, i Lt. 647.

[2]) Se Indst. O. V. St.tid. forh. i Ot. side 1627—1656, i Lt. 661—677.

[3]) Jfr. § 7.

I forbindelse med vandfaldet kan forlanges avstaat den grund og de rettigheter, som er nødvendige til vandfaldets utbygning og anlæg av kraftstation samt til veier og kraftledninger. Saafremt eieren forlanger det, skal avstaaelsen tillike omfatte ham tilhørende grund og anlæg, som paa grund av vandfaldets avstaaelse mister sin væsentlige værdi for ham. 15 aug. Nr. 3.

§ 2. Tvungen avstaaelse av vandfald, som er væsentlig større end nødvendig for tilfredsstillelsen av det i § 1 nævnte behov, kan ikke forlanges, saafremt der findes noget andet for øiemedet tjenlig fald, som efter § 1 kan være gjenstand for tvungen avstaaelse, og hvis størrelse passer væsentlig bedre for behovet.

§ 3. Hvorvidt et vandfald i henhold til bestemmelserne i §§ 1 og 2 kan forlanges avstaat, samt i tilfælde avstaaelsens omfang og erstatningens størrelse, bestemmes ved lovlig skjøn [1]).

§ 4. Forlanger flere kommuner avstaaelse av samme fald, kan avstaaelsen, forsaavidt betingelserne derfor er tilstede, ske til disse kommuner i forening [2]). Omkostningene ved faldets erhvervelse og utbygning saavelsom ved vasdragets regulering og kraftstationens anlæg, drift og vedlikehold m. v. fordeles i dette tilfælde, hvis ikke anden overenskomst træffes, mellem vedkommende kommuner forholdsvis efter størrelsen av den kraft, enhver av dem erhverver [3]).

Hvis faldet ikke er tilstrækkelig til dækkelse av det i § 1 nævnte behov for alle kommuner, er den kommune, inden hvilken faldet ligger, fortrinsberettiget til erhvervelse av dette i den utstrækning, som er nødvendig til fyldestgjørelse av dens behov [4]). Rækkefølgen mellem de øvrige kommuner og den andel i vandfaldet, som tilfalder enhver av dem, bestemmes av det i § 3 nævnte skjøn.

§ 5. Dersom vandfaldets eier eller bruker selv trænger nogen del av kraften til anvendelse i sin bedrift, skal skjønnet i alle de tilfælde, da vedkommende kommune eller kommuner erhverver det hele fald, paa hans forlangende forbeholde ham ret til at erholde leiet av den eller de kommuner, som erhverver faldet, den for bedriften fornødne elektriske energi med rimelig tillæg for mulig utvidelse; likeledes bestemmer skjønnet paa eierens eller brukerens forlangende, hvor og i hvilken form energien skal leveres. Dette gjælder, selv om faldet ikke er tilstrækkelig til fyldestgjørelse av vedkommende kommunes eller kommuners hele behov efter § 1, og selv om kommunernes erhvervelse av hele vandfaldet er fremkaldt ved eierens forlangende

[1]) Jfr. § 9.
[2]) Jfr. § 88 og 87, 2det punktum.
[3]) Jfr. § 7, sidste led.
[4]) Jfr. § 8, sidste punktum.

15 aug. Nr. 3.

derom efter § 7. Leien er uopsigelig fra kommunernes side. Skjønnet fastsætter de fornødne regler om leieforholdets opsigelse av leieren.

§ 6. For den efter foregaaende paragraf leiede elektriske energi betaler vandfaldets eier eller bruker til vedkommende kommune eller kommuner en aarlig avgift, hvis størrelse fastsættes en gang for alle av det i § 3 nævnte skjøn. Nævnte eier eller bruker er, naar kraftanlægget er færdig og avgiftens størrelse endelig bestemt, forpligtet til inden 1 maaned efter mottagelsen av meddelse dorom at avgi bindende erklæring om, hvorvidt han ønsker at benytte sin ret efter § 5 til leie av elektrisk energi. Erklærer eieren eller brukeren ikke inden den nævnte frist, at han vil benytte denne ret, tilfalder den ham efter § 5 forbeholdte elektriske energi vedkommende kommune eller kommuner, uten at andre kommuner senere kan gjøre ret efter § 1 gjældende like overfor denne del av faldet. Den eller de kommuner, som erhverver vandfaldet, er forpligtet til at stille den elektriske energi til raadighet, saasnart kraftanlægget er færdig, og senest 5 aar fra overtagelsen av faldet, hvorefter vedkommende eier eller bruker pligter at erlægger den bestemte leie-avgift.

§ 7. Gir faldet ved hensigtsmæssig regulering mere kraft, end der behøves for tilfredsstillelse av vedkommende kommunes eller kommuners behov efter § 1, jfr. i tilfælde § 5, har faldets eier eller bruker, naar han avgir erklæring derom inden 6 maaneder efter skjønnets avholdelse, ret til at forlange, at vedkommende kommune eller kommuner skal erhverve hele faldet. Vedkommende kommune eller kommuner kan ikke motsætte sig, at andre kommuner senere gjør ret efter § 1 gjælgende like overfor den overskytende del av faldet.

Hvis eieren beholder den del av vandfaldet, som vedkommende kommune eller kommuner ikke har ret til at erhverve efter § 1, eller hvis der er flere kommuner, som erhverver dele av samme fald, avgjøres det i mangel av mindelig overenskomst ved lovlig skjøn [1]), hvorledes der skal forholdes med hensyn til utbygning, regulering og uttagelse av den paa hver enkelt interessert faldende del av kraften samt fordeling av omkostningene [2])

§ 8. Dersom en kommune vil gjøre sin ret efter nærværende lov gjældende til erhvervelse av vandfald, som ligger i en anden kommune, skal den kommune, hvor faldet ligger, underrettes derom mindst 3 maaneder, før skjønsstevning sendes dommeren til berammelse, hvorhos ogsaa stevningen i sin tid skal forkyndes for sidstnævnte kommune. Inden 14 dage, efterat stevningen er forkyndt, kan derefter den kommune, hvor faldet

[1]) Jfr. § 9.
[2]) Jfr. § 4, 1ste led.

ligger, — og likeledes andre kommuner, som samtidig maatte ville gjøre krav gjældende paa erhvervelse av samme fald — indsende til dommeren stevning fra sin side til erhvervelse av faldet eller den fornødne del derav. Undladelse av dette medfører for den kommune, hvor faldet ligger, tap av fortrinsretten efter § 4 like overfor den eller de kommuner, som har tilstevnt skjøn. 15 aug. Nr. 3.

§ 9. Med hensyn til avholdelsen av skjøn og overskjøn efter nærværende lov samt paa-anke til retten m. v. finder de i lov av 10 mai 1860 indeholdte bestemmelser om rettergangsmaaten i saker angaaende tvungen avstaaelse av grund §§ 1—4 anvendelse, forsaavidt dertil er anledning. Dog blir skjønsmændene at opnævne av Kongen utenfor den eller de kommuner, som forlanger avstaaelsen, eller hvor faldet ligger.

Omkostningene ved avholdelse av skjøn og overskjøn utredes av vedkommende kommune eller kommuner. Dog kan forretningens bestyrer paalægge den, fra hvem avstaaelse forlanges, at utrede indtil halvdelen av omkostningene ved overskjøn, som alene er begjært av ham, saafremt overskjønsmændene enstemmig finder, at hans begjæring om overskjøn har været aabenbart ubeføiet.

§ 10. Adgangen til at forlange tvungen avstaaelse bortfalder, hvis ikke skjøn efter denne lov fremmes saa hurtig, som omstændighetene tilsteder, efterat den bestemte varselsfrist for skjønnet er utløpet.

Likeledes bortfalder adgangen dertil, saafremt avstaaelse ikke forlanges inden 3 maaneder, efterat skjønnet er avsluttet eller, om paa-anke finder sted, inden 3 maaneder efterat Høiesterets avgjørelse er faldt, eller i tilfælde nyt skjøn holdt.

§ 11. Naar skjøn efter denne lov har været tilstevnt, uten at avstaaelse er iverksat, kan den eller de kommuner, som har tilstevnt skjønnet, ikke gjøre fornyet krav gjældende paa avstaaelse av samme vandfald, før der er forløpet mindst 10 aar fra forkyndelsen av den forrige stevning.

§ 12. Naar det av eieren av et vandfald begjæres, skal et kommunestyre inden en frist av 3 maaneder regnet fra begjæringens mottagelse, erklære, om det vil erhverve vandfaldet eller en del derav overensstemmende med reglene i denne lov. Hvis ikke kommunestyret inden fristens utløp erklærer, at det vil erhverve faldet eller den fornødne del derav, og derhos inden en yderligere frist av 4 uker tilstevner skjøn til iverksættelse av erhvervelsen, er det uberettiget til at kræve tvungen avstaaelse av nogen del av vandfaldet, før 10 aar er forløpet efter den nævnte begjærings indgivelse.

§ 13. Denne lov træder i kraft straks.

15 aug. Nr. 4. **Lov** *) [1]) om forandring av lov om vaartorskefiskeriet ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907.

Lov om vaartorskefiskeriet ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907 § 16 litra g skal herefter lyde saaledes:

»Rydning av visse fiskegrunder for staaende redskaper for hele fisketiden eller for en del av denne.«

15 aug. Nr. 5. **Lov** *) [2]) om forlænget gyldighet av lov av 12 juni 1906 om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser med tillægslov av 25 juli 1908.

Lov av 12 juni 1906 om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser og lov av 25 juli 1908, indeholdende forandring i lovens § 1, blir gjældende utover 1 januar 1912 og ophører at gjælde senest ved utgangen av aaret 1914.

15 aug. Nr. 6. **Lov** *) [3]) indeholdende forandring i lov av 9 mai 1896 om indskrænkning i adgang til at slippe hingster, tyrer, gjetebukker og springvædre paa beite.

§ 1 i lov av 9 mai 1896 om indskrænkning i adgang til at slippe hingster, tyrer, gjetebukker og springvædre paa beite skal herefter lyde saaledes:

»Herredsstyret kan i den utstrækning, som av det ansees fornødent, avgi beslutning om, at ingen hingst, tyr, gjetebuk eller springvæder, der ikke er godkjendt som avlsdyr paa den maate, som beslutningen nærmere bestemmer, maa slippes til beite i fælles havnegang, derunder ogsaa indbefattet sambeite i indmark. Er en havnestrækning fælles for flere herreder eller dele av saadanne, utkræves stadfæstelse av Kongen, forsaavidt ikke beslutningen vedtages av samtlige herredsstyrer. Henhører havnestrækningen under forskjellige amter, utkræves likeledes stadfæstelse av Kongen.«

15 aug. Nr. 7. **Lov** *) [4]) indeholdende tillæg til lov om postvæsenet av 12 mai 1888 med tillægslove av 9 juni 1903 og 23 juli 1909.

§ 37 gives følgende tillæg efter post d:

e. Postforsendelser fra de i henhold til sykeforsikringsloven oprettede kredssykekasser, forsaavidt brevvekslingen foran-

*) Bekjendtgj. 17 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

[1]) Se Ot. prp. nr. 34. Indst. O. nr. 52. St.tid. forh. i Ot. side 1237; i Lt. 581.

[2]) Se Ot. prp. nr. 21. Indst. O. nr. 59. St tid. forh. i Ot. side 1236—1237; i Lt. 581.

[3]) Se Ot. prp. nr. 31. Indst. O. nr. 61. St.tid. forh. i Ot. side 1256; i Lt. 581.

[4]) Se Ot. prp. nr. 36. Indst. O. nr. 72. St.tid. forh. i Ot. side 1408—1410, i Lt. 647.

lediges ved erklæringer, uttalelser, avgjørelser eller i det hele ekspeditioner, som efter sin beskaffenhet paaligger vedkommende kasse som saadan. 15 aug. Nr. 7.

Lov *) [1]) om kystlodser og kjendtmænd. 15 aug. Nr. 8.

§ 1. For at kunne drive virksomhet som *kystlods* paa fartøi maa vedkommende, hvis han ikke er ansat som lods i henhold til den gjældende lodslov, *være i besiddelse av certifikat som kystlods.*

Til opnaaelse av saadant *certifikat* utkræves, at vedkommende har

1. fyldt det 23de aar;
2. vidnesbyrd fra eksaminert læge om god helbred og om, at han har bestaat den for ansættelse som lods til enhver tid foreskrevne prøve med hensyn til synsevne, farvesans og hørsel;
3. vidnesbyrd fra bestyrer av offentlig sjømandsskole eller et av de under fiskeridirektøren hørende navigationskurser om, at han er bekjendt med bruken av kystkarter, log, lod og kompas, de internationale styringsregler, nød- og taakesignaler samt redningsapparater. Istedenfor dette vidnesbyrd kan træde attest for bestaat styrmandseksamen eller eksamen ved et av de under fiskeridirektøren hørende navigationskurser;
4. vidnesbyrd om fornødent farvandskjendskap til den rute eller den kyststrækning, hvorfor *certifikat* begjæres, utstedt i fællesskap av en *med skipper- eller styrmandscertifikat forsynt farvandskjendt dampskibsfører, under hvem ansøkeren har gjort betryggende lærling- eller prøvetjeneste, samt to med certifikat forsynte paa vedkommende kyststrækning farvandskjendte lodser eller kystlodser, som i mindst 3 aar har drevet og fremdeles driver lodsning væsentlig av dampskibe som fast erhverv. Vedkommende dampskibsfører attesterer paa vidnesbyrdet, at utstederne opfylder de anførte betingelser.* Istedenfor saadant vidnesbyrd kan træde vidnesbyrd for bestaat prøve i farvandskjendskap ved en offentlig sjømandsskole overensstemmende med § 2;
5. vidnesbyrd om orden, paalidelighet og ædruelighet.

§ 2. Til saadan tid og ved de offentlige sjømandsskoler, som vedkommende regjeringsdepartement bestemmer, avholdes eksamen til erhvervelse av de i § 1 punkt 3 første del og punkt 4 sidste del omhandlede vidnesbyrd.

---

*) Bekjendtgj. 17 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

[1]) Se Ot. med. nr. 2, dok. nr. 51. Indst. O. nr. 71. St.tid. forh. i Ot. side 1410—1416, i Lt. 647.

15 aug. Nr. 8.

Eksamen avholdes av en kommission bestaaende av sjømandsskolens bestyrer *samt av en farvandskjendt dampskibsfører og en lods eller kystlods, de to sidstnævnte medlemmer av kommissionen opnævnt av vedkommende regjeringsdepartement.*

For hver dag en *dampskibsfører, lods eller kystlods* fungerer som medlem av eksamenskommissionen, erholder han en godtgjørelse av kr. 8,00, som utredes av statskassen.

Den, som i 2 aar har været *opnævnt* medlem av saadan eksamenskommission, kan frasi sig hvervet.

For adgang til at avlægge den her omhandlede eksamen betales samme avgift, som til enhver tid for adgang til avlæggelse av styrmandseksamen bestemt. Avgiften føres til indtægt paa vedkommende skoles budget. De nærmere bestemmelser om anmeldelse til, avholdelse av og fremgangsmaaten ved eksamenerne fastsættes av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 3. Andragende om *certifikat* som *kystlods* indsendes, ledsaget av fornødne vidnesbyrd, til overlodsen i det distrikt, hvor ansøkeren har sin bopæl.

Hvis et fremlagt vidnesbyrd ikke opfylder denne lovs fordringer eller, hvis overlodsen *forøvrig* finder et fremlagt vidnesbyrd utilfredsstillende, kan han negte *utstedelse av certifikat*, indtil fyldestgjørende vidnesbyrd foreligger.

Overlodsen utfærdiger *certifikat* uten betaling og fører rulle over de *kystlodser, til hvem saadant er meddelt.*

Forsaavidt *certifikatet* hjemler ret til at gjøre tjeneste som *kystlods* i farvand, der ligger utenfor overlodsens distrikt, gir han meddelelse herom til den overlods, i hvis distrikt farvandet ligger. Overlodsen meddeler distriktets lodsoldermænd opgave over de i lodsoldermandskapet bosatte *kystlodser*, og en tilsvarende opgave meddeler lodsoldermændene vedkommende lodsformand.

Paa lodskontoret føres rulle over stedets *kystlodser*, og disse har at gi lodskontoret underretning, hver gang de reiser bort eller kommer tilbake.

De nærmere bestemmelser angaaende *certifikater* og deres utfærdigelse fastsættes av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 4. Den, som ved lovens ikrafttræden har faat bevilling som kjendtmand i henhold til § 1 i lov om kjendtmænd av 15 august 1908, er berettiget til at faa denne bevilling ombyttet med certifikat som kystlods. Derimot maa den, som har faat kjendtmandsbevilling i henhold til samme lovs § 4, forat faa denne ombyttet med certifikat som kystlods godtgjøre, at han opfylder de i nærværende lovs § 1 foreskrevne betingelser; dog kan for hans vedkommende det i § 1 punkt 3 omhandlede vidnesbyrd fra bestyrer av sjømandsskole eller navigationskursus inden 2 aar fra nærværende lovs ikrafttræden erstattes med tilsvarende vidnesbyrd fra

3 mænd, som opfylder de i § 1 punkt 4 fastsatte betingelser for de der nævnte attestutstedere. 15 aug. Nr. 8.

§ 5. Enhver *kystlods* er paa vedkommende overlods's forlangende forpligtet til at underkaste sig fornyet læge-undersøkelse med hensyn til synsevne, farvesans og hørsel, samt til at fremlægge nyt vidnesbyrd for orden, paalidelighet og ædruelighet. *Forsaavidt vedkommende i de sidste 5 aar ikke har utført lodsning paa hele den kyststrækning, hans certifikat gjælder, kan tillike fordres fornyet vidnesbyrd om farvandskjendskap.*

Overlodsen kan inddrage *kystlodsens certifikat,* indtil denne ved vidnesbyrd har godtgjort at være i besiddelse av de fornødne egenskaper.

§ 6. Finder en skibsfører eller reder, at han til sit fartøis veiledning utenfor det ordinære mandskap tiltrænger hjælp av en *farvandskjendt mand,* skal han, forsaavidt han ikke hertil anvender en i henhold til lodsloven ansat lods, benytte *kystlods,* som har *certifikat* i henhold til *nærværende lov.*

Denne bestemmelse kommer ikke til anvendelse paa krigsfartøier og fartøier, som er lodspligtige.

Hvis det ved forespørsel paa lodskontoret, eller hvor saadant ikke findes, ved undersøkelse paa stedet, viser sig, at *kystlods* ikke er at faa, kan en anden mand antages til fartøiets veiledning.

Nærmere regler og takster for benyttelsen av *kystlods* kan fastsættes av Kongen.

§ 7. Naar en *kystlods* har paatat sig at veilede et fartøi, regnes han like med lodser i henseende til lovgivningens bestemmelse om straf og ansvar iøvrig.

§ 8. Skibsfører eller reder straffes for overtrædelse av denne lovs bestemmelser efter den almindelige borgerlige straffelovs § 418.

§ 9. Fra den tid nærværende lov træder i kraft, ophæves lov om kjendtmænd av 15 august 1908. Kjendtmænd, som har bevilling i henhold til sidstnævnte lov uten at ha erholdt certifikat som kystlodser i henhold til nærværende lovs § 4, vedblir at benævnes kjendtmænd. Forøvrig gjælder med hensyn til disses rettigheter og pligter, hvad der i denne lov er bestemt om kystlodser undtagen § 5, 2det punktum.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29, jfr. § 39, bestemmes, at det paa en strækning i sjøen utenfor Fjelddalselven i Vestre Molands herred, Nedenes amt, der begrænses av en ret linje, trukket fra et indhugget kryds i en fjeldodde søndenfor Aarebugten paa østre side av elve-utløpet til et lignende kryds i det saakaldte Salebustadfjeld paa den 15 aug.

*) Bekjendtgj. 17 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

15 aug. vestre side av Fjelddalsbugten — indtil videre skal være forbudt at benytte kastenot, sættegarn, kilenot og lignende redskaper.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

15 aug. **Kongelig resolution,** hvorved det bl. a. paalægges sognepresten i Ytterøens prestegjeld under Nordre Indherreds provsti i Trondhjems stift 2 ganger aarlig vaar og høst efter Trondhjems biskops nærmere bestemmelse at fremmøte paa Fines hjælpekirkegaard i Verrans annekssogn av nævnte prestegjeld for at jordfæste der nedsatte lik.

15 aug. **Kongelig resolution,** hvorved der til Brydalens kapel i Tyldalens sogn av Tønsets prestegjeld under Nordre Østerdalens provsti i Hamars stift henlægges yderligere 2 gudstjenester aarlig, av hvilke en tages fra hovedkirken og en fra Tyldalens annekskirke, og som tillikemed de kapellet tidligere ved kongelig resolution av 12 februar 1883 tillagte 4 gudstjenester blir at avholde til saadan tid, som Hamar biskop nærmere bestemmer.

15 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. De av herredsstyrerne i Leka prestegjeld i Trondhjems stift i møter den 7 august og 2 december 1910 fattede beslutninger om, at den natteholdstold, som har været erlagt til sognepresten av de matrikulerte bruk i prestegjeldet, skal avløses mot en aarlig erstatning av kr. 100,00 fra 1 januar 1908 at regne — godkjendes i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 30, 2det led.

II. Den nævnte erstatning tillates indløst mot det tyvedobbelte beløp, saaledes at Leka og Gravik kommuner hver indbetaler et beløp av kr. 1000,00 — med kr. 100,00 i 10 paa hverandre følgende aar fra 1 januar 1908, — hvorhos der svares 4 pct. aarlig rente fra samme dag av den til enhver tid gjenstaaende del av beløpet.

III. Indløsningssummene blir at indbetale til Kirkedepartementet for at indtages i Oplysningsvæsenets Fond som en Leka sogneprestembede tilhørende kapital, hvorav de aarlige renter — efter fradrag av sedvanlig indkassationssalær — blir at utbetale til sognepresten som skyssgodtgjørelse paa hans reiser til og fra hovedkirken for at holde gudstjeneste og konfirmantforberedelse der.

15 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Hatengs skolehus i Lyngens sogn av Lyngens prestegjeld i Tromsø stift tillates indviet til kapel til bruk for befolkningen i Storfjordens distrikt, efterat det i dette øiemed er ombygget efter en fremlagt plan, dog

under iagttagelse av de bemerkninger ved samme, som er fremsat av statens bygningsinspektør i hans erklæring av 5 december 1908. 15 aug.

II. Til kapellet, som blir at benævne Hateng kapel, henlægges 5 gudstjenester aarlig, der tages av de hovedkirken tilliggende og blir at avholde til saadan tid, som Tromsø biskop nærmere bestemmer.

III. — — — — —

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa de av Larviks sparebanks forstanderskap i møte den 19 mai 1911 vedtagne ændringer av §§ 2—5—7, 10, 14, 18—21, 24, 26, 30, 31, 35, 37 og 41 i bankens ved høieste resolution av 16 oktober 1891 stadfæstede plan. 15 aug.

Bruksregler *) for Frosta statsalmenning i Frosta, approbert av Landbruksdepartementet 15 august 1911. 15 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvorefter ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad Republikken Portugal, Sverige og Rumænien har ratifisert Genfkonventionen av 6 juli 1906 om forbedring av saarede og sykes skjæbne i armeer i felten. Meddelelse om ratifikationerne er kommet forbundsraadet i hænde henholdsvis 12 juli, 13 juli og 3 august d. a. 16 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvorefter ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad Republikken Costa-Rica har sluttet sig til Genf-konventionen av 6 juli 1906 om forbedring av saarede og sykes skjæbne i armeer i felten, og at denne tilslutning er definitiv, idet der er hengaat et aar siden den blev tilkjendegit, uten at nogen indsigelse mot den er fremkommet til Forbundsraadet fra nogen av de kontraherende magter. 16 aug.

Grundlovsbestemmelse **)[1]) til forandring i grundlovens § 13. 18 aug.

Grundlovens § 13 skal herefter lyde saaledes:

Under Kongens Reiser inden Riget kan han overdrage Rigets Bestyrelse til Statsraadet. Dette skal føre Regjeringen i Kongens Navn og paa hans Vegne. Det skal ubrødelig efterleve, saavel denne Grundlovs Bestemmelser, som de særskilte dermed overensstemmende Forskrifter, som Kongen i Instruktion meddeler.

---

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor reglene er indtat.

**) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se dok.nr. 81 f. 1908, forslag nr. 1, I; jfr. St.prp. nr. 92, f. 1908. Indst. S. nr. 120. St.tid. side 2653.

18 aug. Forretningerne afgjøres ved Stemmegivning, hvorved, i Tilfælde at Stemmerne ere lige, Statsministeren eller, i dennes Fraværelse, det første af de tilstedeværende Medlemmer af Statsraadet har tvende Stemmer.

Om de Sager, som Statsraadet saaledes afgjør, har det at give Indberetning til Kongen.

18 aug. **Grundlovsbestemmelse***)[1]) til forandring i grundlovens § 22.

Grundlovens § 22 skal herefter lyde saaledes:

Statsministeren og de øvrige Statsraadets Medlemmer samt de Embedsmænd, som ere ansatte ved dets Kontorer eller ved Diplomatiet eller Konsulatvæsenet, civile og geistlige Overøvrigheds-Personer, Regimenters og andre militære Korpsers Chefer, Kommandanter i Fæstninger og Høistbefalende paa Krigsskibe kunne, uden foregaaende Dom, afskediges af Kongen, efterat han derom har hørt Statsraadets Betænkning. Hvorvidt Pension bør tilstaaes de saaledes afskedigede Embedsmænd, afgjøres af det næste Storthing. Imidlertid nyde de to Trediedele af deres forhen havte Gage.

Andre Embedsmænd kunne ikkun suspenderes af Kongen, og skulle da strax tiltales for Domstolene, men de maa ei, uden efter Dom, afsættes, ei heller, mod deres Vilje, forflyttes.

Alle Embedsmænd kunne, uden foregaaende Dom, afskediges, naar de have naaet en ved Lov fastsat Aldersgrænse.

18 aug. Nr. 1. **Lov***)[2]) om forandring i lov om det kongelige Frederiks universitet av 9 oktober 1905.

Paragraf 19 i lov om det kongelige Frederiks universitet av 9 oktober 1905 skal herefter lyde saaledes:

§ 19. Ved samtlige universitetseksamener utføres prøven, saafremt intet særlig derom ved lov bestemmes, i almindelighet av professorerne eller ifølge vedkommende fakultets tilkaldelse av andre ved Unisersitetet beskikkede lærere (§ 24 første avsnit) eller stipendiater (§ 45).

Den specielle ordning av de under et fakultet henhørende eksamener i henhold til gjældende reglementer ligger under fakulteterne. Saafremt et fakultet har flere professorer end dem, som holder forelæsninger og øvelser over fag henhørende under nogen eksamens fagkreds, danner disse sidste fakultetets eksamensdeputation og ordner de under fakultetet henhørende eksamener.

---

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovt. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Dok. nr. 81, f. 1908 nr. 1, II. Indst. S. nr. 95. St.tid. side 2650—2652.

[2]) Se dok. nr. 39. Indst. O. nr. XVII, St.tid. forh. i Ot. side 1833—1867, i Lt. 700—704.

Al eksamination er offentlig. I bedømmelsen deltar altid 18 aug.
en eller flere censorer. Av de eksaminatorer og censorer, som Nr. 1.
foretar bedømmelsen ved Universitetets eksamener, skal saavidt mulig mindst én tages utenfor universitetslærernes kreds. Opnævnelsen av eksaminatorer og censorer utenfor Universitetet foretages av Kongen.

Kongen kan, forsaavidt de fornødne midler dertil haves, efter indstilling fra vedkommende fakultet og kollegiet la en del av de praktiske prøver avholde utenfor Universitetet.

Ved den teologiske embedseksamen ledes og avholdes prøven av en eksamensdeputation bestaaende av 6 medlemmer, hvorav 3 er medlemmer av det teologiske fakultet og 3 opnævnes blandt teologer og geistlige utenfor Universitetet. De skriftlige opgaver ved denne eksamen fastsættes av det samlede teologiske fakultet og eksamensdeputationens medlemmer utenfor Universitetet. Nærmere bestemmelser om den teologiske embedseksamens ordning gives ved reglement av Kongen.

Vidnesbyrd om bestaat embedseksamen utfærdiges av vedkommende fakultet.

Lov*) [1]) om forandring i lov om høiere almenskoler I aug.
av 27 juli 1896. Nr. 2.

I.

§ 10 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 skal herefter lyde saaledes:

Avvikelser fra bestemmelserne i §§ 5, 6, 8 og 9 om fagkredsen og undervisningsmaalene kan tilstedes av overstyret, naar skolekursets længde ikke derved forkortes, naar fagkredsen ikke væsentlig indskrænkes, og naar maalet for den samlede undervisning med hensyn til kundskap og dygtighet ikke nedsættes og avgangsprøverne ikke derved gjøres lettere.

Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme, at der i enkelte gymnasier indtil videre skal undervises i latin. Hvilke fag eller dele av fag elever, der læser latin, ikke deltar i, bestemmes ved reglement.

I middelskolen skal der dog med overstyrets godkjendelse være adgang til — med eller uten tillæg av undervisning paa andre omraader — at la et av de fremmede sprog utgaa av fagkredsen og at indskrænke undervisningen i matematik til et praktisk kursus i geometrisk konstruktion med dertil knyttede utmaalinger og beregninger.

Før avgjørelsen træffes, skal skoleraad, forstanderskap og undervisningsraadet ha avgit erklæring i saken.

---

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovt. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Ot.prp. nr. 29. Indst. O. nr. 91. St.tid. forh. i Ot. side 1819—1820, i Lt. 700.

18 aug. Nr. 2. Meddelelse om, at saadanne avvikelser er blit tillatt, gives Stortinget i forbindelse med budgetforslaget for de høiere skoler.

Ved en offentlig middelskole, som er kombinert med en underofficersskole, kan haandgjerning og sang utgaa av fagkredsen.

II.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

18 aug. Nr. 3. **Lov** *)[1]) om utvidelse av kjøpstaden Sarpsborgs grænser.

§ 1. Fra 1 januar 1912 skal efternævnte dele av Tune herred overgaa til kjøpstaden Sarpsborg, nemlig:

Gaardsnr.	92,	bruksnr. 1,	Borregaard,
—	92,	— 2,	Øststad,
—	92,	— 3,	Nordstad,
—	92,	— 4,	Sørstad,
—	92,	— 5,	Borgevold,
—	1,	— 2,	Maugesten østre,
—	2,	— 1,	Maugestentangen

samt den del av gaards-nr. 62, bruks-nr. 1, Lande, der ligger mellem den nuværende bygrænse og Thorsbækken i syd og øst, Borregaards plads Kurland i nord samt i vest veien, der i ret vinkel skjærer Thorsbækken ved pladsen Opsand.

Byens grænse vil efter dette bli:

Fra Glommens midtstrømslinje ved Sandesunds dampsag efter de gamle grænsestener X W V U T S R P, Thorsbækken op til Kurlandstjernet, fortsætter saa langs Thorsbækken, til denne ved pladsen Opsand skjærer en vei, der danner grænsen mellem Borregaards gods og gaards-nr. 62, bruks-nr. 1, Lande; følger saa i nordlig retning grænsen mellem sidstnævnte to eiendomme i ret linje til en røs i skogen, følger saa grænsen nordover mellem Borregaards gods og Kristian Johannesens eiendom, gaards-nr. 62, bruks-nr. 6, Lande, og fremdeles i samme rette linje til en varde paa toppen av fjeldet Jomfrusadel, hvorfra den bøier i østlig retning og danner derefter i ret linje grænsen mellem Borregaards gods og gaards-nr. 1, bruks-nr. 1, Maugesten østre og vestre, indtil den ved en ener træffer gjærdet om indmarken til pladsen Baterød under Borregaard. Grænsen følger nu i nordlig, senere mer østlig retning gjærdet mellem nævnte plads Baterød og gaarden Maugestens utmark, bøier saa ret mot øst og følger gjærdet mellem pladsen Baterød under Borregaard og Maugestensbraaten under Maugesten, til den

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Ot. prp. nr. 6. Indst. O. XII. St.tid. forh. i Ot. side 1419—1447; i Lt. 647—649.

træffer Glommen og fortsætter i gjærdets retning til midtstrøms- 18 aug.
linjen i Glommen, følger derefter midtstrømslinjen forbi Sarps- Nr. 3.
fossen og træffer nedenfor denne den gamle bygrænse i midt-
strømslinjen utenfor grænsesten N og fortsætter i midtstrøms-
linjen til grænsesten X ved Sandesunds dampsag.

§ 2. Foran beskrevne grænselinje blir paa statskassens bekostning at opgaa og nærmere bestemme samt ved lovlige skifte- og skjelstener at utvise under en forretning, som avholdes av de mænd, som Kongen dertil utnævner, saa betimelig, at den senest inden utgangen av 1911 av Kongen kan være stadfæstet.

§ 3. De dele av Tune herred, som ved denne lov henlægges til kjøpstaden Sarpsborg, skal — forsaavidt det ikke tidligere er skedd — fra 1 januar 1912 utgaa av landets matrikel og i enhver henseende henhøre under kjøpstaden Sarpsborg. Dog skal dette ikke ha nogen indflydelse paa den odel, som for tiden maatte hvile paa jord, der som følge av nærværende lov overgaar fra landet til kjøpstaden.

§ 4. De personer, som ved denne lovs ikrafttræden er bosat paa de strækninger, der ifølge § 1 overgaar til kjøpstaden, skal med hensyn til erhvervelse og utøvelse av stemmeret i medhold av formandskapsloven for kjøpstæderne ansees, som om de hadde været bosat i kjøpstaden i det tidsrum, hvori de har bodd i de omhandlede strækninger.

§ 5. De personer, som den 30 september 1911 har bopæl inden de dele av Tune herred, som efter denne lov skal overgaa til kjøpstaden Sarpsborg, ansees fra 1 januar 1912 med hensyn til skattepligt som henhørende under kjøpstaden og blir at iligne kommuneskatter i likhet med dens øvrige indvaanere. Dette gjælder dog ikke de personer av Tune herred, der inden 15 oktober 1911 flytter utenfor den nye kjøpstadsgrænse.

§ 6. Det Borregaard tilliggende særskilte fattig- og skolevæsen ophæves fra 1 januar 1912. De overgangsbestemmelser, som i den anledning maatte findes fornødne, gives av Kongen.

De personer, som den 31 december 1910 hadde bopæl inden de strækninger av Tune herred, som ved denne lov overgaar til kjøpstaden Sarpsborg, og ikke er utflyttet derfra til noget andet sted end nævnte kjøpstad senest inden 1 januar 1912, skal fra sidstnævnte tid med hensyn til fattigforsørgelse — forsaavidt denne ikke paahviler noget andet fattigdistrikt end Tune eller Borregaards gods — ansees for at ha hjemstavn i Sarpsborg, hvad enten de i mellemtiden har nydt fattigunderstøttelse eller ikke. Ved siden av denne forskrift skal dog de lovbud, som tillægger hustruen mandens, manden hustruens og barnene forældrenes hjemstavn, bringes i anvendelse, saafremt

18 aug. Nr. 3.

manden, hustruen eller forældrene er i live, naar de omhandlede strækninger overgaar fra Tune herred til kjøpstaden Sarpsborg.

§ 7. De personer, som i medhold av den gjældende lovgivning fra 1 januar 1911 har drevet handel eller haandverk paa de dele av Tune herred, der ifølge § 1 henlægges under Sarpsborg, skal fremdeles være berettiget til at vedbli den av dem drevne næring. Dog har de for at kunne nyde denne ret inden 1 januar 1912 at melde sig for magistraten, hvorhos de skal betale kommuneskatter og overta kommunale ombud like fuldt som byens øvrige borgere.

§ 8. Bygninger paa de ved denne lov i Sarpsborg indlemmede strækninger nyder ikke godt av den nedsættelse i brandkontingenten, som i medhold av lov av 31 mars 1860 § 1, jfr. lov av 26 mai 1866 § 8 litr. G, lov av 3 mai 1873 § 1 og lov av 31 mai 1890 § 6 er eller maatte bli tilstaat bygninger paa det ældre territorium. Hvorvidt og i hvilken utstrækning nogen saadan nedsættelse i tilfælde blir at tilstaa nogen del av bebyggelsen paa de indlemmede strækninger, bestemmes av Kongen.

§ 9. Ved skjøn avgit av 3 utenfor de omhandlede kommuner boende mænd, hvorav amtmanden i Smaalenene opnævner 2 og Justisdepartementet opnævner 1, blir at avgjøre, hvor stor erstatning Sarpsborg skal utrede til Tune kommune for indtægtstap, som sidstnævnte kommune antages at lide ved, at de i § 1 omhandlede strækninger henlægges under Sarpsborg by. Inden 2 maaneder efter skjønnets avholdelse kan enhver av parterne begjære overskjøn, som i tilfælde avgives av 5 mænd, hvorav amtmanden i Smaalenene efter de samme regler opnævner 3 og Justisdepartementet 2. De nærmere regler for skjønnenes avholdelse avgives av Justisdepartementet. Omkostningene ved skjønnene fastsættes av Justisdepartementet. De bæres for underskjønnets vedkommende av Sarpsborg og fordeles for overskjønnets vedkommende efter overskjønsmændenes bestemmelse.

18 aug. Nr. 4.

Lov*)[1] indeholdende forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 august 1908.

I.

Efternævnte bestemmelser i lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 august 1908 skal herefter lyde som følger:

§ 1. *Følgende her i landet hjemmehørende personer skal i den utstrækning, som nedenfor i § 10 er fastsat, være forsikret overensstemmende med denne lovs forskrifter:*

a) Fiskere og fangstmænd, som driver næring ved saltvands-

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Ot. prp. nr. 19. Dok. nr. 58 og nr. 66. Indst. O. nr. 83. St.tid. forh. i Ot. side 1656—1678; 1749—1769; i Lt. 699.

fiskeri eller med fangst av dyr i havet — alene eller i for- 18 aug.
bindelse med anden næring — samt personer, som tilhører Nr. 4.
fisker- eller fangstfartøiers mandskap (derunder førere, maskinister, fyrbøtere og kokker).

b) Personer, som helt eller delvis ernærer sig ved beskjæftigelse i smaaskibsfarten (med fartøier av bruttodrægtighet under 50 registerton for seilskibe og 15 ton for dampskibe, dog ikke under 4 bruttoton).

§ 3. Forsikringens formaal er understøttelse av den forsikrede eller hans efterlatte overensstemmende med nedenstaaende regler, naar den forsikrede er død som følge av eller kommet til skade ved ulykke:

a) Under utøvelse av fiskeri eller fangst, derunder indbefattet arbeide eller færdsel paa land eller sjø foranlediget ved næringen og ved fangstens behandling og avsætning.

b) Under smaaskibsfart, derunder indbefattet arbeide med lastning og losning samt arbeide eller færdsel paa sjøen foranlediget ved næringen.

c) Under færdsel paa sjøen utenfor næringen.

I det under c nævnte tilfælde er det dog kun dødsfald ved drukning eller ulykke under seilas, som gir ret til erstatning.

Hvad der i denne lov er bestemt om dem, som er døde av ulykke, gjælder ogsaa, uten hensyn til dødsaarsak, de efter loven forsikrede personer, som er døde under fangstekspeditioner med overvintring i de arktiske farvand.

§ 4. Indtræder der under de i foregaaende paragraf nævnte forhold et ulykkestilfælde, har vedkommende forsikrede eller hans efterlatte krav paa nedennævnte ydelser:

a) Har ulykkestilfældet medført en arbeidsuførhet, som erklæres for at være av blivende beskaffenhet, tilkommer der den tilskadekomne en pengesum, der bestemmes efter graden av arbeidsuførheten, idet dog skade under 20 pct. ikke gir ret til erstatning. Er arbeidsuførheten fuldstændig, skal pengesummen utgjøre kr. *1000,oo* en gang for alle. Er arbeidsevnen kun forringet, skal pengesummen utgjøre en i forhold til forringelsen beregnet del av denne sum.

b) Naar ulykke medfører en forsikrets død inden aarsdagen efter ulykkestilfældet, tilkommer der den avdødes efterlatte en skadebot stor kr. *1000,oo* — et tusen kroner — en gang for alle, i tilfælde dog med fradrag av det beløp, som er vedkommende utbetalt i henhold til litra a.

Ret til skadebot for dødsfald har i nedennævnte orden og klasser:

1. Avdødes egtefælle, naar egteskapet er indgaat før ulykkeshændelsen og samlivet ikke dengang var ophørt.

2. Avdødes i eller utenfor egteskap fødte barn, like overfor hvilke han hadde forsørgelsespligt.
3. Avdødes forældre.
4. Andre personer, *hvis det kan bevises, at deres forsørgelse i væsentlig grad vilde være avhængig av den forulykkede.*

Klasse med nærmere ret utelukker helt fjernere klasse.

Er nogen, som indgaar under nærværende lovs bestemmelser, forsikret i henhold til lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove, bortfalder erstatning efter nærværende lov, hvis det ham overgaaede ulykkestilfælde medfører erstatning efter ulykkesforsikringsloven [1]).

§ 6. Krav paa skadebot skal snarest mulig og senest *seks* maaneder efter ulykkestilfældet, eller efterat vedkommende efterlatte er blit vidende derom, indgives til Riksforsikringsanstaltens tilsynsmand. Senere end *to* aar efter ulykkestilfældet kan intet krav fremsættes. Tilsynsmanden skal snarest mulig undersøke, om den forulykkede findes indført i de i § 10 omhandlede fortegnelser over forsikrede, samt indhente oplysning om aarsaken til og de nærmere omstændigheter ved ulykkestilfældet og om de efter denne lov skadebotberettigedes navn og bopæler. Med disse oplysninger indsendes skadebotkravet uopholdelig til Riksforsikringsanstalten, der, om den finder det fornødent, kan la opta retslige forklaringer om de nærmere omstændigheter ved ulykkestilfældet overensstemmende med reglene i § 17 i lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894.

§ 9. Til dækkelse av skadebøter og utgifter ved lægeerklæringer erlægger enhver forsikret for kalenderaaret en præmie av kr. 1,50. *Desuten avgives hvert aar av havnefondets indtægter* [2]) *kr. 110 000,00 som bidrag til forsikring av fiskere og fangstmænd.*

Endelig tilskyter statskassen aarlig som bidrag til forsikringen av de i smaaskibsfarten beskjæftigede kr. 1,00 pr. person, regnet efter det foregaaende aars mandtalslister (§ 10). Overskud av aarets indtægter avsættes til et reguleringsfond, hvorav ydes bidrag til dækkelse i fornødent fald av senere aars utgifter. De forsikringen tilhørende midler av enhver art holdes av Riksforsikringsanstalten adskilt fra dennes øvrige midler.

Findes det nødvendig, kan Kongen med Stortingets samtykke fastsætte forhøielse av præmien for den gjenværende del av det i § 16 nævnte tidsrum.

§ 12. Der skal være adgang for de personer, der omfattes av nærværende lov, til mot en forhøielse av præmien at tegne

---

[1]) Jfr. lov av 18 aug. 1911, nr. 5, § 3, sidste led.
[2]) Lov av 24 mai 1873 og 19 aug. 1908.

en frivillig forsikring med høiere skadebot for arbeidsuførhet og dødsfald efter følgende klasser og ydelser: 18 aug. Nr. 4.

	Dødsfalds-skadebot.	Invaliditets-skadebot.	Tillægs-præmie.
	Kr.	Kr.	Kr.
2den klasse	1 400,00	1 400,00	1,40
3dje klasse	1 800,00	1 800,00	2,80

Foruten foranstaaende tillægspræmie har den forsikrede ogsaa at betale den for den tvungne forsikring fastsatte præmie kr. 1,50.

Den, der ønsker at tegne denne høiere forsikring, har inden 15 januar i forsikringsaaret eller, i tilfælde av senere indmeldelse, samtidig med denne, at anmelde for vedkommende kommune, efter hvilken av ovennævnte klasser forsikring ønskes, og han opføres i overensstemmelse hermed paa kommunens liste mot erlæggelse av saavel den tvungne som tillægspræmien.

Forøvrig gjælder med hensyn til præmier og skadebot de samme regler som for den tvungne forsikring.

II.

Denne lov træder i kraft saaledes: Forandringene i § 1, § 3 bokstav b, § 4 bokstav a og b, § 9 og § 12 fra 1 januar 1912. De øvrige bestemmelser træder i kraft straks, og forsaavidt angaar bestemmelsen i § 6, 1ste punktum saaledes, at den gjøres gjældende for alle under loven indgaaende ulykker, som er indtruffet efter 1 januar 1910.

Lov *) [1]) om ulykkesforsikring for sjømænd. 18 aug. Nr. 5.

§ 1. Efter denne lov forsikres bemandingen paa norske fartøier, som anvendes i utenriksk eller indenriksk fart, herunder indbefattet fart paa indsjøer og elver, forsaavidt vedkommende fartøier har en bruttodrægtighet av 50 registerton eller derover for seilfartøier eller av 15 registerton eller derover for dampfartøier.

Ved bemanding skal forstaaes personer, som av reder eller skibsfører er antat til tjeneste ombord, uanset om de hører til det egentlige skibsmandskap eller ikke, naar de nyder de samme rettigheter som dette; kfr. sjøfartsloven § 108.

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
[1]) Se Ot. prp. nr. 4, dok. nr. 66. Indst. O. XV. St.tid. forh. i Ot. side 1679—1746, i Lt. 677—699; 704.

18 aug. Nr. 5.

Endvidere forsikres til sjøvæbningen utskrevne mandskaper med befal, som i fredstid avtjener sin vernepligt.

Forsikringen gjælder ogsaa fartøiets fører, selv om han eier fartøiet helt eller delvis.

Undtat fra forsikring er bemandingen paa fartøier, som omfattes av lov av 8 august 1908 om ulykkesforsikring for fiskere.

§ 2. Forsikringen overtages av den ved lov av 23 juli 1894 oprettede riksforsikringsanstalt med garanti av staten som i nævnte lovs § 2 fastsat.

De med bestyrelsen forbundne omkostninger og utgiftene til kontrol med de forsikringspligtige bedrifter og deres opgaver til Riksforsikringsanstalten samt med invalider og skadede utredes av statskassen med den undtagelse, som følger av § 28 sidste led.

De forsikringen tilhørende midler holdes av Riksforsikringsanstalten adskilt fra dennes øvrige midler. Instruks for bestyrelsen utfærdiges av Kongen.

§ 3. Forsikringens formaal er skadesløsholdelse efter nedenstaaende regler i anledning av ulykkestilfælde, som medfører forsikret persons legemsbeskadigelse eller død, samt dødsfald indtraadt som umiddelbar og direkte følge av klimatsygdom og epidemisk sygdom (herunder ogsaa skjørbuk og beri-beri). Forsikringen omfatter tiden fra begyndelsen til avslutningen av tjenesteforholdet, herunder indbefattet befordringen fra land til fartøi og fra fartøi til land samt derhos reise til og fra fartøi i ind- og utland, naar reisen sker paa rederiets eller statskassens bekostning.

Forsikringen skal endvidere omfatte utgiftene ved hjemsendelse paa grund av ulykkestilfælde som ovennævnt, forsaavidt disse utgifter efter lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 98 jfr. § 90 paahviler rederiet.

Rammes en efter denne lov forsikret person av et ulykkestilfælde, som begrunder krav efter lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove [1]), bortfalder krav efter nærværende lov. Er en efter nærværende lov forsikret person for det ulykkestilfælde, som rammer ham, tillike forsikret i henhold til lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 august 1908, bortfalder ethvert krav efter sidstnævnte lov.

§ 4. I tilfælde av legemsbeskadigelse har Riksforsikringsanstalten at utrede en invaliderente til den skadede, utgjørende:

a) I tilfælde av fuldstændig erhvervsudygtighet, saalænge denne varer, 60 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste (jfr. § 9). Fuldstændig erhvervsudygtighet ansees kun at foreligge, hvor vedkommende er uskikket til at drive erhvervsvirksomhet.

---

[1]) Lov 23 decbr. 1899, 12 juni 1906, 30 juni 1908 og 9 juni 1911.

b) I tilfælde av delvis erhvervsudygtighet, saalænge denne varer, en tilsvarende brøkdel av den under litr. a fastsatte erstatning. Delvis erhvervsudygtighet medfører dog ingen ret til erstatning, forsaavidt denne ikke vilde naa op til mindst 5 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste. 18 aug. Nr. 5.

Oppebærer den tilskadekomne invaliderente i henhold til lov av 23 juli 1894 om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. med tillægslove [1]), blir denne at bringe i fradrag, saaledes at den efter nærværende lov tilkommende rente beregnes av forskjellen mellem den efter den sidste skade tilstedeværende erhvervsudygtighet og den, for hvilken rente tidligere er tilkjendt. Paa lignende maate blir at forholde, om en, som oppebærer invaliderente efter nærværende lov, senere blir berettiget til saadan rente efter nysnævnte lov av 23 juli 1894 med tillægslove.

Renten begynder at løpe, efterat sykebehandlingen er avsluttet, dog ikke saalænge den forsikrede har krav paa at beholde sin hyre uten forandring, eller saalænge han vilde hat krav herpaa, om ulykken ikke var paadrat ved egen brøde (jfr. lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 90).

Er den tilskadekomne forpleiet i utlandet, finder rentens tilkjendelse sted efter hans hjemkomst til Norge og efter her foretat læge-undersøkelse. Renten begynder i saa fald at løpe fra og med den dag, den hjemvendte skriftlig har meldt sig til undersøkelse for Riksforsikringsanstalten.

§ 5. Nødvendiggjør ulykken indlæggelse paa sykehus, overtar Riksforsikringsanstalten at utrede de med den forsikredes kur og pleie forbundne utgifter uten ret til refusion av rederne.

Medfører skaden nødvendigheten av fornyet indlæggelse paa sykehus, skal Riksforsikringsanstalten være berettiget til — dog med den i § 7, 1ste punktum angivne begrænsning — at iverksætte saadan mot at utrede de med den fornyede kur og pleie forbundne utgifter.

I den tid, hvori den skadede maatte være indlagt paa sykehus, skal Riksforsikringsanstalten utbetale hans egtefælle og slegtninger en saadan erstatning, som de ifølge § 6 vilde ha krav paa i tilfælde av hans død. Erstatningen begynder dog først at løpe fra den dag, den skadedes ret til hyre ophørte [2]). Den utbetales om mulig ukentlig efterskudsvis.

Oppebærer den skadede rente efter denne lov eller i henhold til lov av 23 juli 1894 om ulykkesforsikring for arbeidere m. v., kan begge renter for den tid, han henligger paa sykehus, inddrages.

---

[1]) Se § 3, note 1.
[2]) Lov 20 juli 1893 nr. 1, § 90.

18 aug. Nr. 5.

For skadede, som omfattes av lov av 18 september 1909 om sykeforsikring[1]), kommer bestemmelserne i denne sidste lov til anvendelse (jfr. dens § 24).

§ 6. Har ulykken eller sygdommen medført døden, skal Riksforsikringsanstalten foruten den skadeserstatning, der maatte være ydet efter §§ 4 og 5, endvidere utrede: 1. begravelsesomkostninger med indtil 50 kr., eller, om begravelsen finder sted i utlandet, med indtil 100 kr. 2. fra dødsdagen livrente til avdødes efterlatte, utgjørende:

A) for gjenlevende enke indtil hendes død eller nyt egteskap 20 pct., samt for hvert efterlatt barn indtil dets fyldte 15de aar 15 pct., eller, dersom det har mistet eller senere mister sin mor, 20 pct. av den avdødes arbeidsfortjeneste (jfr. § 9).

Er egteskapet indgaat efter ulykkens (sygdommens) indtræden, har hverken egtefælle eller barn, avlet efter dette tidspunkt, krav paa nogen erstatning. Det samme gjælder egtefælle, som, da ulykken (sygdommen) indtraadte, levet skilt fra den avdøde uten underhold av denne eller retskrav paa saadant.

Barn av forældre, som ikke har indgaat egteskap med hinanden, har, naar det er avlet før ulykkens (sygdommens) indtræden, samme ret som egtebarn.

Egtefælles og barns livrenter maa ikke tilsammen overstige 50 pct. av arbeidsfortjenesten; fremkommer der efter ovenstaaende beregning et høiere beløp, blir de forskjellige erstatningsberettigedes tilkommende forholdsvis at avkorte, dog saaledes at enken altid tilkommer 20 pct. av arbeidsfortjenesten.

B) for avdødes slegtning eller slegtninger i ret opstigende linje, hvis væsentligste forsørger han var, for tiden indtil deres død, eller indtil deres trang ophører, 20 pct. av den avdødes arbeidsfortjeneste. Dette beløp fordeles likelig mellem de berettigede, dog saaledes at forældre altid utelukker bedsteforældre.

Hvis avdøde efterlater sig egtefælle eller barn eller begge dele, har dog slegtninger i ret opstigende linje i det høieste krav paa en erstatning svarende til forskjellen mellem 50 pct. av den avdødes arbeidsfortjeneste og det beløp, som tilkommer egtefælle og barn.

Bortfalder nogen av de berettigede, indtræder de gjenværende i deres sted efter de ovenfor angivne regler.

I tilfælde av nyt egteskap utbetales til enken det tredobbelte av livrentens aarlige beløp som restgodtgjørelse.

---

[1]) Se navnlig dennes § 1, 2, d.

For de efter denne lov erstatningsberettigede barn beskikkes en verge. 18 aug. Nr. 5.

§ 7. Bor den skadede sammen med egtefælle, barn eller andre slegtninger, kan indlæggelse paa sykehus ikke ske uten den skadedes samtykke, medmindre skadens art stiller fordringer til behandling eller pleie, som efter lægens skjøn ikke kan fyldestgjøres i hjemmet. Negter en skadet at efterkomme en lovlig beslutning om indlæggelse paa sykehus, eller begaar han under ophold paa saadant grovt brud paa lægens forskrifter eller viser saadan opførsel, at han før helbredelsen maa bortvises fra sykehuset, kan efter omstændighetene ret til invalideerente helt eller delvis frakjendes ham, eller, om saadan rente allerede er tilkjendt, denne helt eller delvis inddrages. Saadan erstatning som i § 5, 3dje led bestemt, kan dog ydes hans familie.

§ 8. Utlænding tilkommer ingen erstatning efter denne lov. Fra denne bestemmelse kan dog gjøres undtagelse for de land, med hvilke der av Kongen maatte træffes overenskomst om gjensidighet med hensyn til erstatning for sjøfolk eller deres efterlatte i ulykkestilfælde eller i tilfælde av død paa grund av klimatsygdomme eller epidemiske sygdomme. I saadan overenskomst maa dog ikke indtages bestemmelser, som utvider erstatningen utover de i denne lov for norske borgere fastsatte grænser.

Bestemmelsen i § 5, 1ste led, kommer dog ogsaa uten gjensidighetsoverenskomst til anvendelse, naar den tilskadekomne er utlænding, likesom rederen har ret til at faa godtgjort utlæg til begravelsesomkostninger efter § 6 for utenlandske sjømænd i alle tilfælde, hvor han efter lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 93 har maattet bekoste sjømandens begravelse.

§ 9. Den i §§ 4 og 6 omhandlede arbeidsfortjeneste er bestemt ved lønssatsen i den klasse, hvortil den forsikrede i henhold til § 11 henhører.

Ved beregning av dagpenger regnes maaneden til 30 dage og aaret til 360 dage.

§ 10. Den til erstatningens dækkelse fornødne forsikringspræmie utredes av vedkommende rederier, dels procentvis efter den av de forsikrede oppebaarne arbeidsfortjeneste beregnet overensstemmende med § 11 og dels efter vedkommende fartøiers registertonnage brutto med et bestemt beløp pr. ton.

Præmiesatsene fastsættes av Kongen med forbehold om Stortingets samtykke og saaledes, at forsikringens aarlige præmiebehov beregnes saavidt mulig at skulle dækkes for en halvdel av de beløp, som utredes efter arbeidsfortjenesten og for en halvdel av de beløp, som beregnes av tonnagen.

Forandring av præmiesatserne kan av Kongen under forbehold av Stortingets samtykke til enhver tid foretages, dog saaledes at saadanne forandringer først kan gjøres gjældende

18 aug. Nr. 5.

fra begyndelsen av det kalenderaar, som følger efter det, i hvilket forandringen er foretat.

Beslutning om forandringer maa, naar Stortinget ikke anderledes bestemmer, være behørig bekjendtgjort mindst 2 maaneder, før de skal træde i kraft.

§ 11. Bemandingen blir at henføre til følgende lønsklasser:

1ste klasse med aarsløn kr. 1600,00,
omfattende førere paa fartøier av 300 reg.ton br. eller derover.

2den klasse med aarsløn kr. 1200,00,
omfattende førere paa fartøier under 300 reg.ton br., 1ste maskinister med 1ste klasses certifikat, 1ste styrmænd paa fartøier av 300 reg.ton br. eller derover.

3dje klasse med aarsløn kr. 960,00,
omfattende 1ste maskinister med 2den klasses certifikat, 1ste styrmænd paa fartøier under 300 reg.ton br., understyrmænd, undermaskinister og stuerter.

4de klasse med aarsløn kr. 840,00,
omfattende tømmermænd, baatsmænd, seilmakere, maskinassistenter og kokker.

5te klasse med aarsløn kr. 720,00,
omfattende helbefarne matroser og fyrbøtere.

6te klasse med aarsløn kr. 600,00,
omfattende øvrige ombordværende personer tilhørende fartøiets bemanding.

Præmie erlægges ogsaa for de av bemandingen, der som utlændinger efter § 8 kun er delvis forsikret.

Præmien maa ikke av rederne føres de forsikrede til utgift.

§ 12. Præmie for de til sjøvæbningen utskrevne mandskaper for den tid, hvori disse i fredstid avtjener sin værnepligt, betales av staten. De værnepligtige henføres under følgende i § 11 nævnte klasser: officerer til 2den klasse, underofficerer til 3dje klasse, menige til 5te klasse.

§ 13. Præmiesatserne fastsættes saaledes, at det samlede beløp av præmier danner kapitaldækning av den risiko, som beregnes at paahvile Riksforsikringsanstalten paa grund av dens forpligtelse til at utrede erstatning efter nærværende lov.

Mulige overskud indgaar i forsikringens reservefond.

§ 14. Enhver indehaver av en bedrift, som omhandles i denne lovs § 1, har — for ældre bedrifters vedkommende inden 6 maaneder før nærværende lovs ikrafttræden og for nye bedrifter inden 8 dage før bedriftens paabegyndelse — at indgi skriftlig anmeldelse i to eksemplarer efter en av Riksforsikringsanstalten avfattet formular.

Anmeldelsen tilstilles tilsynsmanden paa skibets hjemsted og indsendes av ham straks til Riksforsikringsanstalten. Denne træffer derefter avgjørelse med hensyn til forsikringspligten og dennes omfang m. v., hvorom vedkommende indehaver snarest mulig gives skriftlig underretning. 18 aug. Nr. 5.

Den i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 70 paabudte avregningsbok skal indeholde de for den forhyrede nødvendige oplysninger om forsikringen.

Ved paamønstring av mandskap og ved forelæg av mandskapslister (jfr. lov av 29 juni 1888 § 12) paahviler det vedkommende indrulleringsbetjent eller mønstringsmand at paase, at skibet er indmeldt til forsikring. Er saa ikke skedd, eller kan skibsføreren ikke fremvise legitimation for, at indmeldelse har fundet sted, har indrulleringsbetjenten eller mønstringsmanden straks at gi tilsynsmanden paa stedet fornøden underretning.

Forsikringen begynder fra det øieblik, loven er traadt i kraft eller bedriften er begyndt, hvad enten anmeldelse har fundet sted eller ikke.

§ 15. Vedkommende regjeringsdepartement, hvori rikets skibsmatrikel i henhold til lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 føres, har ukentlig til Riksforsikringsanstalten at oversende opgaver over registrerte eiendomsoverdragelser av skibe samt opgaver over skibe, som i henhold til samme lovs §§ 28 og 29 utgaar av skibsmatrikelen.

§ 16. Forsikringspræmien erlægges halvaarlig pr. 1 april og 1 oktober med saadanne forskud, som av Riksforsikringsanstalten bestemmes.

Præmier paa mindre beløp end kr. 25,00 pr. aar blir dog at indbetale forskudsvis i én termin efter Riksforsikringsanstaltens nærmere bestemmelse.

For kortvarige bedrifter og for virksomheter, som kun foregaar til enkelte tider av aaret, kan Riksforsikringsanstalten fordre forskudspræmien indbetalt i én termin og til den tid, som av Riksforsikringsanstalten for hvert enkelt tilfælde maatte bestemmes.

Den endelige præmie beregnes for hvert fartøi efter fartstiden pr. kalenderaar og paa grundlag av de i §§ 10 og 11 opstillede regler om tonnage og lønningssum. For den tid, i hvilken fartøiet er oplagt, beregnes ikke præmie. Dog skal den tid, som medgaar til utsendelse og hjemsendelse av mandskap, medregnes.

Ved præmieberegningen regnes maaneden til 30 dage og aaret til 360 dage.

Opgave over fartstid har rederne at indsende til Riksforsikringsanstalten inden to maaneder efter kalenderaarets utløp

18 aug. Nr. 5.

eller, forsaavidt fartøiet er lagt i oplag inden aarets utgang uten noget paamønstret mandskap ombord, inden en maaned, efter at dette er skedd. Hvert 5te aar, første gang den 1 oktober 1917, skal rederne til Riksforsikringsanstalten indsende opgave over besætningens sammensætning og antal, hvorefter det for vedkommende skib fastsatte lønningsbeløp revideres.

Riksforsikringsanstalten kan, om saa maatte findes hensigtsmæssig, paa egen haand istandbringe det fornødne opgjør.

I dette øiemed, saavelsom ogsaa naar Riksforsikringsanstalten ellers finder grund til at forvisse sig om de avgivne opgavers rigtighet, kan den la gjennemgaa de bedriften vedkommende regnskapsbøker og lister, hvorav de forsikredes antal og stilling ombord kan erfares.

Indrulleringsbetjentene og mønstringsmændene er derhos forpligtet til at bistaa Riksforsikringsanstalten med de opgaver, som denne maatte begjære i anledning av forsikringen.

Skyldige præmiebeløp har samme fortrinsret som de i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 267 omhandlede offentlige avgifter. Forøvrig har præmien i reders bo samme prioritet som skatter og kan inddrives ved utpantning av tilsynsmanden eller av de tjenestemænd, til hvilke avholdelse av utpantninger i almindelighet er henlagt.

§ 17. Indtræffer en ulykke, som vil kunne medføre erstatning efter denne lov, har skibsføreren at antegne begivenheten og de nærmere omstændigheter, hvorunder den er foregaat, i skibsjournalen samt at utfylde et til saadant bruk utfærdiget skema.

Det utfyldte skema samt en ordret utskrift av journalen tilstilles, hvis første anløpssted er her i riket, Riksforsikringsanstaltens tilsynsmand paa stedet, hvorefter denne anstiller de undersøkelser, som yderligere maatte paakræves, forsaavidt dertil er anledning. Samtlige dokumenter blir derefter av tilsynsmanden med dennes indberetning snarest mulig at indsende til Riksforsikringsanstalten.

Befinder skibet sig i fremmed farvand, har skibsføreren at overlevere de ovennævnte papirer til konsulen i den første havn, hvortil skibet kommer. Denne prøver nærmere de mottagne dokumenter samt indsender dem til vedkommende regjeringsdepartement, ledsaget av læge-erklæring fra vedkommende sykehuslæge eller fra en anden paa stedet boende læge tillikemed mulige yderligere oplysninger, blandt andet om, hvorvidt skaden kan ansees paadrat ved egen brøde.

Efterlates den skadede i havn, hvor ingen norsk konsul findes, har skibsføreren at indsende foran omhandlede utskrift av journalen tillikemed indberetningen, begge forsynt med bevidnelse av skibets næstkommanderende, til nærmeste konsul til

videre forføining som oven nævnt. Vedkommende konsul indhenter fornøden læge-erklæring. 18 aug. Nr. 5.

Riksforsikringsanstalten kan, hvis den dertil finder foranledning, la opta sjøforklaring [1]) eller retslig avhørelse til yderligere opklaring av ulykken og dens følger.

De ovennævnte indberetninger og læge-erklæringer opstilles paa skemaer, utfærdiget av Riksforsikringsanstalten, og av hvilke skemaer skibsføreren skal ha et tilstrækkelig antal ombord, likesom de av Riksforsikringsanstalten gjennem vedkommende regjeringsdepartement tilstilles rikets konsulater.

De med erhvervelse av læge-erklæring forbundne omkostninger utredes av Riksforsikringsanstalten.

§ 18. Avgaar forsikret person ved døden som følge av nogen i § 3 nævnt sygdom, har skibsføreren at indsende anmeldelse om dødsfaldet paa det av Riksforsikringsanstalten utfærdigede skema til nærmeste tilsynsmand eller konsul, alt efterson første anløpssted er i eller utenfor riket, ledsaget av, saavidt dertil er anledning, dødsattest utfærdiget av læge samt ordret utskrift av, hvad skibsjournalen indeholder om saken.

Tilsynsmand eller konsul videresender de mottagne dokumenter som i § 17 fastsat, ledsaget av mulige yderligere oplysninger.

Efterlates forsikret person i land som lidende av nogen i § 3 nævnt sygdom, har skibsføreren derom at avgi anmeldelse til nærmeste konsul eller tilsynsmand, som i tilfælde av sygdommens dødelige utgang videresender den, ledsaget av dødsattest fra vedkommende læge samt mulige yderligere oplysninger.

De med erhvervelse av dødsattest forbundne utgifter utredes av Riksforsikringsanstalten.

Finder Riksforsikringsanstalten det efter omstændighetene paakrævet, kan den la opta sjøforklaring [1]) eller retslig avhørelse.

§ 19. Er skib eller skibsmandskap, som omfattes av denne lov, blit borte under omstændigheter, som lar formode, at det er forulykket, har rederiet senest inden 14 dage efter utløpet av den i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 258 bestemte frist at avgi anmeldelse herom til Riksforsikringsanstalten ledsaget av opgave over bemandingens navn, stilling ombord m. v. samt om mulig av opgave over de efterlattes navn og opholdssted. Renten begynder at løpe fra den i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 93 jfr. § 67 nævnte frist for hyrens ophør.

Forsaavidt der er grund til at anta, at formodet omkommet fremdeles er ilive, kan Riksforsikringsanstalten la opta sjøforklaring eller retslig avhørelse.

---

[1]) Jfr. lov av 20 juli 1893 nr. 1, § 188, 13.

18 aug. Nr. 5.

§ 20. Saasnart i et erstatningstilfælde de fornødne oplysninger er indkommet til Riksforsikringsanstalten træffer denne uten ophold forføining til utredelse av saadan erstatning, som denne lovs forskrifter findes at medføre.

Kan paa grund av tilfældets beskaffenhet invaliderenten ikke straks endelig bestemmes, fastsættes den foreløbig for bestemte tidsrum, efter hvis utløp revision av renten og dennes endelige fastsættelse finder sted.

Forpleies den skadede paa sykehus utenfor riket, har konsulen for de sykehusutgifter, som efter denne lovs § 5 skal dækkes av Riksforsikringsanstalten, at gjøre det fornødne utlæg. Det saaledes utlagte beløp refunderes straks paa begjæring med renter, som i konsulatinstruks av 24 juli 1906 § 116 punkt 1 bestemt.

Den erstatningsberettigede gives ufortøvet skriftlig underretning om Riksforsikringsanstaltens avgjørelse og om de hensyn, der ved samme er kommet i betragtning, og skal kunne forlange sig tilstillet avskrift av de av tilsynsmanden eller konsulen indsendte oplysninger.

§ 21. Erstatningskrav, som ikke tidligere er anmeldt, maa inden to aar efter ulykken fremsættes for Riksforsikringsanstalten, som derefter foranstalter dem tat under behandling overensstemmende med denne lovs forskrifter.

Krav paa invaliderente bortfalder, naar 3 aar er hengaat, siden ulykken indtraf, uten at den tilskadekomne har fremstillet sig til undersøkelse i henhold til bestemmelsen i § 4.

Er den skadede, for hvem erstatning var fastsat i henhold til § 4 (jfr. § 5), senere som følge av beskadigelsen avgaat ved døden, maa andragende om erstatning til de efterlatte indgives til Riksforsikringsanstalten inden to aar efter den skadedes død.

§ 22. Indtræder der en væsentlig forandring i de forhold, som har været bestemmende ved fastsættelsen av den endelige invaliderente, kan denne undergives ny prøvelse og efter omstændighetene forhøies, nedsættes eller ganske ophæves.

Forhøielse av renten kan alene kræves for tiden efter, at forlangendet derom er fremsat. Nedsættelse eller ophævelse av samme træder i kraft fra den dag, da den erstatningsberettigede har faat meddelelse om beslutningen.

§ 23. Invaliderenter til de skadede eller livrenter til deres efterlatte utbetales maanedlig eller, naar Riksforsikringsanstalten finder det hensigtsmæssig, kvartalsvis, forskudsvis, uten refusionspligt, om vedkommende i maanedens eller kvartalets løp avgaar ved døden eller erstatningen av anden grund ophører.

§ 24. Ind- og utbetalinger vedkommende forsikringen skal finde sted enten gjennem postanstaltene eller vedkommende tilsynsmand. Den fremgangsmaate, som i saa henseende er eller

blir fastsat for ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. i henhold til lov av 23 juli 1894 § 24, skal ogsaa gjælde for nærværende forsikring. 18 aug. Nr. 5.

§ 25. De av Riksforsikringsanstalten i henhold til denne lovs §§ 7, 14, 20, 21 og 22 trufne avgjørelser kan inden 6 uker, efterat avgjørelsen er vedkommende meddelt, indankes til prøvelse av en kommission med sæte i Kristiania, bestaaende av 5 medlemmer. Av disse har kommissionen 2 fælles med den i henhold til ulykkesforsikringsloven av 23 juli 1894 § 19 oprettede appelkommission, nemlig formanden og det lægekyndige medlem. Forøvrig bestaar kommissionen av en skibsreder, en skibsfører og en underordnet sjøfarende, som tillikemed varamænd for hver av dem vælges av Stortinget, første gang for tiden indtil 1 juli 1916 og siden for et tidsrum av 3 aar.

Kommissionen er berettiget til i særlige tilfælde at tilkalde sakkyndig bistand.

Riksforsikringsanstaltens avgjørelse kan i alle tilfælde forandres saavel imot som til fordel for dem, der har paaanket samme.

Kommissionens skjønsmæssige avgjørelser er endelige. Derimot kan tvistigheter i spørsmaal, som ikke er av ublandet skjønsmæssig natur, og som i henhold til nærværende lovs bestemmelser har været undergit kommissionens prøvelse, indbringes til avgjørelse av domstolene.

Kommissionen har ved siden av sit i denne paragraf nævnte hverv tillike paa forlangende av vedkommende myndighet at gi raad og betænkning med hensyn til anliggender, som vedkommer sjømandsforsikringen.

Kommissionens medlemmer tilkommer betaling for sine møter samt i tilfælde av reiser skyss- og kostgodtgjørelse efter et av Kongen fastsat regulativ.

§ 26. Naar erstatningsberettiget person har eller tar bopæl utenfor riket, bortfalder enhver ret til erstatning. Er den erstatningsberettigede norsk borger, skal han dog, naar han igjen tar bopæl i riket, være berettiget til at nyde aarlig erstatning, hvilken i saa fald løper fra det tidspunkt, da krav herom fra den hjemvendte fremsættes for forsikringsindretningen.

Fra ovenstaaende bestemmelser kan gjøres undtagelse for utlændinger i de i § 8 omhandlede gjensidighetsoverenskomster.

Utbetaling til renteberettiget person ophører, naar og saalænge han avsoner frihetsstraf av længere varighet end en maaned eller i længere tid end en maaned hensitter i nogen tvangsarbeids- eller forbedringsanstalt.

Har han hustru og barn under 15 aar at forsørge, har hun og vedkommende barn krav paa de saaledes bortfaldende rentebeløp.

18 aug. Nr. 5.

§ 27. For at hjælpe en efter denne lov til invaliderente berettiget person til en levevei, kan bestyrelsen paa hans begjæring utbetale ham indtil 1/4 av kapitalværdien av hans rente, beregnet efter de for Riksforsikringsanstalten til enhver tid gjældende regler. Utbetalingen er betinget av, at ansøkeren paa tilfredsstillende maate godtgjør, at der er utsigt til, at den nævnte hensigt derved vil opnaaes. Efter utbetalingen nedsættes renten for resten av hans levetid med en til den utbetalte kapital svarende brøkdel av dens oprindelige beløp.

§ 28. Som tilsynsmænd fungerer de i lov av 23 juli 1894 om ulykkesforsikring med tillægslov av 12 juni 1906 § 28 nævnte tilsynsmænd.

Tilsynsmændene har, hver inden sit distrikt, at vareta Riksforsikringsanstaltens tarv og forøvrig at gaa denne til haande overensstemmende med, hvad der ved nærværende lov eller ved særlig instruks blir anordnet.

De nyder for sit arbeide en passende godtgjørelse, som fastsættes av kommunestyret og utredes med en halvpart av kommunekassen og en halvpart av Riksforsikringsanstalten som en del av utgiftene ved dennes bestyrelse. Kommunen er ansvarlig for de tilsynsmændene betrodde oppebørsler, men kan for disse kræve behørig sikkerhet stillet.

§ 29. Bestemmelserne i § 47 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 skal ogsaa gjælde for retsmedlemmer og andre funktionærer, som i medfør av nærværende lov har anledning til at bli bekjendt med en virksomhets drifts- og forretningsforhold.

§ 30. Arbeidsgivere kan ikke ved kontrakt eller reglement retsgyldig til skade for de forsikrede utelukke eller indskrænke anvendelsen av denne lovs bestemmelser.

§ 31. Erstatningsfordringer efter denne lov kan ikke med retsvirkning avhændes, pantsættes eller gjøres til gjenstand for arrest, eksekution eller utpantning undtagen for pligtig underholdningsbidrag til hustru eller barn eller for fattigvæsenets utlæg for den erstatningsberettigede i saadan anledning samt for fattigvæsenets utlæg for den erstatningsberettigede selv.

§ 32. Ulykker, som gaar ind under denne lov, medfører ikke pligt for rederiet, skibsfører eller anden befalhavende paa vedkommende fartøi til personlig eller av skibsformuen (skib og fragt) at utrede nogen erstatning, undtagen forsaavidt det ved straffedom er godtgjort, at vedkommende har forvoldt skaden forsætlig eller ved grov uagtsomhet.

Er dette tilfældet, pligter den straffældte erstatning efter lovgivningens almindelige bestemmelser, fastsat ved lovlig skjøn til en sum en gang for alle. Den skadede eller hans efterlatte faar i et hvert tilfælde av Riksforsikringsanstalten erstatning

som i §§ 4, 5 og 6 bestemt. I det omfang, hvori Riksforsik- 18 aug.
ringsanstalten er paaført utgifter og forpligtelser, gaar den ska- Nr. 5.
dedes krav paa erstatning — herunder ikke indbefattet erstat-
ning for skade paa gods — over paa anstalten. Er ikke det
fulde erstatningsbeløp at erholde, utbetales dog den skadede
eller dennes efterlatte, hvad der av erstatningsbeløpet tilkommer
dem, før Riksforsikringsanstaltens krav dækkes.

Ved foranstaaende bestemmelser er ingen forandring gjort i den rederiet efter sjøfartslovgivningen paahvilende forpligtelse til, naar nogen av besætningen forulykker, at betale dem hyre samt bekoste deres kur og pleie samt begravelse.

§ 33. Reder eller befalhavende ombord hefter ikke for de av hans underordnede i de i § 32 nævnte tilfælde paadragne erstatninger.

§ 34. Eies skib eller skibspart av et navngit interessentskap eller firma, hefter interessentskapet eller firmaet for den erstatning, som i henhold til bestemmelsen i § 32 er paadrat av et av interessentskapets eller firmaets medlemmer. Paa like maate hefter aktieselskap eller unavngit interessentskap for erstatning, som er paadrat av dets bestyrelse eller enkelt medlem av denne.

§ 35. De i foranstaaende paragraffer omhandlede fordringer kan gjøres gjældende ogsaa uten sakens avgjørelse ved straffedom, naar aarsaken til, at straffe-ansvar ikke er blit gjort gjældende. er den skyldiges død, fravær eller en anden hos denne liggende grund.

§ 36. En utenfor sjømandsforsikringen staaende tredjemands ansvar for ulykker, omhandlet i denne lov, forblir uberørt av sammes bestemmelser. Dog gaar de erstatningsberettigedes fordring paa tredjemand over paa Riksforsikringsanstalten i det omfang, hvori ulykken for denne medfører utgifter overensstemmende med reglene i § 32 andet led. Denne erstatningsfordring avgjøres efter lovlig skjøn med en sum, bestemt en gang for alle.

§ 37. Forsaavidt personer, som forsikres efter denne lov paa den tid loven træder i kraft, ved kontrakt med noget privat selskap maatte være forsikret mot følgerne av ulykker, som medfører erstatning efter denne lovs bestemmelser, er vedkommende forsikringstager berettiget til at overføre sine rettigheter og pligter efter nævnte kontrakt paa Riksforsikringsanstalten, som i saa fald vil ha at utrede den til den gjenstaaende forsikringstid svarende del av præmien samt i tilfælde at oppebære den ifølge kontrakten faldende erstatning.

§ 38 Redere, som ikke til rette tid efterkommer de dem ifølge §§ 14, 16 og 19 paahvilende forpligtelser til at avgi anmeldelse eller indsende opgaver over fartstid og bemanding,

18 aug. Nr. 5. eller som meddeler urigtige opgaver om tiden for en bedrifts paabegyndelse eller avslutning, om fartstid eller bemandingen, eller som foretar nogen nedsættelse eller noget fradrag i lønnen av hensyn til forsikringspræmien, straffes med bøter, forsaavidt gjerningen ikke efter sin beskaffenhet indgaar under et strengere straffebud.

Paa samme maate straffes skibsførere, som ikke efterkommer de dem ifølge §§ 17 og 18 paahvilende forpligtelser.

Negter en reder efter ilagt bot fremdeles at efterkomme sine forpligtelser, kan han ilægges fornyet bot.

§ 39. I saker, som reiser sig av denne lov (herunder indbefattet de i §§ 17, 18 og 19 omhandlede sjøforklaringer), erlægges ikke betaling til statskassen efter kap. 1 og 2 i lov av 6 august 1897 nr. 9.

Stevnevidners gebyrer utredes av det offentlige.

Postforsendelser vedkommende forsikringen er portofrie overensstemmende med lovgivningens almindelige regler om portofrie forsendelser.

§ 40. Denne lov træder i kraft den 1 januar 1913.

18 aug. Nr. 6. **Lov** *) [1]) om forandring i lov av 24 april 1908 om yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 angaaende lappene i kongerikerne Norge og Sverige.

Punkt 3 i lov av 24 april 1908 om yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 angaaende lappene i kongerikerne Norge og Sverige skal herefter lyde som følger:

3. Svenske lapper maa ikke uten vedkommende grundeiers eller brukers samtykke flytte med sine ren til Norge før den 15 juni, medmindre usedvanlige veirforhold nødvendiggjør tidligere flytning. Sverige har dog ret til paa egen bekostning at henskyte til avgjørelse av en voldgiftsret, sammensat saaledes som nævnt i artikel 4 i konvention av 26 oktober 1905 angaaende flytlappenes ret til renbeite m. v., spørsmaalet, om og i hvilken utstrækning det maatte være nødvendig for svenske lapper, selv om ikke usedvanlige veirforhold foreligger, at foreta flytningen til Norge før den 15 juni, i hvilket tilfælde voldgiftsrettens avgjørelse blir at ta tilfølge. Flytning maa dog i intet tilfælde ske før 1 mai. Uanset foranstaaende skal det være tillatt lappene fra Karesuando (Enontekis) og Jukkasjärvi sogn at indflytte til Tromsø amt paa den i lov av 2 juni 1883 bestemte tid, indtil anderledes av Kongen bestemmes, dog ikke utover aaret 1913. Nævnte tilladelse gjælder ikke andre lapper

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Ot. prp. nr. 37. Indst. O nr. 90. St tid. forh. i Ot. side 1818, i Lt. 699—700.

end dem, som hittil har flyttet til Tromsø amt, eller dem, som fra disse utleder sin ret. 18 aug. Nr. 6.

Lov *) [1]) indeholdende tillæg til § 28 i lov om vasdragenes benyttelse av 1 juli 1887. 18 aug. Nr. 7.

§ 28 i vasdragsloven av 1 juli 1887 gives følgende tillæg:

Likeledes kan Kongen bestemme, at vasdrag, som nogen for egen regning og til eget bruk har farbargjort, saavelsom kanal- og dæmningsanlæg eller andre indretninger, som nogen til eget bruk maatte ha anlagt, skal kunne benyttes av andre, uten at vasdraget eller anlægget overgaar til almindelig benyttelse. Bestemmelsen skal indeholde angivelse av benyttelsens art og omfang, hvem den omfatter, samt hvorvidt og i tilfælde under hvilke betingelser de, hvem benyttelsesretten tillægges, skal kunne overdra dens utøvelse til andre; bestemmelsen gjælder ikke for længere tid end 10 aar ad gangen. For benyttelsen betales en avgift til anlæggets eier; ved fastsættelsen av avgiften skal hensyn tages til den værdi, anlægget har, og til den skade og indskrænkning, eieren vil lide ved, at det benyttes av andre. I mangel av mindelig overenskomst om avgiftens størrelse eller om, hvordan anlægget skal benyttes, avgjøres dette ved skjøn. Naar mindst 2 aar er gaat, kan hver av parterne forlange nyt skjøn. Dette gjælder da for den gjenværende del av tiden.

Skattelov for landet *) [2]). 18 aug. Nr. 8.

Første kapitel.

Om amtsskat og kommunal eiendomsskat.

§ 1. Det beløp, som skal tilveiebringes ved skat til amtet, blir dels at utskrive som eiendomsskat paa de faste eiendomme i amtets herreder (jfr. § 8), dels at fordele paa herredene til utredelse av disse som andre herredsutgifter.

Under iagttagelse av de i § 2 indeholdte forskrifter bestemmer amtstinget, med hvilket beløp eiendomsskatten blir at utskrive pr. skyldmark. Hvad der ikke i medhold av den saaledes trufne bestemmelse blir at utskrive som eiendomsskat, fordeles paa herredene.

I Finmarkens amt blir amtsskatten i sin helhet at fordele paa herredene.

§ 2. Som eiendomsskat blir til amtskommunen at utskrive mindst kr. 2,00 og høist kr. 5,00 pr. skyldmark. Under særegne

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Ot. prp. nr. 23. Indst. O nr. 94. St.tid. forh. i Ot. side 1827, i Lt. s. 704.

[2]) Se Ot. prp. nr. 43 for 1910, jfr. Ot. prp. nr. 5 og indst. O VI f. 1909, dok. nr. 1 m. tillæg for 1911. Indst. O. VI. St.tid. forh. i Ot. side 733—1236, 1257—1314, i Lt. 315—581; 677.

18 aug. Nr. 8.

forhold er der adgang til at overskride maksimumsgrænsen kr. 5,00, hvis vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker. Dog maa eiendomsskatten i intet tilfælde utgjøre mer end halvdelen av amtskommunens hele skattebehov.

Eiendomsskatten til amtet maa ikke for noget aar nedsættes eller forhøies med mer end kr. 0,50 pr. skyldmark, medmindre større nedsættelse eller forhøielse er nødvendig for at holde skatten inden de foreskrevne grænser.

Paa de i § 8 under bokstav b omhandlede eiendomme blir første gang efter denne lovs ikrafttræden at utskrive kr. 1,00 pr. skyldmark. Dette beløp forhøies derefter aarlig, indtil det er bragt i høide med det beløp, der utskrives pr. skyldmark paa de i nævnte paragraf under bokstav a omhandlede eiendomme. Forhøielsen sker hvert aar med kr. 1,00 — det sidste aar i tilfælde med det mindre gjenstaaende beløp — pr. skyldmark.

Naar denne lov træder i kraft, skal eiendomsskatten til amtet, hvor den ellers vilde komme til at overstige de foran bestemte grænser, nedsættes til det tillatte maksimum, idet der aarlig av foregaaende aars skat paa de i § 8 under bokstav a omhandlede eiendomme avgaar mindst kr. 0,50 — eller i tilfælde det mindre gjenstaaende beløp — pr. skyldmark. Nedsættelsen skal foregaa eller ta sin begyndelse senest det andet aar efter lovens ikrafttræden.

§ 3. Den i § 1 foreskrevne fordeling av amtsskat paa herredene foretages av amtstinget efter følgende regler:

Tre tiendedele av skattebeløpet fordeles efter hvert skattedistrikts anpart av amtsdistriktets matrikulerte eiendommes værdi. Eiendomsværdien for det enkelte skattedistrikt utfindes ved at multiplisere distriktets matrikelskyld (herunder indbefattet den takserte skyld paa de i § 8 under bokstav b omhandlede eiendomme) med gjennemsnitsprisen pr. skyldmark for solgte jordeiendomme i distriktet ifølge de officielle salgsopgaver for de sidste 10 aar. Eiendomsværdien for amtsdistriktet utfindes ved at sammenlægge disse ti-aarige gjennemsnitsværdier for amtets samtlige skattedistrikter.

Tre tiendedele av skattebeløpet fordeles efter hvert skattedistrikts anpart av det hele amtsdistrikts skatskrevne formue beregnet gjennemsnitlig efter de 5 sidste ligninger.

To tiendedele av skattebeløpet fordeles efter hvert skattedistrikts anpart av amtets landdistrikters folkemængde ved statens sidste folketælling.

To tiendedele av skattebeløpet fordeles efter amtstingets skjøn.

I amter, hvor forholdene er særegne, kan amtstinget med samtykke av vedkommende regjeringsdepartement bestemme, at tre tiendedele av skattebeløpet skal fordeles efter amtstingets skjøn og kun to tiendedele efter de matrikulerte eiendommes værdi.

I Finmarkens amt fordeles tre tiendedele av skattebeløpet efter hvert skattedistrikts anpart av den i samtlige herreder skatskrevne formue beregnet gjennemsnitlig efter de 5 sidste ligninger, to tiendedele efter hvert skattedistrikts anpart av den samlede antagne indtægt i amtets herreder efter den sidste ligning, tre tiendedele efter hvert skattedistrikts anpart av herredenes folkemængde ved statens sidste folketælling og to tiendedele efter amtstingets skjøn. 18 aug. Nr. 8.

Amtsutvalget utarbeider forslag til fordeling under henhold til tilveiebragte opgaver til belysning av de enkelte distrikters økonomiske forhold i det hele.

Amtstinget kan bestemme, at det samme fordelingsgrundlag blir at benytte indtil videre, dog ikke ut over 10 aar.

§ 4. Den amtsskat, som efter amtstingets fordeling i overensstemmelse med reglene i forrige paragraf blir at utrede av et herred, opføres til utgift paa herredets budget for det paafølgende aar sammen med herredets øvrige utgifter. Den skal indbetales til amtskommunen i mindst 2 og høist 4 terminer efter amtstingets nærmere bestemmelse og til den av dette fastsatte tid. Første termin kan tidligst kræves indbetalt den 30 september i aaret efter amtstingets beslutning. Sker indbetalingen ikke ved forfald, erlægges 5 pct. aarlig rente, indtil betaling finder sted.

§ 5. Eiendomsskatten til amtet blir med andre skatter at fordele og at indfordre av amtskassereren (fogden), der, naar det av amtstinget forlanges, tillike oppebærer herredenes bidrag.

§ 6. Det samlede beløp, som skal tilveiebringes ved utskrivning av skat til herredet, kan utskrives dels som eiendomsskat paa de faste eiendomme i herredet (jfr. § 8), dels som skat paa formue og indtægt.

Hvorvidt nogen og i saa fald hvilken andel av skatten, der skal utredes som eiendomsskat, og hvad der skal utlignes paa formue og indtægt, bestemmes av herredsstyret under iagttagelse av bestemmelserne i § 7.

I Finmarkens amt blir skattebeløpet i sin helhet at utligne paa formue og indtægt.

§ 7. Som eiendomsskat til herredet kan utskrives indtil kr. 4,00 pr. skyldmark. Skatten maa ikke for noget aar nedsættes eller forhøies med mer end kr. 0,50 pr. skyldmark.

Hvor aarsbeløpet av eiendomsskatten til herredet ved lovens ikrafttræden overstiger den foran bestemte grænse, skal den nedsættes til det fastsatte maksimum, idet der aarlig avgaar mindst kr. 0,50 — eller i tilfælde det mindre gjenstaaende beløp — pr. skyldmark. Herredsstyret kan med amtsutvalgets samtykke beslutte, at den her foreskrevne nedsættelse av eiendomsskatten først skal ske, efterat eiendomsskatten til amtet i henhold til § 2,

18 aug. Nr. 8. sidste led, er bragt ned til det tillatte maksimum. Dog maa eiendomsskatten til herredet, indtil dette sker, ikke forhøies.

§ 8. Eiendomsskat til amtet og herredene utlignes:

a. Paa de matrikulerte eiendomme efter deres skyld,

b. paa verker og bruk saasom fabrikker, sagbruk, møllebruk, skibsverfter, kraftanlæg, elektricitetsverker og andre industrielle anlæg, saavelsom gruber, stenbrud, fiskevær, salterier, lenser, vandfald i den utstrækning, hvori de er utbygget, damanlæg, losse- og lastepladser og lignende arbeids- og driftsanlæg.

Der tages ved værdsættelsen av de i bokstav b nævnte eiendomme intet hensyn til grundens oprindelige værdi, heller ikke til andet, der er tat i betragtning ved jordmatrikuleringen. For vandfalds vedkommende skal dog hele værdien av den utbyggede del medtages ved værdsættelsen.

Eiendommene værdsættes med de bygninger og øvrige indretninger, som hører anlægget til og er nødvendige for anlæggets øiemed. Dog medtages ikke arbeidsmaskiner med tilbehør, eller hvad dermed kan sættes i klasse, som ikke utgjør en integrerende del av anlægget. Der tages ikke hensyn til værdien av bestyrer- eller arbeiderboliger.

De under bokstav b nævnte eiendomme ansættes til skyldmark efter det tal, som fremkommer ved at dividere takstsummen med gjennemsnitsværdien av skyldmarken i amtet ifølge de officielle salgsopgaver for de sidste 5 aar. Ved skyldlægningen av utbyggede vandfald fratrækkes den ved den almindelige jordmatrikulering ilagte skyld. Amtstinget kan bestemme, at eiendomme, der vil faa en skyld av under 50 øre, ikke blir at skatlægge.

§ 9. Almindelig taksering av de i § 8 bokstav b nævnte eiendomme foretages hvert 5te aar. I mellemtiden foretages særskilt taksering av nytilkomne eiendomme, likesom en eiendom kan omtakseres, naar ligningsnævnden antar, at dens værdi ved indtraadte forandringer er forøket eller formindsket saaledes, at den i væsentlig grad avviker fra skattetaksten.

Ogsaa vedkommende skatyder kan i mellemtiden mellem de almindelige takseringer forlange særskilt taksering avholdt mot at tilsvare mulige utgifter ved samme. Begjæring om takstens avholdelse maa i tilfælde indgives til ligningsnævnden inden 1 januar nærmest før skatte-aaret.

I forbindelse med takseringen foretages skyldlægning av de heromhandlede eiendomme i overensstemmelse med reglene i foregaaende paragrafs sidste led.

§ 10. Takseringene foretages av ligningsnævnden og skal ske saa betimelig, at de kan være tilendebragt inden 1 mars nærmest før skatte-aaret. Almindelig taksering skal være foretat første gang inden 1 mars 1913.

Antar ligningsnævnden, at den eiendom, som skal takseres, har en værdi av mindst kr. 100 000,00, skal et utvalg bestaaende av mindst 3 dertil av herredsstyret valgte mænd befare stedet. Hvor herredsstyret efter § 80 har nedsat et særskilt utvalg til at taksere eiendomme av heromhandlede art, foretages befaringen av dette utvalg. Under befaringen har utvalget adgang til at benytte sakkyndig veiledning for sit skjøn. Ogsaa skatyderen kan tilkalde sakkyndig til bistand ved skjønnet. 18 aug. Nr. 8.

Sakkyndig opnævnt av utvalget tilkommer godtgjørelse som av herredsstyret bestemt. Godtgjørelse til den av skatyderen tilkaldte sakkyndige er kommunen uvedkommende.

§ 11. Naar befaring av eiendommen efter foregaaende paragraf finder sted, blir utvalgets forslag til taksering at indføre i en særskilt skattetakst-protokol. Protokollationen sker overensstemmende med et av vedkommende regjeringsdepartement anordnet skema. Nøiagtig tilførsel skal altid finde sted angaaende takstens utgangspunkter og hovedbestanddele. De sagkyndiges stemme tælles ikke med ved stemmegivningen, men disse kan altid kræve sin avvikende mening tilført protokollen.

Utvalgets forslag til taksering blir at forelægge ligningsnævnden til godkjendelse med eller uten forandring.

§ 12. Om de stedfundne værdsættelser gives herredets formandskap, amtmanden og vedkommende eier eller hans fuldmægtig underretning.

Eieren eller hans fuldmægtig saavelsom herredets ordfører og amtmanden kan inden 4 uker efter meddelelsens mottagelse paaklage takseringen til overligningsnævnden. Utgjør takstsummen mindst kr. 100 000,00, skal overligningsnævnden befare stedet, i tilfælde under tilkaldelse av. sakkyndige i overensstemmelse med, hvad der i § 10 foreskrevet.

Naar eiendommen tilhører en utenbygdsboende, eller takstsummen utgjør mindst kr. 50 000,00, eller amtsskattestyret deri samtykker av særlige hensyn, saasom formedelst eiendommens eller den dermed forbundne næringsdrifts særegne beskaffenhet, kan eieren forlange overtaksten avholdt istedenfor av overligningsnævnden av en særskilt klagenævnd (§ 93). Forlangendet maa i tilfælde inden den ovenfor fastsatte frist være fremsat for amtmanden.

Hvad der foran er foreskrevet om fremgangsmaaten ved takseringen, gjælder ogsaa for overtaksten. Ved denne kan den av ligningsnævnden ansatte takstsum saavel forhøies som nedsættes. Om resultatet sendes snarest mulig indberetning til amtmanden og herredets ordfører samt meddelelse til vedkommende eier eller hans fuldmægtig.

§ 13. Er noget av de i § 8 b omhandlede anlæg nedrevet eller tilintetgjort ved ildsvaade eller anden hændelse inden

18 aug. Nr. 8.

1 mars, blir det ikke at skatlægge for det følgende skatteaar. Det samme gjælder, naar et nyt anlæg ikke er sat i drift inden 1 mars, samt naar et ældre anlæg i et kalenderaar ikke har været i drift og skatyderen inden 1 mars aaret efter derom underretter ligningsnævnden.

Opstaar der spørsmaal om, til hvilket herred eller til hvilket sogn eller avdeling inden herredet en eiendom skal skatlægges, avgjøres dette efter forholdet den 1 mars nærmest før skatteaaret.

§ 14. Herredsstyret kan forlange, at amtskassereren (fogden) skal fordele og indfordre eiendomsskatten til herredet i forbindelse med andre skatter. Ellers utføres fordelingen av ligningsnævnden. Til bruk for denne kan herredsstyret hos vedkommende tjenestemand forlange utskrift av matrikelen mot godtgjørelse av sammes kostende.

Viser det sig, at skatten for nogen eiendom er for lavt beregnet, eller at nogen eiendom urettelig er forbigaat, kan fornøden berigtigelse ske, dog ikke efter skatte-aarets utløp.

Andet kapitel.

Om den personlige skattepligt.

§ 15. Forpligtet til at svare skat til kommunen av sin formue og indtægt — med de begrænsninger, som følger av nærværende lov — er:

a. Personer, som er bosat eller vedvarende opholder sig inden riket.
b. I riket hjemmehørende aktieselskaper, kommanditaktieselskaper, gjensidige forsikringsselskaper, indkjøps-, forbruks- og produktionsforeninger (jfr. § 52), ansvarlige handelsselskaper, døds-, konkurs- og administrationsboer, almenningskasser og andre under selvstændig bestyrelse staaende selskaper og indretninger.
c. I utlandet bosatte personer og utenlandske selskaper og indretninger, som utøver eller deltar i nogen næringsdrift eller virksomhet, der drives eller bestyres her i riket, eller som her i riket besidder formue i fast eiendom eller løsøre eller av saadan eiendom eller løsøre oppebærer indtægt.

§ 16. Manden lignes for sin og hustruens samlede formue og indtægt, uanset om hustruen har særeiemidler og derav flytende indtægt, og uanset om nogen del av hustruens indtægt er erhvervet forut for egteskapet. Hustru kan dog begjære sig særskilt lignet for særeiemidler samt for utbytte av hendes selvstændige virksomhet (jfr. lov om formuesforholdet mellem egtefæller av 29 juni 1888 § 31). Naar egtefæller er separert eller til stadighet lever adskilt fra hinanden, lignes de særskilt.

Formue og indtægt, som tilhører hjemmeværende barn under 15 aar, lignes underet med familieoverhodets (farens eller i tilfælde morens) formue og indtægt. Dog lignes barnet særskilt, naar det av sin indtægt helt forsørger sig selv og indtægten ikke erhverves i hjemmet eller skyldes familieoverhodets bedrift. 18 aug. Nr. 8.

§ 17. Av formue og indtægt svares skat til den kommune, i hvis distrikt den skattepligtige bor, forsaavidt formuen eller indtægten ikke lovlig er at beskatte i nogen anden kommune her i riket eller gjennem nogen anden ligning.

Om en person skal ansees bosat inden riket, avgjøres efter forholdet den 1 januar i det aar, ligningen foretages.

Midlertidig ophold i utlandet ophæver ikke skattepligten, medmindre opholdet har varet mindst 4 aar. Dog er der ikke adgang til at beskatte personer, som den 1 januar har opholdt sig i utlandet mindst 1 aar, naar de godtgjør at ha betalt indkomstskat eller anden dertil svarende skat for det foregaaende aar i utlandet.

Som bosatte inden riket betragtes ogsaa norske skibsførere og andre norske sjøfolk, uanset om de farer med norske eller utenlandske skibe, forsaavidt de ikke har tat fast bopæl i utlandet og godtgjør der at ha betalt indkomstskat eller anden dertil svarende skat for det foregaaende aar.

Utlændinger ansees i ethvert tilfælde bosat her i riket, naar de den 1 januar har opholdt sig her uavbrutt i mindst 1 aar.

§ 18. Formue i og indtægt av fast eiendom eller anlæg samt formue i og indtægt av næringsdrift, som knytter sig til saadan eiendom eller anlæg, beskattes i det distrikt, hvori eiendommen eller anlægget er beliggende.

Til eiendomme og virksomheter, der saaledes beskattes, henføres navnlig:

a. Jordbruk, skog, vandfald samt hus og grund;
b. lenser, damanlæg, losse- og lastepladser samt skibsverfter;
c. salterier, fiskevær samt fiskeparker og oplagsindretninger for hummer;
d. verker, gruber, stenbrud, sagbruk, møllebruk, kraftanlæg, elektricitetsverker, fabrikker og andre industrielle anlæg samt verksteder for haandverksdrift;
e. anlæg for handel og omsætning (butik, lager o. s. v.) samt for utførsel;
f. kontor for privat bedrift, som pleier at holdes aapen i væsentlig samme tid som for vedkommende art av forretninger sedvanlig eller til regelmæssige, forut bekjendtgjorte tider, dog kun av den formue og indtægt, som ikke er at beskatte efter nogen anden bestemmelse i nærværende paragraf;

18 aug. Nr. 8.

g. hoteller, pensionater, sanatorier, gjestgiversteder og andre anlæg for bevertning samt bade-etablissementer o. l.

Driftsmidler til fløtningens fremme, saasom lenser (dog ikke sorteringslenser), render, dammer, skjermer, for hvis bruk der ikke opkræves særskilt avgift utover, hvad der utlignes paa tømmeret til drift og vedlikehold, beskattes for indtægtens vedkommende med indtil 5 pct. av vedkommende anlægs tekniske værdi.

Virksomhet, som er betinget av handelsborgerskap, men ikke er saaledes knyttet til fast eiendom eller anlæg, at skatskrivningen efter foranstaaende bestemmelser er stedbundet, blir at beskatte i det distrikt, hvor utøveren har borgerskap eller har latt sig indskrive som utførselsberettiget.

Driver den skattepligtige tilvirkning i forbindelse med omsætning fra kontor eller lager av de tilvirkede varer, blir den samlede indtægt av de omsatte varer, forsaavidt kontoret eller lageret findes i anden kommune end den, hvori tilvirkningen foregaar, at skatlægge med $^7/_{10}$ i tilvirkningskommunen, $^2/_{10}$ i den kommune, hvor kontor haves, og $^1/_{10}$ i den kommune, hvor lageret er.

Utførsel (utskibning), der drives av producent, uten at være knyttet til fast anlæg (bokstav e), beskattes ikke særskilt. Hvor utskibning ved denne lovs utfærdigelse særskilt beskattes, tilkommer dog vedkommende distrikt det første aar efter lovens ikrafttræden skat av 30 pct. av den samlede indtægt av de fra vedkommende sted utskibede varer og senere av en hvert aar med 3 pct. nedsat indtægt, saaledes at utskibningsstedets andel i skatten det 11te aar efter nærværende lovs ikrafttræden er helt ophørt. Utskibning, som foregaar fra en bys havneterritorium, betragtes som foregaat fra byen, forsaavidt varens tilvirkning ikke er foregaat i samme distrikt, hvorfra utskibningen finder sted. Hvad der av indtægten efter disse regler ikke beskattes i utskibningsdistriktet, beskattes efter de sedvanlige regler, dog saaledes, at altid mindst to tredjedele av indtægten kommer til beskatning i tilvirkningskommunen.

Indtægt, der vindes ved hugst av tømmer i egen skog, medtages ikke ved den foran foreskrevne fordeling av beskatningen, men beskattes altid helt i det distrikt, hvor eiendommen er beliggende (jfr. § 48).

Efter nærværende paragrafs bestemmelser beskattes ogsaa panthaver, der har overtat fast eiendom til brukelighet, saavelsom enhver, der oppebærer føderaad, grundleie eller faste grundavgifter, som er paaheftet saadan eiendom.

§ 19. Naar elektricitetsverker (kraftanlæg med dertil hørende ledninger og fordelingsanlæg) er skattepligtige i flere distrikter, fordeles nettoformuen til beskatning i overensstemmelse

med de sedvanlige regler (jfr. § 36 tredje led). Av netto-indtægten blir indtil 5 pct. aarlig av de skattepligtige formuesværdier forholdsmæssig at fordele til beskatning med den ene halvdel paa samtlige disse værdier og med den anden halvdel paa værdien av kraftanlæg og fordelingsanlæg. Mulig overskytende indtægt kommer til beskatning i de distrikter, hvortil salg av elektrisk energi finder sted, i forhold til dettes størrelse. 18 aug. Nr. 8.

Er en kommune eier av saadanne anlæg som omhandlet i første led utenfor kommunens eget omraade, ansættes indtægten i vedkommende fremmede kommuner altid til 5 pct. av nettoformuen (jfr. § 36 femte led) i kraftanlægget og fordelingsanlægget og $2^1/_2$ pct. av nettoformuen i ledningene. Sker omsætning av kraft utenfor kommunens omraade, blir som indtægt at beskatte den erholdte pris med fradrag av utgifter, herunder produktionsomkostninger beregnet i forhold til de omkostninger, der falder paa den samlede omsætning.

Naar der til industrielle anlæg hører damanlæg for regulering av vandkraft, lenser eller lignende faste indretninger i fremmed skattedistrikt, fordeles nettoformuen til beskatning i overensstemmelse med de sedvanlige regler.

Den til damanlægget knyttede formue ansættes til værdien av

1) den paagjældende indretning som teknisk anlæg,
2) den for reguleringen ydede erstatning eller — hvis erstatning ikke er ydet — den tilsvarende værdi,
3) 20 pct. av nettoværdien av den ved reguleringen indvundne forøkelse av den mindste vandføring i 350 av aarets dage.

Værdien av indretningen som teknisk anlæg beskattes i det eller de distrikter, hvor indretningen er beliggende; den øvrige del av formuen fordeles mellem de forskjellige distrikter, som berøres av reguleringen, i forhold til erstatningsbeløpenes størrelse.

Værdien av den ved reguleringen opnaadde forøkelse av vandføringen fastsættes av riksskattestyret efter opgaver fra vasdragskommissionen. Før avgjørelse træffes, skal derhos alle vedkommende eiere og ligningsnævnd ha faat adgang til at uttale sig.

Netto-indtægten av den samlede bedrift indtil 5 pct. aarlig rente av nettoformuen blir at fordele til beskatning forholdsmæssig paa de inden hvert distrikt skattepligtige formuesværdier. Den overskytende del av indtægten beskattes i det eller de distrikter, hvor det industrielle anlæg efter almindelige regler er skattepligtig.

Riksskattestyret utfærdiger til veiledning for ligningsmyndighetene almindelige regler om, hvorledes formuen blir at fordele til beskatning mellem de forskjellige distrikter, hvor indu-

18 aug. Nr. 8.

strielle anlæg, vandfald og damanlæg er beliggende, samt om formuens fordeling mellem de forskjellige distrikter, der berøres av en regulering.

§ 20. Selskaper og andre skattepligtige indretninger (jfr. § 15 b) har i almindelighet at svare skat av sin samlede formue og indtægt i det distrikt, hvor kontoret er beliggende. Haves flere kontorer, blir skatten at erlægge i det distrikt, hvor hovedkontoret ligger. Haves intet kontor, sker beskatningen i det distrikt, hvor vedkommende bestyrelse har sit sæte. Under egen bestyrelse staaende avdeling av selskap eller anden skattepligtig indretning blir at skatlægge særskilt i det distrikt, hvor avdelingen har sit kontor.

Naar handelsselskaper og andre næringsdrivende selskaper med personlig — solidarisk eller delt — ansvar ikke har over 8 medlemmer, lignes ikke selskapet som saadant, men medlemmene hver for sig, hvis selskapet inden utgangen av februar maaned forlanger, at medlemmene lignes særskilt, og derhos gir de til saadan særskilt ligning fornødne oplysninger om medlemmenes indbyrdes forhold til selskapet. Naar skatten skal ilignes selskapet, blir medlemmene altid særskilt at skatlægge for formue og indtægt, som de maatte ha utenfor selskapet.

Ved beskatning av skibsrederi fremgaaes saaledes, at formuen og indtægten skatlægges hos parthaverne eller aktie-eierne, hvor disse personlig er skattepligtige. I utlandet bosat parthaver eller aktie-eier saavelsom aktier lydende paa ihændehaveren skatlægges i det distrikt, hvor kontoret haves eller bestyrelsen foregaar. I samme distrikt blir den bestyrende reder eller disponenten at skatlægge for sin indtægt som saadan saavelsom for sine parter eller aktier i vedkommende skibe.

De her indeholdte særregler angaaende beskatning av skibsrederi gjælder ogsaa for selskaper, der driver fangstvirksomhet paa havet, eller som driver bjergningsvirksomhet.

Drives meieri av aktieselskap, blir formuen og indtægten at skatlægge hos aktie-eierne, hvor disse personlig er skattepligtige, forsaavidt selskapet udelukkende eller hovedsakelig tilvirker og forhandler produkter av aktie-eiernes gaardsbruk (jfr. § 52).

Forsaavidt angaar formue og indtægt, der omhandles i § 18 utenfor bokstav f, sker beskatningen i overensstemmelse med reglene i nævnte paragraf.

§ 21. Dødsboer blir — forsaavidt de ikke beskattes efter § 18 — at iligne skat i det distrikt, hvor avdøde var bosat. Er vedkommende avgaat ved døden i det aar, som efter § 41 lægges til grund for indtægtsberegningen, beskattes boet eller i tilfælde den gjenlevende egtefælle eller arving, som har overtat boet udelt, for sin egen og avdødes sammenlagte indtægt i det paagjældende aar. Skiftes fællesbo mellem gjenlevende egtefælle,

som er ansvarlig for avdødes gjæld. og avdødes arvinger, blir saavel avdødes som boets indtægt helt at beskatte hos den gjenlevende egtefælle. 18 aug. Nr. 8.

Konkursboer eg insolvente døds- og administrationsboer er alene skattepligtige for indtægten av den virksomhet, der drives for deres regning. Ved siden av boet kan skyldneren ilignes skat for indtægt, som han eller hans egtefælle erhverver, og som ikke indflyter i boet, saavelsom av formue, der tilhører ham eller hans egtefælle, og som ikke inddrages i boet. Underholdningsbidrag, der utbetales skyldneren av boet, kommer til fradrag i boets indtægt, men beskattes hos skyldneren.

§ 22. Inden riket bosatte personer og her hjemmehørende skattepligtige selskaper og indretninger kan ikke ilignes skat for formue i faste eiendomme eller anlæg med tilbehør, der er beliggende i utlandet, og kan kun skatlægges for den halve del av indtægten av saadanne eiendomme eller anlæg og av dertil knyttet næringsdrift. Ved beregningen av den skattepligtige formue og indtægt fremgaaes saaledes, at gjæld forholdsmæssig føres til avdrag i bruttoformuen i utlandet og i den øvrige bruttoformue, og at renter føres til avdrag i indtægten i utlandet og den øvrige indtægt med en gjældsfradraget motsvarende anpart.

§ 23. Personer, som er bosat i utlandet, og utenlandske selskaper og indretninger er alene skattepligtige av formue, der er knyttet til, og av indtægt, der oppebæres av saadanne kilder, som nævnes i § 15, bokstav c. De blir at skatlægge i overensstemmelse med forskriftene i §§ 18—20 eller, hvis bestemmelserne i disse paragraffer ikke er anvendelige, i det distrikt, hvor den paagjældende næringsdrift eller virksomhet foregaar.

Utlænding eller utenlandsk selskap, som regelmæssig driver bjergning og dermed sammenhængende virksomhet paa norsk territorium, beskattes av formuen i og indtægten av den her drevne virksomhet i det distrikt, hvor vedkommende skib længst har været stationert i indtægtsaaret.

§ 24. Er skattepligten avhængig av bostedet, svares skatten til den kommune, hvor vedkommende person er bosat den 1 januar i det aar, ligningen foretages.

Ved avgjørelsen av, i hvilket distrikt inden riket en person ved det for skattepligten avgjørende tidspunkt skal ansees bosat, befølges efterstaaende regler:

a. Midlertidig ophold i et distrikt medfører ikke skattepligt til dette, medmindre omstændighetene forøvrig er saadanne, at vedkommende person under opholdet maa ansees for at ha sit virkelige bosted i distriktet. Indvaanere i et distrikt, som til enkelte aarstider pleier at ta midlertidig ophold i et andet, blir ikke derfor skattepligtige til dette.

18 aug. Nr. 8.

Har et midlertidig ophold den 1 januar varet uavbrutt mindst 1 aar, blir opholdsstedet i almindelighet at betragte som bosted.

b. Familieforsørgere ansees bosat i det distrikt, hvor de har sit hjem, selv om de har sin virksomhet i et andet distrikt og derfor i længere tid maa opholde sig i dette. Har vedkommende erhvervet hjemstavnsret i opholdskommunen, ansees han bosat der.

c. Sindssyke, der er indlagt paa asyl eller anbragt i privat forpleining, ansees bosat i det distrikt, hvor de maa antages at ha sit hjem.

d. Personer, der er fraflyttet sit tidligere bosted, men endnu ikke er ankommet til det sted, hvor de agter at bosætte sig, ansees bosat i det tidligere bosteds distrikt.

Personer, som ikke har noget fast opholdssted, ilignes skat i det distrikt, hvor de efter sine øvrige forhold maa antages at ha sit hjem. Skibsførere og andre sjøfolk blir at iligne skat i det distrikt, hvor rederiet har kontor, eller hvor bestyrelsen foregaar, hvis de ikke har bopæl eller hjem andensteds inden riket.

Medlemmer av statsraadet blir at skatlægge til opholdskommunen for sin embedsgage, men for formue og anden indtægt — forsaavidt samme ikke skatlægges efter § 18 — paa hjemstedet.

§ 25. Er skattepligten uavhængig av bostedet, sker skatlægningen i overensstemmelse med reglene i §§ 18—20 og 23, hvad enten den paagjældende næringsdrift foregaar i et længere eller kortere tidsrum, og uten hensyn til, om den ved utgangen av indtægtsaaret (jfr. § 41) er ophørt. Har eiendommen eller bedriften skiftet indehaver i indtægtsaaret, beskattes hver av indehaverne for den indtægt, han i sin besiddelsestid har oppebaaret; jfr. dog § 21 første led og § 48.

Skattepligtige selskaper, boer og andre indretninger kan ilignes indtægtsskat, selv om selskapet er opløst eller boet sluttet og midlene utdelt til parthaverne før utgangen av indtægtsaaret.

§ 26. Formues- og indtægtsskat kan ikke paalægges:

a. Kongen og den kongelige familie.

b. Staten og de samme tilhørende eiendomme, offentlige indretninger og fond.

c. Amts-, herreds- og bykommuner, forsaavidt angaar eiendomme og indretninger inden kommunens omraade.

d. Norges Bank.

e. Hypotekbanken, Arbeiderbruk- og Boligbanken og hypotekforeninger, hvis planer er stadfæstet av Kongen.

f. Den Almindelige Brandforsikringsindretning og gjensidige

brandassuranse-foreninger, hvis planer er stadfæstet av Kongen. 18 aug. Nr. 8.

g. Universitetet og offentlige skoler.
h. Kirker og milde stiftelser, undtagen forsaavidt angaar fast eiendom i fremmede kommuner.
i. Selskaper og indretninger, som ikke har erhverv til formaal, saasom videnskapsselskaper, kunstforeninger, museer og selskabelige klubber.
k. Det offentlige veivæsen og jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse.
l. Kanaler.
m. Vandledninger med tilhørende bassænger og dammer, som eies av nogen kommune.
n. Utlændinger, der opholder sig i Norge i studie-øiemed.

De en kommune tilhørende kirkegaarder, krematorier (med urnehal og urnelund), sykehus og sindssyke-asyler, som er beliggende utenfor vedkommende kommunes omraade, kan ikke paalægges formues- og indtægtsskat, uten forsaavidt der til den paagjældende indretning er knyttet virksomhet utover dens egentlige formaal. I saa fald beskattes kun formuen i og indtægten av denne virksomhet uten fradrag av gjæld eller gjældsrenter.

Av skibsrederi, som en amtskommune driver til lettelse for trafikken til og fra vedkommende amt eller mellem de forskjellige steder inden amtet, svares ikke skat, medmindre amtet oppebærer direkte utbytte av virksomheten.

§ 27. Familiestiftelser og andre formuesmasser, hvis avkastning fortrinsvis tilfalder medlemmer av en bestemt slegt, kan ilignes formuesskat.

Formue i og indtægt av aktier i Norges Bank, i jernbaner samt i selskaper, der indgaar under foregaaende paragrafs bokstav i, beskattes hos vedkommende aktie-eiere.

§ 28. I hvilken utstrækning fremmede magters diplomatiske og konsulære tjenestemænd med familie og tjenerskap blir at frita for formues- og indtægtsskat, bestemmes av Kongen.

Om utenlandske dampskibsselskaper blir at skatlægge for rutefart paa norske havner, og i tilfælde i hvilken utstrækning saadan beskatning skal ske, bestemmes likeledes av Kongen.

§ 29. Den fritagelse for bidrag til kommunens utgifter, der, naar bergverker eller bruk har eget fattigvæsen eller bekoster særskilt skole, er tilstaat visse til bergverket eller bruket knyttede skattepligtige, vedblir at være gjældende. Dog omfatter fritagelsen ikke skat af faste eiendomme, medmindre disse kan ansees som nødvendig bestanddel av vedkommende verk eller bruk.

Likeledes blir de for Røros kobberverk gjældende særbestemmelser fremdeles i kraft.

18 aug. Nr. 8. Saalænge Kongsberg sølvverk tilhører staten, er verket i samme utstrækning som hittil fritat for skat av formue og indtægt.

§ 30. Bestemmelserne om skattefritagelse for dissentere i lov av 27 juni 1891 § 4, jfr. lov av 17 mai 1904, blir fremdeles gjældende, dog saaledes, at fritagelsen avhænger av, at vedkommende i hele det nærmest forut for skatte-aaret liggende kalenderaar uavbrutt har været dissenter, samt at den foreskrevne anmeldelse for ligningsnævnden sker inden den paafølgende 31 januar.

§ 31. Fuldmægtig for utlænding eller utenlandsk selskap eller indretning, der i nogen kommune her i riket driver nogen virksomhet, som er gjenstand for beskatning, er personlig ansvarlig for de ilignede skatter. Ved skibsrederi (jfr. § 20) er rederiet eller selskapet ansvarlig for skat, der ilignes utenlandske parthavere eller aktie-eiere saavelsom aktier lydende paa ihændehaveren.

Naar medlemmer av handelsselskaper eller andre næringsdrivende selskaper med personlig ansvar efter forlangende lignes særskilt (jfr. § 20 andet led), er selskapet ansvarlig for skatten, hvis denne ikke kan erholdes hos medlemmene.

Hvor herredsstyret derom har fattet beslutning, kan skat, ilignet hjemmeværende barn, der arbeider i forældrenes bedrift, opkræves hos vedkommende forældre. Likeledes kan, efter herredsstyrets beslutning, skat, ilignet faste tjenere, opkræves hos den husbond, hos hvem vedkommende er i tjeneste ved skattens forfaldstid. Dog staar adgangen til saadan opkrævning alene aapen, naar forældrene eller husbonden har mottat skatteseddel for den skattepligtige fjorten dage, inden skatten er forfalden. Under lignende betingelser som for tjenere kan — naar herredsstyret saa beslutter — skat, der er ilignet arbeidere ved stenbrud, bergverk og offentlige vei- og jernbane-anlæg, opkræves hos arbeidsgiveren eller anlæggets bestyrer.

Naar skat betales av nogen, der efter nærværende paragraf er ansvarlig for samme, kan denne forlange sit utlæg dækket av den skattepligtige og i tilfælde tilbakeholde eller avkorte dette i hvilketsomhelst beløp, som han er den skattepligtige skyldig.

§ 32. Skifteforvaltere og testamentsfuldbyrdere er ansvarlige for, at det fornødne beløp avholdes av boets midler til dækkelse av skat, der, efterat boet er tat under skiftebehandling, ilignes eller maa forutsættes at ville bli ilignet boet eller arvelateren.

Lignende ansvar paahviler hvert enkelt medlem av bestyrelser av selskaper og andre skattepligtige indretninger, naar disse opløses og deres midler fordeles mellem parthaverne.

Er midlene utloddet eller fordelt, uten at det fornødne beløp er avholdt til dækkelse av skatten, kan denne, om den ellers vilde være uerholdelig, indfordres hos arvingene eller parthaverne, der dog kun er ansvarlige hver for sin andel av samme. 18 aug. Nr. 8.

Selvskiftende arvinger er solidarisk ansvarlige for skattens erlæggelse; dog er ingen av dem forpligtet til at erlægge mer, end han har mottat i arv.

Proklama, der utstedes i boer, er uten indflydelse paa skattekrav efter nærværende lov.

§ 33. Naar et bo skal sluttes, kan skifteforvalteren, testamentsfuldbyrderne eller de selvskiftende arvinger tilstille ligningsnævndens formand (ligningsraadet eller det i § 87 omhandlede utvalg) selvangivelse over boets indtægt til slutningsdagen og samtidig kræve utregnet og opgit den skat, som boet vil ha at utrede av sin indtægt i det løpende kalenderaar. Er aarets ligning endnu ikke avsluttet, kan boets eller i tilfælde avdødes skat av formue og indtægt i det foregaaende kalenderaar paa samme maate kræves utregnet og opgit.

Ligningsnævnden eller, hvis denne ikke er samlet, nævndens formand (i tilfælde ligningsraadet eller utvalget) foretar den fornødne prøvelse av selvangivelsen og utfører ligningen, hvorefter skatten beregnes efter den ved aarets ligning benyttede skatteprocent eller — om denne endnu ikke er fastslaat — efter den ved forrige ligning benyttede procent. Skatten beregnes i tilfælde særskilt av hvert kalenderaars indtægt.

Har vedkommende skifteforvalter (testamentfuldbyrdere eller selvskiftende arvinger) ikke faat meddelelse om skattens størrelse inden 6 uker, efterat begjæringen om skatlægning er indkommet til ligningsmyndigheten, kan intet krav paa skat siden fremsættes mot boet.

§ 34. De i nærværende kapitel indeholdte bestemmelser kommer ogsaa til anvendelse ved avgjørelsen av, til hvilket av et herreds sogn eller andre avdelinger de skattepligtige blir at henføre ved utligningen av de paa vedkommende sogn eller avdelinger faldne særutgifter (jfr. § 133).

Indretninger, som er fælles for det hele herred, som sparebanker, forsikringsindretninger o. l., kommer ikke i betragtning ved utligningen av skat til det enkelte sogn (avdeling). Skatten av saadanne indretninger beregnes efter herredets og sognets (avdelingens) sammenlagte skatteprocent og tilfalder udelt herredet.

§ 35. Opstaar der tvist om, i hvilket distrikt en skattepligtigs formue eller indtægt efter reglene i nærværende kapitel blir at beskatte, skal vedkommende regjeringsdepartement endelig avgjøre tvisten, hvis de paagjældende kommuner stiller forlan-

18 aug. Nr. 8.

gende derom, og den skattepligtige samtykker i saadan avgjørelse eller har deponert skatten i overensstemmelse med § 116.

Efter begjæring av vedkommende kommunestyre og anbefaling av Riksskattestyret kan Kongen med andet lands regjering slutte overenskomst om fastsættelse av specielle regler for beskatningens fordeling mellem Norge og det fremmede land, naar en næring drives under saadanne forhold, at vedkommende av indtægten er skattepligtig i begge land.

Tredje kapitel.

Om den skattepligtige formue og indtægt.

§ 36. Formuen ansættes til det beløp, som den 1 januar i det aar, ligningen foretages, efter gjængse priser utgjør den virkelige værdi av den skattepligtiges rørlige og urørlige eiendom samt utestaaende fordringer efter fradrag av paahvilende gjæld.

Hvis den skattepligtige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og for ligningsnævnden godtgjør, at han maa benytte et andet regnskapsaar end kalenderaaret, blir formuen at ansætte til det beløp, som den utgjør ved utgangen av det sidste regnskapsaar, der er forløpet før 1 januar i det aar, ligningen foretages.

Naar nogen er skattepligtig i flere distrikter, blir gjældsfradraget at fordele forholdsmæssig mellem distriktene efter værdien av den i disse skattepligtige bruttoformue.

Naar jordbruks- eller skogeiendom tilhører aktieselskap, utenfor distriktet hjemmehørende person eller bo eller ansvarlig selskap med parthaver, der er hjemmehørende utenfor distriktet, kan gjæld fordres fradrat med høist et beløp motsvarende en fjerdedel av eiendomsværdien.

Naar kommuner, kirker og milde stiftelser blir at iligne skat, kan de som gjæld kræve fradrat et beløp motsvarende halvdelen av den i distriktet skattepligtige bruttoformue (jfr. dog § 26, 2det led).

Utenlandske skattepligtige kan kræve fradrat gjæld, der er stiftet til fremme av den beskatning undergivne virksomhet, dog, forsaavidt nærværende paragrafs 4de led kommer til anvendelse, med den der opstillede begrænsning og ellers ikke med et større beløp end halvdelen av vedkommendes i distriktet skattepligtige bruttoformue.

§ 37. Ved værdsættelsen av formuen iagttages følgende regler:

a. Faste eiendomme med tilbehør, kreaturer, redskaper og andre løsøregjenstande, jagt- og fiskerettigheter, uthugstrettigheter og lignende selvstændige rettigheter ansættes til

den antagne salgsværdi. Dog ansættes værdien av de til en forretning hørende beholdninger av raastoffer og varer uten hensyntagen til paaregnet handelsgevinst. Jordeiendomme værdsættes under ett med de til samme hørende hus og underliggende rettigheter og herligheter. Den i behold værende for aarets gaardsdrift fornødne avling regnes ikke som formue.

b. Pantobligationer, gjældsbrev, sparebankindskud og andre utestaaende fordringer ansættes til sit paalydende uten hensyn til renternes eller avkastningens størrelse, og hvad enten de er rentebærende eller ikke. Usikre fordringer reduceres skjønsmæssig. Uerholdelige fordringer sættes ut av betragtning.

c. Stats-, kommune- og andre ihændehaverobligationer, aktier og lignende værdipapirer (i de tilfælde, hvor disse efter nærværende lovs regler blir at beskatte hos eieren) ansættes til kursværdien eller, forsaavidt kurs ikke noteres eller kjendes, til den antagne salgsværdi.

d. Livsforsikrings-policer blir kun at beskatte for det samlede beløp over kr. 5000,00, som policerne utgjør for den enkelte skattepligtige. I forhold hertil ansættes policerne til en brøkdel av den samlede gjenkjøpsværdi, som bestemmes ved skjøn, forsaavidt den ikke er oplyst. Kan forsikringen ikke kræves gjenkjøpt, blir den ikke at beskatte som formue hos den forsikrede.

e. Utenlandske forsikringsselskapers her i riket skattepligtige formue ansættes til det 10-dobbelte av selskapets beregnede aarsindtægt, medmindre værdien av selskapets faste eiendomme eller anlæg inden riket (i tilfælde efter fradrag av gjæld overensstemmende med forskriftene i foregaaende paragraf) utgjør et større beløp.

§ 38. Til skattepligtig formue henregnes ikke:

a. Rettigheter, hvis opnaaelse er avhængig av en betingelse.

b. Tidsbegrænsede bruksrettigheter.

c. Krav paa periodiske ydelser, der skal erlægges i et begrænset tidsrum, saasom pensioner, livrenter, føderaad, ydelser ifølge forsikring for ulykkestilfælde o. s. v.

d. Krav paa løn i offentlige eller private tjenesteforhold, paa renteterminer og paa utbytte av værdipapirer og selskapsandele, saalænge kravet endnu ikke er forfaldent til betaling.

e. Patent-, forfatter- og kunstnerret, der ikke ved overdragelse eller arvefald er gaat ut av den oprindelige indehavers eie.

§ 39. Ved formueansættelsen kommer ikke til fradrag:

a. Forpligtelser, hvis indtræden er avhængig av en betingelse.

18 aug. Nr. 8.

b. Tidsbegrænsede bruksrettigheter, hvormed den skattepligtiges formuesgjenstande er beheftet.

c. Kapitalværdien av føderaad, der er paaheftet den skattepligtiges eiendom, saavelsom værdien av andre i forrige paragraf under bokstav c omhandlede ydelser, naar utredelsen av saadanne paahviler den skattepligtige.

d. Forpligtelse til utbetalinger av den i forrige paragraf under bokstav d omhandlede art.

Forsikrings- og livrenteselskaper er berettiget til fradrag for præmiereserven samt for andre fond, der utkræves for at dække kontraktmæssig overtagne forpligtelser like overfor de forsikrede, dog ikke for bonusfond.

§ 40. Naar nogen ved testamente eller anden gyldig disposition har bestemt, at indtægtsnydelsen av en kapital eller bruksnydelsen av en eiendom i en viss tid skal tilkomme en person, men at selve kapitalen eller eiendommen skal tilfalde en anden person eller en stiftelse eller indretning, beskattes kapitalen eller eiendommen som formue paa rente- eller bruksnyderens haand, saalænge dennes ret vedvarer.

Gjenlevende egtefælle, der hensitter i uskiftet bo, ansees som eier av boets samtlige midler. Stamhus- og fideikommisbesiddere ansees like med eiere.

§ 41. Indtægten ansættes til det beløp, som den skattepligtige i det sidst forløpne aar, regnet til 31 december (indtægtsaaret) har indvundet i penge eller penges værdi, uten hensyn til hans indtægt i det aar, for hvilket skatten lignes (skatte-aaret).

Hvis den skattepligtige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og han for ligningsnævnden godtgjør, at han maa benytte et andet regnskapsaar end kalenderaaret, blir indtægten at ansætte til det beløp, som den har utgjort i det sidste regnskapsaar, der er forløpet før 1 januar i det aar, ligningen foretages.

Fra disse regler gjælder de undtagelser, som fremgaar av de i §§ 46—53 indeholdte forskrifter om indtægtens ansættelse med et aarlig gjennemsnitsbeløp.

Indtægten ansees i almindelighet oppebaaret ved det tidspunkt, da fordelen virkelig tilflyter den skattepligtige. Bestaar indtægten i et pengebeløp eller anden ydelse, ansees den oppebaaret, naar beløpet virkelig erlægges, eller i tilfælde ved det tidligere tidspunkt, da der opstaar adgang for vedkommende til at faa beløpet utbetalt eller ydelsen erlagt.

Utgifter, der kommer til fradrag ved indtægtsansættelsen, henføres i almindelighet til det tidspunkt, da utgiften utredes.

§ 42. Til indtægt henregnes — med de i det følgende fastsatte undtagelser og begrænsninger — rente av formue, liv-

rente, føderaad og pension, enhver fordel, som er vundet ved eiendom, kapital, arbeide eller virksomhet, hvad enten det oppebaarne er indvundet gjennem et længere tidsrum eller er erhvervet leilighetsvis eller ved en enkelt anledning, og hvad enten det maatte bestaa i underhold, klær, husly, brænde, belysning og deslike, eller i andet, som er anvendt til egen eller familiens nytte eller behagelighet eller til utvidelse av næring eller drift eller til formuesforøkelse. 18 aug. Nr. 8.

Til indtægt henregnes ikke formuesforøkelser ved arv eller gave eller ved livsforsikring (til utbetaling ved død eller andet tidspunkt eller begivenhet). Derimot ansees som indtægt, hvad der erholdes som tantième, gratiale og lignende, hvad der mottages som utdelinger av legater og understøttelsesforeninger, hvad der oppebæres som regelmæssig personlig understøttelse, hvorpaa den skattepligtige ifølge lov eller overenskomst har krav, samt vederlagsfri benyttelse av andres rørlige eller urørlige gods.

Hus til beboelse, der benyttes av eieren, beregnes som indtægt for denne med den sum, som det antages at koste at leie tilsvarende hus. Andre varige forbruksgjenstande som klær, indbo o. l. ansees derimot ikke indtægtsgivende, naar de brukes av eieren eller hans familie.

Som indtægt medregnes ogsaa, hvad der erhverves ved den skattepligtiges og hans husstands haandverks- og husflidsarbeide i hjemmet saavelsom husstandens arbeide i den skattepligtiges bedrift. Dog tages intet hensyn til værdien av hustruens og de øvrige familiemedlemmers arbeide med det almindelige husstel.

§ 43. Til indtægt henregnes ogsaa gevinst, hvorved tilfældet i større eller mindre grad har været medvirkende, saasom gevinst ved lotteri, ved landslod, ved optagelse av ertser og mineraler, ved fund etc.

Gevinst ved avhændelse av faste eiendomme, værdipapirer eller andre formuesgjenstande, der maa antages erhvervet av sælgeren for at avhændes med fordel, regnes som indtægt for sælgeren, selv om avhændelsen ikke indgaar under vedkommendes næring. Gevinst, der erhverves ved salg av tomter i byer eller bymæssig bebyggede strøk paa landet eller i deres umiddelbare nærhet, saavelsom gevinst ved avhændelse av forretning eller virksomhet, av patent-, forfatter-, kunstnerret og lignende regnes altid som indtægt.

§ 44. Fra det antagne bruttobeløp av indtægten drages, foruten renter av skatte-yderens gjæld, alle utgifter, der skjønnes at være paadrat til indtægtens erhvervelse, sikrelse og vedlikeholdelse. Til avdrag kommer saaledes:

18 aug. Nr. 8.

a. Driftsomkostninger, derunder indbefattet lønninger, men ikke utgifter til den skattepligtiges og families underhold og betjening eller til bolig for ham eller hans husstand.

b. Utgifter til vedlikeholdelse og forsikring av hus samt lignende utgifter til skibe, fiskebaater, redskaper og andre som driftsmidler benyttede faste eller rørlige eiendele, men ikke til indbo og lignende, som brukes i den skattepligtiges eller hans families bopæl eller husholdning.

c. Ordinære avskrivninger for værdiforringelse ved slit og forældelse av skibe, baatnøst, anlæg, maskiner, for driften av gaardsbruk nødvendige hus og lignende betydelige driftsmidler, der er bestemt til varig bruk, dog kun i den utstrækning, hvori forringelsen ikke allerede maatte være tat i betragtning ved beføIgelsen av reglene under foranstaaende bokstaver a og b.

d. Tap paa utestaaende fordringer i forretningsvirksomhet saavelsom andet tap i næring eller forretningsforetagender, dog kun i den utstrækning, hvori tapet ikke allerede maatte være tat i betragtning under foranstaaende bokstaver a og b, og naar det er et driftsmiddel, som er tapt, i ethvert fald ikke med et større beløp, end hvad der maatte gjenstaa som dets værdi efter fradrag av foretagne avskrivninger i henhold til bokstav c.

e. Leie-, bruks- eller forpagtningsavgift, føderaad, regelmæssige understøttelser og lignende utredsler, som den skattepligtige ifølge lov er forpligtet til eller ved overenskomst har forbundet sig til at yde, og som efter nærværende lovs regler ved beskatningen regnes som indtægt for mottageren.

f. Skatter og avgifter, der paahviler faste eiendomme eller særskilte bedrifter eller erhverv.

g. Utgifter ved overtagelse og bestyrelse av embede eller anden tjenestestilling, saavelsom byrder, der paahviler saadan stilling, saasom bestallingsgebyr, utgifter til stedfortræder, flytnings-, kontor- og reise-utgifter eller i tilfælde underskud paa den til saadanne utgifters bestridelse tilstaaede godtgjørelse.

h. Tvungne indskud i pensionskasse, enkekasse, vikarkasse, til ulykkes-, syke-, invaliditets- eller alderdomsforsikring for den skattepligtige med familie.

Skattepligtig, som frivillig har erhvervet livsforsikring (til utbetaling ved død eller i levende live), kan ved indtægtsansættelsen kræve fradrat de aarlige livsforsikringspræmier for et beløp av indtil kr. 200,00.

Angaaende størrelsen av det indtægtsfradrag, som blir at indrømme for værdiforringelse av driftsmidler ved slit og for-

ældelse, utfærdiges regler av riksskattestyret i den utstrækning, som ansees paakrævet, til veiledning for ligningsmyndighetene. 18 aug. Nr. 8.

§ 45. Underskud, som fremkommer i en næring eller virksomhet, naar utbyttet beregnes efter reglene i forrige og de efterfølgende paragraffer, saavelsom tap, der er lidt ved avhændelse av saadan art som omhandlet i § 43, kan fordres fradrat utbyttet av den skattepligtiges andre næringer eller indtægtskilder. For kommuneskattens vedkommende gjælder dog dette kun, forsaavidt vedkommende er skattepligtig i samme distrikt.

Naar nogen er skattepligtig i flere distrikter, sker fradraget av gjældsrenter og andre ydelser, der ikke kan henføres til nogen bestemt indtægtskilde, forholdsvis efter størrelsen av netto-indtægten i hvert distrikt.

I tilfælde, hvor adgangen til at erholde fradrag i formuen for gjæld er begrænset (jfr. § 36), kan den skattepligtige ikke fordre fradrat i indtægten renter av gjæld, som ikke tillates fradrat ved formuesbeskatningen.

§ 46. Indtægt av gaardsbruk og dertil knyttede bi-erhverv ansættes, naar den skattepligtige har drevet næringen i mindst 3 aar, til det beløp, som utbyttet antages at ha utgjort i gjennemsnit for de sidstforløpne 3 aar. Ved hvert aars ligning ansættes utbyttet for det nærmest foregaaende aar, hvilken ansættelse er bindende for de følgende aars ligningsnævnd ved gjennemsnitsutbyttets beregning. Ved den første ligning efter nærværende lovs ikrafttræden blir utbyttet for de tidligere 2 aar, der kommer i betragtning, at ansætte skjønsmæssig, medmindre der haves nøiagtig opgaver over utbyttets størrelse, i hvilket tilfælde disse lægges til grund. Ansættelsen for det sidste av de paagjældende 2 aar blir uforandret at benytte av det følgende aars ligningsnævnd.

Ved ansættelsen av utbyttet av gaardsbruk blir at medta værdien av husvær, av naturalgjenstande, som produceres paa gaarden og forbrukes i gaardbrukerens egen husholdning, saavelsom andre værdier, der frembringes ved gaardbrukerens eget eller hans husstands arbeide. Tjenerlønninger kommer til avdrag i brutto-utbyttet kun med det beløp, der kan antages at vedkomme erhvervelsen av den indtægt, hvorfor husbonden skatlægges.

Herredsstyret kan beslutte, at netto-indtægt av gaardsbruk ansættes til en viss procent av den antagne værdi av gaarden som jordbruk, gaardsredskaper og besætning, idet hertil lægges et passende beløp for værdien av gaardbrukerens og hans families arbeide. Ved saadan ligning (procentligning) er ligningsnævnden dog forpligtet til at fravike den opstillede procentsats i tilfælde, hvor den skattepligtige har meddelt nøiagtige

18 aug. Nr. 8.

oplysninger, der godtgjør, at den for hans vedkommende vilde lede til urigtige resultater. Værdien av det personlige arbeide (hvorunder indgaar ikke blot det utførte kropslige arbeide, men ogsaa bestyrelsen av gaardsdriften) blir at forhøie eller nedsætte under gjennemsnitssatsen efter vedkommende gaardbrukers arbeidsevne og dygtighet, bedriftens størrelse o. s. v.

Ved den direkte ligning av jordbruksindtægt sættes indtægten av det personlige arbeide alene til det beløp, som ikke allerede er indbefattet i den forøvrig indtægtsførte næring.

§ 47. Forefindes der paa en jordeiendom torvtak, stenbrud, skiferbrud, mineraler, grus- og sandtak eller lignende herligheter, blir det hele ved driften av samme vundne utbytte efter fradrag av omkostninger og av mulig foraarsaket jordskade at beskatte som indtægt for eieren. Kan det antages, at de paagjældende herligheter har bevirket en forhøielse av eiendommens kostende ved erhvervelsen, indrømmes forholdsmæssig fradrag i utbyttet.

Ved ansættelsen av indtægt av bergverksdrift blir i brutto-utbyttet at fradra foruten paaløpne driftsutgifter en passende procent som avskrivning paa den i foretagendet nedlagte kapital, i tilfælde iberegnet, hvad der er betalt for ertsforekomsten (jfr. forøvrig § 50).

§ 48. Som indtægt av skog regnes en viss aarlig rente av skogens salgsværdi. Renten ansættes paa grundlag av indhentede opgaver over det gjennemsnitlige aarlige utbytte av skog, hvor indtægten av hugst kjendes. Den maa ikke utgjøre mer end 5 og ikke mindre end 2 pct.

Naar skog er kjøpt til uthugst, ansættes kjøperens indtægt til det utbytte, som han virkelig har oppebaaret i det sidst forløpne aar. Utbyttet utfindes ved fra tømmerets salgssum eller antagne salgsværdi at dra de paaløpne driftsomkostninger samt en saa stor del av den erlagte kjøpesum, som efter en forholdsmæssig fordeling kan antages at falde paa det i aarets løp huggede tømmer.

Er gaardens skog kun tilstrækkelig til husbehov, kommer foranstaaende regler ikke til anvendelse, men aarsværdien av det forbrukte virke blir at medta ved ansættelsen av utbyttet av gaardsbruket (§ 46).

§ 49. Indtægt av fiskeri, der har været drevet som næring i mindst 3 aar, ansættes til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnit for de sidstforløpne 3 aar. Foreligger nøiagtige opgaver over utbyttets størrelse i de paagjældende aar, lægges disse opgaver til grund for ansættelsen, ellers ansættes utbyttet skjønsmæssig. I alle tilfælde medtages ved ansættelsen, hvad der av utbyttet er forbrukt av skatyderen og hans husstand. I brutto-utbyttet gjøres fradrag for medgaaede driftsutgifter, iberegnet slitage og tap av fiskeredskaper.

§ 50. Indtægt av handel og anden næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, ansættes, naar den skattepligtige har drevet næringen i mindst 3 aar, til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnit for de sidstforløpne 3 aar. 18 aug. Nr. 8.

Til grund for ansættelsen av utbyttet for det enkelte aar lægges den skattepligtiges aarsregnskap, forsaavidt dette er opgjort overensstemmende med de grundsætninger, der gjælder for en ordentlig forretningsførsel. Herved iagttages følgende:

a. Ved utbyttets beregning tages hensyn til den forandring i værdi, som den skattepligtiges beholdninger av raastoffer, færdige produkter, varer og utestaaende fordringer ved aarets slutning viser i forhold til hans ved aarets begyndelse forhaandenværende beholdninger. Varelagerets værdi ansættes herved uten hensyntagen til paaregnet handelsgevinst. De utestaaende fordringers paalydende maa ikke nedsættes med større beløp end, hvad der antages at ville bli uerholdelig.

b. Hvad der avskrives paa værdien av anlæg, maskiner og deslike som følge av forringelse ved slit og forældelse, kommer ved beregningen av utbyttet til fradrag, forsaavidt de avskrevne beløp ikke overstiger det tilbørlige maal. Derimot tages der ikke hensyn til i regnskapet stedfundne ekstraordinære op- eller nedskrivninger av værdien av faste eiendomme.

c. Kontante penger saavelsom produkter og varer, som den skattepligtige uttar til eget forbruk, medregnes i utbyttet med sin fulde værdi. Det samme gjælder om beløp, som den skattepligtige erlægger som formues- og indtægtsskat til stat og kommune.

d. Utbytte av aktier, der inden riket kommer til beskatning hos vedkommende selskap, medregnes ikke.

Ved beskatning av skibsrederi fradrages i utbyttet en viss aarlig procent av skibenes værdi for den forringelse, som disse undergaar ved slit og forældelse. Naar værdien ved nedskrivning er reducert til $^1/_4$ av værdien av skibet som nyt, tilstedes intet yderligere fradrag av saadan forringelse. Forøvrig utfærdiges reglene for nedskrivningen av riksskattestyret (jfr. § 44, sidste led).

Naar skibe, anlæg eller andet, hvis værdiforringelse ved slit og forældelse er tat i betragtning ved indtægtsansættelsen, tilintetgjøres ved forlis eller anden ulykke, og assuransesummen overstiger den nedskrevne værdi, blir overskuddet at beskatte som indtægt. Det samme gjælder, hvis deslike formuesgjenstande sælges, og salgssummen overstiger den nedskrevne værdi. Paa lignende maate fremgaaes, hvor assuranse- eller salgssummen ligger under den nedskrevne værdi, idet forskjellen i saa fald kom-

18 aug. Nr. 8.

mer til fradrag i indtægten. Indtægten eller indtægtsfradraget medtages ikke ved beregningen av næringens gjennemsnitsutbytte, men blir ved beskatningen i sin helhet at henføre til det aar, da assuranse- eller salgssummen utbetales.

§ 51. Aktieselskapers indtægt ansættes i overensstemmelse med de i foregaaende paragraf indeholdte forskrifter.

Det fremkomne overskud beskattes som indtægt, hvad enten det utdeles til aktionærerne, henlægges til reserve-, delkredere-, pensionsfond o. lign., anvendes til bedriftens utvidelse eller forbedringer ved samme som tilskrivning paa aktierne eller til betaling av gjæld, eller det overføres til næste aars regnskap. Til fradrag kommer ikke blot egentlige lønninger, men ogsaa hvad der utbetales som tantiemer, gratialer, pensioner etc.

Efter de samme regler ansættes forsikrings-aktieselskapers og gjensidige forsikringsselskapers indtægt. Som indtægt beskattes ikke, hvad der av overskuddet overføres til præmiereserve eller andet fond, der utkræves for at dække kontraktmæssig overtagne forpligtelser like overfor de forsikrede. Dog blir som indtægt at beskatte, hvad der av overskuddet henlægges til sikkerhets- eller bonusfond eller utdeles som bonus til de forsikrede.

For utenlandske forsikringsselskaper kan riksskattestyret fastsætte nærmere regler angaaende netto-indtægtens beregning.

§ 52. Ved beskatning av forbruksforeninger med fast utsalgssted, som sælger til foreningens medlemmer, blir nettoavkastningen av foreningens virksomhet under hensyn til dennes art og de stedlige forhold at ansætte til en viss procent av omsætningen. Procenten skal motsvare halvdelen av den procent, som netto-avkastningen av handelsvirksomhet paa stedet av samme art drevet av almindelige handlende antages sedvanlig at ville utgjøre av omsætningen. Til den saaledes fundne indtægt lægges renter og anden indtægt av formue, hvorimot renter av gjæld fratrækkes.

Sælger forbruksforening tillike til andre end foreningens medlemmer, blir den at beskatte av den virkelig havte indtægt av dette salg. Kan omsætningen til andre end foreningens medlemmer ikke særskilt opgives, blir den hele ved foreningens virksomhet vundne fordel for medlemmene skjønsmæssig at ansætte og at beskatte som indtægt.

Indkjøpsforeninger, som fordeler forutbestilte varer mellem foreningens medlemmer, samt foreninger, der udelukkende eller hovedsakelig har til formaal for sine medlemmer at besørge indkjøpt raa-emner eller driftsmidler i jordbrukets tjeneste, kan ilignes skat av den indtægt, som vindes av foreningens formue, men skatlægges ikke for den drevne virksomhet. Efter samme regler beskattes foreninger, som bare tilvirker og forhandler

produkter av medlemmenes gaardsbruk, idet indtægten av virk- 18 aug.
somheten i dette tilfælde kommer til beskatning hos medlem- Nr. 8.
mene som avkastning av gaardsbruket. Andelsmeierier beskattes efter samme regler som aktiemeierier, se § 20.

§ 53. Naar indtægt av næringsdrift efter nærværende lovs forskrifter blir at ansætte til et gjennemsnitsbeløp for flere aar, kommer underskud, som næringen i noget aar maatte ha medført, til fradrag i de øvrige aars overskud. Har næringen gjennemsnitlig for alle aar git underskud, blir intet utbytte av samme at opføre. Gjennemsnitsutbyttet av næring, der indgaar under §§ 46, 48 og 49, beregnes uten hensyntagen til renter av pantegjeld eller av anden laant kapital, hvorimot disse særskilt kommer til fradrag med det beløp, de har utgjort det sidste aar.

Ophører eller paabegyndes en næring i kalenderaarets (regnskapsaarets) løp, holdes indtægten i dette aar utenfor gjennemsnitsberegningen. Hvis en næring i aarets løp gaar over til en ny indehaver, gjælder det samme saavel for den tidligere som for den nye indehavers indtægt. I de tilfælde, der omhandles i § 21 første led, fremgaaes, som om der ingen forandring hadde fundet sted med hensyn til virksomhetens indehaver.

§ 54. Hvis utenfor kommunen hjemmehørende person, selskap eller indretning — uanset om vedkommende i formen optræder som leverandør, laangiver, garant eller lignende — efter omstændighetene maa antages at være interessert i nogen næringsdrift eller virksomhet, som beskattes i kommunen, paa væsentlig samme maate som en deltager, blir der ved beskatningen at ta hensyn hertil. Ligningsnævnden kan i saadant tilfælde ansætte formue og indtægt efter eget skjøn over forretningens midler og avkastning.

Fjerde kapitel.

Om pligt til at meddele ligningsmyndighetene oplysninger.

§ 55. Det paaligger enhver skattepligtig at bidra til, at hans skattepligt i rette tid bringes paa det rene, og ikke at foreta noget, der har til hensigt at forhindre fyldestgjørelse av hans skatte-ansvar.

Enhver skattepligtig har at meddele de oplysninger, som ligningsmyndighetene begjærer i anledning av skattemandtallets optagelse.

§. 56. Forpligtet til gjennem selvangivelse at gjøre rede for sine formues- og indtægtsforhold er:

a. Skattepligtige selskaper, boer og andre indretninger.

18 aug. Nr. 8.

b. Skattepligtige, hvem det ved lov er paalagt at føre regnskapsbøker.

c. Medlemmer av de i § 20 andet led omhandlede selskaper, naar de lignes særskilt.

d. Andre skattepligtige, som ved nogen av de 3 sidste ligninger har været ansat i en antat indtægt av mindst kr. 500,00, eller har været lignet i flere distrikter av indtægter, der sammenlagt utgjør mindst dette beløp.

e. Skattepligtige, som, uten at indgaa under bokstav a—d, i det sidst forløpne kalenderaar har hat en netto-indtægt av mindst kr. 500,00.

Den under bokstav d og e nævnte indtægtsgrænse kan efter beslutning av herredsstyret nedsættes eller — naar amtsskattestyret anbefaler saadan forandring og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker — forhøies indtil kr. 800,00 eller i de 3 første skatte-aar efter lovens ikrafttræden indtil kr. 1000,00.

Alle skattepligtige er berettiget til at indlevere selvangivelse.

§ 57. Selvangivelser avfattes efter formularer anordnet av vedkommende regjeringsdepartement. De skal indeholde:

a. Den skattepligtiges navn, stilling, bolig og adresse.

b. Antallet av personer, som han har at forsørge.

c. Specifisert opgave over den skattepligtiges formue samt over gjæld, der forlanges fradrat formuen.

d. Specifisert opgave over den skattepligtiges indtægter og deres beløp samt over, hvad der forlanges fradrat indtægten.

e. Forsikring paa ære og samvittighet om, at opgaverne er rigtige og avgit efter bedste skjøn og overbevisning.

Ligningsnævnden (ligningsraadet) kan bestemme, at fordringshavernes og skyldnernes navn blir at anføre i selvangivelsen, naar der i denne gjøres krav paa fradrag for gjæld eller gjældsrenter eller opføres formue i utestaaende fordringer eller indtægt av saadanne. Denne regel kan dog ikke gives anvendelse paa de i forrige paragraf under bokstav a og b nævnte skattepligtige uten for pantegjælds eller pantefordringers vedkommende. Saadanne skattepligtige har forøvrig alene overensstemmende med regnskapsbøkerne at opgi gjælden og erlagte renter med et samlet beløp.

Hvis der til en formues-, indtægts- eller fradragsposts ansættelse i penger utfordres skjøn, kan den skattepligtige undlate at opføre pengebeløpet i selvangivelsen, men maa i ethvert tilfælde meddele de oplysninger, der maatte være nødvendige for at sætte ligningsnævnden (ligningsraadet) i stand til at ansætte posten i penger.

Skattepligtige, som foruten selvangivelse har at indlevere næringsopgave (jfr. § 58), kan i selvangivelsen indskrænke sig til at henvise til næringsopgaven for den i samme omhandlede formues og indtægts vedkommende. 18 aug. Nr. 8.

§ 58. Uanset indtægtens størrelse er skattepligtige, som driver jordbruksnæring, forpligtet til at avgi en særskilt næringsopgave, indeholdende oplysninger om næringens utbytte og den til samme knyttede formue. Dog kan herredsstyret bestemme, at saadan opgave kun skal avgives, naar eiendommens matrikelskyld ligger over en av herredsstyret fastsat grænse, der i intet tilfælde maa være høiere end 1 skyldmark. Hvis herredsstyret derom fatter bestemmelse, kan pligten til at avgi næringsopgave — i den utstrækning, hvori det maatte findes paakrævet — utvides til ogsaa at gjælde skattepligtige, der driver fiskeri og selvstændig skognæring.

Næringsopgaver avfattes efter formularer, der fastsættes av amtsskattestyret under vedkommende regjeringsdepartements godkjendelse, efterat utkast til samme har været forelagt herredenes ligningsnævnd og formandskaper til erklæring. I opgaven anføres alene de virkelige tal, mængder eller beløp, men intet anslaat eller skjønsmæssig beregnet pengebeløp eller værdi. Ved underskriften bekræftes paa ære og samvittighet, at opgaven er rigtig og avgit efter bedste overbevisning.

Ved formularernes avfattelse tages væsentlig hensyn til, om ansættelsen av indtægten sker ved procentligning eller paa anden maate.

Hvor procentligning anvendes, skal ligningsnævnden indhente fuldstændigere næringsopgaver for enkelte særlig valgte eiendomme, hvilke opgaver lægges til grund ved indtægtsprocentens beregning.

Ligningsnævnden kan avkræve skattepligtige, der ikke har at levere selvangivelse, de oplysninger, som findes nødvendige ved skatteligningen, og som ikke omhandles i næringsopgave, enten i forbindelse med saadan opgave eller særskilt.

§ 59. Selvangivelserne indleveres inden utgangen av januar maaned. Selvangivelser fra skattepligtige, som henhører under § 56 bokstav a, b og c, behøver dog ikke at indleveres før utgangen av februar. Naar saadanne skattepligtige godtgjør, at deres aarsregnskap paa grund av særegne omstændigheter ikke har kunnet avsluttes til denne tid, kan der indrømmes dem yderligere utsættelse, saaledes at selvangivelserne godtages som betimelig indkommet, saafremt de indløper, forinden ligningsnævndens (ligningsraadets) arbeide med formues- og indtægtsansættelserne er tilendebragt.

Næringsopgaverne indleveres inden utgangen av januar maaned.

18 aug. Nr. 8.

Herredsstyret kan beslutte, at den almindelige frist saavel for selvangivelsers som næringsopgavers indlevering sættes ved et tidligere eller et senere tidspunkt, dog ikke før 15 januar eller senere end utgangen av februar.

§ 60. Selvangivelser indleveres til ligningsnævnden eller i tilfælde til ligningsraadet, næringsopgaver til ligningsnævnden.

Naar nogen, der har at levere selvangivelse, blir at iligne skat i to eller flere distrikter, har han i hvert av disse at indlevere angivelse over sin samlede formue og indtægt. I angivelsen anføres, hvorledes formuen og indtægten efter den skattepligtiges mening ved beskatningen blir at fordele mellem de paagjældende distrikter. Naar indtægten ikke efter nærværende lovs regler blir at fordele mellem distrikterne med visse brøkdele, behøver selvangivelsen i et distrikt, hvor vedkommende skatyder ikke gjør fordring paa fradrag for gjæld eller gjældsrenter, dog bare at omfatte den der skattepligtige formue og indtægt.

§ 61. For skattepligtige selskaper og indretninger blir selvangivelsen og i tilfælde næringsopgaven at avgi av vedkommende bestyrelse eller dennes formand. For umyndige avgives de av vergen, for mindre-aarige medunderskrives de av kurator.

Er en skattepligtig ved fraværr, sygdom eller andet gyldig forfald hindret fra personlig at avgi selvangivelsen eller næringsopgaven, er han forpligtet til, forsaavidt dette er mulig, at avgi opgave gjennem fuldmægtig.

§ 62. Selvangivelser og næringsopgaver skal skrives paa de derfor anordnede blanketter under befølgelse av de paa samme indtagne trykte anvisninger og undertegnes av utstederen.

Enhver skattepligtig kan ved henvendelse til ligningsnævnden (ligningsraadet) erholde veiledning til avfattelse av selvangivelsen eller faa denne avfattet paa grundlag av givne oplysninger. Ved henvendelse til ligningsnævnden kan paa samme maate veiledning erholdes til avfattelse av næringsopgaven. Den skattepligtige maa dog i ethvert tilfælde underskrive angivelsen eller opgaven.

§ 63. Skattepligtige aktieselskaper og foreninger er forpligtet til paa forlangende at tilstille vedkommende ligningsnævnd (ligningsraad) avtryk eller gjenpart av sine aarsopgjør.

Bestyrende redere og disponenter for selskaper, der driver skibsrederi, er forpligtet til inden utgangen av hvert aars januar maaned at tilstille ligningsnævnden (ligningsraadet) i parthavernes eller aktie-eiernes bostedsdistrikter opgave over vedkommende parthavere eller aktie-eiere med tilføiende av de paagjældende parters størrelse eller aktiernes beløp samt det i sidstforløpne aar utbetalte utbytte. Opgave over utenlandske parthavere eller aktie-eiere, over aktier, der lyder paa ihændehaveren, samt over

parter eller aktier, der tilhører den bestyrende reder eller dispo- 18 aug.
nenten, blir paa samme maate at tilstille ligningsnævnden (lig- Nr. 8.
ningsraadet) i det distrikt, hvor kontoret haves eller skibet bestyres.

Livrente- og livsforsikrings-selskaper er forpligtet til paa forlangende at meddele ligningsmyndighetene opgave over de til forsikrede inden distriktet i det sidstforløpne aar utbetalte beløp.

§ 64. Bestyrelser av bankindretninger saavelsom bankierer, sakførere og andre, der har penge under forvaltning for nogen, er forpligtet til paa forlangende at meddele ligningsmyndighetene oplysninger om størrelsen av avkastningen av navngiven persons hos dem indestaaende midler.

§ 65. Bestyrelser for private selskaper, foreninger eller indretninger saavelsom private arbeidsherrer, husbondsfolk og andre, som har lønnede tjenestemænd, tyende eller andre faste arbeidere i sin tjeneste, er forpligtet til paa forlangende at indsende indberetning om de disse i det sidstforløpne aar utbetalte lønninger eller ydede godtgjørelser bestaaende i penger eller i andre ydelser eller fordele — til ligningsmyndighetene i de distrikter, hvori vedkommende tjenestemænd, tyende eller arbeidere er skattepligtige. Disse indberetninger, der avfattes efter en av vedkommende regjeringsdepartement foreskreven formular, som ligningsnævnden har at tilstille vedkommende, kan fordres avgit inden utgangen av januar maaned

§ 66. Offentlige og kommunale myndigheter og tjenestemænd er forpligtet til paa forlangende snarest mulig at meddele ligningsmyndighetene alle de oplysninger, som maatte staa til deres raadighet — saasom fortegnelse over lønninger og lønsmottagere, i overformynderiet henstaaende kapitaler, firma-anmeldelser osv. Ønsker vedkommende ligningsmyndighet utskrifter av protokoller, blir saadanne at utfærdige i fornøden utstrækning. Paadrages der ved efterkommelsen av slike forlangender tjenestemanden direkte utlæg, erstattes disse efter paakrav av vedkommende ligningskommune.

§ 67. Offentlige skifteforvaltere er, naar et bo sluttes, forpligtet til snarest mulig at sende ligningsnævnden i de distrikter, hvori vedkommende arvinger hører hjemme, indberetning om enhver utlagt arvelod, naar dennes værdi utgjør mindst kr. 1000,00 eller repræsenterer en indtægt av mindst kr. 50,00.

Statens oppebørselsbetjenter er likeledes forpligtet til, naar der indkommer arve-anmeldelse fra selvskiftende arvinger, snarest mulig at sende indberetning til ligningsnævnden i det distrikt, hvor de hører hjemme, om de disse tilfaldende arvelodder av saadan størrelse som i første led nævnt. Naar et bo opgjøres av testamentsfuldbyrdere, paaligger det oppebørselsbetjenten at

18 aug. Nr. 8.

tilstille vedkommende ligningsnævnd lignende indberetning, straks efterat opgjøret er mottat fra disse.

Paa særskilt forlangende er offentlige skifteforvaltere forpligtet til, forsaavidt de derfor nødvendige oplysninger haves i boet, at indsende til ligningsmyndighetene forklaring om avdøde skattepligtiges formue og indtægter i de sidstforløpne aar.

Hvis offentlig skifteforvalter under et bos behandling erfarer, at avdøde er blit lignet i en betragtelig lavere formue eller indtægt end den virkelige, har han uten opfordring snarest mulig herom at indsende indberetning til vedkommende ligningsnævnd. Den samme indberetningspligt paaligger offentlig tjenestemænd, der maatte gjøre saadan erfaring under deres befatning med oppebørselen av arve-avgiften til staten eller med at kontrolere dennes rigtige erlæggelse.

Femte kapitel.

Om ligningen.

§ 68. Den del av herredsskatten, som falder paa formue og indtægt, — i tilfælde værdien av naturalarbeide medregnet — fordeles paa de skattepligtige av en ligningsnævnd bestaaende av saa mange av herredsstyret i eller utenfor dets midte valgte medlemmer, som det selv bestemmer. Herredsstyret vælger tillike en varamand for hvert medlem av ligningsnævnden. De forskjellige næringsgrupper i distriktet samt dettes forskjellige dele skal saavidt mulig være repræsentert i nævnden.

Naar saadan forening som i § 133 omhandlet er indgaat, eller naar et herred bestaar av flere sogn, der har særskilt kirke-, skole- eller fattigvæsen, og det alene er sognenes særutgifter, som skal utlignes paa formue og indtægt, kan der for hvert av sognene vælges en særskilt ligningsnævnd.

Ligningsnævnden vælger selv sin formand og næstformand. Medlemmene fungerer regelmæssig i 3 aar, idet hvert aar den tredjedel (hvor antallet ikke er delelig med 3, det nærmeste antal under eller over tredjedelen), der har forrettet længst, uttræder og erstattes ved nyt valg. Hvem der skal fratræde av flere like berettigede, avgjøres i tilfælde ved lodtrækning. Varamændene vælges for 1 aar.

Den, der har været medlem av en ligningsnævnd, kan undslaa sig for at motta valg i saa lang tid som den, hvori han uavbrutt har forrettet som saadant.

§ 69. Til behandling av selvangivelser kan i hvert skattedistrikt oprettes et ligningsraad bestaaende av 3 medlemmer, der vælges av herredsstyret. Raadets medlemmer kan tages i eller utenfor ligningsnævnden. Hvor fast forretningsfører for ligningsvæsenet er ansat, kan denne beskikkes som det ene medlem av raadet. Raadets formand vælges av herredsstyret.

Medlemmene indsender til herredsstyret skriftlig forsikring paa ære og samvittighet om at ville bevare taushet angaaende, hvad de i sin stilling maatte erfare om nogens formues- og indtægtsforhold, samt om at ville utføre sit hverv upartisk efter bedste skjøn og overbevisning. 18 aug. Nr. 8.

Med hensyn til medlemmenes funktionstid og gjenvalg gjælder det samme, som er foreskrevet for ligningsnævnden.

Ordningen av raadets virksomhet i forhold til ligningsnævnden utenfor, hvad der herom er bestemt i nærværende lov, fastsættes av herredsstyret under vedkommende regjeringsdepartements godkjendelse.

Herredsstyret kan bestemme, at ligningsraadets medlemmer tilstaaes godtgjørelse for sit arbeide.

§ 70. Ligningsnævnden (ligningsraadet) har krav paa at erholde godtgjørelse til lønnet medhjælp og til bestridelse av utgifter ved kontorhold.

Herredsstyret kan ansætte en lønnet fast forretningsfører for ligningsvæsenet. Som forretningsfører kan ogsaa antages ligningsnævndens formand eller nogen anden av nævndens medlemmer.

§ 71. Med iagttagelse av bestemmelserne i §§ 72—79 foreskriver herredsstyret de regler, som skal befølges ved ligningen.

Til ligningsreglenes gyldighet utkræves amtsskattestyrets bifald.

Den skattepligtiges adgang til ved rettergang paa sedvanlig maate at la prøve lovligheten av de anvendte ligningsregler er ham forbeholdt.

§ 72. Formuesskatten til herredet maa i almindelighet ikke utgjøre mer end kr. 2,00 og ikke mindre end kr. 0,50 av hvert 1000 kroner.

Herredsstyret har adgang til for hver fuld procent, som indtægtsskatten stiger over 10 (jfr. § 73), at forhøie formuesskatten med kr. 0,20 av hvert 1000 kroner over det foran bestemte maksimum, dog saaledes at den ikke i noget tilfælde kan utlignes med et høiere beløp end kr. 3,00 av hvert 1000 kroner.

§ 73. Den kommunale indtægtsskatøre skal herefter utgjøre høist 10 pct. Dog skal der altid være adgang til at utligne et likesaa stort samlet beløp paa indtægten som det beløp, der blev utlignet paa denne det nærmest foregaaende aar, saalænge skatøren herved ikke bringes til at overstige 12 pct.

Vedkommende regjeringsdepartement kan tillate, at indtægtsskatøren enkelte aar sættes høiere, naar herredsstyret med mindst $^3/_4$ flertal beslutter at andra herom. For at saadan tilladelse skal meddeles, maa det godtgjøres, at ligningsansættelserne er rimelige, at en hensigtsmæssig reduktionstabel er anvendt, og at andre skattefundamenter er forsvarlig utnyttet. Departementet kan kræve ligningen undergit nærmere prøvelse av Riks-

18 aug. Nr. 8. skattestyret, som, hvor dertil findes grund, paabyder omligning under befølgelse av nærmere angivne regler eller anvendelse av en forandret reduktionstabel.

Naar skatøren ved sidste aarsligning før denne lovs ikrafttræden overstiger 12 pct., skal den nedsættes, indtil den er bragt ned til 12 pct. Nedsættelsen sker med mindst 1 pct. aarlig eller det sidste aar i tilfælde med det mindre overskytende procentbeløp. Ved første ligning efter lovens ikrafttræden skal skatøren ikke utgjøre mer end 15 pct. Disse regler kan dog fravikes med departementets tilladelse, der meddeles under betingelser som ovenfor nævnt. Efterat skatøren er bragt ned til 12 pct., kommer reglene i første led til anvendelse.

§ 74. Formuesskatten fordeles paa de skattepligtige efter det likefremme forhold av den formue, hvortil hver skattepligtig av ligningsnævnden ansættes.

Herredsstyret kan bestemme, at smaa formuer paa indtil kr. 1000,00 skal være skattefri. Likeledes kan indbo og andet løsøre, som ingen indtægt gir, helt eller delvis fritages for beskatning.

Paa indtægt sker fordelingen efter det likefremme forhold av den aarlige indtægt, hvortil hver skattepligtig av ligningsnævnden ansættes, dog med de avændringer, som i medhold av følgende paragraffer vedtages.

§ 75. Av indtægten skal i almindelighet et visst beløp være skattefrit.

Ansættelsen av det skattefrie beløp skal bero baade paa antallet av de personer, skatyderen har at forsørge, og paa indtægtens størrelse.

Til bestemmelse av det skattefrie beløp for hver enkelt skatyder inddeles de skattepligtige i 8 klasser, hvorav

1ste klasse omfatter dem, der ikke har nogen at forsørge;

2den til 7de klasse omfatter dem, der har henholdsvis 1, 2, 3, 4, 5, 6 personer at forsørge;

8de klasse omfatter dem, der har 7 eller flere personer at forsørge.

Hvilke personer der ved klasse-ansættelsen skal henregnes til forsørgede, bestemmes av herredsstyret. Til forsørgede blir dog altid at henregne den skattepligtiges arbeidsudygtige forældre, barn, der er under 15 aar eller ikke arbeidsdygtige, samt arbeidsudygtig egtefælle, naar de virkelig forsørges av den skattepligtige eller efter § 16 lignes sammen med denne. Hvis egtefællerne i henhold til § 16, 2det punktum lignes særskilt, blir det skattefrie beløp at beregne, som om egtefællerne var lignet underet, og at fradra forholdsvis i deres indtægt. Antallet av forsørgede den 1 januar i det aar, ligningen foretages, lægges til grund for klasse-ansættelsen.

§ 76. Den skattefrie del av indtægten utregnes efter en av følgende tabeller:

Tabel I.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	100	170	240	310	380	450	520	590
9/10 —»—	100— 200	170— 280	240— 360	310— 440	380— 520	450— 600	520— 680	590— 760
8/10 —»—	200— 300	280— 390	360— 480	440— 570	520— 660	600— 750	680— 840	760— 930
7/10 —»—	300— 400	390— 500	480— 600	570— 700	660— 800	750— 900	840—1000	930—1100
6/10 —»—	400— 500	500— 610	600— 720	700— 830	800— 940	900—1050	1000—1160	1100—1270
5/10 —»—	500— 600	610— 720	720— 840	830— 960	940—1080	1050—1200	1160—1320	1270—1440
4/10 —»—	600— 700	720— 830	840— 960	960—1090	1080—1220	1200—1350	1320—1480	1440—1610
3/10 —»—	700— 800	830— 940	960—1080	1090—1220	1220—1360	1350—1500	1480—1640	1610—1780
2/10 —»—	800— 900	940—1050	1080—1200	1220—1350	1360—1500	1500—1650	1640—1800	1780—1950
1/10 —»—	900—1000	1050—1160	1200—1320	1350—1480	1500—1640	1650—1800	1800—1960	1950—2120
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	550	665	780	895	1010	1125	1240	1355

Tabel II.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	100	170	240	310	380	450	520	590
8/10 —»—	100— 300	170— 390	240— 480	310— 570	380— 660	450— 750	520— 840	590— 930
7/10 —»—	300— 400	390— 500	480— 600	570— 700	660— 800	750— 900	840—1000	930—1100
6/10 —»—	400— 500	500— 610	600— 720	700— 830	800— 940	900—1050	1000—1160	1100—1270
5/10 —»—	500— 600	610— 720	720— 840	830— 960	940—1080	1050—1200	1160—1320	1270—1440
4/10 —»—	600— 700	720— 830	840— 960	960—1090	1080—1220	1200—1350	1320—1480	1440—1610
3/10 —»—	700— 800	830— 940	960—1080	1090—1220	1220—1360	1350—1500	1480—1640	1610—1780
2/10 —»—	800— 900	940—1050	1080—1200	1220—1350	1360—1500	1500—1650	1640—1800	1780—1950
1/10 —»—	900—1000	1050—1160	1200—1320	1350—1480	1500—1640	1650—1800	1800—1960	1950—2120
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	540	654	768	882	996	1110	1224	1338

Tabel III.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	100	170	240	310	380	450	520	590
8/10 —»—	100—200	170— 280	240— 360	310— 440	380— 520	450— 600	520— 680	590— 760
7/10 —»—	200—300	280— 390	360— 480	440— 570	520— 660	600— 750	680— 840	760— 930
6/10 —»—	300—400	390— 500	480— 600	570— 700	660— 800	750— 900	840—1000	930—1100
5/10 —»—	400—500	500— 610	600— 720	700— 830	800— 940	900—1050	1000—1160	1100—1270
4/10 —»—	500—600	610— 720	720— 840	830— 960	940—1080	1050—1200	1160—1320	1270—1440
3/10 —»—	600—700	720— 830	840— 960	960—1090	1080—1220	1200—1350	1320—1480	1440—1610
2/10 —»—	700—800	830— 940	960—1080	1090—1220	1220—1360	1350—1500	1480—1640	1610—1780
1/10 —»—	800—900	940—1050	1080—1200	1220—1350	1360—1500	1500—1650	1640—1800	1780—1950
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	460	566	672	778	884	990	1096	1202

Tabel IV.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	100	170	240	310	380	450	520	590
7/10 —»—	100—300	170— 390	240— 480	310— 570	380— 660	450— 750	520— 840	590— 930
6/10 —»—	300—400	390— 500	480— 600	570— 700	660— 800	750— 900	840—1000	930—1100
5/10 —»—	400—500	500— 610	600— 720	700— 830	800— 940	900—1050	1000—1160	1100—1270
4/10 —«—	500—600	610— 720	720— 840	830— 960	940—1080	1050—1200	1160—1320	1270—1440
3/10 —»—	600—700	720— 830	840— 960	960—1090	1080—1220	1200—1350	1320—1480	1440—1610
2/10 —»—	700—800	830— 940	960—1080	1090—1220	1220—1360	1350—1500	1480—1640	1610—1780
1/10 —»—	800—900	940—1050	1080—1200	1220—1350	1360—1500	1500—1650	1640—1800	1780—1950
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	450	555	660	765	870	975	1080	1185

Omgjørelsen av den av ligningsnævnden ansatte indtægt (den antagne indtægt) til den indtægt, hvorpaa skatten skal fordeles (den skatbare indtægt), sker paa følgende maate: 18 aug. Nr. 8.

Utgjør den antagne indtægt i hver av de 8 klasser i tabel I og II henholdsvis kr. 1 000,00, 1 160,00, 1 320,00, 1 480,00, 1 640,00, 1 800,00, 1 960,00, 2 120,00 eller derover, i tabel III og IV henholdsvis kr. 900,00, 1 050, 1 200,00, 1 350,00, 1 500,00, 1 650,00, 1 800,00, 1 950,00 eller derover, fremkommer den skatbare indtægt ved fradrag av det i tabellens nederste linje for den paagjældende klasse opførte beløp.

Er den antagne indtægt mindre end foranførte beløp, men større end de i tabellen opførte helt skattefrie grundbeløp, fremkommer den skatbare indtægt i hver klasse ved fradrag av det skattefrie grundbeløp samt derhos en saa stor brøkdel av de overskytende indtægtsdele, som angives under de i tabellerne opførte henholdsvis 9, 8, 8 og 7 reduktionstrin.

Er den antagne indtægt ikke større end det helt skattefrie grundbeløp, blir ingen skat at iligne vedkommende (jfr. dog § 79 sidste led).

I tabellerne kan de skattefrie grundbeløp besluttes forandret, gjennemgaaende for alle klasser, efter et av nedenstaaende alternativer:

| | | |

Grænsebeløpene paa samtlige reduktionstrin saavelsom tallene i tabellens sidste linje gives altid det samme fradrag eller tillæg som de skattefrie grundbeløp. 18 aug. Nr. 8.

Tabellernes brøker kan med amtsskattestyrets samtykke nedsættes gjennemgaaende med $^1/_{10}$ eller $^2/_{10}$.

Der skal ved offentlig foranstaltning til bruk for ligningsnævndene utarbeides beregningsskemaer, der viser den skatbare indtægts beløp under forskjellige alternativer for reduktionen av den antagne indtægt.

§ 77. Ved herredsstyrets fastsættelse av reduktionstabellen skal der haves for øie at opnaa, at totalsummen av den skatbare indtægt for indenbygdsboende skattepligtige personer (§ 15 bokstav a) saavidt mulig ikke blir mindre end 40 pct. og ikke større end 70 pct. av deres antagne indtægts totalsum.

Amtsskattestyret har ved sin gjennemgaaelse av skatteligningene at være opmerksom paa tilveiebringelsen og opretholdelsen av det ovenfor anførte gjennemsnitsforhold mellem skatbar og antat indtægt. I alle tilfælde, hvor amtsskattestyret forefinder væsentlige avvikelser fra dette gjennemsnitsforhold, har det — ogsaa uten henvendelse fra vedkommende herredsstyre — adgang til at foreskrive befulgt ved de følgende ligninger en forandret tabel, der i henhold til foretat beregning kan forutsættes at ville bringe den skatbare indtægt op til mindst 40 pct. av den antagne indtægt eller i tilfælde ned under 70 pct. av samme.

Under særegne omstændigheter kan amtsskattestyret tillate andre forandringer i reduktionstabellerne end de, som der i forrige paragraf er aapnet adgang til. Likeledes kan Riksskattestyret foreskrive andre forandringer i tabellerne, naar det efter § 73 paabyder omgjørelse av en ligning. Ogsaa de for byene foreskrevne reduktionstabeller kan benyttes, naar amtsskattestyret og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker.

§ 78. Indlænding erholder kun skattefrit fradrag i bostedsdistriktet. Dog har en saadan, naar ha derom fremsætter forlangende, ret til at erholde skattefrit fradrag i et distrikt utenfor bostedsdistriktet, men i saa fald gives ham intet skattefrit fradrag i bostedsdistriktet. Den, der ønsker skattefrit fradrag utenfor bostedsdistriktet, har inden utgangen av januar maaned at indsende til ligningsnævnden i bostedsdistriktet forlangende herom med opgave over, hvilke personer han hadde at forsørge den 1 januar. Bostedsdistriktets ligningsnævnd har derefter snarest mulig at oversende forlangendet til ligningsnævnden i det distrikt, hvor fradraget ønskes.

Dødsboer henføres til den avdødes skatteklasse.

Skattepligtige selskaper og indretninger (§ 15 bokstav b) saavelsom skattepligtige utlændinger gives intet skattefrit fradrag.

18 aug. Nr. 8.

§ 79. Der kan fastsættes et mindste beløp av skat, som enhver, der efter de vedtagne regler er skattepligtig av sin indtægt, har at erlægge, om end hans skat ved likefrem anvendelse av reglene vilde blit mindre. Dette beløp maa ikke overstige kr. 2,00.

Enhver, der har en samlet indtægt av kr. 300,00, skal lægges i skat til kommunen, selv om vedkommende efter de vedtagne skatteregler vilde bli skattefri. Skattebeløpet maa i dette tilfælde ikke være under 50 øre og ikke over 2 kroner. Saadan mindsteskat blir i bostedskommunen at iligne enhver, der for ligningsnævnden godtgjør at ha en samlet indtægt av mindst kr. 300,00, uanset om indtægten efter nærværende lov helt eller delvis beskattes i en anden kommunen eller gjennem en anden ligning.

§ 80. Ligningsnævnden har at fastsætte takseringsregler ved ansættelsen av formue i og indtægt av gaardsbruk samt i den utstrækning, hvori det maatte findes fornødent, ogsaa ved ansættelsen av anden formue og indtægt.

Herredsstyret har adgang til at nedsætte et eller flere særskilte utvalg til at taksere industrielle bruk, gruber, fossefald, skog og andre faste eiendomme i saadan utstrækning, som ansees paakrævet. Til taksterne, der skal tjene til veiledning for ligningsmyndighetene, blir vedkommende eiere at varsle i betimelig tid.

§ 81. Ligningsnævnden ansætter de skattepligtiges formue og indtægt samt fastsætter den klasse, hvortil de skattepligtige efter de i distriktet gjældende regler skal henføres. I distrikt, hvor ligningsraad er oprettet, sker ansættelsen for skattepligtige, som har levert selvangivelse, overensstemmende med ligningsraadets avgjørelse.

Ligningsnævnden har tillike at besørge utregnet den skat, som efter det fatsatte forholdstal falder paa enhver skattepligtig. Skattebeløpet kan avrundes til det nærmeste antal hele kroner.

§ 82. Ligningsnævnden sammentræder i almindelighet i januar maaned. Det første møte sammenkaldes av herredsstyrets ordfører. De senere møter berammes av ligningsnævndens formand.

Hvor ligningsraad er oprettet, paabegynder dette prøvelsen av selvangivelserne, saasnart disse indkommer.

Er der i skattedistriktet nogen fast eiendom eller anlæg, eller drives der i distriktet nogen næring eller virksomhet, hvorav den skattepligtige blir at iligne statsskat i andet distrikt, foretages ansættelsen snarest mulig av den paagjældende formue og indtægt eller i tilfælde underskud (jfr. § 45 1ste led). Opgave over de foretagne ansættelser blir, saa snart ske kan, at til-

stille ligningsnævnden i det distrikt, hvor vedkommende skat- 18 aug.
skrives, til avbenyttelse ved utregningen av hans statsskat. Nr. 8.

§ 83. Selvangivelserne prøves av ligningsnævnden under benyttelse av de til dens raadighet staaende midler. Finder nævnden ikke grund til at betvile en selvangivelses rigtighet og fuldstændighet, blir denne uten videre at ta tilfølge som grundlag for vedkommendes ligning. Skjønsmæssige ansættelser foretages av ligningsnævnden eller undergives særlig prøvelse av denne, hvis de allerede er gjort i selvangivelsen.

Finder ligningsnævnden selvangivelsen uklar, eller antar den, at formuen eller indtægten er for lavt eller ikke fuldstændig opgit, eller at fradragsposter er opført med for stort beløp, har nævnden at tilstille vedkommende meddelelse herom og kan samtidig opfordre ham til at meddele skriftlig oplysning angaaende opgivne punkter i selvangivelsen eller til personlig at møte for et utvalg av nævndens medlemmer til berammet tid og sted. Skattepligtig, hvem underretning som nævnt er tilstillet, kan i hvert fald kræve, at der gives ham anledning til mundtlig at forklare sig. Naar han ved forfald, som godkjendes av nævnden, er hindret fra at møte eller fra personlig at erklære sig, kan dette paa hans ansvar ske ved fuldmægtig, som er nøie kjendt med hans forhold.

Ligningsnævnden kan forlange adgang for to medlemmer av nævnden til at gjøre sig bekjendt med den skattepligtiges regnskapsbøker. Disse medlemmer vælges av nævnden, men det ene av dem skal kunne utpekes av den skattepligtige, om han inden tre dage efter at ha mottat ligningsnævndens begjæring om undersøkelsen meddeler, hvem han ønsker i utvalget. Vedkommende medlemmer maa ikke være personer, der staar i konkurranseforhold til den skattepligtige, medmindre denne samtykker i, at saadanne opnævnes. De opnævnte medlemmer har i en særskilt protokol at indføre resultatet av sin undersøkelse. De meddeler nævnden de fornødne talopgaver, men maa ikke underrette nogen om, hvad de forøvrig har bragt i erfaring om den skattepligtiges forretningsforhold.

Naar nævnden har indhentet de oplysninger, den anser fornødne, fastsætter den efter bedste skjøn den formue og indtægt, hvorefter vedkommende skal beskattes. Nævnden er herunder berettiget til baade at forhøie opførte formues- og indtægtsposter, at nedsætte og utelate fradragsposter og at tilføie formues- og indtægtsposter, som ikke er opført, naar den dertil finder tilstrækkelig grund.

Nedsættelse av de i en selvangivelse opførte formues- og indtægtsposter eller forhøielse av fradragsposterne kan i almindelighet ikke ske. Hvis imidlertid ligningsnævnden finder avgjørende grund til at anta, at en for høi angivelse av nogen

18 aug. Nr. 8.

formues- eller indtægtspost eller for lav angivelse av nogen fradragspost foreligger, er den, efter saavidt mulig at ha git utstederen av selvangivelsen anledning til at forklare sig, berettiget til at foreta fornøden berigtigelse.

Opholder utstederen av en selvangivelse sig i utlandet, eller er hans opholdssted ubekjendt, kan den av ham angivne formue og indtægt forhøies, uten at han har krav paa at bli varslet av ligningsnævnden.

For alle væsentlige avvikelser, fra en foreliggende selvangivelse skal grundene anføres i ligningsnævndens forhandlingsprotokol.

Hvor ligningsraad er oprettet, har dette i ligningsnævndens sted overensstemmende med, hvad der i nærværende paragraf er foreskrevet, at foreta prøvelsen av selvangivelserne og paa grundlag av disse at fastsætte de paagjældende skattepligtiges formue, indtægt og klasse. Ved sine skjønsmæssige ansættelser har ligningsraadet at befølge de takseringsregler, der er fastsat av ligningsnævnden. Den fastsatte formue, indtægt og klasse meddeles ligningsnævnden, som derimot ikke maa gjøres bekjendt med selvangivelsernes indhold.

§ 84. Næringsopgaverne gjennemgaaes og prøves av ligningsnævnden. Ansættelsen av den paagjældende formue og indtægt foretages av nævnden under behørig benyttelse av opgaverne og de fastsatte takseringsregler.

For de skattepligtige, fra hvem ingen selvangivelse eller næringsopgave er mottat, ansætter ligningsnævnden formue og indtægt efter bedste skjøn, i tilfælde efterat den har latt indhente de oplysninger, som den finder fornødne.

§ 85. Summen av den for en skatyder ansatte formue kan avrundes nedad til det nærmeste antal kroner, der er delelig med 100, naar formuen utgjør mindre end kr. 10 000,00, og ellers til det nærmeste antal kroner, der er delelig med 1 000.

Summen av den for en skatyder ansatte indtægt kan avrundes nedad til det nærmeste antal kroner, der er delelig med et tal, som, naar indtægten utgjør mindre end kr. 1 000,00, ikke er større end 25 og ellers ikke er større end 100.

Nogen anden avvikelse maa ikke av nogensomhelst grund gjøres hverken til forhøielse eller nedsættelse av den formue eller indtægt, som opføres.

Naar utredelsen av den fulde skat antages paa grund av særegne omstændigheter at ville falde særdeles trykkende for eller av andre grunde særdeles ubillig imot nogen skattepligtig, kan ligningsnævnden herom gjøre forestilling til herredsstyret og anbefale vedkommende til nedsættelse eller eftergivelse av skatten.

§ 86. Skatteligningen bør være tilendebragt inden 15 april. Ligningsnævndens forhandlinger — derunder indbefattet de vedtagne takseringsregler — indføres i en av formandskapets ordfører autorisert protokol. 18 aug. Nr. 8.

Efter skatteligningens tilendebringelse besørger ligningsnævndens formand utlagt til almindelig eftersyn paa et eller flere steder en skatteliste over samtlige skattepligtige. Denne liste skal indeholde de anvendte ligningsregler, reduktionstabellen, skatøren, den ilignede skat samt formue, indtægt og klasse, hvorefter hver enkelt skattepligtig er skatlagt til kommune og stat. Utlæggelsen kundgjøres paa sedvanlig maate. Samtidig med utlæggelsen gives utenbygdsboende skatydere meddelelse om den lignede skat samt formue, indtægt og klasse.

Enhver skattelignet kan ved henvendelse til ligningsnævnden (ligningsraadet, de til gjennemgaaelse av den skattepligtiges regnskapsbøker opnævnte mænd) erholde oplysning om, hvorledes ligningsansættelserne for hans eget vedkommende er fremkommet.

Senest 4 uker efter ligningsforretningens tilendebringelse avgir ligningsnævndens formand indberetning til vedkommende regjeringsdepartement i den form, som dette foreskriver. Samtidig har ligningsnævnden at oversende til amtsskattestyret en bekræftet avskrift av ligningsforretningen i dens helhet og til statens og kommunens oppebørselsbetjenter bekræftede utskrifter av ligningen henholdsvis for stats- og kommuneskattens vedkommende. Derhos tilstilles vedkommende regjeringsdepartement en bekræftet utskrift av statsskatteligningen, hvilken utskrift blir at benytte ved ligningens revision.

Indløper de i § 82 sidste led omhandlede opgaver efter ligningens avslutning, har ligningsnævndens formand at dra omsorg for, at omberegning av den paagjældende skattepligtiges statsskat sker snarest mulig, og at underretning om den forandrede skatte-ansættelse meddeles vedkommende oppebørselsbetjent.

§ 87. I distrikter, hvor en større del av befolkningen er fraværende paa fiske i den tid, da ligningen efter nærværende lovs regler skulde foretages, kan herredsstyret, naar amtsskattestyret og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker, bestemme, at ligningsarbeidet henlægges til en senere aarstid.

Hvor saadan bestemmelse er fattet, skal selvangivelser og næringsopgaver, saasnart de indkommer, undergives en foreløbig granskning av ligningsraadet eller, hvis saadant ikke er oprettet, av et utvalg av ligningsnævnden bestaaende av mindst 3 mænd, som opnævnes av herredsstyret. Raadet eller de opnævnte mænd har at avgi de i § 82 sidste led omhandlede opgaver. Hvis de paagjældende ansættelser senere forandres, blir berigtigede opgaver at meddele. Ligningen maa under enhver omstændighet være tilendebragt inden 15 november i skatte-aaret.

18 aug.
Nr. 8.

Sjette kapitel.

Om ligningsklagers indgivelse og behandling.

§ 88. Klage over ligningen maa for at komme i betragtning indgives skriftlig til ligningsnævndens formand (ligningsraadet) inden 4 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort.

Klage kan gaa ut paa:

a. At klageren urettelig er skatlagt eller forbigaat, er skatlagt efter en for høi eller for lav ansættelse av formue eller indtægt eller henført til en feilagtig klasse.

b. At nogen anden skattepligtig urettelig er forbigaat, er skatlagt efter en for lav ansættelse eller henført til en for lavt beskattet klasse.

Klage av sidstnævnte art maa være fremført enten av statens oppebørselsbetjent eller av en eller flere, hvis paalignede kommuneskat utgjør i det mindste enten kr. 200,00 eller 5 pct. av, hvad der i det hele er utlignet. Begge arter av klager skal indeholde bestemte paastande, støttet til forklaringer om de efter klagerens formening sande forhold.

Klage over ansættelse, der er foretat av ligningsraadet, behandles av dette, andre klager behandles av ligningsnævnden.

Efter klagefristens utløp og efterat de undersøkelser, der maatte findes fornødne, er anstillet, blir hver klage særskilt at avgjøre ved kjendelse, som i korthet skal begrundes. Kjendelsen og grundene tilføres protokollen. Ingen forhøiet eller ny ansættelse maa ske i anledning av saadan klage som omhandlet under bokstav b, førend der har været git vedkommende skattepligtige anledning til at uttale sig.

Naar behandlingen av samtlige klager er tilendebragt, besørger ligningsnævndens formand utlagt til eftersyn en liste over ansættelserne for samtlige skattepligtige, hvis ligning har været paaklaget. Klagebehandlingens avslutning og listens utlæggelse kundgjøres paa sedvanlig maate. Enhver klager kan ved henvendelse til ligningsnævndens eller i tilfælde ligningsraadets formand i overensstemmelse med, hvad derom er foreskrevet i kundgjørelsen, erholde oplysning om sin klages avgjørelse og om, hvorledes avgjørelsen er begrundet.

§ 89. Skattepligtig, som har at levere selvangivelse eller næringsopgave, men undlater inden den fastsatte frist at indlevere saadan i foreskrevet form, saavelsom skattepligtig, der undlater at efterkomme ligningsnævndens eller ligningsraadets opfordring om at meddele oplysninger eller undlater efter opfordring at forevise regnskapsbøker eller avgi møte for et utvalg av nævnden eller for raadet, taper retten til at paaklage aarets ligning.

I rette tid indkommet klage blir dog at behandle, saa- 18 aug.
fremt klageren godtgjør omstændigheter, som findes fyldestgjø- Nr. 8.
rende til undskyldning for forsømmelsen, og klagen derhos i tilfælde ledsages av selvangivelse eller næringsopgave i foreskrevet form eller av de begjærte oplysninger.

Naar klage indkommer fra personer, som ikke er forpligtet til at levere selvangivelse efter § 56 bokstav a—d, men som av ligningsnævnden er antat at ha pligt hertil efter § 56 bokstav e og er lignet i overensstemmelse hermed, blir klagen likeledes altid at behandle, hvis den skattepligtige paastaar, at han i det paagjældende aar ikke har hat en saa stor indtægt, at han er forpligtet til at levere angivelse.

§ 90. Samtidig med valg av ligningsnævnd skal herredsstyret i eller utenfor sin midte vælge en overligningsnævnd, bestaaende av saa mange medlemmer, som ved herredsstyrets beslutning bestemmes. Herredsstyret utvælger tillike et av det selv fastsat antal varamænd.

Overligningsnævnden vælger selv sin formand og næstformand.

Med hensyn til medlemmenes funktionstid og gjenvalg gjælder det samme, som er foreskrevet for ligningsnævnden. Ved første valg efter nærværende lovs ikrafttræden vælges samtlige medlemmer. Ved andet og tredje valg bestemmes det gjennem lodtrækning, hvilke medlemmer der skal fratræde.

§ 91. Klager, som ikke helt imøtekommes av ligningsnævnden, blir tillikemed de avsagte kjendelser snarest mulig at tilstille overligningsnævnden til behandling. Paa samme maate forholdes med de av ligningsraadet behandlede klager, forsaavidt uttrykkelig begjæring herom er fremsat i klagen. Er saadan begjæring ikke fremsat, kan vedkommende indbringe den av ligningsraadet trufne avgjørelse for overligningsnævnden ved en særskilt skriftlig besværing, der maa være avgit til nævndens formand inden 4 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnævndens klagebehandling blev kundgjort. Inden samme frist kan klage indgives til overligningsnævnden fra nogen, der under klagebehandlingen er skatlagt eller har faat sin skat forhøiet enten efter klage i henhold til § 88 b eller i henhold til bestemmelserne i §§ 95, 121 eller 124.

Har klageren forlangt, at klagen i tilfælde skal paakjendes av særskilt klagenævnd (§ 93), indsendes klagen med ligningsnævndens (ligningsraadets) kjendelse til amtmanden, som har at foranstalte det fornødne til dens avgjørelse.

§ 92. Overligningsnævnden har ved kjendelse, der i korthet skal begrundes, at avgjøre de til den indkomne klager og derunder at bestemme den formue og indtægt, hvorefter skatten

18 aug. Nr. 8.

skal beregnes, samt den klasse, hvortil vedkommende skattepligtige skal henføres.

Naar klagernes behandling er avsluttet, fremgaaes ved overligningsnævnden paa samme maate som i § 88, sidste led, foreskrevet for ligningsnævnden.

§ 93. Utenbygds skatydere, som er ilignet skat i henhold til § 18, samt utlændinger og utenlandske selskaper, der er skattepligtige i overensstemmelse med § 23, kan forlange klager over sin ligning paakjendt — istedenfor av den almindelige overligningsnævnd — av en særskilt klagenævnd. Ogsaa indenbygds skatyder har adgang til at benytte saadan klagenævnd istedenfor overligningsnævnden, naar amtsskattestyret deri samtykker av særlige grunde, saasom formedelst den av vedkommende skatyder drevne nærings specielle beskaffenhet.

Forlangendet maa, hvis det ikke er fremsat i klagen til ligningsnævnden (jfr. § 91), være indkommet til amtmanden inden 4 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnævndens klagebehandling blev kundgjort. Forsaavidt klagens paakjendelse av særskilt klagenævnd er betinget av amtsskattestyrets samtykke, og saadant ikke meddeles, har amtsskattestyret at oversende klagen til paakjendelse av overligningsnævnden, medmindre vedkommende klager for dette tilfælde har tilkjendegit, at han ikke ønsker klagen videre fremmet.

Særskilt klagenævnd skal bestaa av et medlem valgt av herredsstyret samt to eller, om amtsskattestyret saa bestemmer, fire medlemmer, der ikke er skattepligtige til ligningskommunen, og som opnævnes av amtsskattestyret eller — om amtstinget saa bestemmer — av amtmanden. Ved opnævnelsen bestemmer amtsskattestyret (amtmanden) tillike, hvem der skal være nævndens formand og i tilfælde næstformand, og opnævner samtidig to varamænd.

Pligtige til at motta valg som medlem av særskilt klagenævnd er indvaanere av vedkommende amts byer og landdistrikter saavelsom indvaanere av tilstøtende amter, der ikke bor over 50 kilometer fra ligningsnævndens møtested eller fra den eiendom eller det anlæg, klagen gjælder. Medlemmer utenfor vedkommende amt blir at opnævne gjennem deres amtsskattestyre.

Avgjørelsen sker ved begrundet kjendelse. Om avgjørelsen og de grunde, hvorpaa denne er støttet, meddeles klageren underretning snarest mulig.

Der tilkommer klagenævndens medlemmer i tilfælde av reiser skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt. Denne utbetales av vedkommende herred, men blir helt at erstatte herredet av klageren, hvis kjendelsen ikke falder ut til gunst for denne. Opnaar klageren nedsættelse, uten at denne er væsentlig i forhold til den ilignede skat, avgjør nævnden,

hvorvidt erstatning skal erlægges av klageren, samt i tilfælde dens størrelse. 18 aug. Nr. 8.

§ 94. Ligningsnævnden (ligningsraadet) og de overordnede instanser kan under klagebehandlingen opfordre klageren til at fremlægge dokumenter, forevise sine regnskapsbøker eller til at besvare bestemte spørsmaal og overhodet til at meddele de oplysninger om sin økonomiske stilling, som findes fornødne. Hvis klageren ikke efterkommer opfordringen, kan vedkommende ligningsinstans undlate at ta hensyn til klagen.

Forevisning av regnskapsbøker efter opfordring av ligningsnævnden eller overligningsnævnden sker i tilfælde for et utvalg av vedkommende nævnd, bestaaende av 2 medlemmer.

§ 95. Er der klaget over, at ansættelsen er for høi, men det av de foreliggende oplysninger fremgaar, at den i virkeligheten er for lav, er vedkommende ligningsinstans berettiget til at forhøie ansættelsen.

Ligningsnævnden (ligningsraadet) og overligningsnævnden kan ogsaa i tilfælde, hvor der ikke foreligger klage, under klagebehandlingen foreta fornøden berigtigelse, naar det viser sig, at nogen skattepligtigs formue, indtægt eller skat er opført med urigtig beløp paa grund av beregnings- eller skrivfeil, eller at nogen skattepligtig urettelig er forbigaat. Likeledes kan ligningsnævnden (ligningsraadet) under klagebehandlingen uten klage foreta berigtigelse, naar det godtgjøres, at nogen bestanddel av en skattepligtigs formue eller indtægt urettelig ikke har været medtat ved ligningen, eller at nogen, der er ilignet skat, overhodet ikke er skattepligtig i distriktet eller for nogen bestanddel av sin formue eller indtægt urettelig er skatlagt i dette.

I alle tilfælde, hvor forandringen medfører skatteforhøielse for nogen skattepligtig eller skatlæggelse av nogen, som før er forbigaat, skal der først gives vedkommende anledning til at uttale sig.

§ 96. Lignings- og overligningsnævnden samt særskilt klagenævnd har at tilstille amtsskattestyrets formand de av dem med endelig virkning avgjorte klager samt avskrift av forhandlingsprotokollen, forsaavidt klagebehandlingen angaar. Likeledes har de, naar de forandrer værdsættelsen av nogen i § 82 sidste led omhandlet eiendom eller indtægt, straks derom at underrette ligningsnævnden i det distrikt, hvor vedkommende ilignes statsskat.

Ligningsnævnden besørger de nye utregninger av skat, som dens egne, ligningsraadets eller de overordnede instansers kjendelser maatte foranledige, og anvender herved den ved hovedligningen benyttede procentberegning. Likeledes avgir ligningsnævnden de fornødne meddelelser til oppebørselsbetjentene.

18 aug. Nr. 8. Finder herredsstyret, at de paaregnede midler til bestridelse av herredets utgifter vil bli væsentlig formindsket ved de nedsættelser, som skal foregaa ifølge de under klagebehandlingen avsagte kjendelser eller av domstolene trufne avgjørelser, kan det bestemme, at omberegning av skatten efter ny skatteprocent skal ske for samtlige skattepligtiges vedkommende.

Syvende kapitel.

Om amtsskattestyret og Riksskattestyret.

§ 97. Amtsskattestyret er den øverste ligningsinstans inden amtet.

Som amtsskattestyre forretter amtsutvalget under tiltrædelse av et blandt amtets skattepligtige by-indvaanere valgt medlem. Hvor der inden amtet kun findes én by, vælges dette medlem av dennes kommunestyre; hvor der er flere byer, vælges der for disse et fælles medlem i et møte av byenes ordførere og viceordførere sammenkaldt og bestyrt av amtmanden. For dette medlem vælges samtidig en varamand. Falder ved valget stemmetallet like paa flere personer, avgjøres det ved omvalg eller, hvis dette ikke leder til noget resultat, gjennem lodtrækning, hvem der skal ansees valgt. Valgene gjælder for 4 aar.

Derhos tiltrædes amtsskattestyret for hvert skattedistrikt av et av distriktets kommunestyre aarlig valgt medlem, forsaavidt der blir spørsmaal om forandring i vedkommende distrikts ligning.

Særskilt valgte medlemmer av amtsskattestyret og varamænd kan gjenvælges, men har ret til at undslaa sig for gjenvalg for de paafølgende 4 aar, naar de har gjort tjeneste som medlemmer av styret i 4 sammenhængende aar.

Medlemmer av amtsskattestyret tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse i overensstemmelse med lov av 10 juli 1894.

Amtsskattestyret er berettiget til at erholde godtgjørelse til lønnet medhjælp og formanden tillike for de forøkede kontorutgifter, som hans og hans kontorpersonales arbeide i anledning av amtsskattestyret medfører, forsaavidt den embedet bevilgede almindelige kontorholdsgodtgjørelse derved maatte overskrides.

§ 98. Til amtsskattestyret kan over skatteligningen indgives klage gaaende ut paa, at den hele ligning er urigtig, eller at enkelte klasser eller grupper av skattepligtige er for høit eller for lavt beskattet:

1. Av vedkommende regjeringsdepartement.
2. Av kommunestyret i et under vedkommende amtsskattestyre hørende skattedistrikt.

3. Av et samlet antal av mindst fem skatlagte personer inden vedkommende skattedistrikt. 18 aug. Nr. 8.

Klagerne, der skal indeholde bestemte paastande, støttet til forklaringer over de efter klagernes formening sande forhold, indgives skriftlig til amtsskattestyrets formand inden 6 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort.

Klage, der indgives av vedkommende regjeringsdepartement, ansees dog altid betimelig indgit, hvis den indkommer til amtsskattestyrets formand inden 4 uker fra den dag, da departementet mottok indberetning om den paagjældende ligning.

§ 99. Skattepligtig, der paastaar for nogen del av sin formue eller indtægt samtidig at være ilignet kommuneskat i flere skattedistrikter, kan efter forgjæves klage til nogen overligningsnævnd eller særskilt klagenævnd forlange amtsskattestyrets avgjørelse av, hvorledes hans samlede formue og indtægt rettelig blir at ansætte og fordele til beskatning mellem vedkommende skattedistrikter. Forlangendet maa være indkommet til amtsskattestyret inden 4 uker fra den dag, da avslutningen av overligningsnævndens klagebehandling blev kundgjort eller underretning om særskilt klagenævnds avgjørelse mottat. Ligger distriktene inden forskjellige amter, blir spørsmaalet at forelægge Riksskattestyret.

Industrielle og handelsvirksomheter, hvis formue og indtægt beskattes i forskjellige distrikter, kan begjære sin selvangivelse med forslag til fordeling av beskatningen mellem de forskjellige distrikter (jfr. § 60) forelagt amtsskattestyret, hvis ligningsnævnden (ligningsraadet) ved sin ansættelse av den skattepligtiges formue eller indtægt gaar ut fra en anden fordeling end av den skattepligtige opgit. Er de forskjellige anlæg beliggende inden forskjellige amter, ligger avgjørelsen hos Riksskattestyret.

Samme adgang har ligningsnævnden i hvert distrikt, hvor anlæg tilhørende virksomheten er beskattet.

Indtægt, der vindes ved hugst av tømmer i egen skog, kan ikke medtages ved den fordeling, som foretages av vedkommende ligningsinstans efter nærværende paragrafs andet led, jfr. § 18 næstsidste led.

§ 100. Amtsskattestyret gjennemgaar og prøver de utførte skatteligninger i den utstrækning, det selv anser fornødent, og avgjør ved kjendelse, som i korthet skal begrundes, de indankede skattesaker. Det kan, hvad enten klage er indgit eller ikke, forhøie eller nedsætte ansættelsen for en eller flere klasser eller grupper av skattepligtige efter herom at ha indhentet erklæring fra ligningsnævnden.

Amtsskattestyret kan med angivelse av de regler og den maalestok, hvorefter ny skatteligning skal foregaa, paalægge

18 aug. Nr. 8.

ligningsnævnden at utføre samme. I saadant tilfælde tilbake sendes den nye skatteligning amtsskattestyret til endelig av gjørelse.

Ved behandlingen av skattesaker kan amtsskattestyret tilkalde et medlem av vedkommende ligningsnævnd, som denne selv utvælger. Den saaledes tilkaldte tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt.

§ 101. Naar amtsskattestyret har tilendebragt gjennemgaaelsen av skatteligningen for et distrikt, utfærdiger det en forklaring angaaende de fattede beslutninger og avsagte kjendelser. Forklaringen tilstilles kommunestyrets ordfører, der avgir fornøden meddelelse til ligningsnævnden samt besørger forklaringen utlagt til eftersyn i 2 uker, hvorom kundgjørelse sker paa sedvanlig maate.

Amtsskattestyret avgir derhos til vedkommende regjeringsdepartement indberetning om den foretagne gjennemgaaelse av skatteligningene inden dets distrikt.

Om avgjørelsen av klager av den i § 99 omhandlede art har amtsskattestyret snarest mulig at tilstille vedkommende skattepligtige fornøden underretning.

§ 102. Amtsskattestyret kan forlange adgang for et eller flere medlemmer til at delta i ligningsnævndens forhandlinger, dog uten stemme.

§ 103. Naar det findes tjenlig, kan vedkommende regjeringsdepartement bestemme:

a) At amtsskattestyrets faste medlemmer og formændene i ligningsnævndene i det hele distrikt eller dele derav under ledelse av amtsskattestyrets formand skal avholde møter, inden ligningen paabegyndes, eller efterat den er avsluttet, for at overlægge angaaende den fremgangsmaate, som ved ligningen bør bli at iagtta, navnlig i øiemed at opnaa den størst mulige likhet i indtægts- og formuesansættelserne;

b) at to eller flere amtsskattestyrer skal træde sammen for at pleie overlægninger angaaende skatteligningsforholdene i deres distrikter og derom avgi indberetning til departementet.

Paa reiser til de under bokstav a omhandlede møter tilkommer ligningsnævndenes formænd skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt.

§ 104. Riksskattestyret er den øverste instans for rikets ligningsvæsen. Riksskattestyret bestaar av 5 medlemmer; to av disse beskikkes av Kongen, hvorav det ene til styrets formand, og tre vælges for 3 aar ad gangen av Stortinget. Samtidig beskikkes av Kongen to og vælges av Stortinget tre varamænd.

Riksskattestyrets medlemmer tilkommer skyss- og kost-

godtgjørelse som for stortingsmænd bestemt og dets formand derhos et efter arbeidets størrelse avpasset honorar. 18 aug. Nr. 8.

Riksskattestyret har ret til at anta lønnet medhjælp og til at erholde dækket utgifter ved møter, trykningsomkostninger o. s. v.

§ 105. Til Riksskattestyret kan ankes:

1. Av vedkommende regjeringsdepartement over skatteligningen for distrikter, hvori departementet antar, at statskassens tarv ikke er tilstrækkelig varetat, eller at en eller flere klasser eller grupper av skatydere er for høit eller for lavt beskattet.

   Klagen maa være indgit til Riksskattestyrets formand inden 6 uker fra den dag, da departementet mottok vedkommende amtsskattestyres indberetning om gjennemgaaelsen av den paagjældende ligning.

2. Av vedkommende kommunestyre eller av formandskapet ifølge dettes bemyndigelse over amtsskattestyrets kjendelse, hvorved alle eller en eller flere klasser eller grupper av distriktets skatydere antages at ville bli for høit eller for lavt beskattet.

   Klagen maa være indgit skriftlig til Riksskattestyrets formand inden 6 uker fra den dag, da utlæggelsen av forklaringen om amtsskattestyrets kjendelse blev kundgjort.

§ 106. Efter at ha anstillet de undersøkelser og indhentet de erklæringer fra de underordnede ligningsinstanser, som det finder fornødne, avgjør Riksskattestyret ved begrundet kjendelse de for det indankede skatteligninger. Det kan med angivelse av de regler og den maalestok, hvorefter ny skatteligning skal foregaa, paalægge ligningsnævnden at utføre samme. I saadant tilfælde tilbakesendes den nye skatteligning Riksskattestyret til endelig avgjørelse.

Riksskattestyret kan, naar det finder feilene ved en ligning av mindre betydning eller efter omstændighetene undskyldelige, undlate at paabyde omligning, men isteden paalægge distriktets ligningsnævnd ved den derpaa følgende skatteligning at berigtige de forefundne feil overensstemmende med de i kjendelsen indtagne forskrifter. Det paaligger i saa fald amtsskattestyret at indgi særskilt indberetning til Riksskattestyret om, hvorvidt og hvorledes dettes paalæg er efterkommet ved den følgende ligning.

Riksskattestyret avgir beretning om styrets beslutninger og kjendelser til vedkommende regjeringsdepartement, der utfærdiger de fornødne meddelelser til kommunestyrerne.

§ 107. Er ny skatteligning foretat efter amtsskattestyrets eller Riksskattestyrets kjendelse, har ligningsnævnden efter sammes tilendebringelse at avgi gjennem amtsskattestyrets formand indberetning om den til vedkommende regjeringsdepartement paa samme maate som i § 86 foreskrevet.

18 aug. Nr. 8. Med hensyn til utlæggelse av den nye ligningsforretning gjælder samme regler som for den oprindelige ligning.

Over saadan ny ligning kan ikke indgives klage til ligningsnævnden (ligningsraadet), overligningsnævnden eller særskilt klagenævnd.

Ottende kapitel.

Om skattenes indbetaling m. v.

§ 108. De i nærværende lov omhandlede skatter til herredet indbetales i løpet av skatte-aaret i en eller flere terminer, der fastsættes av herredsstyret. Dog kan formues- og indtægtsskatten ikke for nogen del fordres betalt, forinden der er hengaat 6 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort.

Betalingsterminerne for de paa fast eiendom utlignede skatter, der opkræves av amtskassereren (fogden), falder sammen med dem, der i almindelighet er anordnet for offentlige skatter.

Værdien av naturalarbeide godskrives enhver yder efter de av herredsstyret satte takster, og tilkommer der ham godtgjørelse, forsaavidt den overstiger beløpet av den ham ilignede skat.

Forsaavidt herredsskattene ikke opkræves av amtskassereren (fogden), jfr. § 14, betales de til herredskassereren eller til særskilt antagne opkrævningsmænd.

§ 109. Herredsstyret kan bestemme, at smaa skattebeløp, inden en av samme fastsat og paa forhaand bekjendtgjort grænse, skal kunne avgjøres ved hjælp av skattemerkebøker, der er utfyldt med skattemerker, lydende paa 1, 5, 10 eller 20 øre. Skattemerkebøker utleveres vedkommende skattepligtige uten betaling. Skattemerkerne holdes tilfals paa bekvemme steder.

Herredsstyret kan tillike bestemme, at den skattepligtige, som inden de fastsatte almindelige betalingsterminer avgjør sin skat paa denne maate, ved den sidste kvittering i skattemerkeboken skal ha ret til at erholde et avslag i aarets skat, hvilket avslags størrelse i tilfælde bestemmes av herredsstyret inden en grænse av 10 procent av skattebeløpet.

§ 110. Formues- og indtægtsskatten til staten indbetales til vedkommende oppebørselsbetjent inden skatte-aarets utløp 30 juni. Dog kan indbetaling i intet tilfælde kræves, forinden der er hengaat 4 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort.

Saasnart oppebørselsbetjenten har mottat skattelisten, utfærdiger han kundgjørelse om, at skatten under utpantnings tvang

er at indbetale, og til hvem indbetaling skal finde sted inden ethvert skattedistrikt. 18 aug. Nr. 8.

§ 111. Den skattepligtige, som ikke betaler statsskatten til forfaldstid, skal, hvis den statsskat, han i alt har at utrede, utgjør kr. 100,00 eller derover, erlægge i renter 1/2 pct. for hver fuld maaned, som forløper, indtil betaling sker. Ved renteberegningen avrundes skattebeløpet nedad til det nærmeste med 10 kroner delelige beløp.

Herredsstyret kan bestemme, at der av forfaldne skatter til herredet skal erlægges indtil 1/2 pct. rente for hver fuld maaned, som forløper, indtil betaling sker. Rentepligten kan begrænses til skattebeløp over en viss størrelse. For eiendomsskat til herredet kan dog saadan rentepligt kun bestemmes, forsaavidt opkrævningen ikke sker ved amtskassereren (fogden).

§ 112. Formues- og indtægtsskat til herred og stat blir at indbetale med det beløp, hvortil den oprindelig er utregnet, selv om der ikke inden de fastsatte terminer er skedd endelig avgjørelse angaaende skatte-ansættelse, hvorover der er ført klage, eller som staar under prøvelse ved overordnet instans.

Naar ved endelig beslutning skatten blir nedsat, erholdes det for meget erlagte tilbakebetalt. Blir skatten forhøiet, har den skattepligtige at indbetale det manglende. Indbetalingen sker ved den sedvanlige betalingstermin eller, hvis der er fastsat flere terminer, ved den sidste av disse. Dog kan indbetaling i intet tilfælde fordres, forinden der er hengaat 6 uker fra den dag, da avslutningen av klagebehandlingen eller omligningen blev kundgjort eller i tilfælde underretning om avgjørelsen tilstillet den skattepligtige. Det her bestemte gjælder ogsaa for indbetaling av skat, der først er utskrevet ved ligningsnævndens (ligningsraadets) klagebehandling eller efter de overordnede instansers kjendelser.

Riksskattestyret kan efter andragende fra vedkommende kommunestyre bestemme, at den en skatyder iliignede formues- og indtægtsskat helt eller for en del blir at indbetale i tilfælde, hvor ligningen er bragt under prøvelse av domstolene, dog kun, naar den omtvistede skat utgjør mindst 1/5 av det samlede beløp, som for det paagjældende aar er utlignet som formues- og indtægtsskat til kommunen. Indbetales mer end, hvad der ved endelig domsavgjørelse tilkjendes kommunen, har denne at tilbakebetale det for meget erlagte med 5 pct. aarlig rente fra indbetalingen.

§ 113. De i nærværende lov omhandlede skatter — herunder indbefattet, hvad der pligtes utredet ifølge efter-ligning (§§ 121 og 122) — kan tillikemed paaløpne renter i mangel av betaling inddrives ved utpantning. Utpantningsretten vedvarer, indtil skattekravet bortfalder ved forældelse.

18 aug. Nr. 8.

Paa andragende av herredsstyret kan amtmanden bemyndige herredskassereren til at avholde utpantninger for skatter av hvilkensomhelst art, der skal svares til herredet. Den erstatning for tap av indtægter, nogen før 1883 ansat lensmand paa grund av saadan forføining maatte findes at ha billig krav paa, avholdes av kommunen.

Lensmanden er forpligtet til efter forlangende at indfordre personlige skatter for fremmede kommuner. Som godtgjørelse tilkommer han av vedkommende kommunekasse for hver person, hvis skat indfordres, 4 pct. av de første kr. 100,00 og 2 pct. av skattens overskytende beløp, dog ikke under kr. 1,00 og ikke over kr. 20,00. Viser skatten sig uerholdelig eller tilbakekaldes indfordringen, utgjør godtgjørelsen det halve, dog ikke under kr. 1,00.

§ 114. Kommunerne og staten har for skatter med renter og omkostninger fortrinsret til utlæg i den skattepligtiges bo og for eiendomsskatter tillike prioritert panteret i den skattepligtige eiendom — dog under betingelse av, at inddrivelsen foregaar med saadan hurtighet, at der avholdes eller forsøkes avholdt utpantning (indførsel) inden utløpet av 6 maaneder fra skattens (i tilfælde sidste termins) forfaldstid. Til panterettens bevarelse utfordres tillike, at indførselen tinglæses senest paa tredje ting efter utløpet av den nævnte frist. For skatter, der anmeldes i den skattepligtiges bo, efterat der er hengaat 3 aar fra skattens sidste forfaldstermin, kan der ikke gjøres krav paa fortrinsret.

§ 115. Ved utpantning for de i denne lov omhandlede skatter kan der, hvor andet tilstrækkelig utlæg ikke kan erholdes, tages utlæg i endnu ikke optjente terminer av lønninger i offentlige eller private tjenesteforhold saavelsom i anden fremtidig kontraktsmæssig sikret arbeidsfortjeneste samt likeledes i fremtidig forfaldende terminer av pensioner og lignende indtægter. Er der meddelt vedkommende principal eller arbeidsgiver eller den kasserer, av hvilken den paagjældende løn, pension eller understøttelse utbetales, underretning om, at saadant utlæg er tat, er han forpligtet til, naar den skattepligtiges tilkommende forfalder, at tilbakeholde det til skattens dækkelse fornødne beløp og at utbetale samme til vedkommende skatteopkræver. Det blir dog herved at iagtta, at skatten avkortes i den skattepligtiges tilkommende litt efter litt i passende beløp efter regler, som herredsstyret bestemmer. Utlæg som her nævnt kan ikke tages, hvis det ikke er søkt inden 6 maaneder, efterat dertil var adgang.

Naar manden efter § 16 er lignet for sin og hustruens samlede formue og indtægt, kan der ved utpantning tages utlæg saavel i gjenstande, der tilhører fællesboet, som i egtefællernes

mulige særeiemidler. Hvor hjemmeværende barn efter samme paragraf er lignet underet med forældrene, kan tages utlæg ogsaa i barnets renteindtægter, forsaavidt de tilflyter forældrene. 18 aug. Nr. 8.

Naar nogen, der er ilignet skat, agter at utvandre fra riket, pligter han ikke blot at erlægge allerede forfaldne skattebeløp, men har ogsaa, forinden han avreiser, at betale eller stille sikkerhet for erlæggelsen av skat, der ved dette tidspunkt endnu ikke er forfalden til betaling. Foreligger der omstændigheter, der godtgjør eller gjør det sandsynlig, at den skattepligtige vil utvandre uten at iagtta, hvad der saaledes paahviler ham, kan vedkommende herredskasserer eller oppebørselsbetjent gjennem politiet nedlægge forbud mot, at den skattepligtige forlater landet.

§ 116. Er nogen ilignet skat til flere end én kommune av samme formue eller indtægt, kan han undgaa, at der herfor sker inddrivelse hos ham eller i tilfælde, som gaar ind under § 31, 3dje led, at opkrævning som der omhandlet finder sted ved at deponere et til den høieste ham ilignede skat svarende beløp hos kommunekassereren i det distrikt, til hvilket han anser sig skattepligtig. Er vedkommende lignet i det andet distrikt for formue eller indtægt, hvis beskatning efter § 18 er stedbundet, og som ikke er medtat ved ligningen i det distrikt, hvor depositionen er skedd, er han tillike forpligtet til at indbetale i det andet distrikt et beløp, der motsvarer den skat, som falder paa den paagjældende formue og indtægt. Om størrelsen av dette beløp kan han forlange oplysning av vedkommende ligningsnævnd. Indbetales ikke beløpet, naar saadan oplysning er meddelt, er den stedfundne deposition virkningsløs like overfor det andet distrikt.

Adgang til saadan deposition har ogsaa skattepligtig, der allerede har erlagt skat i et distrikt, uvidende om, at han i et andet distrikt er ilignet skat av samme formue eller indtægt, idet han i saa fald er berettiget til at forlange det indbetalte beløp betragtet som deponert. Dog har han, hvis skatten i det andet distrikt er større, tillike at deponere det overskytende i dette distrikt, likesom han i tilfælde er forpligtet til samme-steds i overensstemmelse med forskriftene i nærværende paragrafs første led at indbetale den skat, der falder paa formue og indtægt, hvis beskatning efter § 18 er stedbundet, og som ikke er medtat ved skatlægningen i det distrikt, hvor deposition har fundet sted.

Om depositionen har kommunekassereren i ethvert tilfælde snarest mulig at underrette kommunekassereren i det andet distrikt eller de andre distrikter, hvor ligning er foregaat. Saafremt nogen saadan kommune derefter gjør krav paa det hele eller nogen del av det deponerte beløp, maa søksmaal

18 aug. Nr. 8.

være reist mot den kommune, inden hvilken depositionen har fundet sted, eller voldgiftsavgjørelse være begjært i henhold til § 35 senest inden 6 maaneder, efterat underretning om depositionen er mottat.

Naar den skattepligtige erholder tilbakebetalt, hvad han ikke pligter at erlægge i skat, kan han gjøre krav paa 5 pct. aarlig rente av det tilbakebetalte beløp for den tid, hvori det har været deponert.

§ 117. Naar ligningsnævnden i medhold av § 85 har anbefalt nedsættelse eller eftergivelse av ilignet skat, saavelsom ellers, naar der findes føie til at anta, at utredelsen av den fulde herredsskat paa grund av særegne omstændigheter vil være særdeles ubillig mot eller uforholdsmæssig trykkende for nogen skatyder, kan herredsstyret (formandskapet) bestemme, at hele den ham paahvilende skat til herredet eller en del av samme skal bortfalde.

Forsaavidt statsskatten angaar, kan vedkommende regjeringsdepartement under lignende omstændigheter fatte samme bestemmelse.

Vedkommende regjeringsdepartement kan frafalde skattebeløp, som skjønnes uerholdelige.

Niende kapitel.

Straffebestemmelser.

§ 118. Den, som i selvangivelse, næringsopgave, klage eller anden skriftlig eller mundtlig opgave eller forklaring til nogen ligningsmyndighet meddeler urigtige eller ufuldstændige oplysninger, som kan lede til iligning av for lav skat, blir hvad enten det sker forsætlig eller av grov uagtsomhet, at straffe med bøter, forsaavidt forholdet ikke gaar ind under nogen strengere straffebestemmelse.

De i nærværende paragraf omhandlede forseelser paatales av det offentlige efter forlangende av vedkommende regjeringsdepartement, herredsstyret, amts- eller Riksskattestyret.

Bøterne tilfalder herredskassen, uanset om forseelsen straffes efter nærværende paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 119. Til forældelse av adgangen til at reise straffesak eller avsi staffedom for meddelelse av urigtige eller ufuldstændige oplysninger av saadan art som i § 118 omhandlet utkræves 3 aar, hvad enten forholdet blir at straffe efter nævnte paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 120. Undlater formanden eller et tilsagt medlem av lignings- eller overligningsnævnden at avgi møte, kan der ilæg-

ges ham en bot for hver dags uteblivelse av indtil kr. 10,00. Medlem av særskilt klagenævnd eller amtsskattestyre, der har mottat tilsigelse til møte, kan for hver dags uteblivelse ilægges en bot av indtil kr. 20,00. Hvis møtet gaar tilspilde paa grund av saa mange medlemmers fravær, at forsamlingen ikke blir beslutningsdygtig, kan boten forhøies til det dobbelte. 18 aug. Nr. 8.

Bøterne ilægges av ligningsinstansen. Bot ilagt medlem av amtsskattestyret tilfalder statskassen. Forøvrig tilfalder bøterne vedkommende herredskasse.

Bøterne inddrives ved utpantning, hvis vedkommende ikke inden 4 uker efter at ha mottat meddelelse om, at boten er ilagt, forlanger saken paakjendt ved domstolene, da den i saa fald behandles efter samme regler som for forseelser bestemt.

Tiende kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 121. Skattepligtig, som i strid med nærværende lovs forskrifter helt er forbigaat ved ligningen, eller som for nogen formuesgjenstand eller indtægtspost helt har undgaat beskatning, er, hvad enten dette skyldes strafbart forhold fra hans side eller ikke, forpligtet til at erstatte kommunen og staten den forlitet erlagte skat med 5 pct. renter fra den tid, skatten skulde været erlagt. Det samme gjælder skattepligtig, som iøvrig er ilignet for lav skat, naar dette skyldes strafbart forhold fra hans side. Skattens og renternes beløp blir at fastsætte ved efter-ligning.

Efter-ligning sker kun, naar det antages, at et betragtelig beløp har undgaat beskatning. Efter-ligningen begjæres av herredsstyret eller, forsaavidt statsskatten angaar, av vedkommende regjeringsdepartement.

Efter-ligning foretages av ligningsnævnden (ligningsraadet) i forbindelse med aarets ligningsarbeide eller, hvis dette er avsluttet, under klagebehandlingen. Er klagebehandlingen avsluttet, kan efter-ligningen ske ved overligningsnævnden. Har ogsaa denne avsluttet sit arbeide, blir efter-ligningen først at foreta i forbindelse med følgende aars ligning.

Der skal altid, forinden ligningen finder sted, gives den skattepligtige eller den, der vil faa at utrede skatten (jfr. § 122), anledning til at uttale sig. Med hensyn til adgang til at klage gjælder de sedvanlige bestemmelser for vedkommende ligningsinstans. Skattens indbetaling sker i overensstemmelse med de sedvanlige regler.

§ 122. Ret til efter-ligning i henhold til forrige paragraf tapes, hvis begjæring derom ikke fremkommer inden 5 aar eller, hvis forseelse som i § 118 omhandlet forsætlig er begaat, 10

18 aug. Nr. 8.

aar regnet fra utgangen av det aar, hvorfor skattekravet haves. Er disse frister ikke utløpet, kan efter-ligning ogsaa begjæres efter den skattepligtiges død, dog kun, hvis hans bo ikke er endelig opgjort, eller, om boet er overtat av selvskiftende arvinger eller dets midler utloddet, hvis der ikke er hengaat 2 aar efter arvelaterens død. I det sidste tilfælde gjælder, hvad der i § 32 er bestemt med hensyn til utstrækningen av de enkelte arvingers ansvar.

Foreligger et forhold, som efter § 118 vilde være straf-bart, er den skattepligtige, boet eller arvingene — selv om strafansvar ikke gjøres gjældende — forpligtet til at erlægge det dobbelte av det ved ligningen fastsatte beløp, saafremt krav herpaa fremkommer, forsaavidt kommuneskatten angaar, fra herredsstyret, forsaavidt statskassen angaar, fra vedkommende regjeringsdepartement.

Arvingene kan frigjøre sig fra at ansvare mer end arvelaterens forlitet erlagte skat med paaløpne renter ved inden boets endelige opgjør til vedkommende ligningsnævnd (ligningsraad) at indsende alle de oplysninger, som denne finder fornødne for at avgjøre spørsmaalet, om der av arvelateren er betalt for liten skat. Ligningsnævnden (ligningsraadet) har inden 6 maaneder derefter at avgi erklæring om, hvorvidt der vil bli foretat efter-ligning. Er ingen erklæring fremkommet inden denne tid, kan intet krav fremsættes mot arvingene. Naar boet er undergit offentlig skiftebehandling eller opgjøres ved testamentsfuldbyrdere, kan de fornødne forføininger til frigjørelse for det heromhandlede ansvar paa arvingenes vegne træffes av vedkommende skifteforvalter eller testamentsfuldbyrdere.

§ 123. Naar det under vedkommende departements revision av statsskatteligningen findes, at den paa nogen skatyder faldende statsskat er feilagtig beregnet, bør den feilagtige beregning rettes saaledes, at forlitet beregnet beløp fordres efterbetalt av den skattepligtige, mens formeget beregnet beløp tilbakebetales vedkommende. Departementet har i saadanne tilfælde at oversende en tillægsberegning til oppebørselsbetjenten, som derpaa træffer fornøden forføining til det paagjældende skattebeløps opkrævning eller tilbakebetaling.

Likeledes kan efter beslutning av formandskapet berigtigelse finde sted, naar det opdages, at der er begaat feil ved beregningen av den kommunale formues- eller indtægtsskat.

Betales for litet beregnet skat ikke inden 6 uker efter paakrav, kan den inddrives ved utpantning.

§ 124. Hvor domstolene under avgjørelse av en skattesak maatte finde, at den skattepligtige kun bør betale en del av den ham ilignede skat, og der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger til avgjørelse av, hvilket skattebeløp han har at erlægge,

skal dommen i konklusionen utvise, hvorledes ligningen rettelig burde ha været utført. Ny ligning blir derefter at foreta i overensstemmelse med, hvad der i § 121 er foreskrevet om efter-ligning. Om adgang til at paaklage saadan ny ligning gjælder reglene i § 121. 18 aug. Nr. 8.

Finder domstolene, at en ligning eller klage-avgjørelse ikke kan opretholdes paa grund av formelle mangler, blir ligningen eller klageavgjørelsen at henvise til fornyet behandling av vedkommende ligningsinstans.

Naar en skattepligtig ved domsavgjørelse fritages for at betale den ham ilignede skat paa grund av, at distriktets hele ligning er urigtig, kan vedkommende herredsstyre kræve ligningen omgjort ved den ligningsnævnd, som har utført samme. Om saadan omligning gjælder reglene i § 107.

§ 125. Finder herredsstyret grund til at anta, at en av en særskilt klagenævnd truffet avgjørelse hviler paa et feilagtig faktisk grundlag eller er begrundet i en urigtig lovforstaaelse eller en urigtig opfatning av et retsspørsmaal, har det adgang til ved rettergang at faa prøvet avgjørelsens rigtighet. Den samme adgang har herredsstyret med hensyn til avgjørelse, der er truffet av et amtsskattestyre eller Riksskattestyret i anledning av klage efter § 99. I saken, der blir at anlægge mot formanden i vedkommende ligningsinstans, er forliksmægling unødvendig.

Hvis domstolen gir herredsstyret medhold, skal den i konklusionen angi de principper, som blir at befølge av vedkommende instans. Denne træder derpaa paany sammen og træffer avgjørelse paa grundlag av, hvad der i dommen er foreskrevet.

§ 126. Ligningsnævnden (ligningsraadet) saavelsom de overordnede instanser kan bemyndige et eller flere av sine medlemmer til at anstille undersøkelser eller motta forklaringer angaaende skattesaker.

§ 127. Til medlemmer av de i nærværende lov omhandlede ligningsinstanser kan kun vælges personer, der har fyldt 25 aar. Geistlige embedsmænd, læger og personer, der har fyldt 60 aar, kan undslaa sig for at vælges.

Statsraadets og Høiesterets medlemmer, riksadvokaten og statsadvokater kan ikke være medlemmer av amtsskattestyrer.

Ingen kan samtidig være medlem av amtsskattestyre og nogen under samme hørende ligningsnævnd (ligningsraad) eller overligningsnævnd.

§ 128. Til gyldig beslutning i en ligningsinstans utfordres tilstedeværelse av mindst to tredjedele av dens medlemstal. I tilfælde av stemmelikhet gjør formandens stemme utslaget.

Medlem av ligningsnævnd (ligningsraad) eller overligningsnævnd fratræder, naar ligningen angaar ham selv, hans principal

18 aug. Nr. 8.

eller tjener, eller nogen, der er ham saa nær beslegtet eller besvogret som søskendebarn, eller interessentskap eller en forretning, hvori han er direkte økonomisk interessert. Det samme gjælder medlem av amtsskattestyre eller Riksskattestyre, naar disse behandler klager i henhold til § 99.

§ 129. Samtlige ligningsinstansers medlemmer saavelsom alle ved ligningsarbeidet medvirkende tjenestemænd er forpligtet til at bevare taushet om, hvad de under utførelsen av sit hverv maatte erfare angaaende nogens formues- og indtægtsforhold, bortset fra, hvad der efter loven paaligger dem at offentliggjøre eller oplyse.

Ligningsnævndens og de overordnede ligningsmyndigheters medlemmer har i det møte, hvori de første gang er tilstede, at underskrive i forhandlingsprotokollen en forsikring paa ære og samvittighet, avfattet overensstemmende med en derfor av vedkommende regjeringsdepartement utfærdiget formular om, at de vil utføre sit hverv upartisk og efter bedste skjøn og overbevisning og bevare den lovbefalte taushet om, hvad de under ligningsarbeidet maatte erfare angaaende nogens formues- og indtægtsforhold.

Ogsaa forretningsførere og andre ved ligningsvæsenet medvirkende personer blir ved tiltrædelsen at avkræve forsikring om bevarelse av taushet.

Selvangivelser saavelsom utdrag av saadanne forvares, naar de ikke benyttes, av rette vedkommende i avlaast gjemme, saa at de ikke kommer uvedkommende for øie.

§ 130. Ved beregningen av frister medregnes ikke den dag, fra hvilken fristen begynder at løpe. Fristen ansees utløpet den sidste dag kl. 8 aften eller, hvis den sidste dag er en helligdag, den nærmest paafølgende hverdag kl. 8 aften.

§ 131. Ved de forskjellige ligningsinstanser skal benyttes autoriserte protokoller indrettet efter bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 132. Utgifterne ved ligningsvæsenet utredes av herredet. Dog skal utgifter, der paadrages ved utfærdigelse og omsendelse av statsskattesedler og utskrifter vedkommende statsskatteligningen, erstattes av statskassen.

Utgiftene ved amtsskattestyrerne og Riksskattestyret utredes av statskassen.

§ 133. Bestaar et herred av flere sogn, kan det samlede herredsstyre indgaa forening om fordeling av de fælles herredsutgifter paa hvert av sognene. En saadan forening, der kan besluttes for indtil 5 aar ad gangen, maa være bifaldt av hvert enkelt sogns repræsentation. Amtsutvalgets samtykke utfordres til beslutningens gyldighet.

Naar dele av et herred med behørig hjemmel danner egne avdelinger med hensyn til kirke-, skole-, fattig-, veivæsenets eller andre kommunale anliggender, blir de saadanne avdelinger (sogn, kredser, roder etc.) vedkommende særutgifter efter herredsstyrets bestemmelse at utskrive som eiendomsskat paa de faste eiendomme (jfr. § 8 a og b) i avdelingen eller at utligne som formues- eller indtægtsskat paa de skattepligtige inden denne, idet derved iagttages: 18 aug. Nr. 8.

a. At uskrivningen av eiendomsskatten ikke sker med større beløp pr. skyldmark, end at denne tillagt eiendomsskatten til herredet utgjør høist kr. 4,00.
b. At formuesskatten tillagt formuesskatten til herredet falder indenfor de i § 72 foreskrevne grænser.
c. At indtægtsskatten tillagt indtægtsskatten til herredet ikke overstiger den i § 73 foreskrevne begrænsning.
d. At den avdelingens skattepligtige paahvilende sammenlagte skat til herredet og avdelingen, hvor denne ved nærværende lovs ikrafttræden overstiger de i §§ 7 og 73 foreskrevne maksimumsgrænser, nedsættes i overensstemmelse med de i nævnte paragraffer indeholdte regler. Nedsættelsen sker saavidt mulig med forholdsmæssige beløp for herredets og avdelingens anparter av skatten.

De med kapellers opførelse og vedlikehold forbundne utgifter kan, hvis vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker, tilveiebringes ved utligning paa vedkommende kapeldistrikter i overensstemmelse med de i nærværende paragraf indeholdte forskrifter.

§ 134. Fornøden bestemmelse om de ændringer, hvormed denne lov blir at anvende ved bevilgning og utligning av utgifter ved indretninger, der er fælles for flere kommuner, avgives av Kongen.

§ 135. Med hensyn til utgifter, som kan falde paa skysslag samt i medhold av brand- og bygningslovgivningen paa brand- og bygningskommuner og paa indvaanere av kjøpstæders og ladesteders forstæder paa landets grund, forblir de gjældende bestemmelser uforandret, og skal de utredsler, som ifølge disse kan paalægges, holdes utenfor beregningen ved bestemmelsen av de kommunale skattebyrder, som ellers kan paalægges de paagjældende eiendomme eller skattepligtige. Det samme gjælder om naturalarbeide paa de offentlige veier, forsaavidt dette ikke ved herredsstyrets beslutning er inddrat under den almindelige kommunebeskatning.

§ 136. Den i lov av 12 august 1848 § 1 indeholdte bestemmelse, hvorefter Kongen kan indrømme dem, der agter at

18 aug. Nr. 8.

anlægge jernbaner til almindelig benyttelse, fritagelse for skatter og avgifter av jernbanen og dertil hørende bygninger, skal fremdeles være gjældende.

§ 137. Nærværende lov anvendes ogsaa i de ladesteder, som ikke har eget formandskap for sine særskilte anliggender.

§ 138. Utligning av skat til staten av indtægt eller av indtægt og formue sker i forbindelse med utligningen av den kommunale formues- og indtægtsskat i overensstemmelse med forskriftene i nærværende lov, undtagen forsaavidt Stortingets beslutning medfører avvikelse herfra.

§ 139. I 1912 har herredsstyret — under befølgelse av de hittil gjældende regler — at bevilge herredets budget for halvaaret 1 januar—30 juni 1913 og at fatte beslutning om paalæg av skat til herredet for dette tidsrum.

Senere blir herredenes budgetter at bevilge og skattene at paalægge for terminen 1 juli—30 juni istedenfor som tidligere for kalenderaaret. Herunder blir de i § 140 indeholdte regler at befølge.

§ 140. Herredets formandskap skal inden utgangen av februar maaned forfatte utkast til budget for kommende aar. I utkastet optages samtlige kommunale indtægter og utgifter, derunder naturalarbeide paa de offentlige veier, forsaavidt herredsstyret har bestemt, at det skal medregnes. I utkastet medtages tillike mulig underskud fra det sidst avlagte aarsregnskap. Utkastet bør saavidt mulig ogsaa omfatte de utgifter, som foreslaaes utredet av laante midler. Saadanne midler blir ikke at opføre til dækkelse av budgetaarets almindelige løpende utgifter.

Hvor beskatningen og bevilgningen til visse kommunale indretninger eller virksomheter er utsondret for dele av et herreds distrikt, bør vedkommende særskilte indtægts og utgiftsposter saavidt mulig allikevel indtages i herredets budget. De særskilte styrer for kommunale indretninger, saasom skolestyre og fattigstyre, skal avgi sine overslag over næste aars behov inden den tid, herredsstyret bestemmer.

Av formandskapets overslag skal en avskrift utlægges til eftersyn paa et bekvemt sted i distriktet, hvorom ordføreren utfærdiger en bekjendtgjørelse, som kundgjøres offentlig mindst 2 uker, førend saken foretages til endelig avgjørelse av herredsstyret.

Herredsstyret bør i almindelighet inden utgangen av mars maaned ha avgit beslutning om bevilgninger til kommunens behov og om paalæg av herredsskat for næste budgetaar.

Hvor særlige forhold taler derfor, kan vedkommende regje- 18 aug.
ringsdepartement paa herredsstyrets ansøkning samtykke i, at de Nr. 8.
i første og fjerde led fastsatte frister forlænges, dog ikke utover 15 april og 15 mai.

§ 141. For 1ste halvaar 1913 utlignes skatten paa grundlag av ligningsansættelserne for 1912, saaledes som disse er berigtiget under klagebehandlingen, og saaledes, at skattebeløpene opføres med halvparten av, hvad de vilde ha utgjort for et helt aar.

Formuesskatten paa hvert kr. 1 000,00 maa ikke utgjøre over eller under halvdelen av de i § 31 i lov om landkommunernes skattevæsen av 15 april 1882 med tillægslove fastsatte beløp, undtagen forsaavidt avvikelse kan ske i overensstemmelse med reglene i nævnte paragraf.

Eiendomsskatten til herredet maa ikke sættes høiere eller lavere end en halv krone for hver skyldmark over eller under gjennemsnitsbeløpet av eiendomsskatter til herredet i de sidste 10 halvaar, medmindre det sker med bifald av amtsutvalget efter forannævnte lovs § 13 sidste punktum.

I distrikt, hvor ligningsarbeidet i henhold til § 87 er besluttet henlagt til en senere aarstid end den sedvanlige, kan herredsstyret beslutte at opføre høiere skattebeløp end i første led bestemt, dog ikke mer end de vilde utgjort for et helt aar. I saa fald forhøies de i andet og tredje led fastsatte brøker i samme forhold.

Herredsskattene for halvaaret 1 januar—30 juni 1913 kan ikke for nogen del kræves betalt før 1 mars 1913.

§ 142. Nærværende lov træder i kraft 1 januar 1913, §§ 139 og 141 fra 1 januar 1912. Den anvendes første gang ved utskrivningen av kommunale skatter for aaret 1913—1914 (i tilfælde amtsskat for 1913) og statsskat for 1912—1913. Paa skat utskrevet for tidligere aar er lovens bestemmelser uten anvendelse.

Ved lovens ikrafttræden ophæves lov om landkommunernes skattevæsen av 15 april 1882 med tillægslove av 30 mai 1891, 20 juli 1893 og 20 juli 1895, dog med undtagelse av §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, §§ 55 og 56, forsaavidt amtsutvalg angaar, og § 63. Endvidere ophæves lov indeholdende bestemmelser om kommuneskattenes utligning i Finmarkens landdistrikt av 18 mai 1860 og for landdistrikternes vedkommende lov om skat paa indtægt og formue til stat og kommune av 23 juli 1894 med tillægslov av 22 mai 1908. Endelig ophæves alle andre bestemmelser, som maatte staa i strid med nærværende lov.

18 aug. Nr. 9.

Skattelov for byene *) [1]).

Første kapitel.

Om eiendomsskat.

§ 1. Det beløp, som skal tilveiebringes ved skat til bykommunen, blir dels at utskrive som eiendomsskat paa de faste eiendomme i byen (jfr. § 3), dels at utligne paa formue og indtægt.

Under iagttagelse av de i § 2 indeholdte forskrifter bestemmer bystyret, med hvilket beløp eiendomsskatten blir at utskrive paa hvert 1 000 kroners takstværdi. Hvad der ikke i medhold av den saaledes trufne bestemmelse blir at utskrive som eiendomsskat, utlignes paa formue og indtægt.

§ 2. Som eiendomsskat blir til bykommunen at utskrive mindst kr. 2,00 og høist kr. 7,00 paa hvert 1 000 kroners takstværdi. Under særegne forhold er der adgang til at overskride maksimumsgrænsen kr. 7,00, hvis vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker. Dog maa eiendomsskatten i intet tilfælde ansættes til mer end en tredjedel av det hele til utligning bevilgede beløp.

Eiendomsskatten maa ikke for noget aar forhøies med mer end kr. 1,00 paa hvert 1 000 kroners takstværdi. Heller ikke maa den nedsættes med mer end kr. 1,00 paa hvert 1 000 kroners takstværdi, medmindre dette er nødvendig for, at ikke skatten skal overstige den fastsatte grænse. Naar vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker, kan dog under særegne omstændigheter større nedsættelse eller forhøielse finde sted.

Hvor eiendomsskat til bykommunen ved denne lovs ikrafttræden ikke utskrives, blir skatten paa hvert 1 000 kroners takstværdi første aar at utskrive med kr. 0,50 og senere hvert aar at forhøie med samme beløp, til minimumsgrænsen er naadd. Utskrives eiendomsskat ved lovens ikrafttræden med mindre aarsbeløp end kr. 2,00 paa hvert 1 000 kroners takstværdi, blir skatten likeledes aarlig at forhøie med kr. 0,50 — eller i tilfælde det mindre gjenstaaende beløp — indtil grænsen er naadd.

§ 3. Eiendomsskat utlignes paa de faste eiendomme i byen, hvad enten disse maatte bestaa i bygninger med tilliggende grund eller i ubebyggede grundeiendomme, som haver, løkker, vandfald, industrielle anlæg, laste-, oplags- eller arbeidstomter, brygger, verfter og deslike.

§ 4. Enhver eiendoms skatteværdi fastsættes ved taksering. Almindelig taksering foregaar hvert 10de aar, medmindre bysty-

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Ot. prp. nr. 43 f. 1910; jfr. Ot. prp. nr. 5 og indst. O VI f. 1909. Dok. nr. 1 m. tillæg for 1911. Indst. O. VI. St.tid. forh. i Ot. side 733—761; 1317—1393, i Lt. 609—647; 700.

ret under særegne forhold beslutter, at ny taksering tidligere skal finde sted. Værdsættelserne sker paa kommunens bekostning ved dertil av bystyret særskilt opnævnte takstmænd. Overtakst ved det dobbelte antal paa samme maate opnævnte mænd finder sted, naar det forlanges av formandskapet eller vedkommende skatyder. 18 aug. Nr. 9.

Værdsættelserne foretages første gang saa betimelig, at de kan være avsluttet inden 1 mai 1913. I byer, hvor almindelig eiendomstaksering har fundet sted efter tidligere lov, behøver ny almindelig taksering ikke at foretages før 10 aar efter den ældre taksering.

I tiden mellem de almindelige eiendomstakseringer skal omværdsættelse ske, naar der er foregaat deling av eiendommen, naar de paa eiendommen staaende bygninger nedrives eller ødelægges av ildsvaade eller lignende, og naar der paa eiendommen er opført nye bygninger, som antages at ha en værdi av mindst kr. 2 000,00

Formandskapet saavelsom den skattepligtige har adgang til at forlange særskilt værdsættelse avholdt i tiden mellem de almindelige eiendomstakseringer i tilfælde, hvor værdien av en eiendom ved indtraadte forandringer antages at være væsentlig forøket eller formindsket i forhold til andre eiendomme.

Naar begjæring om omværdsættelse fremsættes av den skattepligtige, har denne at tilsvare omkostningene ved samme. Begjæringen maa i tilfælde være fremsat inden 1 februar nærmest før skatte-aaret.

§ 5. Ved takseringen ansættes eiendommens takstværdi til det beløp, som eiendommen efter sin beskaffenhet, anvendelighet og beliggenhet antages at kunne avhændes for under sedvanlige omsætningsforhold ved frit salg.

Ved takseringen medtages de bygninger og øvrige indretninger, som hører anlægget til og er nødvendige for anlæggets øiemed. Dog medtages ikke arbeidsmaskiner med tilbehør, eller hvad dermed kan sættes i klasse, som ikke utgjør en integrerende del av anlægget. Der tages ikke hensyn til værdien av bestyrer- eller arbeiderboliger.

§ 6. De nærmere regler angaaende taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i byene gives av bystyret ved vedtægter, der for at bli gyldige maa stadfæstes av Kongen.

I disse vedtægter kan det bestemmes:

1. at undtagelsesvis bygninger og grunde i visse dele av byen kun for en del av takstværdien skal belægges med eiendomsskat;
2. at eiendomsskat blir at utskrive med en lavere skatøre paa ubebyggede end paa bebyggede grundeiendomme;
3. at bygninger og grunde takseres særskilt og paalægges eiendomsskat efter en forskjellig skatøre.

18 aug. Nr. 9.

§ 7. Eiendomsskat utlignes ikke paa statseiendomme, som er overlatt til direkte benyttelse av Kongen eller den kongelige familie, eller som benyttes av Stortinget, regjeringsdepartementerne, domstolene, statens museer, Universitetet eller offentlige skoler og heller ikke paa offentlige eiendomme, som hører til fæstningsverker og andre militære etablissementer, paa kirker, strafa stalter, fængsler eller eiendomme, tilhørende statens medicinalvæsen, toldvæsenet, postvæsenet, telegraf- og telefonvæsenet, fyr-, kanal- og havnevæsenet, det offentlige veivæsen samt jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse. Heller ikke utlignes eiendomsskat paa kommunens egne eiendomme.

Eiendomme, der tilhører jernbaner, svarer eiendomsskat, naar de ikke anvendes i bedriftens øiemed.

§ 8. Bystyret bestemmer, hvorvidt eiendomme, der tilhører stiftelser eller indretninger, som er beregnet paa kommunens eller det offentliges tarv, men ikke indgaar blandt de i foregaaende paragraf opregnede skattefrie eiendomme samt bygninger av historisk interesse skal nyde fritagelse for eller nedsættelse i eiendomsskatten.

§ 9. De for Kongsberg gjældende bestemmelser anvendes fremdeles ved beskatning av faste eiendomme, som eies av sølverket eller av nogen anden staten tilhørende indretning samme steds, indtil en omordning av disse indretningers forhold til kommunen maatte finde sted.

Andet kapitel.

Om den personlige skattepligt.

§ 10. Forpligtet til at svare skat til kommunen av sin formue og indtægt — med de begrænsninger, som følger av nærværende lov — er:

a. Personer, som er bosat eller vedvarende opholder sig inden riket.
b. I riket hjemmehørende aktieselskaper, kommanditaktieselskaper, gjensidige forsikringsselskaper, indkjøps-, forbruks- og produktionsforeninger (jfr. § 42), ansvarlige handelsselskaper, døds-, konkurs- og administrationsboer samt andre under selvstændig bestyrelse staaende selskaper og indretninger.
c. I utlandet bosatte personer og utenlandske selskaper og indretninger, som utøver eller deltar i nogen næringsdrift eller virksomhet, der drives eller bestyres her i riket, eller som her i riket besidder formue i fast eiendom eller løsøre eller av saadan eiendom eller løsøre oppebærer indtægt.

§ 11. Manden lignes for sin og hustruens samlede formue og indtægt, uanset om hustruen har særeiemidler og

derav flytende indtægt, og uanset om nogen del av hustruens indtægt er erhvervet forut for egteskapet. Hustru kan dog begjære sig særskilt lignet for særeiemidler samt for utbytte av hendes selvstændige virksomhet (jfr. lov om formuesforholdet mellem egtefæller av 29 juni 1888 § 31). Naar egtefæller er separert eller til stadighet lever adskilt fra hinanden, lignes de særskilt. 18 aug. Nr. 9.

Formue og indtægt, som tilhører hjemmeværende barn under 15 aar, lignes underet med familieoverhodets (farens eller i tilfælde morens) formue og indtægt. Dog lignes barnet særskilt, naar det av sin indtægt helt forsørger sig selv, og indtægten ikke erhverves i hjemmet eller skyldes familie-overhovedets bedrift.

§ 12. Av formue og indtægt svares skat til den kommune, i hvis distrikt den skattepligtige bor, forsaavidt formuen eller indtægten ikke lovlig er at beskatte i nogen anden kommune her i riket eller gjennem nogen anden ligning.

Om en person skal ansees bosat inden riket, avgjøres efter forholdet den 1 januar i det aar, ligningen foretages.

Midlertidig ophold i utlandet ophæver ikke skattepligten, medmindre opholdet har varet mindst 4 aar. Dog er der ikke adgang til at beskatte personer, som den 1 januar har opholdt sig i utlandet mindst 1 aar, naar de godtgjør at ha betalt indkomstskat eller anden dertil svarende skat for det foregaaende aar i utlandet.

Som bosat inden riket betragtes ogsaa norske skibsførere og andre norske sjøfolk, uanset om de farer med norske eller utenlandske skibe, forsaavidt de ikke har tat fast bopæl i utlandet og godtgjør der at ha betalt indkomstskat eller anden dertil svarende skat for det foregaaende aar.

Utlændinger ansees i ethvert tilfælde bosatte her i riket, naar de den 1 januar har opholdt sig her uavbrutt i mindst 1 aar.

§ 13. Formue i og indtægt av fast eiendom eller anlæg samt formue i og indtægt av næringsdrift, som knytter sig til saadan eiendom eller anlæg, beskattes i det distrikt, hvori eiendommen eller anlægget er beliggende.

Til eiendomme og virksomheter, der saaledes beskattes, henføres navnlig:

a. Jordbruk, skog, vandfald samt hus og grund;
b. lenser, damanlæg, losse- og lastepladser samt skibsverfter;
c. salterier, fiskevær samt fiskeparker og oplagsindretninger for hummer;
d. verker, gruber, stenbrud, sagbruk, møllebruk, kraftanlæg, elektricitetsverker, fabrikker og andre industrielle anlæg samt verksteder for haandverksdrift;

18 aug. Nr. 9.

e. anlæg for handel og omsætning (butik, lager o. s. v.) samt for utførsel;

f. kontor for privat bedrift, som pleier at holdes aapen i væsentlig samme tid som for vedkommende art av forretninger sedvanlig eller til regelmæssige, forut bekjendtgjorte tider, dog kun av den formue og indtægt, som ikke er at beskatte efter nogen anden bestemmelse i nærværende paragraf;

g. hoteller, pensionater, sanatorier, gjestgiversteder og andre anlæg for bevertning samt bade-etablissementer o. l.

Driftsmidler til fløtningens fremme saasom lenser (dog ikke sorteringslenser) render, dammer, skjermer, for hvis bruk der ikke opkræves særskilt avgift utover, hvad der utlignes paa tømmeret til drift og vedlikehold, beskattes for indtægtens vedkommende med indtil 5 pct. av vedkommende anlægs tekniske værdi.

Virksomhet, som er betinget av handelsborgerskap, men ikke er saaledes knyttet til fast eiendom eller anlæg, at skatskrivningen efter foranstaaende bestemmelser er stedbundet, blir at beskatte i det distrikt, hvor utøveren har borgerskap, eller har latt sig indskrive som utførselsberettiget.

Driver den skattepligtige tilvirkning i forbindelse med omsætning fra kontor eller lager av de tilvirkede varer, blir den samlede indtægt av de omsatte varer, forsaavidt kontoret eller lageret findes i anden kommune end den, hvori tilvirkningen foregaar, at skatlægge med $^{7}/_{10}$ i tilvirkningskommunen, $^{2}/_{10}$ i den kommune, hvor kontor haves, og $^{1}/_{10}$ i den kommune, hvor lageret er.

Utførsel (utskibning), der drives av producent, uten at være knyttet til fast anlæg (bokstav e), beskattes ikke særskilt. Hvor utskibning ved denne lovs utfærdigelse særskilt beskattes, tilkommer dog vedkommende distrikt det første aar efter lovens ikrafttræden skat av 30 pct. av den samlede indtægt av de fra vedkommende sted utskibede varer og senere av en hvert aar med 3 pct. nedsat indtægt, saaledes at utskibningsstedets andel i skatten det 11te aar efter nærværende lovs ikrafttræden er helt ophørt. Utskibning, som foregaar fra en bys havneterritorium, betragtes som foregaat fra byen, forsaavidt varens tilvirkning ikke er foregaat i samme distrikt, hvorfra utskibningen finder sted. Hvad der av indtægten efter disse regler ikke beskattes i utskibningsdistriktet, beskattes efter de sedvanlige regler, dog saaledes at altid mindst to tredjedele av indtægten kommer til beskatning i tilvirkningskommunen.

Indtægt, der vindes ved hugst av tømmer i egen skog, medtages ikke ved den foran foreskrevne fordeling av beskatnin-

gen, men beskattes altid helt i det distrikt, hvor eiendommen er beliggende. 18 aug. Nr. 9.

Efter nærværende paragrafs bestemmelser beskattes ogsaa panthaver, der har overtat fast eiendom til brukelighet, saavelsom enhver, der oppebærer føderaad, grundleie eller faste grundavgifter, som er paaheftet saadan eiendom.

§ 14. Naar elektricitetsverker (kraftanlæg med dertil hørende ledninger og fordelingsanlæg) er skattepligtige i flere distrikter, fordeles nettoformuen til beskatning i overensstemmelse med de sedvanlige regler (jfr. § 30 tredje led). Av nettoindtægten blir indtil 5 pct. aarlig av de skattepligtige formuesværdier forholdsmæssig at fordele til beskatning med den ene halvdel paa samtlige disse værdier og med den anden halvdel paa værdien av kraftanlæg og fordelingsanlæg. Mulig overskytende indtægt kommer til beskatning i de distrikter, hvortil salg av elektrisk energi finder sted, i forhold til dettes størrelse.

Er en kommune eier av saadanne anlæg som omhandlet i første led utenfor kommunens eget omraade, ansættes indtægten i vedkommende fremmede kommuner altid til 5 pct. av nettoformuen (jfr. § 30 fjerde led) i kraftanlægget og fordelingsanlægget og $2^1/_2$ pct. av nettoformuen i ledningene. Sker omsætning av kraft utenfor kommunens omraade, blir som indtægt at beskatte den erholdte pris med fradrag av utgifter, herunder produktionsomkostninger beregnet i forhold til de omkostninger, der falder paa den samlede omsætning.

Naar der til industrielle anlæg hører damanlæg for regulering av vandkraft, lenser eller lignende faste indretninger i fremmed skattedistrikt, fordeles nettoformuen til beskatning i overensstemmelse med de sedvanlige regler.

Den til damanlægget knyttede formue ansættes til værdien av

1) den paagjældende indretning som teknisk anlæg,
2) den for reguleringen ydede erstatning eller — hvis erstatning ikke er ydet — den tilsvarende værdi,
3) 20 pct. av nettoværdien av den ved reguleringen indvundne forøkelse av den mindste vandføring i 350 av aarets dage.

Værdien av indretningen som teknisk anlæg beskattes i det eller de distrikter, hvor indretningen er beliggende; den øvrige del av formuen fordeles mellem de forskjellige distrikter, som berøres av reguleringen, i forhold til erstatningsbeløpenes størrelse.

Værdien av den ved reguleringen opnaadde forøkelse av vandføringen fastsættes av Riksskattestyret efter opgaver fra Vasdragskommissionen. Før avgjørelsen træffes, skal derhos alle

18 aug. Nr. 9.

vedkommende eiere og ligningsnævnd ha faat adgang til at uttale sig.

Netto-indtægten av den samlede bedrift indtil 5 pct. aarlig rente av nettoformuen blir at fordele til beskatning forholdsmæssig paa de inden hvert distrikt skattepligtige formuesværdier. Den overskytende del av indtægten beskattes i det eller de distrikter, hvor det industrielle anlæg efter almindelige regler er skattepligtig.

Riksskattestyret utfærdiger til veiledning for ligningsmyndighetene almindelige regler om, hvorledes formuen blir at fordele til beskatning mellem de forskjellige distrikter, hvor industrielle anlæg, vandfald og damanlæg er beliggende, samt om formuens fordeling mellem de forskjellige distrikter, der berøres av en regulering.

§ 15. Selskaper og andre skattepligtige indretninger (jfr. § 10 b) har i almindelighet at svare skat av sin samlede formue og indtægt i det distrikt, hvor kontoret er beliggende. Haves flere kontorer, blir skatten at erlægge i det distrikt, hvor hovedkontoret ligger. Haves intet kontor, sker beskatningen i det distrikt, hvor vedkommende bestyrelse har sit sæte. Under egen bestyrelse staaende avdeling av selskap eller anden skattepligtig indretning blir at skatlægge særskilt i det distrikt, hvor avdelingen har sit kontor.

Naar handelsselskaper og andre næringsdrivende selskaper med personlig — solidarisk eller delt — ansvar ikke har over 8 medlemmer, lignes ikke selskapet som saadant, men medlemmene hver for sig, hvis selskapet inden utgangen av februar maaned forlanger, at medlemmene lignes særskilt, og derhos gir de til saadan særskilt ligning fornødne oplysninger om medlemmenes indbyrdes forhold til selskapet. Naar skatten skal ilignes selskapet, blir medlemmerne altid særskilt at skatlægge for formue og indtægt, som de maatte ha utenfor selskapet.

Ved beskatning av skibsrederi fremgaaes saaledes, at formuen og indtægten skatlægges hos parthaverne eller aktie-eierne, hvor disse personlig er skattepligtige. I utlandet bosat parthaver eller aktie-eier saavelsom aktier lydende paa ihændehaveren skatlægges i det distrikt, hvor kontoret haves eller bestyrelsen foregaar. I samme distrikt blir den bestyrende reder eller disponenten at skatlægge for sin indtægt som saadan saavelsom for sine parter eller aktier i vedkommende skibe.

De her indeholdte særregler angaaende beskatning av skibsrederi gjælder ogsaa for selskaper, der driver fangstvirksomhet paa havet, eller som driver bjergningsvirksomhet.

Drives meieri av aktieselskap, blir formuen og indtægten at skatlægge hos aktie-eierne, hvor disse personlig er skatte-

pligtige, forsaavidt selskapet udelukkende eller hovedsagelig tilvirker og forhandler produkter av aktie-eiernes gaardsbruk (jfr. § 42). 18 aug. Nr. 9.

Forsaavidt angaar formue og indtægt, der omhandles i § 13 utenfor bokstav f, sker beskatningen i overensstemmelse med reglene i nævnte paragraf.

§ 16. Dødsboer blir — forsaavidt de ikke beskattes efter § 13 — at iligne skat i det distrikt, hvor avdøde var bosat. Er vedkommende avgaat ved døden i det aar, som efter § 35 lægges til grund for indtægtsberegningen, beskattes boet eller i tilfælde den gjenlevende egtefælle eller arving, som har overtat boet udelt, for sin egen og avdødes sammenlagte indtægt i det paagjældende aar. Skiftes fællesbo mellem gjenlevende egtefælle, som er ansvarlig for avdødes gjæld, og avdødes arvinger, blir saavel avdødes som boets indtægt helt at beskatte hos den gjenlevende egtefælle.

Konkursboer og insolvente døds- og administrationsboer er alene skattepligtige for indtægten av den virksomhet, der drives for deres regning. Ved siden av boet kan skyldneren ilignes skat for indtægt, som han eller hans egtefælle erhverver, og som ikke indflyter i boet, saavelsom av formue, der tilhører ham eller hans egtefælle, og som ikke inddrages i boet. Underholdningsbidrag, der utbetales skyldneren av boet kommer til fradrag i boets indtægt, men beskattes hos skyldneren.

§ 17. Inden riket bosatte personer og her hjemmehørende skattepligtige selskaper og indretninger kan ikke ilignes skat for formue i faste eiendomme eller anlæg med tilbehør, der er beliggende i utlandet, og kan kun skatlægges for den halve del av indtægten av saadanne eiendomme eller anlæg og av dertil knyttet næringsdrift. Ved beregningen av den skattepligtige formue og indtægt fremgaaes saaledes, at gjæld forholdsmæssig føres til avdrag i bruttoformuen i utlandet og i den øvrige bruttoformue, og at renter føres til avdrag i indtægten i utlandet og den øvrige indtægt med en gjældsfradraget motsvarende anpart.

§ 18. Personer, som er bosat i utlandet og utenlandske selskaper og indretninger er alene skattepligtige av formue, der er knyttet til, og av indtægt, der oppebæres av saadanne kilder, som nævnes i § 10, bokstav c. De blir at skatlægge i overensstemmelse med forskriftene i §§ 13–15 eller, hvis bestemmelserne i disse paragraffer ikke er anvendelige, i det distrikt, hvor den paagjældende næringsdrift eller virksomhet foregaar.

Utlænding eller utenlandsk selskap, som regelmæssig driver bjergning og dermed sammenhængende virksomhet paa norsk

18 aug. Nr. 9.

territorium, beskattes av formuen i og indtægten av den her drevne virksomhet i det distrikt, hvor vedkommende skib længst har været stationert i indtægtsaaret.

§ 19. Er skattepligten avhængig av bostedet, svares skatten til den kommune, hvor vedkommende person er bosat den 1 januar i det aar, ligningen foretages.

Ved avgjørelsen av, i hvilket distrikt inden riket en person ved det for skattepligten avgjørende tidspunkt skal ansees bosat, befølges efterstaaende regler:

a. Midlertidig ophold i et distrikt medfører ikke skattepligt til dette, medmindre omstændighetene forøvrig er saadanne, at vedkommende person under opholdet maa ansees for at ha sit virkelige bosted i distriktet. Indvaanere i et distrikt, som til enkelte aarstider pleier at ta midlertidig ophold i et andet, blir ikke derfor skattepligtige til dette. Har et midlertidig ophold den 1 januar varet uavbrutt mindst 1 aar, blir opholdsstedet i almindelighet at betragte som bosted.

b. Familieforsørgere ansees bosat i det distrikt, hvor de har sit hjem, selv om de har sin virksomhet i et andet distrikt og derfor i længere tid maa opholde sig i dette. Har vedkommende erhvervet hjemstavnsret i opholdskommunen, ansees han bosat der.

c. Sindssyke, der er indlagt paa asyl eller anbragt i privat forpleining, ansees bosat i det distrikt, hvor de maa antages at ha sit hjem.

d. Personer, der er fraflyttet sit tidligere bosted, men endnu ikke er ankommet til det sted, hvor de agter at bosætte sig, ansees bosat i det tidligere bosteds distrikt.

Personer, som ikke har noget fast opholdssted, ilignes skat i det distrikt, hvor de efter sine øvrige forhold maa antages at ha sit hjem. Skibsførere og andre sjøfolk blir at iligne skat i det distrikt, hvor rederiet har kontor, eller hvor bestyrelsen foregaar, hvis de ikke har bopæl eller hjem andensteds inden riket.

Medlemmer av Statsraadet blir at skatlægge til opholdskommunen for sin embedsgage, men for formue og anden indtægt — forsaavidt samme ikke skatlægges efter § 13 — paa hjemstedet.

§ 20. Er skattepligten uavhængig av bostedet, sker skatlægningen i overensstemmelse med reglene i §§ 13—15 og 18, hvad enten den paagjældende næringsdrift foregaar i et længere eller kortere tidsrum, og uten hensyn til, om den ved utgangen av indtægtsaaret (jfr. § 35) er ophørt. Har eiendommen eller bedriften skiftet indehaver i indtægtsaaret, beskattes hver av

indehaverne for den indtægt, han i sin besiddelsestid har oppebaaret; jfr. dog § 16 første led. 18 aug. Nr. 9.

Skattepligtige selskaper, boer og andre indretninger kan ilignes indtægtsskat, selv om selskapet er opløst eller boet sluttet og midlene utdelt til parthaverne før utgangen av indtægtsaaret.

§ 21. Formues- og indtægtsskat kan ikke paalægges:

a. Kongen og den kongelige familie.
b. Staten og de samme tilhørende eiendomme, offentlige indretninger og fond.
c. Amts-, herreds- og bykommuner, forsaavidt angaar eiendomme og indretninger inden kommunens omraade.
d. Norges Bank.
e. Hypotekbanken, Arbeiderbruk- og Boligbanken og hypotekforeninger, hvis planer er stadfæstet av Kongen.
f. Den Almindelige Brandforsikringsindretning og gjensidige brandassuranse-foreninger, hvis planer er stadfæstet av Kongen.
g. Universitetet og offentlige skoler.
h. Kirker og milde stiftelser, undtagen forsaavidt angaar fast eiendom i fremmede kommuner.
i. Selskaper og indretninger, som ikke har erhverv til formaal, saasom videnskabsselskaper, kunstforeninger, museer og selskabelige klubber.
k. Det offentlige veivæsen og jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse.
l. Kanaler.
m. Vandledninger med tilhørende bassænger og dammer, som eies av nogen kommune.
n. Utlændinger, der opholder sig i Norge i studie-øiemed.

De en kommune tilhørende kirkegaarder, krematorier (med urnehal og urnelund), sykehus og sindssykeasyler, som er beliggende utenfor vedkommende kommunes omraade, kan ikke paalægges formues- og indtægtsskat, uten forsaavidt der til den paagjældende indretning er knyttet virksomhet utover dens egentlige formaal. I saa fald beskattes kun formuen i og indtægten av denne virksomhet uten fradrag av gjæld eller gjældsrenter.

Av skibsrederi, som en amtskommune driver til lettelse for trafikken til og fra vedkommende amt eller mellem de forskjellige steder inden amtet, svares ikke skat, medmindre amtet oppebærer direkte utbytte av virksomheten.

§ 22. Familiestiftelser og andre formuesmasser, hvis avkastning fortrinsvis tilfalder medlemmer av en bestemt slegt, kan ilignes formuesskat.

Formue i og indtægt av aktier i Norges Bank, i jernbaner

18 aug. Nr. 9.

samt i selskaper, der indgaar under foregaaende paragrafs bokstav i, beskattes hos vedkommende aktie-eiere.

§ 23. I hvilken utstrækning fremmede magters diplomatiske og konsulære tjenestemænd med familie og tjenerskap blir at frita for formues- og indtægtsskat, bestemmes av Kongen.

Om utenlandske dampskibsselskaper blir at skatlægge for rutefart paa norske havner, og i tilfælde i hvilken utstrækning saadan beskatning skal ske, bestemmes likeledes av Kongen.

§ 24. Den fritagelse for bidrag til kommunens utgifter, der, naar bergverker eller bruk har eget fattigvæsen eller bekoster særskilt skole, er tilstaat visse til bergverket eller bruket knyttede skattepligtige, vedblir at være gjældende. Dog omfatter fritagelsen ikke skat av faste eiendomme, medmindre disse kan ansees som nødvendig bestanddel av vedkommende verk eller bruk.

Likeledes blir de for Røros kobberverk gjældende særbestemmelser fremdeles i kraft.

Saalænge Kongsberg sølvverk tilhører staten, er verket i samme utstrækning som hittil fritat for skat av formue og indtægt.

§ 25. Bestemmelserne om skattefritagelse for dissentere i lov av 27 juni 1891 § 4, jfr. lov av 17 mai 1904, blir fremdeles gjældende, dog saaledes, at fritagelsen avhænger av, at vedkommende i hele det nærmest forut for skatte-aaret liggende kalenderaar uavbrutt har været dissenter, samt at den foreskrevne anmeldelse for ligningsnævnden sker inden den paafølgende 31 januar.

§ 26. Fuldmægtig for utlænding eller utenlandsk selskap eller indretning, der i nogen kommune her i riket driver nogen virksomhet, som er gjenstand for beskatning, er personlig ansvarlig for de ilignede skatter. Ved skibsrederi (jfr. § 15) er rederiet eller selskapet ansvarlig for skat, der ilignes utenlandske parthavere eller aktie-eiere saavelsom aktier lydende paa ihændehaveren.

Naar medlemmer av handelsselskaper eller andre næringsdrivende selskaper med personlig ansvar efter forlangende lignes særskilt (jfr. § 15 andet led), er selskapet ansvarlig for skatten, hvis denne ikke kan erholdes hos medlemmene.

Hvor bystyret derom har fattet beslutning, kan skat ilignet hjemmeværende barn, der arbeider i forældrenes bedrift, opkræves hos vedkommende forældre. Likeledes kan efter bystyrets beslutning skat ilignet faste tjenere opkræves hos den husbond, hos hvem vedkommende er i tjeneste ved skattens forfaldstid. Dog staar adgangen til saadan opkrævning alene aapen, naar forældrene eller husbonden har mottat skatteseddel for den skattepligtige 14 dage, inden skatten er forfalden.

Under lignende betingelser som for tjenere kan — naar bystyret saa beslutter — skat, der er ilignet arbeidere ved stenbrud, bergverk og offentlige vei- og jernbane-anlæg, opkræves hos arbeidsgiveren eller anlæggets bestyrer. 18 aug. Nr. 9.

Naar skat betales av nogen, der efter nærværende paragraf er ansvarlig for samme, kan denne forlange sit utlæg dækket av den skattepligtige og i tilfælde tilbakeholde eller avkorte dette i hvilketsomhelst beløp, som han er den skattepligtige skyldig.

§ 27. Skifteforvaltere og testamentsfuldbyrdere er ansvarlige for, at det fornødne beløp avholdes av boets midler til dækkelse av skat, der, efterat boet er tat under skiftebehandling, ilignes eller maa forutsættes at ville bli ilignet boet eller arveladeren.

Lignende ansvar paahviler hvert enkelt medlem av bestyrelser av selskaper og andre skattepligtige indretninger, naar disse opløses og deres midler fordeles mellem parthaverne.

Er midlene utloddet eller fordelt, uten at det fornødne beløp er avholdt til dækkelse av skatten, kan denne, om den ellers vilde være uerholdelig, indfordres hos arvingene eller parthaverne, der dog kun er ansvarlige hver for sin andel av samme.

Selvskiftende arvinger er solidarisk ansvarlige for skattens erlæggelse; dog er ingen av dem forpligtet til at erlægge mer, end han har mottat i arv.

Proklama, der ustedes i boer, er uten indflydelse paa skattekrav efter nærværende lov.

§ 28. Naar et bo skal sluttes, kan skifteforvalteren, testamentsfuldbyrderne eller de selvskiftende arvinger tilstille ligningsnævndens formand (ligningsraadet) selvangivelse over boets indtægt til slutningsdagen og samtidig kræve utregnet og opgit den skat, som boet vil ha at utrede av sin indtægt i det løpende kalenderaar. Er aarets ligning endnu ikke avsluttet, kan boets eller i tilfælde avdødes skat av formue og indtægt i det foregaaende kalenderaar paa samme maate kræves utregnet og opgit.

Ligningsnævnden eller, hvis denne ikke er samlet, nævndens formand (i tilfælde ligningsraadet) foretar den fornødne prøvelse av selvangivelsen og utfører ligningen, hvorefter skatten beregnes efter den ved aarets ligning benyttede skatteprocent eller — om denne endnu ikke er fastslaat — efter den ved forrige ligning benyttede procent. Skatten beregnes i tilfælde særskilt av hvert kalenderaars indtægt.

Har vedkommende skifteforvalter (testamentsfuldbyrdere eller selvskiftende arvinger) ikke faat meddelelse om skattens størrelse inden 6 uker, efterat begjæringen om skatlægning er

18 aug. Nr. 9.

indkommet til ligningsmyndigheten, kan intet krav paa skat siden fremsættes mot boet.

§ 29. Opstaar der tvist om, i hvilket distrikt en skattepligtigs formue eller indtægt efter reglene i nærværende kapitel blir at beskatte, skal vedkommende regjeringsdepartement endelig avgjøre tvisten, hvis de paagjældende kommuner stiller forlangende derom, og den skattepligtige samtykker i saadan avgjørelse eller har deponert skatten i overensstemmelse med § 108.

Efter begjæring av vedkommende kommunestyre og efter anbefaling av Riksskattestyret kan Kongen med andet lands regjering slutte overenskomst om fastsættelse av specielle regler for beskatningens fordeling mellem Norge og det fremmede land, naar en næring drives under saadanne forhold, at ved kommende av indtægten er skattepligtig i begge land.

Tredje kapitel.

Om den skattepligtige formue og indtægt.

§ 30. Formuen ansættes til det beløp, som den 1 januar i det aar, ligningen foretages, efter gjængse priser utgjør den virkelige værdi av den skattepligtiges rørlige og urørlige eiendom samt utestaaende fordringer efter fradrag av paahvilende gjæld.

Hvis den skattepligtige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og for ligningsnævnden godtgjør, at han maa benytte et andet regnskapsaar end kalenderaaret, blir formuen at ansætte til det beløp, som den utgjør ved utgangen av det sidste regnskapsaar, der er forløpet før 1 januar i det aar, ligningen foretages.

Naar nogen er skattepligtig i flere distrikter, blir gjældsfradraget at fordele forholdsmæssig mellem distriktene efter værdien av den i disse skattepligtige bruttoformue.

Naar kommuner, kirker og milde stiftelser blir at iligne skat, kan de som gjæld kræve fradrat et beløp motsvarende halvdelen av den i distriktet skattepligtige bruttoformue (jfr. dog § 21, 2det led).

Utenlandske skattepligtige kan kræve fradrat gjæld, der er stiftet til fremme av den beskatning undergivne virksomhet, dog ikke med et større beløp end halvdelen av vedkommendes i distriktet skattepligtige bruttoformue.

§ 31. Ved værdsættelsen av formuen iagttages følgende regler:

a. Faste eiendomme, med tilbehør, kreaturer, redskaper og andre løsøregjenstande, jagt- og fiskerettigheter, uthugstrettigheter og lignende selvstændige rettigheter ansættes

til den antagne salgsværdi. Dog ansættes værdien av de til en forretning hørende beholdninger av raastoffer og varer uten hensyntagen til paaregnet handelsgevinst. 18 aug. Nr. 9.

b. Pantobligationer, gjældsbrev, sparebankindskud og andre utestaaende fordringer ansættes til sit paalydende uten hensyn til renternes eller avkastningens størrelse, og hvad enten de er rentebærende eller ikke. Usikre fordringer reduceres skjønsmæssig. Uerholdelige fordringer sættes ut av betragtning.

c. Stats-, kommune- og andre ihændehaverobligationer, aktier og lignende værdipapirer (i de tilfælde, hvor disse efter nærværende lovs regler blir at beskatte hos eieren) ansættes til kursværdien eller, forsaavidt kurs ikke noteres eller kjendes, til den antagne salgsværdi.

d. Livsforsikrings-policer blir kun at beskatte for det samlede beløp over kr. 5000,00, som policerne utgjør for den enkelte skattepligtige. I forhold hertil ansættes policerne til en brøkdel av den samlede gjenkjøpsværdi, som bestemmes ved skjøn, forsaavidt den ikke er oplyst. Kan forsikringen ikke kræves gjenkjøpt, blir den ikke at beskatte som formue hos den forsikrede.

e. Utenlandske forsikringsselskapers her i riket skattepligtige formue ansættes til det 10-dobbelte av selskapets beregnede aarsindtægt, medmindre værdien av selskapets faste eiendomme eller anlæg inden riket (i tilfælde efter fradrag av gjæld overensstemmende med forskriftene i foregaaende paragraf) utgjør et større beløp.

§ 32. Til skattepligtig formue henregnes ikke:

a. Rettigheter, hvis opnaaelse er avhængig av en betingelse.

b. Tidsbegrænsede bruksrettigheter.

c. Krav paa periodiske ydelser, der skal erlægges i et begrænset tidsrum, saasom pensioner, livrenter, føderaad, ydelser ifølge forsikring for ulykkestilfælde o. s. v.

d. Krav paa løn i offentlige eller private tjenesteforhold, paa renteterminer og paa utbytte av værdipapirer og selskapsandele, saalænge kravet endnu ikke er forfaldent til betaling.

e. Patent-, forfatter- og kunstnerret, der ikke ved overdragelse eller arvefald er gaat ut av den oprindelige indehavers eie.

§ 33. Ved formue-ansættelsen kommer ikke til fradrag:

a. Forpligtelser, hvis indtræden er avhængig av en betingelse.

b. Tidsbegrænsede bruksrettigheter, hvormed den skattepligtiges formuesgjenstande er beheftet.

c. Kapitalværdien av føderaad, der er paaheftet den skattepligtiges eiendom, saavelsom værdien av andre i forrige

18 aug. Nr. 9.

paragraf under bokstav c omhandlede ydelser, naar utredelsen av saadanne paahviler den skattepligtige.

d. Forpligtelse til utbetalinger av den i forrige paragraf under bokstav d omhandlede art.

Forsikrings- og livrenteselskaper er berettiget til fradrag for præmiereserven samt for andre fond, der utkræves for at dække kontraktmæssig overtagne forpligtelser like overfor de forsikrede, dog ikke for bonusfond.

§ 34. Naar nogen ved testamente eller anden gyldig disposition har bestemt, at indtægtsnydelsen av en kapital eller bruksnydelsen av en eiendom i en viss tid skal tilkomme en person, men at selve kapitalen eller eiendommen skal tilfalde en anden person eller en stiftelse eller indretning, beskattes kapitalen eller eiendommen som formue paa rente- eller bruksnyderens haand, saalænge dennes ret vedvarer.

Gjenlevende egtefælle, der hensitter i uskiftet bo, ansees som eier av boets samtlige midler. Stamhus- og fideikommisbesiddere ansees like med eiere.

§ 35. Indtægten ansættes til det beløp, som den skattepligtige i det sidst forløpne aar, regnet til 31 december (indtægtsaaret) har indvundet i penger eller pengers værdi, uten hensyn til hans indtægt i det aar, for hvilket skatten lignes (skatte-aaret).

Hvis den skattepligtige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og han for ligningsnævnden godtgjør, at han maa benytte et andet regnskapsaar end kalenderaaret, blir indtægten at ansætte til det beløp, som den har utgjort i det sidste regnskapsaar, der er forløpet før 1 januar i det aar, ligningen foretages.

Fra disse regler gjælder de undtagelser, som fremgaar av de i §§ 40—45 indeholdte forskrifter om indtægtens ansættelse med et aarlig gjennemsnitsbeløp.

Indtægten ansees i almindelighet oppebaaret ved det tidspunkt, da fordelen virkelig tilflyter den skattepligtige. Bestaar indtægten i et pengebeløp eller anden ydelse, ansees den oppebaaret, naar beløpet virkelig erlægges, eller i tilfælde ved det tidligere tidspunkt, da der opstaar adgang for vedkommende til at faa beløpet utbetalt eller ydelsen erlagt.

Utgifter, der kommer til fradrag ved indtægtsansættelsen, henføres i almindelighet til det tidspunkt, da utgiften utredes.

§ 36. Til indtægt henregnes — med de i det følgende fastsatte undtagelser og begrænsninger — rente av formue, livrente, føderaad og pension, enhver fordel, som er vundet ved eiendom, kapital, arbeide eller virksomhet, hvad enten det oppebaarne er indvundet gjennem et længere tidsrum eller er erhvervet leilighetsvis eller ved en enkelt anledning, og hvad

enten det maatte bestaa i underhold, klær, husly, brænde, belysning og deslike eller i andet, som er anvendt til egen eller familiens nytte eller behagelighet eller til utvidelse av næring eller drift eller til formuesforøkelse. 18 aug. Nr. 9.

Til indtægt henregnes ikke formuesforøkelser ved arv eller gave eller ved livsforsikring (til utbetaling ved død eller andet tidspunkt eller begivenhet). Derimot ansees som indtægt, hvad der erholdes som tantième, gratiale og lignende, hvad der mottages som utdelinger av legater og understøttelsesforeninger, hvad der oppebæres som regelmæssig personlig understøttelse, hvorpaa den skattepligtige ifølge lov eller overenskomst har krav samt vederlagsfri benyttelse av andres rørlige eller urørlige gods.

Hus til beboelse, der benyttes av eieren, beregnes som indtægt for denne med den sum, som det antages at koste at leie tilsvarende hus. Andre varige forbruksgjenstande som klær, indbo o. l. ansees derimot ikke indtægtsgivende, naar de brukes av eieren eller hans familie.

Som indtægt medregnes ogsaa, hvad der erhverves ved den skattepligtiges og hans husstands haandverks- og husflidsarbeide i hjemmet saavelsom husstandens arbeide i den skattepligtiges bedrift. Dog tages intet hensyn til værdien av hustruens og de øvrige familiemedlemmers arbeide med det almindelige husstel.

§ 37. Til indtægt henregnes ogsaa gevinst, hvorved tilfældet i større eller mindre grad har været medvirkende, saasom gevinst ved lotteri, ved landslod, ved opdagelse av ertser og mineraler, ved fund etc.

Gevinst ved avhændelse av faste eiendomme, værdipapirer eller andre formuesgjenstande, der maa antages erhvervet av sælgeren for at avhændes med fordel, regnes som indtægt for sælgeren, selv om avhændelsen ikke indgaar under vedkommendes næring. Gevinst, der erhverves ved salg av tomter i byer eller bymæssig bebyggede strøk paa landet eller i deres umiddelbare nærhet, saavelsom gevinst ved avhændelse av forretning eller virksomhet, av patent-, forfatter-, kunstnerret og lignende regnes altid som indtægt.

§ 38. Fra det antagne bruttobeløp av indtægten drages, foruten renter av skatteyderens gjæld, alle utgifter, der skjønnes at være paadrat til indtægtens erhvervelse, sikrelse og vedlikeholdelse. Til avdrag kommer saaledes:

a. Driftsomkostninger, derunder indbefattet lønninger, men ikke utgifter til den skattepligtiges og families underhold og betjening eller til bolig for ham eller hans husstand.
b. Utgifter til vedlikeholdelse og forsikring av hus samt lignende utgifter til skibe, fiskebaater, redskaper og andre som driftsmidler benyttede faste eller rørlige eiendele, men

18. aug. Nr. 9.

ikke til indbo og lignende, som brukes i den skattepligtiges eller hans families bopæl eller husholdning.

c. Ordinære avskrivninger for værdiforringelse ved slit og forældelse av skibe, baatnøst, anlæg, maskiner, for driften av gaardsbruk nødvendige hus og lignende betydelige driftsmidler, der er bestemt til varig bruk, dog kun i den utstrækning, hvori forringelsen ikke allerede maatte være tat i betragtning ved befølgelsen av reglene under foranstaaende bokstaver a og b.

d. Tap paa utestaaende fordringer i forretningsvirksomhet saavelsom andet tap i næring eller forretningsforetagender, dog kun i den utstrækning, hvori tapet ikke allerede maatte være tat i betragtning under foranstaaende bokstaver a og b, og naar det er et driftsmiddel, som er tapt, i ethvert fald ikke med et større beløp, end hvad der maatte gjenstaa som dets værdi efter fradrag av foretagne avskrivninger i henhold til bokstav c.

e. Leie-, bruks- eller forpagtningsavgift, føderaad, regelmæssige understøttelser og lignende utredsler, som den skattepligtige ifølge lov er forpligtet til eller ved overenskomst har forbundet sig til at yde, og som efter nærværende lovs regler ved beskatningen regnes som indtægt for mottageren.

f. Skatter og avgifter, der paahviler faste eiendomme eller særskilte bedrifter eller erhverv.

g. Utgifter ved overtagelse og bestyrelse av embede eller anden tjenestestilling saavelsom byrder, der paahviler saadan stilling, saasom bestallingsgebyr, utgifter til stedfortræder, flytnings-, kontor- og reise-utgifter eller i tilfælde underskud paa den til saadanne utgifters bestridelse tilstaaede godtgjørelse.

h. Tvungne indskud i pensionskasse, enkekasse, vikarkasse, til ulykkes-, syke-, invaliditets- eller alderdomsforsikring for den skattepligtige med familie.

Skattepligtig, som frivillig har erhvervet livsforsikring (til utbetaling ved død eller i levende live), kan ved indtægtsansættelsen kræve fradrat de aarlige forsikringspræmier for et beløp av indtil kr. 200,00.

Angaaende størrelsen av det indtægtsfradrag, som blir at indrømme for værdiforringelse av driftsmidler ved slit og forældelse, utfærdiges regler av Riksskattestyret i den utstrækning, som ansees paakrævet til veiledning for ligningsmyndighetene.

§ 39. Underskud, som fremkommer i en næring eller virksomhet, naar utbyttet beregnes efter reglene i forrige og de efterfølgende paragraffer, saavelsom tap, der er lidt ved avhændelse av saadan art som omhandlet i § 37, kan fordres fradrat utbyttet av den skattepligtiges andre næringer eller ind-

tægtskilder. For kommuneskattens vedkommende gjælder dog dette kun, forsaavidt vedkommende er skattepligtig i samme distrikt. 18 aug. Nr. 9.

Naar nogen er skattepligtig i flere distrikter, sker fradraget av gjældsrenter og andre ydelser, der ikke kan henføres til nogen bestemt indtægtskilde, forholdsvis efter størrelsen av netto-indtægten i hvert distrikt.

I tilfælde, hvor adgangen til at erholde fradrag i formuen for gjæld er begrænset (jfr. § 30), kan den skattepligtige ikke fordre fradrat i indtægten renter av gjæld, som ikke tillates fradrat ved formuesbeskatningen.

§ 40. Indtægt av handel og anden næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, ansættes, naar den skattepligtige har drevet næringen i mindst 3 aar, til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnit for de sidstforløpne 3 aar.

Til grund for ansættelsen av utbyttet for det enkelte aar lægges den skattepligtiges aarsregnskap, forsaavidt dette er opgjort overensstemmende med de grundsætninger, der gjælder for en ordentlig forretningsførsel. Herved iagttages følgende:

a. Ved utbyttets beregning tages hensyn til den forandring i værdi, som den skattepligtiges beholdninger av raastoffer, færdige produkter, varer og utestaaende fordringer ved aarets slutning viser i forhold til hans ved aarets begyndelse forhaandenværende beholdninger. Varelagerets værdi ansættes herved uten hensyntagen til paaregnet handelsgevinst. De utestaaende fordringers paalydende maa ikke nedsættes med større beløp, end hvad der antages at ville bli uerholdelig.

b. Hvad der avskrives paa værdien av anlæg, maskiner og deslike som følge av forringelse ved slit og forældelse, kommer ved beregningen av utbyttet til fradrag, forsaavidt de avskrevne beløp ikke overstiger det tilbørlige maal. Derimot tages der ikke hensyn til i regnskapet stedfundne ekstraordinære op- eller nedskrivninger av værdien av faste eiendomme.

c. Kontante penger saavelsom produkter og varer, som den skattepligtige uttar til eget forbruk, medregnes i utbyttet med sin fulde værdi. Det samme gjælder om beløp, som den skattepligtige erlægger som formues- og indtægtsskat til stat og kommune.

d. Utbytte av aktier, der inden riket kommer til beskatning hos vedkommende selskap, medregnes ikke.

Ved beskatning av skibsrederi fradrages i utbyttet en viss aarlig procent av skibenes værdi for den forringelse, som disse undergaar ved slit og forældelse. Naar værdien ved nedskrivning er reducert til $^1/_4$ av værdien av skibet som nyt, tilstedes intet yderligere fradrag av saadan forringelse. Forøvrig

18 aug. Nr. 9. utfærdiges reglene for nedskrivningen av Riksskattestyret (jfr. § 38, sidste led).

Naar skibe, anlæg eller andet, hvis værdiforringelse ved slit og forældelse er tat i betragtning ved indtægtsansættelsen, tilintetgjøres ved forlis eller anden ulykke, og assuransesummen overstiger den nedskrevne værdi, blir overskuddet at beskatte som indtægt. Det samme gjælder, hvis deslike formuesgjenstande sælges, og salgssummen overstiger den nedskrevne værdi. Paa lignende maate fremgaaes, hvor assuranse- eller salgssummen ligger under den nedskrevne værdi, idet forskjellen i saa fald kommer til fradrag i indtægten. Indtægten eller indtægtsfradraget medtages ikke ved beregningen av næringens gjennemsnitsutbytte, men blir ved beskatningen i sin helhet at henføre til det aar, da assuranse- eller salgssummen utbetales.

§ 41. Aktieselskapers indtægt ansættes i overensstemmelse med de i foregaaende paragraf indeholdte forskrifter.

Det fremkomne overskud beskattes som indtægt, hvad enten det utdeles til aktionærerne, henlægges til reserve-, delkredere-, pensionsfond o. lign., anvendes til bedriftens utvidelse eller forbedringer ved samme, som tilskrivning paa aktierne eller til betaling av gjæld, eller det overføres til næste aars regnskap. Til fradrag kommer ikke blot egentlige lønninger, men ogsaa hvad der utbetales som tantiemer, gratialer, pensioner etc.

Efter de samme regler ansættes forsikrings-aktieselskapers og gjensidige forsikringsselskapers indtægt. Som indtægt beskattes ikke, hvad der av overskuddet overføres til præmiereserve eller andet fond, der utkræves for at dække kontraktmæssig overtagne forpligtelser like overfor de forsikrede. Dog blir som indtægt at beskatte, hvad der av overskuddet henlægges til sikkerhets- eller bonusfond eller utdeles som bonus til de forsikrede.

For utenlandske forsikringsselskaper kan Riksskattestyret fastsætte nærmere regler angaaende netto-indtægtens beregning.

§ 42. Ved beskatning av forbruksforeninger med fast utsalgssted, som sælger til foreningens medlemmer, blir nettoavkastningen av foreningens virksomhet under hensyn til dennes art og de stedlige forhold at ansætte til en viss procent av omsætningen. Procenten skal motsvare halvdelen av den procent, som netto-avkastningen av handelsvirksomhet paa stedet av samme art drevet av almindelige handlende antages sedvanlig at ville utgjøre av omsætningen. Til den saaledes fundne indtægt lægges renter og anden indtægt av formue, hvorimot renter av gjæld fratrækkes.

Sælger forbruksforening tillike til andre end foreningens medlemmer, blir den at beskatte av den virkelig hatte indtægt av dette salg. Kan omsætningen til andre end foreningens med-

lemmer ikke særskilt opgives, blir den hele ved foreningens virksomhet vundne fordel for medlemmene skjønsmæssig at ansætte og at beskatte som indtægt. 18 aug. Nr. 9.

Indkjøpsforeninger, som fordeler forutbestilte varer mellem foreningens medlemmer, samt foreninger, der udelukkende eller hovedsagelig har til formaal for sine medlemmer at besørge indkjøpt raa-emner eller driftsmidler i jordbrukets tjeneste, kan ilignes skat av den indtægt, som vindes av foreningens formue, men skatlægges ikke for den drevne virksomhet. Efter samme regler beskattes foreninger, som bare tilvirker og forhandler produkter av medlemmenes gaardsbruk, idet indtægten av virksomheten i dette tilfælde kommer til beskatning hos medlemmene som avkastning av gaardsbruket. Andelsmeierier beskattes efter samme regler som aktiemeierier, se § 15.

§ 43. Indtægt av fiskeri, der har været drevet som næring i mindst 3 aar, ansættes til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnit for de sidstforløpne 3 aar. Foreligger nøiagtige opgaver over utbyttets størrelse i de paagjældende aar, lægges disse opgaver til grund for ansættelsen, ellers ansættes utbyttet skjønsmæssig. I alle tilfælde medtages ved ansættelsen, hvad der av utbyttet er forbrukt av skatyderen og hans husstand. I brutto-utbyttet gjøres fradrag for medgaaede driftsutgifter, iberegnet slitage og tap av fiskeredskaper.

§ 44. Forefindes der paa en jordeiendom torvtak, stenbrud, skiferbrud, mineraler, grus- og sandtak eller lignende herligheter, blir det hele ved driften av samme vundne utbytte efter fradrag av omkostninger og av mulig foraarsaket jordskade at beskatte som indtægt for eieren. Kan det antages, at de paagjældende herligheter har bevirket en forhøielse av eiendommens kostende ved erhvervelsen, indrømmes forholdsmæssig fradrag i utbyttet.

Ved ansættelsen av indtægt av bergverksdrift blir i brutto-utbyttet at fradra foruten paaløpne driftsutgifter en passende procent som avskrivning paa den i foretagendet nedlagte kapital, i tilfælde iberegnet, hvad der er betalt for ertsforekomsten (jfr. forøvrig § 40).

§ 45. Naar indtægt av næringsdrift efter nærværende lovs forskrifter blir at ansætte til et gjennemsnitsbeløp for flere aar, kommer underskud, som næringen i noget aar maatte ha medført, til fradrag i de øvrige aars overskud. Har næringen gjennemsnitlig for alle aar git underskud, blir intet utbytte av samme at opføre. Gjennemsnitsutbyttet av næring, der indgaar under § 43, beregnes uten hensyntagen til renter av pantegjæld eller av anden laant kapital, hvorimot disse særskilt kommer til fradrag med det beløp, de har utgjort det sidste aar.

Ophører eller paabegyndes en næring i kalenderaarets (regn-

18 aug. Nr. 9.

skapsaarets) løp, holdes indtægten i dette aar utenfor gjennemsnitsberegningen. Hvis en næring i aarets løp gaar over til en ny indehaver, gjælder det samme saavel for den tidligere som for den nye indehavers indtægt. I de tilfælde, der omhandles i § 16 første led, fremgaaes, som om der ingen forandring hadde fundet sted med hensyn til virksomhetens indehaver.

§ 46. Hvis utenfor kommunen hjemmehørende person, selskap eller indretning — uanset om vedkommende i formen optræder som leverandør, laangiver, garant eller lignende — efter omstændighetene maa antages at være interessert i nogen næringsdrift eller virksomhet, som beskattes i kommunen, paa væsentlig samme maate som en deltager, blir der ved beskatningen at ta hensyn hertil. Ligningsnævnden kan i saadant tilfælde ansætte formue og indtægt efter eget skjøn over forretningens midler og avkastning.

Fjerde kapitel.

Om pligt til at meddele ligningsmyndighetene oplysninger.

§ 47. Det paaligger enhver skattepligtig at bidra til, at hans skattepligt i rette tid bringes paa det rene, og ikke at foreta noget, der har til hensigt at forhindre fyldestgjørelse av hans skatte-ansvar.

Enhver skattepligtig har at meddele de oplysninger, som ligningsmyndighetene begjærer i anledning av skattemandtallets optagelse.

§ 48. Forpligtet til gjennem selvangivelse at gjøre rede for sine formues- og indtægtsforhold er:

a. Skattepligtige selskaper, boer og andre indretninger.
b. Skattepligtige, hvem det ved lov er paalagt at føre regnskapsbøker.
c. Medlemmer av de i § 15 andet led omhandlede selskaper, naar de lignes særskilt.
d. Andre skattepligtige, som ved nogen av de 3 sidste ligninger har været ansat i en antat indtægt av mindst kr. 800,00 eller har været lignet i flere distrikter av indtægter, der sammenlagt utgjør mindst dette beløp.
e. Skattepligtige, som, uten at indgaa under bokstav a—d, i det sidst forløpne kalenderaar har hat en netto-indtægt av mindst kr. 800,00.

Den under bokstav d og e nævnte indtægtsgrænse kan efter beslutning av bystyret nedsættes eller — naar amtsskattestyret anbefaler saadan forandring og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker — forhøies indtil kr. 1200,00 eller i de 3 første skatte-aar efter lovens ikrafttræden indtil kr. 1600,00.

Alle skattepligtige er berettiget til at indlevere selvangivelse. 18 aug. Nr. 9.

§ 49. Selvangivelser avfattes efter formularer anordnet av vedkommende regjeringsdepartement. De skal indeholde:

a. Den skattepligtiges navn, stilling, bolig og adresse.
b. Antallet av personer, som han har at forsørge.
c. Specificert opgave over den skattepligtiges formue samt over gjæld, der forlanges fradrat formuen.
d Specificert opgave over den skattepligtiges indtægter og deres beløp samt over, hvad der forlanges fradrat indtægten.
e. Forsikring paa ære og samvittighet om, at opgaverne er rigtige og avgit efter bedste skjøn og overbevisning.

Ligningsraadet kan bestemme, at fordringshavernes og skyldnernes navn blir at anføre i selvangivelsen, naar der i denne gjøres krav paa fradrag for gjæld eller gjældsrenter eller opføres formue i utestaaende fordringer eller indtægt av saadanne. Denne regel kan dog ikke gives anvendelse paa de i forrige paragraf under bokstav a og b nævnte skattepligtige uten for pantegjælds eller pantefordringers vedkommende. Saadanne skattepligtige har forøvrig alene overensstemmende med regnskapsbøkerne at opgi gjælden og erlagte renter med et samlet beløp.

Hvis der til en formues-, indtægts- eller fradragsposts ansættelse i penger utfordres skjøn, kan den skattepligtige undlate at opføre pengebeløpet i selvangivelsen, men maa i ethvert tilfælde meddele de oplysninger, der maatte være nødvendige for at sætte ligningsraadet i stand til at ansætte posten i penge.

§ 50. Ogsaa skattepligtige, der ikke har at levere selvangivelse, er paa forlangende av ligningsnævnden pligtige til at meddele oplysninger angaaende sin formue og indtægt.

§ 51. Selvangivelserne indleveres inden utgangen av januar maaned. Selvangivelser fra skattepligtige, som henhører under § 48 bokstav a, b og c, behøver dog ikke at indleveres før utgangen av februar. Naar saadanne skattepligtige godtgjør, at deres aarsregnskap paa grund av særegne omstændigheter ikke har kunnet avsluttes til denne tid, kan der indrømmes dem yderligere utsættelse, saaledes at selvangivelserne godtages som betimelig indkommet, saafremt de indløper, forinden ligningsraadets arbeide med formues- og indtægtsansættelserne er tilendebragt.

§ 52. Selvangivelser indleveres til vedkommende distrikts ligningsraad.

Naar nogen, der har at levere selvangivelse, blir at iligne skat i to eller flere distrikter, har han i hvert av disse at ind-

18 aug. Nr. 9.

levere angivelse over sin samlede formue og indtægt. I angivelsen anføres, hvorledes formuen og indtægten efter den skattepligtiges mening ved beskatningen blir at fordele mellem de paagjældende distrikter. Naar indtægten ikke efter nærværende lovs regler blir at fordele mellem distrikterne med visse brøkdele, behøver selvangivelsen i et distrikt, hvor vedkommende skatyder ikke gjør fordring paa fradrag for gjæld eller gjældsrenter, dog bare at omfatte den der skattepligtige formue og indtægt.

§ 53. For skattepligtige selskaper og indretninger blir selvangivelsen at avgi av vedkommende bestyrelse eller dennes formand. For umyndige avgives de av vergen, for mindre-aarige medunderskrives de av kurator.

Er en skattepligtig ved fravær, sygdom eller andet gyldig forfald hindret fra personlig at avgi selvangivelsen, er han forpligtet til, forsaavidt dette er mulig, at avgi opgave gjennem fuldmægtig.

§ 54. Selvangivelser skal skrives paa de derfor anordnede blanketter under befølgelse av de paa samme indtagne trykte anvisninger og undertegnes av utstederen.

Enhver skattepligtig kan ved henvendelse til ligningsraadet erholde veiledning til avfattelse av selvangivelsen eller faa denne avfattet paa grundlag av givne oplysninger. Den skattepligtige maa dog i ethvert tilfælde underskrive angivelsen.

§ 55. Skattepligtige aktieselskaper og foreninger er forpligtet til paa forlangende at tilstille vedkommende ligningsraad avtryk eller gjenpart av sine aarsopgjør.

Bestyrende redere og disponenter for selskaper, der driver skibsrederi, er forpligtet til inden utgangen av hvert aars januar maaned at tilstille ligningsnævnden (ligningsraadet) i parthavernes eller aktie-eiernes bostedsdistrikter opgave over vedkommende parthavere eller aktie-eiere med tilføiende av de paagjældende parters størrelse eller aktiernes beløp samt det i sidstforløpne aar utbetalte utbytte. Opgave over utenlandske parthavere eller aktie-eiere, over aktier, der lyder paa ihændehaveren, samt over parter eller aktier, der tilhører den bestyrende reder eller disponenten, blir paa samme maate at tilstille ligningsnævnden (ligningsraadet) i det distrikt, hvor kontoret haves eller skibet bestyres.

Livrente- og livsforsikrings-selskaper er forpligtet til paa forlangende at meddele ligningsmyndighetene opgave over de til forsikrede inden distriktet i det sidstforløpne aar utbetalte beløp.

§ 56. Bestyrelser av bankindretninger saavelsom bankierer, sakførere og andre, der har penger under forvaltning for nogen, er forpligtet til paa forlangende at meddele ligningsmyndig-

hetene oplysninger om størrelsen og avkastningen av navngit persons hos dem indestaaende midler. 18 aug. Nr. 9.

§ 57. Bestyrelser for private selskaper, foreninger eller indretninger saavelsom private arbeidsherrer, husbondsfolk og andre, som har lønnede tjenestemænd, tyende eller andre faste arbeidere i sin tjeneste, er forpligtet til paa forlangende at indsende indberetning om de disse i det sidstforløpne aar utbetalte lønninger eller ydede godtgjørelser bestaaende i penger eller i andre ydelser eller fordele — til ligningsmyndighetene i de distrikter, hvori vedkommende tjenestemænd, tyende eller arbeidere er skattepligtige. Disse indberetninger, der avfattes efter en av vedkommende regjeringsdepartement foreskrevet formular, som ligningsnævnden har at tilstille vedkommende, kan fordres avgit inden utgangen av januar maaned.

§ 58. Offentlige og kommunale myndigheter og tjenestemænd er forpligtet til paa forlangende snarest mulig at meddele ligningsmyndighetene alle de oplysninger, som maatte staa til deres raadighet — saasom fortegnelse over lønninger og lønsmottagere, i overformynderiet henstaaende kapitaler, firmaanmeldelser o. s. v. Ønsker vedkommende ligningsmyndighet utskrifter av protokoller, blir saadanne at utfærdige i fornøden utstrækning. Paadrages der ved efterkommelsen av slike forlangender tjenestemanden direkte utlæg, erstattes disse efter paakrav av vedkommende ligningskommune.

§ 59. Offentlige skifteforvaltere er, naar et bo sluttes, forpligtet til snarest mulig at sende ligningsnævnden i de distrikter, hvori vedkommende arvinger hører hjemme, indberetning om enhver utlagt arvelod, naar dennes værdi utgjør mindst kr. 1 000,00 eller repræsenterer en indtægt av mindst kr. 50,00.

Statens oppebørselbetjenter er likeledes forpligtet til, naar der indkommer arve-anmeldelser fra selvskiftende arvinger, snarest mulig at sende indberetning til ligningsnævnden i det distrikt, hvor de hører hjemme, om de disse tilfaldne arvelodder av saadan størrelse som i første led nævnt. Naar et bo opgjøres av testamentsfuldbyrdere, paaligger det oppebørselsbetjenten at tilstille vedkommende ligningsnævnd lignende indberetning, straks efterat opgjøret er mottat fra disse.

Paa særskilt forlangende er offentlige skifteforvaltere forpligtet til, forsaavidt de derfor nødvendige oplysninger haves i boet, at indsende til ligningsmyndighetene forklaring om avdøde skattepligtiges formue og indtægter i de sidstforløpne aar.

Hvis offentlig skifteforvalter under et bos behandling erfarer, at avdøde er blit lignet i en betragtelig lavere formue eller indtægt end den virkelige, har han uten opfordring snarest mulig herom at indsende indberetning til vedkommende ligningsnævnd. Den samme indberetningspligt paaligger offentlige

18 aug. Nr. 9.

tjenestemænd, der maatte gjøre saadan erfaring under deres befatning med oppebørselen av arve-avgift til staten eller med at kontrolere dennes rigtige erlægggelse.

Femte kapitel.

Om ligning.

§ 60. Den del av byskatten, som falder paa formue og indtægt, fordeles paa de skattepligtige av en ligningsnævnd bestaaende av saa mange av bystyret i eller utenfor dets midte valgte medlemmer, som det selv bestemmer. Bystyret vælger tillike en varamand for hvert medlem av ligningsnævnden. De forskjellige næringsgrupper inden byen samt dennes forskjellige dele skal saavidt mulig være repræsentert i nævnden.

Ligningsnævnden vælger selv sin formand og næstformand. Medlemmene fungerer regelmæssig i 3 aar, idet hvert aar den tredjedel (hvor antallet ikke er delelig med 3, det nærmeste antal under eller over tredjedelen), der har forrettet længst, uttræder og erstattes ved nyt valg. Ved første og andet valg efter lovens ikrafttræden uttræder den halvdel av medlemmene, som har forrettet i 2 aar. Hvem der skal fratræde av flere like berettigede, avgjøres i tilfælde ved lodtrækning. Varamændene vælges for 1 aar.

Den, der har været medlem av en ligningsnævnd, kan undslaa sig for at motta valg i saa lang tid som den, hvori han uavbrutt har forrettet som saadant.

§ 61. I byer med mindst 25 000 indvaanere kan bystyret ved vedtægt stadfæstet av Kongen bestemme, at byen skal deles i flere distrikter, og at ligningen for visse dele av ligningsarbeidet skal foregaa særskilt for hvert av disse. Antallet av de medlemmer av ligningsnævnden, som skal forrette for de enkelte distrikter, fastsættes i vedtægten. De nærmere forskrifter, som nødvendiggjøres ved bestemmelsen om ligningsarbeidets deling paa denne maate, gives likeledes i vedtægten.

§ 62. Til behandling av selvangivelser skal i hvert skattedistrikt oprettes et ligningsraad bestaaende av 3 medlemmer, der vælges av bystyret. Raadets medlemmer kan tages i eller utenfor ligningsnævnden. Hvor fast forretningsfører for ligningsvæsenet er ansat, kan denne beskikkes som det ene medlem av raadet. Raadets formand vælges av bystyret.

Medlemmene indsender til bystyret skriftlig forsikring paa ære og samvittighet om at ville bevare taushet angaaende, hvad de i sin stilling maatte erfare om nogens formues- og indtægtsforhold, samt om at ville utføre sit hverv upartisk efter bedste skjøn og overbevisning.

Med hensyn til medlemmenes funktionstid og gjenvalg gjælder det samme, som er foreskrevet for ligningsnævnden.

Ordningen av raadets virksomhet i forhold til lignings- 18 aug.
nævnden utenfor, hvad der herom er bestemt i nærværende Nr. 9.
lov, fastsættes av bystyret under vedkommende regjeringsdepartements godkjendelse.

Bystyret kan bestemme, at ligningsraadets medlemmer tilstaaes godtgjørelse for sit arbeide.

Hvor det i medhold av § 61 bestemmes, at ligningsarbeidet delvis skal foregaa særskilt for forskjellige distrikter av byen, kan det ogsaa bestemmes, at der skal være særskilt ligningsraad i hvert av disse.

§ 63. Ligningsnævnden og ligningsraadet har krav paa at erholde godtgjørelse til lønnet medhjæp og til bestridelse av utgifter ved kontorhold.

Bystyret kan ansætte en lønnet fast forretningsfører for ligningsvæsenet.

§ 64. Med iagttagelse av bestemmelserne i §§ 65—72 foreskriver bystyret de regler, som skal befølges ved ligningen.

Til ligningsreglenes gyldighet utkræves vedkommende regjeringsdepartements approbation.

Den skattepligtiges adgang til ved rettergang paa sedvanlig maate at la prøve lovligheten av de anvendte ligningsregler er ham forbeholdt.

§ 65. Formuesskatten til bykommunen maa i almindelighet ikke utgjøre mer end kr. 2,00 og ikke mindre end kr. 0,50 av hvert 1 000 kroner.

Bystyret har adgang til for hver fuld procent, som indtægtsskatten stiger over 10 (jfr. § 66), at forhøie formuesskatten med kr. 0,20 av hvert 1 000 kroner over det foran bestemte maksimum, dog saaledes at den ikke i noget tilfælde kan utlignes med et høiere beløp end kr. 3,00 av hvert 1 000 kroner.

§ 66. Den kommunale indtægts-skatøre skal herefter utgjøre høist 10 pct. Dog skal der altid være adgang til at utligne et likesaa stort samlet beløp paa indtægten som det beløp, der blev utlignet paa denne det nærmest foregaaende aar, saalænge skatøren herved ikke bringes til at overstige 12 pct.

Vedkommende regjeringsdepartement kan tillate, at indtægts-skatøren enkelte aar sættes høiere, naar bystyret med mindst $^3/_4$ flertal beslutter at andra herom. For at saadan tilladelse skal meddeles, maa det godtgjøres, at ligningsansættelserne er rimelige, at en hensigtsmæssig reduktionstabel er anvendt, og at andre skattefundamenter er forsvarlig utnyttet. Departementet kan kræve ligningen undergit nærmere prøvelse av Riksskattestyret, som, hvor dertil findes grund, paahyder omligning under befølgelse av nærmere angivne regler eller anvendelse av en forandret reduktionstabel.

18 aug. Nr. 9.

Naar skatøren ved sidste aarsligning før denne lovs ikrafttræden overstiger 12 pct., skal den nedsættes, indtil den er bragt ned til 12 pct. Nedsættelsen sker med mindst 1 pct. aarlig eller det sidste aar i tilfælde med det mindre overskytende procentbeløp. Ved første ligning efter lovens ikrafttræden skat skatøren ikke utgjøre mer end 15 pct. Disse regler kan dog fravikes med departementets tilladelse, der meddeles under betingelser som ovenfor nævnt. Efterat skatøren er bragt ned til 12 pct., kommer reglene i første led til anvendelse.

§ 67. Formuesskatten fordeles paa de skattepligtige efter det likefremme forhold av den formue, hvortil hver skattepligtig av ligningsnævnden ansættes.

Bystyret kan bestemme, at smaa formuer paa indtil kr. 5 000,00 skal være skattefri. Likeledes kan indbo og andet løsøre, som ingen indtægt gir, helt eller delvis fritages for beskatning.

Paa indtægt sker fordelingen efter det likefremme forhold av den aarlige indtægt, hvortil hver skattepligtig av ligningsnævnden ansættes, dog med de avændringer, som i medhold av følgende paragraffer vedtages.

§ 68. Av indtægten skal i almindelighet et visst beløp være skattefrit.

Ansættelsen av det skattefrie beløp skal bero baade paa antallet av de personer, skatyderen har at forsørge, og paa indtægtens størrelse.

Til bestemmelse av det skattefrie beløp for hver enkelt skatyder inddeles de skattepligtige i 8 klasser, hvorav

1ste klasse omfatter dem, der ikke har nogen at forsørge;

2den til 7de klasse omfatter dem, der har henholdsvis 1, 2, 3, 4, 5, 6 personer at forsørge;

8de klasse omfatter dem, der har 7 eller flere personer at forsørge.

Hvilke personer der ved klasse-ansættelsen skal henregnes til forsørgede, bestemmes av bystyret. Til forsørgede blir dog altid at henregne den skattepligtiges arbeidsudygtige forældre, barn, der er under 15 aar eller ikke arbeidsdygtige, samt arbeidsudygtig egtefælle, naar de virkelig forsørges av den skattepligtige eller efter § 11 lignes sammen med denne. Hvis egtefællerne i henhold til § 11, 2det punktum lignes særskilt, blir det skattefrie beløp at beregne, som om egtefællerne var lignet underet, og at fradra forholdsvis i deres indtægt. Antallet av forsørgede den 1 januar i det aar, ligningen foretages, lægges til grund for klasse-ansættelsen.

§ 69. Den skattefrie del av indtægten utregnes efter en av følgende tabeller:

Tabel I.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	300	390	470	550	630	710	790	870
9/10 —»—	300— 430	390— 580	470— 700	550— 820	630— 940	710—1060	790—1180	870—1300
8/10 —»—	430— 560	580— 770	700— 930	820—1090	940—1250	1060—1410	1180—1570	1300—1730
7/10 —»—	560— 690	770— 960	930—1160	1090—1360	1250—1560	1410—1760	1570—1960	1730—2160
6/10 —»—	690— 820	960—1150	1160—1390	1360—1630	1560—1870	1760—2110	1960—2350	2160—2590
5/10 —»—	820— 950	1150—1340	1390—1620	1630—1900	1870—2180	2110—2460	2350—2740	2590—3020
4/10 —»—	950—1080	1340—1530	1620—1850	1900—2170	2180—2490	2460—2810	2740—3130	3020—3450
3/10 —»—	1080—1210	1530—1720	1850—2080	2170—2440	2490—2800	2810—3160	3130—3520	3450—3880
2/10 —»—	1210—1340	1720—1910	2080—2310	2440—2710	2800—3110	3160—3510	3520—3910	3880—4310
1/10 —»—	1340—1470	1910—2100	2310—2540	2710—2980	3110—3420	3510—3860	3910—4300	4310—4740
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	885	1245	1505	1765	2025	2285	2545	2805

Tabel II.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	300	390	470	550	630	710	790	870
8/10 —»—	300— 430	390— 580	470— 700	550— 820	630— 940	710—1060	790—1180	870—1300
7/10 —»—	430— 560	580— 770	700— 930	820—1090	940—1250	1060—1410	1180—1570	1300—1730
6/10 —»—	560— 690	770— 960	930—1160	1090—1360	1250—1560	1410—1760	1570—1960	1730—2160
5/10 —»—	690— 820	960—1150	1160—1390	1360—1630	1560—1870	1760—2110	1960—2350	2160—2590
4/10 —»—	820— 950	1150—1340	1390—1620	1630—1900	1870—2180	2110—2460	2350—2740	2590—3020
3/10 —»—	950—1080	1340—1530	1620—1850	1900—2170	2180—2490	2460—2810	2740—3130	3020—3450
2/10 —»—	1080—1210	1530—1720	1850—2080	2170—2440	2490—2800	2810—3160	3130—3520	3450—3880
1/10 —»—	1210—1340	1720—1910	2080—2310	2440—2710	2800—3110	3160—3510	3520—3910	3880—4310
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	768	1074	1298	1522	1746	1970	2194	2418

Tabel III.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	300	390	470	550	630	710	790	870
8/10 —»—	300— 560	390— 770	470— 930	550—1090	630—1250	710—1410	790—1570	870—1730
7/10 —»—	560— 690	770— 960	930—1160	1090—1360	1250—1560	1410—1760	1570—1960	1730—2160
6/10 —»—	690— 820	960—1150	1160—1390	1360—1630	1560—1870	1760—2110	1960—2350	2160—2590
5/10 —»—	820— 950	1150—1340	1390—1620	1630—1900	1870—2180	2110—2460	2350—2740	2590—3020
4/10 —»—	950—1080	1340—1530	1620—1850	1900—2170	2180—2490	2460—2810	2740—3130	3020—3450
3/10 —»—	1080—1210	1530—1720	1850—2080	2170—2440	2490—2800	2810—3160	3130—3520	3450—3880
2/10 —»—	1210—1340	1720—1910	2080—2310	2440—2710	2800—3110	3160—3510	3520—3910	3880—4310
1/10 —»—	1340—1470	1910—2100	2310—2540	2710—2980	3110—3420	3510—3860	3910—4300	4310—4740
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	872	1226	1482	1738	1994	2250	2506	2762

Tabel IV.

	1ste Klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	300	390	470	550	630	710	790	870
9/10 —»—	300— 430	390— 570	470— 690	550— 810	630— 930	710—1050	790—1170	870—1290
8/10 —»—	430— 560	570— 750	690— 910	810—1070	930—1230	1050—1390	1170—1550	1290—1710
7/10 —»—	560— 690	750— 930	910—1130	1070—1330	1230—1530	1390—1730	1550—1930	1710—2130
6/10 —»—	690— 820	930—1110	1130—1350	1330—1590	1530—1830	1730—2070	1930—2310	2130—2550
5/10 —»—	820— 950	1110—1290	1350—1570	1590—1850	1830—2130	2070—2410	2310—2690	2550—2970
4/10 —»—	950—1080	1290—1470	1570—1790	1850—2110	2130—2430	2410—2750	2690—3070	2970—3390
3/10 —»—	1080—1210	1470—1650	1790—2010	2110—2370	2430—2730	2750—3090	3070—3450	3390—3810
2/10 —»—	1210—1340	1650—1830	2010—2230	2370—2630	2730—3030	3090—3430	3450—3830	3810—4230
1/10 —»—	1340—1470	1830—2010	2230—2450	2630—2890	3030—3330	3430—3770	3830—4210	4230—4650
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	885	1200	1460	1720	1980	2240	2500	2760

Tabel V.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	300	390	470	550	630	710	790	870
$^{8}/_{10}$ —»—	300— 430	390— 570	470— 690	550— 810	630— 930	710—1050	790—1170	870—1290
$^{7}/_{10}$ —»—	430— 560	570— 750	690— 910	810—1070	930—1230	1050—1390	1170—1550	1290—1710
$^{6}/_{10}$ —»—	560— 690	750— 930	910—1130	1070—1330	1230—1530	1390—1730	1550—1930	1710—2130
$^{5}/_{10}$ —»—	690— 820	930—1110	1130—1350	1330—1590	1530—1830	1730—2070	1930—2310	2130—2550
$^{4}/_{10}$ —»—	820— 950	1110—1290	1350—1570	1590—1850	1830—2130	2070—2410	2310—2690	2550—2970
$^{3}/_{10}$ —»—	950—1080	1290—1470	1570—1790	1850—2110	2130—2430	2410—2750	2690—3070	2970—3390
$^{2}/_{10}$ —»—	1080—1210	1470—1650	1790—2010	2110—2370	2430—2730	2750—3090	3070—3450	3390—3810
$^{1}/_{10}$ —»—	1210—1340	1650—1830	2010—2230	2370—2630	2730—3030	3090—3430	3450—3830	3810—4230
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	768	1038	1162 *)	1486	1710	1934	2158	2382

Tabel VI.

	1ste klasse.	2den klasse.	3dje klasse.	4de klasse.	5te klasse.	6te klasse.	7de klasse.	8de klasse.
Av indtægten er:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Helt skattefrit	300	390	470	550	630	710	790	870
$^{8}/_{10}$ —»—	300— 560	390— 750	470— 910	550—1070	630—1230	710—1390	790—1550	870—1710
$^{7}/_{10}$ —»—	560— 690	750— 930	910—1130	1070—1330	1230—1530	1390—1730	1550—1930	1710—2130
$^{6}/_{10}$ —»—	690— 820	930—1110	1130—1350	1330—1590	1530—1830	1730—2070	1930—2310	2130—2550
$^{5}/_{10}$ —»—	820— 950	1110—1290	1350—1570	1590—1850	1830—2130	2070—2410	2310—2690	2550—2970
$^{4}/_{10}$ —»—	950—1080	1290—1470	1570—1790	1850—2110	2130—2430	2410—2750	2690—3070	2970—3390
$^{3}/_{10}$ —»—	1080—1210	1470—1650	1790—2010	2110—2370	2430—2730	2750—3090	3070—3450	3390—3810
$^{2}/_{10}$ —»—	1210—1340	1650—1830	2010—2230	2370—2630	2730—3030	3090—3430	3450—3830	3810—4230
$^{1}/_{10}$ —»—	1340—1470	1830—2010	2230—2450	2630—2890	3030—3330	3430—3770	3830—4210	4230—4650
Av indtægter over de sidstanførte grænsebeløp er skattefrit .	872	1182	1438	1694	1950	2206	2462	2718

*) Tallet 1162 er, som det fremgaar av selve tabellen, en inkurie for 1262.

18 aug. Nr. 9.

Omgjørelsen av den av ligningsnævnden ansatte indtægt (den antagne indtægt) til den indtægt, hvorpaa skatten skal fordeles (den skatbare indtægt), sker paa følgende maate:

Utgjør den antagne indtægt i hver av de 8 klasser i tabel I og III henholdsvis kr. 1 470,00, 2 100,00, 2 540,00, 2 980,00, 3 420,00, 3 860,00, 4 300,00 og 4 740,00 eller derover, i tabel II henholdsvis kr. 1 340,00, 1 910,00, 2 310,00, 2 710,00, 3 110,00, 3 510,00, 3 910,00 og 4 310,00 eller derover, i tabel IV og VI henholdsvis kr. 1 470,00, 2 010,00, 2 450,00, 2 890,00, 3 330,00, 3 770,00, 4 210,00 og 4650,00 eller derover, i tabel V henholdsvis kr. 1 340,00, 1 830,00, 2 230,00, 2 630,00, 3 030, 3 430,00, 3 830,00 og 4 230,00 eller derover, fremkommer den skatbare indtægt ved fradrag av det i tabellens nederste linje for den paagjældende klasse opførte beløp.

Er den antagne indtægt mindre end foranførte beløp, men større end de i tabellen opførte helt skattefrie grundbeløp, fremkommer den skatbare indtægt i hver klasse ved fradrag av det skattefrie grundbeløp samt derhos en saa stor brøkdel av de overskytende indtægtsdele, som angives under de i tabellerne opførte 9 eller 8 reduktionstrin.

Er den antagne indtægt ikke større end det helt skattefrie grundbeløp, blir ingen skat at iligne vedkommende (jfr. dog § 72 sidste led).

Antat indtægt, der er under kr. 400,00 blir, naar bystyret saa bestemmer, ikke at skatlægge.

I tabellerne kan de skattefrie grundbeløp besluttes forandret, gjennemgaaende for alle klasser, efter et av nedenstaaende alternativer:

1.	kr.	280,00,	kr.	370,00,	kr.	450,00,	kr.	530,00,	kr.	610,00,	kr.	690,00,	kr.	770,00,	kr.	850,00
2.	»	260,00,	»	350,00,	»	430,00,	»	510,00,	»	590,00,	»	670,00,	»	750,00,	»	830,00
3.	»	240,00,	»	330,00,	»	410,00,	»	490,00,	»	570,00,	»	650,00,	»	730,00,	»	810,00
4.	»	220,00,	»	310,00,	»	390,00,	»	470,00,	»	550,00,	»	630,00,	»	710,00,	»	790,00
5.	»	200,00,	»	290,00,	»	370,00,	»	450,00,	»	530,00,	»	610,00,	»	690,00,	»	770,00
6.	»	300,00,	»	390,00,	»	470,00,	»	540,00,	»	600,00,	»	650,00,	»	690,00,	»	720,00
7.	»	280,00,	»	370,00,	»	450,00,	»	520,00,	»	580,00,	»	630,00,	»	670,00,	»	700,00
8.	»	260,00,	»	350,00,	»	430,00,	»	500,00,	»	560,00,	»	610,00,	»	650,00,	»	680,00
9.	»	240,00,	»	330,00,	»	410,00,	»	480,00,	»	540,00,	»	590,00,	»	630,00,	»	660,00
10.	»	220,00,	»	310,00,	»	390,00,	»	460,00,	»	520,00,	»	570,00,	»	610,00,	»	640,00
11.	»	200,00,	»	290,00,	»	370,00,	»	440,00,	»	500,00,	»	550,00,	»	590,00,	»	620,00

18 aug. Nr. 9.

Grænsebeløpene paa samtlige reduktionstrin saavelsom talene i tabellens sidste linje gives altid det samme fradrag som de skattefrie grundbeløp.

Der skal ved offentlig foranstaltning til bruk for ligningsnævndene utarbeides beregningsskemaer, der viser den skatbare indtægts beløp under forskjellige alternativer for reduktionen av den antagne indtægt.

§ 70. Ved bystyrets fastsættelse av reduktionstabellen skal der haves for øie at opnaa, at totalsummen av den skatbare indtægt for indenbysboende skattepligtige personer (§ 10 bokstav a) saavidt mulig ikke blir mindre end 40 pct. og ikke større end 70 pct. av deres antagne indtægts totalsum.

Amtsskattestyret har ved sin gjennemgaaelse av skatteligningene at være opmerksom paa tilveiebringelsen og opretholdelsen av det ovenfor anførte gjennemsnitsforhold mellem skatbar og antat indtægt. I alle tilfælde, hvor amtsskattestyret forefinder væsentlige avvikelser fra dette gjennemsnitsforhold, har det — ogsaa uten henvendelse fra vedkommende bystyre — adgang til at foreskrive befulgt ved de følgende ligninger en forandret tabel, der i henhold til foretat beregning kan forutsættes at ville bringe den skatbare indtægt op til mindst 40 pct. av den antagne indtægt eller i tilfælde ned under 70 pct. av samme.

Under særegne omstændigheter kan amtsskattestyret tillate andre forandringer i reduktionstabellerne end de, som der i forrige paragraf er aapnet adgang til. Likeledes kan Riksskattestyret foreskrive andre forandringer i tabellerne, naar det efter § 66 paabyder omgjørelse av en ligning. Ogsaa de for landdistrikterne foreskrevne reduktionstabeller kan benyttes, naar amtsskattestyret og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker.

§ 71. Indlænding erholder kun skattefrit fradrag i bostedsdistriktet. Dog har en saadan, naar han derom fremsætter forlangende, ret til at erholde skattefrit fradrag i et distrikt utenfor bostedsdistriktet, men i saa fald gives ham intet skattefrit fradrag i bostedsdistriktet. Den, der ønsker skattefrit fradrag utenfor bostedsdistriktet, har inden utgangen av januar maaned at indsende til ligningsnævnden i bostedsdistriktet forlangende herom med opgave over, hvilke personer han hadde at forsørge den 1 januar. Bostedsdistriktets ligningsnævnd har derefter snarest mulig at oversende forlangendet til ligningsnævnden i det distrikt, hvor fradraget ønskes.

Dødsboer henføres til den avdødes skatteklasse.

Skattepligtige selskaper og indretninger (§ 10 bokstav b) saavelsom skattepligtige utlændinger gives intet skattefrit fradrag.

§ 72. Der kan fastsættes et mindste beløp av skat, som enhver, der efter de vedtagne regler er skattepligtig av sin indtægt, har at erlægge, om end hans skat ved likefrem anvendelse av reglene vilde blit mindre. Dette beløp maa ikke overstige kr. 2,00. 18 aug. Nr. 9.

Enhver, der har en samlet indtægt av kr. 400,00, skal lægges i skat til kommunen, selv om vedkommende efter de vedtagne skatteregler vilde bli skattefri. Skattebeløpet maa i dette tilfælde ikke være under 50 øre og ikke over 2 kroner. Saadan mindsteskat blir i bostedskommunen at iligne enhver, der for ligningsnævnden godtgjør at ha en samlet indtægt av mindst kr. 400,00, uanset om indtægten efter nærværende lov helt eller delvis beskattes i en anden kommune eller gjennem en anden ligning.

§ 73. Ligningsnævnden kan i den utstrækning, hvori det maatte findes fornødent, fastsætte takseringsregler, der blir at befølge ved ligningen.

§ 74. Ligningsnævnden ansætter de skattepligtiges formue og indtægt samt fastsætter den klasse, hvortil de skattepligtige efter de i distriktet gjældende regler skal henføres. For skattepligtige, som har levert selvangivelse, sker ansættelsen overensstemmende med ligningsraadets avgjørelse.

Ligningsnævnden har tillike at besørge utregnet den skat, som efter det fastsatte forholdstal falder paa enhver skattepligtig. Skattebeløpet kan avrundes til det nærmeste antal hele kroner.

§ 75. Ligningsnævnden sammentræder i almindelighet i januar maaned. Det første møte sammenkaldes av bystyrets ordfører. De senere møter berammes av ligningsnævndens formand.

Ligningsraadet paabegynder prøvelsen av selvangivelserne, saasnart disse indkommer.

Er der i skattedistriktet nogen fast eiendom eller anlæg, eller drives der i distriktet nogen næring eller virksomhet, hvorav den skattepligtige blir at iligne statsskat i andet distrikt, foretages ansættelsen snarest mulig av den paagjældende formue og indtægt eller i tilfælde underskud (jfr. § 39, 1ste led). Opgave over de foretagne ansættelser blir, saa snart ske kan, at tilstille ligningsnævnden i det distrikt, hvor vedkommende skatskrives, til avbenyttelse ved utregningen av hans statsskat.

§ 76. Selvangivelserne prøves av ligningsraadet under benyttelse av de til dens raadighet staaende midler. Finder raadet ikke grund til at betvile en selvangivelses rigtighet og fuldstændighet, blir denne uten videre at ta tilfølge som grundlag for vedkommendes ligning. Skjønsmæssige ansættelser foretages

18 aug. Nr. 9.

av raadet eller undergives særlig prøvelse av dette, hvis de allerede er gjort i selvangivelsen.

Finder ligningsraadet selvangivelsen uklar, eller antar det, at den opgivne formue eller indtægten er for lavt ansat eller ikke fuldstændig opgit, eller at fradragsposter er opført med et for stort beløp, har raadet at tilstille vedkommende meddelelse herom og kan samtidig opfordre ham til at meddele skriftlig oplysning angaaende opgivne punkter i selvangivelsen eller til personlig at møte for raadet til berammet tid og sted. Skattepligtig, hvem underretning som nævnt er tilstillet, kan i hvert fald kræve, at der gives ham anledning til mundtlig at forklare sig. Naar han ved forfald, som godkjendes av raadet, er hindret fra at møte eller fra personlig at erklære sig, kan dette paa hans ansvar ske ved fuldmægtig, som er nøie kjendt med hans forhold.

Ligningsraadet kan forlange adgang til at gjøre sig bekjendt med den skattepligtiges regnskapsbøker.

Naar raadet har indhentet de oplysninger, det anser fornødne, fastsætter det efter bedste skjøn den formue og indtægt, hvorefter vedkommende skal beskattes. Raadet er herunder berettiget til baade at forhøie opførte formues- og indtægtsposter, at nedsætte og utelate fradragsposter og at tilføie formues- og indtægtsposter, som ikke er opført, naar det dertil finder tilstrækkelig grund.

Nedsættelse av de i en selvangivelse opførte formues- og indtægtsposter, eller forhøielse av fradragsposterne kan i almindelighet ikke ske. Hvis imidlertid ligningsraadet finder avgjørende grund til at anta, at en for høi angivelse av nogen formues- og indtægtspost eller for lav angivelse av nogen fradragspost foreligger, er det, efter saavidt mulig at ha git utstederen av selvangivelsen anledning til at forklare sig, berettiget til at foreta fornøden berigtigelse.

Opholder utstederen av en selvangivelse sig i utlandet, eller er hans opholdssted ubekjendt, kan den av ham angivne formue og indtægt forhøies, uten at han har krav paa at bli varslet av ligningsraadet.

For alle væsentlige avvikelser fra en foreliggende selvangivelse skal grundene anføres i ligningsraadets forhandlingsprotokol.

Ved sine skjønsmæssige ansættelser har ligningsraadet at befølge de takseringsregler, der er fastsat av ligningsnævnden. Den fastsatte formue, indtægt og klasse meddeles ligningsnævnden, som derimot ikke maa gjøres bekjendt med selvangivelsernes indhold.

§ 77. For de skattepligtige, fra hvem ingen selvangivelse er mottat, ansætter ligningsnævnden formue og indtægt efter

bedste skjøn, i tilfælde efterat den har latt indhente de oplys- 18 aug.
ninger, som den finder fornødne. Nr. 9.

§ 78. Summen av den for en skatyder ansatte formue kan avrundes nedad til det nærmeste antal kroner, der er delelig med 100, naar formuen utgjør mindre end kr. 10 000,00, og ellers til det nærmeste antal kroner, der er delelig med 1 000.

Summen av den for en skatyder ansatte indtægt kan avrundes nedad til det nærmeste antal kroner, der er delelig med et tal, som, naar indtægten utgjør mindre end kr. 1 000,00, ikke er større end 25 og ellers ikke er større end 100.

Nogen anden avvikelse maa ikke av nogensomhelst grund gjøres hverken til forhøielse eller nedsættelse av den formue eller indtægt, som opføres.

Naar utredelsen av den fulde skat antages paa grund av særegne omstændigheter at ville falde særdeles trykkende for eller av andre grunde særdeles ubillig imot nogen skattepligtig, kan ligningsnævnden herom gjøre forestilling til bystyret (formandskapet) og anbefale vedkommende til nedsættelse eller eftergivelse av skatten.

§ 79. Skatteligningen bør være tilendebragt inden 1 juni. Ligningsnævndens forhandlinger — derunder indbefattet de vedtagne takseringsregler — indføres i en av formandskapets ordfører autorisert protokol.

Efter skatteligningens tilendebringelse besørger ligningsnævndens formand utlagt til almindelig eftersyn paa et eller flere steder en skatteliste over samtlige skattepligtige. Denne liste skal indeholde de anvendte ligningsregler, reduktionstabellen, skatøren, den ilignede skat samt formue, indtægt og klasse, hvorefter hver enkelt skattepligtig er skatlagt til kommune og stat. Utlæggelsen kundgjøres paa sedvanlig maate. Samtidig med utlæggelsen gives utenbysboende skatydere meddelelse om den ilignede skat samt formue, indtægt og klasse.

Enhver skattelignet kan ved henvendelse til ligningsnævnden (ligningsraadet) erholde oplysning om, hvorledes ligningsansættelserne for hans eget vedkommende er fremkommet.

Senest 4 uker efter ligningsforretningens tilendebringelse avgir ligningsnævndens formand indberetning til vedkommende regjeringsdepartement i den form, som dette foreskriver. Samtidig har ligningsnævnden at oversende til amtsskattestyret en bekræftet avskrift av ligningsforretningen i dens helhet og til statens og kommunens oppebørselsbetjenter bekræftede utskrifter av ligningen henholdsvis for stats- og kommuneskattens vedkommende. Derhos tilstilles vedkommende regjeringsdepartement en bekræftet utskrift av statsskatteligningen, hvilken utskrift blir at benytte ved ligningens revision.

Indløper de i § 75 sidste led omhandlede opgaver efter

18 aug. Nr. 9.

ligningens avslutning, har ligningsnævndens formand at dra omsorg for, at omberegning av den paagjældende skattepligtiges statsskat sker snarest mulig, og at underretning om den forandrede skatte-ansættelse meddeles vedkommende oppebørselsbetjent.

Sjette kapitel.

Om ligningsklagers indgivelse og behandling.

§ 80. Klage over ligningen maa for at komme i betragtning indgives skriftlig til ligningsnævndens formand (ligningsraadet) inden 4 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort.

Klage kan gaa ut paa:

a) at klageren urettelig er skatlagt eller forbigaat, er skatlagt efter en for høi eller for lav ansættelse av formue eller indtægt eller henført til en feilagtig klasse.

b. at nogen anden skattepligtig urettelig er forbigaat, er skatlagt efter en for lav ansættelse eller henført til en for lavt beskattet klasse.

Klage av sidstnævnte art maa være fremført enten av statens oppebørselsbetjent eller av en eller flere, hvis paalignede kommuneskat utgjør i det mindste enten kr. 200,00 eller 5 pct. av, hvad der i det hele er utlignet. Begge arter av klage skal indeholde bestemte paastande, støttet til forklaringer om de efter klagerens formening sande forhold.

Klage over ansættelse, der er foretat av ligningsraadet, behandles av dette, andre klager behandles av ligningsnævnden.

Efter klagefristens utløp og efterat de undersøkelser, der maatte findes fornødne, er anstillet, blir hver klage særskilt at avgjøre ved kjendelse, som i korthet skal begrundes. Kjendelsen og grundene tilføres protokollen. Ingen forhøiet eller ny ansættelse maa ske i anledning av saadan klage som omhandlet under bokstav b, førend der har været git vedkommende skattepligtige anledning til at uttale sig.

Naar behandlingen av samtlige klager er tilendebragt, besørger ligningsnævndens formand utlagt til eftersyn en liste over ansættelserne for samtlige skattepligtige, hvis ligning har været paaklaget. Klagebehandlingens avslutning og listens utlæggelse kundgjøres paa sedvanlig maate. Enhver klager kan ved henvendelse til ligningsnævndens eller i tilfælde ligningsraadets formand i overensstemmelse med, hvad derom er foreskrevet i kundgjørelsen, erholde oplysning om sin klages avgjørelse og om, hvorledes avgjørelsen er begrundet.

§ 81. Skattepligtig, som har at levere selvangivelse, men undlater inden den fastsatte frist at indlevere saadan i foreskre-

vet form, saavelsom skattepligtig, der undlater at efterkomme ligningsnævndens eller ligningsraadets opfordring om at meddele oplysninger eller undlater efter opfordring at forevise regnskapsbøker eller avgi møte for raadet, taper retten til at paaklage aarets ligning. 18 aug. Nr. 9.

I rette tid indkommet klage blir dog at behandle, saafremt klageren godtgjør omstændigheter, som findes fyldestgjørende til undskyldning for forsømmelsen, og klagen derhos i tilfælde ledsages av selvangivelse i foreskrevet form eller av de begjærte oplysninger.

Naar klage indkommer fra personer, som ikke er forpligtet til at levere selvangivelse efter § 48 bokstav a—d, men som av ligningsnævnden er antat at ha pligt hertil efter § 48 bokstav e og er lignet i overensstemmelse hermed, blir klagen likeledes altid at behandle, hvis den skattepligtige paastaar, at han i det paagjældende aar ikke har hat en saa stor indtægt, at han er forpligtet til at levere angivelse.

§ 82. Samtidig med valg av ligningsnævnd skal bystyret vælge en overligningsnævnd, bestaaende av saa mange medlemmer, som ved bystyrets beslutning bestemmes. Bystyret utvælger tillike et av det selv fastsat antal varamænd.

Overligningsnævnden vælger selv sin formand og næstformand. Dette valg kundgjøres paa sedvanlig maate.

Mindst en tredjedel av overligningsnævndens medlemmer skal henhøre til de i byen boende største skattepligtige. Hertil henregnes de 12 valgbare mænd, som ved den foregaaende ligning er paalagt de høieste skatter, samt de flere, som maatte være lignet i likesaa høi skat som nogen av dem, der maa medtages for at fylde tallet. Til de største skatydere henregnes derhos enhver, som er ansat til aarlig indtægt av kr. 12 000,00 og derover.

Magistraten skal betimelig før valget tilstille formandskapet en fortegnelse over dem, der ifølge denne bestemmelse skal henregnes til de største skatydere.

Med hensyn til medlemmenes funktionstid og gjenvalg gjælder det samme, som er foreskrevet for ligningsnævnden. Ved første valg efter nærværende lovs ikrafttræden vælges samtlige medlemmer. Ved andet og tredje valg bestemmes det gjennem lodtrækning, hvilke medlemmer der skal fratræde.

§ 83. Ligningsnævndens (ligningsraadets) avgjørelse av indkommet klage kan av klageren indbringes for overligningsnævnden ved skriftlig besværing, som maa være avgit til formanden inden 2 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnævndens klagebehandling blev kundgjort. Inden samme frist kan klage indgives til overligningsnævnden fra nogen, der under klagebehandlingen er skatlagt eller har faat sin skat forhøiet

18 aug. Nr. 9.

enten efter klage i henhold til § 80 b eller i henhold til bestemmelserne i §§ 87, 113 eller 116.

§ 84. Overligningsnævnden har ved kjendelse, der i korthet skal begrundes, at avgjøre de til den indkomne klager og derunder at bestemme den formue og indtægt, hvorefter skatten skal beregnes, samt den klasse, hvortil vedkommende skattepligtige skal henføres.

Naar klagernes behandling er avsluttet, fremgaaes ved overligningsnævnden paa samme maate som i § 80, sidste led, foreskrevet for ligningsnævnden.

§ 85. Utenbys skatte-ydere, som er ilignet skat i henhold til § 13, samt utlændinger og utenlandske selskaper, der er skattepligtige i overensstemmelse med § 18, kan forlange klager over sin ligning paakjendt — istedenfor av den almindelige overligningsnævnd — av en særskilt klagenævnd. Ogsaa indenbys skatte-yder har adgang til at benytte saadan klagenævnd istedenfor overligningsnævnden, naar amtmanden deri samtykker av særlige grunde, saasom formedelst den av vedkommende skatteyder drevne nærings specielle beskaffenhet.

Forlangendet maa være indkommet til amtmanden inden 2 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnævndens klagebehandling blev kundgjort. Forsaavidt klagens paakjendelse av særskilt klagenævnd er betinget av amtmandens samtykke, og saadant ikke meddeles — hvorom avgjørelse maa være truffet inden 2 uker, efterat klagen er mottat — har amtmanden at oversende klagen til paakjendelse av overligningsnævnden, medmindre vedkommende klager for det tilfælde har tilkjendegit, at han ikke ønsker klagen videre fremmet.

Særskilt klagenævnd skal bestaa av et medlem valgt av bystyret samt to eller, om amtmanden saa bestemmer, fire medlemmer, der ikke er skattepligtige til ligningskommunen, og som opnævnes av amtmanden. Ved opnævnelsen bestemmer amtmanden tillike, hvem der skal være nævndens formand og i tilfælde næstformand, og opnævner samtidig to varamænd.

Pligtig til at motta valg som medlem av særskilt klagenævnd er indvaanere av vedkommende amts byer og landdistrikter saavelsom indvaanere av tilstøtende amter, der ikke bor over 50 kilometer fra ligningsnævndens møtested eller fra den eiendom eller det anlæg, klagen gjælder. Medlemmer utenfor vedkommende amt blir at opnævne gjennem sin amtmand.

Avgjørelsen sker ved begrundet kjendelse. Om avgjørelsen og de grunde, hvorpaa denne er støttet, meddeles klageren underretning snarest mulig.

Der tilkommer klagenævndens medlemmer i tilfælde av reiser skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt.

Denne utbetales av vedkommende bykommune, men blir helt at erstatte kommunen av klageren, hvis kjendelsen ikke falder ut til gunst for denne. Opnaar klageren nedsættelse, uten at denne er væsentlig i forhold til den ilignede skat, avgjør nævnden, hvorvidt erstatning skal erlægges av klageren, samt i tilfælde dens størrelse. 18 aug. Nr. 9.

§ 86. Ligningsnævnden (ligningsraadet) og de overordnede instanser kan under klagebehandlingen opfordre klageren til at fremlægge dokumenter, forevise sine regnskapsbøker eller til at besvare bestemte spørsmaal og overhodet til at meddele de oplysninger om sin økonomiske stilling, som findes fornødne. Hvis klageren ikke efterkommer opfordringen, kan vedkommende ligningsinstans undlate at ta hensyn til klagen.

Forevisning av regnskapsbøker efter opfordring av ligningsnævnden eller overligningsnævnden sker i tilfælde for et utvalg av vedkommende nævnd, bestaaende av 2 medlemmer.

§ 87. Er der klaget over, at ansættelsen er for høi, men det av de foreliggende oplysninger fremgaar, at den i virkeligheten er for lav, er vedkommende ligningsinstans berettiget til at forhøie ansættelsen.

Ligningsnævnden (ligningsraadet) og overligningsnævnden kan ogsaa i tilfælde, hvor der ikke foreligger klage, under klagebehandlingen foreta fornøden berigtigelse, naar det viser sig, at nogen skattepligtigs formue, indtægt eller skat er opført med urigtig beløp paa grund av beregnings- eller skrivfeil, eller at nogen skattepligtig urettelig er forbigaat. Likeledes kan ligningsnævnden (ligningsraadet) under klagebehandlingen uten klage foreta berigtigelse, naar det godtgjøres, at nogen bestanddel av en skattepligtigs formue eller indtægt urettelig ikke har været medtat ved ligningen, eller at nogen, der er ilignet skat, overhodet ikke er skattepligtig i distriktet eller for nogen bestanddel av sin formue eller indtægt urettelig er skatlagt i dette.

I alle tilfælde, hvor forandringen medfører skatteforhøielse for nogen skattepligtig eller skatlæggelse av nogen, som før er forbigaat, skal der først gives vedkommende anledning til at uttale sig.

§ 88. Lignings- og overligningsnævnden samt særskilt klagenævnd har at tilstille amtsskattestyrets formand de av dem med endelig virkning avgjorte klager samt avskrift av forhandlingsprotokollen, forsaavidt klagebehandlingen angaar. Likeledes har de, naar de forandrer værdsættelse av nogen i § 75 sidste led omhandlet eiendom eller indtægt, straks derom at underrette ligningsnævnden i det distrikt, hvor vedkommende ilignes statsskat.

Ligningsnævnden besørger de nye utregninger av skat,

18 aug. Nr. 9.

som dens egne, ligningsraadets eller de overordnede instansers kjendelser maatte foranledige, og anvender herved den ved hovedligningen benyttede procentberegning. Likeledes avgir ligningsnævnden de fornødne meddelelser til oppebørselsbetjentene.

Finder bystyret, at de paaregnede midler til bestridelse av bykommunens utgifter vil bli væsentlig formindsket ved de nedsættelser, som skal foregaa ifølge de under klagebehandlingen avsagte kjendelser eller av domstolene trufne avgjørelser, kan det bestemme, at omberegning av skatten efter ny skatteprocent skal ske for samtlige skattepligtiges vedkommende.

Syvende kapitel.

Om amtsskattestyret og Riksskattestyret.

§ 89. Amtsskattestyret er den øverste ligningsinstans inden amtet.

Som amtsskattestyre forretter amtsutvalget under tiltrædelse av et blandt amtets skattepligtige by-indvaanere valgt medlem. Hvor der inden amtet kun findes én by, vælges dette medlem av dennes kommunestyre; hvor der er flere byer, vælges der for disse et fælles medlem i et møte av byenes ordførere og viceordførere sammenkaldt og bestyrt av amtmanden. For dette medlem vælges samtidig en varamand. Falder ved valget stemmetallet like paa flere personer, avgjøres det ved omvalg eller, hvis det ikke leder til noget resultat, gjennem lodtrækning, hvem der skal ansees valgt. Valget gjælder for 4 aar.

Derhos tiltrædes amtsskattestyret for hvert skattedistrikt av et av distriktets kommunestyre aarlig valgt medlem, forsaavidt der blir spørsmaal om forandring i vedkommende distrikts ligning.

I Kristiania og Bergen bestaar amtsskattestyret foruten av stiftamtmanden, som er styrets formand, av 4 for 4 aar ad gangen blandt byens skattepligtige indvaanere av bystyret valgte medlemmer, blandt hvilke hvert andet aar fratræder de to medlemmer, som har fungert længst. Ved det første valg efter denne lovs ikrafttræden vælges samtlige medlemmer; ved næste valg fratræder de to medlemmer, som dertil uttages ved lodtrækning. Hvert andet aar vælges tillike 4 varamænd for 2 aar ad gangen.

Særskilt valgte medlemmer av amtsskattestyret og varamænd kan gjenvælges, men har ret til at undslaa sig for gjenvalg for de paafølgende 4 aar, naar de har gjort tjeneste som medlemmer av styret i 4 sammenhængende aar.

Medlemmer av amtsskattestyret tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse i overensstemmelse med lov av 10 juli 1894.

Amtsskattestyret er berettiget til at erholde godtgjørelse til lønnet medhjælp og formanden tillike for de forøkede kontorutgifter, som hans og hans kontorpersonales arbeide i anledning av amtsskattestyret medfører, forsaavidt den embedet bevilgede almindelige kontorholdsgodtgjørelse derved maatte overskrides. 18 aug. Nr. 9.

§ 90. Til amtsskattestyret kan over skatteligningen indgives klage gaaende ut paa, et den hele ligning er urigtig, eller at enkelte klasser eller grupper av skattepligtige er for høit eller for lavt beskattet:

1. Av vedkommende regjeringsdepartement.
2. Av kommunestyret i et under vedkommende amtsskattestyre hørende skattedistrikt.
3. Av et samlet antal av mindst 5 skatlagte personer inden vedkommende skattedistrikt.

Klagerne, der skal indeholde bestemte paastande, støttet til forklaringer over de efter klagernes formening sande forhold, indgives skriftlig til amtsskattestyrets formand inden 6 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort.

Klage, der indgives av vedkommende regjeringsdepartement, ansees dog altid betimelig indgit, hvis den indkommer til amtsskattestyrets formand inden 4 uker fra den dag, da departementet mottok indberetning om den paagjældende ligning.

§ 91. Skattepligtig, der paastaar for nogen del av sin formue eller indtægt samtidig at være ilignet kommuneskat i flere skattedistrikter, kan efter forgjæves klage til nogen overligningsnævnd eller særskilt klagenævnd forlange amtsskattestyrets avgjørelse av, hvorledes hans samlede formue og indtægt rettelig blir at ansætte eller fordele til beskatning mellem vedkommende skattedistrikter. Forlangendet maa være indkommet til amtsskattestyret inden 4 uker fra den dag, da avslutningen av overligningsnævndens klagebehandling blev kundgjort eller underretning om særskilt klagenævnds avgjørelse mottat. Ligger distriktene inden forskjellige amter, blir spørsmaalet at forelægge Riksskattestyret.

Industrielle og handelsvirksomheter, hvis formue og indtægt beskattes i forskjellige distrikter, kan begjære sin selvangivelse med forslag til fordeling av beskatningen mellem de forskjellige distrikter (jfr. § 52), forelagt amtsskattestyret, hvis ligningsnævnden (ligningsraadet) ved sin ansættelse av den skattepligtiges formue eller indtægt gaar ut fra en anden fordeling end av den skattepligtige opgit. Er de forskjellige anlæg beliggende inden forskjellige amter, ligger avgjørelsen hos Riksskattestyret.

Samme adgang har ligningsnævnden i hvert distrikt, hvor anlæg tilhørende virksomheten er beskattet.

18 aug. Nr. 9.

Indtægt, der vindes ved hugst av tømmer i egen skog kan ikke medtages ved den fordeling, som foretages av vedkommende ligningsinstans efter nærværende paragrafs andet led, jfr. § 13 næstsidste led.

§ 92. Amtsskattestyret gjennemgaar og prøver de utførte skatteligninger i den utstrækning, det selv anser fornøden, og avgjør ved kjendelse, som i korthet skal begrundes, de indankede skattesaker. Det kan, hvad enten klage er indgit eller ikke, forhøie eller nedsætte ansættelsen for en eller flere klasser eller grupper av skattepligtige efter herom at ha indhentet erklæring fra ligningsnævnden.

Amtsskattestyret kan med angivelse av de regler og den maalestok, hvorefter ny skatteligning skal foregaa, paalægge ligningsnævnden at utføre samme. I saadant tilfælde tilbakesendes den nye skatteligning amtsskattestyret til endelig avgjørelse.

Ved behandlingen av skattesaker kan amtsskattestyret tilkalde et medlem av vedkommende ligningsnævnd, som denne selv utvælger. Den saaledes tilkaldte tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt.

§ 93. Naar amtsskattestyret har tilendebragt gjennemgaaelsen av skatteligningen for et distrikt, utfærdiger det en forklaring angaaende de fattede beslutninger og avsagte kjendelser. Forklaringen tilstilles bystyrets ordfører, der avgir fornøden meddelelse til ligningsnævnden samt besørger forklaringen utlagt til eftersyn i 2 uker, hvorom kundgjørelse sker paa sedvanlig maate.

Amtsskattestyret avgir derhos til vedkommende regjeringsdepartement indberetning om den foretagne gjennemgaaelse av skatteligningene inden dets distrikt.

Om avgjørelsen av klager av den i § 91 omhandlede art har amtsskattestyret snarest mulig at tilstille vedkommende skattepligtige fornøden underretning.

§ 94. Amtsskattestyret kan forlange adgang for et eller flere medlemmer til at delta i ligningsnævndens forhandlinger, dog uten stemme.

§ 95. Naar det findes tjenlig, kan vedkommende regjeringsdepartement bestemme:

a) at amtsskattestyrets faste medlemmer og formændene i ligningsnævndene i det hele distrikt eller dele derav under ledelse av amtsskattestyrets formand skal avholde møter, inden ligningen paabegyndes, eller efterat den er avsluttet, for at overlægge angaaende den fremgangsmaate, som ved ligningen bør bli at iagtta, navnlig i øiemed at opnaa den størst mulige likhet i indtægts- og formuesansættelserne;

b) at to eller flere amtsskattestyrer skal træde sammen for

at pleie overlægninger angaaende skatteligningsforholdene i deres distrikter og derom avgi indberetning til departementet. 18 aug. Nr. 9.

Paa reiser til de under bokstav a omhandlede møter tilkommer ligningsnævndenes formænd skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt.

§ 96. Riksskattestyret er den øverste instans for rikets ligningsvæsen. Riksskattestyret bestaar av 5 medlemmer; to av disse beskikkes av Kongen, hvorav det ene til styrets formand, og tre vælges for 3 aar ad gangen av Stortinget. Samtidig beskikkes av Kongen to og vælges av Stortinget tre varamænd.

Riksskattestyrets medlemmer tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse som for stortingsmænd bestemt og dets formand derhos et efter arbeidets størrelse avpasset honorar.

Riksskattestyret har ret til at anta lønnet medhjælp og til at erholde dækket utgifter ved møter, trykningsomkostninger o. s. v.

§ 97. Til Riksskattestyret kan ankes:

1. Av vedkommende regjeringsdepartement over skatteligningen for distrikter, hvori departementet antar, at statskassens tarv ikke er tilstrækkelig varetat, eller at en eller flere klasser eller grupper av skatydere er for høit eller for lavt beskattet.

   Klagen maa være indgit til Riksskattestyrets formand inden 6 uker fra den dag, da departementet mottok vedkommende amtsskattestyres indberetning om gjennemgaaelsen av den paagjældende ligning.

2. Av vedkommende bystyre eller av formandskapet ifølge dettes bemyndigelse over amtsskattestyrets kjendelse, hvorved alle eller en eller flere klasser eller grupper av distriktets skatte-ydere antages at ville bli for høit eller for lavt beskattet.

   Klagen maa være indgit skriftlig til Riksskattestyrets formand inden 6 uker fra den dag, da utlæggelsen av forklaringen om amtsskattestyrets kjendelse blev kundgjort.

§ 98. Efter at ha anstillet de undersøkelser og indhentet de erklæringer fra de underordnede ligningsinstanser, som det finder fornødne, avgjør Riksskattestyret ved begrundet kjendelse de for det indankede skatteligninger. Det kan med angivelse av de regler og den maalestok, hvorefter ny skatteligning skal foregaa, paalægge ligningsnævnden at utføre samme. I saadant tilfælde tilbakesendes den nye skatteligning Riksskattestyret til endelig avgjørelse.

Riksskattestyret kan, naar det finder feilene ved en ligning av mindre betydning eller efter omstændighetene undskyldelige,

18 aug. Nr. 9.

undlate at paabyde omligning, men isteden paalægge distriktets ligningsnævnd ved den derpaa følgende skatteligning at berigtige de forefundne feil overensstemmende med de i kjendelsen indtagne forskrifter. Det paaligger i saa fald amtsskattestyret at indgi særskilt indberetning til Riksskattestyret om, hvorvidt og hvorledes dettes paalæg er efterkommet ved den følgende ligning.

Riksskattestyret avgir beretning om styrets beslutninger og kjendelser til vedkommende regjeringsdepartement, der utfærdiger de fornødne meddelelser til kommunestyrerne.

§ 99. Er ny skatteligning foretat efter amtsskattestyrets eller Riksskattestyrets kjendelse, har ligningsnævnden efter sammes tilendebringelse at avgi gjennem amtsskattestyrets formand indberetning om den til vedkommende regjeringsdepartement paa samme maate som i § 79 foreskrevet.

Med hensyn til utlæggelse av den nye ligningsforretning gjælder samme regler som for den oprindelige ligning.

Over saadan ny ligning kan ikke indgives klage til ligningsnævnden (ligningsraadet), overligningsnævnden eller særskilt klagenævnd.

Ottende kapitel.

Om skattenes indbetaling m. v.

§ 100. De i nærværende lov omhandlede skatter til bykommunen indbetales i løpet av skatte-aaret i en eller flere terminer, der fastsættes av bystyret. Dog kan formues- og indtægtsskatten ikke for nogen del fordres betalt, forinden der er hengaat 6 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort.

Byskatten betales til kommunens kæmner eller kasserer eller til særskilt antagne opkrævningsmænd.

§ 101. Bystyret kan bestemme, at smaa skattebeløp inden en av samme fastsat og paa forhaand bekjendtgjort grænse skal kunne avgjøres ved hjælp av skattemerkebøker, der er utfyldt med skattemerker lydende paa 1, 5, 10 eller 20 øre. Skattemerkebøker utleveres vedkommende skattepligtige uten betaling. Skattemerkerne holdes tilfals paa bekvemme steder.

Bystyret kan tillike bestemme, at den skattepligtige, som inden de fastsatte almindelige betalingsterminer avgjør sin skat paa denne maate, ved den sidste kvittering i skattemerkeboken skal ha ret til at erholde et avslag i aarets skat, hvilket avslags størrelse i tilfælde bestemmes av bystyret inden en grænse av 10 pct. av skattebeløpet.

§ 102. Formues- og indtægtsskatten til staten indbetales til vedkommende oppebørselsbetjent inden skatte-aarets utløp 30 juni. Dog kan indbetaling i intet tilfælde kræves, forinden

der er hengaat 4 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort. 18 aug. Nr. 9.

Saasnart oppebørselsbetjenten har mottat skattelisten, utfærdiger han kundgjørelse om, at skatten under utpantnings tvang er at indbetale, og til hvem indbetalingen skal finde sted inden ethvert skattedistrikt.

§ 103. Den skattepligtige, som ikke betaler statsskatten til forfaldstid, skal, hvis den statsskat, han i alt har at utrede, utgjør kr. 100,00 eller derover, erlægge i renter $^1/_2$ pct. for hver fuld maaned, som forløper, indtil betaling sker. Ved renteberegningen avrundes skattebeløpet nedad til det nærmeste med kr. 10,00 delelige beløp.

Bystyret kan bestemme, at der av forfaldne skatter til bykommunen skal erlægges indtil $^1/_2$ pct. rente for hver fuld maaned, som forløper, indtil betaling sker. Rentepligten kan begrænses til skattebeløp over en viss størrelse.

§ 104. Formues- og indtægtsskat til bykommunen og staten blir at indbetale med det beløp, hvortil den oprindelig er utregnet, selv om der ikke inden de fastsatte terminer er skedd endelig avgjørelse angaaende skatteansættelse, hvorover der er ført klage, eller som staar under prøvelse ved overordnet instans.

Naar ved endelig beslutning skatten blir nedsat, erholdes det for meget erlagte tilbakebetalt. Blir skatten forhøiet, har den skattepligtige at indbetale det manglende. Indbetalingen sker ved den sedvanlige betalingstermin eller, hvis der er fastsat flere terminer, ved den sidste av disse. Dog kan indbetaling i intet tilfælde fordres, forinden der er hengaat 6 uker fra den dag, da avslutningen av klagebehandlingen eller omligningen blev kundgjort eller i tilfælde underretning om avgjørelsen tilstillet den skattepligtige. Det her bestemte gjælder ogsaa for indbetaling av skat, der først er utskrevet ved ligningsnævndens (ligningsraadets) klagebehandling eller efter de overordnede instansers kjendelser.

Riksskattestyret kan efter andragende fra vedkommende kommunestyre bestemme, at den en skatte-yder iliguede formues- og indtægtsskat helt eller for en del blir at indbetale i tilfælde, hvor ligningen er bragt under prøvelse av domstolene, dog kun naar den omtvistede skat utgjør mindst en femtedel av det samlede beløp, som for det paagjældende aar er utlignet som formues- og indtægtsskat til kommunen. Indbetales mer, end hvad der ved endelig domsavgjørelse tilkjendes kommunen, har denne at tilbakebetale det formeget erlagte med 5 pct. aarlig rente fra indbetalingen.

§ 105. De i nærværende lov omhandlede skatter — herunder indbefattet, hvad der pligtes utredet ifølge efter-ligning (§§ 113 og 114) — kan tillikemed paaløpne renter i mangel

18 aug. Nr. 9.

av betaling inddrives ved utpantning. Utpantningsretten vedvarer, indtil skattekravet bortfalder ved forældelse.

Paa andragende av bystyret kan amtmanden bemyndige kæmneren eller kassereren til at avholde utpantninger for skatter av hvilkensomhelst art, der skal svares til kommunen.

Underfogden eller — naar saadan ikke er ansat — kæmneren er forpligtet til efter forlangende at indfordre personlige skatter for fremmede kommuner. Som godtgjørelse tilkommer han av vedkommende kommunekasse for hver person, hvis skat indfordres, 4 pct. av de første kr. 100,00 og 2 pct. av skattens overskytende beløp, dog ikke under kr. 1,00 og ikke over kr. 20,00. Viser skatten sig uerholdelig eller tilbakekaldes indfordringen, utgjør godtgjørelsen det halve, dog ikke under kr. 1,00.

§ 106. Kommunerne og staten har for skatter med renter og omkostninger fortrinsret til utlæg i den skattepligtiges bo og for eiendomsskatter tillike prioritert panteret i den skattepligtige eiendom — dog under betingelse av, at inddrivelsen foregaar med saadan hurtighet, at der avholdes eller forsøkes avholdt utpantning (indførsel) inden utløpet av 6 maaneder fra skattens (i tilfælde sidste termins) forfaldstid. Til panterettens bevarelse utfordres tillike, at indførselen tinglæses senest paa tredje ting efter utløpet av den nævnte frist. For skatter, der anmeldes i den skattepligtiges bo, efterat der er hengaat 3 aar fra skattens sidste forfaldstermin, kan der ikke gjøres krav paa fortrinsret.

§ 107. Ved utpantning for de i denne lov omhandlede skatter kan der, hvor andet tilstrækkelig utlæg ikke kan erholdes, tages utlæg i endnu ikke optjente terminer av lønninger i offentlige eller private tjenesteforhold saavelsom i anden fremtidig kontraktsmæssig sikret arbeidsfortjeneste samt likeledes i fremtidig forfaldende terminer av pensioner og lignende indtægter. Er der meddelt vedkommende principal eller arbeidsgiver eller den kasserer, av hvilken den paagjældende løn, pension eller understøttelse utbetales, underretning om, at saadant utlæg er tat, er han forpligtet til, naar den skattepligtiges tilkommende forfalder, at tilbakeholde det til skattens dækkelse fornødne beløp og at utbetale samme til vedkommende skatteopkræver. Det blir dog herved at iagtta, at skatten avkortes i den skattepligtiges tilkommende litt efter litt i passende beløp efter regler, som bystyret bestemmer. Utlæg som her nævnt kan ikke tages, hvis det ikke er søkt inden 6 maaneder, efterat dertil var adgang.

Naar manden efter § 11 er lignet for sin og hustruens samlede formue og indtægt, kan der ved utpantning tages utlæg saavel i gjenstande, der tilhører fællesboet, som i egtefællernes

mulige særeiemidler. Hvor hjemmeværende barn efter samme paragraf er lignet underet med forældrene, kan tages utlæg ogsaa i barnets rente-indtægter, forsaavidt de tilflyter forældrene. 18 aug. Nr. 9.

Naar nogen, der er ilignet skat, agter at utvandre fra riket, pligter han ikke blot at erlægge allerede forfaldne skattebeløp, men har ogsaa, forinden han avreiser, at betale eller stille sikkerhet for erlæggelsen av skat, der ved dette tidspunkt endnu ikke er forfalden til betaling. Foreligger der omstændigheter, der godtgjør eller gjør det sandsynlig, at den skattepligtige vil utvandre uten at iagtta, hvad der saaledes paahviler ham, kan vedkommende kommunekasserer eller oppebørselsbetjent gjennem politiet nedlægge forbud mot, at den skattepligtige forlater landet.

§ 108. Er nogen ilignet skat til fler end en kommune av samme formue eller indtægt, kan han undgaa, at der herfor sker inddrivelse hos ham eller i tilfælde, som gaar ind under § 26, 3dje led, at opkrævning som der omhandlet finder sted, ved at deponere et til den høieste ham ilignede skat svarende beløp hos kommunekassereren i det distrikt, til hvilket han anser sig skattepligtig. Er vedkommende lignet i det andet distrikt for formue eller indtægt, hvis beskatning efter § 13 er stedbundet, og som ikke er medtat ved ligningen i det distrikt, hvor depositionen er skedd, er han tillike forpligtet til at indbetale i det andet distrikt et beløp, der motsvarer den skat, som falder paa den paagjældende formue og indtægt. Om størrelsen av dette beløp kan han forlange oplysning av vedkommende ligningsnævnd. Indbetales ikke beløpet, naar saadan oplysning er meddelt, er den stedfundne deposition virkningsløs like overfor det andet distrikt.

Adgang til saadan deposition har ogsaa skattepligtig, der allerede har erlagt skat i et distrikt, uvidende om, at han i et andet distrikt er ilignet skat av samme formue eller indtægt, idet han i saa fald er berettiget til at forlange det indbetalte beløp betragtet som deponert. Dog har han, hvis skatten i det andet distrikt er større, tillike at deponere det overskytende i dette distrikt, likesom han i tilfælde er forpligtet til samme-steds i overensstemmelse med forskriftene i nærværende paragrafs første led at indbetale den skat, der falder paa formue og indtægt, hvis beskatning efter § 13 er stedbundet, og som ikke er medtat ved skatlægningen i det distrikt, hvor deposition har fundet sted.

Om depositionen har kommunekassereren i ethvert tilfælde snarest mulig at underrette kommunekassereren i det andet distrikt eller de andre distrikter, hvor ligning er foregaat. Saafremt nogen saadan kommune derefter gjør krav paa det hele eller nogen del av det deponerte beløp, maa søksmaal

18 aug. Nr. 9.

være reist mot den kommune, inden hvilken deposition har fundet sted, eller voldgiftsavgjørelse være begjært i henhold til § 29 senest inden 6 maaneder, efterat underretning om depositionen er mottat.

Naar den skattepligtige erholder tilbakebetalt, hvad han ikke pligter at erlægge i skat, kan han gjøre krav paa 5 pct. aarlig rente av det tilbakebetalte beløp fra den tid, hvori det har været deponert.

§ 109. Naar ligningsnævnden i medhold av § 78 har anbefalt nedsættelse eller eftergivelse av ilignet skat, saavelsom ellers, naar der findes føie til at anta, at utredelsen av den fulde byskat paa grund av særegne omstændigheter vil være særdeles ubillig mot eller uforholdsmæssig trykkende for nogen skatyder, kan bystyret (formandskapet) bestemme, at hele den ham paahvilende skat til bykommunen eller en del av samme skal bortfalde.

Forsaavidt statsskatten angaar, kan vedkommende regjeringsdepartement under lignende omstændigheter fatte samme bestemmelse.

Vedkommende regjeringsdepartement kan frafalde skattebeløp, som skjønnes uerholdelige.

Niende kapitel.

Straffebestemmelser.

§ 110. Den, som i selvangivelse, klage eller anden skriftlig eller mundtlig opgave eller forklaring til nogen ligningsmyndighet meddeler urigtige eller ufuldstændige oplysninger, som kan lede til iligning av for lav skat, blir, hvad enten det sker forsætlig eller av grov uagtsomhet, at straffe med bøter, forsaavidt forholdet ikke gaar ind under nogen strengere straffebestemmelse.

De i nærværende paragraf omhandlede forseelser paatales av det offentlige efter forlangende av vedkommende regjeringsdepartement, formandskapet, amts- eller Riksskattestyret.

Bøterne tilfalder bykassen, uanset om forseelsen straffes efter nærværende paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 111. Til forældelse av adgangen til at reise straffesak eller avsi straffedom for meddelelse av urigtige eller ufuldstændige oplysninger av saadan art som i § 110 omhandlet utkræves 3 aar, hvad enten forholdet blir at straffe efter nævnte paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 112. Undlater formanden eller et tilsagt medlem av lignings- eller overligningsnævnden at avgi møte, kan der ilægges ham en bot for hver dags uteblivelse av indtil kr. 10,00. Medlem av særskilt klagenævnd eller amtsskattestyre, der har

mottat tilsigelse til møte, kan for hver dags uteblivelse ilægges en bot av indtil kr. 20,00. Hvis møtet gaar tilspilde paa grund av saa mange medlemmers fravær, at forsamlingen ikke blir beslutningsdygtig, kan boten forhøies til det dobbelte. 18 aug. Nr. 9.

Bøterne ilægges av ligningsinstansen. Bot ilagt medlem av amtsskattestyret tilfalder statskassen. Forøvrig tilfalder bøterne vedkommende bykasse.

Bøterne inddrives ved utpantning, hvis vedkommende ikke inden 4 uker efter at ha mottat meddelelse om, at boten er ilagt, forlanger saken paakjendt ved domstolene, da den i saa fald behandles efter samme regler som for forseelser bestemt.

Tiende kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 113. Skattepligtig, som i strid med nærværende lovs forskrifter helt er forbigaat ved ligningen, eller som for nogen formuesgjenstand eller indtægtspost helt har undgaat beskatning, er, hvad enten dette skyldes strafbart forhold fra hans side eller ikke, forpligtet til at erstatte kommunen og staten den forlitet erlagte skat med 5 pct. renter fra den tid, skatten skulde været erlagt. Det samme gjælder skattepligtig, som iøvrig er ilignet for lav skat, naar dette skyldes strafbart forhold fra hans side. Skattens og renternes beløp blir at fastsætte ved efter-ligning.

Efter-ligning sker kun, naar det antages, at et betragtelig beløp har undgaat beskatning. Efter-ligningen begjæres av bystyret eller, forsaavidt statsskatten angaar, av vedkommende regjeringsdepartement.

Efter-ligning foretages av ligningsnævnden (ligningsraadet) i forbindelse med aarets ligningsarbeide eller, hvis dette er avsluttet, under klagebehandlingen. Er klagebehandlingen avsluttet, kan efter-ligningen ske ved overligningsnævnden. Har ogsaa denne avsluttet sit arbeide, blir efter-ligningen først at foreta i forbindelse med følgende aars ligning.

Der skal altid, forinden ligningen finder sted, gives den skattepligtige eller den, der vil faa at utrede skatten (jfr. § 114), anledning til at uttale sig. Med hensyn til adgang til at klage gjælder de sedvanlige bestemmelser for vedkommende ligningsinstans. Skattens indbetaling sker i overensstemmelse med de sedvanlige regler.

§ 114. Ret til efter-ligning i henhold til forrige paragraf tapes, hvis begjæring derom ikke fremkommer inden 5 aar eller, hvis forseelse som i § 110 omhandlet forsætlig er begaat, 10 aar regnet fra utgangen av det aar, hvorfor skattekravet haves. Er disse frister ikke utløpet, kan efter-ligning ogsaa

18 aug Nr. 9.

begjæres efter den skattepligtiges død, dog kun hvis hans bo ikke er endelig opgjort, eller, om boet er overtat av selvskiftende arvinger eller dets midler utloddet, hvis der ikke er hengaat 2 aar efter arvelaterens død. I det sidste tilfælde gjælder, hvad der i § 27 er bestemt med hensyn til utstrækningen av de enkelte arvingers ansvar.

Foreligger et forhold, som efter § 110 vilde være strafbart, er den skattepligtige, boet eller arvingene — selv om strafansvar ikke gjøres gjældende — forpligtet til at erlægge det dobbelte av det ved ligningen fastsatte beløp, saafremt krav herpaa fremkommer, forsaavidt kommuneskatten angaar, fra bystyret, forsaavidt statsskatten angaar, fra vedkommende regjeringsdepartement.

Arvingene kan frigjøre sig fra at ansvare mer end arvelaterens forlitet erlagte skat med paaløpne renter ved inden boets endelige opgjør til vedkommende ligningsnævnd (ligningsraad) at indsende alle de oplysninger, som denne finder fornødne for at avgjøre spørsmaalet, om der av arvelateren er betalt for liten skat. Ligningsnævnden (ligningsraadet) har inden 6 maaneder derefter at avgi erklæring om, hvorvidt der vil bli foretat efter-ligning. Er ingen erklæring fremkommet inden denne tid, kan intet krav fremsættes mot arvingene. Naar boet er undergit offentlig skiftebehandling eller opgjøres ved testamentsfuldbyrdere, kan de fornødne forføininger til frigjørelse for det heromhandlede ansvar paa arvingenes vegne træffes av vedkommende skifteforvalter eller testamentsfuldbyrder.

§ 115. Naar det under vedkommende departements revision av statsskatteligningen findes, at den paa nogen skatyder faldende statsskat er feilagtig beregnet, bør den feilagtige beregning rettes saaledes, at for litet beregnet beløp fordres efterbetalt av den skattepligtige, mens for meget beregnet beløp tilbakebetales vedkommende. Departementet har i saadanne tilfælde at oversende en tillægsberegning til oppebørselsbetjenten, som derpaa træffer fornøden forføining til det paagjældende skattebeløps opkrævning eller tilbakebetaling.

Likeledes kan efter beslutning av formandskapet berigtigelse finde sted, naar det opdages, at der er begaat feil ved beregningen av den kommunale formues- eller indtægtsskat.

Betales for litet beregnet skat ikke inden 6 uker efter paakrav, kan den inddrives ved utpantning.

§ 116. Hvor domstolene under avgjørelse av en skattesak maatte finde, at den skattepligtige kun bør betale en del av den ham ilignede skat, og der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger til avgjørelse av, hvilket skattebeløp han har at erlægge, skal dommen i konklusionen utvise, hvorledes ligningen rettelig burde ha været utført. Ny ligning blir derefter at

foreta i overensstemmelse med, hvad der i § 113 er foreskrevet om efter-ligning. Om adgang til at paaklage saadan ny ligning gjælder reglene i § 113. 18 aug. Nr. 9.

Finder domstolene, at en ligning eller klage-avgjørelse ikke kan opretholdes paa grund av formelle mangler, blir ligningen eller klage-avgjørelsen at henvise til fornyet behandling av vedkommende ligningsinstans.

Naar en skattepligtig ved domsavgjørelse fritages for at betale den ham ilignede skat paa grund av, at distriktets hele ligning er urigtig, kan vedkommende bystyre kræve ligningen omgjort ved den ligningsnævnd, som har utført samme. Om saadan omligning gjælder reglene i § 99.

§ 117. Finder bystyret grund til at anta, at en av en særskilt klagenævnd truffet avgjørelse hviler paa et feilagtig faktisk grundlag eller er begrundet i en urigtig lovforstaaelse eller en urigtig opfatning av et retsspørsmaal, har det adgang til ved rettergang at faa prøvet avgjørelsens rigtighet. Den samme adgang har bystyret med hensyn til avgjørelse, der er truffet av et amtsskattestyre eller Riksskattestyret i anledning av klage efter § 91. I saken, der blir at anlægge mot formanden i vedkommende ligningsinstans, er forliksmægling unødvendig.

Hvis domstolen gir bystyret medhold, skal den i konklusionen angi de principper, som blir at befølge av vedkommende instans. Denne træder derpaa paany sammen og træffer avgjørelse paa grundlag av, hvad der i dommen er foreskrevet.

§ 118. Ligningsnævnden (ligningsraadet) saavelsom de overordnede instanser kan bemyndige et eller flere av sine medlemmer til at anstille undersøkelser eller motta forklaringer angaaende skattesaker.

§ 119. Til medlemmer av de i nærværende lov omhandlede ligningsinstanser kan kun vælges personer, der har fyldt 25 aar. Geistlige embedsmænd, læger og personer, der har fyldt 60 aar, kan undslaa sig for at vælges.

Statsraadets og Høiesterets medlemmer, riksadvokaten og statsadvokater kan ikke være medlemmer av amtsskattestyrer.

Ingen kan samtidig være medlem av amtsskattestyre og nogen under samme hørende ligningsnævnd, ligningsraad eller overligningsnævnd

§ 120. Til gyldig beslutning i en ligningsinstans utfordres tilstedeværelse av mindst to tredjedele av dens medlemstal. I tilfælde av stemmelikhet gjør formandens stemme utslaget.

Medlem av ligningsnævnd (ligningsraad) eller overligningsnævnd fratræder, naar ligningen angaar ham selv, hans principal eller tjener, eller nogen, der er ham saa nær beslegtet eller besvogret som søskendebarn, eller interessentskap eller en forretning, hvori han er direkte økonomisk interessert. Det samme

18 aug. Nr. 9.

gjælder medlem av amtsskattestyre eller Riksskattestyret, naar disse behandler klager i henhold til § 91.

§ 121. Samtlige ligningsinstansers medlemmer saavelsom alle ved ligningsarbeidet medvirkende tjenestemænd er forpligtet til at bevare taushet om, hvad de under utførelsen av sit hverv maatte erfare angaaende nogens formues- og indtægtsforhold, bortset fra, hvad der efter loven paaligger dem at offentliggjøre eller oplyse.

Ligningsnævndens og de overordnede ligningsmyndigheters medlemmer har i det møte, hvori de første gang er tilstede, at underskrive i forhandlingsprotokollen en forsikring paa ære og samvittighet, avfattet overensstemmende med en derfor av vedkommende regjeringsdepartement utfærdiget formular om, at de vil utføre sit hverv upartisk og efter bedste skjøn og overbevisning og bevare den lovbefalte taushet om, hvad de under ligningsarbeidet maatte erfare angaaende nogens formues- og indtægtsforhold.

Ogsaa forretningsførere og andre ved ligningsvæsenet medvirkende personer blir ved tiltrædelsen at avkræve forsikring om bevarelse av taushet.

Selvangivelser saavelsom utdrag av saadanne forvares, naar de ikke benyttes, av rette vedkommende i avlaast gjemme, saa at de ikke kommer uvedkommende for øie.

§ 122. Ved beregningen av frister medregnes ikke den dag, fra hvilken fristen begynder at løpe. Fristen ansees utløpet den sidste dag kl. 8 aften, eller hvis den sidste dag er en helligdag, den nærmest paafølgende hverdag kl. 8 aften.

§ 123. Ved de forskjellige ligningsinstanser skal benyttes autoriserte protokoller indrettet efter bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 124. Utgiftene ved ligningsvæsenet utredes av bykommunen. Dog skal utgifter, der paadrages ved utfærdigelse og omsendelse av statsskattesedler og utskrifter vedkommende statsskatteligningen erstattes av statskassen.

Utgiftene ved amtsskattestyrerne og Riksskattestyret utredes av statskassen.

§ 125. Hvis der i en by eller dele av en by med behørig hjemmel foregaar særskilt utligning av skat til kirke, skole-, fattigvæsen eller andre kommunale anliggender, blir de i nærværende lov satte grænser for skattenes størrelse gjældende for de sammenlagte skatter til kommunen og vedkommende avdelinger.

§ 126. Fornøden bestemmelse om de ændringer, hvormed denne lov blir at anvende ved bevilgning og utligning av utgifter ved indretninger, der er fælles for flere kommuner, avgives av Kongen.

§ 127. Den i lov av 12 august 1848 § 1 indeholdte bestemmelse, hvorefter Kongen kan indrømme dem, der agter at anlægge jernbaner til almindelig benyttelse, fritagelse for skatter og avgifter av jernbanen og dertil hørende bygninger, skal fremdeles være gjældende. 18 aug. Nr. 9.

§ 128. Nærværende lov anvendes i kjøbstæderne og i de ladesteder, som har eget formandskap for sine særskilte anliggender.

§ 129. Utligning av skat til staten av indtægt eller av indtægt og formue sker i forbindelse med utligningen av den kommunale formues- og indtægtsskat i overensstemmelse med forskriftene i nærværende lov, undtagen forsaavidt Stortingets beslutning medfører avvikelse herfra.

§ 130. I 1912 har bystyret — under befølgelse av de hittil gjældende regler — at bevilge kommunens budget for halvaaret 1 januar—30 juni 1913 og at fatte beslutning om paalæg av byskat for dette tidsrum. Hvis bystyret saa beslutter, kan budgettet for halvaaret 1 januar—30 juni 1913 bevilges inden utgangen av 1911.

Senere blir byenes budgetter at bevilge og skattene at paalægge for terminen 1 juli—30 juni istedenfor som tidligere for kalenderaaret. Herunder blir de i § 131 indeholdte regler at befølge.

§ 131. Formandskapet skal inden 15 april hvert aar ha istandbragt utkast til indtægts- og utgiftsbudget for det kommende aar. I utkastet medtages tillike mulig underskud fra det sidst avlagte aarsregnskap. Utkastet bør saavidt mulig ogsaa omfatte de utgifter, som foreslaaes utredet av laante midler. Saadanne midler blir ikke at opføre til dækkelse av budgetaarets almindelige løpende utgifter.

De særskilte styrer for kommunale indretninger, saasom skolestyre og fattigstyre, skal avgi sine overslag over næste aars behov til formandskapet inden den tid, dette bestemmer.

Formandskapets budgetforslag skal efter ordførerens forutgaaende bekjendtgjørelse utlægges til almindelig eftersyn i mindst 8 dage før det behandles av bystyret.

Bystyret bør i almindelighet inden 15 mai ha avgit beslutning om bevilgninger til kommunens behov og om paalæg av byskat for næste budgetaar.

§ 132. For 1ste halvaar 1913 utlignes skatten paa grundlag av ligningsansættelserne for 1912, saaledes som disse er berigtiget under klagebehandlingen, og saaledes at skattebeløpene opføres med halvparten av, hvad de vilde ha utgjort for et helt aar.

Formuesskatten paa hvert kr. 1 000,00 maa ikke utgjøre over eller under halvdelen av de i § 23 i lov om bykommuner-

18 aug. Nr. 9. nes skattevæsen av 15 april 1882 med tillægslove fastsatte beløp, undtagen forsaavidt avvikelse kan ske i overensstemmelse med reglene i nævnte paragraf.

Eiendomsskatten til bykommunen maa ikke sættes høiere eller lavere end en halv krone for hvert 1 000 kroners takstsum over eller under gjennemsnitsbeløpet av kommunale eiendomsskatter i de sidste 10 halvaar, medmindre det sker med kongelig approbation efter forannævnte lovs § 5.

Byskattene for halvaaret 1 januar—30 juni 1913 kan ikke for nogen del kræves betalt før 1 mars 1913.

§ 133. Nærværende lov træder i kraft 1 januar 1913, §§ 130 og 132 fra 1 januar 1912. Den anvendes første gang ved utskrivningen av kommunale skatter for aaret 1913—1914 og statsskat for 1912—1913. Paa skat utskrevet for tidligere aar er lovens bestemmelser uten anvendelse.

Ved lovens ikrafttræden ophæves lov om bykommunernes skattevæsen av 15 april 1882 med tillægslove av 30 mai 1891, 20 juli 1893, og 20 juli 1895, dog med undtagelse av § 52. Endvidere ophæves lov om utligning av indtægts- og formuesskat i Kristiania av 28 juni 1897 og for byenes vedkommende lov om skat paa indtægt og formue til stat og kommune av 23 juli 1894 med tillægslov av 22 mai 1908. Endelig ophæves alle andre bestemmelser, som maatte staa i strid med nærværende lov, herunder de fremdeles gjældende lovforskrifter angaaende beskatning av fast eiendom i byene.

18 aug. Nr. 10. **Lov** *) [1]) indeholdende forandringer i lov om armeens utrederkvarterer av 6 juni 1891.

Efternævnte paragraffer i lov om armeens utrederkvarterer av 6 juni 1891 skal fremtidig lyde saaledes:

§ 2. Naar i fredstid en tjeneste- eller troshest mangler paa et kvarter, pligter vedkommende utreder at faa en ny hest antat inden først indtræffende 15 mars.

Opstaar mangelen mellem 15 januar og 15 mars, gives utsættelse med anskaffelse av ny hest til 15 mars i det paafølgende aar.

Under krig eller naar vedkommende avdeling skal sættes paa feltfot, blir de ledige nummer paa kvarterne at besætte inden 14 dage, efterat forlangende herom er blit utrederen meddelt.

Er ny hest ikke antat inden de ovenfor bestemte terminer, kan vedkommende militære myndighet for utrederens regning kjøpe en for tjenesten skikket hest og i mangel av mindelig

*) Bekjendtgj. 26 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Ot. prp. nr. 1. Indst. O. IX. St.tid. forh. i Ot. side 1237—1256; i Lt. 582—609.

betaling la de med kjøpet forbundne omkostninger inddrive ved utpantning. 18 aug. Nr. 10.

§ 3. Til bedømmelse og antagelse av tjeneste- og troshester anordnes remontekommissioner. Disses antal i fredstid fastsættes av Kongen med Stortingets samtykke.

Hver remontekommission skal i fredstid mindst bestaa av en militær chef som formand, en fastlønnet veterinærofficer og to utredere, en fra kavaleriet og en fra et av de kjørende vaaben. Av Kongen kan med Stortingets samtykke søndenfjeldske remontekommission forsterkes med 1 kaptein fra et av de kjørende vaaben. Nordenfjeldske remontekommission kan paa samme maate forsterkes med en kaptein av et av de kjørende vaaben (en ritmester). Formanden er i tilfælde opmand.

For hvert medlem av remontekommissionen beskikkes varamand.

Enhver utreder er forpligtet til at motta beskikkelse til medlem av remontekommission for en tid av 4 aar, hvorefter han er berettiget til i likesaa lang tid til at undslaa sig for saadant hverv.

Remontekommissionernes antal og sammensætning i krigstid bestemmes av Kongen.

Forsvarsdepartementet fastsætter instruks for remontekommissionerne, beskikker medlemmene av disse kommissioner og deres varamænd, for utredernes og deres varamænds vedkommende efter indstilling fra utrederne gjennem deres organisationer.

Remontekommissionernes medlemmer tilstaaes paa reiser skyss- og kostgodtgjørelse efter loven, utrederne samme godtgjørelse som de øvrige.

Tjeneste- og troshester antages av vedkommende remontekommission ved de markeder, de heste-utstillinger og paa de steder forøvrig, som av Forsvarsdepartementet bestemmes, efter forutgaaende bekjendtgjørelse.

Hest, som en remontekommission har erklært skikket som tjeneste- eller troshest ved en bestemt vaaben- eller troppeart, men som ikke straks indsættes som saadan, kan inden et tidsrum og efter regler, som fastsættes av Forsvarsdepartementet, indsættes i ledig nummer, uten at ny bedømmelse av remontekommission finder sted.

Tjeneste- og troshest føres i rulle ved den avdeling, ved hvilken de er indsat, og forsynes i fornøden utstrækning med merke efter Forsvarsdepartementets bestemmelse.

§ 5. Enhver hest, som fremstilles for en remontekommission og av denne gives attest for at være skikket til tjeneste- eller troshest, skal takseres av remontekommissionen. Denne takst blir gjældende, hvis hesten straks indsættes i nummer.

18 aug. Nr. 10.

Indsættes hesten senere overensstemmende med § 3 næstsidste led, forholdes der med hensyn til dens taksation, saaledes som Forsvarsdepartementet bestemmer.

Overtakst finder ikke sted.

Hver gang en hest møter frem til tjeneste, og hver gang den avleveres fra denne, skal der avgives kjendelse om den stand, hvori den er. Saadan kjendelse avgives, efterat hesten er undersøkt av en dyrlæge, av kompani-, batteri- eller eskadronschefen og 2 mænd, som denne chef tilkalder blandt 4 efter regimentschefens begjæring av sorenskriveren (fogden) for et tidsrum av 4 aar opnævnte uvillige mænd, som ikke er utredere og som, naar de tilkaldes, hver erholder en godtgjørelse av kr. 2,00 daglig.

Sorenskriveren (fogden) opnævner tillike 4 varamænd. Enhver, som er opført paa de i lagrettelovens § 18 omhandlede utvalg, er pligtig til at overta det heromhandlede hverv. Dog kan den, som har forrettet i 4 aar, i likesaa lang tid undslaa sig for paany at bli opnævnt.

Naar en avdeling samles for at sættes paa feltfot eller til opretholdelse av retsordenen, kan, hvis ophold ansees betænkelig, kjendelser om hestenes stand avgives av den, som for tilfældet fører kommandoen, og en dyrlæge.

Med regimentschefens og vedkommende utreders samtykke kan kjendelser om den stand, hvori hestene befinder sig, naar de møter frem til tjeneste, og naar de avleveres fra denne, avgives av kompani- (batteri-, eskadrons-) chefen og en dyrlæge, uten tilkaldelse av de opnævnte mænd.

Alle de i denne paragraf omhandlede kjendelser indføres i protokol efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse.

De avgjørelser, som i denne paragraf og §§ 6, 8 og 11 er henlagt til regimentschefen, træffes ved trænkorpset av korpschefen, ved positionsartilleri-bataljonen og nordenfjeldske ingeniørbataljon av bataljonschefen.

§ 6. Tjenestehester skal staa i rullen til det fyldte 16de og troshester til det fyldte 18de aar, medmindre de før blir uduelige til den militære tjeneste. Er de ved den nævnte alder endnu fuldkommen tjenstdygtige, kan regimentschefen dog, forsaavidt vedkommende utreder ønsker det, tillate, at hestene blir staaende længer.

Naar en hest ikke længer ansees dygtig, kasseres den av regimentschefen. Hvis kassation sker, før hesten har naadd den lovbestemte alder, foretages denne av regimentschefen i forening med avdelingens veterinær og en av chefen tilkaldt utreder. Kassationer bør i regelen foretages ved slutningen av de aarlige vaabenøvelser.

Hester, som kasseres eller paa grund av alder sættes ut, kan forsynes med kassationsmerke efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse. 18 aug. Nr. 10.

§ 7. Tjenestehester skal, naar de er i utredernes verge, holdes i god og tjenstdygtig stand, fores, røgtes og stelles godt samt ikke benyttes til anstrengende reiser, til tungt og besværlig arbeide, til stadig skyssfærd eller til driftskjørsel utenfor eget hjemmebruk.

Troshestene skal altid holdes i god tjenstdygtig stand, men forøvrig er utrederne ikke indskrænket i bruken av samme.

Hesten maa ikke uten kompani- (batteri-, eskadrons-) chefens tilladelse være ute av kvarteret, en tjenestehest ikke over 3 døgn og en troshest ikke over 14 døgn. Tilladelse til at slippe hestene paa fjeldbeite eller sæterhavn maa dog ikke negtes, medmindre tjenesten fordrer hestens nærværelse.

Umiddelbart forinden hestene avgives til tjeneste, skal de ha været tørforet i mindst 8 dage, forsaavidt meddelelsen om avleveringstiden mottages saa betimelig, at dette lar sig gjøre.

Forser nogen utreder sig mot foranførte, ilægges han bøter.

Mellem hver gang, der ilægges bøter for ikke at ha holdt samme hest i tjenstdygtig stand, maa være hengaat et tidsrum av mindst 3 maaneder.

Forinden bøter efter foranstaaende kan ilægges, skal kompani- (batteri-, eskadrons-) chefen og 2 av ham overensstemmende med § 5 tilkaldte uvillige mænd besigtige hesten og avgi erklæring i sakens anledning. Kan 2 uvillige mænd ikke uten væsentlig ophold eller utgift skaffes tilstede, kan erklæringen avgives av 2 av vedkommende chef tilkaldte utredere, som under straf av bøter er pligtige til at møte. Den utreder, som antages at ha forset sig, skal ogsaa opfordres til at uttale sig om saken.

Utreder, som er skyld i, at hans hest blir udygtig til militær tjeneste, taper enhver ret til erstatning for hesten.

§ 8. Tjeneste- eller trosheste er ikke gjenstand for arrest, eksekution eller utpantning uten i forbindelse med vedkommende kvarter. De maa heller ikke uten regimentschefens tilladelse avhændes eller paa anden maate skilles fra kvarteret.

I overtrædelsestilfælde straffes utrederen med bøter og er forpligtet til inden 14 dage at skaffe ny hest eller at finde sig i, at dette sker for hans regning, saaledes som i § 2 bestemt. Desuten har han at erstatte statskassen de med den nye hests dressur forbundne omkostninger efter opgave fra regimentschefen.

§ 10. Enhver utreder har at avlevere sin tjeneste- eller troshest til militære øvelser og anden militær tjeneste til den tid, som forlanges, og paa ethvert sted, som ligger indenfor kompani-, batteri- eller eskadronsdistriktet eller i ikke større

18 aug. Nr. 10. avstand fra dettes grænse end 5 km. Paa lignende maate har han likeledes at avhente hesten til fastsat tid. Han er derhos pligtig til at la hesten fremmøte til de anordnede hestevisninger eller ved andre anledninger, naar det i tjenstlige øiemed befales; disse fremmøter maa dog ikke avholdes i længere avstand fra kvarteret, end at hesten den samme dag kan være tilbake.

Naar en avdeling samles for at sættes paa feltfot eller til opretholdelse av retsordenen, er enhver utreder desuten forpligtet til at avlevere sin tjeneste- eller troshest til den tid, som forlanges, paa avdelingens samlingsplads. Ligger denne i større avstand fra avdelingsdistriktets grænse end 5 km., er vedkommende utreder berettiget til at erholde den ifølge § 15 bestemte godtgjørelse for hestens avsavn i

1 døgn, hvis avstanden er over 5, men ikke over 30 km.
2 døgn, hvis avstanden er over 30, men ikke over 60 km.
3 døgn, hvis avstanden er over 60, men ikke over 90 km.

og fremdeles i samme forhold. Utrederne oppebærer tillike for den, der bringer hesten, marsjgodtgjørelse, som for utskrevne menige bestemt.

Overtrædelse av, hvad der i nærværende paragraf er bestemt, straffes med bøter.

§ 11. Naar hestene avleveres til tjeneste, skal de være forsynt med nyt og godt beslag, saaledes som av regimentschefen anordnes.

Vedkommende kompani- (batteri-, eskadrons-) chef har at paase, at hesten ved dens avgivelse fra tjenesten er forsynt med brukbart beslag.

§ 20. Forelæggelse av bøter sker ved kavalerideputationen.

19 aug. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

I overensstemmelse med, hvad der var bebudet i departementets rundskrivelse av 16 juni 1910, blev der i den for indeværende Storting fremsatte kongelige proposition om bevilgning av revidert kontorholdsgodtgjørelse m. v. for embeder hørende under Justisdepartementet (St. prp. nr. 80—1911) foreslaat gjennemført en reform i embedskontoristernes lønnings- og ansættelsesforhold. Forslaget omfattet dog ikke alle betjenter ved de embeder, hvis kontorholdsgodtgjørelse i propositionen bragtes under revision. Departementet har nemlig antat, at reformen bør søkes skridtvis gjennemført, dels av hensyn til omkostningene, dels fordi det vil ha sine vanskeligheter at anorde samtlige betjentposter som faste, før man har den erfaring, som en delvis gjennemførelse av reformen vil gi. I henhold hertil blev departementets forslag bygget paa, at de av vedkommende embeder, som efter kontorholdets størrelse og forholdene i det hele findes betydelige nok til at burde utstyres

med statslønnet betjent, i almindelighet blir at tildele én saadan (1ste betjent) hver, og at der undtagelsesvis ved de største embedskontorer ansættes to (eller flere) statslønnede betjenter. Under hensyn hertil foreslog departementet paa grundlag av de ved nævnte rundskrivelse indhentede oplysninger oprettet i alt 112 statslønnede betjentstillinger, idet man for posternes fordeling paa de forskjellige lønsklasser væsentlig lot forholdene ved vedkommende embede være bestemmende. Herved var det departementets forutsætning, at de betjenter, som er ansat i de nuværende tilsvarende poster, forsaavidt ikke særlige grunde skulde tale derimot, uten konkurranse skal gaa over i vedkommende statslønnede stillinger, og ved fastsættelsen av deres løn inden den paagjældende klasse blev tat hensyn saavel til den løn, de nu oppebærer, som til tidligere tjenestetid. 19 aug.

Overensstemmende med indstilling fra Stortingets Gage- og Pensionskomité — som, forsterket med medlemmer av Justiskomitéen, har behandlet propositionen, forsaavidt angaar det i denne opstillede lønsregulativ for vedkommende betjenter (indst S. nr. 163 for 1911) — har Stortinget derefter den 2 juni d. a. fattet følgende beslutning:

»Regulativ for statslønnede betjenter ved embeder henhørende under Justisdepartementet og som omfattes av den almindelige revision av kontorholdsgodtgjørelserne i 1911, gjældende fra 1 juli 1911 indtil videre:

1ste lønsklasse: Kr. 1200,00 med 3 alderstillæg à kr. 200,00 efter 3, 6 og 10 aars tjeneste.

2den lønsklasse: Kr. 900,00 med 3 alderstillæg à kr. 150,00 efter samme tjenestetid.

3dje lønsklasse: Kr. 600,00 med 3 alderstillæg à kr. 100,00 efter samme tjenestetid.

Betjenter i samtlige 3 lønningsklasser med en samlet tjenestetid ved embedskontor av 20 aar og derover tilstaaes yderligere et ekstratillæg av kr. 200,00 aarlig.

Ved beregning saavel av de ordinære alderstillæg som av ekstratillægget kommer kun tjenestetid efter fyldt 18 aars alder i betragtning.

Arbeidstiden er 7 timer daglig med en ferie av mindst 14 dage, men betjenten maa under forbigaaende travelhet ved kontoret eller paa reise finde sig i, at arbeidstiden uten særskilt godtgjørelse forlænges eller efter omstændighetene henlægges til en anden tid end den ordinære.

Betjenten er forpligtet til at finde sig i, hvad der med hensyn til pensionsindskud og aldersgrænse maatte bli bestemt, og kan ikke uten departementets samtykke overta fast lønnet bierhverv.«

Gage- og Pensionskomiteen gjør i sin indstilling opmerksom paa, at der er forutsat almindelig konkurranse ved oprykning fra

19 aug. lavere til høiere lønsklasse, hvorfor der ikke er anordnet noget stigningsforhold i lønssatsene ved overgang fra lavere til høiere lønsklasse. Den forutsætter imidlertid, at en betjent ved oprykning aldrig stilles under ugunstigere lønningsforhold, men i tilfælde beholder sin tidligere løn uavkortet, indtil 1ste alderstillæg i høiere klasse er optjent, eller at han efter omstændighetene straks tilstaaes dette.

Om den øvrige del av propositionen er avgit indstilling av Stortingets justiskomité (indst. S. XXII C for 1911). Overensstemmende med denne indstilling har Stortinget den 2 august sidstleden bl. a. fattet følgende beslutning:

»Statslønnede embedskontorister ansættes av amtmanden efter indstilling av vedkommende embedsmand. Dersom amtmanden, efterat embedsmanden er git anledning til at uttale sig, ikke finder at kunne ansætte den indstillede, eller det gjælder ansættelse av en nær paarørende av embedsmanden, træffes avgjørelsen av departementet.

For grovere forseelser kan embedsmanden suspendere statslønnet betjent, men skal straks gi indberetning derom til amtmanden. Spørsmaal om avskedigelse avgjøres av amtmanden, men avgjørelsen kan av vedkommende paaankes til departementet.

For statsadvokatembedernes vedkommende træder riksadvokaten i amtmandens sted.

Statslønnet betjent kan med departementets samtykke opsiges med 3 maaneders varsel.

Alle ansættelser og avskedigelser av statslønnet betjent indberettes til departementet.«

Stortingets heromhandlede beslutninger er tilfølgetat ved kongelig resolution av 4 august d. a.

Angaaende spørsmaalet om, i hvilken utstrækning reformen nu skal søkes gjennemført, har Justiskomiteen sluttet sig til departementets opfatning, at det ikke vilde være hensigtsmæssig med én gang at ansætte samtlige betjenter som direkte statslønnede. Komiteen har opført i alt 113 statslønnede betjentstillinger, nemlig de samme 112, som departementet hadde opført, med tillæg av 1 betjentstilling, som departementet av grunde, som senere er faldt bort, ikke hadde medtat. Komiteen har derhos — foruten at foreta de ændringer, som er en følge av, at det vedtagne lønsregulativ adskiller sig fra det i propositionen foreslaaede med hensyn til »ekstratillægget« — efter væsentlig de samme principper, som blev lagt til grund for departementets forslag, foretat en del mindre betydelige forandringer dels ved at henføre betjentene til en anden lønsklasse end foreslaat, dels ved at ansætte alderstillæggene paa en noget anden maate.

Komiteen sees herved paa samme maate som departementet at være gaat ut fra et skjøn om, hvad der i ethvert enkelt til-

fælde efter forholdene i det hele er rimelig at opføre for dem av de nu ansatte betjenter, som er forutsat git adgang til at gaa over i statslønnet stilling ved vedkommende embede. Det vedtagne regulativs bestemmelser er saaledes ved overgangen til den nye ordning ikke uten videre lagt til grund ved beregningen av alderstillæg og ekstratillæg for vedkommende tidligere ansatte betjenter. 19 aug.

Med hensyn til nu ansatte betjenter, som skal overgaa til statslønnede, forutsætter komiteen likesom departementet, at kundgjørelse om vedkommende post vil være ufornøden undtagen i det tilfælde, at der ved kontoret ingen dertil skikket betjent skulde være. I saa fald antages posten at burde kundgjøres ledig med den for stillingen bestemte begynderløn. Komiteen forutsætter ogsaa, at det paasees, at den betjent, som utfører førstebetjentens arbeide, ikke uten fyldestgjørende grunde forbigaaes ved indstilling til ansættelse i statslønnet post.

Da de nu ansatte betjenter er opført med de alderstillæg, som findes at burde tildeles dem ved reformens gjennemførelse, forutsættes utgangspunktet for beregningen av mulige gjenstaaende almindelige tillæg at skulle være 1 juli d. a, fra hvilket tidspunkt Stortingets bevilgninger til den nye ordning er at regne. Som det fremgaar av stortingsbeslutningen av 2 juni d. a., kommer iøvrig ved beregningen av saavel de almindelige alderstillæg som »ekstratillægget« bare tjeneste efter det fyldte 18de aar i betragtning.

I anledning av det ikke sjelden forekommende forhold, at betjenten har kost og logi hos embedsmanden som en del av lønnen, bemerkes, at efter den nye ordning vil embedsmanden ikke like overfor de betjenter, hvis avlønning overtages av det offentlige, kunne stille som betingelse, at betjenten skal bo hos ham. Det maa saaledes helt og holdent bero paa betjenten selv, om han vil indgaa paa et saadant arrangement, og i tilfælde hvilken avkortning i lønnen skal finde sted.

I overensstemmelse med, hvad der er anført i propositionen bemerkes derhos, at embedsmandens kontorholdsgodtgjørelse (ɔ: det beløp, som utenfor de av det offentlige overtagne betjentlønninger er bevilget embedsmanden til bestridelse av kontorutgifter iøvrig) ikke er forutsat for nogen del at skulle kunne anvendes til lønstillæg for statslønnet betjent. Paa den anden side vil intet være til hinder for, at der av kontorholdsgodtgjørelsen tilstaaes saadan betjent godtgjørelse for ekstraarbeide utenfor den almindelige arbeidstid.

Forøvrig gjøres opmerksom paa, at mens kontorholdsgodtgjørelserne er forutsat at skulle gjælde indtil videre under forbehold av Stortingets revision senest om fem aar, er lønningene for de statslønnede betjenter bevilget for budgetterminen, og løns-

19 aug. beløpet er forsaavidt en anslagssum, som avgang blandt betjentene vil kunne foranledige, at enkelte lønninger ikke kommer til utgift med hele det opførte beløp. Man skal derfor anmode om, at der, til bruk for departementet ved utarbeidelsen av budgetforslagene, for eftertiden maa bli indsendt hertil i betimelig tid i forveien og senest inden utgangen av november meddelelse fra vedkommende embedsmænd, saafremt der i den derpaa følgende budgettermin (1 juli—30 juni) antages ved avgang eller paa anden maate at ville bli forandring i det for vedkommende statslønnede betjentpost tidligere bevilgede beløp. Departementet forutsætter forøvrig, at embedsmanden ved indtrædende ledighet i saadan stilling har opmerksomheten henvendt paa, om posten i det hele bør bibeholdes som tidligere, og i tilfælde av at en anden ordning antages at burde træffes, fremkommer med forslag derom, inden posten paany besættes fast.

Som anført er oprykning fra lavere til høiere lønsklasse forutsat først at skulle ske efter stedfundet konkurranse. Dette gjælder ogsaa i det tilfælde, at der ved samme embede er poster av forskjellig lønsklasse.

Departementet har bestemt, at naar der er indtraadt ledighet i en statslønnet betjentpost ved opsigelse eller av andre grunde, skal embedsmanden straks og uten at avvente det tidspunkt, da vedkommende betjent endelig fratræder posten, la indrykke bekjendtgjørelse 1 gang i »Norsk Kundgjørelsestidende« om ledighet i stillingen med fornøden lønsopgave — (den for vedkommende lønsklasse bestemte begynderløn og oplysning om alders- og ekstratillæggene) — med en ansøkningsfrist av 3 uker. Embedsmanden vil derefter snarest mulig efter fristens utløp ha at indsende de indkomne ansøkninger med bilag og en av ham utarbeidet fortegnelse over ansøkerne med opgave over deres alder og tidligere stillinger, hvorunder tjenestetid paa embedskontor, til amtmanden ledsaget av sin indstilling. I de tilfælde, hvor postens besættelse hører under departementet, blir de samme dokumenter at oversende til dette.

Ved ansættelsen blir det uttrykkelig at tilkjendegi vedkommende betjent, at han ansættes med en opsigelsesfrist av 3 maaneder, samt at han vil være forpligtet til at finde sig i, hvad der med hensyn til pensionsindskud og aldersgrænse maatte bli bestemt, og at han ikke uten departementets samtykke maa overta fast lønnet bi-erhverv.

Amtmandens indberetning til departementet om ansættelse av statslønnet betjent bør indeholde oplysning om betjentens fulde navn, fødselsaar, fødselsdag, fra hvilken tid han er ansat, hans samlede tjenestetid paa embedskontor (med nøiagtig angivelse av de forskjellige ansættelser og varigheten av disse), og om den av ham tidligere oppebaarne løn.

Statslønnet betjent som forflyttes til en stilling av samme lønsklasse, vil — i overensstemmelse med, hvad der efter det ovenanførte skal gjælde med hensyn til betjent, som rykker op fra lavere til høiere lønsklasse — ikke derved bli stillet under ugunstigere lønsforhold, men vil i tilfælde beholde de lønstillæg, som han oppebar i sin tidligere stilling. 19 aug.

Konstitution i ledighet i statslønnet betjentstilling utfærdiges av amtmanden. Hvis nogen ved vedkommende embedskontor ansat ikke statslønnet betjent konstitueres i stillingen, forutsættes det, at han ikke samtidig oppebærer løn av embedsmandens kontorholdsgodtgjørelse. Hvad der saaledes blir disponibelt av denne, vil være at anvende til anden kontorhjælp.

Sin aarlige ferie av mindst 14 dage skal de fastlønnede betjenter ha krav paa at faa samlet, og saavidt gjørlig henlagt til den tid, som de selv ønsker. Betjentene vil i denne tid selvfølgelig beholde sin løn uavkortet; mulige ekstra-utgifter, som maatte foranlediges av betjentens fravær paa ferie, maa utredes av kontorholdsgodtgjørelsen, saalænge ingen anden bevilgning haves dertil.

Med hensyn til forsikringspligt efter lov om sykeforsikring av 18 september 1909 bemerkes, at departementet er villig til overensstemmende med den praksis, som stadig har været befulgt ved forekommende sygdomstilfælde blandt Kristiania byrets justiskontor m. fl. embedskontorers betjenter, at sikre dem av de statslønnede betjenter, som er pligtige til sykeforsikring efter nævnte lov — betjenter, som har en aarlig indtægt av kr. 1 200,00 eller mindre paa landet eller av kr. 1 400,00 eller mindre i by — fuld løn i mindst 3 maaneder. Herved vil de være undtat fra forsikringspligten (lovens § 1, 2, a). Om foranstaaende skal man anmode vedkommende embedsmænd at tilstille kredssykekasserne underretning.

Angaaende de ikke statslønnede betjenters sykeforsikring efter nævnte lov henvises til departementets nedenstaaende rundskrivelse til amtmændene av 28 april 1911*).

---

*) Handels- og Industridepartementet har angaaende loven om sykeforsikringen av 18 september 1909 i skrivelse til dette departement av 15 december 1910 meddelt følgende:

»Man tillater sig herved at henlede det ærede departements opmerksomhet paa, at loven om sykeforsikring av 18 september 1909 træder i kraft 1 juli 1911.

Efter lovens § 1 omfatter forsikringspligten her i riket beskjæftigede lønsarbeidere samt betjenter i offentlig eller privat tjeneste naar de har fyldt 15 aar, forsaavidt deres arbeids- eller tjenesteforhold ikke ifølge forholdets natur eller ifølge avtale er indskrænket til kortere tid end 6 dage. Undtat fra forsikringspligten er dog bl. a. den, som alene eller sammen med ikke forsikringspligtig egtefælle har en aarlig indtægt av mer end kr. 1 200,00 paa landet eller kr.

19 aug. Som foran nævnt er de statslønnede betjenter efter det av Stortinget vedtagne lønsregulativ forpligtet til at finde sig i, hvad der med hensyn til pensionsindskud og aldersgrænse maatte bli bestemt.

Vedkommende stortingskomité har forsaavidt henholdt sig til departementets uttalelser.

Departementets forslag indeholdt herom følgende:

»Det er departementets forutsætning for det offentliges overtagelse av betjentlønningene, at betjentene i tilfælde overtar pligt til at gjøre indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd. Lignende bestemmelse er truffet for betjentene ved de embeder i Kristiania, hvor statslønning allerede er indført, jfr.

1400,00 i by, eller som for sygdomstilfælde er tilsikret fuld løn i mindst 3 maaneder (§ 1, 2, a) — samt den, som paa anden betryggende maate end i loven foreskrevet er sikret en syke-understøttelse, som maa ansees for mindst av samme værdi som understøttelse efter loven (§ 1, 2, c).

Ifølge § 40 skal der i enhver av rikets kommuner oprettes en offentlig sykekasse (kredssykekasse) eller, hvis kommunestyret finder det paakrævet, og Riksforsikringsanstalten dertil gir sit samtykke, flere saadanne kasser, og efter § 7 skal de efter loven forsikringspligtige personer være forsikret enten i vedkommende offentlige kredssykekasse eller i en overensstemmende med loven godkjendt privat eller kommunal sykekasse (se nedenfor).

§ 9 bestemmer, at naar en person ved tiltrædelse av et arbeids- eller tjenesteforhold hos en arbeidsgiver blir forsikringspligtig skal arbeidsgiveren, saafremt han ikke har vishet for, at forsikringspligten paa anden maate er eller blir opfyldt, indmelde vedkommende i kredssykekassen for den kreds, hvortil arbeidsstedet hører.

Indmeldelse til en kredssykekasse, ledsaget av oplysninger om indtægt m. v. efter en av Riksforsikringsanstalten fastsat formular blir at besørge snarest mulig, men senest inden 1 uke, efterat vedkommende har tiltraadt arbeidet eller tjenesten. Med hensyn til indmeldelse av de ved lovens ikrafttræden beskjæftigede forsikringspligtige personer vil departementet i begyndelsen av næste stortingssession foranledige fremsat en proposition om utfærdigelse av en fornøden tillægsbestemmelse til loven, da der, efter hvad Justisdepartementet underhaanden har uttalt, maaske kan reises tvil om de bestaaende lovreglers tilstrækkelighet forsaavidt. Paa samme maate og med samme frist som ovenfor nævnt har arbeidsgiveren at anmelde for vedkommende sykekasse, naar en forsikret person uttrær av hans tjeneste.

Efter § 14 blir de forsikrede efter sin indtægt at henføre under en av 4 i loven opstillede indtægtsklasser, og efter § 15 blir bl. a. præmierne at beregne i forhold til den i loven fastsatte midlere dagløn i vedkommende indtægtsklasse.

Angaaende forsikringens ydelser tillater man sig at henvise til lovens kap. V.

Med hensyn til forsikringspræmien fastsætter § 31, at dennes utredelse for de forsikringspligtige skal fordeles efter et nærmere forhold mellem den forsikringspligtige selv, staten, kommunen og arbeidsgiveren. Paa sidstnævnte falder 1/10 av præmien. Efter § 32 skal de præmie-andele, som falder paa et pligtig medlem og

resolutioner av 3 august 1897, 11 juli 1898 og 6 mai 1899. 19 aug.
Indskuddene er ved disse resolutioner for betjenter, hvis avlønning ikke overstiger kr. 1 200,00 aarlig, bestemt til kr. 4,00 maanedlig, for betjente med avlønning over kr. 1 200,00, men ikke over kr. 1 600,00, til kr. 6,00 og for betjenter med avlønning over kr. 1 600,00 til kr. 8,00 maanedlig. Det bemerkes, at indskuddene ikke berettiger til en viss paa forhaand beregnet pension, men at pensionens størrelse vil bero paa, til hvilket beløp enhver indskyters konto gjennem stedfundet forrentning og arvefald er vokset ved det tidspunkt, da indskyteren blir pensionsberettiget; — jfr. forøvrig hvad herom er anført i St. prp. nr. 55 for 1897 om indlemmelse i nævnte pensionskasse av betjentene ved Kri-

---

hans arbeidsgiver i sin helhet indbetales av arbeidsgiveren til nærmere bestemte tider. Den paa medlemmet faldende præmie-andel blir av arbeidsgiveren ved hver lønningstermin at avholde i arbeidslønnen.

Med hensyn til præmiens størrelse bemerkes, at den efter det ovenanførte vil variere efter de forskjellige indtægtsklasser, men at den av den departementale sykeforsikringskomité, hvis indstilling ligger til grund for loven, er beregnet at ville utgjøre gjennemsnitlig kr. 15,00 pr. forsikret pr. aar. Da denne beregning hviler paa et usikkert grundlag, idet bl. a. den foreliggende sygdomsstatistik har været mangelfuld, tør der maaske vise sig i virkeligheten at ville tiltrænges en gjennemsnitspræmie, som mere eller mindre avviker fra det nævnte beløp. Efter den nævnte beregning vil der saaledes paa arbeidsgiveren falde en gjennemsnitlig præmieandel stor kr. 1,50 pr. forsikret pr. aar.

Endelig skal man av lovens bestemmelser særlig henlede opmerksomheten paa lovens kap. IX, hvorefter brukskasser og andre private eller kommunale sykekasser paa visse nærmere betingelser kan træde istedenfor de offentlige kredssykekasser, naar de er godkjendt av Riksforsikringsanstalten. Ogsaa for de i saadanne kasser forsikrede personer skal arbeidsgiveren efter § 61 betale $^1/_{10}$ av den gjennemsnitlige præmie for hvert forsikringspligtig hos arbeidsgiveren beskjæftiget medlem, dog ikke over kr. 1,50 for hvert medlem.«

Under 10 april d. a. har Handels- og Industridepartementet endvidere tilskrevet dette departement saaledes:

»I forbindelse med skrivelse herfra av 15 december f. a. angaaende sykeforsikringslovens ikrafttræden skal man herved henlede det ærede departements opmerksomhet paa den under 1 ds. sanktionerte tillægslov til nævnte lov. Ifølge tillægslovens § 78 træder loven i kraft 3 juli d. a., med undtagelse bl. a. av § 9, hvis bestemmelser om anmeldelsespligt for tiltraadte arbeids- og tjenesteforhold m. v. træder i kraft 1 mai d. a., uanset at forsikringspligten først indtræder 3 juli. Personer, som 1 mai 1911 staar i saadant arbeids- eller tjenesteforhold, at dette efter loven vil medføre forsikringspligt, ansees som tiltraadt forholdet nævnte dag. Arbeids- eller tjenesteforhold, som er bestemt at skulle ophøre før 3 juli 1911, blir ikke at indmelde i kredssykekassen.

Efter disse bestemmelser sammenholdt med § 9, 5 blir saaledes anmeldelse om de den 1 mai bestaaende arbeidsforhold, som vil medføre forsikringspligt, at avgi til vedkommende kredssykekasse

19 aug. stiania byrets justiskontor. Det er derhos ved denne ordning forutsat, at betjentene tar avsked i alderen 65 à 70 aar. Departementet agter, om dets forslag til nye ansættelses- og lønsvilkaar for betjentene vinder bifald av Stortinget, at fremsætte proposition for dette om betjentenes indlemmelse i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd.«

Pensionskassens administrerende direktør har imidlertid i en paa foranledning hertil avgit uttalelse av 13 juli sidstleden bestemt fraraadet den omhandlede indlemmelse bl. a. under henvisning til, at statens pensionsvæsen i en ikke fjern fremtid maa antages at ville bli helt omordnet. Da de vedtagne lønninger imidlertid er fastsat under forutsætning av, at vedkommende tjenestemænd skal gjøre indskud i Pensionskassen, antar direktøren, at disse tjenestemænd bør paalægges at betale visse indskud. Indtil videre bør, uttaler direktøren, disse indskud indsættes i bank paa tjenestemandens navn, hvorefter den opsamlede kapital blir at overføre til vedkommende pensionskasse, saasnart endelig ordning har fundet sted. Videre bør der træffes bestemmelse om kapitalens anvendelse for det tilfælde, at tjenestemanden forlater statens tjeneste, før indlemmelse i nogen pensionskasse har fundet sted. Herom har direktøren nærmere uttalt sig.

Departementet har efter dette trodd foreløbig ikke at burde foranledige fremsat proposition om betjentenes indlemmelse i

---

inden 8 mai, saafremt de ikke er bestemt at skulle ophøre før 3 juli.

Tvistigheter om forsikringspligten kan indbringes for de kommunale nævnder, som omhandles i § 66. Bestemmelserne i denne § er ved tillægsloven likeledes sat i kraft fra 1 mai d. a.«

Ved at meddele foranstaaende underretning for amtmanden og til videre kundgjørelse for de embedsmænd i Deres distrikt (sorterende under nærværende departement), som har underordnet kontorpersonale, skal man samtidig anmode amtmanden og de nævnte embedsmænd om at foreta, hvad der efter loven paahviler arbeidsgiveren. Departementet vil herunder særlig henlede opmerksomheten paa, at det paasees, at der foregaar

a) indmeldelse av vedkommende forsikringspligtige i kredssykekassen ved arbeidets eller tjenesteforholdets tiltrædelse,

b) anmeldelse for vedkommende sykekasse, naar en forsikret person uttræder av tjenesten,

c) indbetaling av præmie-andele, som falder paa pligtig medlem av sykekassen og arbeidsgiveren, samt avholdelse av den paa medlemmet faldende præmie-andel i lønnen ved hver lønningstermin.

Forsaavidt en embedsmand benytter betjenter eller bud, som samtidig har lønnet stilling andetsteds, henvises han til bestemmelsen i lovens § 32, 3, hvorefter enhver av arbeidsgiverne er ansvarlig for den hele præmie.

Den paa embedsmanden faldende andel av de her omhandlede præmier, hvilken andel efter det oplyste antagelig vil bli ca. kr. 1,50 pr. betjent pr. aar, blir at utrede av den embedsmanden tilstaaede kontorholdsgodtgjørelse.«

Pensionskassen for Statens Tjenestemænd og vil senere træffe 19 aug.
nærmere bestemmelse om, hvorledes der bliver at forholde med hensyn til betjentenes indskudspligt.

De statslønnede betjenter vil, naar den nye ordning er gjennemført, faa sine lønninger utbetalt direkte fra det offentliges oppebørselsbetjent.

Idet departementet — under henvisning forøvrig til en særskilt skrivelse til amtmanden angaaende størrelsen av de for de enkelte embeder bevilgede betjentlønninger og kontorholdsgodtgjørelser — meddeler foranstaaende til underretning og videre kundgjørelse for vedkommende embedsmænd og betjenter, som er forutsat at skulle overgaa i statslønnet stilling, skal departementet endvidere bede vedkommende tjenestemænds opmerksomhed henledet paa følgende:

Stortingets justiskomité har i ovennævnte indst. S XXII C for 1911 uttalt, at det er komiteens bestemte forutsætning, at naar der er bevilget løn til edsvoren fuldmægtig, skal fuldmægtig ogsaa holdes. Likeledes er det komiteens forutsætning, at embedsmanden staar frit i anvendelsen av, hvad der bevilges til kontorhjælp utenfor den direkte statslønnede, dog saaledes, at det til betjenter opførte beløp forutsættes i regelen at komme disse uavkortet tilgode.

Komiteen har derhos fundet føie til at henstille til departementet at føre indseende med, at den nuværende ordning med lokalegodtgjørelse, som tilfalder embedsmanden (sportellovens § 160, jfr. § 161), ikke leder til misbruk ved at forretninger i altfor stor utstrækning henlægges til kontoret, eller ved at forretningene unødig opstykkes.

Efter forutsætningene for den paa Justisdepartementets civile budget opførte bevilgning til utgifter til telefon til forskjellige embedsmænd har der hittil været forholdt saaledes, at utlægget til den aarlige telefonkontingent først refunderes ved utgangen av hvert kalenderaar mot legitimation for, at kontorholdsgodtgjørelsen, i tilfælde med tillæg av reserverte sportler, har været utilstrækkelig til foruten de ordinære kontorutgifter ogsaa at dække denne utgift. Efter forslag av departementet har imidlertid Stortinget iaar ved behandlingen av justisbudgettet samtykket i, at der for fremtiden forholdes saaledes, at vedkommende embedsmand mot indsendelse av behørige legitimationer erholder utlæg av heromhandlede art refundert uten hensyn til kontorholdsgodtgjørelsens utilstrækkelighet.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nede- 19 aug.
nes amt, hvori uttales, at departementet antar, at en ligningskommission eller takstmænd, opnævnt av herredsstyret (jfr. departementets skrivelse av 2 juli 1903, indtat i Lovtidenden og i Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet nr. 8) ikke er

19 aug. berettiget til mot vedkommende eiers protest at foreta tælling og maaling av trærne i en skog.

21 aug. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvorefter ifølge meddelelse fra den Nederlandske Legation har Sverige ratifisert overenskomst nr. X, undertegnet paa den 2den internationale fredskonferanse i Haag, om anvendelse paa sjøkrig av grundsætningene i Genf-konventionen.

Meddelelse om ratifikationen er kommet den Nederlandske Regjering i hænde 13 juli d. a.

21 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Tromsø, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At der fra Bergs jordmordistrikt i Tromsø amt utskilles et nyt distrikt — Mefjord distrikt — omfattende den del av Berg herred, som ligger nordenfor Trælen.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

21 aug. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til Finansdepartementet om, at en gigtsmørelse, »W Stones oljer« maa betragtes som et arkanum, og at varens salg ved auktion antagelig vil komme i strid med handelslovens §§ 26 og 27 og plakat av 29 august 1908 A.

22 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av verkseier Nils Berg ved testamente av 22 december 1896 (med tillæg av 13 juni 1904) oprettede »Verkseier Nils Bergs legat til fordel for arbeidere og arbeideres efterlatte i Østre Bærum« og paa de for dette legat under 20 juni 1911 utfærdigede vedtægter.

22 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til verkseier Nils Bergs testamentariske bestemmelse av 3 mai 1911, sammenholdt med hans testamente av 22 december 1896 med tillæg av 13 juni 1904 oprettede »Verkseier Nils Bergs legat til praktisk utdannelse av unge mænd og kvinder av Østre Bærum« og paa de for dette legat under 20 juni 1911 utfærdigede vedtægter.

22 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til gavebrev av 21 mars 1911 oprettede »Borgestadholmens Kvindeforenings fond« til hjælp for fattige, syke og andre trængende inden Borgestads skolekreds og paa de for dette legat under 21 juli 1911 utfærdigede vedtægter.

22 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Elisabeth Smith Hedberg ved testamente av 5 december 1907 oprettede »Elisabeth Smith Hedbergs

legat« til fordel for værdige trængende i Bergen og paa den for dette legat under 30 juni 1911 utfærdigede fundas. 22 aug.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Anne Sjølie i henhold til hendes avdøde mands ønske oprettede »S. P. Sjølie og hustrus legat« til tuberkulosens bekjæmpelse inden Aamots herred, Hedemarkens amt, og paa de for dette legat under 3 september 1910 utfærdigede statutter. 22 aug.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Kristians amt, hvori uttales, at et stevnevidne i henhold til sportellovens § 115 antages at kunne kræve lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse for forkyndelse av stevning i en subsidiært privat straffesak utredet av statskassen, uanset hvilken avtale partene ved sakens forlik sig imellem maatte ha truffet angaaende omkostningenes utredelse. Spørsmaalet om, hvorvidt saksøkeren eller indstevnte eller begge parter pligter at erstatte det offentlige de omhandlede omkostninger, antages i tilfælde av tvist angaaende forlikets forstaaelse i dette punkt at kunne indbringes for vedkommende ret i henhold til straffeproceslovens § 458. 23 aug.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver angaaende spørsmaalet om, hvorledes gebyr skulde beregnes for tinglæsning av to paategninger paa et skiftebrev, hvorved vedkommende arvinger, der ifølge skiftebrevet var git panteretsutlæg i fast eiendom, erklærer, at de for sin panteret viker prioritet for et hypoteklaan. Skiftebrevet var ikke tinglæst, hvorimot der tidligere var tinglæst en særskilt ekstrakt av skifteopgjøret, forsaavidt angik panteretsutlæggene i den faste eiendom. 23 aug.

Departementet uttaler, at det antar, at der for tinglæsning av de omhandlede paategninger maa bli at beregne gebyr efter sportellovens § 48 b med kr. 3,00 for hver paategning.

Kongelig resolution*), hvorefter kongelig resolution av 6 april 1872, hvorved det i medhold av ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, sidste del, indtil videre blev tillatt, at Trondhjems bymark indtil en avstand av 500 alen fra grænsen for bygningslovens virkekreds, saaledes som denne grænse var bestemt ved kongelige resolutioner av 31 juli 1846 og 2 februar 1867, blev med hensyn til de i nævnte lov givne bestemmelser i det hele at betragte, som om den tilhørte det tilstøtende landdistrikt, ophæves 6 — seks — maaneder fra idag. 25 aug.

*) Bekjendtgj. 28 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

25 aug. **Kongelig resolution***), hvorved meddeles approbation i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 paa den av herredsstyret for Viktens herred iNordre Trondhjems amt under 8 mai 1911 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring.

25 aug. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Modums herred i Buskeruds amt under 21 juli 1911 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet under 9 mars 1887 approberte sundhetsforskrifter.

25 aug. **Kongelig resolution****), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for følgende 7 herreder indtil videre til 100 ha.:

Ømarks	herred,	Smaalenene	amt,
Varteigs	do.,	do.	do.,
Nes	do.,	Akershus	do.,
Opdals	do.,	Buskeruds	do.,
Søndre Frons	do.,	Kristians	do.,
Hølandets	do.,	Søndre Trondhjems	amt og
Klingens	do.,	Nordre do.	do.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

25 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved de av Tromsø amtsting ved beslutning av 28 juni 1911 godkjendte vedtægter for benyttelse av motorvogner paa offentlige veier inden Tromsø amt stadfæstes i henhold til lov om veivæsenet av 15 september 1851 § 58, 3dje avdeling, kfr. lov av 6 juli 1892, som gjældende indtil videre — dog med en enkelt forandring.

25 aug. **Kongelig resolution**†), hvorved bestemmes:

I. I henhold til lov om veivæsenet av 15 september 1851 § 58, 3dje avdeling, kfr. lov av 6 juli 1892, meddeles stadfæstelse paa den av Romsdals amtsting ved beslutning av 16 juni 1911 vedtagne ændring i de

---

*) Bekjendtgj. 28 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
**) Bekjendtgj. 28 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor den approberte beslutning er indtat.
***) Bekjendtgj. 28 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor de approberte vedtægter er indtat.
†) Bekjendtgj. 28 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor tillægget er indtat.

ved kongelig resolution av 30 januar 1904 approberte vedtægter for benyttelse av motorvogner paa amtets offentlige veier, hvorefter bestemmelsen i vedtægtenes § 15, 2det punktum, der kræver en alder av 25 aar for at kunne erholde tilladelse til at kjøre motorvogner, bestemt for offentlig passagertrafik, gives et tillæg. 25 aug.

II. Foranstaaende bestemmelse, der stadfæstes som gjældende indtil videre, træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Laksevaags bygningsrepræsentantskap i møte den 7 august 1911 fattede beslutning angaaende anvendelse av flat av Departementet for de Offentlige Arbeider godkjendt taksten. 25 aug.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov om bygningsvæsenet av 17 juni 1869 § 1, lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 88 og lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 65 og 66 bestemmes: 25 aug.

1. At den almindelige bygningslovgivning skal være gjældende for Torp og Moum m. v. i Borge herred, Smaalenene amt, inden de av herredsstyret i møte den 1 oktober 1908 vedtagne grænser.
2. At strøket overgaar til særskilt kommune i bygningsvæsenets anliggender.
3. At Torp brandkommune i Borge herred utvides til at omfatte det samme strøk som nævnte bygningskommune.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av § 15 i lov om Styret for det Industrielle Retsvern av 2 juli 1910 meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende utkast til forskrifter angaaende sammensætningen av og forretningsordenen ved styrets anden avdeling: 25 aug.

Utkast til forskrifter om sammensætningen av og forretningsordenen ved anden avdeling i Styret for det Industrielle Retsvern.

I.

Der beskikkes 2 retskyndige medlemmer med varamænd. Det ene av disse medlemmer beskikkes til varamand for formanden.

---

*) Bekjendtgj. 28 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
**) Bekjendtgj. 28 aug i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor strøkets grænser er indtat.

25 aug. Der beskikkes 10 tekniske medlemmer med 5 varamænd, videre 2 handelskyndige og 2 haandverkskyndige eller industrikyndige medlemmer, samtlige med varamænd.

II.

Der fastsættes en foreløbig inddeling av hovedfeltene av teknik og industri (paa grundlag av den av styret brukte klasseinddeling). Der opsættes en liste over utvalg til behandling av de saker, som falder indenfor hver saadan samling av klasser.

III.

Der fastsættes en foreløbig fordeling av de forskjellige klasser (underklasser eller grupper) mellem de beskikkede medlemmer, efter vedkommendes fagkyndighet.

Et medlem har at indtræde i utvalg til behandling av saker tilhørende de ham overdragne klasser (underklasser eller grupper). Desuten kan han opnævnes som medlem av andre utvalg.

I tvilstilfælde avgjør formanden, hvilke tekniske medlemmer skal indtræde i utvalget.

Saker i henhold til patentlovens § 10 forelægges Kongen til beskikkelse av tekniske medlemmer i fornødent antal.

IV.

Formanden opnævner, naar en sak er indkommet, to referenter, en retskyndig og en teknisk, og overgir saken efter dens art til et av disse medlemmer eller til begge, til forberedelse for utvalgets avgjørelse.

Alt hvad der foretages, før en sak skal avgjøres av utvalget, bestemmes av et arbeidsutvalg, bestaaende av formanden og de to referenter, efter forslag av den av disse, til hvem saken er overgit. Dog har det samlede utvalg at avgjøre spørsmaalet om tilkaldelse av særlige sakkyndige til raadslagning.

I tvilsmaal kan enhver av arbeidsutvalgets medlemmer forlange saken forelagt det samlede utvalg.

Avgivelse av mundtlig forklaring kan ske for arbeidsutvalget. Protokol føres herover.

V.

Naar arbeidsutvalget finder, at saken bør forelægges det samlede utvalg, sker meddelelse til de øvrige medlemmer, at saken vil bli fremlagt i et møte til nærmere i meddelelsen fastsat tid. Sakens dokumenter utlægges samtidig i styret, for at utvalgets medlemmer kan gjøre sig bekjendt med samme.

I utvalgets møte foredrages saken av den referent, hvem den er overgit.

VI. 25 aug.

Anden avdelings avgjørelse med begrundelse tilstilles straks de i saken interesserte parter.

Naar avgjørelsen eller dens begrundelse ikke længere kan forandres, blir den at meddele første avdeling, samt, forsaavidt den gjælder sak, som har været utlagt til almindelig eftersyn, at offentliggjøre i »Norsk Tidende for det Industrielle Retsvern«. Hvorvidt og i hvad omfang offentliggjørelse skal ske av en avgjørelse vedkommende en sak, som ikke har været utlagt til almindelig eftersyn, avgjøres av styrets chef.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa det av Sunnelvens herredsstyre i møter den 18 januar og 11 juli 1911 vedtagne takstregulativ for benyttelse av kommunens brygger ved Hellesylt og Marok. 25 aug.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 30 juni 1911 vedtagne forandringer i § 21 i den for Follo løsøre-brandassuranseforening ved høieste resolution av 20 september 1889 approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 25 aug

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 25 januar 1911 vedtagne forandring i § 4 i den for Hetlands gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre, besætning og avling ved høieste resolution av 21 mai 1897, jfr. Kronprinsregentens resolution av 14 mars 1905, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 25 aug.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa det av vedkommende grundlæggere i møte den 25 mars 1911 vedtagne utkast til plan for en ny sparebank, der under navn av Hellelands sparebank agtes oprettet inden Hellelands herred, Stavangers amt. 25 aug.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Selvhjælpskassen i Øvre Svatsums skolekreds til fordel for fattige folkeskolebarn«, oprettet ved anonym gave ifølge gavebrev av 14 december 1879 med senere tilkomne gaver og renter og paa dens under 31 juli 1911 utfærdigede statutter. 26 aug.

26 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahl ved testamente av 8 oktober 1907 oprettede »Folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahls legat til trængende elever ved Sogndals folkehøiskole« og paa de for dette legat under 25 april 1911 utfærdigede statutter.

28 aug. **Skrivelse** fra Generaljurisdiktionen til hæren:

Foranlediget ved indtruffet tilfælde har Generaljurisdiktionen gjennem Forsvarsdepartementet utbedt sig Justisdepartementets uttalelse angaaende forstaaelsen av den militære straffelovs § 30, 2det led med hensyn til spørsmaalet om avbrytelse av den for disciplinærforseelser bestemte forældelse.

Justisdepartementet har i den anledning under 3 juli sidstleden uttalt som sin opfatning, »at den militære straffelovs § 30 maa forstaaes strengt efter ordene, og at forældelsens løp derfor alene avbrytes overensstemmende med den borgerlige straffelovs § 70, 1., jfr. den militære straffeproceslovs § 75«.

29 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Bratsberg, hvori meddeles, at det ikke finder at ha adgang til at ophæve en av amtmanden utfærdiget separationsbevilling. Samtidig uttaler departementet som sin opfatning, at der ikke bør meddeles separationsbevilling i henhold til skilsmisselovens § 1, medmindre der fra begge egtefæller foreligger uttrykkelig begjæring om saadan bevilling.

1 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Ømarks herred, Smaalenene amt, under 24 april og 4 august 1911 fattede beslutning om politivedtægter, som skal træde i stedet for de ved kongelig resolution av 27 august 1909 stadfæstede vedtægter for herredet angaaende adgang til at gi offentlige forestillinger og i stedet for de ved kongelig resolution av 31 august 1895 stadfæstede politivedtægter for det daværende Aremarks herred, hvorfra Ømarks herred er utskilt ved kongelig resolution av 6 december 1902.

1 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa

---

*) Bekjendtgj. 2 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 2 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor den approberte beslutning er indtat.

den av herredsstyret for Frænens herred i Romsdals amt i møter 28 januar og 18 juli 1910 fattede beslutning om almindelige sundhetsforskrifter for heredet og om anmeldelsespligt, naar tuberkuløse syke forandrer bopæl — dog med en enkelt forandring. 1 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved approbation meddeles i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 paa den av herredsstyret for Nordre Frons herred, Kristians amt, under 5 august 1911 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring. 1 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vestby herred i Akershus amt under 4 juli 1911 fattede beslutning om et tillæg til § XI i de for herredet under 16 april 1909 approberte forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet. 1 septbr.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 2 i lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 meddeles approbation paa en av Lunners herredsstyre, Kristians amt, under 5 august 1911 fattet beslutning, hvorefter hund, som i Lunners herred i den tid, da bofæ holdes paa havn, findes streifende om uten ledsager i havnegang utenfor indmarken, kan efter foranstaltning av grundeieren eller nogen i strækningen havneberettiget optages, eller, hvis hunden tidligere har været optat, og der er fremgaat overensstemmende med § 4 i nævnte lov, dræpes paa stedet. 1 septbr.

Kongelig resolution***), hvorved kongelig resolution av 19 august 1897 om kontrolfrihet i Kristiania for det av den kommunale kjøtkontrolør i Stavanger undersøkte og stemplede og til Kristiania utførte kjøt paany sættes i kraft som gjældende fra idag og indtil videre. 1 septbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 1 septbr.

1. I den tid, som vil medgaa til restaurering av Aasnes Finskog (Gretviken) annekskirke i Aas-

*) Bekjendtdj. 2 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor den approberte beslutning er indtat.

**) Bekjendtgj. 2 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor tillægget er indtat.

***) Bekjendtgj. 2 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

1 septbr. nes prestegjeld, Hamars stift, tillates der avholdt gudstjeneste og kirkelige forretninger for menigheten i Bakkens skolehus i nævnte sogn paa betingelse av, at der foretages de av statens bygningsinspektør foreslaaede sikkerhetsforanstaltninger, at lokalet forsynes med den nødvendige kirkelige indredning, og at det ved dets første benyttelse i det nævnte øiemed indvies med en passende tale av sognepresten.

2. I det samme tidsrum tillates der avholdt indtil 8 søndagsbibellæsninger avvekslende i Gretvikens og i Kilens skolehus istedenfor høimesseguds-tjeneste for Gretvikens sogn, og den aarlige konfirmation for sognet tillates avholdt en søndag i Gjesaasens annekskirke i Aasnes prestegjeld — alt efter Hamars biskops nærmere bestemmelse med hensyn til tiden.

1 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved den av Finansdepartementet paa Kongsbergs Sølvverks vegne foreslaaede forhøielse av den kaldskapellanen i Kongsberg tilkommende husleiegodtgjørelse av sølvverket fra kr. 400,00 til kr. 600,00 aarlig fra 1 juli 1911 at regne godkjendes som gjældende indtil videre i henhold til § 29 i lov av 14 juli 1897 om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning.

1 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av

---

[1]) Se St.prp. nr. 73. Indst. S nr. LV, St.tid., forh. i Stort. side 2701—2702.

Den godkjendte plan er saalydende:

§ 1. Norges Geografiske Opmaaling har som formaal at utføre alle arbeider vedkommende landets kartverker — saavel land- som sjøkarter — at utgi disse, samt officielle farvandsbeskrivelser og underretninger for sjøfarende, og tillike at besørge landets topografiske beskrivelse. Endvidere besørger opmaalingen den for en eventuel økonomisk opmaaling fornødne triangulering m. v.

Opmaalingen staar direkte under Forsvarsdepartementet.

§ 2. I spidsen for opmaalingen staar en direktør, hvorunder hører bibliotek, regnskapsførsel og kartsalg m. m. Opmaalingens virksomhet forøvrig fordeles paa følgende avdelinger:

1. Den geodætiske avdeling — astronomiske og trigonometriske arbeider, basismaalinger, præcisionsnivellement, vandstandsobservationer m. v.
2. Den topografiske avdeling — topografisk kartlægning, landkarternes redaktion, revision og à jourhold, utarbeidelse av landets topografiske beskrivelse m. v.
3. Gravyre- og karttrykningsavdeling — de tekniske kartarbeider, tegning, algrafi, kobberstik, litografi, trykning m. v.
4. Den fotografiske avdeling, karternes fotografering, heliogravyre, galvanoplastik m. v.
5. Generalstabens topografiske avdeling, ved hvilken specielt utføres de militære maalinger og rekognosceringer, og hvis personel iøvrig anvendes ved opmaalingens virksomhet efter di-

14 august 1911 angaaende plan for Norges Geografiske Opmaaling befales tat tilfølge. 1 septbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til Victor Gerards gavebrev av 23 februar 1906 og erklæring av 16 januar 1911 samt Jens Skougaards gavebrev av 15 mars 1911 oprettede »Victor Gerards Legat« til gamlehjemmet »Clarks Minde« i Langesund og paa de for dette legat under 22 mai og 4 august 1911 vedtagne statutter. 1 septbr.

Regler*) for jagt og fangst i Skjaaks bygde-almenning, approbert av Landbruksdepartementet 2 september 1911. 2 septbr.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til amtmændene: 2 septbr.

Fra forskjellige domstole, specielt Høiesteret, har departementet i den senere tid temmelig hyppig mottat indberetning i

---

rektørens nærmere bestemmelse i den utstrækning deres tjeneste Generalstaben tillater.

6. »Norges sjøkartverk«, der har at utføre alle arbeider vedkommende sjøkarternes optagelse, utarbeidelse og ajourhold m. v., og i alt, hvad der angaar de for disse karters utgivelse fornødne tekniske arbeider samt den indre tjenesteorden ved kontorerne, er underlagt opmaalingens direktør.

§ 3. Opmaalingen har følgende faste personel:

1 direktør.
2 avdelingschefer, officerer i distriktstjeneste.
2 do., civile avdelingschefer.
1 chef for Norges sjøkartverk.
13 geodæter og topografer, hvorav 1 sekretær ved hovedkontoret — officer i distriktstjeneste.
5 hydrografer, marineofficerer i tjeneste eller vernepligtige.
1 regnskapsfører.
1 bestyrer av kartsalget.
4 assistenter (ved hovedkontoret 1ste, 2den og 3dje avdeling, underofficerer, der føres overtallige ved sit regiment).
1 assistent ved sjømaalingen, marineunderofficer.

Personel forøvrig i den utstrækning, som bestemmes ved givne bevilgninger.

Ogsaa civile personer kan gives ansættelse foruten som avdelingschefer som geodæter, topografer og hydrografer, naar den for saadan ansættelse fornødne bevilgning er git.

Personalet ved generalstabens topografiske avdeling:

1 avdelingschef, garnisonerende.
1 kaptein do.
2 adjointer do.
3 aspiranter, indbeordret.
1 stabsfanejunker, garnisonerende.

§ 4. Som direktør ansættes en officer, der har tjenstgjort i opmaalingen. Han ansættes ved kongelig resolution, idet han stilles surnumerær i sit vaaben.

*) Bekjendtgj. 9 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor reglene er indtat.

2 septbr. henhold til sportellovens § 176 angaaende tjenestemænds undlatelse av at iagtta forskriftene i nævnte lovs § 174, idet navnlig aktutskrifter dels ganske mangler paategning om, hvad der for vedkommende forretning er betalt eller skal betales, eller om at ingen betaling skal erlægges, dels kun bærer paategning om, hvad der er betalt av den part, som har rekvirert akten, likesom undertiden underskrift mangler under paategningen om sportelberegningen.

Likeledes har departementet oftere mottat indberetning om, at forskriftene i lov nr. 2 av 11 april 1885 §§ 4, 5 og 7, hvorefter hvert enkelt stempelmerke skal kasseres nøiagtig overensstemmende med lovens forskrifter, ikke overholdes, idet vedkommende navn eller stempelavtryk urettelig anbringes over flere merker underett.

I anledning herav skal departementet bede de inden amtmandens embedsdistrikt ansatte sorenskrivere, skifteforvaltere, auktionsforvaltere, byskrivere, byfogder, fogder, magistrater, retsskrivere, lensmænd og forlikskommissærer indskjærpet nøie at befølge forskriftene i ovennævnte love, sportellovens § 174 og lov av 11 april 1885 §§ 4 og 5.

---

§ 5. Cheferne for opmaalingens 1ste og 2den avdeling samt chefen for sjømaalingen vælges blandt dem, der har tjenstgjort i vedkommende avdeling av opmaalingen. Forsaavidt de er faste officerer, beordres de av Forsvarsdepartementet efter forslag av direktøren, men forblir samtidig staaende i tjeneste i arméen (marinen). Som aldersgrænse for cheferne for opmaalingens 2 første avdelinger og chefen for sjøkartverket gjælder den for deres grad bestemte.

§ 6. Opmaalingens geodæter, topografer og hydrografer antages av Forsvarsdepartementet efter forslag av direktøren og efter at kommanderende general (admiral) er git anledning til at uttale sig om, hvorvidt militære hensyn maatte være til hinder for antagelsen.

De vælges blandt officerer, der under mindst 2 somres markarbeide har vist sig skikket for opmaalingstjenesten.

§ 7. Regnskapsføreren og bestyreren av kartsalget ansættes av Forsvarsdepartementet efter forslag av direktøren. De vælges fortrinsvis blandt aktive eller pensionerte officerer, der har tjenstgjort i opmaalingen og er i besiddelse av fornøden færdighet i regnskapsvæsen.

De skal stille betryggende sikkerhet for et beløp, hvis størrelse fastsættes av Forsvarsdepartementet.

§ 8. Alle andre faste poster i opmaalingen besættes av Forsvarsdepartementet efter forslag av direktøren — med undtagelse av gravør-, litograf- og karttegnerelever, trykkeriassistenter, falsersker og dagarbeider, der antages av direktøren.

Opsigelsesfristen fastsættes i de for de forskjellige funktionærer utfærdigede ansættelsesdokumenter og saaledes, at fastsat opsigelsesfrist bortfalder, naar opsigelsen er begrundet i slet forhold eller i væsentlig forgaaelse mot gjældende bestemmelser.

§ 9. Forholdet til Norges geografiske kommission, til Norges sjøkartverk og til generalstabens topografiske avdeling fastsættes ved kongelig resolution.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Moss vergeraads for- 4 septbr.
mand hvori departementet uttaler, at man er enig med formanden i, at et vergeraad efter omstændighetene kan undlate at træffe forføininger med hensyn til et barn, naar vedkommende forældre allerede har iverksat saadanne foranstaltninger, som vergeraadet i det givne tilfælde selv vilde ha bragt til anvendelse like over for barnet, eller andre likesaa hensigtsmæssige forføininger.

Departementet antar, at der ikke kan være noget til hinder for, at fuldbyrdelsen av en vergeraadsbeslutning om et barns fjernelse fra hjemmet kan utstaa nogen tid for at forsøke, om forholdene i hjemmet eller vedkommende barns opførsel skulde bedre sig.

Efter ordlyden av § 3 i lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 antar departementet, at den i §en omhandlede advarsel og formaning bør tildeles i vergeraadsmøtet. Forsaavidt særlige omstændigheter maatte gjøre det ønskelig, og vergeraadet derom maatte fatte beslutning, kan der dog ikke være noget til hinder for, at advarselen og formaningen tildeles av formanden i enrum.

Endelig meddeles, at departementet antar, at vergeraadet ikke ved skriftlig votering kan fatte beslutning om forholdsregler, som blir at træffe med hensyn til forsømte barn, saasom om anbringelsesmaaten, tildeling av advarsel m. v. Loven forutsætter nemlig sakernes mundtlige behandling i vergeraadet. Skriftlig behandling bør alene indskrænke sig til tilfælde omfattende iverksættelsen av vergeraadets allerede trufne bestemmelser, f. eks. godkjendelse av valg av familie i henhold til lovens § 22.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 5 septbr.
det av godseier Herman Wedel-Jarlsberg og hustru Mathilde Wedel-Jarlsberg, født Meyer, oprettede »Godseier Herman Wedel-Jarlsberg og Hustrus Legat til Tuberkulosens bekjæmpelse i Akers herred« og paa de for dette legat under 24 mars og 12 august 1911 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 5 septbr.
det av kjøbmand Carl Stousland oprettede »Kjøbmand Carl Stouslands Legat« til »Den norske Handelsstands Understøttelsesforening« og paa de for dette legat under 21 juni 1911 utfærdigede lovbestemmelser.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 7 septbr.
Medicinaldirektøren har meddelt departementet, at han gjennem den farmaceutiske visitators indberetninger har bragt i erfaring, at flere distriktslæger har anset det for overflødig at

7 septbr. foreta den aarlige visitation av de inden deres distrikt beliggende apotek, efterat der er ansat en offentlig apotekvisitator.

Efter henstilling fra medicinaldirektøren skal departementet bede samtlige embedslæger inden amtmandens embedsdistrikt gjort opmerksom paa, at deres visitationspligt ikke er ophævet.

Efterat der er ansat en farmaceutisk visitator for det hele land, kan det dog ikke længer ansees paakrævet, at distriktslægerne foretar en saa detaljert visitation, som det i 1896 utfærdigede cirkulære forutsætter. Lægernes aarlige visitation bør væsentlig gaa ut paa:

at forvisse sig om, at de av den farmaceutiske visitator paapekte feil og mangler er rettet,

at paase, at der haandhæves den fornødne orden og renlighet saavel i lokalerne som i skap og gjemmer, og at flasker og beholdere er rene og i ordentlig stand,

at efterse giftprotokollerne og giftattesterne samt lærlingernes laboratoriejournal og herbarium,

at forvisse sig om, at apoteket er forsynt med det fornødne personale.

Ved de visitationer, som ifølge cirkulæret av 1 juni 1896 skal foretages av embedslægen efter nyoprettelse, flytning eller reparation av et apotek, samt naar et saadant er overtat av en ny indehaver, bør derimot nævnte cirkulære fremdeles saavidt mulig i sin helhet lægges til grund.

8 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved den av Tinns herredsstyre under 28 april og 19 august 1911 besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Dals sogn, Tinns herred, stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre.

8 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved bl. a. i henhold til § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 anordnes, at der skal oprettes et havnestyre for uthavnen Berlevaag i Tanens herred, Finmarkens amt, og at det havnestyret underlagte omraade skal begrænses av en ret linje fra det høieste punkt av Svartoksholmen til det vestligste punkt av Svartoksen og videre av en ret linje fra det østligste punkt av denne over merkesøilen utenfor til Revnes.

8 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes, at den av Meløy herredsstyre i møte den 13 mai 1911 bevilgede skyss- og natteholdsgodtgjørelse av kr. 140,00 aarlig til sogne-

---

*) Bekjendtgj. 9 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

presten i Meløy prestegjeld i Tromsø stift paa hans aarlige reiser til Fore kapel i nævnte prestegjeld godkjendes som gjældende indtil videre. 8 septbr.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 bestemmes, at den ved kongelig resolution av 16 juli 1907 stadfæstede plan for et sikkerhetsfond ved Aktieselskapet Vesterdalens Kobbergrubers Verk i Næverfjord i Kvalsunds herred skal gjælde som plan for det sikkerhetsfond, som fra oktober 1908 har været opsamlet og fremdeles blir at opsamle ved Porsa Kobbergrubers Verk i samme herred. 8 septbr.

Kongelig resolution, hvorved den videre gjennemførelse av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 henlægges til det kongelige Finans- og Tolddepartement — dog saaledes, at saker angaaende stadfæstelse av planer for gjensidige selskaper til forsikring av baater og mindre fartøier, fangstredskaper eller sjøfolks utrustning, for gjensidige husdyr-forsikringsselskaper og for gjensidige brandforsikringsforeninger fremdeles blir at behandle av henholdsvis Departementet for Handel, Sjøfart og Industri, Landbruksdepartementet og Departementet for de Offentlige Arbeider. 8 septbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes at Finans- og Tolddepartementet indtil videre bemyndiges til at tilstaa toldfri indførsel av gjenstande indkjøpt i utlandet for statsunderstøttede norske museers regning og bestemt til at indlemmes i disses samlinger. 8 septbr.

Rundskrivelse fra medicinaldirektøren til helseraads-ordførerne: 9 septbr.

»I anledning av den forholdsvis store utbredelse, som poliomyeliten iaar har faat, har jeg efter samraad med statens epidemilæge fundet det paakrævet at henlede helseraadenes opmerksomhet paa den mulighet for overførelse, som kan betinges av den nu begyndende skolegang. I byer maa skolernes lukning av hensyn til poliomyeliten ansees litet hensigtsmæssig, idet derved vilde aapnes utvidet adgang til smitte ved øket samkvem mellem barn utenfor skolerne, under lek og ophold i andre barns hjem. I landdistrikter derimot kan der bli tale om at stænge skolen paa grund av poliomyelitens forekomst, dog kun naar sygdommen er jevnt utbredt over en hel skolekreds. Men saavel i by som paa land bør baade de av sygdommen angrepne barn og de friske barn fra smittede hus og familier holdes borte fra skolerne i saa lang tid, som helseraadet finder nødvendig. Særlig bør man være opmerksom paa, at lette abortive tilfælde av poliomyelit (forbigaaende pareser, katarrher,

9 septbr. mave-uordener, kortvarige ildebefindender, ofte forbundet med feber) hyppig forekommer baade i den sykes familie og i familier, som bor i samme leilighet, har kjøkken, opgang eller gaardsplads fælles med familier eller personer, hos hvem sygdommen er optraadt. Helseraadets ordfører maa ved bedømmelsen av, hvor langt man i hvert enkelt tilfælde skal gaa i at negte skolegang, ta hensyn saavel til de nævnte forhold som til de rumforhold, hvorunder familierne lever og til den renlighet, som overholdes i huset. Saafremt noget barn, som har besøkt skolen, blir angrepet av poliomyelit, bør vedkommende skoleværelse undergives vanlig desinfektion. Med hensyn til forholdsregler inden de smittede familier bringes min rundskrivelse av 9 juni d. a. i erindring«.

11 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa de av statssekretær Halfdan Lehmann ved testamente av 3 april 1903 oprettede legater og disses statutter:

1) »Fru Fredrikke Lehmann, f. Barth's Legat til fordel for Kristiania Barnehjem« og de for dette legat utfærdigede statutter av 16 mai og 22 december 1910 med tillæg av 10 juni 1911.
2) »Fru Fredrikke Lehmann, f. Barth's Legat til fordel for Det norske Missonsselskab, Stavanger«, og de for dette legat utfærdigede statutter av 16 mai og 22 december 1910 med tillæg av 10 juni 1911.
3) »Statssekretær Halfdan Lehmanns og hustru Fredrikke, f. Barth's Legat til fordel for Diakonisse-anstalten i Kristiania« og de for dette legat utfærdigede statutter av 16 mai og 22 december 1910 med ændringer av 10 juni 1911.
4) »Statssekretær Halfdan Lehmann og hustru Fredrikke, f. Barth's Legat til fordel for Det norske Diakonhjem« og de for dette legat utfærdigede statutter av 31 mai og 22 december 1910 med ændringer av 10 juni 1911.

11 septbr. **Rundskrivelse** fra Kirkedepartementet til geistligheten, kirkesangerne og samtlige sogne- og kommunestyrer:

Departementet har bragt i erfaring, at der hyppig hersker uklarhet med hensyn til spørsmaalet om, hvorvidt kommunale erstatninger til geistlige tjenestemænd for de indtægter, som ifølge den geistlige lønningslov (nr. 1 av 14 juli 1897) er gjenstand for omberegning efter hver almindelig folketælling, for indeværende aar — 1911 — skal utbetales paa grundlag av sidste folketælling den 1 december 1910. Man skal derfor herom bemerke følgende:

Efter avholdelsen av forrige almindelige tælling den 3 de- 11 septbr.
cember 1900 utfærdiget departementet den 31 s. m.[1]) en rundskrivelse gaaende ut paa, at erstatningene ifølge lovens §§ 21 og 22, jfr. § 44, for indtægter av kirkelige handlinger og høitidsoffer i de menigheter, hvor »fuldstændig avløsning« var gjennemført, og utbetaling saaledes ifølge lovens § 23 sker med en fjerdedel ved utgangen av hvert kvartal, for aaret 1901 vistnok foreløbig vilde bli at utrede med de samme kvartalsbeløp som for 1900 og tidligere aar, altsaa efter resultatene av tællingen den 1 januar 1890, men under forbehold av berigtigelse efter departementets eventuelle omberegning av aarsindtægtene efter den nye tællings officielle resultater. Denne fortolkning blev imidlertid undergit domstolenes prøvelse, og ved en av Høiesteret under 24 oktober 1906 avsagt dom i en sak mellem Gamle Akers menighets lønningsfond mot Kristiania kommune, indtat i Norsk Retstidende for s. a., side 751 flg., blev det avgjort, at ogsaa for 1901 maatte de omhandlede erstatninger utredes efter resultatene av tællingen den 1 januar 1890. Efter denne retsavgjørelse maa alle kommunale erstatninger, som er gjenstand for omberegning efter de almindelige folketællinger, og som ifølge loven utbetales fjerdingaarsvis, ogsaa for aaret 1911 utbetales med de samme beløp som for 1910 og tidligere aar, d. e. efter resultatene av forrige almindelige tælling den 3 december 1900. Dette gjælder følgelig ikke alene ovennævnte indtægter i de menigheter hvor »fuldstændig avløsning« er gjennemført, men tillike den i lovens § 14, jfr. 2det led, omhandlede erstatning til prestene for indtægter av menighetslemmer, som ikke eier skyldsat jord (husmænd, konfirmert ungdom m. v.) og § 16, jfr. § 44, garnisonsoffer etc., kfr. rundskrivelsens 3dje avsnit.

Som det vil sees av høiesteretsdommen, angaar denne ikke indtægter av kirkelige handlinger i de av landets menigheter, hvor »fuldstændig avløsning« ikke er gjennemført, og hvor altsaa de kommunale erstatninger til de geistlige tjenestemænd ifølge lovens § 21, jfr. § 44, efter ovennævnte § 23 er at utbetale efterskudsvis for hele det forløpne aar. Her beregnes aarligaars erstatningene av departementet efter aarets utløp efter tjenestemændenes opgaver over det indkomne i aaret fra menighetslemmer for utførte handlinger. I disse menigheter vil saaledes de nævnte erstatninger for 1911 bli at utbetale efter aarets utgang — og da paa grundlag av tællingen den 1 december 1910, hvis officielle resultater paaregnes i ethvert fald at ville foreligge, inden den ved § 23 anordnede aarsberegning for 1911 foretages av departementet.

---

[1]) Se Lovtidendens 2den avd. for 1910, side 885.

11 septbr. For sidstnævnte menigheter medfører efter det anførte den ovenomhandlede retsavgjørelse, at mens erstatningene ifølge lovens § 14 og § 22, jfr. § 44, for 1911 utredes med de efter tællingen den 3 december 1900 beregnede aarsbeløp, beregnes erstatningene ifølge § 21, jfr. § 44, for nedgang i indtægter av kirkelige handlinger i samme aar efter resultatene av sidste tælling den 1 december 1910.

12 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved den nuværende indehaver av vicekonsulatet i Malmø bemyndiges til at opta edelige sjøforklaringer (konsulatinstruktionens § 86) og til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjøulykke (konsulatinstruktionens § 83).

12 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til lov om vernepligt og utskrivning av 19 juli 1910 § 19 bestemmes:

1. I indrulleringskredser, som bestaar av flere herreder eller av et eller flere herreder i forbindelse med bykommuner, skal altid haves én kredsforstander for hvert herred og hver bykommune.
2. Denne ordning træder i kraft fra 1 januar 1912.

15 septbr. **Forskrifter***) for brandvernet i Fredriksvern, approbert av Arbeidsdepartementet 15 september 1911 i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 27.

15 septbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

I Italien er det under straf av fængsel forbudt uten tilladelse av politiet at bære ikke alene almindelige vaaben som skytevaaben, sverd og dolker samt kniver med fast knivblad, men ogsaa andet slags kniver med mer end 10 cm. langt blad, barberkniver og sakser av mer end 10 cm.s længde.

Da det oftere hænder, at fremmede av ubekjendtskap med det nævnte forbud kommer i uleilighet, finder departementet at burde anmode amtmanden om at paalægge politimestrene inden Deres embedsdistrikt ved utfærdigelse av reisepas til Italien at gjøre vedkommende bekjendt med forbudet.

16 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, som hadde utbedt departementets uttalelse om, hvorvidt en lensmand, som hadde forkyndt en vidnestevning for sig selv, i et saadant tilfælde kan beregne sig almindelig forkyndelsesgebyr.

Departementet slutter sig til en fra Finansdepartementet indhentet uttalelse gaaende ut paa, at spørsmaalet bør besvares benegtende, idet der i et tilfælde som det omhandlede ikke an-

---

*) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor forskriftene er indtat.

tages at være tale om nogen egentlig forkyndelse, men alene om en vedtagelse av lovlig varsel; det tilføier derhos, at benyttelsen av stevnevidne i tilfælde som det nævnte, ikke kan ansees paakrævet, idet lensmanden (stevnevidnet) bør paategne stevningen vedtagelse av lovlig varsel. 16 septbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen i anledning av en fra et skolestyre mottat forespørsel om skolestyret er forpligtet eller kun berettiget til at fatte beslutning om, at barn som ikke bestaar avgangsprøven maa fortsætte skolen indtil den avgangstermin, som falder efter barnets 15de aar. En saadan bestemmelse oplyses nemlig at ha været gjældende ved vedkommende kommunes folkeskole fra vaaren 1910. 18 septbr.

I anledning av forespørslen bemerker departementet:

Som av skoledirektøren uttalt, blir ikke hjemmelen for en beslutning som ovennævnte at søke i landsskolelovens § 10 — hvad skolestyret synes at anta — men i samme lovs § 58. Den førstnævnte § handler nemlig, som det fremgaar av lovens ord, ikke om barns skolepligt, men om i hvilken alder barn er berettiget til at søke folkeskolen. Av sidstnævnte § fremgaar, at skolestyret er uberettiget til at utskrive av folkeskolen elever, som ikke har naadd skolens undervisningsmaal, før de har fyldt 15 aar, saaledes at vedkommende elevs undervisningspligt derved bortfalder, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 22 september 1908. Hvorvidt skolestyret derimot vil paalægge elever, som ikke har naadd skolens maal, og som i løpet av et skoleaar fylder 15 aar, at fortsætte ved folkeskolen indtil skoleaarets utgang, § 58, 2det led, er avhængig av skolestyrets egen frie bestemmelse. Sker ikke saadant paalæg kan vedkommende elev kræve sig utskrevet av folkeskolen ved det fyldte 15de aar. Er der som i nærværende tilfælde git en almindelig bestemmelse om, at saadanne elever skal fortsætte ved folkeskolen indtil skoleaarets utgang, hvilken bestemmelse departementet vil anbefale at skolestyret opretholder, er undladelsen av at efterkomme paalægget forbundet med sedvanlig strafansvar efter lovens § 15, 1ste led, kfr. skrivelser (i Lovtidenden) av $^{2}/_{7}$ 1902 og $^{5}/_{12}$ 1904.

Skolestyret kan ikke antages berettiget til at utskrive en elev, som ikke har naadd folkeskolens undervisningsmaal, og som ikke har fyldt 15 aar av folkeskolen, for at vedkommende elev skal faa gaa paa fortsættelsesskolen, da en fortsættelsesskoles undervisningsmaal ifølge skoleloven (se § 1, sidste led) maa være forskjellig fra folkeskolens, kfr. § 58, 1ste led.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt, hvori uttales, at departementet antar, at takstmænd, 18 septbr.

18 septbr. opnævnt av herredsstyret, (jfr. departementets skrivelse av 2 juli 1903, indtat i Lovtidende og Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet nr. 8) efter den gjældende lovgivning ikke er berettiget til mot vedkommende eiers protest at befare faste eiendomme for at værdsætte samme.

21 septbr. **Bruksregler** *) for Lærdals statsalmenning, approbert av Landbruksdepartementet 21 september 1911.

22 septbr. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av bystyret for kjøpstaden Molde i møter 30 juni og 23 august 1911 fattede beslutning om forandring av § 16, andet punktum, i de ved kongelig resolution av 28 november 1903 approberte sundhetsforskrifter for kjøpstaden.

22 septbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vaalers herred i Smaalenene amt i møter 27 januar og 10 juni 1911 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om anmeldelsespligt, naar tuberkuløse syke forandrer bopæl, — dog med en enkelt forandring.

22 septbr. **Kongelig resolution** †), hvorved bestemmes:

I. i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Moss herred, Smaalenene amt, i møter 3 april og 16 august 1911 vedtagne beslutninger om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet, — dog med en enkelt forandring.

II. de sundhetsforskrifter for herredet, som blev approbert ved kongelig resolution av 17 juni 1899, ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

22 septbr. **Kongelig resolution** ††), hvorved i medhold av lov om

*) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor reglene er indtat.

**) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor forandringen er indtat.

***) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor de approberte forskrifter er indtat.

†) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor de approberte nye forskrifter er indtat.

††) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor beslutningen er indtat.

pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en av Kvalsunds herredsstyre i Finmarkens amt under 10 august 1911 fattet beslutning om pigtraads anvendelse til gjærde inden herredet. 22 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes indtil videre fiskeriregler for Røa elv fra Fæmundsjøen til riksgrænsen ved Rogen med gjennemløpende sjøer og tjern, ifaldende elver og bækker, saa langt som ørret gaar op, alt beliggende i Røros herred i Søndre Trondhjems amt og i Engerdalens herred i Hedemarkens amt. 22 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne av 8 april 1905 § 29 ophæves den kongelige resolution av 29 mars 1902 angaaende fredning av en strækning ved Vikselvens utløp og erstattes av følgende bestemmelse: 22 septbr.

Ved utløpet av Vikselven i Viks herred, Nordre Bergenhus amt, skal det paa den strækning, der ligger indenfor en ret linje fra den søndre bredd av Kjyrelvens munding til den ytterste ende av Viks kommunes brygge, være forbudt i tiden fra og med 1 juni til og med 25 august at utstille sættegarn og lignende redskaper samt at bruke kastenot med mindre maskevidde end 58 mm. mellem knuterne, — dog saaledes, at det ogsaa i nævnte tidsrum skal være tillatt at benytte sildenøter av mindst 60 meters længde til fangst av sild og brisling.

Likesaa skal det sammesteds til enhver tid av aaret være forbudt at benytte kilenot, lakseværp og lignende indretning, samt endvidere i tiden fra fredag aften kl. 6 til tirsdag aften kl. 6 være forbudt at benytte kastenot med større maskevidde end ovenfor nævnt.

Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (kfr. lov av 27 juli 1895 og lov av 6 august 1897) dens § 5, 3dje led, gives approbation paa Hønefos bystyres beslutning av 20 september 1910 om forandring i kjøtkontrolreglementet for Hønefos, forsaavidt angaar de tider, til hvilke kontrol utenfor stationen skal kunne finde sted. 22 septbr.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om 22 septbr.

*) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor reglene er indtat.

**) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor forandringen er indtat.

***) Bekjendtgj 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor tillægsbestemmelsen er indtat.

22 septbr. brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa utkast til tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt Vossevangens brand- og bygningskommune angaar.

22 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, bestemmes:

1. Der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa de av Fløens og Solheimsvikens bygningsrepræsentantskap i møte senest den 1 juni 1911 vedtagne regler angaaende feiervæsenet og brandsynet sammesteds, — dog med en enkelt forandring.
2. Det ved høieste resolution av 29 juli 1881, jfr. høieste resolution av 13 juni 1901, approberte brandreglement for Fløens og Solheimsvikens brand- og bygningskommune ophæves.
3. Ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med tillægslove skal være gjældende for stedet.

22 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 54 i lov om toldvæsenet av 20 september 1845 bestemmes, at indførsel av toldbare varer, der ikke er ledsaget av passerseddel, over landegrænsen ved Tromsø amt indtil videre alene skal være tillatt paa veien fra grænsen forbi fjeldstuen Helligskogen til Skibotten.

22 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes at det ulønnede generalkonsulat i Rio de Janeiro og embedet som utsendt konsul ved samme ophæves.

22 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. At prøven i engelsk mundtlig for kandidater paa reallinjen og den sproglighistoriske linje med latin ved artium i 1912 og 1913 sker saaledes, at vedkommende oplæser og oversætter et ukjendt stykke, som uten at frembyde særlige vanskeligheter gir anledning til at prøve kandidatens kjendskap til den literære, særlig den romanske del av sprogforraadet.

II. At rejektister paa de under I nævnte linjer og andre, der kan stilles i klasse med dem, ved artium i 1912 gives adgang til, om de saa maatte ønske, at avlægge prøve i engelsk mundtlig overensstemmende med det for nævnte artium gjældende reglement av 12 november 1902.

---

*) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor de approberte regler er indtat.

**) Bekjendtgj. 25 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

III. At det tillates rejektister og andre, som kan stilles i klasse med dem, at fremstille sig til artium i 1912 uten at avlægge den i lovens § 9 omhandlede tillægsprøve i skriftlig landsmaal for dem, som besvarer begge opgaver i norsk stil paa bokmaal. 22 septbr.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget under 17 august 1911 fattede beslutning[1]) angaaende plan og overslag for opførelse av et veterinært serum-institut befales tat tilfølge. 22 septbr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Tranø sparebank den 3 juli 1911 vedtagne ændring av § 20 i sparebankens ved høieste resolution av 14 mai 1900 stadfæstede plan. 22 septbr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Aamots sparebank den 23 august 1911 vedtagne nye plan for banken som trædende istedenfor dennes ved høieste resolution av 18 december 1891 og 26 august 1901 stadfæstede plan. 22 septbr.

Cirkulære fra Finans- og Tolddepartementet til toldkamrene: 22 septbr.

Man skal herved meddele, at der for det ved cirkulære til amtmændene av 16 juni 1891*) bestemte denatureringsmiddel, bestaaende av en blanding av 4 vegtdele metylalkohol og 1 vegtdel pyridinbaser, fra 1 oktober d. a. at regne blir at erstatte statskassen indtil videre kr. 0,75 istedenfor som i nævnte cirkulære opgit kr. 1,20 pr. liter.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Kristians amt om, at haandverkere paa landet antages ikke at indgaa under bestemmelserne i § 13 i lov om handelsnæring av 16 juli 1907. 22 septbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Akershus amt, hvori departementet i anledning av en indkommet regning fra en lensmand for reiser for at ta vare paa personer, som viste sig at være sindssyke, uttaler at disse utgifter blir at utrede av dem, som bestrider omkostningene ved vedkommende sindssykes forpleining. 23 septbr.

Forsaavidt denne sker med amts- og statsbidrag efter lov av 21 juni 1891, kan beløpene medtages i opgaverne over utgifter ved de med statsbidrag forpleiede sindssyke, jfr. departementets rundskrivelse av 10 november 1891.

*) Norsk Lovtidende for 1891, 2den avd. side 364.
[1]) Se St.prp. nr. 115, Indst. S. nr. 216. St.tid. side 2768.

25 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kirkesanger E. Andr. Nilssen og hustru Hanna Nilssen ved gavebrev av 7 januar 1911 oprettede legat »Vilhelm Einsets Minde« til bedste for Frei skolekreds og paa de for legatet samtidig utfærdigede statutter.

26 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt angaaende spørsmaalet om lovligheten av, at der ved indbringelse av en klage til overskattekommissionen over en skatyders ligning anføres nye og mere vidtgaaende paastande end de, som allerede er fremført i klage til ligningskommissionen. I den paagjældende klage til ligningskommissionen var alene indtægtsansættelsen paastaat nedsat, mens der i klagen til overskattekommissionen var medtat formuesansættelsen.

Departementet uttaler, at overskattekommissionen i det nævnte tilfælde maatte antages at ha været berettiget til ogsaa at nedsætte formuesansættelsen.

26 septbr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en distriktslæge om gurglemidler til poliomyelitpatienter i henhold til medicinaldirektørens cirkulære av 9 juni 1911. Til den syke selv, forsaavidt han er ubemidlet, maa disse midler kunne opføres som medicin til fattige epidemiske syke. Til at utlevere dem (for offentlig regning) til friske mennesker, som har været i berøring med poliomyelitpatienter, trænges antagelig amtmandens samtykke. Dette bør imidlertid kunne indhentes én gang for alle under henvisning til cirkulæret.

27 septbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

I rundskrivelse av 26 mai 1905 har departementet anvist fattigstyrerne den fremgangsmaate, som de bør følge, naar de faar henvendelse om hjælp fra trængende personer, som lider av smitsom sygdom. Departementet uttalte, at disse regelmæssig av fattigstyret først bør henvises til helseraadet, forat dette kan bringe paa det rene, om der fra sundhetsvæsenets side skulde være grund til at træffe forføining til indlæggelse paa sykehus.

I flere saker, som har været forelagt departementet og hvor personer fra fremmed kommune, lidende av smitsom, særlig venerisk, sygdom har konsulert læger, har der hos disse vist sig en tilbøielighet til at gi slike syke det raad enten at reise til den kommune, hvor de hører hjemme, eller til en kommune, hvor de kan faa sykehusbehandling, — uten først at henvise dem til eller at konferere med helseraadsordføreren, jfr. sundhetsloven av 16 mai 1860 § 14.

I tilfælde, hvor lægen skjønner, at der kan være grund for det offentlige til at skride ind mot sygdommen, men hvor den syke ikke antages selv at

kunne ordne utgiftene ved den behandling, som han for motarbeidelse av smitteutbredelse maa underkastes, kan departementet ikke billige en fremgangsmaate som denne. I slike tilfælder finder departementet at burde henstille til lægerne enten at henvise den syke til helseraadets ordfører eller at træffe avtale med denne om, paa hvilken maate de fornødne foranstaltninger bør træffes. 27 septbr.

Ved foranstaaende er intet uttalt om, hvilken kommune skal bære utgiftene ved disse foranstaltninger.

Hvilken fremgangsmaate helseraadet bør følge, er nærmere omhandlet i den nævnte rundskrivelse av 26 mai 1905. Departementet finder dog grund til ved denne anledning paany at fremholde, at det — ved avgjørelsen av spørsmaalet om sykehusindlæggelse — i første række vil ha at ta i betragtning, om der i den sykes bolig er anledning til at træffe de forholdsregler, som er nødvendige til motarbeidelse av smitte, navnlig effektiv isolation. Forsaavidt særlig veneriske syke angaar, vil helseraadet ha at ta hensyn til sygdommens art, smitteevne og almenfarlighet, den sykes livsforhold, moralitet og andre omstændigheter, som kan gjøre det mere eller mindre sandsynlig, at sygdommen kan overføres til andre. Departementet vil tilslut fremhæve, at den omstændighet, at den syke maatte høre hjemme i en anden kommune, ikke bør ha indflydelse paa, hvilken fremgangsmaate der vælges.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver angaaende spørsmaalet om, hvorvidt to testamentsarvinger var solidarisk ansvarlige for omkostningene ved den offentlige skiftebehandling som efter begjæring av arvelaterens slegtsarvinger hadde fundet sted i hans bo. Ved skifterettens decision var et av arvelateren oprettet dokument anerkjendt som gyldig testamente, hvorefter boet var ekstradert de to testamentsarvinger til fri raadighet. 27 septbr.

Departementet uttaler, at omkostningene ved den stedfundne offentlige skiftebehandling antages at maatte utredes av vedkommende slegtsarvinger, som har begjæret skiftebehandling aapnet, og at omkostningene saaledes antages at være testamentsarvingene uvedkommende.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania angaaende en meningsforskjel mellem et amtsskolestyre og en lærer om beregningen av lærerens tjenestetid til opnaaelse av alderstillæg. 28 septbr.

I den anledning bemerker departementet:

Uenigheten sees at angaa spørsmaalet om 2det halvaar 1905

28 septbr. skal regnes som $^1/_2$ tjenesteaar eller kun for en mindre brøk av et tjenesteaar. Det er oplyst, at læreren høsten 1905 blev ansat i fuldstændig post ved folkeskolen, hvilken post han tiltraadte 15 oktober s. a. Posten var paa 38 uker, og amtsskolestyret hævder derfor, at det var umulig for læreren at holde al den skole som var posten tillagt fra 15 oktober 1905 til 30 juni 1906, hvorfor 2det halvaar 1905 ikke kan regnes som $^1/_2$ tjenesteaar til opnaaelse av alderstillæg.

Læreren derimot hævder, at da han kom til folkeskolen fra en fortsættelsesskolepost paa 24 uker à 36 timer, hvor han i 1904 var ansat paa 3 maaneders opsigelse, maa samme regel gjælde, som om han kom fra en fuldstændig lærerpost i folkeskolen. Heri maa departementet være enig. Lærerposter i fortsættelsesskolen paa 24 uker à 36 timer er av loven helt ut sidestillet med fuldstændige lærerposter i folkeskolen med hensyn til optjening av alderstillæg, lovens § 20, 2det led. Var vedkommende lærer derfor ansat i fortsættelsesskolen med 3 maaneders opsigelse, maa han ha ret til at regne hele aaret 1905 som et sammenhængende tjenesteaar, og der vil saaledes ikke bli plads for amtsskolestyrets beregningsmaate, som kun kan finde anvendelse paa lærere, som ikke ved ansættelsen indehar post som berettiger til alderstillæg.

28 septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar i anledning av en forespørsel om en lærer som bruker en lærerjord, hvortil der hører en del skog, har ret til ved og gjærdefang i skogen til egen bruk.

Det oplyses, at der tidligere har været indrømmet læreren saadan ret, men ved ansættelsen av den nuværende lærer blev der i kundgjørelsen om posten intet nævnt om lærerens ret til skogen. I den anledning bemerker departementet:

For besvarelsen av spørsmaalet om lærerens ret til ved og gjærdefang er det uten betydning, om disse rettigheter har været nævnt i kundgjørelsen om posten. Da nemlig det skogbevokste areal, efter det oplyste, utgjør en del av lærerjorden, er der ikke retslig adgang til at fraskille skogarealet fra den øvrige lærerjord uten at tilladelse hertil er git ved kongelig resolution, se landsskolelovens § 75.

Skogarealet tilhører saaledes fremdeles lærerjorden uten hensyn til mulige forbehold i saa henseende i kundgjørelsen om posten, og læreren maa derfor antages at ha bruksret til skogen likesom til den øvrige lærerjord.

Hvor langt imidlertid lærerens bruksret til skogen strækker sig, kan det ha sine vanskeligheter at gi almindelige regler for. Men departementet antar, at læreren maa ha ret til ved og gjærdefang samt til materiale til vedlikehold av uthusene — forsaavidt vedlikeholdelsen av uthus og gjærde er ham paalagt —

alt naturligvis under forutsætning av, at skogen, forstmæssig dre- 28 septbr.
vet, gir tilstrækkelig utbytte hertil. Gjør den ikke det, maa bruksretten begrænses til, hvad man kan kalde en naturlig avkastning av skogen. Derimot kan man ikke anta, at lærerens ret strækker sig saa vidt som til at hugge skog til salg.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Ber- 28 septbr.
gen, hvori departementet angaaende forpligtelse for en kommune til at istandsætte det paa kommunens lærerjord værende baatnøst uttaler, at man er enig med skolestyret og skoledirektøren i, at saadan som de stedlige forhold oplyses at være i vedkommende kommune maa baatnøstet ansees for at være et nødvendig uthus, som herredet derfor har forpligtelse til at skaffe til lærerjorden. Av sakens dokumenter fremgaar, at da herredet kjøpte lærerjorden var nøstet ikke i brukbar stand, og senere har det heller ikke været istandsat av herredet. Nøstet kan saaledes heller ikke ha været i brukbar stand ved den nuværende lærers overtagelse av lærerjorden.

Denne maa derfor ha ret til at kræve, at herredet istandsætter nøstet, og først derefter kan vedlikeholdelsespligt ogsaa av nøstet paabindes læreren.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Nord- 28 septbr.
lands amt, hvori departementet paa foranledning av en politimester uttaler at man er enig med politimesteren i, at et skolestyre eller en folkeskolebestyrer ikke er berettiget til at fatte beslutning engang for alle om, at skolen ikke vil ta tilfølge henstillen fra paatalemyndigheten om at tildele et barn en passende revselse. En saadan beslutning antages nemlig at være uforenelig med lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 42, 2det led. Derimot har skolestyret eller vedkommende lærer selvfølgelig adgang til i det enkelte tilfælde at avgjøre, hvorvidt revselse bør gives efter paatalemyndighetens henstillen.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til lov av 6 29 septbr.
juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa de av herredsstyret for Kraakerøy herred, Smaalenene amt, under 19 juli og 14 september 1911 fattede beslutning om nye politivedtægter, som for dette herreds vedkommende skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 17 november 1894 stadfæstede politivedtægter og den ved kongelig resolution av 23 mars 1901 stadfæstede vedtægt om

*) Bekjendtgj. 2 oktbr. i Lovt. 1ste avd. nr. 40, hvor vedtægtene er indtat.

29 septbr. salg av tobak til barn for det daværende Glemminge herred, hvorfra Kraakerøy herred er utskilt ved den Norske Regjerings resolution av 22 juli 1907.

29 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes:

a. At det skal være forbudt inden Nedenes amt at anvende hov og snarer av metaltraad til fangst av tiur, røi, aarfugl, jerpe, rugde, raphøns, rype og hare.

b. At den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 13 for tiur og aarhane bestemte jagttid om vaaren (fra 15—31 mai) for Nedenes amts vedkommende forandres til tiden fra og med 5 til og med 15 mai.

Denne resolution, som træder i kraft straks, gjælder indtil videre, dog ikke længer end til ugangen av aaret 1915.

29 septbr. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23, 67 og 69 bestemmes:

1. At der meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Grimstads bystyre i møte den 22 februar 1911 vedtagne reglement for brandvernet samme-steds.
2. At det ved høieste resolution av 1 april 1885 approberte reglement for Grimstads brandkorps ophæves.

29 septbr. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 23, jfr. §§ 27 og 67 samt § 69, bestemmes:

1. Der meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Arendals bystyre i møter den 6 juni 1910 og 25 juli 1911 vedtagne reglement for Arendals brandvern.
2. Det ved høieste resolution av 4 august 1876, jfr. høieste resolutioner av 23 november 1886 og 16 august 1887, approberte reglement for Arendals brandkorps ophæves.

29 septbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved approbation meddeles paa et fremlagt utkast til reglement for manøvrering av de av Eidsvold Elektricitetsverk, Andelsselskap, i henhold til kongelig resolution av 27 august 1910 opførte reguleringsdammer i Jøndalsvasdraget, Eidsvold, saaledes at reglementet blir gjældende indtil videre.

---

*) Bekjendtgj. 2 oktbr. i Lovt. 1ste avd. nr. 40.

**) Bekjendtgj. 2 oktbr. i Lovt. 1ste avd. nr. 40, hvor det nye reglement er indtat.

***) Bekjendtgj. 2 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor reglementet er indtat.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til Stor- 29 septbr.
tingets beslutning [1]) av 10 august 1911 fastsættes følgende tillæg til de nugjældende bestemmelser for ansættelse og avskedigelse av amtsdyrlæger samt for avskedigelse av landbruksfunktionærer og skogfunktionærer i amtenes tjeneste:

Før amtmanden ansætter en amtsdyrlæge, skal han indhente de interesserte kommunestyrers uttalelser om ansøkerne.

Landbruksdepartementets approbation utkræves til avskedigelse av faste lærere med aarsløn ved amtenes landbruksskoler og husmorskoler, amtsdyrlæger, amtsagronomer, amtsgartnere, og selvstændige amtsskogfunktionærer undtagen i det tilfælde, at vedkommende stilling samtidig ophæves.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 55 i 29 septbr.
lov om havne- og ringeveesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa det av Kristiansands bystyre i møter den 28 juni og 8 september 1911 vedtagne takstregulativ for benyttelsen av havneveesenets brygger.

Bekjendtgjørelse *) fra Finans- og Tolddeparte- 29 septbr.
mentet.

Herved meddeles, at der fra 23 oktober d. a. blir at erlægge indførselstold av tobak og tobaksfabrikater samt brændevin, som indføres over landgrænsen til Tromsø amt.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til Tromsø amt om 29 septbr
skoleværelsers anvendelse til avholdelse av møter m. m.: Medicinaldirektøren henviser til bestemmelserne om renhold i skoler av 7 juni og 4 oktober 1902, særlig §§ 8 og 10. Har skolelokalet efterat være benyttet til noget møte været i saadan tilstand, som distriktlægen beskriver, da foreligger der en overtrædelse av disse bestemmelser som burde paatales. Mulig kompetansestrid mellem herredsstyret og skolestyret, om hvem av dem det er. som har myndighet til at utlaane skolelokaler til anden bruk end det, de egentlig er bestemt til, hører under Kirkedepartementets avgjørelse.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiansands biskop, 30 septbr.
hvori uttales, at naar en stiftskapellan, der er utnævnt til et andet embede, før overtagelsen av dette reiser fra det sted i stiftet hvor han har tjenestgjort som stiftskapellan, tilbake til stiftstaden, antages han at være berettiget til paa denne reise at oppebære skyss- og kostgodtgjørelse av statskassen.

---

*) Bekjendtgj. 2 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.
[1]) Se St. prp. nr. 67. Indst. S nr. 182. St.tid. side 2574—2577.

3 oktbr. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at aktorer og offentlig beskikkede forsvarere i offentlige straffesaker blir at medregne blandt de offentlige myndigheter, som er berettiget efter postreglementet kap. XIV § 34,3, jfr. straffeproceslovens § 157, til at begjære brev angaaende straffesaker utbragt, hvor ombæring ellers ikke finder sted, og til at erholde mottagerens kvittering gjennem postvæsenet.

3 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en advokat, hvori departementet uttaler, at det ikke finder at ha adgang til at indvilge en indgit ansøkning om bevilling til at fremsætte nye indsigelser i en verserende underretssak.

3 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at departementet antar, at der bør beregnes kr. 3,00 for tinglæsning av en egtepakt, hvorved der er utsondret som hustruens særeie kr. 4000,00, for hvilket beløp manden i egtepakten gir hustruen pant i sine faste eiendomme.

4 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Forsvarsdepartementet, marinen, hvori antages, at den overlodsene ved lov om kystlodser og kjendtmænd av 15 august 1911 § 5 givne administrative beføielse til at inddrage kystlodsers (og kjendtmænds) certifikat kun kommer til anvendelse i de i §'ens første led specielt opregnede tilfælde. Utenfor de i § 5, 2det punktum, nævnte tilfælde antages en kystlods alene ved dom at kunne fratages sit certifikat paa grund av mangelfuldt farvandskjendskap og kun i det tilfælde, at han har forset sig mot straffelovens § 422, jfr. §§ 29,5 og 30,5, sammenholdt med lov av 15 august 1911 § 7, og som følge herav for kortere eller længere tid frakjendes retten til at fortsætte næringen.

5 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenenes amt, hvori departementet i anledning av indkomne regninger fra en lensmand for reiser for henholdsvis at indhente oplysninger vedkommende og ta i forvaring en sindssyk, som befrygtedes farlig for den offentlige sikkerhet, uttaler, at disse utgifter blir, forsaavidt angjældende er fattig og ikke selv kan betale dem, at utrede efter lov av 27 juni 1891 og kan i tilfælde opføres paa amtets opgave over utgifter i henhold til nævnte lov, jfr. cirkulære av 10 november 1891.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov 6 oktbr.
til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Høvaags herred, Nedenes amt, under 13 september 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 3 i 6 oktbr.
lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vega herred i Nordlands amt under 28 december 1909 fattede beslutning om ordningen av anmeldelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 3 i 6 oktbr.
lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Øre herred i Romsdals amt under 14 mai 1910 fattede beslutning om ordningen av anmeldelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 3 i 6 oktbr.
lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Jondals herred i Søndre Bergenhus amt under 19 mai 1910 fattede beslutning om ordningen av anmeldelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 11, 6 oktbr.
jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Setskogens herred, Akershus amt, i møte den 26 august 1911 vedtagne beslutning om almindelige sundhetsforskrifter for herredet.

Kongelig resolution†), hvorved der i henhold til § 11, 6 oktbr.
jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Rings-

*) Bekjendtgj. 7 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor vedtægten er indtat.
**) Bekjendtgj. 7 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor beslutningen er indtat.
***) Bekjendtgj. 7 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor den approberte beslutning er indtat.
†) Bekjendtgj. 7 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor de approberte forskrifter er indtat.

6 oktbr. akers herred i Hedemarkens amt under 21 april 1910 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse, — dog med nogen forandringer.

6 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter derom av Eidsbergs herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Eidsbergs herred i Smaalenenes amt.

6 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes, at den del av Evenes herred og sogn av Ofotens prestegjeld, som ligger indenfor Tromsø amts grænser, fra 1 januar 1912 skal overgaa til Trondenes herred, sogn og prestegjeld i Tromsø amt.

6 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes, at de av Farsunds samlag for utsalg av øl samt skjænkning av øl, vin, frugtvin og mjød i generalforsamling den 29 april 1911 vedtagne og av bystyret under 28 august næstefter godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end til utgangen av 1917.

6 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. de av Vaagans øl- og vinsamlag i generalforsamling den 8 juli 1911 vedtagne og av Vaagans herredsstyre i møte den 24 august næstefter godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end til utgangen av aaret 1913.

6 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. stadfæstelse meddeles paa den av Sandeids sognestyre i møter den 5 juli og 13 september 1911 vedtagne plan for en ny sparebank, som under navn av Sandeids kommunebank agtes oprettet inden Sandeids sogn, Vikedal i Stavanger amt.

6 oktbr. **Forskrifter** vedrørende forsikringspligt, førelse av mandtal, indkrævning av præmie m. v. i henhold til lov av 8 august 1908 om ulykkesforsikring for fiskere med tillægslov av 18 august 1911. Utfærdiget av Handels- og Industridepartementet under 6 oktober 1911.

---

*) Bekjendtgj. 7 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.

Om pligt og ret til forsikring. 6 oktbr.

§ 1. Forsikringen omfatter

a) her i landet hjemmehørende fiskere eller fangstmænd, som driver næring ved saltvandsfiskeri eller ved fangst av dyr i havet — alene eller i forbindelse med anden næring — samt personer, som tilhører fisker- eller fangstfartøiers mandskap (derunder førere, maskinister, fyrbøtere og kokker);

b) her i landet hjemmehørende personer, som helt eller delvis ernærer sig ved beskjæftigelse i smaaskibsfarten (med fartøier av bruttodrægtighet under 50 registerton for seilskibe og 15 ton for dampskibe, dog ikke under 4 bruttoton).

Personer, som helt eller delvis ernærer sig paa den under a) eller b) nævnte maate omfattes av forsikringen uten hensyn til deres kjøn, eller om de er norske statsborgere eller ikke.

Kvinder blir saaledes forsikringspligtige under de samme betingelser som mænd, d. v. s. de maa drive fiske eller smaaskibsfart som næring, helt eller delvis.

Hvorvidt en person helt eller delvis ernærer sig ved fiskeri eller fangst eller ved beskjæftigelse i smaaskibsfarten maa avgjøres efter skjøn i hvert enkelt tilfælde. En, som kun driver fiske til husbruk, kan saaledes ikke siges at drive næring i lovens forstand. Heller ikke vil en hustru, som av og til hjælper sin mand med fiske, eller som reiser til by eller andet avsætningssted for at sælge fangsten, være pligtig til forsikring. Derimot vil hjemmeværende barn, som har fyldt 15 aar og nogenlunde regelmæssig hjælper sin far, bli at medta.

Angaaende forstaaelsen av bestemmelserne bemerkes videre:

Til a) Under uttrykket »fangst av dyr i havet« indgaar bl. a. fangst under fangstekspeditioner med overvintring i arktiske egne.

Ved fisker- og fangstfartøier forstaaes fartøier, som er utrustet til det formaal at drive fiske eller fangst. Transportfartøier og andre fartøier, som følger med paa fiske- eller fangstfeltene for at tilgodegjøre eller konservere fangsten, betragtes ikke som fisker- eller fangstfartøier i lovens forstand.

Personer, som beskjæftiger sig med agning av fiskeredskaper, indgaar under loven, selv om de ikke medfølger fisker- eller fangstfartøiet.

6 oktbr. Til b) Til smaaskibsfart henregnes eksempelvis fart med mindre fartøier, der seiler langs kysten, paa elver eller indsjøer, i passagertrafik eller med diverse last f. eks. sand, mursten, brændeved og lign.; likeledes kjøpe- og transportfartøier, der følger med paa fiskepladsene for at tilgodegjøre, opkjøpe eller konservere fangsten, slæpebaater m. v., — alt forsaavidt de er av saadan drægtighet som oven nævnt.

Forsikringen gjælder de ombord beskjæftigede personer (skipperen iberegnet).

Lønnet mandskap paa lystfartøier medtages.

Som dampskib i lovens forstand betragtes ethvert fartøi, som fremdrives ved maskineri, altsaa ogsaa alle motorfartøier.

§ 2. Over de inden en kommune boende forsikringspligtige personer over 15 aar fører kommunen mandtal for hvert kalenderaar. Kun de personer, som optages i mandtallet, er forsikringspligtige. Mandtallet skal omfatte dem, som ved forsikringsaarets begyndelse har fyldt 15 aar.

Det er ikke nødvendig, at vedkommende har bodd i kommunen saa længe, at han har erhvervet hjemstavnsret; det er nok, at han har sin faste bopæl i kommunen. Naar en person skal ansees for at ha fast bopæl eller bare være midlertidig boende, maa avgjøres efter skjøn i hvert enkelt tilfælde.

Naar nogen av de i § 1 nævnte personer av en eller anden grund ikke er kommet med i mandtallet, har han adgang til naarsomhelst frivillig at la sig indføre i dette. Det anførte kan saaledes være tilfældet, naar vedkommende først i løpet av forsikringsaaret fylder 15 aar, naar vedkommende i løpet av forsikringsaaret er tilflyttet kommunen, eller naar han i aarets løp har begyndt at drive fiskeri eller er blit beskjæftiget i smaaskibsfart, eller naar han tidligere urettelig er forbigaat og har undlatt i rette tid at forlange sig optat i mandtallet over de forsikringspligtige (jfr. § 5).

I forbindelse hermed bemerkes, at det vil kunne hænde, at løse og ledige personer strengt tat ikke har fast bopæl i nogen kommune i landet. Der henstilles, at saadanne personer ikke avvises fra det frivillige mandtal, de anmeldes til, naar lovens øvrige betingelser for optagelse er tilstede. Da præmien skal erlægges ved anmeldelsen, kan ingen risiko for kommunen være forbundet hermed.

Den frivillige forsikring gjælder bare fra indmeldelsesdagen til aarets utgang, mens den tvungne gjælder for hele kalenderaaret.

Det er en selvfølge, at den, som uttrykkelig er negtet op-

tagelse i mandtallet, fordi vedkommende ikke antages at fylde de i § 1 fastsatte vilkaar, ikke kan melde sig til frivillig indførsel, men maa gaa frem paa den i lovens § 10, 5te led angivne maate, d. v. s. han maa indanke nævndens negtelse til appelkommissionen inden 14 dage, efterat denne er ham meddelt. 6 oktbr.

Om førelse av mandtal m. v.

§ 3. Til mandtallets istandbringelse nedsætter kommunestyret en nævnd, bestaaende av kommunekassereren eller en anden av kommunestyret for et eller flere aar ad gangen ansat person som mandtalsfører og 2 av kommunestyret inden dettes midte valgte medlemmer, som fungerer for den tid, de er valgt som medlem av kommunestyret. Nævnden har at bestemme, hvem som skal optages i mandtallet, men forøvrig føres dette av mandtalsføreren.

Sakene avgjøres ved simpel stemmeflerhet.

Nævnden avholder møter til de tider, som kommunestyret maatte bestemme.

§ 4. Der føres 3 mandtalslister, nemlig:

1) en liste over de for hvert aar forsikringspligtige fiskere og fangstmænd (i tilfælde med tilføielse om, hvorvidt frivillig høiere forsikring efter lovens § 12 er tegnet).
2) en liste over de for hvert aar forsikringspligtige personer i smaaskibsfarten (i tilfælde med tilføielse angaaende frivillig høiere frivillig forsikring som foran under 1 nævnt).

Personer, der dels driver fiske dels er beskjæftiget i smaaskibsfart, opføres kun paa en liste, enten paa liste 1 eller paa liste 2, alt eftersom deres hovedsagelige beskjæftigelse falder. De er forsikret, hvad enten de deltar i fiske eller i smaaskibsfart.

3) en liste over dem, som i henhold til loven frivillig melder sig til optagelse (i tilfælde med tilføielse som under 1 nævnt).

Mandtalslisterne føres efter nedenstaaende skemaer.

§ 5. Liste 1 og 2 (fortegnelser over de inden kommunen boende forsikringspligtige personer) skal avsluttes pr. 15 december og samme dag undertegnes av forsikringsnævnden. Derefter utlægges listerne til almindelig eftersyn, hvilket bekjendtgjøres paa sedvanlig maate.

En person, som er optat i det foregaaende aars mandtalslister (liste 1 eller 2), skal, naar han ved istandbringelsen av nyt mandtal ikke optages i disse, skjønt han fremdeleles er bosat i samme kommune, straks skriftlig underrettes herom.

Enhver, som urettelig er forbigaat eller indført i mandtalsliste 1 eller 2, kan forlange sig optat eller slettet, hvis begjæring derom fremsættes inden 15 januar næstefter. Samme

6 oktbr. dag inddrages listerne. Senere indkomne indsigelser mot mandtallet tages der ikke hensyn til.

De indkomne klager behandles og avgjøres av nævnden i tiden mellem 15 og 30 januar. Sidstnævnte dag skal de endelige mandtalslister i bekræftet gjenpart tilstilles Riksforsikringsanstaltens tilsynsmand. Er mandtalsføreren og kommunekassereren ikke samme mand, sendes der tillike den sidste en bekræftet gjenpart, i tilfælde ledsaget av indbetalte præmier.

§ 6. Liste 3 (fortegnelse over personer, som optages efter anmodning overensstemmende med ovenstaaende § 2) blir beroende hos mandtalsføreren, som i listen indtegner personerne, efterhvert som de melder sig. Nogen utlæggelse finder ikke sted.

For at kunne optages paa liste 3 maa vedkommende opfylde betingelserne i lovens § 1 (jfr. nærværende forskrifters § 1), og mandtalsføreren maa paase, at ikke andre personer optages end de, som er berettiget dertil efter loven. Indførelse foretages av mandtalsføreren paa egen haand, men hvor der er tvil maa nævndens avgjørelse snarest indhentes. I saa fald indtegnes vedkommende med forbehold av nævndens senere godkjendelse. Hvis nævnden godkjender indførelsen, regnes optagelsen og dermed forsikringen fra den dag, da indmeldelsen skedde. Samtlige indførsler gjennemgaaes av den samlede nævnd i første møte efter indførselen. Negtes optagelse av nævnden, maa meddelelse om dette straks sendes forsikringssøkeren. Den erlagte præmie tilbakebetales ikke, før det enten er paa det rene, at avgjørelsen ikke paaankes efter lovens § 10, jfr. § 8, eller før avgjørelsen i tilfælde av anke er stadfæstet. Blir det efter paaanke endelig avgjort, at vedkommende skal optages i mandtallet, regnes forsikringen fra den oprindelige indmeldelsesdag.

De i liste 3 indførte personer indmeldes til tilsynsmanden, saasnart de er endelig mandtalsført. Er mandtalsføreren og kommunekassereren ikke den samme, sker indmeldelse tillike til den sidste, ledsaget av præmien (jfr. nærværende forskrifters § 8).

Naar kalenderaaret er ute, ophører alle frivillige forsikringer av sig selv. Som regel vil de i liste 3 opførte personer, hvis de blir boende i kommunen, bli at opføre paa næste aars liste over forsikringspligtige (liste 1 og 2).

Tillægsforsikring efter lovens § 12.

§ 7. Den i lovens § 12 omhandlede frivillige forhøiede forsikring kan tegnes:

a) av personer, der er underkastet forsikringstvang, inden 15 januar i forsikringsaaret.

Dette gjælder altsaa de paa liste 1 og 2 opførte per-

soner. Terminen for anmeldelse av frivillig forsikring efter lovens § 12 falder saaledes sammen med den i lovens § 10 nævnte frist for klage over ikke at være optat i mandtallet. Efter utløpet av denne frist kan ingen paa liste 1 eller 2 opført person tegne forsikring efter lovens § 12, men han maa vente til næste aar; 6 oktbr.

b) av personer, der er berettiget til optagelse paa liste 3. Anmeldelse til tillægsforsikring maa her ske samtidig med anmeldelse til optagelse paa listen.

Bestemmelserne om fristen for anmeldelse til tillægsforsikring efter lovens § 12 er ubetinget og kan ikke fravikes. Ønsker en person efter at være optat paa liste 3 senere at tegne en høiere forsikring, maa han avvises med sit krav.

Præmien for den ordinære forsikring (saavel den tvungne efter liste 1 og 2 som den frivillige efter liste 3) er kr. 1,50 pr. aar.

Tegnes tillægsforsikring efter lovens § 12, vil den samlede præmie utgjøre:

for 2den klasse . . . . kr. 2,90
» 3dje » . . . . - 4,30

Præmien betales uavkortet, selv om forsikringen begynder senere i kalenderaaret.

Indkrævning av præmie.

§ 8. I henhold til mandtallet blir for hvert aar præmierne at opkræve hos de paa liste 1 og 2 opførte personer av kommunens skatteopkræver, om ønskes i forbindelse med de kommunale skatter.

Nogen bestemt forfaldstid for præmierne er ikke angit i loven, hvorfor man maa gaa ut fra, at de forfalder til betaling den 15 januar. Opkrav samtidig med de kommunale skatter er ikke bestemt paabudt, saa præmien ogsaa kan inddrives til andre tider end de for skatten fastsatte terminer, om saa maatte ansees ønskelig.

Kommunen har prioritet for præmierne som for skatter bestemt og kan inddrive dem ved utpantning.

Derhos er enhver arbeidsherre ansvarlig for præmier, der paahviler personer, som er i hans arbeide eller tjeneste, saaledes at kommunen, om præmien skulde være uerholdelig hos den forsikrede, kan kræve den betalt av hans arbeidsgiver. Dette gjælder ikke alene arbeidsgivere i fiskebranchen eller smaaskibsfarten, men ogsaa andre arbeidsgivere. Om f. eks. en fisker efter endt fiske tar tjeneste hos en gaardbruker, blir denne ansvarlig for præmien. Forældre ansees som arbeidsgivere like overfor deres forsikringspligtige barn, der arbeider i deres bedrift. Forpligtelsen antages alene at gjælde personer,

6 oktbr. hos hvem forsikrede er i tjeneste i det forsikringsaar, præmien gjælder.

Regelen om arbeidsherrens ansvar for præmien antages hensigtsmæssigst og for at undgaa forviklinger at burde praktiseres paa den maate, at ansvar kun gjøres gjældende mot den, hos hvem den forsikringspligtige er i tjeneste paa den tid, kravet om præmien fremkommer til ham. Indkrævningen kan foregaa naarsomhelst i aaret og kan om nødvendig ogsaa gjentages hos samme eller eventuelle senere arbeidsgivere, hos hvem den forsikrede paa indkrævningsdagen er i tjeneste, og som derved har adgang til at tilbakeholde det fornødne i vedkommendes løn.

De personer, som efter andragende opføres paa liste 3, har at erlægge aarspræmien samtidig med begjæringen om optagelse.

Likeledes erlægges for den frivillige høiere forsikring (tillægsforsikring) efter lovens § 12 den samlede præmie samtidig med anmeldelsen.

Der blir saaledes for den frivillige forsikring ikke spørsmaal om nogen efterskudsinkasso. Saafremt mandtalsføreren i mandtallet opfører nogen som frivillig forsikret uten samtidig at motta præmie, vil han betragtes som den, som paa egen haand har git henstand, og selv være ansvarlig for præmiebeløpet.

Regnskapsavlæggelse m. v.

§ 9. Senest inden 15 august har kommunekassereren at indsende til Riksforsikringsanstaltens tilsynsmand præmiebeløpet for tvungen og frivillig høiere forsikring efter liste 1 og 2. Beløpet indsendes ogsaa for de personer, som maatte staa til rest med præmiebetalingen, da det er kommunens sak at indkassere restanser.

For de paa liste 3 opførte personer indsender kommunekassereren til tilsynsmanden det samlede præmiebeløp senest inden utgangen av kalenderaaret.

Kommunen er berettiget til fra de samlede præmiebeløp at fradra 5 % som godtgjørelse for indkrævning av præmier, arbeide med mandtallet og forsikringen samt mulige restansetap. I de samlede præmiebeløp indgaar ogsaa præmierne for tillægsforsikringer.

Av forsinkede indbetalinger erlægger kommunen 5 % aarlig rente fra forfaldsdagen d. v. s. for liste 1 og 2 fra 15 august, for liste 3 fra 31 december.

Om skadebehandlingen.

§ 10. Forsikringen omfatter kun erstatning i dødstilfælde samt skadebot for tap i erhvervsevne fra 20 % og derover (lovens §§ 3 og 4).

Forsaavidt ikke den tilskadekomne som forsikret i henhold til lov av 18 september 1909 (om sykeforsikring) er berettiget til understøttelse av vedkommende kredssykekasse, har han selv at betale sykebehandlingen. Denne er fiskerforsikringen helt uvedkommende. Lægernes godtgjørelse for utfærdigelse av de erklæringer, som er nødvendige for at fastsætte skadebøterne, bæres av forsikringen. Foranlediger saadanne lægeerklæringer reiser — enten av lægen eller av den skadede — falder utgiftene dermed den tilskadekomne tillast, forsaavidt det gjælder reiser inden distriktet eller mellem den behandlende læges og den skadedes bolig. Forlanger derimot Riksforsikringsanstalten yderligere undersøkelser, hvorved længere reise til specialistlæge nødvendiggjøres, dækkes utgiftene av Riksforsikringsanstalten. 6 oktbr.

Tilsynsmændene.

§ 11. Med hensyn til Riksforsikringsanstaltens tilsynsmænds avlønning samt kommunernes ansvar for deres oppebørsler gjælder de i § 28 i lov nr. 4 av 12 juli 1906 (jfr. lov av 9 juni 1911) givne bestemmelser.

Kommunernes garanti gjælder ikke alene præmiebeløp, der efter lovens § 10 skal indsendes til tilsynsmændene, men ogsaa de erstatningsbeløp, som disse maatte faa i hænde.

Nærværende forskrifter træder istedenfor de under 7 november 1908 (med tillæg av 17 mars 1911) utfærdigede forskrifter.

Herred (By).

Liste 1. (Forsikringspligtige i kommunen bosittende fiskere og fangstmænd. L. av 8 august 1908 og 18 august 1911).

Denne liste avsluttes hvert aar den 15 december og utlægges straks til almindelig eftersyn, hvorefter den indrages den 15 januar næstefter.

Løpe nr.	Navn.	Bopæl.	M.	K.	Fødselsaar.	Gift eller ugift.	Antal barn under 15 aar.	Hvorledes drives hovedsagelig fisket eller fangsten.			Er vedkommende ansat paa fisker- eller fangstskib,[4]) der drives med damp (ikke motorskøite)?	Arbeidsgiver.	Forsikret efter 1ste, 2den eller 3dje klasse.	Betalt præmie.
								a) smaafiske eller hjemmefiske.[1])	b) storfiske[3]) eller havfiske.[2])	c) fangst av dyr i havet.[3])				

Anmerkning.

[1]) med »smaafiske eller hjemmefiske« menes kun det daglige fiske, der drives i smaabaater fra hjemstedet.

[2]) med »storfiske eller havfiske« menes alle større kystfiskerier og havfiskerier (saasom skreifiskerierne, loddetorskfisket, sildefiskerierne, brislingfisket, bankfisket, makrelfisket, nordsjøfisket, islandsfisket, seifisket).

[3]) under »fangst av dyr i havet« indgaar ogsaa haakjærringfiske.

[4]) Fisker- og fangstfartøier indgaar under loven, uten hensyn til deres størrelse.

Herred (By).

Liste 2. (Forsikringspligtige i kommunen bosittende, i smaaskibsfart beskjæftigede personer. L. av 8 august 1908 og 18 august 1911).

Denne liste avsluttes hvert aar den 15 december og utlægges straks til almindelig eftersyn, hvorefter den inddrages den 15 januar næstefter.

Løpe nr.	Navn.	Bopæl.	M.	K.	Fødselsaar.	Gift eller ugift.	Antal barn under 15 aar	Fartøiets art og størrelse.				Arbeidsgiver.	Forsikret efter 1ste, 2den eller 3dje klasse.	Betalt præmie.
								Seil.	Damp.	Motor.	Reg.-ton (brutto).			

Anmerkning.

Til smaaskibsfart henhører fart med fartøier av bruttodrægtighet under 50 registertons for seilskibe og 15 registertons for dampskibe (motorskøiter), dog ikke under 4 bruttotons. Fisker- og fangstfartøier er undtat.

6 oktbr.

Herred (By).

Liste 3. (Til frivillig forsikring anmeldte personer. L. av 8 august 1908 og 18 august 1911).

Denne liste føres fortløpende indtil aarets utgang; ny liste paabegyndes det følgende aar.

Løpe nr.	Navn.	Bopæl.	M	K	Fødsels-aar.	Gift eller ugift.	Antal barn under 15 aar	Hvorledes drives hovedsagelig fisket eller fangsten.			Er vedkommende ansat paa fiske- eller fangstskib, der drives med damp (ikke motorskøite)?	Smaaskibsfart.[4]				Naar indmeldt	Forsikret efter 1ste, 2den eller 3dje klasse.	Betalt præmie.
								a) smaafiske eller hjemmefiske.[1]	b) storfiske eller havfiske.[2]	c) fangst av dyr i havet[3]		Seil	Damp	Motor	Reg.t. brutto			

Anmerkning.

[1]) med »smaafiske eller hjemmefiske« menes kun det daglige fiske, der drives i smaabaater fra hjemstedet.

[2]) med »storfiske eller havfiske« menes alle større kystfiskerier og havfiskerier (saasom skreifiskerierne, loddetorskfisket, sildefiskerierne, brislingfisket, bankfisket, makrelfisket, nordsjøfisket, islandsfisket, seifisket).

[3]) under »fangst av dyr i havet« indgaar ogsaa haakjærringfiske.

[4]) Til smaaskibsfart henhører fart med fartøier av bruttodrægtighet under 50 registertons for seilskibe og 15 registertons for dampskibe (motorskøiter), dog ikke under 4 bruttotons. Besætning paa fisker- og fangstfartøier indgaar under betegnelsen »fiskere og fangstmænd«, uten hensyn til fartøiernes størrelse.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt om skatlæggelse av tømmer, som hugges i skoger, som er beliggende i ett distrikt, men forædles i andre distrikter. 6 oktbr.

Departementet uttaler, at det første distrikt ikke antages at være berettiget til at skatlægge den indtægt, som erhverves ved tømmerets forædling i andre distrikter.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvori departementet i anledning av en indkommet salærregning fra en direktør ved et kommunalt sindssykeasyl for undersøkelse og avgivelse av erklæring om, hvorvidt en til observation indlagt person var sindssyk og farlig for den offentlige sikkerhet, uttaler, at ved forslag til salær blir kun at ta hensyn til det merarbeide, som den specielle farlighetsundersøkelse og utarbeidelse av erklæring herom har foranlediget, hvorimot der ikke blir at ta hensyn til den undersøkelse og beskrivelse av patientens tilstand, som blir alle de personer tildel, som indlægges paa asyl, jfr. lov av 17 august 1848 §§ 5 og 9. 9 oktbr.

Forandringer og tilføielser i »Regulativ for Sjø krigsskolen« av 22 mai 1908: 9 oktbr.

I § 20. Under punkt 1, norsk, forandres: »Eriksen, Literaturhistorie« til »Hofgaard, Literaturhistorie«.

Under punkt 15, legemsøvelser m. v., tilføies: »Bentzen, Gymnastiktabeller«.

I § 43. Under punkt 9, landmaaling, tilføies: »Johannesen, Lærebok i landmaaling«.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at ifølge en til Arbeidsdepartementet indløpet skrivelse av 21 f. md. fra Utenriksdepartementet har de britiske protektorater Gilbert- og Ellice-øerne samt Salomonøerne tiltraadt den i Rom den 26 mai 1906 avsluttede hovedkonvention om verdenspostforeningen, fra 1 d. md. at regne. 11 oktbr.

Ifølge skrivelse til Poststyrelsen av 20 f. md. fra det internationale postbyraa i Bern vil hovedpostkonventionens takster (se art. IV i ekspeditionsreglementet til hovedpostkonventionen) i ovennævnte britiske protektorater bli opkrævet efter følgende forhold:

$2^1/_2$	pence	= 25	centimer
$1^1/_2$	»	= 15	»
1	penny	= 10	»
$^1/_2$	»	= 5	»

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Nordisk Skibsrederforening, hvori departementet i anledning av en forespørsel 11 oktbr.

11 oktbr. om forstaaelsen av de internationale sjøveisregler (plakat av 16 mars 1910) § 26 anfører, at plakaten ikke indeholder bestemte regler angaaende damptrawleres veiret eller vikepligt, og at det derfor maa bli domstolenes sak i hvert enkelt tilfælde at avgjøre spørsmaalet. Den omstændighet, at seiltrawlere i plakatens § 26 er stillet i en særklasse med hensyn til veiret, mens ingen tilsvarende bestemmelse haves om damptrawlere, synes dog at tyde paa, at disse i sin almindelighet er ment at skulle indgaa under hovedreglerne for dampfartøiers styring og seilas.

12 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt i anledning av en forespørsel fra en sorenskriver om, hvorvidt en gift kvinde, som selv bestyrer sit særeie, kan kræve beskikket lagverge til at raade og veilede hende i hendes formuesanliggender.

Departementet meddeler, at spørsmaalet efter dets mening maa besvares benegtende, i al fald saalænge egtefællerne ikke lever adskilt.

13 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet:

Ifølge officiel meddelelse fra den nederlandske legation har republiken Panama ratificert overenskomster nr. I—XI og XIII, undertegnet paa den 2den internationale fredskonferanse i Haag. Meddelelse om ratifikationerne er kommet den nederlandske regjering ihænde den 11 september d. a.

13 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenenes amt, som hadde forespurt, om der efter lov om lotterier og andre lykkespil av 14 juni 1851 § 2 utkræves amtmandens approbation paa en av politiet meddelt tilladelse til salg av lodder for et lotteri, som avholdes i et andet amt med en av den derværende overøvrighet approbert polititilladelse Spørsmaalet antoges av departementet at maatte besvares bekræftende.

14 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra et fattigstyre uttaler, at det bidrag, som en hjemstavnskommune i henhold til landsskolelovens § 10 (byskolelovens § 9) pligter at utrede for et barns skolegang i en anden kommune, hvor det av vergeraad eller fattigstyre er utsat i privat forpleining, ikke er at anse som fattigutgifter, hvorfor heller ikke de i fattiglovens § 15 givne specielle regler om fattigutgifters fordeling mellem opholds- og hjemstavnskommune kommer til anvendelse. Bidraget maa derfor i sin helhet utredes av hjemstavnskommunen.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av Kristiania kommunestyre under 28 september 1911 fattede beslutning om et tillæg til § 27 i de ved kongelige resolutioner av 1 oktober 1897, 19 december 1898, 16 januar 1903, 27 mars 1905 og 6 mai 1911 approberte sundhetsforskrifter for Kristiania. 16 oktbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa den av Voldens herredsstyre under 26 august d. a. besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Voldens herred, Romsdals amt, — dog med nogen forandringer. 16 oktbr.

Kongelig resolution**), hvorved den av Tønsbergs bystyre under 29 september d. a. fastsatte vedtægt angaaende fælles lukningstid for utsalgssteder i Tønsberg stadfæstes som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring. 16 oktbr.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 13 i lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslov av 9 juni 1911 fastsættes en inddeling i fareklasser av de under loven indgaaende bedrifter overensstemmende med et fremlagt utkast. 16 oktbr.

Beslutningen træder i kraft den 1 januar 1912.

Kongelig resolution†), hvorved der i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes en del fiskeriregler som gjældende indtil videre for de inden Skjerstads herred i Nordlands amt liggende elver, bækker, vand og indsjøer. 16 oktbr.

Kongelig resolution††), hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Frogns 16 oktbr.

*) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor den approberte vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor utkastet er indtat.

†) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor reglerne er indtat.

††) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor beslutningen er indtat.

16 oktbr. herredsstyre i Akershus amt under 27 september 1911 fattede beslutning angaaende pigtraads anvendelse til gjærde inden herredet.

16 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved der medhold av § 2 i lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 meddeles approbation paa en av Alstahougs herredsstyre, Nordlands amt, under 13 september 1911 fattet beslutning, hvorefter hund, som inden Alstahougs herred i den tid, da bofæ holdes paa havn, findes streifende om uten ledsager i havnegang utenfor indmarken, kan efter foranstaltning av grundeieren eller nogen i strækningen havneberettiget optages, eller, hvis hunden tidligere har været optat — og der er fremgaat overensstemmende med § 4 i nævnte lov, dræpes paa stedet.

16 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Selbu herred, Søndre Trondhjems amt, i møte den 8 juli 1911 besluttede forandring av § 1 i de ved regjeringens resolution av 2 august 1907 approberte skogvedtægter for herredet, hvorefter minimumsdimensionen i vedtægtenes § 1 er forhøiet fra 20 cm.s tvermaal utenpaa barken 4 meter fra høieste rot til 21 cm. — 5 meter maalt paa samme maate.

16 oktbr. **Kongelig resolution*****), hvorved det i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den almindelige bygningslovgivning skal være gjældende for strøket omkring Spydebergs jernbanestation i Spydebergs herred indenfor de av herredsstyret i møter 6 mai og 15 juni 1911 vedtagne grænser.

16 oktbr. **Kongelig resolution†)**, hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 23, 67 og 69 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Tvedestrands bystyre i møte den 8 mai 1911 vedtagne tillægsbestemmelser til nævnte lov, forsaavidt Tvedestrand angaar, — dog med en enkelt forandring.

---

*) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
**) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor vedk. avsnit, saaledes som dette nu lyder, er indtat.
***) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.
†) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor de godkjendte tillægsbestemmelser er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 23, jfr. §§ 27, 67 og 69, bestemmes: 16 oktbr.

1. Godkjendelse meddeles som gjældende indtil videre av det av Vardø bystyre i møter den 26 oktober 1910 og 1 april 1911 vedtagne nye reglement for Vardø brandkorps.
2. Det ved høieste resolution av 17 oktober 1890 approberte reglement for Vardø brandkorps ophæves.

Kongelig resolution, hvorved der i San Paolo de Loanda oprettes et under legationen i Lissabon hørende konsulat uten løn eller kontorbidrag og med distrikt omfattende portugisisk Vestafrika. 16 oktbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 16 oktbr.

I. Fra 1 jannar 1912 at regne skal der i Hitterdals prestegjeld under Nedre Telemarkens provsti i Kristiansands stift ansættes en kaldskapellan, som tillægges følgende aarlige indtægter:
   1) Det beløp, hvormed Hitterdals sogneprestembedes indtægter maatte overstige kr. 4000,00 aarlig. Av bidraget blir indtil videre kr. 300,00 at utbetale kapellanen hvert kvartal, resten saasnart opgjør over kaldets indtægter for aaret foreligger;
   2) kr. 200,00 som bidrag av sogneprestens egen løn, hvilket bidrag utbetales med en fjerdedel kvartaliter;
   3) kr. 400,00 av Prestegaardsfondet i henhold til lov om salg av det overflødige av embedsgaarder av 19 juni 1882 § 14, sidste punktum;
   4) som lønsbidrag av Hitterdals herredskasse, hvad der til enhver tid utkræves for at bringe kapellaniets indtægter (husleiegodtgjørelse ikke iberegnet) op i kr. 2700,00 aarlig;
   5) kr. 600,00 som husleiegodtgjørelse av Hitterdals kommune.

II. Kaldskapellanen blir at ansætte med forpligtelse til:
   a) At ta bolig paa Notodden;
   b) at føre særskilt kirkebok for dette sted;
   c) at finde sig i de bestemmelser, som maatte bli avgit om gudstjenestens ordning, om konfirmanternes forberedelse og om avholdelse av konfirmation i prestegjeldet;
   d) i tilfælde av Notoddens oprettelse til eget prestegjeld at overgaa til dettes sogneprest.

*) Bekjendtgj. 19 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor det nye reglement er indtat.

16 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved det geistlige og civile inddelingsnavn »Indre Holmedal« i Nordre Bergenhus amt forandres til »Gaular«.

16 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved det geistlige og civile inddelingsnavn »Hustad« i Nordre Trondhjems amt forandres til »Sandvollan«.

16 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at fra den tid, som av amtmanden i Stavanger amt bestemmes, skal gaardene Forus (Furaas, Furos), gnr. 68 av skyld mark 7,52, og Søndre Hagstad, gnr. 3 av skyld mark 14,80, henlægges fra Høilands herred, prestegjeld, lensmandsdistrikt og tinglag i Stavanger amt til Hetlands herred, prestegjeld — henholdsvis til Frue sogn og til Riskekvervens sogn, lensmandsdistrikt og tinglag i samme amt.

16 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved Justis- og Politidepartementet bemyndiges til at utfærdige de i lov om drift av apotek av 4 august 1909 § 17, andet led, nævnte nærmere bestemmelser om utførelsen av eftersynet av apotek og om adgangen til ved offentlig foranstaltning at faa undersøkt indsendte lægemidler.

16 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 26 august 1911 vedtagne forandring i § 3 i den for Nes Løsørebrandassuranseforening ved høieste resolution av 17 november 1882, jfr. resolution av 31 oktober 1884, 5 september 1899 og 20 december 1910, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

16 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling 10 juli 1911 vedtagne forandring i § 24 i den for Liers gjensidige Brandforsikringsforening ved høieste resolution av 4 februar 1868, jfr. høieste resolution av 6 august 1883 og kongelig resolution av 26 oktober 1895, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

16 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. meddeles approbation paa den i generalforsamling den 19 december 1910 og 24 juni 1911 vedtagne plan for Flesbergs gjensidige brandforsikringsindretning, saaledes at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

16 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved der — med en enkelt forandring — meddeles approbation paa den i generalforsamling

den 27 april 1911 vedtagne plan for Hemsedals brand- 16 oktbr.
kasse, saaledes at denne kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa 16 oktbr.
de i generalforsamlinger den 8 mars og 1 august 1911 vedtagne forandringer i og tillæg til §§ 4, 13, 16 og 19 i den for Bakke og Gylands gjensidige brandforsikringsforening for husebygninger ved høieste resolution av 5 december 1901 approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om 16 oktbr.
brandvæsenet av 15 august 1908 § 19 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Tinns herredsstyre i møte den 16 september 1911 vedtagne takstregulativ for feiermesteren paa Saaheim.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. meddeles stadfæstelse 16 oktbr.
paa den av Nissedals sognestyre i møter den 24 juni og 15 september 1911 vedtagne plan for en ny sparebank, som under navn av »Nissedals sogns sparebank« agtes oprettet inden Nissedals sogn, Bratsberg amt.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa 16 oktbr.
den av forstanderskapet for Skjolds sparebank i møte den 20 mai 1911 vedtagne ændring i § 20 i bankens ved høieste resolution av 24 november 1891 stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved Forsvarsdepartemen- 16 oktbr.
tet bemyndiges til for fremtiden at gi fornøden dispensation fra de i plan for Marinens Intendanturkorps § 10 opstillede betingelser for optagelse av intendanturkonstabler, naar ikke det tilstrækkelige antal melder sig av mandskaper, som tilfredsstiller planens fordringer.

Kongelig resolution, hvorved der bl. a. under en av 16 oktbr.
Kongen besluttet reise til Danmark er overdraget Statsraadet at forestaa rikets bestyrelse som kongemagtens midlertidige utøver paa den maate, som for saadant tilfælde er bestemt i grundlovens § 41.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 16 oktbr.
Kristiania i anledning av en forespørsel fra en lærer om dispositionsretten over den hans lærerpost tilliggende familiebolig.

Efter hvad læreren oplyser, er der, efter at kommunen har overtat renholdet ved skolen, opstaat spørsmaal om adgang

16 oktbr. til lærerboligens kjøkken for at faa varmet vand til rengjøringen. Læreren bor paa sin eiendomsgaard, men benytter lærerbekvemmeligheten dels som opbevaringsrum for endel møbler og dels som arbeidsrum. Der har derfor, oplyser læreren, været hævdet, at han ingen dispositionsret har over lærerbekvemmeligheten, siden han ikke bor der. I den anledning meddeler departementet, at det efter dets mening ingen forskjel gjør i retslig henseende, enten læreren bor i lærerbekvemmeligheten eller andensteds. Saalænge lærerboligen tilligger vedkommende lærerpost maa det antages at dispositionsretten over boligen tilkommer læreren.

En anden sak er det, at i et tilfælde som nærværende maa læreren kunne ha saa meget lettere for at imøtekomme et ønske fra kommunens side om at faa adgang til lærerboligens kjøkken, som en saadan anvendelse av kjøkkenet maa kunne ordnes slik, at den ikke medfører nævneværdige ulemper for læreren.

16 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand om, hvorvidt et skolestyre efter skoleloven er berettiget til at frita bestyrerne for pligt til at utføre inspektion i frikvarterene i likhet med de øvrige lærere.

I den anledning meddeles, at departementet antar, at der efter skoleloven intet er i veien for i skoleplanen at bestemme, at skolebestyrerne skal være fritat for inspektion av elevene i friminutterne. Man er helt enig med skolestyret, naar det uttaler, at dette spørsmaal maa sees som et praktisk hensigtsmæssighetsspørsmaal, som maa kunne ordnes efter skolestyrets nærmere bestemmelse for de enkelte tilfælde.

16 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania vergeraad i anledning av spørsmaalet om læges godtgjørelse for behandling av et av vergeraadet i familie bortsat barn.

I anledning herav meddeler Kirkedepartementet, at Justisdepartementet, hvis uttalelse man har utbedt sig, i skrivelse av 10 d. m. overensstemmende med en av medicinaldirektøren avgit uttalelse har meddelt, at en privatlæge antages at kunne beregne sig det paa stedet ved behandling av syke vanlige honorar, ogsaa naar behandlingen gjælder et av vergeraadet bortsat barn, medmindre der er truffet avtale om noget andet.

Justisdepartemnetet tilføier, at det siden 1903 har fundet at kunne bevirke skyssgodtgjørelse for læger paa reiser til undersøkelse av forsømte barn, bortsat i familie, utredet av statskassen. Utgiftene ved lægebehandlingen forøvrig er derimot

antat at maatte betales av vedkommende kommune overensstemmende med lov av 6 juni 1896 § 48. 16 oktbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt: Ved en tvangsauktion, som av en lensmand var avholdt paa sorenskriverens vegne, var ved utløpet av approbationsfristen ingen meddelelse indløpet til sorenskriveren om, hvorvidt budet var antat eller forkastet, og gebyr var derfor i henhold til sportellovens § 44 beregnet med kr. 85,00. Herimot var der av rekvirentens sakfører protestert under henvisning til følgende bestemmelse i auktionskonditionerne: »For auktionsforvalterens vedkommende blir manglende underretning om approbation likegjældende med meddelelse om forkastelse av samtlige de avgivne bud.« 17 oktbr.

I anledning herav uttaler departementet, at det med vedkommende sorenskriver er enig i, at den omhandlede bestemmelse i auktionskonditionerne som stridende mot forskriften i sportellovens § 44 maa bli at betragte som uskrevet.

Plakat*) indeholdende forandring i plakat av 16 juli 1907, kfr. plakat av 27 november 1908 og 28 april 1911, angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande. 18 oktbr.

I kraft av lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14 juli 1894 med tillægslov av 26 mai 1899 § 17 bestemmes herved, at avsnit II i de ved kgl. plakat av 16 juli 1907, kfr. plakat av 27 november 1908 og 28 april 1911, fastsatte bestemmelser angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande indtil videre skal lyde saaledes:

II. Storfæ, faar og gjeter kan indføres fra Sverige og Danmark til nedslagtning paa følgende vilkaar:

1. A. Fra Sverige a) pr. jernbane direkte til Fredrikshald eller til Kristiania over Fredrikshald eller Kongsvinger eller ad nærmeste landevei til direkte indlastning i jernbanevogn paa Kornsjø station, hvorfra dyrene føres snarest mulig pr. jernbane til Fredrikshald eller Kristiania, b) sjøværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania, c) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slagtning i denne by. I hver sending skal i sidste fald kunne indføres indtil det antal dyr, som Landbruksdepartementet nærmere bestemmer.
   B. Fra Danmark sjøværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania.
2. Det skal ved en attest, utstedt av autorisert svensk dyrlæge, politimyndighet eller toldstationsbestyrer ved græn-

*) Bekjendtgj. 18 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

18 oktbr. sen eller av dansk dyrlæge eller politimyndighet godtgjøres, at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløpne 6 maaneder har optraadt smitsom mund- og klovsyke eller ondartet lungesyke, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgaaende 6 maaneder er indført fra utlandet.

3. Dyrene skal være merket eller i attesten saaledes beskrevet, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
4. Dyrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, for saadant øiemed reserverte kvægtorv, hvor de blir at underkaste undersøkelse av vedkommende kommunale dyrlæge.
5. Dyrene skal henstaa paa karantænefjøset paa en egen avdeling, avsondret fra indenlandske dyr, og maa kun bortføres herfra til umiddelbar nedslagtning i vedkommende by. Dog kan dyr, indført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantænefjøset i Fredrikshald til umiddelbar nedslagtning i Kristiania, naar de ved de paa karantænefjøset i Fredrikshald foretagne undersøkelser findes fri for tegn paa ondartet smitsom sygdom. Karantænefjøsets bestyrer skal i fjøsets protokol anføre, hvorhen de fra karantænefjøset fjernede dyr føres for at slagtes samt har at underrette vedkommende politikammer om, hvor slagtning av karantænerte dyr finder sted, forsaavidt saadan slagtning skal ske utenfor kommunalt slagtehus. Dyrene skal inden bortførelsen fra karantænefjøset merkes med et i huden indbrændt tydelig S.
6. Karantænefjøset blir at holde strengt avsperret for publikum, indtil sundhetsundersøkelse av samtlige indførte dyr har fundet sted, og dyrene er fundet fri for tegn paa ondartet smitsom husdyrsygdom.
7. Som erstatning for de med undersøkelse, merkning, karantænering, dyrenes foring, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at avkræve importøren en av kommunestyret fastsat og av Landbruksdepartementet godkjendt avgift for hvert dyr.
8. Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig at fastsætte nærmere bestemmelser angaaende den her omhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes slagtning, deres undersøkelse og merkning samt attester og protokoller m. v.

24 oktbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at ifølge en til Utenriksdepartementet indløpet skrivelse fra Forbundsraadet i Schweiz av 4 august d. a. har republikken Cuba tiltraadt den i Rom den 26 mai 1906 avsluttede konvention om utveksling av postpakker.

Tidspunktet for tilslutningens iverksættelse vil senere bli bestemt. 28 oktbr.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av kommunestyret for kjøpstaden Aalesund under 21 september 1911 fattede beslutning om et tillæg til § 1 i de for kjøpstaden ved kongelige resolutioner av 3 juni og 8 november 1893, 2 november 1904 samt 1 februar og 20 mai 1910 approberte forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet. 28 oktbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Ullensakers herred i Akershus amt under 3 mai 1902 fattede beslutning om ordningen av anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning, — dog med nogen forandringer. 28 oktbr.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Raulands herred i Bratsbergs amt under 23 september 1911 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl. 28 oktbr.

Kongelig resolution†), hvorved det i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes, efter derom av Sørreisa herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Sørreisa herred i Tromsø amt. 28 oktbr.

Kongelig resolution†), hvorved der i medhold av § 2 i lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 meddeles approbation paa en av Hedalens herredsstyre i Kristians amt under 9 september 1911 fattet beslutning, hvorefter hund, som i Hedalens herred i den tid, da bofæ holdes paa havn, findes streifende om uten ledsager i havnegang utenfor indmarken, kan efter foranstaltning av grundeieren eller nogen i strækningen havneberettiget optages, eller, hvis hunden tidligere 28 oktbr.

*) Bekjendtgj. 30. oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 30. oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor den approberte beslutning er indtat.

***) Bekjendtgj. 30. oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor beslutningen er indtat.

†) Bekjendtgj. 30 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

28 oktbr. har været optat, og der er fremgaat overensstemmende med § 4 i ovennævte lov, dræpes paa stedet.

28 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved det i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi, aarhane og aarhøne fredes inden Finmarkens amt i tiden fra og med 16 november til og med 15 januar for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 juli 1911. Denne bestemmelse træder i kraft straks.

28 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved det i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi, aarhane og aarhøne fredes inden Kristians amt i tiden fra og med 16 november til og med 15 januar for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 juli 1911. Denne bestemmelse træder i kraft straks.

28 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved det i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi, aarhane og aarhøne fredes inden Hedemarkens amt i tiden fra og med 16 november til og med 15 januar for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 juli 1911. Denne bestemmelse træder i kraft straks.

28 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved det i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi, aarhane og aarhøne fredes inden Jarlsberg og Larviks amt i tiden fra og med 16 november til og med 15 januar for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 juli 1911. Denne bestemmelse træder i kraft straks.

28 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved det i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi, aarhane og aarhøne fredes inden Smaalenene amt i tiden fra og med 16 november til og med 15 januar for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 juli 1911. Denne bestemmelse træder i kraft straks.

28 oktbr. **Kongelig resolution*****) hvorved grænserne for Vestre Glemminge brand- og bygningskommune i Smaalenene amt utvides overensstemmende med Glemminge herredsstyres beslutning av 16 mai 1911.

28 oktbr. **Kongelig resolution**†) hvorved det i henhold til lov om

---

*) Bekjendtgj. 30 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.
**) Bekjendtgj. 30 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.
***) Bekjendtgj. 30 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.
†) Bekjendtgj. 30 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor tillægsbestemmelserne er indtat.

brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 67 og 69, jfr. ilds- 28 oktbr.
farlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, bestemmes:

1. At der meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av brandrepræsentantskapet for Røros i møter den 14 mars og 20 juni 1911 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte sted angaar.
2. At det for Røros ved høieste resolution av 16 august 1883 approberte brandreglement ophæves.

Kongelig resolution, hvorved: 28 oktbr.

1. Følgende ulønnede konsulater utskilles fra legationen (generalkonsulatet) i Havanas distrikt og henlægges under legationen (generalkonsulatet) i Mexiko:

Konsulatet i Belize med distrikt omfattende Britisk Honduras
Do. i San José —»— republikken Costa Rica
Do. i Guatemala —»— — Guatemala
Do. i Managua —»— — Nicaragua
Do. i Colon —»— — Panama inklusive Kanalzonen.

2. Følgende ulønnede konsulater utskilles fra legationen (generalkonsulatet) i Havanas distrikt og henlægges direkte under Utenriksdepartementet:

Konsulatet i Nassau med distrikt omfattende Bahamaøerne
Do. i Bridgetown —»— Windward Islands
Do. i Kingston —»— Jamaica og Grand Cayman
Do. i St. John —»— Leeward Islands
Do. i Port of Spain —»— Trinidad og Toboga
Do. i St. Thomas —»— de danske besiddelser i Vestindien
Do. i Fort-de-France —»— de franske besiddelser i Vestindien
Do. i Willemstad med distrikt omfattende øen Curaçao og de øvrige nederlandske besiddelser i det Karaibiske hav.

3. — — —

Kongelig resolution, hvorved konsulatet i New- 28 oktbr.
castle-on-Tynes distrikt skal omfatte grevskapene Northumberland (undtagen Amble med Workworth, Berwick-on-Tweed og Blyth), Durham (undtagen Hartlepools, Sunderland og Seaham Harbour), Cumberland og Westmoreland.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 28 oktbr.

1. At det paalægges sognepresten i Herø prestegjæld

28 oktbr. under Søndre Søndmør provsti i Bergens stift at fremmøte 1 gang aarlig paa en dag i juni maaned — som han selv nærmere bestemmer — paa hjælpekirkegaarden paa Rindø for at jordfæste der nedsatte lik.

2. At der i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes, at der ikke blir at erlægge betaling til sognepresten for jordfæstelser, som utføres paa den dag, han i henhold til post 1 fremmøter paa hjælpekirkegaarden.

3. — — —

28 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 1 meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa et utkast til statutter for Høilands barnehjem.

28 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved det av indehaveren av Levanger apotek hittil drevne filialapotek paa Værdalsøren overgaar til selvstændig apotek fra den tid, den nuværende apotekers ret til driften ophører, og ny apoteker er utnævnt og har overtat driften.

28 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. At Selje tinglag, Nordfjords sorenskriveri, Nordre Bergenhus amt, skal utgjøre én maanedstingskreds med maanedsting i januar og august.
2. At Daviken og Vaagsø tinglag i samme sorenskriveri og amt tilsammen skal utgjøre én maanedstingskreds med maanedsting i januar og august.
3. — — —

28 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. de for Lillesands øl- og vinsamlag i generalforsamling den 4 august og 15 september 1911 og av Lillesand bystyre i møter den 24 august og 27 september 1911 godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end til utgangen av 1914.

28 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved grænsen for den avgift, som blir at ilægge for bevilling til skjænkning av øl, vin, frugtvin og mjød i Gjøvik i medhold av § 28 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 fastsættes til kr. 8000,00.

28 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved grænsen for den avgift, som blir at ilægge for bevilling til skjænkning av øl, vin, frugtvin og mjød i Kristiansand i medhold av § 28 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 fastsættes til kr. 1600,00.

Kongelig resolution, hvorved det i medhold av § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes: 28 oktbr.

1. At der skal oprettes et havnestyre for uthavnen Sandnessjøen i Stamnæs herred, Nordlands amt.
2. At det havnestyret underlagte omraade begrænses av rette linjer trukket fra Stamnæsøra til Skorptangen, fra Leinesodden til Løvøy og fra Leinesodden til Hornnes.
3. — — —

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov indeholdende bestemmelser angaaende jernveier til almindelig benyttelse av 12 august 1848 § 1 d bestemmes, at følgende jernbaneanlæg skal være fritat for skatter og avgifter av den grund, som blir erhvervet til samme og av tilhørende bygninger: 28 oktbr.

1. En jernbane fra Dombaas over Dovre til Støren og
2. Fortsættelse av Arendal—Aamlibanen til Tveitsund,
— begge for et tidsrum av 100 aar, regnet fra 1 januar 1910;
3. En jernbane fra Dombaas gjennem Raumadalen til Romsdalsfjordens bund;
4. Av en Vestlandsbane: Kongsberg—Flekkefjord: Parcellen fra Kongsberg til Næslandsvand med sidelinjer fra Næslandsvand til Kragerø og fra Hjuksebø til Notodden,
— begge for et tidsrum av 100 aar, regnet fra 1 januar 1911.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 7 september 1911 vedtagne forandringer i og tillæg til de ved kongelig resolution av 17 oktober 1908 approberte planer for Vingers gjensidige brandforsikringsforening for løsøre og Vingers gjensidige brandforsikringsforening for bygninger, saaledes at foreningene fremdeles kan nyde godt av de med lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 28 oktbr.

Kongelig resolution, hvorved stadfæstelse meddeles paa den av forstanderskapet for Sarpsborgs sparebank den 3 oktober 1911 vedtagne nye plan som trædende istedenfor bankens ældre ved høieste resolution av 8 august 1893 stadfæstede plan. 28 oktbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Tromsø, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra en lærer, om den ret til laksefiske, som tilligger hans skolejord, tilkommer ham som bruker eller herredet som jordens eier, meddeler, at retten til laksefisket antages at tilkomme læreren som jordens bruker, 30 oktbr.

30 oktbr. ikke herredet, kfr. § 4 i lov av 8 april 1905. Man antar desuten, at herredet heller ikke har adgang til at forbeholde sig den skolejorden tilliggende ret til laksefiske, da denne rettighet maa ansees for at være knyttet til lærerjorden paa en saadan maate, at herredsstyret ikke paa egen haand kan ansees bemyndiget til lovlig at beslutte dens fraskillelse fra jordveien, kfr. landsskolelovens § 75.

Det samme gjælder retten til landslot.

30 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At Loppen—Øksfjords jordmordistrikt i Finmarkens amt deles i følgende to distrikter:

1. Loppens distrikt omfattende Loppens sogn.
2. Øksfjords distrikt omfattende Øksfjords sogn.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

30 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, hvori uttales, at forlikskommissærer antages forpligtet til paa utskrifter av kommissionens forhandlingsprotokol at attestere, hvad der er betalt saavel for utskriftens meddelelse som for vedkommende saks behandling i forlikskommissionen og for forliksindkaldelsen, derimot ikke hvad der er betalt for indkaldelsens forkyndelse.

30 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori uttales, at bestemmelsen i statsskatteloven av 23 juli 1894 § 11, sidste led, (jfr. de nye skattelove av 18 august 1911, landlovens § 99, bylovens § 91) antages at maatte forstaaes saaledes, at vedkommende skatyder, som til en amtsskattekommission vil indgi klage over en overligningskommissions kjendelse, maa indgi særskilt klage til amtsskattekommissionen. Det antages saaledes ikke at være tilstrækkelig, at skatyderen i sin klage til lignings- og overligningskommissionen anfører, at forsaavidt ikke klagen tages tilfølge, bedes denne oversendt amtsskattekommissionen til avgjørelse.

2 novbr. **Forandring** *) i bruksreglerne for Jevnakers bygdealmenning, forsaavidt angaar § 16.

2 novbr. **Forandring** **) av § 17 i de for Tingelstads bygdealmenning, gjældende bruksregler.

---

*) Bekjendtgj. 7 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor bruksreglernes § 16, saaledes som denne nu lyder, er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor bruksreglernes § 17, saaledes som denne nu lyder, er indtat.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Akers- 3 novbr.
hus amt, hvori departementet i anledning av en indkommet korrespondanse mellem amtmanden og en sorenskriver angaaende utbetaling av godtgjørelse til et vidne, som møtte ved forhørsret og ikke paa retsstedet fik utbetalt sin godtgjørelse, uttaler under henvisning til kgl. resolution av 14 december 1889 §§ 17—19, jfr. §§ 1—7, samt departementets i Lovtidende indtagne skrivelse av 5 juni 1895, at sorenskriveren like overfor de av ham som forhørsdommer indstevnte vidner har at gjennemgaa regningen med dem ved retsmøtet og der utbetale dem deres godtgjørelse, eller saasnart ske kan derefter, om sorenskriveren av en eller anden grund f. eks. av mangel paa oplysning om veilængder ikke kan utbetale godtgjørelsen paa stedet. Dette gjælder, uanset om vidnet har oppebaaret forskud, og uanset om det fremsætter krav paa saadan godtgjørelse.

Departementet er derfor enig med amtmanden i, at sorenskriveren pligter at utbetale den av vidnet efter retsmøtet indsendte regning for derefter at erholde det utbetalte beløp refundert av amtskassereren, jfr. resolutionens § 20.

Kongelig resolution,*) hvorved der i henhold til lov 4 novbr.
til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Eidsbergs herred, Smaalenene amt, under 16 oktober 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 4 novbr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Aure herred, Romsdals amt, i møter 7 mars og 28 mai 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet.

II. De sundhetsforskrifter for herredet, som blev approbert ved kongelig resolution av 25 august 1879, ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution,***) hvorved der i medhold av § 6 i 4 novbr.
lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herreds-

*) Bekjendtgj. 7 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor de nye forskrifter er indtat.

***) Bekjendtgj. 7 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor vedtægtene er indtat.

4 novbr. styret for Liers herred, Buskeruds amt, i møte den 15 august 1911 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

4 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes, at maanedsting under ett for hele Gjerpens sorenskriveri fra og med aaret 1912 blir at avholde foruten — som bestemt i kongelig resolution av 16 december 1898 post B, 2, jfr. E, 1 — i januar, mars, april, mai, juli, august, november og december ogsaa i februar og oktober.

4 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Buvikens herred, Søndre Trondhjems amt, mot en godtgjørelse av statskassen av kr. 80,00 pr. aar, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler.

4 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved — med et forbehold — meddeles approbation paa de i konstituerende møter den 22 april og 2 september 1911 vedtagne love for »Eidets hestekasse«, omfattende Namdalseidets herred, Nordre Trondhjems amt.

4 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved:

1. Stadfæstelse meddeles paa den av forstanderskapet for Gausdals sparebank den 6 december 1910 fattede beslutning om sparebankens deling.
2. Stadfæstelse meddeles paa den i møter 22 juli og 30 september 1911 vedtagne plan for den nye Østre Gausdals sparebank.
3. Stadfæstelse meddeles paa den i møter 23 juni og 23 juli 1911 vedtagne plan for den nye Vestre Gausdals sparebank, hvilke planer træder istedenfor den ved høieste resolutioner av 3 april 1894 og 7 mai 1903 stadfæstede plan for den ældre fælles »Gausdals sparebank«.

4 novbr. **Rundskrivelse** *) fra Justis- og Politidepartementet:

I medhold av plakat angaaende handel med gifter og apotekvarer av 29 august 1908 post II. har departementet foretat følgende ændringer i og tillæg til nævnte plakats forskrifter:

I fortegnelsen C I. 10. (Insekt- og mølpulver) skal teksten ha følgende ordlyd:

»Insekt- og sopfordrivende midler. — Stoffe

*) Bekjendtgj. 7 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

der skal anvendes til utryddelse av insekter og sop, herunder indbefattet nikotinholdige præparater til utryddelse av skadeinsekter paa frugttræer eller andre kulturplanter, naar de ikke indeholder noget andet av de til fortegelsen A eller B hørende stoffe«. 4 novbr.

Nævnte insekt- og sopfordrivende midler kan saaledes herefter sælges baade av apotekere og kjøbmænd.

Man skal endvidere gjøre opmerksom paa, at der i plakatens fortegnelse A III. b. 2 under *præparata chemica*, hvor Nicotin er opført som eksempel paa kemiske præparater, som er gjenstand for apotekeres enehandel, blir at tilføie følgende:

»Undtat er nicotinholdige præparater, tilberedt for at anvendes til utryddelse av skadeinsekter paa frugttræer eller andre kulturplanter; jfr. fortegnelse C I. 10«.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 4 novbr.

Ifølge skrivelse fra den danske legation til Utenriksdepartementet ønsker den danske regjering for Islands vedkommende at motta de i art 1 i Civilproceskonventionen av 17 juli 1905 omhandlede begjæringer om forkyndelse og de i art. 9 i samme konvention omhandlede retsanmodninger ad diplomatisk vei.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til samtlige vergeraad i kjøpstæderne: 6 novbr.

Da man har været i tvil om, hvilken betaling der blir at erlægge av det offentlige for de indkaldelser av vidner, forældre og barn, som utføres for vergeraadene i kjøpstæderne, har man forelagt spørsmaalet herom for Justisdepartementet, som efter at ha indhentet uttalelse fra Finansdepartementet i det væsentlige har uttalt følgende:

»Sportelloven av 6 august 1897 skjelner mellem forkyndelser og tilsigelser. Efter § 145 erlægges der ingen betaling for de i § 115 omhandlede forkyndelser ɔ: forkyndelser i offentlige og private straffesaker saavelsom i justis- og politivæsenets anliggender. Indkaldelser av vidner til vergeraadsmøter antages at indgaa under § 145, og disse indkaldelser vil saaledes de i kjøpstæderne ansatte stevnevidner være forpligtet til at utføre gratis. Den samme regel antages ogsaa at gjælde, dersom disse forkyndelser utføres av politiet, som efter straffeproceslovens § 146 og lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 14 er forpligtet til at utføre saadanne indkaldelser for vergeraadene.

Justisdepartementet uttaler imidlertid, at da politiet, særlig

6 novbr. i de mindre byer, ofte er overbebyrdet med arbeide paa grund av utilstrækkelig betjening, vilde det ikke anse det heldig, om politiet unødig blir belastet med forretninger, som likesaagodt kan utføres av andre. — Riksadvokaten har ogsaa i skrivelse av 2 juni 1898 (kfr. Salomonsens kommentar til straffeprocesloven side 174) uttalt, at naar der haves valg mellem en polititjenestemand og et stevnevidne, bør man kun, hvor det er særlig paakrævet, henvende sig til politimanden.

Hvad foran er anført om politiets pligt til at utføre forkyndelser, gjælder kun de egentlige forkyndelser. Hvad derimot angaar tilsigelser og andre meddelelser, antages der ikke at paahvile politiets tjenestemænd pligt til at utføre saadanne for vergeraadene. Benyttes politiet hertil, maa det — likesom stevnevidnerne, herfor kunne beregne gebyr efter sportellovens § 147.«

Efter foranstaaende uttalelse fra Justisdepartementet, hvortil nærværende departement finder at kunne henholde sig, blir indkaldelser til vergeraadene av vidner at besørge av kjøpstædernes stevnevidner gratis, idet politiets tjenestemænd kun rent undtagelsesvis blir at benytte hertil. Hvad angaar barn og forældre, som skal møte for vergeraadet bemerkes, at tilsigelse til disse saavelsom til vergeraadsmedlemmer i almindelighet maa kunne ske ved post, telefon eller mundtlig besked (kfr. Kirkedepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelser av 13 december 1900 og 6 juni 1901). Skulde vergeraadet i enkelte tilfælde, og hvor intet fast bud haves, ikke anse den nævnte tilsigelsesmaate fuldt ut betryggende like overfor barn og forældre, henstilles det at benytte stevnevidnet og ikke politiets tjenestemænd. Stevnevidnet tilkommer for saadan tilsigelse kr. 0,80 for hver tilsagt person.

8 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet:

Utenriksdepartementet har fra det schweiziske Forbundsraad mottat meddelelse om, at republikken Salvador har tiltraadt Genfkonventionen av 6 juli 1906 om saaredes og sykes skjebne i arméer i felten, og at denne tiltrædelse i overensstemmelse med bestemmelserne i nævnte konventions art. 32 faar øieblikkelig virkning, idet Salvador under 30 december 1874 har tiltraadt Genfkonventionen av 22 august 1864.

10 novbr. **Plakat***) indeholdende forandring i plakat av 16 juli 1907 (kfr. plakater av 27 november 1908, 28 april 1911 og 18 oktober 1911) angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande.

---

*) Bekjendtgj. 11 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

I kraft av lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyr- 10 novbr.
sygdomme av 14 juli 1894 § 17 (jfr. tillægslov av 26 mai 1899) bestemmes herved, at punkt VII i de ved kgl. plakat av 16 juli 1907 (kfr. plakater av 27 november 1908, 28 april 1911 og 18 oktober 1911) fastsatte bestemmelser angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande indtil videre skal lyde saaledes:

VII. Indførsel av græs, høi og halm til furage forbydes fra alle land undtagen fra de russiske havner ved Nordishavet og Det Hvite Hav, hvorfra det er tillatt at indføre disse varer til Finmarken.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution, *) hvorved der i henhold til lov av 10 novbr.
17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa en av Bergens bystyre under 15 september 1911 fattet beslutning om forandring i § 81, 1ste led, i den ved kongelige resolutioner av 16 februar 1883, 3 juni 1884, 4 oktober 1886, 23 november 1889, 29 august 1902 og 23 november 1908 stadfæstede politivedtægt for nævnte by.

Kongelig resolution, **) hvorved der i medhold av § 5 i 10 novbr.
lov av 29 juni 1894 om forandringer i lovgivningen om haandverksdriften bestemmes, at den for kjøpstæderne gjældende lovgivning om haandverksdriften kommer til anvendelse i ladestedet Sandnes.

Bestemmelsen træder i kraft fra 1 juli 1912.

Kongelig resolution ***), hvorved der i henhold til § 1 i 10 novbr.
lov av 14 juli 1893 om pigtraads anvendelse til gjærde meddeles stadfæstelse paa en av Kristiansunds bystyre under 28 september 1911 fattet beslutning, hvorefter den ved kongelig resolution av 14 mai 1898 stadfæstede vedtægt angaaende anvendelse av pigtraad til gjærde inden Kristiansunds kommunes omraade gives et tillæg.

Kongelig resolution †), hvorved det i henhold til lov om 10 novbr
brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 1 og 69 bestemmes:

1. — — — — — — — — — — — — — — —

2. At det ved kongelig resolution av 8 oktober 1862 approberte brandreglement for Østre Halsens brand- og bygningskommune ophæves.

*) Bekjendtgj. 11 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor vedk. avsnit av vedtægtens § 81, saaledes som dette nu lyder, er indtat.
**) Bekjendtgj. 11 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
***) Bekjendtgj. 11 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor tillægget er indtat.
†) Bekjendtgj. 11 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

10 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved det i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 88 samt lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 65 bestemmes, at nævnte love skal være gjældende for Leirvik i Stords herred, Søndre Bergenhus amt, indenfor de av Stords herredsstyre i møte den 11 oktober 1911 fastsatte grænser.

10 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved de av Vardø ølsamlag i generalforsamling den 6 februar 1911 vedtagne og av Vardø bystyre i møte den 1 april næstefter godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end til utgangen av 1914.

10 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved nedenstaaende utkast til instruks for sjøfartsdirektøren bifaldes:

§ 1. Sjøfartsdirektøren skal ha sin opmerksomhet henvendt paa alt, som kan tjene til fremme og utvikling av landets skibsfart og bidra til gjennemførelsen av de foranstaltninger, som for dette øiemed maatte ansees paakrævet.

§ 2. Direktøren har at fremme de offentlige foranstaltninger vedrørende skibsfarten, der er henlagt under Sjøfartskontoret, overensstemmende med de til enhver tid gjældende love og bestemmelser.

§ 3. Direktøren leder og kontrolerer de til den offentlige kontrol med skibes sjødygtighet knyttede tjenestemænds virksomhet overensstemmende med de gjældende love og forskrifter. Skibsinspektører og tilsynsmænd ansættes efter indstilling fra direktøren.

§ 4. Av det til Sjøfartskontoret henhørende forretningsomraade avgjør direktøren paa egen haand alle anliggender, som ved lov eller forskrifter er eller blir henlagt under Sjøfartskontorets avgjørelse. Dog bør direktøren, naar tid og omstændigheter tillater det, paa forhaand forelægge saken for departementet, hvis dens avgjørelse berører utlændingers interesser eller er av større rækkevidde eller kan medføre betydelig økonomisk ansvar. Over meddelte dispensationer skal føres fortegnelse.

Direktøren avgir paa egen haand erklæringer og besvarelser paa indkomne forestillinger eller forespørsler, hvis avgjørelse udelukkende beror paa sakkyndig skjøn eller indsigt.

Er der tvil om, hvorvidt en sak henhører under dem, som direktøren paa egen haand kan avgjøre, bestemmer departementet, hvorledes der skal forholdes.

---

*) Bekjendtgj. 11 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46 hvor grænsebeskrivelsen er indtat.

§ 5. Ekspeditioner, som er forbundet med de i forrige § omhandlede saker, utfærdiges av direktøren i eget navn og under eget ansvar. Dog skal besvarelser, som angaar forstaaelsen av love eller av forskrifter, som er utfærdiget ved kgl. resolution eller av departementet, utgaa fra departementet. 10 novbr.

Angaaende saker, som direktøren har myndighet til at avgjøre, korresponderer han direkte foruten med private og indenlandske private korporationer og institutioner endvidere med indenlandske offentlige myndigheter.

Ekspeditioner til regjeringsdepartementer og til riksadvokaten samt til norske myndigheter i utlandet skal utgaa i departementets navn.

§ 6. Direktøren avgir inden hvert aars 15 oktober til departementet budgetforslag vedkommende sjødygtighetskontrollen, Sjøfartsraadet, stuertskoler, skandinaviske sjømandshjem i fremmede havner samt »Aarbok for Norges Handelsmarine« og »Norges Skibsliste«.

§ 7. Direktøren kan ikke uten departementets samtykke foreta reiser til utlandet.

§ 8. Direktøren avgir til departementet beretning om skibskontrollens og Sjøfartskontorets virksomhet i det forløpne aar.

§ 9. I saker, der henhører under departementets industriavdeling eller under andre regjeringsdepartementer, og til hvis avgjørelse der utfordres indsigt i sjøvæsen og skibsanliggender, har direktøren paa begjæring at bistaa med avgivelse av betænkninger.

§ 10. I de til Sjøfartskontoret henlagte saker, som direktøren ikke paa egen haand kan avgjøre, forestaar han som chef for Sjøfartskontoret deres behandling i departementet og har herunder at iagtta, hvad der i reglement for tjeneste i regjeringens kontorer av 4 februar 1905 er bestemt med hensyn til byraachefers pligter og forretninger. Saker, som ikke hører til de kurante (jfr. reglementets § 13), skal av direktøren forelægges departementet gjennem avdelingens ekspeditionschef.

§ 11. Naar ikke tid eller omstændigheter i det enkelte tilfælde derfor er til hinder, bør direktøren regelmæssig indhente erklæring fra de i Sjøfartskontoret ansatte sakkyndige konsulenter i saker, ved hvis avgjørelse utfordres saadan sakkyndighet, som konsulenterne er i besiddelse av.

§ 12. Direktøren har at finde sig i forandringer i denne instruks og i omfanget av de ham underlagte forretninger.

Mindre væsentlige forandringer i og tillæg til instruksen kan utfærdiges av departementet.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 1 og 69 bl. a. bestem- 10 novbr.

10 novbr. mes, at lensmanden i Tjølling indtil videre indtræder i politimesterens sted som medlem av brandstyret for Østre Halsens brand- og bygningskommune.

10 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved de i henhold til lov om lodsvæsenet av 26 mai 1899 §§ 8 og 9 ved kongelig resolution av 24 februar 1900 og senere ændringer fastsatte bestemmelser om lodsoldermandskaper, lodsstationer og lodsningsdistrikter, forsaavidt angaar Vestenfjeldske overlodsdistrikt, forandres saaledes:

Solsvik station i Bergens lodsoldermandskap utgaar, hvorefter Herløvær, Hjelmen, Nordøerne og Feiø stationer i samme oldermandskap faar stationstallene 6, 7, 8 og 9.

For stationerne Sandø, Giskø og Aalesund i Aalesunds lodsoldermandskap bestemmes følgende lodsningsdistrikter:

For Sandø station: farvandene fra Furestaven til Lepsø og videre indenskjærs til Molde og Bud gjennem Moldefjord og Julsundet med vedliggende havner. Desuten til ankerpladsen ved Kristiansund og Trondhjem gjennem:

a. Harøfjorden, Saltstensleden, Buddypet og Fugleleden med Hustadviken og
b. Griphølen og Trondhjemsleden med vedliggende havner.

Endelig Storfjorden med bifjorder, Romsdalsfjorden og Isfjorden.

For Giskø station: farvandene fra Svinø og Stat til Bud. Forøvrig som for Sandø station bestemt.

For Aalesund station: som for Giskø station bestemt.

Harø station i Molde lodsoldermandskap utgaar, hvorefter stationerne Ona og Bjørnsund i samme oldermandskap faar stationstallene 1 og 2.

For de to sidstnævnte lodsstationer og for stationen Stemshesten i Kristiansunds lodsoldermandskap bestemmes følgende lodsningsdistrikter:

For Ona station: farvandene fra Rundø til og med indseilingen ved Grip, desuten Trondhjemsleden og Trondhjemsfjorden med vedliggende havner til Trondhjem, Gulosen og Orkedalsfjorden.

For Bjørnsund station: som for Ona station bestemt.

For Stemshesten station: farvandene fra Ona og Bud nordefter til Lyngvær.

Til Trondhjem, Gulosen og Orkedalsøren som for Ona station bestemt. Desuten Saltstensleden og Julsundet til Aalesund og Molde.

For Trondhjems lodsstation bestemmes følgende stationsdistrikt:

Hvad der ligger mellem rette linjer trukket fra bunden av

Hommelviken til bunden av Buviken, derfra til Orkedalsøren, derfra til Hevne kirke, derfra til Aure, til Grisvaagskjærene, til Ramsøgalten, derfra over Hittern til Sliskær, derfra til sydpynten av Munken, derfra til Ørlandskirken, til Østraat, derfra til bunden av Nord-Skjørn, til bunden av Syd-Skjørn, til Brettingsfjeld, til Stadsbygdens kirke, derfra til Ambornes, til Værnes kirke og derfra til bunden av Hommelviken. 10 novbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania biskop, hvori det i anledning av et indtruffet tilfælde bl. a. indskjærpes, at ingen anden er kompetent til at utfærdige og underskrive bevidnelser efter kirkebøkerne end kirkebokføreren selv eller i tilfælde hans personelkapellan. 10 novbr.

Forandring *) i bruksreglene for Eina bygdealmenning, forsaavidt angaar § 14. 15 novbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Hedemarken i anledning av en opstaat meningsforskjel mellem flere skifteretter om, hvem av dem der skulde overta behandlingen av et dødsbo. Departementet uttaler, at da det av oplysningene synes at fremgaa, at arvelateren ingen fast bopæl har hat ved sin død, antages det at maatte paahvile skifteretten paa det sted, hvor han døde, at træffe de foreløbige forføininger til sikring og bevaring av hans efterlatte midler samt i det hele at vareta boets interesser i den utstrækning, som forholdene nødvendiggjør, indtil der er truffet endelig avgjørelse — om fornødent av overordnet ret — om, hvor skiftet rettelig hører hjemme. 15 novbr.

Skrivelse fra Fængselsstyrelsen til tvangsarbeidsanstaltene om, at beslutning om fornyet indsættelse av tvangsarbeidere, som er løslatt paa prøve, fremtidig fattes av Fængselsstyrelsen (jfr. skrivelse til riksadvokaten av 7 august 1907 § 23). 15 novbr.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet: 15 novbr.

Justisdepartementet har under 3 oktober d. a. tilskrevet dette departement saaledes:

»Ved hoslagt at tilbakesende den med det ærede departements skrivelse av 21 august sidstleden mottagne korrespondanse angaaende militære befalingsmænds vidnegodtgjørelse i militære straffesaker skal man meddele, at nærværende departement samtykker i, at militære befalingsmænd

*) Bekjendtgj. 18 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor bruksreglernes § 14, saaledes som denne nu lyder, er indtat.

15 novbr. oppebærer den for deres grad bestemte reisegodtgjørelse, naar de ved militær domstol forklarer sig som vidner om, hvad de paa sin stillings vegne personlig har erfart angaaende det forhold, som er gjenstand for retsforfølgningen.

Derimot vil i likhet med, hvad der gjælder for civile tjenestemænd, militære befalingsmænd alene kunne tilstaaes almindelig vidnegodtgjørelse i overensstemmelse med det ærede departements cirkulære av 21 november 1901 (jfr. skrivelse av 29 mars 1902 i Norsk Lovtidende) post V, naar de forklarer sig som vidner om, hvad de iøvrig i sin stilling kan ha erfart eller mottat beretning om (sml. rettergangslovens § 134).«

I henhold hertil vil militære befalingsmænd fremtidig tilkomme reisegodtgjørelse overensstemmende med lov av 10 juli 1894, naar de indkaldes til militær ret for at avgi vidneforklaring om, hvad de angaaende det forhold, som er gjenstand for retsforfølgningen, har erfart personlig eller som den der i første haand har reist saken.

Derimot tilkommer militære befalingsmænd likesom hittil kun almindelig vidnegodtgjørelse, jfr. pkt. V i cirkulære av 21 november 1901, naar de indkaldes for at forklare sig som vidner om, hvad de gjennem melding eller rapport eller paa anden maate kan ha erfart i sin militære stilling eller som paatalemyndighetens tjenestemænd (jfr. mil. rettergangslovs § 134).

17 novbr. **Kongelig resolution**,*) hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Vanse herred, Lister og Mandals amt, under 27 oktober 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

17 novbr. **Kongelig resolution**,**) hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Nesoddens herred, Akershus amt, i møte 10 juli 1911 vedtagne beslutning om tillæg til § 11 i de sundhetsforskrifter, som blev approbert for herredet ved kongelige resolutioner av 24 november 1905 og 14 juli 1911.

17 novbr. **Kongelig resolution**,***) hvorved det i henhold til § 1 i lov indeholdende adskillige bestemmelser angaaende bygningsvæsenet av 17 juni 1869 bestemmes, at strandstedet Aandalsnes i Gryttens herred, Romsdals amt, for hvilket den almindelige

*) Bekjendtgj. 18 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor vedtægten er vedtat.

**) Bekjendtgj. 18 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor tillægget er indtat.

***) Bekjendtgj. 18 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

bygningslovgivning ved kongelig resolution av 1 april 1910 er gjort gjældende, overgaar til særskilt kommune i bygningsvæsenets anliggender. 17 novbr.

Kongelig resolution,*) hvorved kongelig resolution av 17 mars 1911 angaaende bygningslovens anvendelse paa strandstedet Rognan i Saltdalens herred forandres saaledes, at lovens kap. III ikke kommer til anvendelse paa strandstedet med undtagelse av følgende bestemmelser i dette kapitel: §§ 16, 1ste punktum, 20, 25, 27, 35, 36, 39, 41, 45, 46, 48, 1ste punktum, 55, 71, 72 og 73. 17 novbr.

Kongelig resolution,**) hvorved bestemmes: 17 novbr.

I. — — — — — — — — — — — —

II. I henhold til § 99 i lov om bygningsvæsenet i Bergen av 19 april 1899 meddeles approbation paa Bergens bystyres beslutning av 29 mai 1911 om at gjøre de ved kongelig resolution av 1 mai 1906 approberte villaforskrifter for strøket langs Fjeldveien m. v. anvendelige paa et nærmere begrænset strøk i Sandviken.

III. I henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av trebygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles dispensation fra nævnte lovs § 1 for opførelse av bygninger av træ i det i Bergens bystyres den beslutning av 29 mai 1911 omhandlede strøk av Sandviken sammesteds, hvorpaa villaforskriftene finder anvendelse, og under iagttagelse av de i beslutningen anførte betingelser.

Kongelig resolution,***) hvorved bestemmes: 17 novbr.

1. I henhold til §§ 15 og 89 i den almindelige bygningslov av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Vardø bystyre i møter den 1 april og 30 august 1911 vedtagne tillægsbestemmelser til nævnte lov.
2. — — — — — — — — — — — — — — — —
3. — — — — — — — — — — — — — — — —

Kongelig resolution, hvorved de nuværende indehavere av vicekonsulaterne i Dunedin og Westport bemyndiges til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjøulykke (konsulatinstruktionens § 83) samt til at opta edelig sjøforklaring (konsulatinstruktionens § 86). 17 novbr.

---

*) Bekjendtgj. 18 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

**) Bekjendtgj. 18 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor vedk. beslutninger er indtat.

***) Bekjendtgj. 18 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor tillægsbestemmelserne er indtat.

17 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved der indtil videre tilstaaes den residerende kapellan ved Vor Frue kirkes menighet i Trondhjem et lønsbidrag stort kr. 700,00 aarlig av det ved kongelig resolution av 23 december 1878 post 9 og 10 oprettede fond til bedste for de geistlige embeder i Trondhjems by.

17 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved stadfæstelse meddeles paa den av forstanderskapet for Egersunds sparebank i møte den 3 november 1911 vedtagne forandring av § 22 i sparebankens ved resolutioner av 19 mars 1892 og 31 juli 1895 stadfæstede plan.

17 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved stadfæstelse meddeles paa den av repræsentantskapet for »Kristiania almindelige gjensidige Forsørgelsesanstalt« den 9 oktober 1911 vedtagne ændring av § 5 i de ved kongelig resolution av 11 februar 1907 stadfæstede »Særskilte forsikringsbestemmelser for invaliditetsforsikring i forbindelse med livsforsikring.«

18 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til politimestrene i Kristiania, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Skien, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Aalesund, Kristiansund og Trondhjem:

Ifølge meddelelse fra generalkonsulatet i New York er der 1 september 1911 i staten New York traadt i kraft en lov, som under streng straf forbyder at bære og besidde skytevaaben eller andre farlige vaaben og redskaper f. eks. slaashandsker uten speciel tilladelse.

Man finder derfor at burde henstille til hr. politimesteren ved kontrollen med befordring av utvandrere til nævnte stat paa hensigtsmæssig maate at gjøre dem bekjendt med det omhandlede forbud.

18 novbr. **Forandringer i »Regulativ for Sjøkrigsskolen«** av 22 mai 1908:

I § 47, punkt 15. Artilleri og befæstningslære. Efter ordene: »Ved eksamen fra øverste klasse« sættes:

Mundtlig: 2 spørsmaal i artilleri og befæstningslære inden det i begge klasser gjennemgaaede pensum. 2 kar.

Skriftlig: 2 opgaver i artilleri og befæstningslære inden det i begge klasser gjennemgaaede pensum. 2 kar.

Medium av disse 4 karakterer og karakteren fra nederste

klasse er ekaminandens endelige avgangskarakter for artilleri og befæstningslære. 18 novbr.

Anm. I det aar, befæstningslære læses, gives 1 mundtlig spørsmaal eller 1 skriftlig opgave i dette fag, og dette er den endelige eksamen for dette fags vedkommende.

Kapiteltakster for aaret 1911

(i overensstemmelse med N.L.'s 3—14—15 og lov av 17 august 1848). 8 novbr. 20 novbr.

Kristiania stift:
(sat 17 november)

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr.	16,45
100	—	bygmel eller malt	»	16,03
100	—	havremel eller malt	»	16,50
100	—	blandmel eller malt	»	15,29
1	hektoliter	landskylds byg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vegt	»	7,78
1	—	landskylds eller ledings havre	»	7,40

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	9,47
1	—	byg	»	7,38
1	—	blandkorn	»	6,40
1	—	havre	»	6,33
1	—	letbyg	»	4,54
1	—	lethavre	»	4,04

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 sidste aars kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr.	16,01
100	—	bygmel eller malt	»	15,66
100	—	havremel eller malt	»	16,33
100	—	blandmel eller malt	»	15,59
1	hektoliter	landskylds byg	»	7,61
1	—	landskylds havre	»	7,32

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 sidste aars kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	9,09
1	—	byg	»	7,00
1	—	blandkorn	»	6,37
1	—	havre	»	5,95
1	—	letbyg	»	4,30
1	—	lethavre	»	3,81

8 novbr.
20 novbr.

Hamar stift:
(sat 8 november)

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr.	17,84
100	—	bygmel	»	17,69
100	—	havremel	»	18,43
100	—	blandmel	»	18,06
1	hektoliter	landskyldsbyg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vegt	»	8,60
1	—	landskylds- eller ledingshavre	»	8,26
100	—	bygmalt	»	13,44
100	—	havremalt	»	14,01
100	—	blandkornmalt	»	13,73

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	»	10,27
1	—	byg	»	8,15
1	—	blandkorn	»	7,09
1	—	havre	»	7,07
1	—	letbyg	»	4,32
1	—	lethavre	»	4,15

Landskyld og leding efter middelprisen av de sidste 10 aars kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	»	17,36
100	—	bygmel	»	17,80
100	—	havremel	»	18,21
100	—	blandmel	»	17,86
1	hektoliter	landskyldsbyg	»	8,65
1	—	landskyldshavre	»	8,14
100	kilogram	bygmalt	»	13,53
100	—	havremalt	»	13,84
100	—	blandkornmalt	»	13,57

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 sidste aars kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	»	9,76
1	—	byg	»	7,94
1	—	blandkorn	»	6,79
1	—	havre	»	6,51
1	—	letbyg	»	4,09
1	—	lethavre	»	3,72

Kristiansands stift:
(sat 18 november)

			8 novbr. 20 novbr.
1	hektoliter	byg	» 8,43
1	—	havre	» 7,27
1	—	havremel	» 7,70
100	kilogram	byg	» 13,02
100	—	havre	» 14,03
100	—	havremel	» 14,87

Middeltallet av kapitelstaksterne for de sidste 10 aar fra 1902 til 1911 begge iberegnet blir:

1	hektoliter	byg	» 8,15
100	kilogram	byg	» 12,58
100	—	havre	» 13,50

Bergens stift:
(sat 20 november)

Hvete	kr. 11,83	alt pr. hektoliter*)
Rug	» 9,28	
Byg	» 8,81	
Havre	» 6,21	
Blandkorn	» 7,25	
Malt	» 42,00	

Fra Aalesunds magistrat er ingen opgave over middelpriser indkommet.

Hvad Kongens tiende i Nordhordland angaar, da skal der efter den derom gjældende bestemmelse kun gives for en hektoliter kr. 3,45 (kr. 4,80 pr. tønde).

Middeltallet av de sidste 20 aars kapitelstakster blir:

For hvete kr. 11,78, for rug kr. 8,68, for byg kr. 8,20, for havre kr. 5,38, for blandkorn kr. 6,63 og for malt kr. 35,31, alt pr. hektoliter.

Middeltallet av de sidste 10 aars kapitelstakster blir:

For hvete kr. 12,5, for rug kr. 9,4, for byg kr. 8,53, for havre kr. 5,75, for blandkorn kr. 7,03 og for malt kr. 40,53, alt pr. hektoliter.

---

*) Middelprisen paa malt er av Bergens formandskap opgit til kr. 0,75¼ pr. kg., av Bergens magistrat og sognepresterne til Domkirken, Sandvikskirken, Askøen og Aarstad, samt formandskapene i Askøen og Aarstad til kr. 0,81 og av sognepresten til Johanneskirken til kr. 0,80 pr. kg.

Middelprisen herav beregnet efter lov av 17 august 1848 blir kr. 0.80 pr. kg.

8 novbr.
20 novbr.

Trondhjems stift:
(sat 20 november)

1	hektoliter	bedste rug	kr.	9,35
1	—	ringere rug	»	8,55
1	—	sædebyg	»	8,33
1	—	ringere byg	»	6,93
1	—	bedste blandkorn	»	7,77
1	—	ringere blandkorn	»	6,97
1	—	sædehavre	»	7,06
1	—	ringere havre	»	6,00
1	kilogram	bedste rugmel	»	0,16
1	—	ringere rugmel	»	0,14
1	—	bedste bygmel	»	0,15
1	—	ringere bygmel	»	0,13
1	—	bedste havremel	»	0,17
1	—	ringere havremel	»	0,14
Middeltal av de 10 sidste aars kapitelstakster paa sædebyg for 1 hektoliter			»	8,02
Middeltal av de 10 sidste aars kapitelstakster paa sædehavre for 1 hektoliter			»	6,69

Tromsø stift:
(sat 20 november)

1	hektoliter	bedste rug	kg.	10,12
1	—	ringere rug	»	8,86
1	—	sædebyg	»	10,81
1	—	ringere byg	»	8,77
1	—	bedste blandkorn	»	8,11
1	—	ringere blandkorn	»	6,86
1	—	sædehavre	»	10,84
1	—	ringere havre	»	8,65
1	—	bygmalt	»	14,71
10	kilogram	rugmel	»	1,56
10	—	bygmel	»	1,61
10	—	ringere bygmel	»	1,41
10	—	havremel	»	2,20
10	—	ringere havremel	»	1,65
10	—	hvite erter	»	2,95
10	—	ringere erter	»	2,49
Middeltal av de sidste 10 aars kapitelstakster paa 1 hektoliter sædebyg			»	10,32

Kirkernes landskyld:

10	kilogram	lange	kr.	6,50
10	—	rundfisk	»	5,50

10	kilogram	titling	»	4,00	8 novbr.
10	—	stor rotskjær	»	6,50	20 novbr.
10	—	smaa rotskjær	»	5,00	
10	—	stor sei	»	6,00	
10	—	middels sei	»	5,00	
10	—	smaa sei	»	3,50	
10	—	ost i Salten	»	4,80	

Forandring*) i reglementet for Norges Bank, besluttet 20 november 1911: 20 novbr.

Efter den av repræsentantskapet for Norges Bank den 20 november 1911 fattede beslutning skal § 30 i bankens reglement lyde saaledes: Veksler og vekselobligationer. Mindste aatal forpligtede navn

»§ 30. Diskontering maa alene finde sted av papirer, som av bankbestyrelsen antages at yde fuld sikkerhet. Som regel bør enhver veksel være forsynt med mindst to navn, dog kan papirer, betalbare paa et andet banksted, antages til diskontering uten at være forsynt med akceptpaategning eller endossement, forsaavidt trassentens navn i og for sig ansees for at yde fuld sikkerhet.

Indenbys betalbare papirer med kun ett utvilsomt godt navn kan undtagelsesvis diskonteres efter beslutning i fuldtallig bestyrelsesmøte.

Vekselobligationer og overhodet papirer, som forutsættes at skulle fornyes med avdrag, bør som regel være forsynt med mindst tre vederheftige navn og ikke lyde paa mindre beløp end 200 kroner«.

Skrivelse fra Finans- og Tolddepartementet til amtmanden i Nordre Bergenhus: 20 novbr.

Med paategning av 19 oktober d. a. har hr. amtmanden oversendt hertil skrivelse av 14 næstfør fra sorenskriveren i Nordfjord, hvori denne utbeder sig departementets avgjørelse om, hvorvidt den en længstlevende egtefælle, som beholder fællesboets faste eiendom, tilkommende fritagelse for stempelavgift og tinglæsningsgebyr for hjemmelsdokument paa eiendommen ogsaa kommer til anvendelse i tilfælde av, at længstlevende — en enke — indgaar nyt egteskap uten at oprette særeie, og hjemmelsbrevet derfor utstedes til hendes nye mand.

I anledning herav skal man til videre underretning for sorenskriveren meddele, at hjemmelsdokumentet i det ovenomhandlede tilfælde efter departementets mening bør utfærdiges paa ustemplet papir, idet lov av 14 august 1851 antages at faa analogisk anvendelse paa forholdet.

---

*) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

20 novbr. Overensstemmende hermed antages likeledes hjemmelsdokumentets tinglæsning i henhold til sportellovens § 56 at burde ske uten betaling.

22 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vikørs herred i Søndre Bergenhus amt i møte 24 juli 1911 fattede beslutning om vedtagelse av nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet, — dog med nogen forandringer.

II. De sundhetsforskrifter, som blev approbert for herredet ved kongelig resolution av 25 mars 1872, ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

22 novbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av Kristiansunds bystyre under 28 september 1911 fattede beslutning om tillæg til de almindelige sundhetsforskrifter for kjøpstaden, approbert ved resolutioner av 14 januar 1865 og 8 juni 1881.

22 novbr. **Kongelig resolution*****), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. i medhold av paragraffens 3dje punktum for Hof herred, Jarlsberg og Larviks amt, indtil videre nedsættes til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

22 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved der tilstaaes generalkonsulatet i Bangkok et bidrag til kontorhold indtil videre til aarlig beløp kr. 10 000,00 at regne fra 1 januar næste aar, hvilket beløp blir at utrede av den til disposition til kontorbidrag givne bevilgning.

22 novbr. **Kongelig resolution,** hvorefter § 9, III i. og § 15, 1ste led, i det ved kongelig resolution av 16 april 1902 approberte reglement for lærerprøven herefter skal lyde saaledes:

§ 9, III i:

Haandarbeide.

I de 3 sidstnævnte fag kan elever, som har gjennemgaat det hele lærerskolekursus, fremlægge et passende utvalg av de under kurset utførte arbeider. Derhos skal der for disse eksami-

*) Bekjendtgj. 23 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor de nye forskrifter er indtat.

**) Bekjendtgj. 23 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor tillægget er indtat.

***) Bekjendtgj. 23 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

nander anordnes en 3 à 4 timers prøve i haandarbeide, hvorunder de faar anledning til at lægge for dagen sin dygtighet i at indta rigtige arbeidsstillinger, haandtere verktøiet (redskapene), behandle materialet o. s. v. For andre eksaminander anordnes en fuldstændig prøve i alle tre fag ved lærerskolen. 22 novbr.

§ 15, 1ste led:

Den praktiske del av lærerprøven avholdes jevnsides med den mundtlige prøve av de dertil opnævnte censorer. Hver eksaminand har i øvelsesskolen eller en tilsvarende folkeskole at undervise i kristendomskundskap, norsk, regning og mindst i ett av følgende fag: Historie, geografi, naturkundskap, skrivning og sang. Dog har eksaminander, som ikke tilhører statskirken, ikke adgang til at underkaste sig undervisningsprøve i kristendomskundskap, medmindre de har erholdt den i lovens § 6 omhandlede dispensation. De, som i henhold til lovens §§ 23 og 24 av skoleraadet er fritat for prøve i musik, er ogsaa fritat for praktisk prøve i sang. Denne prøve blir i tilfælde at erstatte med prøve i et andet av de i samme gruppe opførte fag.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes: 22 novbr.

1. Det paalægges sognepresten i Rødøy prestegjeld under Nordre Helgelands provsti i Tromsø stift at fremmøte en gang aarlig til den tid, som han selv nærmere bestemmer, paa hjælpekirkegaarden i Tjongfjorden for at jordfæste der nedsatte lik.
2. I henhold til geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes, at der ikke blir at erlægge betaling til sognepresten for jordfæstelser, som utføres paa den dag, da han i henhold til post 1, fremmøter paa hjælpekirkegaarden.

Kongelig resolution, hvorved det bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Ankenes herred, Nordlands amt, mot en godtgjørelse av kr. 80,00 aarlig, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler. 22 novbr.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i konstituerende generalforsamling den 11 september 1911 vedtagne love for »Follo (gjensidige) husdyrforsikringsselskap« omfattende Follo sorenskriveri, Akershus amt, dog med det forbehold, at senere besluttede forandringer i lovene for at bli gyldige likeledes undergives approbation. 22 novbr.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. meddeles stadfæstelse paa den av Suldals herredsstyre den 28 august 1911 22 novbr.

22 novbr. vedtagne plan for en ny sparebank, som under navn av »Suldals sparebank« agtes oprettet inden Suldals herred, Stavanger amt.

22 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved stadfæstelse meddeles paa den av forstanderskapet for Balestrand sparebank i møte den 7 november 1911 vedtagne forandring i § 3 i bankens ved resolutioner av 11 september 1891 og 22 mai 1908 stadfæstede plan.

22 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved det under en av Kongen besluttet reise til England overdrages Statsraadet at forestaa rikets bestyrelse som kongemagtens midlertidige utøver paa den maate, som for saadant tilfælde er bestemt i grundlovens § 41.

23 novbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet:

Medicinaldirektøren har indberettet til departementet, at de ved kongelig resolution av 7 juni 1902 (jfr. kgl. resol. av 4 oktober s. a.) utfærdigede bestemmelser om renhold i skoler paa mange steder overholdes temmelig mangelfuldt. Særlig paa grund av den store rolle, som infektion i barneaarene spiller med hensyn til tuberkulosens spredning, er det meget beklagelig, at de forholdsregler, som det offentlige har truffet for at beskytte barnene mot at infiseres i skolen, i stor utstrækning ignoreres, fordi der mangler en effektiv kontrol.

Medicinaldirektøren finder det derfor paakrævet, at der fra helseraadenes ordføreres side føres en skarpere kontrol med disse bestemmelsers overholdelse saavel i offentlige som private skoler, og at helseraadsordførerne i landdistrikterne for reiser, som foretages i den anledning, tilstaaes skyss- og kostgodtgjørelse av det offentlige.

Departementet vil derfor indtil videre bevirke anvist helseraadsordførerne i landdistrikterne sedvanlig skyssgodtgjørelse av statskassen for saadanne reiser paa betingelse av, at kostgodtgjørelsen for hver enkelt saadan reise utredes av vedkommende amtskommune. Man forutsætter, at reiser av denne art overalt, hvor dertil er anledning, utføres i forbindelse med andre reiser, som det offentlige utreder skyssgodtgjørelse for.

Departementet skal henstille til amtmanden for fremtiden at bevirke helseraadenes ordførere i landdistrikterne anvist sedvanlig kostgodtgjørelse av amtskommunekassen for saadanne reiser. Man skal be sig meddelt, om saa vil bli gjort.

25 novbr. **Telegram** fra Finansdepartementet til en ligningskommission, hvori uttales, at som følge av den omlægning, som de nye skattelove av 18 august 1911 medfører av indtægts- og

skatteaaret, vil indtægt, erhvervet i tiden 1 oktober til 31 december 1911, unddrages direkte beskatning. Paa grund av landsskattelovens bestemmelser om indtægtens ansættelse til et aarlig gjennemsnitsbeløp (§§ 46—53) vil denne indtægt dog bli gjenstand for beskatning som en faktor ved beregningen av den gjennemsnitsvise indtægt (første gang ved ligningen for 1913—14). 25 novbr.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen: 25 novbr.

Ifølge en fra Utenriksdepartementet indløpet skrivelse av 20 ds. har Belgisk Kongo fra 1 januar 1912 at regne tiltraadt den i St. Petersburg under 22 juli 1875 avsluttede internationale telegrafkonvention.

Plakat*) indeholdende forandring i plakat av 16 juli 1907 (kfr. plakater av 27 november 1908 og 28 april, 18 oktober og 10 november 1911) angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande. 1 decbr.

I kraft av lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14 juli 1894 § 17 (jfr. tillægslov av 26 mai 1899) bestemmes herved, at punkt I og II i de ved kgl. plakat av 16 juli 1907 (kfr. plakater av 27 november 1908 og 28 april, 18 oktober og 10 november 1911) fastsatte bestemmelser angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande indtil videre skal lyde saaledes:

I. Hester og andre til hesteslegten hørende dyr kan indføres fra Sverige paa betingelse av, at der medbringes et for hvert enkelt dyr av politimyndighet eller av norsk konsul bekræftet sundhetspas, hvorav det fremgaar, at dyret har opholdt sig i de sidstforløpne 6 maaneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyss- og trafikhester, der passerer grænsen for atter at vende tilbake til Sverige, rammes ikke av ovenstaaende forskrift.

II. Storfæ, faar og gjeter kan indføres fra Sverige til slagtning paa følgende vilkaar:

1. a) pr. jernbane direkte til Fredrikshald eller til Kristiania over Fredrikshald eller Kongsvinger eller ad nærmeste landevei til direkte indlastning i jernbanevogn paa Kornsjø station, hvorfra dyrene føres snarest mulig pr. jernbane til Fredrikshald eller Kristiania, b) sjøværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania, c) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slagtning i denne by. I hver sending skal i sidste fald kunne indføres indtil det antal dyr, som Landbruksdepartementet nærmere bestemmer.

*) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

1 decbr.

2. Det skal ved en attest, utstedt av autorisert svensk dyrlæge, politimyndighet eller toldstationsbestyrer ved grænsen godtgjøres, at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløpne 6 maaneder har optraadt smitsom mund- og klovsyke eller ondartet lungesyke, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgaaende 6 maaneder er indført fra utlandet.
3. Dyrene skal være merket eller i attesten saaledes beskrevet, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
4. Dyrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, forsaadant øiemed reserverte kvægtorv, hvor de blir at underkaste undersøkelse av vedkommende kommunale dyrlæge.
5. Dyrene skal henstaa paa karantænefjøset paa en egen avdeling, avsondret fra indenlandske dyr, og maa kun bortføres herfra til umiddelbar slagtning i vedkommende by. Dog kan dyr, indført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantænefjøset i Fredrikshald til umiddelbar slagtning i Kristiania, naar de ved de paa karantænefjøset i Fredrikshald foretagne undersøkelser findes fri for tegn paa ondartet smitsom sygdom. Karantænefjøsets bestyrer skal i fjøsets protokol anføre, hvorhen de fra karantænefjøset fjernede dyr føres for at slagtes, samt har at underrette vedkommende politikammer om, hvor slagtning av karantænerte dyr finder sted, forsaavidt saadan slagtning skal ske utenfor kommunalt slagtehus. Dyrene skal inden bortførelsen fra karantænefjøset merkes med et i huden indbrændt tydelig S.
6. Karantænefjøset blir at holde strengt avsperret for publikum, indtil sundhetsundersøkelse av samtlige indførte dyr har fundet sted, og dyrene er fundet fri for tegn paa ondartet smitsom husdyrsygdom.
7. Som erstatning for de med undersøkelse, merkning, karantænering, dyrenes foring, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger skal vedkommende kommune være berettiget til at avkræve importøren en av kommunestyret fastsat og av Landbruksdepartementet godkjendt avgift for hvert dyr.
8. Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig at fastsætte nærmere bestemmelser angaaende den her omhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes slagtning, deres undersøkelse og merkning samt attester og protokoller m. v.

Disse bestemmelser træder i kraft straks.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved de i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Sørfjords herred, Tromsø amt, under 26 november 1910 og 17 juni og 14 oktober 1911 fattede beslutning om politivedtægter for herredet. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Hillesøy herred, Tromsø amt, under 23 september 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution***), ved hvilken kongelig resolution av 25 august 1911 — hvorved med en frist av 6 maaneder ophævedes kongelig resolution av 6 april 1872 angaaende undtagelse fra de for byer gjældende bestemmelser i ildsfarlighetsloven til fordel for visse dele av Trondhjems bymark — forandres saaledes, at fristen forlænges med 1 — ett — aar, undtagen forsaavidt angaar H. & F. Bachkes i Fagerviken nærmest byen liggende sprængstof-lager. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution†), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Askim herred i Smaalenenes amt under 12 oktober 1911 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, — dog med nogen forandringer. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution††), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Eidsbergs herred i Smaalenenes 1 decbr.

*) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

†) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor de approberte forskrifter er indtat.

††) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor beslutningen er indtat.

1 decbr. amt under 16 oktober 1911 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkulø's syk forandrer bopæl.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved der i henhold til § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa de av herredsstyrerne for Hustad, Røra, Verran, Sparbu, Ytterøen, Inderøen og Mosviken herreder i Nordre Trondhjems amt, henholdsvis under 6 og 31 mars, 8 april, 31 mai, 7 og 31 juli og 9 oktober 1911 fattede beslutninger om ordningen av anmeldelsespligten, naar tuberkuløse syke forandrer bopæl, — dog med en enkelt forandring.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved den av Borge herredsstyre i møte den 31 oktober d. a. foretagne forandring i den ved kongelig resolution av 21 december 1903 stadfæstede lukningsvedtægt for utsalgssteder paa Selbak og Kjølberg grund i Borge herred, Smaalenenes amt, stadfæstes som gjældende indtil videre i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900, — dog med en enkelt forandring.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved bestemmes:

I henhold til lov om saltvandsfisket i Finmarken av 3 august 1897 § 18, skal det inden Talviks herred, Finmarkens amt, indtil videre, dog ikke utover et tidsrum av 10 — ti — aar, være forbudt i tiden fra 1 juli kl. 12 middag til 24 august kl. 12 middag at benytte garn til fangst av sei.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved det i henhold til lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 §§ 29 og 30 e, jfr. § 39, bestemmes:

1. I Kilspollen og Kilstraumen i Voldens herred, Romsdals amt, indenfor en ret linje, trukket fra Straumshavns dampskibsbrygge til den ytterste spids av Bergsnaasen, skal de for laksefiske i sjøen gjældende regler være anvendelige ogsaa paa bruk av kastenøter og sættegarn, der benyttes til fangst av sjøørret.
2. Inden samme strækning skal bruken av kilenøter, lakseværp og lignende indretninger samt kastenot med

*) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor de approberte beslutninger er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor den approberte vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

maskevidde av mindst 5, 8 cm være forbudt fra torsdag aften kl. 6 til mandag aften kl. 6. 1 decbr.

Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. i medhold av paragraffens 3dje punktum for følgende 10 herreder indtil videre nedsættes til 100 ha.: 1 decbr.

Frogns	herred,	Akershus amt.
Setskogens	—	—»—
Romedals	—	Hedemarkens amt.
Nordre Lands	—	Kristians amt.
Dovre	—	—»—
Raulands	—	Bratsbergs amt.
Seljords	—	—»—
Laardals	—	—»—
Bjellands	—	Lister og Mandals amt.
Selbu	—	Søndre Trondhjems amt.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. i medhold av paragraffens 3dje punktum for Gransherreds herred, Bratsberg amt, indtil videre nedsættes til 100 ha., og kongelig resolution av 21 juli 1911 om nedsættelse til 250 ha. ophæves. 1 decbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. i medhold av paragraffens 3dje punktum for Grue herred, Hedemarkens amt, indtil videre nedsættes til 250 ha. 1 decbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 9 bestemmes, at brandsyn i Selbak — Kjølberg brand- og bygningskommune overensstemmende med stedets bygningsrepræsentantskaps beslutninger av 7 juli 1910 og 25 oktober 1911 indtil videre blir at utføre av brandchefen i forening med feiermesteren. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i henhold til lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 § 108, jfr. lov av 19 mai 1904 § 3, meddeles approbation som gjældende indtil videre paa Trondhjems kommunestyres beslutning av 14 september 1911 angaaende 1 decbr.

*) Bekjendtgj. 4 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

1 decbr. træbebyggelse og forskrifter for villamæssig bebyggelse i et strøk paa Øen sammesteds.

Efter den approberte beslutning skal det være tillatt at opføre træbygninger overensstemmende med lov av 19 mai 1904 § 3, andet led, i det strøk av Trondhjems kjøpstad, som begrænses av Gudruns gate, Nidarø gate, Margrethes gate og elven.

De approberte forskrifter for villamæssig bebyggelse i nævnte strøk er overensstemmende med de ved den Norske Regjerings resolution av 16 november 1906 approberte forskrifter[1]), — med den forandring, at sidste avsnit av disses post B skal være saalydende:

»Disse bygninger maa kun indeholde en beboelsesleilighet og tillates opført med en trap«.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved der i henhold til § 55 i lov om kirker og kirkegaarder av 3 august 1897 meddeles tilladelse til, at der for Skjebergdalens kapel i Skjeberg sogn av Skjeberg prestegjeld i Kristiania stift oprettes særskilt kirketilsyn, bestaaende av sognepresten eller den residerende kapellan efter biskopens nærmere bestemmelse, et av Skjeberg sognestyre valgt, inden kapeldistriktet bosittende medlem, som i fornødent fald kan vælges utenfor kredsen av sognets formænd, samt et paa menighetsmøte av de i kirkelige anliggender stemmeberettigede for 3 aar valgt medlem.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

1. At det geistlige og civile inddelingsnavn Sveen i Søndre Bergenhus amt forandres til »Sveio«.
2. At det geistlige og civile inddelingsnavn Vikør i samme amt forandres til »Kvam«, dog saaledes, at sognenavnet Vikør forandres til »Vikøy«.
3. At sognenavnet Øistesø i samme amt forandres til »Øystese«.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved maanedstingene for den av tinglagene Vossestranden og Evanger bestaaende maanedstingkreds av Hardanger og Voss sorenskriveri, Søndre Bergenhus amt, fra og med aaret 1912 blir at avholde i februar, april, august og december efter amtmandens nærmere bestemmelse med hensyn til tid og sted for tingenes avholdelse.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved maanedsting under ett for hele Nordhordlands sorenskriveri, Søndre Bergenhus amt, fra og med aaret 1912 blir at avholde i Bergen — foruten som bestemt ved kongelig resolution av 27 oktober 1866 i februar, april, august og december —

[1]) Indtat i Lovtidendes 1ste avdeling for 1906 side 701—702.

ogsaa i januar, mars, juli og november efter amtmandens nærmere bestemmelse med hensyn til tiden for tingenes avholdelse. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved: 1 decbr.

1. Justisdepartementet bemyndiges til at avgi bestemmelse om, at reststraf kan fuldbyrdes uten særlig beslutning for hvert enkelt tilfælde, naar fanger, som er løslatt paa prøve, kommer ind i landsfængsel for strafbar handling, forøvet efter løsladelsen.
2. Utgifter ved landsfængselsfangers overførelse til sykehus eller sindssykeasyl eller deres forpleining i sykehus eller almindelig asyl,
   ved fangers overførelse fra et landsfængsel til et andet fængsel eller til tvangsarbeidshus eller
   ved eftersøkning, paagripelse og transport av fanger, som er rømt fra et landsfængsel,
   utredes av de til utgifter ved undersøkelse av lovovertrædelse m. v. bevilgede midler.
3. Kongelig resolution av 17 april 1875 om opbringelsespenger for undvegne strafarbeidsfanger, ophæves.
4. Kongelig resolution av 9 december 1878 om ansættelse og avskedigelse av funktionærer ved rikets strafarbeidsanstalter, undtagen dens post A. 1, og instruks av 28 juni 1879 for de ved rikets strafarbeidsanstalter ansatte prester ophæves.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet et apotek ved Lysaker jernbanestation i Bærums herred i Akershus amt. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at det av indehaveren av Eidsvolds apotek hittil drevne filialapotek ved Jesseim jernbanestation i Ullensaker herred i Akershus amt overgaar til selvstændig apotek fra den tid, den nuværende apotekers ret til at drive filialapoteket ophører, og ny apoteker er utnævnt og har overtat driften. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der i henhold til § 1 i lov om sindssykes behandling og forpleining av 17 august 1848 meddeles Kristiania kommune autorisation til at foreta en utvidelse av det nuværende kommunale sindssykeasyl paa Dikemark i Asker herred m. v. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i konstituerende generalforsamling den 23 september 1911 vedtagne love for Valdres hest- og kvægforsikringsforening med senere forandringer og til- 1 decbr.

1 decbr. føielser, omfattende de Valdreske herreder i Kristians amt, dog med det forbehold at senere besluttede forandringer i lovene for at bli gyldige likeledes undergives approbation.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved post B, II, c. i kongelig resolution av 27 mars 1895 angaaende jernbanefunktionærers kostgodtgjørelse m. v. fra 1 januar 1912 at regne skal lyde saaledes:

»c. Fuldmægtiger og kontorister kr. 3,00 pr. døgn, der i de i lovens § 18 nævnte tilfælde forhøies til kr. 4,00 pr. døgn«.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved der meddeles approbation paa det i generalforsamling den 19 oktober 1911 vedtagne tillæg til den ved høieste resolution av 15 januar 1862, jfr. kongelig resolution av 15 februar 1908, approberte plan for Stadsbygdens prestegjelds brandforsikringsforening for hus, Søndre Trondhjems amt, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved de ved regjeringens resolution av 27 mai 1910 fastsatte regler om anciennitet og kommandoret for hærens og flaatens officerer gives saadan tilføielse under avsnit A, I, punkt 1 a:

»Paa tilsvarende maate gives en premierløitnant, som av en eller anden grund foreløbig forbigaaes ved avancement til kaptein, ved eventuelt senere avancement anciennitet umiddelbart efter den yngste av de officerer i samme brigade (vaaben), som imidlertid er avancert til kaptein, medmindre der ved utnævnelsen av disse er tat specielt forbehold om, at den foreløbig forbigaaede premierløitnant forbeholdes sin oprindelige anciennitet«.

2 decbr. **Forandring***) i bruksreglerne for Brandbu almenning forsaavidt angaar § 15, approbert av Landbruksdepartementet den 2 december 1911.

5 decbr. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til helseraads-ordførerne:

I en meddelelse fra Medicinalstyrelsens kemiker, indtat i Tidsskrift for Den norske Lægeforening for 1 december d. a. (nr. 23) er nærmere gjort rede for spørsmaalet om borsyre som konserveringsmiddel for matvarer. Idet jeg henviser dertil, finder jeg særlig at burde henlede helseraadenes opmerksomhet

*) Bekjendtgj. 9 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor bruksreglernes § 15, saaledes som denne nu lyder, er indtat.

paa, hvad deri er anført om de med borsyre (tildels ogsaa med alkalifluorider) preserverte flytende eggeblommer, som i senere tid er kommet i handelen her i landet, idet der av de grunde, som er anført i ovennævnte meddelelse, bør advares mot deres anvendelse. I byer og herreder, hvis sundhetsforskrifter gir adgang til at forbyde salg av næringsmidler, der ansees skadelige for sundheten, bør der i henhold dertil av helseraadet nedlægges forbud mot salg av denne vare som næringsmiddel. Hvor saadanne forskrifter ikke findes, bør vedkommende handlende gjøres opmerksom paa varens sundhetsskadelige beskaffenhet, jfr. straffelovens § 359, 1. 5 decbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larvik i anledning av en indkommet ansøkning om bevilling til at søke mortificert en den 1 februar 1877 tinglæst pantobligation. Departementet meddeler, at saafremt det forholder sig som oplyst, at tinglæsningen av obligationen ikke er fornyet, hvorimot der for endel aar siden er tinglæst en prioritetsvikelse paa samme, antages motifikation unødvendig, idet obligationen i saa fald efter departementets mening maa bli at utslette av pantebøkerne i henhold til lov nr. 2 av 8 juni 1907 § 1. 6 decbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Stavanger amt, hvori meddeles, at departementet ifølge bemyndigelse i kongelig resolution av 27 januar 1892 bestemmer, at § 11 i den instruks for stadsfysikus i Stavanger, som blev utfærdiget ved departementets skrivelse av 17 november 1892 herefter skal ha følgende tillæg: 6 decbr.

»Desuten er han forpligtet til — uten godtgjørelse — at motta valg som formand i det stedlige fabriktilsyn.«

Skrivelse fra Justisdepartementet til Jarlsberg og Larviks amt, hvori departementet bl. a. meddeler, at efter sundhetslovens § 14 har en husfar, naar han inden sin kreds bemerker, at en sygdom utbreder sig til flere og derhos viser sig at være av en ondartet beskaffenhet, at gjøre anmeldelse herom til ordføreren i stedets helseraad eller til nogen av dettes medlemmer m. v., fra hvem meddelelse derom sker til ordføreren eller, saafremt derved vilde forvoldes et altfor stort tap av tid, til en nærmere boende læge. Den læge, som saaledes mottar anmeldelsen, har snarest mulig at undersøke forholdet, meddele fornødne foreløbige forskrifter og avgi meddelelse til helseraadets ordfører. Den under de angivne omstændigheter tilkaldte læge faar for reiser av denne art skyssgodtgjørelse av statskassen og kostgodtgjørelse av vedkommende amts- eller bykommune, uanset om han ogsaa har mottat hono- 7 decbr.

7 decbr. rar av de under reisen behandlede syke, som har evne dertil.

Er derimot tilfældet det, at den praktiserende læge tilkaldes privat, vil — som ogsaa uttalt i departementets i »Norsk Medicinallovgivning« indtagne skrivelser av 13 november 1895 og 6 februar 1903 — ikke den omstændighet, at sygdommen ved undersøkelsen viser sig at være en av dem, som er gjenstand for det offentliges særlige forsorg og derfor kan foranledige endel foreløbige forskrifter, berettige ham til skyssgodtgjørelse av statskassen.

7 decbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en ligningskommission om, hvorvidt to ishavsredere, som var selvassurandører, kunde forlange fratrukket i indtægtsansættelsen et visst beløp for assuranse.

Departementet uttaler, at spørsmaalet antages at maatte besvares benegtende, idet der efter byskattelovens § 33, 4de led, litr. b (jfr. byskatteloven av 18 august 1911 § 38 litr. b) alene vil kunne fradrages virkelig hatte utgifter til forsikringspræmier.

7 decbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Revisionsdepartementet, hvori uttales, at naar en eksekutionsforretning er avsluttet og kontinuationseksekution avholdt efter ny rekvisition, antages der regelmæssig at burde beregnes fuldt gebyr ogsaa for den sidste forretnings avholdelse.

8 decbr. **Den Norske Regjering resolution***), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Meldalens herred i Søndre Trondhjems amt under 24 juni 1911 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, — dog med nogen forandringer.

2. De ved kongelig resolution av 10 juli 1867 approberte sundhetsforskrifter for herredet ophæves fra den tid, ovenomhandlede forskrifter træder i kraft.

8 decbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved bestemmes:

*) Bekjendtgj. 9 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor de approberte nye forskrifter er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 decbr. i Lovtid. 1ste avd nr. 50, hvor vedtægtene er indtat.

1. — — — — — — — — — — — — — — — — — — 8 decbr.
2. De av Bergens bystyre i møte 16 oktober 1911 vedtagne vedtægter for Bergens folkeregister stadfæstes i medhold av lov nr. 3 av 29 april 1905 § 1.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved bestemmes: 8 decbr.
1. Lov om tinglæsning i Kristiania av 21 december 1901 gjøres i henhold til sammes § 3 gjældende for Trondhjem fra 1 januar 1912.
2. Tinglæsningsting for Trondhjem avholdes hver tirsdag og fredag kl. 12 middag.
3. Den i lov om pant og tinglæsning av 12 oktober 1857 § 10 foreskrevne oplæsning av de tinglæste dokumenter ved et paafølgende byting bortfalder i Trondhjem.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved bestemmes: 8 decbr.
1. Lov om tinglæsning i Kristiania av 21 december 1901 gjøres i henhold til dens § 3 gjældende for Kristiansand fra 1 januar 1912.
2. Tinglæsningsting for Kristiansand avholdes hver onsdag og lørdag kl. 12 middag.
3. Den i lov om pant og tinglæsning av 12 oktober 1857 § 10 foreskrevne oplæsning av de tinglæste dokumenter ved et paafølgende byting bortfalder i Kristiansand.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved der i 8 decbr. henhold til § 6 i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 meddeles approbation paa de i generalforsamling i det Fredrikshaldske Kanalselskap den 28 juni 1911 vedtagne forandringer i § 2 i det ved høieste resolution av 9 december 1899 approberte reglement for færdsel og fløtning i den kanaliserte del av det Fredrikshaldske vasdrag.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bestemmes, at 8 decbr. i Brandvals prestegjeld under Solør og Odalens provsti i Hamar stift forberedelsen av konfirmanter skal foregaa paa 3 steder, nemlig ved hovedkirken, ved Lundersæter kapel og ved Roverud jernbanestation eller prestegaarden.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved det til- 8 decbr. lates, at der i det i Kinn prestegjeld under Søndfjord provsti i Bergens stift beliggende Batalden bedehus indtil videre — og under forutsætning av, at huset anstændig ved-

*) Bekjendtgj. 9 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
**) Bekjendtgj. 9 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor reglementets § 3, saaledes som det nu lyder, er indtat.

8 decbr. likeholdes — avholdes 2 gudstjenester aarlig i fiskeriden (februar — mars) efter Bergens biskops nærmere bestemmelse paa betingelse av, at den del av bygningen, der skal tjene som kor, holdes betryggende avsperret utenfor de tider, da der forrettes gudstjeneste eller utføres kirkelige forretninger.

8 decbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved bestemmes:

1. Fra 1 januar 1912 at regne skal eiendommene brnr. 3 Rua nordre, brnr. 4 Moen og brnr. 5 Braaten under gnr. 39 Bolkesjø nedre i Gransherreds herred og prestegjeld under Øvre Telemarkens østfjeldske provsti i Kristiansands stift i kirke- og skolevæsenets anliggender henhøre under det i lov av 6 juni 1889 omhandlede distrikt Jondalen.
2. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at træffe de forføininger med hensyn til ordningen av vedkommende geistlige tjenestemænds lønninger efter lov av 14 juli 1897, som den nævnte overførelse vil nødvendiggjøre.

8 decbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved de i lov om pant- og tinglæsning av 12 oktober 1857 § 9 anordnede ekstrating til tinglæsning av dokumenter for kjøpstaden Lillehammer fra 1 januar 1912 indtil videre kun blir at avholde 2 ganger maanedlig.

8 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet:

I skrivelse til amtmanden i Finmarkens amt av 2 november 1904 (indtat i Lovtidendes 2den avdeling) har departementet uttalt, at politiet i de amter, hvor den nye embedsordning er gjennemført, bør besørge saavel indfordringen som inddrivelsen (foruten selvfølgelig avsoningen) av bøter og saksomkostninger til statskassen, og at de i saa maate fornødne ordres bør utgaa direkte fra politiet til lensmændene.

Foranlediget ved en skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Finansdepartementet, hvori henstilles, at der blir indført ensartede regler med hensyn til inddrivelsen av bøter og saksomkostninger i militære saker i de amter, hvori der er amtskasserere, har Finansdepartementet i skrivelse hertil av 11 november d. a. uttalt, at det — ikke mindst nu, efterat den overveiende del av landets politimestre har at avlægge særskilt regnskap over faldne bøter til statskassen — maa ansees hensigtsmæssigst, at erstatningsbeløpene til statskassen opkræves av den samme myndighet, som har med bøteindfordringen at gjøre, hvad enten erstatningen er idømt i forbindelse med bøtestraf eller ikke, og hvad enten dommen er avsagt av

borgerlige eller militære straffedomstole (jfr. lov om rettergangsmaater i militære straffesaker av 29 mars 1900 — med tillægslov av 22 mai 1902 — § 229). 8 decbr.

Dette departement er enig med Finansdepartementet i hensigtsmæssigheten av en saadan ordning. Man skal derfor, under henvisning iøvrig til den ovenfor citerte skrivelse av 2 november 1904, bede politimestrene inden Deres embedsdistrikt tilkjendegit, at det vil paaligge dem at forestaa indfordringen av erstatningsbeløp til statskassen for saksomkostninger saavel i militære som i civile straffesaker. Ogsaa amtskassereren bedes tilstillet meddelelse om den fremgangsmaate, som blir at befølge.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Justisdepartementet, hvori antages, at en auktionsforvalter ikke kan ansees forpligtet til at paaføre et ved auktion solgt værdipapir transport, men at bevidnelse om den stedfundne overdragelse, rettelig bør gives i form av en paategnet attest paa vedkommende dokument. For saadan attest antages gebyr at burde beregnes efter sportellovens § 76 med kr. 2,00. Sælges ved auktionen flere værdipapirer til samme person, antages imidlertid auktionsforvalteren paa derom fremsat forlangende at burde utfærdige én attest for samtlige værdipapirer, av hvilken attest kjøperen saa kan ta det fornødne antal avskrifter. 8 decbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en magistrat, hvori der angaaende forstaaelsen av den nye byskattelov av 18 august 1911 § 132 (landsskattelovens § 141) uttales følgende: 8 decbr.

»Bopælsforholdet den 30 september 1911 maa bli bestemmende ikke blot for skatteligningen for 1912, men ogsaa for skatteligningen for 1ste halvaar 1913. Det antages saaledes ikke at at ha nogen betydning, om en skatyder er fraflyttet vedkommende kommune før 30 september 1912; han blir likefuldt at skatlægge til den kommune, hvor han bodde 30 september 1911, ogsaa for 1ste halvaar 1913. Den nye byskattelovs § 132 medfører saaledes, forsaavidt angaar ligningen for 1ste halvaar 1913, den forandring i den nugjældende byskattelovs § 16, at det kritiske tidspunkt for skattepligten blir 30 september 1911; men forøvrig blir bestemmelsen gjældende for ligningen for det nævnte halvaar.

Hvad særlig angaar dødsboers og konkursboers skattepligt, bemerkes, at hvad der ovenfor er uttalt, ogsaa gjælder dem. Betingelsen for skattepligt for 1ste halvaar 1913 er altsaa, at vedkommende bo først sluttes efter 30 september 1911.

13 decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til et vergeraad, hvori departementet gjør opmerksom paa, at det for at fjerne barn fra et hjem, hvor de kan befrygtes at ville bli sedelig fordærvet, ikke antages at være nødvendig, at advarsel efter § 3 i lov om behandlingen av forsømte barn av 6 juni 1896 skal være git, førend beslutning om bortsættelse fattes. Hvorvidt man straks skal fjerne barnene eller først gi advarsel efter § 3 vil bero paa vergeraadets skjøn i det enkelte tilfælde.

13 decbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet (Poststyrelsen):

Ifølge en fra Utenriksdepartementet indløpet skrivelse av 6 ds. har Persien og Belgien (for Kongokoloniens vedkommende) tiltraadt den i Berlin den 3 november 1906 avsluttede radiotelegrafoverenskomst.

14 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nedenes i anledning av forespørsel fra en sogneprest om adgangen til at indtræde i nyt egteskap for en kvinde, hvis tidligere egteskap er opløst ved bevilling.

Departementet meddeler, at naar der ikke i skilsmissebevillingen er indtat nogen bestemmelse som omhandlet i lov nr. 1 av 20 august 1909 § 12 s. p., vil den fraskilte hustru straks kunne indgaa nyt egteskap uten at tilveiebringe andre legitimationer (utenfor de sedvanlige) end selve bevillingsdokumentet.

14 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Kristiania, Drammens, Stavanger, Bergens og Trondhjems politikamre:

Pantelaanervirksomheten er ordnet ved lov om politivæsenet i Kristiania av 26 mai 1866, som ved senere love er utvidet til at gjælde det hele land, og ved de i henhold til disse love stadfæstede vedtægter. Da disse imidlertid ikke indeholder detaljerte bestemmelser om virksomhetens utøvelse, og der i den senere tid er fremkommet endel kritik over denne, finder departementet at burde henstille til politimesteren ved bevillinger, som herefter meddeles, at søke gjennemført følgende:

Det bør paalægges pantelaanerne at avgi maanedlige opgaver til politikammeret over antallet av pantsættelser, gjenløste panter, panter solgt ved auktion, hvormange av disse med overskud og hvormange med underskud, antallet av tilfælde, hvor overskud for solgte panter er hævet, alt med angivelse av beløp, samt det samlede overskud, som henstaar uhævet.

Det bør henstilles til pantelaanerne at yde laan til beløp, som ligger saa nær som mulig op til pantets sandsynlige utbringende ved auktion.

Det har været forutsætningen, at den laanerente, hvis

maksimum er fastsat ved kgl. resolution av 8 december 1888 14 decbr.
for utlaan mot haandfaat pant, skal være den eneste indtægt av virksomheten og saaledes ogsaa dække den med virksomheten forbundne risiko. Der bør derfor særlig sørges for, at overskuddet ved pantegodsauktioner i størst mulig utstrækning kommer pantegodsets eiere tilgode. I denne hensigt bør laanesedlerne indeholde anførsel om, at pantets eier har ret til mulig overskud ved auktion. I avertissementer om pantegodsauktioner bør anføres numrene paa laanesedlerne vedkommende de panter, som skal sælges, samt angives det tidsrum, i hvilket pantsættelserne har fundet sted. I laanekontorerne bør forefindes for publikum iøinefaldende plakater om, at der er overskud at hæve. Den frist, inden hvilken auktionsoverskud maa være hævet, bør sættes ikke kortere end 1 aar.

Da omsætning av laanesedler bør motarbeides, bør saadan i laanesedlernes tekst fraraades. Som før nævnt bør det anføres, at mulig auktionsoverskud tilfalder pantets eier. Laanesedlen blir forsaavidt intet ihændehaverpapir. Dog bør det uttrykkelig forbeholdes, at pantelaaneren er ansvarsfri, om overskuddet utbetales til ihændehaveren.

Naar det ikke statutmæssig er bestemt, at uavhentet auktionsoverskud skal gaa til forbedring av pantelaanervirksomheten eller almennyttige formaal, eller der ikke til almennyttig øiemed utdeles et mindst likesaa stort beløp, maa politiet paase, at det nævnte overskud ikke gaar til personlig indtægt for bevilgningens indehaver, men i tilfælde kommer almene formaal tilgode, helst saadanne, som staar i nær forbindelse med laanevirksomheten i vedkommende strøk, f. eks. fattigpleien paa stedet. Det antages i saa henseende tilstrækkelig, at vedkommende forelægger politiet opgjør en gang om aaret.

Forsaavidt indretningen i henhold til § 3, sidste punktum, i loven av 26 mai 1866 ved vedtægt er fritat for at søke aarlig bevilling av politiet, forventer man dog, at ogsaa disse indretninger i størst mulig utstrækning befølger de ovennævnte forholdsregler.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i 15 decbr.
henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Engerdalens herred, Hedemarkens amt, under 10 juli og 3 oktober 1911 fattede beslutning om politivedtægter, som skal træde istedenfor de tidligere for distriktet gjældende politivedtægter.

*) Bekjendtgj. 16 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor vedtægtene er indtat.

15 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved bestemmes:

I medhold av lov angaaende fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 § 1 bestemmes:

1. At bestemmelsen i post 1 i Kronprinsregentens resolution av 29 oktober 1900 om anordning av forsterket politiopsyn i Hillesøy herred, Tromsø amt, skal lyde saaledes:

   Hillesøy herred, Tromsø amt, skal utgjøre 2 opsynsdistrikter, det ene omfattende fiskeværene Husøy og Øifjordvær, det andet Sommerøy med Hillesøyvalen, Haaja samt Rusholmen med Bjørnøy, inden hvilke distrikter indtil videre ansættes særskilt opsyn til ordenens opretholdelse under torskefisket i det tidsrum, som bestemmes av amtmanden i nævnte amt.
2. Nærværende resolution træder i kraft straks.

15 decbr. **Den Norske Regjerings resolution****) hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Engerdalens herred, Hedemarkens amt, i møte den 2 september 1911 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

15 decbr. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved der i medhold av §§ 3 og 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Rødøy herred, Nordlands amt, i møte den 25 september 1911 besluttede vernskogvedtægter og skogvedtægter for herredet.

15 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

I. Fra den tid, som amtmanden i Akershus amt bestemmer, skal følgende til Aas herred hørende eiendomme og strækninger, som ligger helt omsluttet av Frogn herreds nuværende territorium, overføres fra Aas herred, lensmandsdistrikt og prestegjeld til Frogns herred, lensmandsdistrikt og sogn av Drøbak prestegjeld:

1.	G.-nr. 1,	br.-nr. 2,	Braaten,	av skyld mark	0,40
2.	» 1,	» 3,	Havnen,	—»—	0,42
3.	» 1,	» 4,	Klommestein (skog)	—»—	0,15

4. Den under g.-nr. 3, br.-nr. 1 og 2, Klommestein, matrikulerte del av Klommestein skog.

---

*) Bekjendtgj. 16 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

**) Bekjendtgj. 16 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor vedtægtene er indtat.

***) Bekjendtgj. 16 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor vedtægtene er indtat.

5. G.nr. 2, br.-nr. 1 og 2, Løkkedal, av skyld henholdsvis 2,23 og 0,01. 15 decbr.
6. » 3, » 3, Braaten, av skyld mark 2,51
7. » 3, » 4, Havnen, —«— 0,17
8. « 7, » 2, Odalen, —»— 1,10
9. » 8, » 4, Sørli, —»— 0,10
10. » 15, » 6, Teigen, —»— 0,72
11. Baltzerstuen, matrikulert under g.-nr. 1, br.-nr. 1, Klommestein søndre.
12. Skoftestadteigen, matrikulert under g.-nr. 8, br.-nr. 1, Skoftestad.

II. Fra samme tid skal g.-nr. 13, br.-nr. 2, Fjøser søndre, av skyld mark 6,36 og g.-nr. 27, br.-nr. 1 Follemyren, av skyld mark 2,62 overføres fra Frogn herred, lensmandsdistrikt og sogn av Drøbak prestegjeld til Aas herred, lensmandsdistrikt, sogn og prestegjeld.

III. — — —

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bl. a. de fogedforretninger, som i henhold til kongelig resolution av 7 oktober 1910 post 2 er tillagt politimesteren i Narvik, fra 1 januar 1912 overgaar til underfogden sammesteds. 15 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved Smaalenenes amtskommune meddeles autorisation i henhold til § 1 i lov om sindssykes behandling og forpleining av 17 august 1848 til at oprette et kommunalt asyl for 200 sindssyke — 110 mænd og 90 kvinder — paa gaarden Søndre Veum med Kriken i Glemminge herred i Smaalenenes amt m. v. 15 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved det i medhold av lov om arbeidsformidling av 12 juni 1906 § 9 paalægges postmestre, postaapnere og stationsmestre ved jernbanerne paa forlangende av de nærmestliggende offentlige arbeidskontorer at motta og opslaa paa hensigtsmæssige steder i eller ved deres forretningslokale de rapporter om ledige pladser m. v. som kontorernes bestyrere utsteder. 15 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der meddeles approbation paa det i generalforsamlinger den 17 juni og 18 november 1911 vedtagne utkast til ny plan for Modums brandkasse, saaledes at denne fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 15 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bl. a. stadfæstelse meddeles paa den av Feirings herredsstyre i møte den 15 decbr.

15 decbr. 9 oktober 1911 vedtagne plan for en ny sparebank, som under navn av Feirings sparebank agtes oprettet inden Feirings herred, Akershus amt.

15 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved Finans- og Tolddepartementet indtil videre bemyndiges til paa saadanne nærmere betingelser, som av dette fastsættes, at tilstaa toldfri indførsel av kemisk rent surstof bestemt til medicinsk bruk.

15 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved mønstringsvæsenets administration bestemmes fra 1 januar 1912 at skulle overgaa fra Forsvarsdepartementet til Departementet for Handel, Sjøfart og Industri.

15 decbr. **Reglement** for Fængselsstyrelsen.

§ 1. Fængselsstyrelsen behandler saker (ogsaa lovsaker) vedkommende fængslerne, tvangsarbeidshusene og fangeføringen.

Styrelsens chef, ekspeditionschefen for fængselsvæsenet, har under Justisdepartementets chef overledelsen av og overtilsynet med de nævnte anstalter.

Indtil videre behandles ogsaa saker vedkommende Kriminalasylet av Fængselsstyrelsen.

§ 2. Styrelsen har at virke til, at de i § 1 nævnte saker ordnes paa hensigtsmæssigste maate. Er der spørsmaal om ordninger, som den ikke selv kan træffe, skal den indgi forslag derom til departementschefen.

§ 3. Styrelsen gir de nærmere regler om fængslerne, deres tjenestemænd og fangebehandlingen, som det efter loven av 12 december 1903 § 60, jfr. res. av 9 mars 1904 nr. 3, er overlatt Justisdepartementet at fastsætte. Forsaavidt de gjældende reglementer for visse forholds vedkommende bestemmer at avgjørelse træffes av Justisdepartementet, forholdes dog ogsaa for fremtiden derefter.

§ 4. Styrelsen gir de nærmere regler om tvangsarbeidshusene, deres tjenestemænd og tvangsarbeidernes behandling, som det efter lovene av 12 december 1903 § 60 og 26 mars 1907, jfr. resolution av 1 juli 1907 nr. 3, er overlatt Justisdepartementet at fastsætte. Dog træffer departementet bestemmelsen i tilfælde, som svarer til dem, hvor det gjør det for landsfængslernes vedkommende.

§ 5. Styrelsen godkjender de overenskomster, som sluttes om fangers forpleining og bevogtning m. v. under transport, og træffer de forføininger, som forøvrig er nødvendige med hensyn til fangeføring, herunder dog ikke indbefattet transport, som i en by foretages av politiet.

§ 6. Styrelsen skal paase, at de gjældende love, regle-

menter og andre forskrifter vedkommende fængslerne, tvangs- 15 decbr.
arbeidshusene og fangeføringen overholdes.

§ 7. I det i forrige paragraf omhandlede øiemed samt for at vinde det fornødne kjendskap til forholdene skal styrelsens chef i den utstrækning, som omstændighetene tilsiger og tillater, inspisere fængslerne og tvangsarbeidshusene.

Hvis det findes hensigtsmæssig, kan styrelsen ogsaa la inspektion foreta ved nogen anden av fængselsvæsenets (eller tvangsarbeidshusenes) tjenestemænd.

§ 8. Forsaavidt der er aapnet Justisdepartementet kreditiv paa Norges Bank og styrelsen bemyndiges dertil av Finansdepartementet, anviser den til utbetaling:

a. de fornødne tilskud til fængslerne, tvangsarbeidshusene og Kriminalasylet, saafremt de i budgettet forutsatte utgiftsbeløp ikke kan sees at ville overskrides ved anvisningen,
b. de bevilgede statsbidrag til fængselsselskaper m. v. overensstemmende med de bestemmelser, som er git derom av Justisdepartementet,
c. det til Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen bevilgede beløp.

§ 9. Styrelsen utgir de statistiske beretninger om fængslerne og tvangsarbeidshusene og utfærdiger de bestemmelser, hvorefter indberetningene fra bestyrere og andre tjenestemænd skal avgives.

§ 10. De i § 1 omhandlede saker, som styrelsen ikke har myndighet til at avgjøre paa egen haand, forbereder den til avgjørelse av departementschefen.

Den ekspederer ogsaa saadanne saker under den forberedende behandling, likesom den meddeler resolutioner og departementsbestemmelser til efterretning for vedkommende med fornødent tilføiende om, hvad der er at iagtta.

Den besørger alle ekspeditioner i saker, som ikke kræver nogen særlig bestemmelse fra departementets side.

§ 11. Skrivelser vedkommende Fænselsstyrelsen paraferes av byraachefen.

I ekspeditionschefens fravær undertegnes saker, som skal ekspederes av ham, av byraachefen og paraferes av en anden av styrelsens tjenestemænd.

Ekspeditionschefen kan bestemme, at brevveksling vedrørende sakers forberedende behandling samt brevveksling av underordnet betydning skal ske i kontorets navn under byraachefens haand.

§ 12. Forøvrig forholdes efter det almindelige reglement for tjenesten i regjeringens kontorer.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 16 decbr.

Ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad har republikken Honduras ratifisert Genfkon-

16 decbr. ventionen av 6 juli 1906 om forbedring av saarede og sykes skjebne i armeer i felten. Ratifikationsdokumentet er deponert i Forbundsraadets arkiv den 27 november d. a.

18 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene, der hadde forespurt, hvorvidt separationsbevilling i et opgit tilfælde kunde utfærdiges av ham i medhold av skilsmisselovens § 1.

Departementet uttaler, at efter dets opfatning maa spørsmaalet besvares benegtende, fordi den efter nævnte lovbestemmelse utkrævede forliksmægling alene sees at ha fundet sted for hustruens vedkommende, mens den omstændighet, at det ikke for tiden vites, hvor manden opholder sig, ikke antages at berettige til at opgi kravet paa mægling ogsaa forsaavidt ham angaar.

20 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Akershus amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes, at det ved departementets skrivelse av 15 november 1906 oprettede Eidsvold vestre jordmordistrikt i Akershus amt deles i følgende to distrikter:

1. Eidsvold vestre distrikt, omfattende skolekredsene Aasleia av Aas, Eidsvold verk med Berger bruk, Fuglerud og Hjera vestenfor jernbanelinjen.
2. Eidsvold søndre distrikt, omfattende skolekredsene Finstad, Bønsdalen og Hjera østenfor jernbanelinjen.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

20 decbr. **Telegram** fra Finansdepartementet til en ordfører, hvori uttales, at bestemmelsen i byskatteloven av 18 august 1911 § 15, 3dje led, antages at maatte forstaaes saaledes, at formue i og indtægt av ihændehaveraktier i skibsaktieselskaper blir at skatlægge paa selskapets haand i det distrikt, hvor kontoret haves, eller bestyrelsen foregaar.

21 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt, hvori departementet vedkommende en regning fra en sorenskriver med protokolfører over godtgjørelse for reise med egne ren samtykker i, at der anvises godtgjørelse for vappus saavel for sorenskriveren som for betjenten, altsaa for 2 vappusser, idet man indgaar paa at anse betjenten som selvstændig skyssberettiget person i dette forhold. Efter kgl. resolution av 30 juni 1900 post 1 tilkommer den skyssberettigede tjenestemand, som maa benytte vappus, derfor alene et tillæg av 10 øre pr. km., uanset om han bruker en eller flere vappusser for sin del,

idet tillægget, som det vil sees, ikke er fastsat for hver vappus saaledes som for hver ren til tøiets befordring. Dersom en tjenestemand finder, at han paa denne maate ikke faar fuld godtgjørelse for sine nødvendige utlæg, kan han istedenfor at beregne sin skyssgodtgjørelse efter resolutionen befølge skyss- og kostlovens § 8, 1ste led. 21 decbr.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa det i møter i Skiptvet herredsstyre den 8 september, 24 oktober og 9 december 1911 vedtagne utkast til plan for Skiptvet gjensidige brandforsikringsforening for løsøre saaledes, at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 22 decbr.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 22 decbr.

I. I henhold til grundlovens § 16 og lov om kirker og kirkegaarder av 3 august 1897 § 47, sidste led, anordnes følgende tillæg til den kongelige resolution av 24 oktober 1906 om kirkernes benyttelse utenfor de regelmæssige gudstjenester og kirkelige handlinger:

Kvinder kan av kirketilsynet gives adgang til under de i nævnte resolution forøvrig foreskrevne betingelser:

a. at optræde paa de forhandlingsmøter angaaende kristelige og kirkelige anliggender, som i henhold til resolutionens post II nr. 4 kan avholdes i kirken, og at holde saadanne foredrag i kirken, som hviler paa Guds ords grund og sigter til menighetens kristelige oplysning, herunder ogsaa indbefattet foredrag om indre og ydre mission, barneopdragelse, sedelighet, ædruelighet og lignende;

b. at delta i den religiøse undervisning for barn, som i henhold til resolutionens post II nr. 3 holdes i kirken.

Naar en prest overensstemmende med resolutionens post I benytter sin menighets kirker til avholdelse av kristelige og kirkelige foredrag kan han la kvinder bistaa hermed, forsaavidt kirketilsynet samtykker heri.

II. — — — —.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Stange herred, Hedemarkens amt, under 4 december 1911 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 22 decbr.

*) Bekjendtgj. 23 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.
**) Bekjendtgj. 23 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor vedtægten er indtat.

22 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved den av Hitterens herredsstyre i møte den 22 november d. a. fastsatte vedtægt angaaende fælles lukningstid for utsalgssteder inden Hitterens herred stadfæstes som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring.

22 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved de ved den Norske Regjerings resolution av 12 december 1906 fastsatte fiskeriregler for en del vand og elver, beliggende i den til Ullensvangs herred, Søndre Bergenhus amt, støtende del av Hardangervidden, gjøres i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 paany gjældende for et tidsrum av 5 aar fra 13 decbr. 1911 at regne.

22 decbr. **Kongelig resolution*****), hvorved den av Hammerfest havnestyre under 11 oktober 1911 fattede og av stedets kommunestyre i møte den 13 november samme aar tiltraadte beslutning angaaende tvungen benyttelse av havnelods i Hammerfest samt angaaende takstregulativ for benyttelse av lodsen stadfæstes i henhold til § 24 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 saaledes, at beslutningen blir gjældende indtil videre.

22 decbr. **Kongelig resolution†**), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 23, 67 og 69 samt ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Nordfjordeids brandrepræsentantskap i møte den 15 novbr. 1911 vedtagne regler for brandvernets ordning samme-steds samt tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt Nordfjordeid brandkommune angaar.

22 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamlinger den 24 juni 1909, 24 juni 1910, 4 mars og 24 juni 1911 vedtagne nye plan for Jevnakers private Brandassuranseforening saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

23 decbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet:

Ved skrivelser av 7 april, 11 august og 9 oktober d. a., vekslet mellem den norske utenriksminister og Italiens minister i Kristiania, er der truffet avtale om, at Norge og Italien

*) Bekjendtgj. 23 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
**) Bekjendtgj. 23 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.
***) Bekjendtgj. 23 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor beslutningen er indtat.
†) Bekjendtgj. 23 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor de omhandlede regler og tillægsbestemmelser er indtat.

gjensidig skal gi hinanden meddelelse om straffe- 23 decbr.
domme, som i det ene land overgaar det andet lands undersaatter. Meddelelserne skal for Italiens vedkommende omfatte domme over strafbare handlinger, som av den italienske straffelov betragtes som »delitti«, for Norges vedkommende domme over strafbare handlinger, som av den norske straffelov betragtes som »forbrydelser«.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Akers- 28 decbr.
hus amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes, at de av Nes herred i Akershus amt bestaaende 4 jordmordistrikter omreguleres saaledes:

1. Kirkebygdens distrikt omfattende gaardsnr. 82—141 av Nes hovedsogn.
2. Fenstad distrikt omfattende gaardsnr. 1—44 (av Fenstad sogn) og gaardsnr. 45—56 av hovedsognet.
3. Øststrandens distrikt omfattende gaardsnr. 57—81 og 142—166 av hovedsognet.
4. Udenes distrikt omfattende gaardsnr. 167—171 av hovedsognet samt Udenes sogn (gaardsnr. 172—230).

Omreguleringen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

1903
3 decbr.

Tillæg.*)

International sundhetskonvention avsluttet i Paris den 3 december 1903, tiltraadt av Norge ved kongelig resolution av 6 mai 1911 [1])

1908
7 april.

Cirkulære fra Departementet for Handel, Sjøfart og Industri:

Lov om handelsnæring av 16 juli 1907 træder i kraft den 1 juli 1908. Foruten den myndighet, som ved lovens § 2 er tillagt dette departement, er departementet endvidere ved kgl. resolution av 29 februar d. a. bemyndiget til at meddele de i lovens §§ 4 og 6, begges sidste led, omhandlede fritagelser, samt til at gi de i samme lovs § 38 omhandlede forskrifter til lovens gjennemførelse.

I henhold hertil skal departementet herved meddele:

1. Bestemmelse i henhold til § 2 om godkjendelse av skolers avgangs-vidnesbyrd vil bli truffet senere, jfr. departementets cirkulære av 2 f. m.
2. Vidnesbyrd som meddeles efter § 2, 3dje alternativ, skal være avfattet overensstemmende med nedenstaaende formular (bilag 1). Departementet er gaat ut fra, at det ofte vil falde hensigtsmæssigst, at de to personer, som skal utfærdige vidnesbyrdet, benytter hver sin blanket, hvorfor formularen er redigert saaledes, at ogsaa dette kan gjøres.
3. Næringsbrev paa kjøbmandshandel (handelsbrev) (§ 3) skal utfærdiges overensstemmende med nedenstaaende som bilag 2 opførte skema, naar det utstedes til enkeltmand. Ved utfærdigelse av handelsbrev til aktieselskaper og andre selskaper med begrænset ansvar (jfr. lovens § 8),

*) Det herunder indtagne har foreligget for redaktionen for sent til at kunne optages paa sin plads i vedkommende hefte.

[1]) Da denne konvention i sin helhet er avløst av en ny konvention, undertegnet i Paris den 17 januar 1912, indtages ikke førstnævnte konvention, — som er optat i »Overenskomster« nr. 8 for 1911 —, i Lovtidendens 2den avdeling

benyttes nedenstaaende som bilag 3 opførte skema. Den protokol, som handelsbrev skal indføres i, autoriseres av vedkommende amtmand. 1908 7 april.

4. Den offentlige tjenestemand, som mottar opsigelse av handelsbrev (jfr. § 6), skal derom underrette politiet i by og ordføreren paa landet samt tilbakesende handelsbrevet til indehaveren med paategning om skedd opsigelse.
5. Bestemmelserne angaaende handels-pas (§ 15) er særskilt fastsat.
6. Den i § 21 omhandlede tilladelse, som utfærdiges av politiet uten gebyr, skal lyde paa vedkommendes navn.
7. Næringsbrev paa omførselshandel efter § 22 utfærdiges overensstemmende med nedenstaaende skema (bilag 4).
8. Naar politiets tilladelse til salg efter § 25 ikke er almindelig, men gives til enkeltmand, skal tilladelsen meddeles skriftlig eller i form av et skilt eller lignende.

I forbindelse med ovenstaaende har departementet trodd det hensigtsmæssig at henlede vedkommende offentlige tjenestemænds og andre direkte interessertes opmerksomhet paa enkelte av den nye lovs bestemmelser og samtidig knytte dertil nærmere forklaring om bestemmelsernes forstaaelse.

ad § 1. Kjøbmand omfatter hvad der efter den hittil gjældende lovgivning betegnes med handelsborgere, landhandlere og handelsberettigede kvinder. Kjøbmænd paa landet er nu berettiget til at drive kommissionshandel.

Handelsagentur, bokhandel, vekselerforretning samt forbruksforening kan fra 1 juli førstkommende ikke drives uten handelsbrev. Heller ikke bankforretninger, medmindre de er oprettet ved lov eller er offentlig godkjendt.

ad § 2. Like med de i §ens alternativ 1 nævnte stillinger maa stilles, at vedkommende i det foreskrevne tidsrum selv har været indehaver av nogen i §en nævnt forretning, hvortil tidligere ikke krævedes handelsborgerskap, men som efter den nye lov er blit bunden næring, f. eks. bokhandel, handelsagentur m. v.

ad § 3. Handelsbrevet træder i kraft straks ved utstedelsen.

ad § 4. Styrmænd og andre underordnede sjøfolk samt kirkesangere og offentlige lærere (som ikke er embedsmænd) kan nu erhverve handelsbrev. Apotekere er utelukket.

ad § 5. En kjøbmand behøver ikke at bo i den kommune, hvor han har sin forretning.

Naar samvirkende (kooperative) selskaper vil ha flere utsalgssteder i næringskommunen og derfor ønsker at løse flere handelsbrev, maa utstedelses-myndigheten forlange nærmere op-

1908 7 april.

lysninger, navnlig om selskapets love, til bedømmelse av, om selskapet virkelig er samvirkende. Det antages i saa henseende i hvert fald at maatte fordres, at selskapet ikke betaler aktie-eierne eller medlemmene mer end almindelig rente av den indskutte kapital, samt at utbyttet forøvrig fordeles paa kjøpet mellem kunderne — som i dette tilfælde maa være medlemmer — enten ved utdeling av overskud, som er det almindelige, eller i form av underpriser.

ad § 7. Det maa paasees, at arvingen, naar han er blit fuldmyndig, løser handelsbrev paa sedvanlig maate.

ad § 8. Bestemmelserne kommer til anvendelse ogsaa paa selskaper stiftet før 1 juli 1908.

ad § 9. Kommunerne har ikke adgang til ved almindelig bestemmelse at nedsætte avgiften til et lavere beløp.

For aaret 1908 kan avgift efter denne § kun fordres av dem, som løser handelsbrev efter 1 juli d. a. Personer med handelsberettigelse, erhvervet før dette tidspunkt, kan altsaa ikke avkræves avgift efter den nye lov førend for aaret 1909.

Det bemerkes, at personer som er i besiddelse av handelsberettigelse før denne lovs ikrafttræden, selv om de ikke utøver sin handelsret, er pligtige at betale avgift efter § 9.

Samvirkende selskaper, som løser flere handelsbrev efter § 5, skal betale avgift av hvert handelsbrev.

ad § 11. Pligten til opbevaring av forretningspapirer og forretningsbøker i 10 aar gjælder enhver kjøbmand, uanset om han ophører at drive forretning, eller om han i mellemtiden aapner akkordforhandling eller gjør konkurs.

ad § 13. Haandverkere paa landet, og i de ladesteder, hvor haandverks-lovgivningen ikke er gjort gjældende, har ikke salgsret efter denne §. Haandverkere som i henhold til lov av 29 juni 1894 § 5, sidste puktum, driver næring i ladested uten borgerskap eller næringsbrev, har heller ikke salgsret efter § 13.

ad § 14. Av slutningsbestemmelsen i § 14 sammenholdt med § 23 følger, at det er forbudt alle at sælge prøver av guld- og sølvsaker m. v.

ad § 16. Kjøbmandsvarer er uten- og indenlandske varer, til hvis salg kræves handelsret efter lovens § 1.

Varer, som er tilvirket ved haandverk og industri, er denslags, som fremtræder i en form forskjellig fra naturtilstandens, og frembragt enten gjennem arbeide, der hører ind under det lovordnede haandverks ramme, eller ved industriel virksomhet. Til industri maa ogsaa henregnes den saakaldte smaa-industri og husflid.

Dispensation efter §ens 2det led gjælder kun ret til auktionssalg indenfor vedkommende næringskommune.

ad § 17. Den, som har handelsbrev som kjøbmand, kan i egenskap av kommissionær i eget navn utskibe andre, ogsaa utlændinger, tilhørende varer. 1908 7 april.

Omførselshandler er som saadan ikke utførselsberettiget, heller ikke frihandler (jfr. dog§ens litra a).

Hvis en utførselsberettiget benytter en anden, som er indvaaner av riket, til at foreta toldangivelse paa sine vegne, maa han like overfor toldvæsenet paa forlangende gi tilfredsstillende legitimationer for at fuldmagtsforholdet er i orden.

ad § 18. Frihandel kan alene utøves av rikets indvaanere. Frihandleren maa ikke indføre varerne fra utlandet.

Handel i smaat (§ens 3dje led) vil si detaljhandel, salg over disk.

ad § 19. Til omførselssalg henregnes daglig salg fra torv, gate og brygge eller andre offentlige steder. De specielle regler for saadan handel forutsættes git ved kommunal vedtægt.

Fra handelslovens side kan torvhandel, foruten med de i § 19 omhandlede varer, tillike drives med de i §§ 18, 21 og 25 omhandlede varer samt med selvtilvirkede varer efter § 12 b.

Naar varer omsættes med hjemmel av § 19 b, maa sælgeren i tvilstilfælde være forberedt paa at bli avfordret nærmere redegjørelse for varernes indenlandske oprindelse.

Uttrykket utsalgssted i sidste led omfatter ikke plads paa torv hvor salget foregaar fra vogn, slæde, bord eller bænk, der fjernes naar torvtiden er forbi. Torvhandelen kan derfor uhindret av bestemmelsen i sidste led foregaa alle torvdage aaret rundt.

ad § 20. Hvemsomhelst omfatter ogsaa utlændinger undtagen i Tromsø stift (jfr. lovens § 29 a).

Under andre næringsdrivende gaar ogsaa frihandlere.

ad § 21. Sælgeren maa i tvilstilfælde være forberedt paa at bli avfordret nærmere redegjørelse for varernes indenlandske oprindelse.

Med klæder menes ytterklær, ikke undertøi.

ad § 22. Næringsbrevet hjemler ikke ret til at drive handelsagentur eller kommissionshandel.

ad § 24. De offentlige markeder, som omhandles i §en (jfr. § 30), findes hvert aar indtat i almanakken.

Ogsaa §ens andet led refererer sig alene til offentlige markeder.

ad §§ 26—27. Gjennemførelsen av bestemmelserne i disse §§ sorterer under Justisdepartementet (Medicinalavdelingen).

ad § 29. Bestemmelserne i litera c omhandler den saa-

1908 7 april. kaldte makketids-handel. Utenfor makketiden (15 juni —30 september) er utlændingers kjøp og utførsel av fisk og fiskevarer undergit de samme regler som i den øvrige del av riket, d. v. s. fersk fisk og fiskevarer kan utlændingen kjøpe av enhver, som er indvaaner av riket, men utskibningen maa foregaa gjennem en handelsberettiget.

De i §en opregnede tuskevarer kan russerne ikke sælge mot penger.

Fra 1 januar 1909 maa der i makketiden til veining av raa og saltet fisk ombord i russiske fartøier alene benyttes norsk vegt (jfr. lovens § 35, hvorefter § 8 i lov om handelen i Finmarken av 22 juni 1863 blir i kraft til utgangen av 1908).

ad § 36. Uttrykket Den, som utøver handelsret med hjemmel av handelsborgerskap, handelsbrev eller landhandler-bevilling i §ens begyndelse, er at forstaa som: Den, som er i besiddelse av handelsborgerskap o. s. v.

Bilag 1.

Vidnesbyrd.

Undertegnede .....,
som siden aaret ..... har drevet ..... [1])
og for tiden driver ..... [1]) i .....
by (herred [2]), ... amt, samt undertegnede ....., som siden aaret ..... har drevet ..... [1])
og for tiden driver ..... [1]) i ..... by (herred [2]) .....
amt, kan, efter derom personlig at ha forvisset os (mig [2]), bevidne, at ..... besidder tilstrækkelig kyndighet i handels-bokholderi til at føre de i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 11 paabudte bøker.

..... den ..... 19 .....

Til vitterlighet:

....
(Underskrifter)

.....
(Underskrifter)

---

[1]) Her anføres hvad slags næring utstederen eller utstederne har drevet eller nu driver (industriel virksomhet eller nogen av de i handelslovens § 1 nævnte slags næringer).

[2]) Det, som ikke passer, utstrykes.

At utstederne (utstederen[1]) av ovensstaaende vidnesbyrd er (en[1]) troværdig(e[1]) mænd (mand[1]) bevidnes. 1908 7 april.

.....den.....19.....

.....

(Underskrift[2])

Bilag 2. Benyttes, naar handelsbrev utstedes til enkeltmand.

Handelsbrev.

.....N. N....., som er født den.....(maaned) 18....., og som har godtgjort at være i besiddelse av de foreskrevne egenskaper[3]), meddeles herved næringsbrev paa kjøbmandshandel i..... by (herred).

Handelsbrevet træder i kraft straks.

.....magistrats(lensmands)kontor den.....19.....

Gebyr kr..... .....

(Underskrift)

(Segl)

Paa handelsbrevets bakside trykkes eller avskrives §§ 11 og 37 i loven av 16 juli 1907.

Bilag 3. Benyttes, naar handelsbrev utstedes til aktieselskaper og andre selskaper med begrænset ansvar (handelslovens § 8, 2det og 4de led).

Handelsbrev.

.....N. N....., som er et aktieselskap (selskap med begrænset ansvar[1]), og som har godtgjort at (saavel[1]) en deltager[4]) i selskapet, der er medlem av styret for samme, (som selskapets forretningsfører eller disponent[1]) fylder vilkaarene i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 2 jfr. 4, meddeles herved næringsbrev paa kjøbmandshandel i.....by (herred[1]).

Handelsbrevet træder i kraft straks.

.....magistrats(lensmands)kontor den.....19.....

Gebyr kr..... .....

betalt. (Underskrift)

(Segl.)

---

[1]) De ord, som ikke passer, utstrykes.
[2]) Vedkommende magistrat, foged, politimester eller lensmand.
[3]) Se lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 2, jfr. § 4.
[4]) Hvem dette er, skal til enhver tid være opgit for den myndighet, som har utstedt handelsbrevet (jfr. lovens § 8).

1908 7 april. Paa handelsbrevets bakside trykkes eller avskrives §§ 11 og 37 i loven av 16 juli 1907.

Bilag 4.

Næringsbrev paa omførselshandel.

.....N. N....., som er født den.....(maaned) 18....., og som har opholdt sig her i landet uavbrutt i mindst 1 aar fra idag at regne og fremdeles er bosat her i landet, meddeles herved for aaret..... næringsbrev paa saadan omførselshandel som i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 22 omhandlet.

Omførselshandel kan med hjemmel av dette næringsbrev alene foregaa paa landet i Nordlands, Tromsø og Finmarkens amter og kun i de av disse amter, hvor det er fastsat av Kongen.

Før handelen kan begynde inden et amt, skal den av vedkommende amtsting fastsatte avgift til amtskommunekassen være indbetalt til nærmeste lensmand i vedkommende amt og paategning derom paaført dette næringsbrev. Herfor tilkommer lensmanden kr. 2,00.

Omførselshandleren skal altid føre dette næringsbrev med sig, og fremvise det, naar det kræves.

Uten gebyr.

.....magistrats(politimester)kontor[1]) den.....19.....

.....
(Underskrift)
(Segl.)

Paa næringsbrevets bakside skal skrives eller avtrykkes følgende:

Hvis omførselshandleren overtræder sin næringsret eller gjør sig skyldig i strafbar gjerning, som kan medføre høiere straf end pengebot eller kan mistænkes for at være løsgjænger eller tigger, kan, ifølge lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 22, den politimyndighet, som har utstedt næringsbrevet, naarsomhelst tilbakekalde det. Under samme omstændigheter kan det stedlige politi (ɔ: politiet paa sted, hvor næringen utøves) ved paategning sætte næringsbrevet ut av kraft for sit embedsomraade.

---

[1]) Magistraten i by, eller politimesteren, — paa vedkommendes hjemsted.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt: 1910 11 febr.

I medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes herved:

At der fra Namsos jordmordistrikt, bestaaende av ladestedet Namsos samt herredene Klingen og Vemundvik i Nordre Trondhjems amt, utskilles et nyt distrikt omfattende Klingens herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, særskilt jordmor ansættes i det nye distrikt.

Deklaration indeholdende forandring i avsnit 5 i den til Brysselergeneralakten av 2 juli 1890 knyttede deklaration*). 15 juni.

Oversættelse.

Déclaration

portant dérogations à l'alinéa 5 de la Déclaration annexée à l'Acte Général de Bruxelles du 2 juillet 1890*).

Les Puissances qui ont ratifié l'Acte général de Berlin du 26 février 1885 ou qui y ont adhéré sont convenues de faire la Déclaration suivante:

Par dérogation à l'alinéa 5 de la Déclaration annexée à l'Acte général de Bruxelles du 2 juillet 1890, les Puissances signataires ou adhérentes qui ont des possessions ou exercent des protectorats dans le Bassin conventionnel du Congo pourront,

Deklaration

indeholdende forandring i avsnit 5 i den til Brysselergeneralakten av 2 juli 1890 knyttede deklaration.

De magter, som har ratifisert Berliner-generalakten av 26 februar 1885 eller som har tiltraadt samme, er kommet overens om at avgi følgende deklaration:

Ved forandring av avsnit 5 i den til Brysseler-generalakten av 2 juli 1890 knyttede deklaration skal signatarmagterne eller de tiltrædende magter, der har besiddelser eller utøver protektorater i det konventionelle Kongobassin, saafremt de hertil

*) Deklarationen er ratifisert for Norges vedkommende ved kongelig resolution av 17 mars 1911 og ratifikationsdokumentet deponert i utenriksministeriet i Bryssel den 14 juni s. a. Foruten av Norge er deklarationen ratifisert av Belgien, Danmark, Frankrike, Italien, Nederlandene, Rusland, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyrkiet og Tyskland.

Fristen for ratifikationernes deponering er — i paavente av deponeren av Østerrike-Ungarns, Liberias, Persiens og Portugals ratifikationer — forlænget fra 15 juni til 31 december 1911 og deklarationen vil derpaa i henhold til dens ordlyd, træde ikraft den tretiende dag efter den, paa hvilken protokollen over ratifikationernes deponering er avsluttet.

1910 15 juni.

pour autant qu'une autorisation leur soit nécessaire à cette fin, y établir, sur les armes et munitions importées, des droits dépassant la limite maxima de 10 pct. de la valeur au port d'importation, fixée par ladite Déclaration.

La présente Déclaration sera ratifiée, et les ratifications en seront déposées au Ministère des Affaires Etrangères, à Bruxelles, dans le délai d'un an ou plus tôt si faire se peut.

Elle entrera en vigueur le trentième jour à partir de celui où aura été clos le procès-verbal de dépôt.

En foi de quoi, les soussignés Plénipotentiaires ont dressé la présente Déclaration et y ont apposé leur cachet.

Fait à Bruxelles, le 15 juin 1910.

Pour l'Allemagne:
Signé: **v. Flotow.**

Pour l'Autriche-Hongrie:
Signé: **S. Clary et Aldringen.**
Richard Schüller.
Gustáv de Kálmán.

Pour la Belgique:
Signé: **Capelle.**

Pour le Danemark:
Signé: **W. Grevenkop Castenskiold.**

behøver nogen bemyndigelse, dersteds kunne paalægge indførte vaaben og ammunition indførselsavgifter overstigende den ved nævnte deklaration fastsatte maksimalgrænse av 10 pct. av værdien i indførselshavnen.

Nærværende deklaration skal ratifiseres og ratifikationerne skal deponeres i utenriksministeriet i Bryssel inden en frist av ett aar eller om mulig tidligere.

Den skal træde ikraft den tretiende dag at regne fra den, paa hvilken deponeringsprotokollen er avsluttet.

Til bekræftelse herav har de undertegnede befuldmægtigede utfærdiget nærværende deklaration og forsynt den med sine segl.

Utfærdiget i Bryssel den 15 juni 1910.

For Tyskland:
Undertegnet: **v. Flotow.**

For Østerrike-Ungarn:
Undertegnet: **S. Clary et Aldringen.**
Richard Schüller.
Gustáv de Kálmán.

For Belgien:
Undertegnet: **Capelle.**

For Danmark:
Undertegnet: **W. Grevenkop Castenskiold.**

Pour l'Espagne:
Signé: **Arturo de Baguer.**

Pour la France:
Signé: **Étienne Ganderax.**

Pour la Grande-Bretagne:
Signe: **Granville.**

Pour l'Italie:
Signé: **Bonin.**

Pour la République de Libéria:
Signé: **Louis Rosenthal.**

Pour la Norvège:
Signé: **Leif Bøgh.**

Pour les Pays-Bas:
Signé: **P.-R. Melvill van Carnbee.**

Pour la Perse:
Signé. **M. Mahmoud Khan.**

Pour le Portugal:
Signé: **Santo Thyrso.**

Pour la Russie:
Signé: **N. de Giers.**

Pour la Suède:
Signé: **Albert Ehrensvärd.**

Pour la Turquie:
Signé: **A. Hamid.**

Pour copie conforme:

Bruxelles, le 21 Octobre 1910.

Le Président de la Conférence,
(signé) **Capelle.**

For Spanien: 1910
Undertegnet: **Arturo de Baguer.** 15 juni.

For Frankrike:
Undertegnet: **Étienne Ganderax.**

For Storbritannien:
Undertegnet: **Granville.**

For Italien:
Undertegnet: **Bonin.**

For Republiken Liberia:
Undertegnet: **Louis Rosenthal.**

For Norge:
Undertegnet: **Leif Bøgh.**

For Nederlandene:
Undertegnet: **P.-R. Melvill van Carnbee.**

For Persien:
Undertegnet: **M. Mahmoud Khan.**

For Portugal:
Undertegnet: **Santo Thyrso.**

For Rusland:
Undertegnet: **N. de Giers.**

For Sverige:
Undertegnet: **Albert Ehrensvärd.**

For Tyrkiet:
Undertegnet: **A. Hamid.**

Avskriftens rigtighet bekræftes.

Bryssel, den 21 oktober 1910.

Konferansens præsident,
(u.) **Capelle.**

1910 15 juni.

Certifié par le Secrétaire Général du Ministère des Affaires Etrangères de Belgique,

Bruxelles, le 21 Octobre 1910.

(signé) **Bon van der Elst.**

Bekræftet av generalsekretæren i det belgiske utenriksministerium.

Bryssel, den 21 oktober 1910.

(u.) **Bon van der Elst.**

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet,
Kristiania, 23 oktober 1911.

A. Scheel.
Ekspeditionschef.

5 aug.

Handels- og sjøfartstraktat med Belgien.

(Oversættelse).

Traité de Commerce et de Navigation

entre

la Norvège et la Belgique*).

Sa Majesté le Roi de Norvège et Sa Majesté le Roi des Belges, animés du désir de faciliter et d'étendre les relations de commerce et de navigation entre la Norvège et la Belgique, ont résolu de conclure un traité à cet effet, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté Le Roi de Norvège:

Monsieur le Dr. Hagerup, Grand Croix de l'ordre de Saint-Olaf, Grand Cordon de l'ordre de Leopold de Belgique, etc. etc., Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges, et

Sa Majesté le Roi des Belges:

Handels- og Sjøfartstraktat

mellem

Norge og Belgien.

Hans Majestæt Kongen av Norge og Hans Majestæt Belgiernes Konge har, besjælet av ønsket om at lette og utvide handels- og sjøfartsforbindelserne mellem Norge og Belgien, besluttet at avslutte en traktat i dette øiemed og utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Herr Dr. Hagerup, Storkors av St. Olavs Orden, Storkors av den belgiske Leopoldsorden, etc. etc., sin overordentlige utsending og befuldmægtigede minister hos Hans Majestæt Belgiernes Konge, og

Hans Majestæt Belgiernes Konge:

*) Ratifisert ved kongelig resolution av 5 august 1910. Ratifikationerne utvekslet i Bryssel den 25 september 1911.

Monsieur Davignon, Grand Croix de l'ordre de la Couronne, Officier de l'ordre de Léopold etc. etc. Membre de la Chambre des Représentants, Son Ministre des Affaires Etrangères,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article premier.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre la Norvège et la Belgique.

Les sujets de chacune des Hautes Parties contractantes jouiront dans le territoire de l'autre, en matière de commerce et d'industrie, des mêmes droits et faveurs, qui sont ou seront accordés aux sujets de toute autre nation, et ne pourront être assujettis à d'autres ou plus fortes contributions, restrictions ou obligations générales ou locales que celles qui seront imposées aux sujets de la nation la plus favorisée.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes seront exempts, sur le territoire de l'autre, de tout service militaire, aussi bien dans l'armée régulière et la marine que dans la milice et la garde civique. Ils ne seront astreints, en temps de paix et en temps de guerre qu'aux prestations et aux réquisitions militaires imposées aux nationaux, et ils auront réciproquement droit aux indemnités établies en faveur des

Herr Davignon, Storkors av Kroneordenen, Officer av Leopoldsordenen, medlem av Repræsentantkammeret, sin utenriksminister, 1910 5 aug.

Hvilke efter at ha utvekslet sine fuldmagter, der befandtes i god og behørig form, er kommet overens om følgende artikler:

Artikel 1.

Der skal være fuld og uindskrænket handels- og sjøfartsfrihet mellem Norge og Belgien.

Enhver av de høie kontraherende parters undersaatter skal paa den anden parts territorium nyte de samme rettigheter og begunstigelser med hensyn til handel og industri, som er eller blir tilstaat hvilkensomhelst anden nations undersaatter, og skal ikke kunne underkastes andre eller større avgifter, indskrænkninger eller forpligtelser av almindelig eller lokal natur end dem, der maatte bli paalagt den mest begunstigede nations undersaatter.

Enhver av de høie kontraherende parters undersaatter skal paa den anden parts territorium være fritat for enhver militærtjeneste, saavel i den regulære arme og i marinen som i militsen og borgervæbningen. De skal i freds- og krigstid ikke tvinges til andre militære ydelser og utredsler end dem, som paalægges landets egne undersaatter, og de skal gjensidig ha ret til den erstatning, som er tilstaat lan-

1910 5 aug.

nationaux par les lois en vigueur dans les deux pays.

Article 2.

Les Norvégiens en Belgique et les Belges en Norvège seront, à titre de réciprocité, autorisés dans les mêmes conditions que les ressortissants du tiers Etat le plus favorisé, à acquérir et à posséder des biens meubles et immeubles et à en disposer par vente, échange, don, testament, ou autrement, ainsi qu'à recueillir des successions, soit ab intestat, soit par testament.

Les Norvégiens en Belgique et les Belges en Norvège Ils ne pourront être assujettis, pour leurs propriétés, mobilières ou immobilières, à d'autres charges, restrictions, taxes ou impôts que ceux auxquels seront soumis les sujets de la nation la plus favorisée.

Les droits connus sous le nom de droit d'aubaine et de détraction ne seront pas, à l'avenir, exigés lorsqu'en cas de succession, donation entre vifs, vente, émigration ou autre, il y aura lieu à une translation de biens de Norvège en Belgique ou de Belgique en Norvège.

Article 3.

Seront considérés comme norvégiens en Belgique et comme belges en Norvège les navires qui navigueront sous les pavillons respectifs et qui seront porteurs des papiers de bord et des documents exigés pour

dets egne undersaatter i de i de to lande gjældende love.

Artikel 2.

Nordmænd skal i Belgien og belgiere skal i Norge paa vilkaar av gjensidighet ha ret til paa samme betingelser som den mestbegunstigede tredje stats undersaatter at erhverve og besitte løsøre og faste eiendomme samt til at forføie over samme ved salg, bytte, gave, testamente eller paa anden maate og til at komme i besiddelse av arv, det være sig ab intestato eller ved testamente.

Nordmænd i Belgien og belgiere i Norge skal ikke av sit løsøre eller sine faste eiendomme kunne paalægges andre byrder, indskrænkninger, skatter eller avgifter end de, som paalægges den mestbegunstigede nations undersaatter.

De under navn av »droit d'aubaine« og »jus detractus« kjendte avgifter skal for fremtiden ikke opkræves, naar der i tilfælde av arvefald, gave mellem levende personer, salg, utvandring etc. maatte bli spørsmaal om overførelse av formuesgjenstande fra Norge til Belgien eller fra Belgien til Norge.

Artikel 3.

Som norske skibe i Belgien og som belgiske skibe i Norge skal ansees de skibe, der seiler under de respektive landes flag og medfører de skibspapirer og dokumenter, der efter det lands love, som skibene tilhører, ut-

la justification de la nationalité des bâtiments de commerce, par les lois de l'Etat auquel ils appartiennent respectivement.

kræves for at godtgjøre handelsfartøiers nationalitet. 1910 5 aug.

Article 4.

Les navires de l'une des Hautes Parties contractantes qui entreront sur lest ou chargés dans les ports de l'autre, ou qui en sortiront, quel que soit le lieu de leur départ ou leur destination, y seront traités, sous tous les rapports, sur le même pied que les navires nationaux. Tant à leur entrée que durant leur séjour et à leur sortie, ils ne payeront d'autres ni de plus forts droits de tonnage, de phare, de pilotage, de port, de remorque, de quarantaine ou autres charges qui pèsent sur la coque du navire, sous quelque dénomination que ce soit, perçus au profit ou au nom de l'Etat, de fonctionaires publics, de communes ou de corporations ou établissements quelconque, que ceux dont sont ou seront passibles les navires nationaux.

Artikel 4.

Skibe tilhørende den ene av de høie kontraherende parter skal, naar de ankommer til eller avgaar fra den anden parts havne i ballast eller med ladning, uanset hvorfra de ankommer eller hvorhen de avgaar, dersteds i alle henseender behandles paa samme maate som landets egne skibe. Hverken ved deres ankomst, under deres ophold eller ved deres avreise skal de erlægge andre eller høiere tonnage-, fyr-, lods-, havne-, bugserings-, karantæne- eller andre avgifter av hvilkensomhelst art, der hviler paa skibets skrog, og som opkræves for regjeringens, offentlige tjenestemænds, kommuners eller hvilkesomhelst korporationers eller indretningers regning eller i deres navn, end hvad landets egne skiber pligter at erlægge.

Article 5.

Seront complètement affranchis des droits de tonnage et d'expédition dans les ports respectifs:

1°. Les navires qui, arrivés sur lest, de quelque lieu que ce soit, en sortiront également sur lest;

2°. Les navires qui, se rendant d'un port de l'un des deux Etats dans un ou plusieurs ports du même Etat, soit pour y décharger tout ou

Artikel 5.

Fuldstændig fritat for tonnage- og ekspeditionsavgifter i de respektive havne er:

1. Fartøier, som efter fra hvilketsomhelst sted at være ankommet i ballast, igjen avgaar i ballast;
2. Fartøier, som avgaar fra en havn i en av de respektive stater til en eller flere havne i samme stat, enten for der helt eller for en del at losse

1910
5 aug.

partie de leur cargaison, soit pour y composer ou pour y compléter leur chargement, justifieront avoir déjà acquitté ces droits;

3°. Les navires qui, entrés avec chargement dans un port, soit volontairement, soit en relâche forcée, en sortiront sans avoir fait aucune opération de commerce.

Ne seront pas considérées, en cas de relâche forcée, comme opérations de commerce: le débarquement et le rechargement des marchandises pour la réparation du navire, le transbordement sur un autre navire en cas d'innavigabilité du premier, les achats nécessaires au ravitaillement des équipages, et la vente des marchandises avariées, lorsque l'administration des douanes en aura donné l'autorisation.

Article 6.

En ce qui concerne le placement des navires, leur chargement et déchargement dans les ports, rades, havres et bassins, et généralement pour toutes les formalités et dispositions quelconques auxquelles peuvent être soumis les navires de commerce, leurs équipages et leurs cargaisons, il est convenu qu'il ne sera accordé aux navires de l'une des Hautes Parties contractantes aucun privilège ni aucune faveur qui ne le soit également aux navires de l'autre, la volonté des deux Parties étant que, sous ce rapport, leurs

sin ladning, eller for at indta ny eller komplettere indehavende ladning, og som godtgjør, at de allerede har erlagt de omhandlede avgifter;

3. Fartøier, som frivillig eller for at søke nødhavn indkommer med ladning i en havn og igjen avgaar derfra uten at ha foretat nogen handelsoperation.

For de fartøiers vedkommende, som indkommer i nødhavn, skal dog hverken utlosning eller gjenindladning av varer, der foretages for at reparere fartøiet, eller varernes omladning i et andet fartøi, naar det første er blit usjødygtig, eller de til besætningens proviantering fornødne indkjøp eller salg av havarerte varer, naar samme foretages med toldbestyrelsens tilladelse, betragtes som handelsoperationer.

Artikel 6.

I alt, hvad der angaar anvisning av plads til fartøierne, samt deres lastning eller losning i havne, reder, indløp eller bassiner, og i det hele alle de formaliteter eller bestemmelser av hvilkensomhelst art, som handelsfartøier, deres besætninger og ladninger kan bli underkastet, er det vedtat, at der ikke skal tilstaaes den ene av de høie kontraherende parters skibe nogen forrettighet eller begunstigelse, som ikke likeledes tilstaaes den anden parts skibe, da det er begge parters vilje, at deres skibe i

bâtiments soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Article 7.

Les navires de chacune des deux Parties entrant dans l'un des ports de l'autre pour compléter leur chargement ou en débarquer une partie, pourront, en se conformant toutefois aux lois et règlements des Etats respectifs, conserver à leur bord la partie de la cargaison qui serait destinée à un autre port, soit du même pays, soit d'un autre, et la réexporter, sans être astreints à payer pour cette dernière partie de leur cargaison aucun droit de douane, sauf les droits de surveillance, lesquels d'ailleurs ne pourront être perçus qu'au taux fixé pour la navigation nationale.

Article 8.

Les marchandises de toute espèce dont l'importation dans les ports de Belgique est ou sera légalement permise sur des bâtiments belges, pourront également y être importées sur des bâtiment norvégiens sans être assujetties à d'autres ou de plus forts droits, de quelque dénomination que ce soit, que si les mêmes marchandises étaient importées sur des bâtiments nationaux.

Réciproquement, les marchandises de toute espèce dont l'importation dans les ports de Norvège est ou sera légalement permise sur des bâtiments norvégiens, pourront également y

denne henseende skal være stillet ganske paa like fot. 1910 5 aug.

Artikel 7.

Den ene av de to parters skibe, der ankommer til en havn tilhørende den anden part for der at kompletere sin ladning eller utlosse en del derav, skal, dog under iagttagelse av de respektive staters love og reglementer, kunne beholde ombord den del av sin ladning, der maatte være bestemt til en anden havn enten i samme eller et andet land, og gjenutføre samme uten at være nødsaget til av denne sidste del av ladningen at erlægge nogen toldavgift, naar undtages avgift for opsynet, der dog alene maa opkræves efter den takst, som gjælder for lan dets egne skibe.

Artikel 8.

Alleslags handelsvarer, hvis indførsel til belgiske havne er, eller i fremtiden maatte bli, lovlig tillatt i belgiske skibe, skal likeledes kunne indføres dithen i norske skibe uten at være underkastet andre eller høiere avgifter av hvilkensomhelst art, end om de samme varer var blit indført i landets egne skibe.

Paa den anden side skal varer av ethvert slags, hvis indførsel til norske havne er eller blir lovlig tillatt i norske skibe, kunne indføres dithen i belgiske skibe uten at være

1910 5 aug.

être importées sur des bâtiments belges, sans être assujetties à d'autres ou de plus forts droits, de quelque dénomination que ce soit, que si les mêmes marchandises étaient importées sur des bâtiments nationaux.

Il est fait exception aux stipulations du présent Traité en ce qui concerne les avantages dont les produits de la pêche nationale sont ou pourront être l'objet dans l'un ou l'autre des pays respectifs.

underkastet andre eller høiere avgifter av hvilkensomhelst art, end om de samme varer var blit indført i landets egne skibe.

Fra bestemmelserne i denne artikel undtages de fordele, der i noget av de respektive lande er eller maatte bli tilstaat produkterne av landets fiskerier.

Article 9.

Les marchandises de toute nature qui seront exportées de la Belgique par navires norvégiens, ou de la Norvége par navires belges, pour quelque destination que ce soit, ne seront pas assujetties à d'autres droits ni formalités de sortie, que si elles étaient exportées par navires nationaux, et elles jouiront, sous l'un et l'autre pavillon, de toutes primes ou restitutions de droits ou autres faveurs qui sont ou seront accordées, dans chacun des pays respectifs, à la navigation nationale.

Artikel 9.

Varer av ethvert slags, der utføres fra Belgien i norske skibe, eller fra Norge i belgiske skibe, skal, uanset deres bestemmelsessted, ikke være underkastet andre utførselsavgifter eller formaliteter, end om de hadde været utført i landets egne skibe, og skal under begge landes flag nyde godt av alle præmier, tilbakebetaling av avgifter og andre begunstigelser, som i noget av landene tilstaaes eller maatte bli tilstaat, landets egne skibe.

Article 10.

La faculté de faire le cabotage de port à port, dans le territoire des deux Etats respectifs, se réglera d'après les lois et ordonnances en vigueur. Toutefois, il est convenu entre les deux Hautes Parties contractantes que les navires et les ressortissants de chacune d'elles jouiront, sous tous les rapports, dans le territoire de l'autre,

Artikel 10.

Adgangen til at drive kystfart mellem havne inden de to respektive staters territorium skal avhænge av de gjældende love og bestemmelser. De to høie kontraherende parter er dog kommet overens om, at deres skibe og undersaatter i alle henseender paa den anden parts territorium skal tilkomme de begunstigelser og privilegier,

des faveurs et privilèges qui sont ou qui seront accordés aux nations les plus favorisées.

som er eller blir tilstaat de mest begunstigede nationer. 1910 5 aug.

Article 11.

Pendant le temps fixé par la législation de chacun des pays respectifs pour l'entreposage des marchandises, celles-ci seront traitées, en attendant leur transit, leur réexportation ou leur mise en consommation, de l'une et de l'autre part, à l'instar des marchandises importées sous pavillon national.

Ces objets, en aucun cas, ne payeront de plus forts droits d'entrepôt et ne seront assujettis à d'autres formalités que s'ils avaient été importés sous pavillon national ou provenaient du pays le plus favorisé.

Artikel 11.

I den tid, som ifølge hvert av de to landes love er bestemt for varers oplægning i kreditoplag, skal saadanne varer, indtil deres transit, gjenutførsel eller uttagelse til forbruk i landet, gjensidig behandles like med varer, der indføres under landets eget flag.

Saadanne varer skal i intet tilfælde erlægge høiere oplæggelsesavgifter, eller være underkastet andre formaliteter, end om de var blit indført under landets eget flag eller hitrørte fra det mest begunstigede land.

Article 12.

Les marchandises de toute nature traversant l'un des deux Etats seront réciproquement exemptes de tout droit de transit, sans préjudice du régime spécial concernant la poudre à tirer et les armes et munitions de guerre.

Le traitement de la nation la plus favorisée est réciproquement garanti à chacun des deux pays pour tout ce qui concerne le transit.

Artikel 12.

Varer av ethvert slags, der føres igjennem et av de to lande, skal gjensidig være fritat for enhver transittold, dog uten at herved gjøres nogen forandring i de særskilte bestemmelser, der gjælder for krudt, skytevaaben og krigsammunition.

Behandling som den mest begunstigede nation tilsikres gjensidig ethvert av de to lande i alt, hvad der angaar transit.

Article 13.

Aucune des deux Hautes Parties contractantes ne soumettra l'autre à une prohibition

Artikel 13.

Ingen av de to høie kontraherende parter skal kunne paalægge den anden part noget

1910 5 aug.

d'importation, d exportation ou de transit qui ne soit appliquée eu même temps à toutes les attres nations, sauf les prohibliions ou restrictions tempoirries que l'une ou l'autre des Parties jugerait nécessaire d'étaabr pour des motifs sanitaires, pour empécher la propagation d'épizooties ou la destruction des récoltes, ou bien en vue d'événements de guerre.

indførsels , utførsels- eller transitforbud, der ikke paa samme tid kommer til anvendelse paa alle andre nationer, herfra dog undtat de midlertidige forbud eller indskrænkninger, som nogen av parterne maatte anse det nødvendig at fastsætte av sundhetshensyn, for at hindre utbredelse av smitsomme kreatursygdomme eller ødelæggelse av høsten, eller i forventning av indtræffende krig.

Article 14.

Ni l'une ni l'autre des deux Hautes Parties contractantes n'imposera sur les marchandises provenant du sol ou de l'industrie de l'autre Partie, d'autres ni de plus forts droits d'importation que ceux qui sont ou seront imposés sur les mêmes marchandises provenant de tout autre Etat étranger.

Chacune des deux Parties s'engage à faire profiter l'autre de toute faveur, de tout privilège ou abaissement dans les tarifs des droits à l'importation ou à l'exportation que l'une d'elles pourrait accorder à une tierce Puissance. Elles s'engagent également à n'établir l'une envers l'autre aucun droit d'importation ou d'exportation qui ne soit, en même temps, applicable aux autres nations.

Artikel 14.

Ingen av de høie kontraherende parter skal paalægge naturprodukter eller tilvirkninger kommende fra den anden part anden eller høiere indførselstold end den, som er eller blir paalagt de samme varer fra hvilkensomhelst anden fremmed stat.

Enhver av de to parter forpligter sig til at la den anden part nyde godt av enhver begunstigelse, ethvert privilegium eller nedslag i tariffene for indførsels- eller utførselstold, som nogen av dem maatte tilstaa en tredje magt. De forpligter sig likeledes til ikke likeoverfor hverandre at anvende nogen ind- eller utførselstold, som ikke paa samme tid kommer til anvendelse paa andre nationer.

Article 15.

Les droits intérieurs perçus pour le compte de l'Etat, des municipalités ou d'autres corporations et dont sont ou seront

Artikel 15.

De indre avgifter, der opkræves for regning av staten, kommuner eller andre korporationer, og som hviler paa eller

grevées la production, la fabrication ou la consommation de n'importe quel genre de marchandises sur le territoire d'une des Hautes Parties contractantes, ne pourront être appliqués aux produits originaires de l'autre d'une manière différente ni plus onéreuse qu'aux produits similaires indigènes ou de toute autre provenance.

Toutefois, rien ne s'opposera à ce que le blé et autres grains belges qui seront employés en Norvège à la fabrication du malt ou que les pommes de terre belges qui sont importées en Norvège pour être employées dans l'industrie, puissent être grevés d'un droit intérieur spécial, de même que le blé et les pommes de terre importés d'autres pays étrangers.

Il est entendu que le présent article ne vise ni les droits ou taxes d'entrée, ni les droits d'accise perçus sur les marchandises exemptes de droits ou taxes d'entrée.

i fremtiden blir paalagt produktionen, fabrikationen eller konsumtionen av hvilkensomhelst slags varer i den ene av de høie kontraherende parters territorium, skal ikke kunne bringes i anvendelse paa varer fra det andet land paa en anden eller mere byrdefuld maate, end tilfældet er med landets egne eller hvilketsomhelst andet lands produkter av samme art. 1910 5 aug.

Dog skal der intet være til hinder for, at der av belgisk korn, som i Norge benyttes til tilvirkning av malt, eller av belgiske poteter, som indføres til Norge for at anvendes til industrielt bruk, skal kunne opkræves en særegen indre avgift paa samme maate som av korn og poteter, der er indført fra andre fremmede lande.

Man er enig om, at nærværende artikel ikke angaar indførselstolden og heller ikke akcise, der oppebæres av varer fritat for indførselstold.

Article 16.

Les Hautes Parties contractantes déclarent reconnaître mutuellement à toutes les compagnies et autres associations commerciales, industrielles ou financières, constituées ou autorisées suivant les lois particulières de l'un des deux pays, la faculté de faire leurs opérations et d'ester en justice devant les tribunaux, soit pour y intenter une action, soit pour

Artikel 16.

De høie kontraherende parter erklærer gjensidig at ville indrømme alle kommercielle, industrielle eller finansielle selskaper eller andre foreninger, der oprettes eller anerkjendes efter hvert av landenes særskilte lovgivning, adgang til at drive forretning og optræde i rettergang for domstolene, enten som sagsøkere eller sagvoldere, i hele den anden stats territorium,

1910 5 aug.

y défendre, dans toute l'étendue du territoire de l'autre Etat, sans autre condition que de se conformer aux lois de cet Etat. Ces compagnies et associations établies dans le territoire de l'une des Hautes Parties contractantes, pourront exercer dans le territoire de l'autre Partie les droits qui seront reconnus aux sociétés analogues de tous les autres pays.

Il est entendu que les dispositions qui précèdent s'appliquent aussi bien aux compagnies et associations constituées ou autorisées antérieurement à la signature du présent Traité qu'à celles qui le seraient ultérieurement.

uten anden betingelse end at efterkomme landets love. Saadanne selskaper og foreninger, der er oprettet i den ene av de høie kontraherende parters omraade, skal paa den anden parts omraade kunne utøve de rettigheter, der tilstaaes alle andre landes selskaper av samme art.

Det er meningen, at foranstaaende bestemmelser likesaavel skal komme til anvendelse paa selskaper og foreninger, der er oprettet eller anerkjendt før undertegningen av denne traktat, som paa dem, der maatte bli det senere.

Article 17.

Les voyageurs de commerce norvégiens voyageant en Belgique pour le compte d'une maison norvégienne et les voyageurs de commerce belges voyageant en Norvège pour le compte d'une maison belge obtiendront la restitution des droits d'entrée qu'ils auront payés pour les objets passibles de droits, qui auront été importés à titre d'échantillons, en se conformant aux dispositions édictées en vue d'assurer la réexportation ou la réintégration en entrepôt des dits échantillons.

Le traitement de la nation la plus favorisée sera d'ailleurs appliqué aux voyageurs de commerce des pays respectifs, sous la réserve toutefois que

Artikel 17.

Norske handelsreisende, som reiser i Belgien for regning av et norsk hus, og belgiske handelsreisende, som reiser i Norge for regning av et belgisk hus, skal erholde tilbakebetalt den indførselstold, som de maatte ha betalt for toldpligtige gjenstande, indført som prøver, naar de holder sig efterrettelig de bestemmelser, som er utfærdiget for at sikre de omhandlede prøvers gjenutførsel eller gjenindlæggelse paa toldoplag.

Den mestbegunstigede nations behandling skal desuten komme til anvendelse paa de respektive landes handelsreisende, dog med det forbehold, at fritagelse for

l'exemption du droit de patente sera subordonnée à la condition du réciprocité.

næringsavgift er avhængig av gjensidighet. 1910 5 aug.

Article 18.

En tout ce qui concerne la navigation et le commerce, les Hautes Parties contractantes ne pourront accorder aucun privilège, faveur ou immunité à un autre Etat, qui ne soit aussi, et à l'instant, étendu à leurs sujets respectifs.

Artikel 18.

I alt, hvad der angaar skibsfart og handel, skal de høie kontraherende parter ikke kunne tilstaa nogen anden stat noget privilegium, nogen begunstigelse eller fritagelse for byrder, uten at saadanne straks utstrækkes til deres respektive undersaatter.

Article 19.

Les stipulations du présent Traité ne sont pas applicables aux concessions spéciales accordées ou qui seront accordées par la Norvège à la Suède, ni aux concessions que les Hautes Parties contractantes ont accordées ou accorderont à l'avenir à des Etats limitrophes, en vue de faciliter les relations de frontière.

D'autre part, il est entendu que la clause du traitement de la nation la plus favorisée, stipulée par le présent Traité, ne fait pas obstacle aux avantages qui résulteraient d'une union douanière conclue ou à conclure par l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes et qu'elle n'exclut pas non plus la perception de droits supplémentaires en compensation de primes d'exportation ou de production.

Artikel 19.

Nærværende traktats bestemmelser er ikke anvendelige paa de specielle indrømmelser, som av Norge er eller maatte bli tilstaat Sverige, eller paa de indrømmelser, som de høie kontraherende parter har tilstaat eller i fremtiden maatte tilstaa nabostater i øiemed at lette grænseforbindelserne.

Man er paa den anden side enig om, at den i nærværende traktat avtalte klausul om mestbegunstiget behandling ikke skal lægge hindringer i veien for de begunstigelser, som vilde resultere av en toldunion, som er eller maatte bli sluttet av nogen av de høie kontraherende parter, samt at den heller ikke utelukker opkrævningen av tillægstold til kompensation av eksport- eller produktionspræmier.

Article 20.

Dans le cas où un différend sur l'interprétation ou l'appli-

Artikel 20.

Saafremt meningsforskjel maatte opstaa mellem de to kontra-

1910 5 aug.

cation du présent Traité s'élèverait entre les deux Parties contractantes et ne pourrait être réglé à l'amiable par voie de correspondance diplomatique, celles-ci conviennent de le soumettre au jugement d'un tribunal arbitral, dont elles s'engagent à respecter et à exécuter loyalement la décision.

Le tribunal arbitral sera composé de trois membres. Chacune des deux Parties en désignera un, choisi en dehors de ses nationaux et des habitants du pays. Ces deux arbitres nommeront le troisième. S'ils ne peuvent s'entendre sur ce choix, le troisième, arbitre sera nommé par un gouvernement désigné par les deux arbitres, ou à défaut d'entente, par le sort.

herende parter om fortolkningen eller anvendelsen av nærværende traktat, og saadanne ikke skulde kunne bilægges venskabelig ved diplomatisk korrespondance, er de kommet overens om at forelægge den til paakjendelse av en voldgiftsdomstol, hvis avgjørelse de forpligter sig til at respektere og loyalt at bringe til utførelse.

Voldgiftsdomstolen skal bestaa av tre medlemmer. Enhver av de to kontraherende parter opnævner en, der vælges utenfor deres egne undersaatter og landets indvaanere. De to voldgiftsmænd vælger den tredje. Hvis de ikke kan enes om dette valg, skal den tredje voldgiftsmand opnævnes av en regjering, der bestemmes av de tvende voldgiftsmænd eller, i tilfælde av uenighet, ved lodtrækning.

Article 21.

Le présent Traité, après avoir été approuvé par les Représentations nationales, sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Bruxelles aussitôt que faire se pourra. Il entrera en vigueur dix jours après l'échange des ratifications. Il restera applicable pendant dix années à partir du jour de son entrée en vigueur.

Dans le cas où aucune des deux Hautes Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de ladite période, son intention d'en faire cesser les effets, le présent Traité demeurera obligatoire

Artikel 21.

Nærværende traktat skal ratificeres efter at være godkjendt av nationalforsamlingerne, og ratifikationerne skal utveksles i Bryssel saasnart ske kan. Den træder i kraft ti dage efter ratifikationernes utveksling. Den skal forbli gjældende i ti aar fra den dag, da den træder i kraft.

Forsaavidt ikke nogen av de høie kontraherende parter inden 12 maaneder før nævnte tidspunkt skulde ha tikjendegit sin hensigt at la traktaten træde ut av kraft, skal den forbli bindende indtil utløpet av et

jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes l'aura dénoncé.

En foi de quoi les Plénipotentiaires l'ont signé et y ont apposé leur cachet.

Fait à Bruxelles, en double original, le vingt sept Juin mil neuf cent dix.

F. Hagerup. (L. S.). **H. Davignon.** (L. S.).

aar, at regne fra den dag, da nogen av de høie kontraherende parter maatte ha opsagt samme. 1910 5 aug.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede undertegnet den og paaført sine segl.

Utfærdiget i Bryssel, i to originaleksemplarer, den syvogtyvende juni nittenhundrede og ti.

(s.) **F. Hagerup.** (L. S.). (s.) **H. Davignon.** (L. S).

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det Kgl. Utenriksdepartement,

Kristiania, 27 septbr. 1911.

A. Scheel,
ekspeditionschef.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt: 3 septbr.

I medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes herved:

At der fra Askøen (Strudshavn) jordmordistrikt i Søndre Bergenhus amt utskilles et nyt distrikt Alvøen omfattende gaardsnummer 22 til og med gaardsnummer 44 av Askøen herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, særskilt jordmor ansættes i det nye distrikt.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt: 7 septbr.

I medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes herved:

At Hindø jordmordistrikt av Hadsel herred i Nordlands amt deles i følgende to distikter:

1. Raftsundets jordmordistrikt, omfattende gaardene Helgenes, Sommersæt, Ingelsfjord, Storaa, Steinbakken, Tengelfjord, Raften, Brubrakken, Tenstrand, Finkirken, Braksset, Ulvøy, Svartsund, Fallet, Hanø, Brøtøy, Myrland, Falkfjord og Holløy.

1910 7 septbr. 2. Indlandets jordmordistrikt, omfattende gaardene Kvitnes, Hennes, nedre og øvre, Kaldjorden og Lonkan.

Delingen træder i kraft fra den tid, særskilt jordmor ansættes i det nye distrikt.

19 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt:

I medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes herved:

At der fra Hemnes jordmordistrikt i Nordlands amt utskilles et nyt distrikt, Elsfjorden, omfattende gaardsnr. 12 til og med nr. 41 av Hemnes herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, særskilt jordmor ansættes i det nye distrikt.

21 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Romsdals amt:

I medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes herved:

At der fra Nessets jordmordistrikt i Romsdals amt utkilles et nyt distrikt omfattende Vistdalens sogn av Eresfjord og Vistdalen herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, særskilt jordmor ansættes i det nye distrikt.

1911 2 febr. **Rundskrivelse** fra Finans- og Tolddepartementet:

I departementets rundskrivelse av 8 januar 1910 er det bl. a. bestemt, at de i budgetaarets løp indbetalte efterskudsrenter og rentesrenter vedkommende statskassens utestaaende fordringer blir at indtægtsføre i en samlet sum i vedkommende regnskap og halvaarsindberetning.

Da denne forskrift er blit misforstaat, skal man herved bede de inden amtmandens distrikt ansatte oppebørselsbetjenter meddelt, at omhandlede renter skal indtægtsføres i en samlet sum særskilt for hvert fond, altsaa med en totalsum for hvert av efternævnte fond:

1. Statskassens almindelige fordringer.
2. Solgt Statens gods.
3. Laanefondet.
4. Jorddyrkningsfondet.
5. Det ældre Havfiskefond.
6. Det nye —»—
7. Finmarkens —»—

Samtidig skal man indskjærpe den i samme rundskrivelse givne forskrift om, at den specifiserte fortegnelse over disse rentebeløp skal indsendes hertil umiddelbart efter regn-

skapsaarets utløp. Der maa altsaa ikke ventes hermed til regnskapet og 2den halvaarsindberetning indsendes. 2 febr.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Smaalenenes amt, hvori meddeles, at bestemmelsen i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 1 om nødvendighet av handelsbrev for at kunne drive bankforretning antages at komme til anvendelse ogsaa paa privatbanker oprettet før nævnte lovs ikrafttræden. Videre antar man at saadanne banker ogsaa er undergit de i samme lovs § 9 indeholdte bestemmelser om avgift. Handelsbrevet blir at løse av banken som saadan; jfr. lovens § 8, 2det led. 6 febr.

Almindelig voldgiftskonvention mellem Norge og Brasilien*). 25 febr.

Oversættelse.

Konvention.

Hans Majestæt Kongen av Norge og Præsidenten for Republiken Brasiliens Forenede Stater har i ønsket om at avslutte en voldgiftskonvention med anvendelse av de grundsætninger, som er uttrykt i art. 15—19 og 21 i konventionen om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter, undertegnet i Haag den 29 juli 1899, samt i art. 37—40 og 42 i konventionen undertegnet i Haag den 18 oktober 1907, opnævnt som sine befuldmægtigede følgende:

Hans Majestæt Kongen av Norge: Herr W. C. Christophersen, Hans Utenriksminister,

Præsidenten for Brasiliens Forenede Stater: Herr Regis de Oliveira, Hans Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire hos Hans Majestæt Kongen av Norge;

Convention.

Sa Majesté le Roi de Norvège et le Président de la République des Etats-Unis du Brésil désirant conclure une Convention d'Arbitrage en application des principes énoncés dans les articles 15 à 19 et 21 de la Convention pour le règlement pacifique des conflits internationaux, signée à La Haye le 29 juillet 1899, et dans les articles 37 à 40 et 42 de la Convention signée à La Haye le 18 octobre 1907, ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi de Norvège: Monsieur Christophersen, W. C., Son Ministre des Affaires Etrangères,

Le Prèsident des Etats-Unis du Brésil: Monsieur Regis de Oliveira, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi de Norvège.

*) Ratifisert ved kongelig resolution av 25 februar 1911. Ratifikationerne er utvekslet i Rio de Janeiro den 27 juni 1911.

25 febr. hvilke, efter at ha meddelt hverandre sine fuldmagter, som fandtes i god og behørig orden, er kommet overens om følgende artikler:

Artikel I.

De tvistigheter, som maatte komme til at opstaa mellem de to høie kontraherende parter og som ikke maatte kunne bilægges ad diplomatisk vei, skal indbringes for den faste voldgiftsdomstol, oprettet i Haag ved overenskomsten av 29 juli 1899, dog forutsat, at de ikke angaar de to kontraherende staters livsinteresser, uavhængighet, integritet eller ære og at de ikke berører andre magters interesser; det er desuten forutsat, at hvis en av de to kontraherende parter foretrækker det skal enhver voldgiftssak, som følger av denne konvention betroes en statschef eller en venligsindet regjering, eller en eller flere voldgiftsmænd, valgt utenfor listerne for domstolen i Haag.

Artikel II.

I hvert særskilt tilfælde skal de høie kontraherende parter, før de henvender sig til den faste voldgiftsdomstol i Haag, til andre voldgiftsmænd eller til en eneste voldgiftsmand, undertegne en særlig avtale, som tydelig angir tvistens gjenstand, utstrækningen av voldgiftsmandens eller voldgiftsmændenes myndighet og de regler, som blir at iagtta med hensyn til fristerne for voldgiftsrettens

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Les différends qui viendraient à se produire entre les deux Hautes Parties contractantes et qui n'auraient pu être réglés par la voie deplomatique seront soumis à la Cour Permanente d'Arbitrage établie par la Convention du 29 juillet 1899 à La Haye, à la condition, toutefois, qu'ils ne mettent en cause ni les intérêts vitaux, ni l'indépendance, ni l'intégrité, ni l'honneur des Etats contractants et qu'ils ne touchent pas aux intérêts de tierces Puissances; il est en outre entendu que si l'une des deux Parties Contractantes le préfère ainsi tout arbitrage résultant de la présente Convention sera confié à un Chef d'Etat ou à un Gouvernement ami, ou à un ou plusieurs Arbitres choisis en dehors des listes du Tribunal de la Haye.

Article II.

Dans chaque cas particulier, les Hautes Parties Contractantes, avant de s'adresser à la Cour Permanente de la Haye, à d'autres Arbitres ou à un seul Arbitre, signeront un compromis spécial déterminant nettement l'objet du litige, l'étendue des pouvoirs de l'Arbitre ou des Arbitres et les conditions à observer, en ce qui concerne les délais pour la constitution du tribunal arbitral

dannelse og valget av voldgiftsmand eller voldgiftsmænd, saavelsom reglerne for proceduren.

Det er forutsat, at forsaavidt angaar Brasiliens Forenede Stater kan de særlige avtaler, som her omhandles ikke ratificeres uten forutgaaende tillatelse av den lovgivende myndighet.

Artikel III.

Denne konvention er avsluttet for et tidsrum av 5 aar fra den dag, da ratifikationerne utveksles. Hvis den ikke opsiges seks maaneder før utløpet av dette tidsrum, forblir den i kraft under et nyt tidsrum av 5 aar, og saaledes videre.

Artikel IV.

Denne konvention skal ratificeres efter iagttagelse av de formaliteter, som nødvendiggjøres av de to landes grundlove, og ratifikationerne skal utveksles saasnart som mulig.

Til bekræftelse herav har ovennævnte befuldmægtigede undertegnet denne konvention i to eksemplarer paa fransk, og forsynet den med sine segl.

Utfærdiget i Kristiania, den 13 juli 1909.

(u.) **W. Christophersen.**
(Segl).

(u.) **Franco Regis de Oliveira.**
(Segl).

ou le choix de l'Arbitre ou des Arbitres, ainsi que les règles de la procédure. 25 febr.

Il reste entendu que, pour ce qui çoncerne les Etats-Unis du Brésil les compromis spéciaux dont il s'agit ne pourront être ratifiés sans le consentement préalable du Pouvoir Législatif.

Article III.

La présente Convention est conclue pour une durée de cinq années à partir du jour de l'échange des ratifications. Si elle n'est pas dénoncée six mois avant l'expiration de ce terme elle continuera à rester en vigueur pendant une nouvelle période de cinq années, et il en sera de même successivement.

Article IV.

La présente Convention sera ratifiée après l'accomplissement des formalités exigées par les lois constitutionnelles dans les deux pays, et les ratifications en seront échangées aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ci-dessus nommés ont signé la présente Convention en double exemplaire, en langue française, et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Kristiania, le 13 juillet 1909.

(u.) **W. Christophersen.**
(Segl).

(u.) **Franco Regis de Oliveira.**
(Segl).

25 febr. Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania, 29 juni 1911.

J. H. Wollebæk,
fung. ekspeditionschef.

1 mars. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvori meddeles, at »pottemakerarbeide« i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 19 a antages at omfatte, hvad man paa Vestlandet og nordenfjelds kalder brunt lertøi, d. v. s. lertøi, hvis brud viser en rødbrun farve; jfr. iøvrig skrivelse fra Handelsdepartementet av 15 juli 1908.

7 mars. **Deklaration***) med Nederlandene om understøttelse i visse tilfælde av nødlidende sjømænd.

Déclaration.

Le Gouvernement de Sa Majesté le Roi de Norvège et le Gouvernement de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas, désirant régler l'assistance à donner, dans certains cas, aux marins délaissés des Pays respectifs, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, sont convenus de ce qui suit:

Lorsqu'un marin de l'un des Etats contractants, après avoir servi à bord d'un navire appartenant à l'autre Etat, se trouvera, par suite de naufrage, ou pour d'autres causes, délaissé sans ressources soit dans un pays tiers, soit dans les colonies de ce pays, soit dans le territoire ou les colonies de l'Etat dont le navire porte le pavillon, le Gouvernement de ce dernier

Oversættelse.

Deklaration.

Da Hans Majestæt Kongen av Norges Regjering og Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandenes Regjering ønsker at træffe bestemmelse om den understøttelse, som i visse tilfælde skal ydes nødlidende sjømænd fra de respektive land, er undertegnede, efter dertil behørig meddelt bemyndigelse, kommet overens om følgende:

Naar en sjømand fra en av de kontraherende stater, efter at ha gjort tjeneste ombord paa et fartøi tilhørende den anden stat, formedelst skibbrud eller av andre aarsaker, blir efterlatt i hjælpeløs forfatning i en tredje stat eller dennes kolonier, eller i den stats territorium eller kolonier, hvis flag fartøiet fører, skal sidstnævnte stats regjering være forpligtet til at under-

*) Deklarationen er ratifisert for Norges vedkommende ved kongelig resolution av 1 april d. a. Ratifikationerne er utvekslet i Kristiania 9 mai d. a.

Etat sera tenu d'assister ce marin jusqu'à ce qu'il embarque de nouveau ou trouve un autre emploi ou jusqu'à son arrivée dans son propre pays, ou, enfin, jusqu'à son décès.

Il est toutefois entendu que le marin, placé dans la situation prévue au paragraphe précédent, devra profiter de la première occasion qui se présentera, pour justifier devant les autorités compétentes de l'Etat appelé à lui prêter assistance, de son dénûment et des causes qui l'ont amené. Il devra prouver, en outre, que ce dénûment est la conséquence naturelle de son débarquement. Faute de quoi, le marin sera déchu de son droit d'assistance.

Il sera également déchu de ce droit dans le cas où il aura déserté ou aura été renvoyé du navire pour avoir commis un crime ou un délit, ou l'aura quitté par suite d'une incapacité de service occasionnée par une maladie ou une blessure résultant de sa propre faute.

L'assistance comprend l'entretien, l'habillement, les soins médicaux, les médicaments, les frais de voyage et, en cas de mort, les dépenses de funérailles.

Le présent arrangement sera exécutoire à partir de la date de l'échange des ratifications et restera en vigueur jusqu'à ce que l'une ou l'autre des parties contractantes ait annoncé, une année d'avance, son intention d'en faire cesser les effets.

støtte sjømanden, indtil han faar ny hyre eller anden beskjæftigelse, eller indtil han ankommer til den stat, hvor han hører hjemme, eller indtil han dør. 7 marrs.

Herved forutsættes imidlertid, at en sjømand, som befinder sig i det i foregaaende avsnit omhandlede tilfælde, benytter den første leilighet, som tilbyr sig, til for vedkommende funktionær for den stat, av hvilken understøttelsen begjæres, at godtgjøre sin trængende forfatning og de aarsaker, som har hitført den, og maa han derhos paavise, at hans hjælpeløshet er den naturlige følge av, at hans tjeneste paa fartøiet er ophørt. I mangel derav ophører sjømandens ret til understøttelse.

Saadan ret har sjømanden heller ikke, naar han er rømt eller avskediget fra skibet for en strafbar handling, eller naar han er efterlatt paa grund av tjeneste-udygtighet forvoldt ved selvforskyldt sygdom eller beskadigelse.

Understøttelsen omfatter underhold, beklædning, lægehjælp, medicin og reiseutgifter og, i tilfælde av dødsfald, begravelsesomkostninger.

Nærværende overenskomst skal træde ikraft fra dagen for ratifikationernes utveksling og forbli gjældende, indtil en av de kontraherende parter, med et aars varsel, maatte tilkjendegi for den anden part sin hensigt at la den træde ut av kraft.

7 mars. En foi de quoi, les soussignés ont signé le présent arrangement et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait en double à Christiania le 7 mars 1911.

Le Ministre des Affaires étrangères de Sa Majesté le Roi de Norvège:

(s.) **J. Irgens.**
(L. S.)

L'Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

(s.) **W. Welderen Rengers.**
(L. S.)

Til bekræftelse herav har undertegnede underskrevet nærværende overenskomst og forsynet den med sine segl.

Utfærdiget i 2 eksemplarer i Kristiania den 7 mars 1911.

Hans Majestæt Kongen av Norges utenriksminister:

(u) **J. Irgens.**
(L. S.).

Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandenes Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire:

(u.) **W. Welderen Rengers.**
(L. S.)

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania, 10 mai 1911.

A. Scheel.
Ekspeditionschef.

7 mars. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjemts amt, hvori meddeles, at til »offentlig godkjendte« bankindretninger i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 1 kan antagelig alene henregnes sparebanker, hvis planer er stadfæstet i henhold til lov om sparebanker av 6 juli 1887.

22 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergens vergeraad i anledning av en forespørsel om vergeraadets adgang til at begjære politiets bistand til at søke erhvervet oplysninger i saker av nærmere omhandlet art.

Forespørselen har været forelagt Justisdepartementet som uttaler: »I henhold til lov av 20 august 1909 § 15 I er vergeraadet pligtig til ved separation eller skilsmisse paa forlangende av vedkommende myndighet at avgi uttalelse om, hos hvem av egtefællerne de fælles barn skal være.

Forsaavidt vergeraadet ikke har tilstrækkelig kjendskap til forholdet til at kunne avgi nogen uttalelse, og der derfor maa indhentes oplysninger, kan dette enten ske saaledes, at vergeraa-

det overensstemmende med lov av 6 juni 1896 § 14 I selv fore- 22 juni.
tar vidneførsel eller andre undersøkelseshandlinger, eller saaledes, at det lar politiet indhente de fornødne oplysninger eller anstille de fornødne undersøkelser.

Hvad specielt den sidste fremgangsmaate angaar, finder Justisdepartementet det ikke tvilsomt, at politiet er pligtig til paa forlangende at yde vergeraadet fornøden bistand i saa henseende i saker av ethvert slags, som indgaar under vergeraadets forretningsomraade. Dette fremgaar saavel av lovens § 18 som av dens forarbeider.

Hvilken fremgangsmaate vergeraadet i det enkelte tilfælde bør vælge, beror til en viss grad paa et skjøn. Justisdepartementet bemerker dog, at vergeraadsloven forutsætter, at vergeraadets forhandlinger i størst mulig utstrækning bør foregaa efter mundtlighetens og umiddelbarhetens principper, saaledes, at vergeraadet helst bør bygge sine avgjørelser og uttalelser paa undersøkelser, som det selv har anstillet.

Hvad specielt angaar saker, som i henhold til lov av 20 august 1909 § 15 I forelægges vergeraadet til uttalelse, bemerker Justisdepartementet, at det fremgaar av nævnte lovs forarbeider, at man ved den nævnte bestemmelse har hat til hensigt at lovfæste Justisdepartementets rundskrivelse av 21 juli 1903 angaaende samme emne. I nævnte rundskrivelse er uttalt, at overøvrighetens avgjørelser angaaende fordeling av fællesbarnene ofte er bygget paa forklaringer, som er indhentet av underordnede funktionærer, som ikke altid kan forutsættes at være i besiddelse av den fornødne indsigt eller av den takt, som utkræves i disse saker, hvorimot vergeraadet ifølge sin sammensætning har særlige betingelser for at kunne danne sig en begrundet mening om saken.«

Til denne uttalelse av Justisdepartementet finder nærværende departement at kunne henholde sig.

Overenskomst angaaende utveksling av postanvisninger mellem det Norske Postvæsen og Postvæsenet i det Sydafrikanske Forbund.

Agreement for the Exchange of Money Orders between the Norwegian Postal Administration and the Postal Administration of the Union of South Africa.

12 juli.
12 septbr.

Artikel I.

Mellem Norge og det Sydafrikanske Forbund skal der foregaa en regelmæssig utveksling av postanvisninger.

Article I.

Between Norway and the Union of South Africa there shall be a regular exchange of Money Orders.

12 juli. 12 septbr. Det høieste beløp, for hvilket der i det ene av landene kan trækkes en postanvisning paa det andet land, skal være 40 £ sterling eller tilsvarende beløp, eller saadant høiere beløp, som senere maatte bli gjensidig fastsat.

Ingen anvisning skal lyde paa en brøkdel av en penny eller øre.

Hver anvisnings beløp skal uttrykkes i det lands metalmynt, hvor utbetalingen skal foregaa.

Artikel II.

Hvert postvæsen indgaar paa at stille til disposition for det andet postvæsen sin tjeneste som mellemled ved utveksling av anvisninger med andre land, hvormed det har direkte postanvisningsutveksling, samt paa stadig at underrette det andet om de land, med hensyn til hvilke det er istand til at gjøre tjeneste som mellemled.

Artikel III.

Hvert postvæsen fastsætter den kurs, efter hvilken penger, indbetalt i dets egen mynt for utstedelse av anvisninger, skal omsættes til betalingslandets mynt. Hvert postvæsen skal stadig meddele det andet den omsætningskurs, som er antat.

Artikel IV.

Anvisninger, utstedte i Norge paa det Sydafrikanske Forbund, eller i det Sydafrikanske Forbund paa Norge, skal med hensyn til utbetalingen være un-

The maximum amount for which a Money Order may be drawn in either country upon the other shall be £ 40 sterling, or its equivalent, or such higher amount as shall hereafter be mutually agreed upon.

No Money Order shall include a fractional part of a penny or øre.

The amount of each Money Order shall be expressed in money of metallic value of the country where payment is to be made.

Article II.

Each Postal Administration agrees to place at the disposal of the other its services as intermediary for the exchange of Money Orders with other countries having direct Money Order relations with it, and to notify to the other from time to time the countries for which it is prepared to act as intermediary.

Article III.

Each Administration shall be at liberty to fix the rate at which money paid for the issue of Money Orders in its own currency shall be converted into money of the paying country. Each Administration shall communicate to the other from time to time the rate of exchange adopted.

Article IV.

Money Orders issued by Norway on the Union of South Africa or by the Union of South Africa on Norway shall be subject as regards payment to

dergit de bestemmelser, som gjælder for utbetaling av anvisninger i det land, paa hvilket de er trukket.

De summer, som er opkrævet av begge postvæsener for utstedelse av anvisninger, paa hvis beløp der ikke er blit gjort krav av fordringshaveren inden den i de respektive lands lover fastsatte frist, skal endelig tilfalde det utstedende postvæsen.

Artikel V.

Anvisningernes beløp skal indbetales og utbetales i guld eller dettes lovlige tilsvarende værdi, under skyldig hensyntagen til de i hvert land gjældende bestemmelser.

Artikel VI.

Enhver anvisning og advis maa indeholde navnet paa den postanstalt, hvor betalingen er ment at skulle finde sted, og ingen anvisning skal utstedes, medmindre den, som fremsætter forlangende derom, opgir saavel avsenderens som adressatens fulde efternavn og i det mindste begyndelsesbokstaven til et fornavn tillikemed avsenderens og adressatens adresser, herfra dog undtat forretnings-firmaer eller kompanier, hvor de sædvanlige benævnelser vil være tilstrækkelige.

Artikel VII.

Postvæsenet i Norge skal ha ret til at fastsætte gebyrsatserne for alle anvisninger, utstedte inden dets myndighetsomraade, og postvæsenet i det Sydafrikanske Forbund skal ha samme ret med hensyn til anvisninger,

the regulations which govern the payment of Money Orders in the Country on which drawn. 12 juli. 12 septbr.

The sums collected by both Administrations for the issue of Money Orders of which the amount shall not have been claimed by the owner within the time prescribed by the laws of the respective countries shall definitely belong to the Issuing Administration.

Article V.

The amounts of Money Orders shall be paid in and paid out in gold or its legal equivalent, due regard being had to the regulations in force in each country.

Article VI.

Every Money Order and Advice must contain the name of the Office at which it is intended that payment shall be made, and no Order shall be issued unless the applicant furnish in full the surname and at least the initial of one Christian name both of the Remitter and the Payee, together with the addresses of the Remitter and Payee except in the case of business firms or companies when the usual designations will be sufficient.

Article VII.

The Post Office of Norway shall have power to fix the rate of commission on all Money Orders issued within its jurisdiction and the Post Office of the Union of South Africa shall have the same power in regard

12 juli. 12 septbr.

utstedte i det Sydafrikanske Forbund.

Hvert postvæsen skal meddele det andet de porto- eller gebyrsatser, som maatte bli fastsatte i henhold til nærværende overenskomst; disse satser skal altid erlægges forskudsvis av avsenderen og skal ikke tilbakebetales.

Skulde det nogensinde vise sig, at anvisninger benyttes av handlende eller andre personer i Norge eller det Sydafrikanske Forbund til fremsendelse av større pengesummer, skal postvæsenet i Norge eller i det Sydafrikanske Forbund, eftersom tilfældet maatte være, ha adgang til at forøke gebyret eller træffe saadanne særskilte bestemmelser, som maatte synes paakrævet.

Gebyret skal tilfalde det utstedende postvæsen, men postvæsenet i Norge skal betale postvæsenet i det Sydafrikanske Forbund en halv procent (1/2 %) av summen av de i Norge utstedte og i det Sydafrikanske Forbund betalbare anvisninger, og postvæsenet i det Sydafrikanske Forbund skal erlægge en lignende betaling til det norske postvæsen for anvisninger, utstedte i det Sydafrikanske Forbund og betalbare i Norge.

For anvisninger, betalbare i andre land (artikel II), skal det gebyr, der tilkommer det som mellemled fungerende postvæsen, utgjøre tre fjerdedels procent

to Money Orders issued in the Union of South Africa.

Each Office shall communicate to the other its tariff of charges or rates of commission which shall be established under the present Agreement, and these rates shall, in all cases, be payable in advance by the Remitter, and shall not be repayable.

Should it appear at any time that Money Orders are used by mercantile men, or other persons in Norway or in the Union of South Africa, for the transmission of large sums of money, the Postal Administration in Norway or in the Union of South Africa, as the case may be, shall have power to increase the commission or frame such special regulations as may seem requisite.

The commission shall belong to the Issuing Administration, but the Post Office of Norway shall pay to the Post Office of the Union of South Africa one half of one per cent (1/2 per cent) on the amount of Money Orders issued in Norway and payable in the Union of South Africa, and the Post Office of the Union of South Africa shall make a like payment to the Norwegian Post Office for Money Orders issued in the Union of South Africa and payable in Norway.

For Money Orders payable in other countries (Article II) the commission due to the Post Office acting as intermediary shall be three quarters of one

(3/4 %) av saadanne anvisningers totalsum.

Artikel VIII.

Tjenesten med postanvisningsutvekslingen mellem de to land skal foregaa udelukkende gjennem utvekslingskontorer. Paa Norges side skal utvekslingskontoret være Kristiania Omkarteringskontor, og paa det Sydafrikanske Forbunds side skal utvekslingskontoret være Cape Town.

Artikel IX.

Anvisninger skal alene trækkes paa dertil bemyndigede postanstalter med anvisningstjeneste i de respektive land, og hvert postvæsen skal tilstille det andet en fortegnelse over disse postanstalter og skal stadig meddele enhver tilføielse eller rettelse i denne fortegnelse.

Artikel X.

Advisering av de for postanvisninger indbetalte beløp skal foregaa mellem de to postvæsener ved hjælp av lister, lik vedføiede skema A, som de hertil paa hver side utpekte utvekslingskontorer skal utfærdige og tilstille hinanden.

Fremsendelsen av anvisninger mellem de postanstalter, hvor de er utstedte eller betalbare, og det til samme postvæsen hørende utvekslingskontor skal foregaa overensstemmende med vedkommende postvæsens indenrikske forskrifter.

Listerne skal avsendes saa ofte, som der finder utveksling av post sted mellem vedkom-

per cent (3/4 per cent) on the total amount of such Orders. 12 juli. 12 septbr.

Article VIII.

The service of the Money Order system between the two countries shall be performed exclusively by the agency of Offices of Exchange. On the part of Norway the Office of Exchange shall be Kristiania and on the part of the Union of South Africa the Office of Exchange shall be Cape Town.

Article IX.

Orders shal be drawn only upon the authorized Money Order Offices of the respective Countries, and each Administration shall furnish to the other a list of such Offices, and shall from time to time notify any addition to or change in such list.

Article X.

The Advising of sums paid in for Money Orders is to be effected between the two Administrations by means of Lists, similar to form »A« annexed, which the Offices of Exchange appointed for the purpose on each side are to prepare and to forward to one another.

The transmission of the Money Orders between the Offices where they are issued or payable and the Office of Exchange belonging to the same Administration is to be regulated by the internal regulations of such Administration.

The lists shall be despatched as often as an exchange of mails takes place between the reci-

12 juli. 12 septbr.

mende utvekslingskontorer; de skal sendes som rekommandert tjenestesak.

Indførslerne i listerne skal gjøres overensstemmende med angivelsen i overskriften i skema A's rubriker.

Anvisninger, bestemte for andre land (art. II), skal indføres særskilt sidst i hver liste.

En gjenpart av hver liste skal avsendes med næst paafølgende post; gjenparten betegnes som saadan og undertegnes og stemples av vedkommende funktionær paa samme maate som det originale eksemplar.

Artikel XI.

Hver liste skal bære et løpenummer, som skal begynde med nr. 1 for den første liste, som sendes i januar maaned hvert aar, og skal fortsætte regelmæssig til den i december avsendte sidste liste.

Anvisningerne skal ogsaa betegnes i listerne med et fortløpende nummer, som benævnes internationalt, og begynder med nr. 1 for den første anvisning, som anføres i listerne for hver maaned.

For de anvisningsbeløp, som findes at være rigtig anført i listerne, skal indenrikske anvisninger straks utfærdiges til fordel for de personer, som er berettiget til at motta beløpene.

Artikel XII.

Listerne skal omhyggelig gjennemgaas av det utvekslingskontor, som de er sendt til, og hvis de indeholder likefremme

procal Offices of Exchange and are to be officially registered.

The entries in the lists are to be made in accordance with the indications in the headings of the columns of form »A«.

The orders intended for other countries (Art. II) are to be entered separately at the end of each list.

A duplicate copy of each list is to be despatched by the next succeeding mail, the duplicate being marked as such and signed and stamped by the entering officer in the same way as the original copy.

Article XI.

Each list shall bear a serial number which shall begin with number 1 for the first list forwarded in the month of January in each year, and shall continue regularly to the last list forwarded in December.

The Money Orders shall also be designated on the lists under a progressive number called International, to begin with number 1 for the first Money Order described in the lists of each succeeding month.

For the amounts of Money Orders of which the entries on the lists are found to be correct, inland Money Orders shall at once be issued in favour of the persons entitled to receive the amounts.

Article XII.

The lists are to be carefully examined by the Office of Exchange to which they are sent, and if they contain simple errors

feil, som med engang kan berigtiges, skal disse rettes.

Hvis listerne indeholder andre uregelmæssigheter, skal det mottagende utvekslingskontor anmode det oversendende utvekslingskontor om de fornødne forklaringer, hvilke skal gives uopholdelig. Indtil der mottages svar, skal imidlertid enhver yderligere forføining stilles i bero med hensyn til de anvisninger, i forbindelse med hvilke der er blit opdaget feil.

Artikel XIII.

Anvisninger, som utveksles mellem Norge og det Sydafrikanske Forbund skal være gyldige i 12 kalendermaaneder efter utstedelsesmaaneden.

Artikel XIV.

Avsenderen av en postanvisning kan erholde et utbetalingsbevis for anvisningen ved at henvende sig til utstedelsespostanstalten enten samtidig med anvisningens utfærdigelse eller senere, men inden den i artikel XIII fastsatte frist. Han har i den anledning at forutbetale, til udelt indtægt for utgangslandets postvæsen, et gebyr ikke over 3 pence eller tilsvarende beløp.

Naar utbetalingsbevis forlanges samtidig med anvisningens utstedelse, skal det korresponderende utvekslingskontor gjøres opmerksom paa dette ved, at bokstaverne »A P« tilføies utfor vedkommende anførsler i advislisten, idet det overlates til dette kontor at foreta det fornødne og sørge for, at utbetalingsbeviset sendes utstedelsespostanstalten.

which can be at once set right, they are to be corrected. 12 juli. 12 septbr.

If the lists contain other irregularities, the receiving Office of Exchange shall apply to the transmitting Office of Exchange for the requisite explanations which shall be given without delay. In the meantime, until a reply be received, all further action with reference to the Orders in connection with which the errors have been discovered is to be suspended.

Article XIII.

The Money Orders to be exchanged between Norway and the Union of South Africa shall be valid during twelve calendar months after the month of issue.

Article XIV.

The remitter of a Money Order may obtain an Advice of Payment of the Order, on applying at the Office of issue, either at the time of issue of the Order, or subsequently, but within the time prescribed in Article XIII. To that effect he has to pay in advance, to the exclusive profit of the Administration of the country of issue, a fee not to exceed threepence or its equivalent.

When Advice of Payment is applied for at the time of issue of an Order, the fact is to be notified to the corresponding Exchange Office by addition of the letters »A P« against the relative entries in the Advice List, leaving that office to take the necessary steps to provide for the despatch of the Advice of Payment to the Office of issue.

12 juli. 12 septbr.

Naar forlangende om utbetalingsbevis for en anvisning mottages efter anvisningens utfærdigelse, skal vedkommende utvekslingskontor sende til det korresponderende utvekslingskontor en blanket for utbetalingsbevis, hvorpaa nøiagtige oplysninger om anvisningen og om dens advisering anføres, idet det overlates til sidstnævnte kontor at sørge for blankettens oversendelse til utstedelsespostanstalten, efterat de fornødne oplysninger om betalingen er blit anført paa blanketten.

When an application for Advice of Payment of an Order is received after the issue of the Order, the Exchange Office concerned will send a form of Advice of Payment upon which full particulars of the Order and of the advising would be entered to the corresponding Exchange Office, leaving that Office to arrange for the transmission of the form, after the particulars of payment have been inserted thereon, to the Office of issue.

Artikel XV.

Hvis avsenderen forlanger en anvisning tilbakebetalt, maa utvekslingskontoret i utgangslandet anmode utvekslingskontoret i det andet land om bemyndigelse til at tilbakebetale beløpet; dette utvekslingskontor skal ikke gi denne bemyndigelse, før det faar skaffet sig behørig sikkerhet for, at anvisningen virkelig ikke er blit utbetalt, og før det faar tat de nødvendige forholdsregler for at forhindre en fremtidig utbetaling av anvisningen ved sine underliggende postanstalter.

Klager vedrørende utbetaling av anvisninger kan kun tilstedes, naar de fremsættes inden ett aar, efterat den fastsatte gyldighetsfrist er utløpet.

Article XV.

If repayment of a Money Order is claimed by the remitter, the Exchange Office of the country of origin must apply for authority to repay the amount to the Exchange Office of the other country, which shall not give such authorization until it shall have duly ascertained that the Money Order has not been actually paid, and until it shall have taken the necessary steps to prevent payment of the Order in future by its subordinate offices.

Claims regarding payment of Money Orders can only be admitted if put forward within one year after the fixed period of validity has expired.

Artikel XVI.

Postvæsenet i det Sydafrikanske Forbund skal for hvert kvartal efter mottagelsen av den sidste liste, opsætte en avregning lik vedføiede skema B

Article XVI.

The Postal Administration of the Union of South Africa will draw up for every quarter, after receipt of the final list, an account similar to form »B« an-

og sende den in duplo til det norske postvæsen.

Kvartalsavregningerne skal ledsages av tre specialopgaver, likesaa in duplo, lik vedføiede skemaer C, D og E, utvisende:

C. Totalbeløpene av de av hvert postvæsen utstedte anvisninger saaledes som anført i advislisterne for vedkommende maaneder,

D. Beløpene av de anvisninger, som i løpet av tre maaneder er blit ugyldige i betalingslandet, og som derfor skal tilbakebetales utgangslandet, og

E. Beløpene av alle anvisninger, som efter bemyndigelse skal tilbakebetales de oprindelige avsendere.

Artikel XVII.

Det norske postvæsen skal efter at ha fundet avregningerne at være rigtige beholde et eksemplar av samme og tilbakesende det andet til postvæsenet i det Sydafrikanske Forbund, behørig bekræftet og vedtat senest 14 dager efter dets ankomst.

Article XVIII.

Betaling av den saldo, som fremkommer av avregningen i favør av det ene av de to postvæsener, skal foregaa ved hjælp av sigtveksler, betalbare i guld og trukne paa London.

nexed, and send it in duplicate to the Norwegian Postal Administration. 12 juli. 12 septbr.

The quarterly accounts are to be accompanied by three detailed statements, likewise in duplicate, similar to forms »C« and »D« and »E« annexed, giving:

C. The total amounts of the Money Orders issued by each Administration, as shown by the advice lists relating to the months concerned;

D. The amounts of Money Orders which have lapsed in the country of payment during the course of the three months, and which are therefore to be refunded to the country of issue; and

E. The amounts of all Orders authorized to be repaid to the original remitters.

Article XVII.

The Norwegian Postal Administration having found the accounts to be correct shall retain one copy of the same and return the other, duly verified and accepted at the latest 14 days after its arrival, to the Postal Administration of the Union of South Africa.

Article XVIII.

Payment of the balance resulting from the account in favour of one of the two Administrations is to be effected by means of bills of exchange at sight payable in gold and drawn on London.

12 juli. 12 septbr. Hvis kvartalsavregningen utviser en saldo i favør av det norske postvæsen, skal postvæsenet i det Sydafrikanske Forbund med engang og senest 14 dager efter avsendelsen av avregningen sørge for, at en veksel lydende paa det skyldige beløp oversendes poststyrelsen i Kristiania gjennem det Sydafrikanske Forbunds High Commissioner i London.

Hvis derimot avregningen utviser en saldo i favør av postvæsenet i det Sydafrikanske Forbund, skal det norske postvæsen oversende det Sydafrikanske Forbunds High Commissioner i London en veksel for det skyldige beløp, senest 14 dager efter tilbakesendelsen av et bekræftet eksemplar av avregningen.

Mottagelsen av vekslerne skal av den mottagende part erkjendes likeoverfor avsenderen.

If the quarterly account results in a balance in favour of the Norwegian Post Office, the Postal Administration of the Union of South Africa will at once, and at the latest 14 days after sending the account, take the necessary steps that a bill of exchange for the amount of its debt may be transmitted to the Director General of Posts in Kristiania through the High Commissioner for the Union of South Africa in London.

If on the other hand the account results in favour of the Postal Administration of the Union of South Africa, the Norwegian Post Office shall send to the High Commissioner for the Union of South Africa in London a bill of exchange for the amount of its debt, at latest 14 days after returning a certified copy of the account.

The receipt of the bills of exchange is to be acknowledged to the remitter by the receiving party.

Artikel XIX.

Hvis en av de to poststyrelser før opsætningen eller prøvelsen av en avregning kommer til erkjendelse av, at den skylder den anden poststyrelse en sum av mindst 200 £ sterling, skal den uopholdelig oversende en sum, som omtrentlig dækker saldoens beløp.

Omkostningene ved fremsendelsen av vekslerne skal altid bæres av det skyldige postvæsen.

Hvis der ikke inden den i art. XVIII §§ 2 og 3 omhandlede frist oversendes en veksel

Article XIX.

If either of the two Administrations, before the preparation or verification of an account, is convinced that it owes to the other Administration a sum of at least £ 200 sterling, it shall remit without delay a sum approximating to the amount of the balance.

The expenses incurred in forwarding the bills of exchange are always to be borne by the debtor Administration.

If the bill of exchange for payment of the balance resulting from a quarterly account

til betaling av saldoen av kvartalsavregningen, skal saldoens beløp være rentebærende fra dagen efter utløpet av fristen til den dag, da opgjør finder sted; renten beregnes med fem procent pro anno og debiteres det skyldige postvæsen i en av de følgende kvartalsavregninger.

Artikel XX.

Nærværende overenskomst skal træde i kraft den 1 september 1911 *) og skal gjælde fra aar til andet, indtil det ene postvæsen maatte underrette det andet, et aar i forveien, om sin hensigt at træde tilbake fra overenskomsten.

Man er imidlertid kommet overens om, at hvert postvæsen skal ha adgang til under ekstraordinære omstændigheter for en tid at ophæve tjenesten, naar det varsler den anden part telegrafisk.

Bestemmelserne i overenskomsten kan, om det ansees nødvendig, ændres efter overenskomst mellem de to postvæsener.

Utfærdiget in duplo og undertegnet i Kristiania den 12 juli 1911 og i Cape Town den 12 september 1911.

Thb. Heyerdahl.

Ragnar Lund.

is not remitted within the period mentioned in Article XVIII paragraphs 2 and 3, the amount of the balance is to carry interest from the day after the expiration of the period to the date of settlement, the interest being calculated at the rate of five per cent per annum, and placed to the debit of the Administration at fault in one of the next quarterly accounts. 12 juli. 12 septbr.

Article XX.

The present agreement shall come into operation on the 1st of September 1911 and shall remain in force from year to year, until one Administration shall have notified to the other, one year beforehand, its intention to terminate the same.

It is, however, agreed that either Administration shall have the power, under extraordinary circumstances, temporarily to suspend the service by giving notice to the other party by telegraph.

The provisions of the agreement can, if deemed necessary, be modified by common consent of the two Administrations.

Done in duplicate and signed at Kristiania the 12 July 1911 and at Cape Town the 12 September 1911.

Wilson,

Acting for the Postmaster General of the Union of South Africa.

*) Ved avslutningen av nærværende overenskomst er overenskomstene av $\frac{16 \text{ november}}{20 \text{ december}}$ 1904, $\frac{7 \text{ mai}}{12 \text{ november}}$ 1906 og $\frac{28 \text{ april}}{28 \text{ mai}}$ 1909 mellem den Norske Poststyrelse og poststyrelserne i henholdsvis Kapkolonien, Natal og Transvaal traadt ut av kraft.

4 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Georg Iversen oprettede »Konsul Georg Iversens Gave« til Bærums kommunale bad paa kommunens eiendom »Tuft« ved Høvik i Østre Bærum samt paa de under 4 september 1911 utfærdigede statutter for nævnte legat.

10 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av egtefolkene Nils N. Finset og Guri A. Finset ved gavebrev av 6 juni 1910 oprettede »Nils N. Finsets og Guri A. Finsets Legat« til fordel for Det norske Missionsselskap samt paa de for legatet under 27 december 1910 utfærdigede statutter med tillæg av 9 februar og 1 august 1911.

14 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Maren Regina Strømme, f. Grieg, ved testamente av 6 mars 1891 oprettede »Lærer Jens Jørgen Strømme og Hustrus Legat« til fordel for elever av Vaterlands folkeskole, der ønsker at gjennemgaa Kristiania handelsgymnasium, samt paa de for legatet av testatriks samtidig utfærdigede statutter.

17 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Enkefru Ingeborg Catharina Arentz' Legat til Førde Fattigvæsen«, som er dannet av indløsningssummen for den gaarden Hjelle, gaards-nr. 24, bruks-nr. 1 i Førde tinglag, ved skjøte av 29 december 1800, tinglæst 11 juli 1801 (jfr. enkefru Ingeborg Catharina Arentz' testamente av 7 mai 1794) paalagte forpligtelse til at underholde et fattiglem, samt paa de for dette legat under 15 mai 1911 utfærdigede statutter.

17 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til ordføreren i Kristiania formandskap om, hvorvidt magistraten skal delta i voteringen over et utsættelsesforslag, som fremsættes av et formandskapsmedlem i kombinert møte av magistrat og formandskap til utdeling i henhold til brændevinslovens § 7 av en rettighet til salg av brændevin.

Departementet uttaler, at der ikke er noget holdepunkt for at anse magistraten utelukket fra at delta i voteringen over det omhandlede utsættelsesforslag. Naar lovgivningen — saaledes som brændevinslovens § 7 — har henlagt behandlingen av en sak til »magistrat og formandskap« i forening, er magistraten eller dens enkelte medlemmer en integrerende del av den kompetente myndighet og har som følge derav beføielse til at delta i voteringen over ethvert forslag, som foreligger til avgjørelse under sakens behandling i kombinert møte av magistrat og formandskap. Den omstændighet, at saker av denne

art efter praksis i Kristiania opføres til behandling i de ordi- 17 oktbr.
nære formandskapsmøter, hvori magistraten altid deltar, og avgjøres under forsæte av ordføreren, og uten at forsamlingen (ɔ: magistrat og formandskap) for hver enkelt saadan sak konstituerer sig som særskilt myndighet, antages ikke at medføre nogen forandring i magistratens stilling i den heromhandlede henseende.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Stav- 23 oktbr.
anger amt i anledning av et av magistraten i Sandnes ladested reist spørsmaal om, hvorledes en partigruppes representantpladser i kommunestyret, som er utkaaret ved forholdsvalg, skal utfyldes, naar gruppens repræsentanter og varamænd paa grund av forfald eller avgang ikke strækker til til besættelse av pladsene.

Departementet uttaler, at der i saadanne tilfælde ikke — som av magistraten antat — er lovlig adgang til at utfylde de ledige pladser med de paa partigruppens officielle liste ved kommunevalget opførte kandidater, som næst de valgte repræsentanter og varamænd hadde flest stemmer. Pladser, som ikke kan utfyldes ved repræsentanter eller varamænd, maa saaledes bli staaende ubesat.

Hvis avgangen blandt de forskjellige gruppers repræsentanter og varamænd i valgperioden er saa stor, at det av den grund er umulig eller forbundet med vanskeligheter at faa avholdt beslutningsdygtig møte i kommunestyret, vil der imidlertid ved kongelig resolution kunne meddeles bemyndigelse til at avholde ekstraordinært kommunevalg til utfyldning av ledigblevne pladser. Et saadant valg vil i tilfælde maatte foregaa som almindelig flertalsvalg.

Foranlediget ved bemerkninger av magistraten og amtmanden i den foreliggende korrespondanse skal man gjøre opmerksom paa, at departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 13 juni 1906 angaar utfyldningsvalg til formandskapet. Disse valg vil som det ordinære valg paa formænd bli at foreta av kommunestyret selv og kan foregaa uten bemyndigelse dertil i kongelig resolution, mens de ovenomhandlede suppleringsvalg paa repræsentanter eller repræsentantvaramænd maa foretages av urvælgerne.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 28 oktbr.
det av Thorvald Baarsruds enke og arvinger under 19 januar 1911 stiftede »Thorvald Baarsrud og Hustrus Legat« til fordel for gamle fortjente arbeidere i Røken samt paa de for legatet utfærdigede statutter.

28 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av lensmand Olav Johnsen Midbø ved gavebrev av 18 mars 1911 oprettede »Olav og Tone Midbøs Legat« til bedste for Mo hovedsogn og herred i Bratsbergs amt (til utdannelse (oplærelse) for gutter og piker, til belønning for mønsterværdig arbeide med jordbruk m. v.) samt paa de under 7 september 1911 utfærdigede statutter for legatet.

31 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av gaardbruker Lars Pedersen Lindvik og hustru Ingeborg Larsdatter Lindvik til minde om deres avdøde søn ved gavebrev av 30 mars 1911 oprettede »Lars Larsen Lindviks Legat« til understøttelse av værdige trængende i Ullensvang sogn samt paa de for legatet under $\frac{5 \text{ september}}{16 \text{ september}}$ 1911 utfærdigede statutter.

2 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Georges E. Lorenzen ved testamente av 12 april 1900 oprettede »Georges E. Lorenzen og Hustrus Legat for tuberkuløse«, hjemmehørende i Drammen, og paa de for legatet under $\frac{13 \text{ juni}}{22 \text{ september}}$ 1911 utfærdigede statutter.

2 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frk. Martina Hansen ved testamente av 14 januar 1893 oprettede »Herman og Martina Hansens Legat til bedste for værdige trængende i Eidskogen Prestegjeld« og paa de for legatet under 16 september 1911 utfærdigede statutter.

11 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa de av handelsmand Ulrik Ulriksen Vegstein ved gavebrev (testamente) av 12 januar 1906 oprettede »Ulrik Ulriksen og Hustru Kristianna Ulriksens Legat« og »Oline Ulriksens Legat«, begge til fordel for værdige trængende i Vega herred samt paa de under 15 september 1911 fælles for begge legater utfærdigede statutter.

22 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt i anledning av en indkommet klage over et valg paa forlikskommissær og aastedsforlikskommissær.

Departementet uttaler, at der i mandtallet bør ske avkrydsning for enhver, som avgir stemme, forat man kan erholde fuld visshet for, at kun stemmeberettigede faar adgang til at stemme og kun én gang, samt at det ikke bør tillates mødende vælgere at avgi stemme efter optællingens begyndelse, idet avstemningen da bør være avsluttet. I denne forbindelse gjør departementet opmerksom paa, at valgberammelsen bør

indeholde angivelse av tidspunktet saavel for stemmegivningens begyndelse som dens avslutning, jfr. skrivelse i Lovtidenden av 14 juni 1911. Departementet uttaler videre, at de foretagne valg rettest ikke burde være foregaat under ett, men saaledes, at der først avholdtes valg paa forlikskommissær og derefter paa aastedsforlikskommissær, jfr. den i Lovtidenden indtagne skrivelse av 13 april 1894. 22 novbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av gaardbruker Peder E. Karlsen og hustru Gjertrud Karlsen ved testamente av 15 august 1908 til fordel for Tønset kommune oprettede »Peder og Gjertrud Karlsens Legat til fattige Barns kristelige Opdragelse som nyttige Borgere for Samfundet« og paa de av Tønset skolestyre under 23 mai og 7 september 1911 vedtagne statutter for nævnte legat. 4 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Edvard Johannesen Søraas og hustru Lena Baltzersdatter ved testamente av 17 september 1888 oprettede legat til Aas kirkes vedlikehold og forskjønnelse samt paa de for dette legat under 28 oktober 1911 utfærdigede statutter. 4 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av hofjægermester Ths. Fearnley og hustru Elisabeth, f. Young, og frøken Harriet Wedel-Jarlsberg oprettede legat til bedste for Sollihøgda kapel samt paa de for dette legat under $\frac{\text{oktober}}{3\ \text{november}}$ 1911 utfærdigede statutter. 4 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kjøbmand Jens Smit og hustru Hilda Smit ved gavebrev av 30 oktober 1911 oprettede »Jens og Hilda Smits Tuberkuloselegat« for Bergen samt paa den for legatet under 2 november 1911 utfærdigede fundas. 4 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det ved enkefru Else Augusta Gjertz, født Sibberns, og frøken Christine Antonette Larsens testamenter av henholdsvis 25 juli 1863 og 28 mai 1867 med kodicil av 21 mars 1868 oprettede »Fru Else Augusta Gjertz, født Sibberns, Legat« for husarme i Moss samt paa den for dette legat under 10 november 1911 utfærdigede fundas. 5 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Martina Hansen ved testamente av 14 januar 1893 oprettede »Herman og Martina Hansens Legat« 6 decbr.

6 decbr. til bedste for Understøttelselskapet for Husarme i Kristiania samt paa de for dette legat under 20 november 1911 utfærdigede statutter.

11 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt i anledning av forespørsel fra en lensmand bl. a. om, hvorvidt ikke herredsstyret er forpligtet til at yde ham godtgjørelse for det arbeide med det kommunale mandtals istandbringelse, som er utført av hans kontorpersonale.

Departementet uttaler, at lensmanden i henhold til § 64, 2 i lov om forandringer i formandskapsloven for landet av 29 mai 1901 antages berettiget til at kræve godtgjort av herredskassen de utgifter til assistanse m. v., som forholdene med nødvendighet har krævet. I denne lensmandens ret til godtgjørelse kan efter departementets mening den omstændighet, at han til »fornøden bistand« har benyttet sit kontorpersonale, ikke gjøre nogen forandring, idet lensmanden neppe kan ansees forpligtet til at stille sine betjente, som han lønner for egen regning, til gratis disposition for arbeidet med istandbringelsen av det kommunale mandtal. Anderledes stiller det sig derimot i saa henseende ved istandbringelsen av det statsborgerlige mandtal, hvor efter § 55 i lov om mandtal og stortingsvalg av 29 mars 1906, jfr. lov av 1 mai 1909, alene utgiftene til »fornøden ekstraordinær bistand« refunderes, og hvor lensmændene i henhold til samme lovs § 54 oppebærer særskilt godtgjørelse av statskassen, en godtgjørelse, som ansees som betaling ogsaa for mandtalsarbeide utført av den ordinære kontorbetjening, lensmanden holder til hjælp ved utførelsen av sine bestillingsforretninger i det hele.

Under forutsætning av, at den benyttede bistand i det foreliggende tilfælde var nødvendig, antages saaledes lensmanden berettiget til at kræve en passende godtgjørelse av herredskassen for det av hans kontorpersonale utførte arbeide.

11 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Lister og Mandals amt om, hvorvidt en lensmand efter sportellovens §§ 75 og 142, jfr. 157, er berettiget til at beregne kr. 0,80 pr. ark eller del derav som godtgjørelse for de utskrifter av det kommunale mandtal, han som mandtalsfører pligter at ta.

Departementet uttaler, at sportellovens bestemmelser om betaling for utskrifter, som lensmanden leverer i egenskap av alandtalsfører, ikke antages at faa anvendelse paa de efter mndsformandskapslovens §§ 3 og 4 nødvendige avskrifter av mandtallet. Utfærdigelsen av disse avskrifter indgaar som et led i lensmandens arbeide med istandbringelsen av mandtallet

og forberedelsen av valget. Dette arbeide paahviler lensmanden 11 decbr.
som bestillingspligt, og han antages ikke at ha krav paa nogen godtgjørelse for sin personlige befatning dermed; jfr. Indredepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 20 december 1901. Efter landsformandskapslovens § 64, 2det led, kan lensmanden alene kræve refundert av herredskassen utgiftene til »fornøden bistand» ved istandbringelse av mandtallet, herunder ved utarbeidelsen av de fornødne avskrifter av dette. Ved betaling av godtgjørelse til anvendt nødvendig medhjælp ved avskriftsarbeidet kan imidlertid ikke sportellovens satser for utskrifter uten videre lægges til grund for beregningen, men godtgjørelsen maa som godtgjørelsen for nødvendig bistand ved andet mandtalsarbeide reguleres til et passende beløp efter en rimelig vurdering.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 13 decbr.
det av Evert Mathias Johannesen Tenna og hustru Lovise Johanna Johannesen, f. Grønbæk, ved gavebrev av 24 februar 1885 oprettede legat til bedste for fattige i Herøy kommune samt paa de for dette legat under 8 oktober 1911 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 21 decbr.
det i henhold til Jean Henri Dunants testamente av 2 mai 1910 med kodicil av 27 juli s. a. oprettede »Henri Dunants Fond« til bedste for »Norges Røde Kors« og »Norske Kvinders Sanitetsforening« samt paa de for nævnte fond under 12 august 1911 utfærdigede statutter.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 22 decbr.
Foranlediget ved en til departementet indkommet forestilling skal man bede henstillet til de i amtmandens embedsdistrikt ansatte offentlige tjenestemænd, som hører under dette departement, at de benytter segl eller stempel ved utstedelse av attester og bekræftning av utskrifter.

Stadfæstelse paa det av enkefru Dorthee Juell ved testa- 27 decbr.
mente av 12 september 1909 oprettede »Enkefru Dorthee Juells Legat for værdige og trængende tjenestepiker i Arendals by« samt paa de for legatet under 14 november 1911 utfærdigede statutter.

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2den avdeling

for

1911.

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2den avdeling

for

1911.

Oversigt

over registrets avdelinger.

Arv og skifte, umyndige og verger.

Assuransevæsen (brand-, livs- m. m.).

Auktionsvæsen.

Bank- og pengevæsen, sparebanker, gjældsbrev.

Brand- og bygningsvæsen, den Almindelige Brandkasse.

Brændevin, øl m. v.

Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer m. v.

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v.

Egteskap, forældre og barn.

Fattigvæsen, offentlige stiftelser, legater m. v.

Fiskeri og jagt.

Forbrydelser, straffe, strafanstalter.

Handel, haandverk, fabrikker, bergverk.

Jurisdiktions- og grænseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

Kirker og kirkegaarder.

Kjøpstæder og ladesteder.

Kommune- og valgvæsen.

Kongen og kongehuset.

Landvæsen.

Lotterier.

Love og grundlovsbestemmelser m. v..

Maal og vegt.

Medicinal- og sundhetsvæsen.

Militærvæsen, vernepligt.

Pant.
Pensionsvæsen, pensions- og enkekasser.
Politivæsen.
Post- og telegrafvæsen.
Privilegier, rang, titler, ordener m. v.
Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet.
Religion, gudstjeneste og geistlighet.
Retten.
Samfærdselsmidler (veivæsen, jernbaner, skyss m. v).
Sjøvæsen, havne-, lods-, fyr- og redningsvæsen.
Skatter og avgifter.
Skogvæsen, almenninger, fløtnings- og vasdragsvæsen.
Skole- og undervisningsvæsen.
Sociale anliggender.
Sportelvæsen.
Statistik.
Statskassen, statens eiendomme.
Stempelvæsen.
Stortinget, stemmeret.
Toldvæsen, ind- og utførsel.
Tyende.

Arv og skifte, umyndige og verger,

1911				Side
Febr.	16	Skr.	om at overformynderi bør gaa ligningskommissionen til haande med oplysninger	35
—	24	Skr.	om at umyndiges midler alene kan indsættes i autoriserte sparebanker	39
Juni	29	Lov	om kvinder som verger m. v.	223
Juli	12	Skr.	om, hvorvidt børsavgifter er prioritert i konkursboer	257
—	28	Skr.	om beregning av skiftesportler og arveavgift av to beløp, der som erstatning henholdsvis for tapte effekter og for liv var utbetalt boet efter et ved ulykkestilfælde omkommet egtepar	269
Aug.	23	Skr.	om gebyrberegning for tinglæsning av 2 paategninger paa et skiftebrev om prioritetsavstaaelse .	509
Septbr.	27	Skr.	om, at omkostningene ved offentlig skiftebehandling, som har fundet sted i et bo efter begjæring av arvelaterens slegtsarvinger, er testamentsarvingene uvedk., efterat boet er ekstradert disse til fri raadighet	531
Oktbr.	12	Skr.	om, hvorvidt en gift kvinde, som selv bestyrer sit særeie, kan kræve beskikket lagverge . . .	550
Novbr.	15	Skr.	om hvilken skifteret der skal overta behandlingen av et dødsbo, naar arvelateren ingen fast bopæl har hat ved sin død	573
—	20	Skr.	om fritagelse for stempelavgift og tinglæsningsgebyr for hjemmelsdokument paa en eiendom, som længstlevende (enke) har beholdt, ogsaa i tilfælde av, at hun indgaar nyt egteskap uten at oprette særeie, og hjemmelsbrevet derfor utstedes til hendes nye mand	581

Assuransevæsen (brand-, livs- m. m.).

1911				
Janr.	13	Res.	om ny plan for Gran og Brandbu private brandforsikrings-selskap	11
—	13	Res.	om forandring i planen for Hitterens gjensidige brandassuranse-forening	11

1911 Side

Janr.	13	Res.	om forandring i planen for Holts landsogns brandforsikrings-selskap	11
Febr.	4	Res.	om forandring i og tillæg til lovene for brandforsikrings-selskapet »Vesta«	27
—	4	Res.	om forandring i lovene for Trondhjems brandforsikrings-selskap	27
—	4	Res.	om forandring i planen for Vestre Søndmørs brandforsikrings-forening	27
Mars	10	Res.	om forandring i planen for Akers brandassuranseselskap	48
—	17	Res.	om ny plan for Time sogns private brandforsikringsforening	54
—	17	Res.	om ny plan for Grongs brandassuranse-forening for bygninger	54
—	24	Res.	om plan for sikkerhetsfond ved A/S Sydvarangers Bergverksanlæg	60
—	24	Res.	om karensforsikring i Kristiania almindelige gjensidige Forsørgelsesanstalt	61
April	1	Res.	om forandring i planen for Voss brandforsikringsselskap for husebygninger og løsøre	75
—	1	Res.	om at Enkekassen kan overta livsforsikring paa egen risiko paa indtil 25 000 kr. pr. liv	75
—	28	Res.	om kredssykekassernes medlemmers inddeling i risikoklasser	92
—	28	Skr.	om normaltarif for kredssykekasserne	105
Mai	1	Skr.	om at kun formandskapsmedlemmer og ikke disses varamænd kan kræve sig fritat for hvervet som medlemmer av kredssykekassens styre	110
—	16	Res.	om forandringer i planen for Leksvikens brandassuranse-forening	160
Juni	9	Lov	indeholdende forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove av 23 december 1899, 12 juni 1906 og 30 juni 1908	175
—	16	Res.	om forandring i planen for Hvalers gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre	202
—	16	Res.	om forandring i planen for Fuse herreds brandforsikrings-indretning	202
—	16	Res.	om ny plan for Edø gjensidige brandforsikringsindretning	202
—	16	Res.	om forandringer i planen for Klæbu og Tillers private brandassuranse-forening	202
—	24	Res.	om henførelse til 10de fareklasse av speditions- og transportforretninger m. v.	208
—	24	Res.	om forandringer i planen for Toten og Vardals landdistrikts private brandassuranse-forening	210

1911			Side
Juni	24	Res. om forandringer i planen for Holtaalens sogns private brandassuranse-forening	211
Juli	14	Res. om forandringer i planen for Børseskogns gjensidige brandforsikrings-forening	262
—	29	Lov om forsikringsselskaper	269
Aug.	12	Skr. ang. forstaaelsen av § 16,2 i sykeforsikringsloven av 18 september 1909	345
—	14	Skr. om arbeidsgiverandelens beregning hvor postfunktionærer foruten sin løn av postvæsenet ogsaa har andre indtægter (sykeforsikringslovens § 31,5) .	345
—	18	Lov indeholdende forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 august 1908 .	362
—	18	Lov om ulykkesforsikring for sjømænd	365
—	25	Res. om forandringer i planen for Follo løsøre-brandassuranse-forening	513
—	25	Res. om forandring i planen for Hetlands gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre m. v. . . .	513
Septbr.	8	Res. om at den videre gjennemførelse av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 henlægges til Finansdepartementet	521
Oktbr.	6	Forskrifter vedr. ulykkesforsikring for fiskere	538
—	16	Res. om inddeling i fareklasser av de bedrifter, som indgaar under lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslov av 9 juni 1911	551
—	16	Res. om forandring i planen for Nes løsøre-brandassuranse-forening	554
—	16	Res. om forandring i planen for Liers gjensidige brandforsikrings-forening	554
—	16	Res. om plan for Flesbergs brandforsikrings-indretning	554
—	16	Res. - do. - Hemsedals brandkasse	554
—	16	Res. om forandringer i og tillæg til planen for Bakke og Gylands gjensidige brandforsikrings-forening for husebygninger	555
—	28	Res. om forandringer i og tillæg til planene for Vingers gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre og do. do. for bygninger	563
Novbr.	17	Res. om stadfæstelse paa en av repræsentantskapet for »Kristiania almindelige gjensidige Forsørgelsesanstalt« vedtat ændring i »Særskilte forsikringsbestemmelser for invaliditetsforsikring i forbindelse med livsforsikring«	576
—	22	Res. om love for »Follo (gjensidige) husdyrforsikringsselskap«	583
Decbr.	1	Res. om »love for Valdres hest- og kvægforsikringsforening«	591

1911 Side
Decbr. 1 Res. om tillæg til planen for Stadsbygdens prestegjelds brandforsikrings-forening for hus 592
— 7 Skr. om hvorvidt to ishavsredere, som var selvassurandører, ved skatteligningen kunde forlange fratrukket i indtægtsansættelsen et visst beløp for assuranse 594
— 15 Res. om ny plan for Modums brandkasse 601
— 22 Res. om plan for Skiptvet gjensidige brandforsikringsforening for løsøre 605
— 22 Res. om ny plan for Jevnakers private brandassuranseforening 606

Auktionsvæsen.

1911
Juni 28 Skr. om at undtagelsesret ikke kan gjøres gjældende under tvangsauktion 221
Oktbr. 17 Skr. om gebyrberegning i henhold til sportellovens § 44 for en avholdt tvangsauktion 557
Decbr. 8 Skr. om at en auktionsforvalter ikke er forpligtet til at paaføre et ved auktion solgt værdipapir transport 597

Bank- og pengevæsen, sparebanker, gjældsbrev.

1911
Janr. 7 Res. om forandring i planen for Hægdehaugens sparebank 3
— 13 Res. om plan for Time sparebank 12
— 13 Res. om do. - Øre sparebank 12
— 27 Res. om forandring i planen for Drangedals sparebank 21
— 27 Res. om ændring i planen for Kolvereids sparebank . 21
Febr. 6 Skr. om at det er nødvendig at løse handelsbrev ogsaa for at kunne drive privatbanker oprettet før den nye handelslov m. v. 633
— 17 Res. om plan for »Austrheims og Fedjes sparebank« . 37
— 17 Res. om nye regler for »Vardals sparebankfond« . . 37
— 20 Forandring i reglementet for Norges Bank 37
— 24 Skr. om at umyndiges midler alene kan indsættes i autoriserte sparebanker 39
— 25 Res. om ændring i planen for Rødenes sparebank . . 41
— 28 Res. om do. - do. - Stangviks do. . . 42
Mars 7 Skr. om at »offentlig godkjendte« bankindretninger (handelslovens § 1) kun er autoriserte sparebanker 638
— 17 Res. om ændring i planen for Ulnæs—Svennæs sparebank 55
April 1 Res. om do. - do. - Trondhjems do. m. v. 75

1911				Side
April	28	Res.	om ændring i planen for Fet sparebank . . .	103
Mai	16	Res.	om do. - do. - Hosangers sparebank .	161
—	30	Res.	om plan for Skjerstads sparebank	171
Juni	9	Res.	om ændringer i planen for Stadsbygdens sparebank	191
—	24	Res.	om lønninger og pensioner m. v. av Hypotekbankens midler	212
—	24	Res.	om ændring i planen for Hustads sparebank . .	212
—	29	Res.	om ændringer i planen for Fjotlands sparebank .	228
Juli	14	Res.	om plan for Sørfrøya sparebank	262
Aug.	15	Res.	om ændringer i planen for Larviks sparebank .	357
—	25	Res.	om plan for Hellelands sparebank	513
Septbr.	22	Res.	om ændring i planen for Tranø sparebank . .	529
—	22	Res.	om ny plan for Aamots sparebank	529
Oktbr.	6	Res.	om plan for Sandeids kommunebank.	538
—	16	Res.	om do. - »Nissedals sogns sparebank« . . .	555
—	16	Res.	om ændring i planen for Skjolds sparebank . .	555
—	28	Res.	om ny plan for Sarpsborg sparebank	563
Novbr.	4	Res.	om stadfæstelse paa beslutning om deling av Gausdals sparebank samt paa planer for den nye Østre Gausdals sparebank og den nye Vestre Gausdals sparebank	566
—	17	Res.	om forandring i planen for Egersunds sparebank	576
—	20		Forandring i reglementet for Norges Bank	581
—	22	Res.	om plan for Suldals sparebank	583
—	22	Res.	om forandring i planen for Balestrand sparebank	584
Decbr.	15	Res.	om plan for Feirings sparebank	601

Brand- og bygningsvæsen, den Almindelige Brandkasse.

1911				
Janr.	13	Res.	om sammensætning av brandstyret for Vallø brand- og bygningskommune	12
—	27	Res.	om byggeforskrifter for Kabelvaags bygningskommune	20
—	27	Res.	om brandlovens anvendelse i et strøk ved Sems jernbanestation m. v.	20
—	27	Res.	om forandring i sammensætningen av bygnings- og reguleringskommissionen i Gjeithus bygningskommune	20
—	27	Res.	om forandring i sammensætningen av brandstyret for Mjøndalens brand- og bygningskommune . .	21
Febr.	10	Res.	om grænserne for byggebeltet i Trondhjem . .	33
Mars	3	Res.	om anvendelse av den alm. bygningslov for et strøk omkring Kleppekrossen i Klepps herred .	43
—	3	Res.	om tillægsbestemmelser til brandloven for Herre, Hellestvedt og Rafnes brandkommuner	43

1911				Side
Mars	10	Res.	om at Sandstrandens brand- og bygningskommune herefter skal benævnes »Krogstadelvens brand- og bygningskommune«	46
—	17	Res.	om anvendelse av den alm. bygningslov for strandstedet Rognan i Saltdalen	52
—	17	Res.	om byggeforskrifter for Fløen og Solheimsvikens bygningskommuner	53
—	24	Res.	om forskrifter for Hortens brandvern	59
—	24	Res.	om forandringer i forskriftene for oparbeidelse av gater m. v. i Trondhjem	60
—	28	Skr.	om anvendelse av lamper og koke-apparater efter »The Standard-Gillett Light Co.s« system	65
April	1	Res.	om brandvæsenets ordning i Kabelvaags brand- og bygningskommune	72
—	1	Res.	om utførelsen av brandsyn i Kongsberg	72
—	1	Res.	om betaling for tilsyn med bygge-arbeide i Time bygningskommune	75
—	1	Res.	om forandring i sammensætningen av brandstyret for Fløen og Solheimsviken	75
—	7	Res.	om anvendelsen av brand- og bygningsloven for Saaheim og Bøen i Vestfjorddalen i Tinns herred	79
—	7	Res.	om forskrifter og takster for feiervæsenet i Tønsberg m. v.	79
—	7	Res.	om forandr. i betalingsregulativet for tilsyn med bygge-arbeider i Trondhjem	80
—	7	Res.	om nyt betalingsregulativ for feining i Aalesund	80
—	20	Res.	om hovedregler for feiervæsenet m. v. i Drammen	87
—	20	Res.	om nedsættelsen av brandkontingenten i Stavanger	89
—	20	Res.	om do. - do. - Odda bygningskommune	89
—	28	Res.	om anvendelse av brand- og bygningsloven for et strøk omkring Aalgaards Uldvarefabrikker i Gjesdals herred	102
—	28	Res.	om anbringelse av og tilsyn med stillaser m. v. i Kristiania	102
—	28	Res.	om tillæg til brandloven for Orkedalsørens brand- og bygningskommune	103
Juni	9	Res.	om anvendelse av bergensk hulmur i Molde	189
—	16	Res.	om forandring i grænserne for Vallø brandkommune	199
—	16	Res.	om regler for brandvernet i Orkedalens brand- og bygningskommune	199
—	16	Res.	om regler for brandvernets ordning i Narvik m. v.	199
—	16	Res.	om forandringer i regulativ for betaling for feining i Narvik	199
—	16	Res.	om utførelse av brandsyn i Vallø brand- og bygningskommune	201

1911				Side
Juni	16	Res.	om bygningskommissionens sammensætning i Vallø brand- og bygningskommune	201
—	16	Res.	om brandstyrets sammensætning i Veblungsnes brand- og bygningskommune	202
—	16	Res.	om sammensætningen av bygnings- og brandkommissionen i Sandnessjøen i det bygningskyndige medlems forfald	202
—	20	Regler	om forsendelse og benyttelse av gasbeholdere (gasakkumulatorer)	204
—	24	Res.	om organisation av brandvernet i Fredrikstad m. v.	208
—	24	Res.	om ændring i brandloven for Aalesund	208
—	24	Res.	om utvidelse av strøket for træbebyggelse i Sandnes	208
—	24	Res.	om bygningskommissionens sammensætning m. v. i Saaheim og Bøen	210
Juli	21	Res.	om tillægsbestemmelse til § 48 i bygningsloven for Trondhjem	266
—	29	Res.	om indlemmelse av en del av Østre Akers prestegjeld i Akers bygningsdistrikt	313
—	29	Res.	om tillægsbestemmelse til bygningsloven, forsaavidt Notoddens bygningsdistrikt angaar	313
Aug.	25	Res.	om ophævelse av res. 6 april 1872 om, at Trondhjems bymark med hensyn til ildsfarlighetslovens bestemmelser betragtes som tilhørende det tilstøtende landdistrikt	509
—	25	Res.	om anvendelse av flat taksten i Laksevaags bygningskommune	511
—	25	Res.	om bygningslovens anvendelse i Torp og Moum m. v. i Borge herred	511
Septbr.	15	Forskrifter	for brandvernet i Fredriksvern	524
—	22	Res.	om tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt Vossevangens brand- og bygningskommune angaar	527
—	22	Res.	om regler ang. feiervæsenet og brandsynet i Fløens og Solheimsvikens bygningskommune m. v.	528
—	29	Res.	om reglement for brandvernet i Grimstad	534
—	29	Res.	om do. - do. - Arendal	534
Oktbr.	16	Res.	om anvendelse av den alm. bygningslovgivning paa strøket omkring Spydebergs jernbanestation	552
—	16	Res.	om tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt Tvedestrand angaar	552
—	16	Res.	om nyt reglement for Vardø brandkorps m. v.	553
—	16	Res.	om takstregulativ for feiermesteren paa Saaheim	555
—	28	Res.	om utvidelse av grænserne for Vestre Glemminge brand- og bygningskommune	560
—	28	Res.	om tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt Røros angaar	560

1911			Side
Novbr.	10	Res. om ophævelse av brandreglementet for Østre Halsens brand- og bygningskommune	569
—	10	Res. om bygningslovens og brandlovens anvendelse i Leirvik i Stords herred	570
—	10	Res. om at lensmanden i Tjølling indtræder i politimesterens sted som medlem av brandstyret for Østre Halsens brand- og bygningskommune	571
—	17	Res. om at strandstedet Aandalsnes i Gryttens herred overgaar til særskilt kommune i bygningsanliggender	574
—	17	Res. om forandring i res. av $^{17}/_{3}$ 1911 ang. bygningslovens anvendelse paa strandstedet Rognan i Saltdalens herred	575
—	17	Res. om at villaforskriftene for strøket langs Fjeldveien m. v. i Bergen gjøres anvendelige paa et strøk i Sandviken sammesteds	575
—	17	Res. om tillægsbestemmelser til bygningsloven, forsaavidt Vardø angaar	575
Decbr.	1	Res. om forandring av res. av $^{25}/_{8}$ 1911 ang. ildsfarlighetslovens anvendelse paa Trondhjems bymark	587
—	1	Res. om utførelse av brandsyn i Selbak-Kjølberg brand- og bygningskommune	589
—	1	Res. om villamæssig træbebyggelse i et strøk paa Øen i Trondhjem	589
—	22	Res. om regler for brandvernets ordning i Nordfjordeid samt om tillægsbestemmelser til brandloven sammesteds	606

Brændevin, øl m. v.

1911			
Febr.	17	Res. om at bevertning med mat og drikke skal være gjenstand for bevilling i Vadsø by	36
Mars	24	Res. om vedtægter for Ullensakers nye samlag for handel med øl	60
—	24	Res. om vedtægter for Gryttens samlag for øl- og vinhandel	60
April	7	Kundgj. om avgift av brændevinstilvirkningen m. v.	77
—	10	Telegr. om at handelslovens § 10, 1ste led, er anvendelig paa et dødsbos lovmedholdige smaasalg av vin	82
—	15	Dekl. med Frankrike ang. toldbehandling av indført brændevin	83
—	15	Ministerielle noter med Frankrike om ikrafttræden av bestemmelsen om forevisning av oprindelsesbevis for visse slags brændevin	85

1911			Side
Juni	14	Rundskr. om forandring i bestemmelser ang. avgiftsfrihet for brændevin, som ikke skal anvendes til drik	193
—	16	Res. om ændringer i vedtægtene for Arendals samlag for brændevinshandel m. v.	201
—	29	Kundgj. ang. avgift til statskassen av malttilvirkningen	225
—	29	Res. om vedtægter for Harstads øl- og vinsamlag	227
Juli	29	Res. om lønningsregulativ for kontrolpersonalet ved brændevinstilvirkningen m. v.	314
Septbr.	22	Cirk. om nedsættelse av erstatningen til statskassen for denaturert spiritus	529
—	29	Bekjendtgj. om told av tobak og tobaksfabrikater samt brændevin, som indføres over landgrænsen til Tromsø amt	535
Oktbr.	6	Res. om vedtægter for Farsunds øl- og vinsamlag	538
—	6	Res. om vedtægter for Vaagans øl- og vinsamlag	538
—	28	Res. om do. - Lillesands øl- og vinsamlag	562
—	28	Res. om fastsættelse av avgiftsgrænsen for skjænkning av øl, vin m. v. i Gjøvik	562
—	28	Res. om fastsættelse av avgiftsgrænsen for skjænkning av øl, vin m. v. i Kristiansand	562
Novbr.	10	Res. om vedtægter for Vardø ølsamlag	570

Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer m. v.

1911			
Janr.	20	Res. om forandring i res. av $^{30}/_{6}$ 1906 om fredning av fortidslevninger	15
Febr.	25	Res. om vedtægt om dramatiske forestillinger m. v. i Rendalens herred	40
Mars	31	Skr. om indsendelse til direktionen for Foreningen til norske Fortidsminders Bevaring av saker vedk. ændringer ved kirkers indre eller ydre	66
April	1	Res. om bevilgning til videnskabelige, literære og kunstneriske formaal m. v.	73
Mai	4	Skr. om at Portugal med kolonier har tiltraadt Bernkonventionen	110
Juni	9	Res. om fredning av visse planter paa statens fjeldstueeiendomme paa Dovre	187
—	9	Res. om avgiftsvedtægt for offentlige forestillinger i Drøbak	188
Juli	7	Res. om vedtægt ang. offentlige forestillinger m. v. i Tinns herred	231
Septbr.	8	Res. om bemyndigelse for Finansdepartementet til at tilstaa toldfrihet for gjenstande, indkjøpt i utlandet for statsunderstøttede norske museers regning	521

1911 Side

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v.

1903

Decbr. 3 International sundhetskonvention tiltraadt av Norge $^{6}/_{5}$ 11. 608

1910

Juni 15 Dekl. indeh. forandring av den til Brysseler-generalakten knyttede deklaration 615

Aug. 5 Handels- og sjøfartstraktat med Belgien 618

1911

Janr. 6 Skr. om norske myndigheters pligt til at underrette fremmede konsulattjenestemænd i visse tilfælde . 1

— 10 Res. om bemyndigelse for generalkonsulen i Stockholm til at anstille undersøkelser ang. sjøulykker m. v. 4

— 10 Skr. om hvem der i Luxemburg kan motta anmodninger om forkyndelser m. v. (se Dekl. 1 juni 1910) . 4

— 21 Skr. om at de britiske besiddelser i Britisk Østafrika og Uganda har tiltraadt overenskomsten i Rom om utveksling av brev og saker med angit værdi . 15

Febr. 4 Res. om bemyndigelse for konsulen i Fredrikshavn og vicekonsulen i Helsingør til at anstille undersøkelser ang. indtruffet sjøulykke 25

— 10 Res. om oprettelse av ulønnet konsulat i Kronstadt . 33

— 23 Skr. om at Paraguay har sluttet sig til Genf-konventionen av 1906 38

— 25 Alm. voldgiftskonvention mellem Norge og Brasilien . 633

Mars 7 Dekl. med Nederlandene om understøttelse av nødlidende sjømænd 636

— 7 Skr. om at den Sydafrikanske Union har tiltraadt radiotelegraf-overenskomsten av 1906 45

— 10 Res. om oprettelse av et ulønnet konsulat i Leipzig . 47

— 17 Res. om bemyndigelse for konsulen i Helsingborg til at opta edelige sjøforklaringer m. v. 53

April 8 Skr. om at Frankrike og England har tiltraadt hovedpostkonventionen av 1906, forsaavidt angaar endel øer i Ny-Hebridernes Arkipel 82

— 15 Dekl. med Frankrike om toldbehandling av indført brændevin 83

— 15 Ministerielle noter med Frankrike om ikrafttræden av bestemmelsen om forevisning av oprindelsesbevis for visse slags brændevin 85

— 28 Res. om bemyndigelse for vicekonsulerne i Bunbury og Fremantle til at opta sjøforklaringer m. v. . 103

— 28 Skr. om at Guatemala har undertegnet en del av overenskomsten fra fredskonferancen i Haag . . . 105

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v. 671

1911			Side
Mai	1	Dekl. med Luxemburg ang. gjensidig beskyttelse av varemerker	107
—	4	Skr. om at Portugal med kolonier har tiltraadt den reviderte Bern-konvention	111
—	16	Res. om oprettelse av et ulønnet konsulat i Nürnberg	121
—	16	Res. om bemyndigelse for indehaveren av konsulatet i Lorenço Marqués til at anstille undersøkelser om sjøulykke	122
—	22	Skr. om at Portugal har ratifisert en del av Haag-overenskomsten og -deklarationen	163
—	30	Res. om bemyndigelse for den nuværende konsul i Livorno til at anstille undersøkelser om sjøulykker m. v.	171
—	30	Res. om bemyndigelse for vicekonsulen i Isafjord til at anstille undersøkelser om sjøulykker m. v.	171
Juni	15	Skr. om at Marokko har tiltraadt den i Berlin avsluttede radiotelegraf-overenskomst	195
—	24	Res. om konsulatavgift 1911—12 m. v.	207
—	24	Res. om bemyndigelse for generalkonsulen i Stockholm til at anstille undersøkelser ang. sjøulykker m. v.	209
—	24	Dekl. med Sverige om at diplomater og konsuler kan utføre forkyndelser	213
Juli	7	Res. om bemyndigelse for den ulønnede konsul i Riga til at opta edelige sjøforklaringer m. v.	233
—	7	Res. om bemyndigelse for konsulen i Manila til at opta edelige sjøforklaringer m. v.	233
—	7	Skr. om at endel britiske kolonier har tiltraadt avtalen om »den hvite slavehandel«	239
—	10	Handels- og sjøfartstraktat m. v. med Japan	239
—	21	Res. om bemyndigelse for den norske konsul i Monrovia til at anstille undersøkelser ang. sjøulykke	266
—	29	Res. om, at byen Seaham Harbour under konsulatet i Newcastle-on-Tyne henlægges under vicekonsulatet i Sunderland	313
Aug.	16	Skr. om at Portugal, Sverige og Rumænien har ratifisert Genf-konventionen av 1906	357
—	16	Skr. om at Costa-Rica har sluttet sig til Genf-konventionen av 1906	357
—	18	Lov om forandring i lov av 24 april 1908 om yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 angaaende lappene i kongerikerne Norge og Sverige	378
—	21	Skr. om at Sverige har ratifisert overenskomst nr. X fra 2den fredskonferanse i Haag	508
Septbr.	12	Res. om bemyndigelse for den nuværende vicekonsul i Malmø til at opta edelige sjøforklaringer m. v.	524

1911			Side
Septbr.	12	Overensk. ang. utveksling av postanvisninger med postvæsenet i det SydafrikanskeForbund	639
—	15	Rundskr. ang. paalæg til politimestrene om ved utfærdigelse av reisepas til Italien at gjøre vedk. bekjendt med forbudet dersteds mot at bære visse vaaben m. v.	524
—	22	Res. om at det ulønnede generalkonsulat i Rio de Janeiro ophæves	528
Oktbr.	11	Skr. om at Gilbert- og Elliceøerne samt Salomonøerne har tiltraadt hovedpostkonventionen av 1906 m. v.	549
—	13	Skr. om at Panama har ratifisert overenskomster nr. I—XI og XIII fra 2den fredskonferance i Haag .	550
—	16	Res, om oprettelse av et ulønnet konsulat i San Paolo de Loanda	553
—	24	Skr. om at Cuba har tiltraadt konventionen i Rom om utveksling av postpakker	558
—	28	Res. hvorved endel konsulater utskilles fra legationen (generalkonsulatet) i Havanas distrikt og henlægges dels under legationen (generalkonsulatet) i Mexiko dels direkte under Utenriksdepartementet	561
—	28	Res. om utstrækningen av konsulatet i Newcastle-on-Tynes distrikt	561
Novbr.	4	Skr. om at den danske regjering for Islands vedk. ønsker at motta begjæringer om forkyndelse og retsanmodninger ad diplomatisk vei	567
—	8	Skr. om at Salvador har tiltraadt Genf-konventionen av 1906	568
—	17	Res. om bemyndigelse for vicekonsulerne i Dunedin og Westport til at anstille undersøkelse ang. indtruffet sjøulykke m. v.	575
—	18	Skr. til endel politimestre med henstillen om at gjøre utvandrere bekjendt med forbudet i staten New-York mot at bære og besidde skytevaaben m. v.	576
—	22	Res. om kontorbidrag til generalkonsulatet i Bangkok	582
—	25	Skr. om at Belgisk Kongo har tiltraadt den internationale telegrafkonvention	585
Decbr.	13	Skr. om at Persien og Belgien har tiltraadt radiotelegrafoverenskomsten av 1906	598
—	16	Skr. om at Honduras har ratifisert Genf-konventionen av 1906	603
—	23	Skr. om avtale mellem Norge og Italien om at gi hinanden meddelelse om straffedomme, som i det ene land overgaar det andet lands undersaatter . .	606

Egteskap, forældre og barn.

1911
Febr. 10 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hisø herred 32
— 25 Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Trøgstads herred 40
Mars 2 Skr. om underholdningsbidrag til fraseparert hustru, naar intet er bestemt i bevillingen 42
— 3 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Flakstads herred 43
— 4 Skr. om at vergeraad ikke paany kan indsætte gut i skolehjem efter fyldt 16 aar 44
— 17 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hollens herred 50
— 17 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Biri herred 50
— 22 Rundskr. om bestemmelserne i pleiebarnsloven av 29 april 1905 56
— 24 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Ullensakers herred 59
— 24 Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Askims herred 59
— 24 Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Østre Totens herred 59
April 7 Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Aa herred 79
— 7 Res. om forandring av planen for Kragerø barnehjem 80
— 26 Skr. om at barn, indsat i pensionatskole, ikke kan betragtes som pleiebarn 90
Mai 6 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Liers herred 111
— 13 Skr. i anl. av ansøkning om skilsmisse fra separert egtefælle 116
— 30 Res. om vedtægt ang. salg. av tobak til barn i Merakers herred 167
— 30 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Borre herred 167
— 30 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Tinns herred 168
— 30 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Molde 168
Juni 9 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Lærdals herred 188
— 9 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Torskens herred 188
— 16 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Træna herred 198

1911			Side
Juli	3	Skr. om hvor den i vergeraadslovens § 3 omhandlede advarsel og formaning bør tildeles	230
—	7	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Elverums herred	231
—	21	Skr. om adgangen til at meddele et separert egtepar skilsmissebevilling i henhold til skilsmisselovens § 8	267
—	24	Skr. om at skilsmisselovens § 8, andet led, ikke kan anvendes likeoverfor forsvundet egtefælle	267
Aug.	8	Skr. om at der ikke antages at være adgang til for et utenfor egteskap født barns mor at faa anlagt søksmaal udelukkende til avgjørelse av paterniteten	344
—	14	Skr. om at skilsmissebevilling ikke kan meddeles i et tilfælde, hvor manden i 3 aar har henligget paa sykehus	345
—	29	Skr. om at Justisdepartementet ikke har adgang til at ophæve en av en amtmand utfærdiget separationsbevilling m. v.	514
Septbr.	4	Skr. ang. et vergeraads forhold til forføininger, som forældre tidligere har truffet med hensyn til et barn m. v.	519
—	28	Skr. om en skoles pligt til at efterkomme henstillen fra paatalemyndigheten om at tildele et barn revselse	533
Oktbr.	6	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn m. v. i Høvaags herred	537
—	6	Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Eidsbergs herred	538
—	12	Skr. om hvorvidt en gift kvinde, som selv bestyrer sit særeie, kan kræve beskikket lagverge	550
—	16	Skr. om læges godtgjørelse for behandling av et av vergeraad i familie bortsat barn	556
—	28	Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Sørreisa herred	559
—	28	Res. om stadfæstelse paa statutter for Høilands barnehjem	562
Novbr.	4	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Eidsbergs herred	565
—	6	Skr. om betaling for de indkaldelser av vidner, forældre og barn, som utføres for vergeraadene i kjøpstæderne	567
—	17	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Vanse herred.	574
Decbr.	1	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hillesøy herred	587

1911 Side
Decbr. 13 Skr. om at et vergeraad kan fjerne barn fra et hjem, hvor de kan befrygtes at bli sedelig fordærvet, uten først at gi advarsel efter vergeraadslovens § 3 598
— 14 Skr. om adgangen til at indtræde i egteskap for en kvinde hvis tidligere egteskap er opløst ved bevilling 598
— 18 Skr. om hvorvidt en amtmand i et opgit tilfælde kunde utfærdige separationsbevilling i medhold av skilsmisselovens § 1 604
— 22 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Stange herred 605

Fattigvæsen, offentlige stiftelser, legater m. v.

1911
Janr. 6 Stadf. paa »Sorenskriver I. L. Alsings og hustru Bolette Sofie, født Knagenhjelms, Legat« 1
— 7 Stadf. paa »Carl August Smiths Minde« 3
— 7 Stadf. paa »Barnehjælpsdags-fondet« 3
— 7 Stadf. paa »Hans Mustads og hustru Marie Mustads Legat til Motarbeidelse av Tuberkulosen« . . . 3
— 10 Stadf. paa »Studiosus medicinæ Vilhelm Martens's Legat« 4
— 10 Stadf. paa »Hans Jacob Gulbrandsons Legat« . . . 4
— 13 Stadf. paa »Johan Olsen Dingsruds og Hustru Matheas Legat til værdige trængende i Urskogs Hovedsogn« 12
— 24 Stadf. paa »R. J. Katschers Legat for Gutter og Piker av Folkeskolen i Kristiania« 16
— 24 Stadf. paa »R. J. Katchers Legat for Gutter og Piker fra de høiere Skoler i Kristiania« 16
— 28 Stadf. paa »Skomakermester Christian Olsen og hustrus Legat til Fordel for Tjenstepiker« 21
— 28 Stadf. paa »Skomakermester Christian Olsen og Hustrus Legat til »Alders Hvile«« 21
— 28 Stadf. paa »Rasmus A. Børs Legat« 21
— 30 Skr. om at en aastedsforlikskommissær kan fordre sig fritat for hvervet som medlem av fattigstyret . . 23
Febr. 25 Stadf. paa »Ketil O. Funers Legat« 42
— 27 Stadf. paa Gullak J. Monsløbs Legat til fattige i Austrheims Sogn« 42
Mars 4 Stadf. paa »B. Redses og Ole K. Nedrelids Legat« . 44
— 8 Stadf. paa »A. A. Ulvens Legat« 45
— 8 Stadf. paa »Det Sørensenske Legatfond« 45
— 13 Stadf. paa »Toldbetjent Elling Knudsen og Hustrus Legat« 49
— 14 Stadf. paa »Consul H. S. Gjerdes's testamentariske Gave av 1909« til »Skipper C. F. Sørensens og Hustru Anna Margarethe, født Grips, Legat« 49

1911			Side
Mars	16	Stadf. paa »Borge Hansens Legat«	49
—	16	Stadf. paa »P. M. Eckersberg og Hustru Regine Eckersbergs Legat til fordel for ældre trængende Damer av borgerlig Stand, hjemstavnsberettiget i Kristiania«	49
—	16	Stadf. paa »Frøken Karen Marie Sindings Legat«	49
—	17	Res. om bibehold av den tidligere tillatte fattigkredsinddeling av Opdals herred	53
—	22	Stadf. paa »Legatet til Professor Christopher Andreas Holmboes Minde«	56
—	27	Stadf. paa »Prokurator Hyphoffs og Hustrus Legat«	61
—	28	Stadf. paa »Bernt C. Bårdsens Legat til Trondhjems kirkelige Fattigpleie«	62
—	29	Stadf. paa »Sogneprest Amundsens Legat«	65
April	1	Stadf. paa »Jørgen Dehlis Legat«	76
—	1	Stadf. paa »Vetle Mule og Hustrus Legat for syke i Eidanger«	76
—	6	Stadf. paa »Forretningsdamernes Feriefond«	77
—	6	Stadf. paa »Kristianiadamers Rekreationsfond for ubemidlede Privatlærerinder«	77
—	7	Skr. om hvorvidt fattigvæsenets krav paa erstatning hos forsørgelsespligtig i henhold til lov av 19 mai 1900 § 6 indgaar under lov av 29 mars 1890 § 4 c	81
—	18	Stadf. paa »Fru Amalie Olsens Legat«	87
—	28	Stadf. paa »Grosserer G. P. Braathens og Frues Legat til Øvre Ekers kommunale høiere Almenskole«	104
—	28	Stadf. paa »Gaardbruker Anders Andersens og Hustru Olava Sivertsdatter Ursets Legat til Tolgen Sogns Vel«	105
—	28	Stadf. paa »Anders A. Vibeto og Hustrus Legat«	105
Mai	2	Stadf. paa »C. T. Riis og Hustrus Legat for trængende Sjømænd«	110
—	13	Stadf. paa »Folkeskolebest. H. Mohn Dahls Legat for trængende i Sogndal, der ikke nyder understøttelse av det offentlige fattigvæsen«	115
—	13	Stadf. paa »Folkehøiskolebest. H. Mohn Dahls Legat for trængende syke eller skadelidte av Sogndals Herred«	115
—	16	Res. om forandringer i statutterne for de Leegaardske Legater	163
—	19	Stadf. paa nye statutter for »Legat for Bodø Bys Vel«	163
—	26	Skr. om fattigunderstøttelse, ydet uegte barn, ansees ydet faren	164
—	30	Stadf. paa »Kristiania Haandverkeres Understøttelsesfond«	172

1911			Side
Juni	1	Stadf. paa »Lensmand Veseth og Hustrus Legat« . .	172
—	2	Stadf. paa forandring i fundasen for »Kristiania Opfostringshus«	175
—	8	Stadf. paa »P. M. Eckersberg og Hustru Regine Eckersbergs Legat til Fordel for Blinde«	175
—	12	Stadf. paa »Understøttelsesfond for enslige ugifte Kvinder i Skaare Sogn«	193
—	22	Stadf. paa »Marie Helgesens Legat«	207
—	22	Stadf. paa »Daniel Danielsen Gismerviks Legat« . .	207
—	27	Stadf. paa »Egtefolkene Andres og Juliane Aurdals Legat«.	221
—	27	Stadf. paa »Anders A. Rørums Legat til bedste for Nypen Kirke«	221
—	28	Stadf. paa »Grosserer og Bankdirektør Jens Nicolai Jensens Legat«	222
Juli	7	Res. om at delingen av Ringebu herred, forsaavidt fattigvæsenet angaar, fortsættes til utgangen av 1912	233
—	17	Stadf. paa »Asbjørn Byes legat til Trondhjems katedralskole«	263
—	28	Stadf. paa »Overkanoner Nils Kristiansens Legat til Selskapet for Skibbrudnes Redning«.	268
—	28	Stadf. paa »Overkanoner Nils Kristiansens Legat til bedste for forældreløse barn av Horten, som ikke nyder Fattigunderstøttelse«	268
—	28	Stadf. paa »Overkanoner Nils Kristiansens Legat til bedste for Asylbarn i Horten«.	268
—	28	Stadf. paa »Overkanoner Nils Kristiansens Legat til bedste for Hospitalet for skrofuløse Barn i Fredriksværn«	268
Aug.	7	Stadf. paa »Fredrik Jørgensen Stangnes's Legat» . .	343
—	22	Stadf. paa »Verkseier Nils Bergs legat til fordel for arbeidere og arbeideres efterlatte i Østre Bærum«	508
—	22	Stadf. paa »Verkseier Nils Bergs legat til praktisk utdannelse av unge mænd og kvinder av Østre Bærum«	508
—	22	Stadf. paa »Borgestadholmens Kvindeforenings fond« .	508
—	22	Stadf. paa »Elisabeth Smith Hedbergs legat« . . .	508
—	22	Stadf. paa »S. P. Sjølie og hustrus legat«	509
—	26	Stadf. paa »Selvhjælpskassen i Øvre Svatsums skolekreds til fordel for fattige folkeskolebarn« . .	513
—	26	Stadf. paa »Folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahls legat til trængende elever ved Sogndal folkehøiskole«.	514
Septbr.	1	Stadf. paa »Victor Gerards legat«	517

1911			Side
Septbr.	5	Stadf. paa »Godseier Herman Wedel-Jarlsberg og Hustrus Legat til Tuberkulosens Bekjæmpelse i Akers Herred«	519
—	5	Stadf. paa »Kjøbmand Carl Stouslands Legat«	519
—	8	Res. om plan for et sikkerhetsfond ved Porsa Kobbergrubers Verk i Kvalsunds herred	521
—	11	Stadf. paa 4 av statssekretær Halfdan Lehmann og hustru oprettede legater	522
—	25	Stadf. paa »Vilhelm Einsets Minde«	530
Oktbr.	4	Stadf. paa »Konsul Georg Iversens Gave«	650
—	10	Stadf. paa »Nils N. Finsets og Guri A. Finsets Legat«	650
—	14	Stadf. paa »Lærer Jens Jørgen Strømme og Hustrus Legat«	650
—	14	Skr. om at en hjemstavnskommunes bidrag til et barns skolegang i en anden kommune, hvor det av vergeraad eller fattigstyre er utsat i privat forpleining, ikke er at anse som fattigutgifter	550
—	17	Stadf. paa »Enkefru Ingeborg Catharina Arentz's Legat til Førde Fattigvæsen«	650
—	28	Stadf. paa »Thorvald Baarsrud og Hustrus Legat«	651
—	28	Stadf. paa »Olav og Tone Midbøs Legat«	652
—	31	Stadf. paa »Lars Larsen Lindviks Legat«	652
Novbr.	2	Stadf. paa »Georges E. Lorenzen og Hustrus Legat for Tuberkuløse«	652
—	2	Stadf. paa Herman og Martina Hansens Legat til bedste for værdige trængende i Eidskogens Prestegjeld«	652
—	11	Stadf. paa »Ulrik Ulriksen og Hustru Kristianna Ulriksens Legat« og »Oline Ulriksens Legat«	652
Decbr.	4	Stadf. paa »Peder og Gjertrud Karlsens Legat til fattige Barns kristelige opdragelse som nyttige Borgere for Samfundet«	653
—	4	Stadf. paa Edvard Johannesen Søraas og hustru Lena Baltzersdatters legat til Aas Kirke	653
—	4	Stadf. paa Ths. Fearnley og hustru Elisabeth, f. Young, og frøken Harriet Wedel-Jarlsbergs legat til bedste for Solihøgda Kapel	653
—	4	Stadf. paa »Jens og Hilda Smits Tuberkuloselegat«	653
—	5	Stadf. paa »Fru Else Augusta Gjertz, født Sibberns Legat«	653
—	6	Stadf. paa »Herman og Martina Hansens Legat«	653
—	13	Stadf. paa »Evert M. J. Tenna og hustrus legat til fattige i Herøy kommune	655
—	21	Stadf. paa »Henri Dunants Fond«	655
—	27	Stadf. paa »Enkefru Dorthee Juells Legat for værdige og trængende Tjenestepiker i Arendals By«	655

Fiskeri og jagt.

1911
Janr. 7 Res. om forandring i res. av 10 decbr. 1897 om særskilt opsyn ved skreifiskeriet i Lofoten 2
— 13 Plakat om forandring i plakat av 28 oktbr. 1876 indeh. bestem. om fredning av sæl i Nordishavet. . . 4
Febr. 4 Res. om tillæg til fiskeriregler for den norske del av Svinesund og Iddefjorden 24
— 4 Res. om delvis forbud mot bruk av drivgarn til fangst av laks i Romsdals amt. 25
— 10 Res. om forbud mot at benytte smaamasket kastenot m. v. paa en strækning i sjøen utenfor Uskedalselven i Kvinnherred 33
— 17 Res. om fiskeriregler for Kjærelven i Fitjar 36
Mars 17 Lov om forandring av lov om fiskerierne i Finmarken eller Vest- og Øst-Finmarkens fogderier av 13 septbr. 1830 m. v. 49
April 1 Res. om fiskerettens utøvelse i Tanavasdraget . . . 71
Mai 3 Skr. om fiskeriregler for Fosens fiskeridistrikt . . . 110
— 6 Res. om forandring i fiskerireglene for Søndre Aurdals herred 112
— 6 Res. om forandring i fiskerireglene for Østre Slidre herred 112
— 6 Res. om fredning av ærfugl i Smaalenenes amt m. v. . 113
— 30 Res. om at fiskerireglene av 1905 for Tydalens herred skal gjælde yderligere i 5 aar 169
— 30 Res. om yderligere fredning av ferskvandsfisk i Øiangen i Norderhovs prestegjeld 169
— 30 Res. om fiskeriregler for Hols herred, Hallingdal . . 170
Juni 9 Res. om forandring av jagttiden om vaaren efter tiur og aarhane i Buskeruds amt 189
Juli 7 Res. om forbud mot fangstindretninger for tiur, røi, aarfugl og hare i endel herreder i Bratsbergs amt 232
— 7 Res. om forbud mot bruk av visse fangstmaater for fugl i Akershus amt 232
— 14 Res. om forbud mot bruk av visse redskaper til fangst av tiur, røi og hare i Stavanger amt 260
— 14 Res. om forbud mot bruk av visse indretninger til fangst av storfugl i Tromsø amt samt om fredning av ærfugl i samme amt 260
— 14 Res. om forandring av jagttiden for storfugl i Tromsø amt 260

1911				Side
Juli	14	Res.	om forbud mot at fælde aarskalv av elg i Akershus amt	260
—	21	Lov	om forbud mot bruk av sprængstof til fangst av saltvandsfisk m. v.	263
—	21	Res.	om forbud mot fiske i Bandakkanalen (Lunde og Hollens herreder) i den tid, Bandak—Norsjøkanalen er uttappet	264
—	21	Res.	om nedsættelse av spile-avstanden for visse fiskeindretninger i Holmsfos i Laagen i Jarlsberg og Larviks amt	264
—	29	Res.	om fornyelse av fiskerireglerne for Tufsingdalen i Tolgens herred	312
—	29	Res.	om tillæg til fiskerireglerne for Lomsjøen med tilstøtende bækker i Lille-Elvedalens herred	312
—	29	Res.	om fredning av hjort i Ulvundeidets og Sundalens herreder	313
—	29	Res.	om fredning av hjort i en del av Kornstads, Kvernes og Bremsnes herreder	313
—	29	Res.	om fredning av aarfugl i Buksnes og Borge herreder	313
Aug.	4	Res.	om fiskeriregler for Skasen sjø i Grue og Brandvals herreder	341
—	4	Res.	om fornyelse av reglerne for fiskeri av ferskvandsfisk i Sundalens herred	341
—	15	Lov	om forandring av lov om vaartorskefiskeriet ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907	352
—	15	Res.	om forbud mot benyttelse av kastenot m. v. paa en strækning i sjøen utenfor Fjelddalselven i Vestre Molands herred	355
—	18	Lov	indeholdende forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 august 1908	362
Septbr.	2	Regler	for jagt og fangst i Skjaaks bygde-almenning	517
—	22	Res.	om fiskeriregler for Røa elv fra Fæmundsenden til riksgrænsen ved Rogen	527
—	22	Res.	om ophævelse av res. av 29 mars 1902 om fredning av en strækning ved Vikselvens utløp samt om ny bestemmelse ang. fisket sammesteds	527
—	29	Res.	om forbud mot bruk av haav og snarer av metaltraad til fangst av fugl og hare i Nedenes amt m. v.	534
Oktbr.	6	Forskrifter	vedr. ulykkesforsikring for fiskere	538
—	11	Skr.	om damptrawleres veiret eller vikepligt	549
—	16	Res.	om fiskeriregler for de i Skjerstad herred liggende elver m. v.	551
—	28	Res.	om fredning av storfugl i Finmarkens amt	560

1911			Side
Oktbr. 28	Res.	om fredning av storfugl i Hedemarkens amt . .	560
— 28	Res.	om do. - do. i Jarlsberg og Larviks amt	560
— 28	Res.	om do. - do. i Smaalenenes amt . .	560
— 30	Skr.	om at den en skolejord tilliggende ret til laksefiske tilkommer læreren som bruker og ikke herredet som eier av jorden	563
Decbr. 1	Res.	om forbud mot i en bestemt tid av aaret at benytte garn til fangst av sei i Talviks herred . .	588
— 1	Res.	om regler for bruk av kastenøter og sættegarn til fangst av sjøørret paa en strækning i Kilspollen og Kilstraumen i Voldens herred	588
— 15	Res.	om forandring i res. av 29 oktbr. 1900 om forsterket politiopsyn i Hillesøy herred	600
— 22	Res.	om fortsat gyldighet for fiskerireglerne for den del av Hardangervidden, som støter til Ullensvangs herred	606

Forbrydelser, straffe, strafanstalter.

1911			
Mars 10	Skr.	om at vergeraad ikke kan ilægge straf for usømmelig forhold i dets møter	48
April 12	Skr.	om at indsendelse av bøtebeløp til Norges Bank bør ske mindst 2 ganger aarlig	82
Juni 1	Regler	for straffangers indsættelse i de forskjellige fængsler	172
— 26	Cirk.	om forandring i reglementet for kredsfængsler m. v.	220
Juli 15	Cirk.	om at alle utgifter, som paadrages Staten ved fangers rømning, bør utredes av Delinkventfondet	263
Aug. 28	Skr.	om forstaaelsen av den militære straffelovs § 30, 2det led, med hensyn til avbrytelse av forældelsesfristen for disciplinærforseelser	514
Septbr. 28	Skr.	om en skoles pligt til at efterkomme henstillen fra paatalemyndigheten om at tildele et barn revselse	533
Oktbr. 3	Cirk.	om at aktorers og offentlig beskikkede forsvareres breve ang. offentlige straffesaker kan begjæres utbragt, hvor postombæring ellers ikke finder sted m. v.	536
Novbr. 15	Skr.	om at beslutning om fornyet indsættelse av tvangsarbeidere, som er løslatt paa prøve, fremtidig fattes av Fængselsstyrelsen	573
— 15	Skr.	om militære befalingsmænds vidnegodtgjørelse i militære straffesaker	573
Decbr. 1	Res.	om fuldbyrdelse av reststraf idømt fanger, som er løslatt paa prøve, men paany indkommer i landsfængsel, m. v.	591

1911 Side
Decbr. 8 Skr. om at indfordringen av bøter og saksomkostninger til statskassen skal ske ved den samme myndighet i militære som i civile straffesaker i de amter, hvor den nye embedsordning er gjennemført . . 596
— 15 Reglement for Fængselsstyrelsen 602
— 23 Skr. ang. avtale mellem Norge og Italien om at gi hinanden meddelelse om straffedomme, som i det ene land overgaar det andet lands undersaatter . 606

Handel, haandverk, fabrikker, bergverk.

1908
April 7 Cirk. om gjennemførelsen av den nye handelslov av 16 juli 1907 608
1910
Aug. 5 Handels- og sjøfartstraktat med Belgien 618
1911
Janr. 7 Res. om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Hønefoss 2
— 7 Res. om forskrifter for forretningsordenen for Styret for det Industrielle Retsvern 2
— 13 Res. om instruks for bergembedsmændene. 7
Febr. 6 Skr. om nødvendigheten av at løse handelsbrev ogsaa for at kunne drive privatbanker, oprettet før den nye handelslov 633
— 10 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hisø herred 32
— 17 Res. om at bevertning med mat og drikke skal være gjenstand for bevilling i Vadsø by 36
Mars 1 Skr. om at »pottemakerarbeide« i handelsl.s § 19 a omfatter »brunt lertøi« m. v. 636
— 3 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Flakstads herred 43
— 17 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hollens herred 50
— 17 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Biri herred 50
— 24 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Ullensaker herred 59
— 24 Res. om plan for sikkerhetsfond ved A/S Sydvarangers Bergverksanlæg 60
— 24 Res. om tillægsforskrifter for Styret for det Industrielle Retsvern 60
April 1 Skr. om at Arndts liktornsalve, Cuticura-saape og -salve er gjenstand for apotekeres enehandel 76

1911 Side
April 10 Telegr. om at handelslovens § 10, 1ste led, er anvendelig paa et dødsbos lovmedholdige smaasalg av vin 82
Mai 1 Dekl. med Luxemburg om gjensidig beskyttelse av varemerker 107
— 6 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Liers herred 111
— 6 Res. om lukningstid for utsalgssteder i Torsnes herred 112
— 8 Skr. om avslag paa ansøkning om mortifikationsbevilling for forkommet mutingsbrev m. v. 114
— 11 Skr. om hvilken sykekasse, bøter ilagt i henhold til arbeidsreglementet for fabrikker, skal tilfalde . . 115
— 22 Skr. om i hvilken utstrækning firmaregisterførere skal gi utskrift av anmeldelsers bilag 163
— 27 Rundskr. om bekjendtgjørelse av uansvarlig selskaps ophør m. v. 166
— 29 Skr. om hvilke oplysninger en anmeldelse i henhold til aktielovens § 103 skal indeholde 167
— 30 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Merakers herred 167
— 30 Res. om vedtægt ang. salg. av tobak til barn i Borre herred 167
— 30 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Tinns herred 168
— 30 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Molde 168
Juni 7 Skr. om at bevilling for erhverv som guldsmed utenfor kjøpstæderne ikke behøver at skrives paa stemplet papir 175
— 9 Lov om forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove av 23 decbr. 1899, 12 juni 1906 og 30 juni 1908 175
— 9 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Lærdals herred 188
— 9 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Torskens herred 188
— 16 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Træna herred 198
— 17 Skr. om betingelserne for at en kjøbmand kan sælge saaper. 203
— 19 Skr. om at aktieselskap uten handelsbrev ikke kan erhverve næringsbrev paa haandverk, selv om det holder driftsbestyrer med haandverksborgerskap . 203
— 20 Instruks om indfordring av børsavgift 203
— 26 Telegr. om at en omførselshandler kan ha flere utsalgssteder paa samme plads 220

1911				Side
Juli	7	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Elverums herred	231
—	7	Res.	om vedtægt ang. fælles lukningstid for utsalgssteder paa Torp, Torpeberget og Moum i Borge herred	232
—	7	Res.	ang. omfanget av de stedlige fabriktilsyns myndighet m. v.	233
—	12	Skr.	om, hvorvidt børsavgifter er prioritert i konkursboer	257
—	14	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Tufts sogn i Ytre Sandsværs herred	260
—	21	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Tromsø	264
—	29	Lov	om forandringer i og tillæg til lov av 10 septbr. 1909 om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. med tillægslov av 25 juli 1910	311
Aug.	25	Res.	om forskrifter ang. sammensætningen av og forretningsordenen ved anden avdeling i Styret for det Industrielle Retsvern	511
Septbr.	8	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Dals sogn i Tinns herred	520
—	8	Res.	om plan for et sikkerhetsfond ved Porsa Kobbergrubers Verk i Kvalsunds herred	521
—	22	Skr.	om, at haandverkere paa landet ikke indgaar under bestemmelserne i § 13 i handelsloven av 16 juli 1907	529
Oktbr.	6	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn m. v. i Høvaags herred	537
—	16	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Voldens herred	551
—	16	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Tønsberg.	551
—	16	Res.	om inddeling i fareklasser av de bedrifter, som indgaar under lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslov av 9 juni 1911	551
Novbr.	4	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Eidsbergs herred	565
—	10	Res.	om anvendelse av haandverkslovgivningen for kjøpstæderne i ladestedet Sandnes	569
—	17	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Vanse herred	574
Decbr.	1	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hillesøy herred	587
—	1	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder paa Selbak og Kjølberg grund i Borge herred	588

1911 Side
Decbr. 22 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Stange herred 605
— 22 Res. om vedtægt ang. fælles lukningstid for utsalgssteder i Hitterens herred 606

Jurisdiktions- og grænseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

1910
Febr. 11 Skr. om deling av Namsos jordmordistrikt 615
Septbr. 3 Skr. om do. » Askøens do. 631
— 7 Skr. om do. » Hindø do. 631
— 19 Skr. om do. » Hemnes do. (i Nordland) 632
— 21 Skr. om do. » Nesset do. 632
1911
Mars 2 Skr. om do. » Tjøtta do. 43
— 10 Res. om at Sandstrandens brand- og bygningskommune herefter skal benævnes »Krogstadelvens brand- og bygningskommune« 46
— 17 Res. om bibehold av den tidligere tillatte fattigkredsinddeling av Opdals herred 53
— 29 Skr. om henlæggelse av endel gaarder i Skjærstads herred fra Valnesfjordens til Tverlands jordmordistrikt 65
— 30 Skr. om utskillen av et nyt distrikt, Bjørneroen, fra Brandbu jordmordistrikt 66
— 30 Skr. om omregulering av Fuse og Nordre Strandviks jordmordistrikter 66
April 20 Res. om deling av Søndre Dalenes og Nordre Dalenes provstier 88
— 28 Res. om Hougsetbygdens henlæggelse fra Velfjordens til Viks lensmandsdistrikt 103
Mai 6 Res. om at Nordfjord sorenskriveri med hensyn til uttrækning av domsmænd til meddomsret skal utgjøre 2 lodtrækningsdistrikter 114
— 16 Res. om oprettelse av Dale annekssogn i Bruviks prestegjeld 122
— 16 Res. om deling av Haa jordmordistrikt 163
Juni 10 Res. om utskillen av Lindaasnesets jordmordistrikt fra Lindaas og Austrheims distrikter 193
— 16 Res. om forandring i grænserne for Vallø brandkommune 199
— 16 Res. om Kjelviks annekssogns overgang til eget prestegjeld 199
— 16 Res. om deling av Tune tinglag m. v. 200

1911				Side
Juli	7	Res.	om at delingen av Ringebu herred, forsaavidt fattigvæsenet angaar, fortsættes til utgangen av 1912	233
—	14	Res.	om at Balleshol sogn i Nes herred i Hamar stift blir at benævne Stavsjø sogn	261
—	14	Res.	om henlæggelse av endel gaarder fra Laanke herred og sogn til Malviks herred m. v.	262
Aug.	18	Lov	om utvidelse av kjøpstaden Sarpsborgs grænser	360
—	21	Skr.	om utskillelse av et nyt distrikt, Mefjord, fra Bergs jordmordistrikt i Tromsø amt	508
Oktbr.	6	Res.	om at en del av Evenes herred og sogn i Ofotens prestegjeld skal overgaa til Trondenes herred m. v.	538
—	16	Res.	om forandring av det geistlige og civile inddelingsnavn »Indre Holmedal« til »Gaular«	554
—	16	Res.	om forandring av det geistlige og civile inddelingsnavn »Hustad« til »Sandvollan«	554
—	16	Res.	om henlæggelse av et par gaarder fra Høilands herred m. v. til Hetlands herred m. v.	554
—	28	Res.	om at Selje tinglag skal utgjøre én maanedstingskreds og Daviken og Vaagsø tinglag tilsammen én kreds	562
—	30	Skr.	om deling av Loppen—Øksfjord jordmordistrikt	564
Decbr.	1	Res.	om forandring av de geistlige og civile inddelingsnavne »Sveen« og »Vikør« til henholdsvis »Sveio« og »Kvam« samt av sognenavnet »Øistesø« til »Øystese«	590
—	8	Res.	om at endel eiendomme i Gransherreds herred og prestegjeld i kirke- og skolevæsenets anliggender skal henhøre under distriktet Jondalen.	596
—	15	Res.	om overførelse av endel eiendomme fra Aas herred m. v. til Frogns herred m. v. og av endel eiendomme fra Frogn til Aas	600
—	20	Skr.	om deling av Eidsvold vestre jordmordistrikt	604
—	28	Skr.	om omregulering av Nes herreds 4 jordmordistrikter	607

Kirker og kirkegaarder.

1911				
Janr.	13	Res.	om indvielse av Pipervikskirken i Kristiania	7
—	19	Skr.	om forstaaelsen av res. av 24 oktbr. 1906, post II om kirkernes benyttelse	14
Febr.	10	Res.	om oprettelse av et særskilt kirketilsyn for Aulestads kapel, Vestre Gausdals prestegjeld	33
—	17	Res.	om paalæg til sognepresten i Lindaas prestegjeld om at jordfæste lik i hjælpekirkegaarden paa Lervig i Austrheims sogn	36

1911 Side
Febr. 25 Res. om paalæg til sognepresten i Sveens om at jordfæste lik i Framnæs hjælpekirkegaard i Vikebygds sogn 41
Mars 10 Res. om opførelse av Hæstad kapel i Herøy prestegjeld 47
— 10 Res. om paalæg til sognepresten i Balsfjord om at jordfæste lik paa Vatsmo hjælpekirkegaard 47
April 1 Res. om do. - en kirke for Diakonisseanstalten i Kristiania 73
Juli 14 Res om do. - en kirke i bydelen Nordlandet i i Kristiansund m. v. 261
— 29 Res. om paalæg til sognepresten i Ofoten prestegjeld om at fremmøte paa Tjelle hjælpekirkegaard for at forrette jordfæstelse 314
Aug. 4 Res. om opførelse av Mogreina kapel i Ullensakers prestegjeld m. v. 342
— 4 Res. om indvielse av Sollihøgda kapel i Hole prestegjeld m. v. 342
— 15 Res. om paalæg til sognepresten i Ytterøens prestegjeld om at fremmøte paa Fines hjælpekirkegaard i Verrans annekssogn for at jordfæste der nedsatte lik 356
Septbr. 1 Res. om avholdelse av gudstjeneste m. v. for Gretvikens sogn i Aasnes prestegjeld under restaureringen av Aasnes Finskog annekskirke 515
Oktbr. 28 Res. om paalæg til sognepresten i Herø prestegjeld i Bergen stift om at fremmøte paa hjælpekirkegaarden paa Rindø for at jordfæste der nedsatte lik 561
Novbr. 22 Res. om paalæg til sognepresten i Rødøy prestegjeld i Tromsø stift om at fremmøte paa hjælpekirkegaarden i Tjongfjorden for at jordfæste der nedsatte lik 583
Decbr. 1 Res. om oprettelse av særskilt kirketilsyn for Skjebergdalens kapel i Skjeberg sogn og prestegjeld . . 590
— 22 Res. om tillæg til res. av 24 oktbr. 1906 om kirkernes benyttelse utenfor de regelmæssige gudstjenester m. v. 605

Kjøpstæder og ladesteder.

1911
Janr. 7 Res. om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Hønefoss 2
Febr. 17 Res. om at bevertning med mat og drikke skal være gjenstand for bevilling i Vadsø by 36

1911 Side
Mai 4 Skr. om lovmæssigheten av at iligne en bys skatydere tillægsskat efter en forhøiet skatteprocent som følge av omgjøring av byens ligning . . . 111
Juni 29 Lov om utvidelse av kjøpstaden Tromsøs havnedistrikt 224
Juli 21 Res. om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Tromsø 264
Aug. 4 Res. om forbud mot pigtraads anvendelse til gjærde i Hønefoss 341
— 18 Lov om utvidelse av kjøpstaden Sarpsborgs grænser . 360
— 18 Skattelov for byene 440
Oktbr. 16 Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Tønsberg . 551
Novbr. 10 Res. om anvendelse av haandverkslovgivningen for kjøpstæderne i ladestedet Sandnes 569
— 10 Res. om tillæg til vedtægten ang. pigtraads anvendelse til gjærde i Kristiansund 569
Decbr. 8 Res. om vedtægter for Bergens folkeregister. . . . 594
— 22 Res. om tvungen benyttelse av havnelods i Hammerfest 606

Kommune- og valgvæsen.

1911
Janr. 30 Skr. om at en aastedsforlikskommissær kan undslaa sig for at være medlem av fattigstyret 23
Mai 1 Skr. om at alene formændene, men ikke deres varamænd, kan fordre sig fritat for ombudet som medlem av kredssykekassens styre 110
— 26 Skr. om bedømmelse av forfald m. v. ved valg paa forlikskommissær 165
Juni 9 Skr. om lovligheten av sognestyrets beslutning uten herredsordførerens medvirken 193
— 14 Skr. om at tidspunktet for avslutningen av forlikskommissærvalg ogsaa bør kundgjøres 194
— 14 Skr. om fremgangsmaaten ved valg av varamænd for formandskapets medlemmer 194
— 28 Skr. om tilkaldelse av varamænd til bystyret . . . 222
Juli 1 Skr. om tilkaldelse av varamænd til herredsstyremøte 229
Aug. 8 Skr. om gyldigheten av et valg paa forlikskommissær med varamand 344
— 15 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 52 a 346
Septbr. 11 Rundskr. om beregningen av kommunale erstatninger til til geistlige tjenestemænd for 1911 522
Oktbr. 17 Skr. om hvorvidt magistraten skal delta i voteringen over et utsættelsesforslag, som fremsættes i et

1911 Side

kombinert møte av magistrat og formandskap til utdeling av en brændevinsrettighet 650

Oktbr. 23 Skr. om hvorledes en partigruppes repræsentantpladser i kommunestyret, som er utkaaret ved forholdsvalg, skal utfyldes, naar gruppens repræsentanter og varamænd paa grund av forfald eller avgang ikke strækker til til besættelse av pladsene . . 650

Novbr. 22 Skr. om fremgangsmaaten ved valg paa forlikskommissær og aastedsforlikskommissær 651

Decbr. 11 Skr. om at herredsstyret pligter at godtgjøre en lensmand for det arbeide med det kommunale mandtals istandbringelse, som utføres av hans kontorpersonale 651

— 11 Skr. om at en lensmand efter sportellovens §§ 75 og 142 ikke er berettiget til at beregne sig godtgjørelse pr. ark for de utskrifter av det kommunale mandtal, han som mandtalsfører pligter at ta . . 652

Kongen og kongehuset.

1911

Mai 30 Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til Danmark og Stavanger 172

Juli 25 Res. om rikets bestyrelse under Kongens forest. fravær fra hovedstaden 268

Aug. 18 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 13 357

Oktbr. 16 Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til Danmark 555

Novbr. 22 Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til England 584

Landvæsen.

1911

Janr. 13 Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Gjesdals herred 6

Febr. 4 Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Hornindals herred 24

April 7 Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Rindalens herred 79

— 7 Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Hobøls herred 79

1911			Side
April	7	Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Eidsvolds herred	79
Juni	9	Res. om ophævelse av forbudet mot pigtraads anvendelse til gjærde i Enebaks herred	189
—	9	Res. om optagning av omstreifende hund i Merakers herred	189
—	9	Res. om avgivelse av beretning om utsigtene for aarsveksten og høstens tilstrækkelighet	190
—	16	Plakat om forbud mot transport av stikkelsbærplanter fra Bergens by og Søndre Bergenhus amt	198
Juli	21	Res. om optagelse av omstreifende hund i Norderhovs herred	265
Aug.	15	Lov indeholdende forandring i lov av 9 mai 1896 om indskrænkning i adgang til at slippe hingster, tyrer, gjetebukker og springvædre paa beite	352
—	18	Lov om forandring i lov av 24 april 1908 om yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 angaaende lappene i kongerikerne Norge og Sverige	378
—	18	Skattelov for landet	379
Septbr.	1	Res. om optagelse av omstreifende hund i Lunners herred	515
—	1	Res. om fornyet ikrafttræden av res. av 19/8 1897 om kontrolfrihet i Kristiania for kjøt, som er undersøkt og stemplet i Stavanger	515
—	2	Regler for jagt og fangst i Skjaaks bygde-almenning	517
—	18	Skr. om at herredsvalgte takstmænd er uberettiget til mot vedk. eiers protest at befare faste eiendomme for at værdsætte samme	525
—	21	Bruksregler for Lærdals statsalmenning	526
—	22	Res. om pigtraads anvendelse til gjærde i Kvalsunds herred	526
—	22	Res. om plan og overslag for opførelse av et veterinært seruminstitut	529
—	29	Res. om tillæg til bestemmelserne for avskedigelse av landbruksfunktionærer i amtenes tjeneste m. fl.	535
Oktbr.	16	Res. om pigtraads anvendelse til gjærde i Frogns herred	551
—	16	Res. om optagelse av omstreifende hund i Alstahougs herred	552
—	28	Res. om optagelse av omstreifende hund i Hedalens herred	559
Novbr.	2	Forandring i bruksreglerne for Jevnakers bygdealmenning	564
—	2	Forandring i bruksreglerne for Tingelstads bygdealmenning	564
—	4	Res. om approbation paa love for »Eidets hestekasse«	566
-	15	Forandring i bruksreglerne for Eina bygdealmenning	573

1911 Side
Novbr. 22 Res. om love for »Follo (gjensidige) husdyrforsikringsselskap« 583
Decbr. 1 Res. om love for Valdres hest- og kvægforsikringsforening 591
— 2 Forandring i bruksreglerne for Brandbu almenning . . 592

Lotterier.

1911
Oktbr. 13 Skr. om, at amtmandens approbation utkræves paa en av politiet meddelt tilladelse til salg av lodder for et lotteri, som avholdes i et andet amt . . 550

Love og grundlovsbestemmelser m. v.

1911
Febr. 25 Grundlovsbestemmelse ang. forandring i grundlovens § 86 og § 88 39
Mars 10 Lov ang. sirup, der anvendes til tilvirkning av drops. 45
— 17 Lov om forandring av lov om fiskerierne i Finmarken eller Vest- og Øst-Finmarkens fogderier av 13 septbr. 1830 m. v. 49
— 24 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens §§ 28, 30 og 75 f. og g. 57
— 24 Lov indeh. tillæg til lov av 6 aug. 1897 om betaling for offentlige forretninger 58
April 1 Lov om forandr. i sykeforsikringsloven av 1909 . . 68
Juni 9 Lov indeh. forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove av 23 decbr. 1899, 12 juni 1906 og 30 juni 1908 175
— 29 Lov om kvinder som verger m. v. 223
— 29 Lov om utvidelse av kjøpstaden Tromsøs havnedistrikt 224
Juli 14 Lov om forandringer i lov av 7 april 1906 om adgang til at føre fartøi og bli styrmand samt om navigationseksamener m. v. 257
— 21 Lov om forbud mot bruk av sprængstof til fangst av saltvandsfisk m. v. 263
— 29 Lov om forsikringsselskaper 269
— 29 Lov om forandringer i og tillæg til lov av 10 september 1909 om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. med tillægslov av 25 juli 1910 311
Aug. 4 Lov om vasdragsreguleringer i industrielt øiemed . . 314
— 15 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 31 346
— 15 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 52 a 346

1911			Side
Aug.	15	Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 110	346
—	15	Lov om konfirmantforberedelse og konfirmation	346
—	15	Lov indeholdende tillæg til § 6 i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902	348
—	15	Lov om tvungen avstaaelse av vandfald i visse øiemed til kommuner	348
—	15	Lov om forandring av lov om vaartorskefiskeriet ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907	352
—	15	Lov om forlænget gyldighet av lov av 12 juni 1906 om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser med tillægslov av 25 juli 1908	352
—	15	Lov indeholdende forandring i lov av 9 mai 1896 om indskrænkning i adgang til at slippe hingster, tyrer, gjetebukker og springvædre paa beite	352
—	15	Lov indeholdende tillæg til lov om postvæsenet av 12 mai 1888 med tillægslove av 9 juni 1903 og 23 juli 1909	352
—	15	Lov om kystlodser og kjendtmænd	353
—	18	Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 13	357
—	18	Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 22	358
—	18	Lov om forandring i lov om det kongelige Frederiks universitet av 9 oktober 1905	358
—	18	Lov om forandring i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896	359
—	18	Lov om utvidelse av kjøpstaden Sarpsborgs grænser	360
—	18	Lov indeholdende forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 august 1908	362
—	18	Lov om ulykkesforsikring for sjømænd	365
—	18	Lov om forandring i lov av 24 april 1908 om yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 angaaende lappene i kongerikerne Norge og Sverige	378
—	18	Lov indeholdende tillæg til § 28 i lov om vasdragenes benyttelse av 1 juli 1887	379
—	18	Skattelov for landet	379
—	18	Skattelov for byene	440
—	18	Lov indeholdende forandring i lov om armeens utrederkvarterer av 6 juni 1891	494

Maal og vegt.

1911			
Mai	16	Res. om tillæg til justerreglementet	120

1911 Side

Medicinal- og sundhetsvæsen.

1903

Decbr. 3 International sundhetskonvention, tiltraadt av Norge $^{6}/_{5}$ 11 608

1910

Febr. 11 Skr. om deling av Namsos jordmordistrikt 615

Septbr. 3 Skr. om do. - Askøens do. 631

— 7 Skr. om do. - Hindø do. 631

— 19 Skr. om do. - Hemnes do. (i Nordland) 632

— 21 Skr. om do. - Nesset do. 632

1911

Janr. 13 Res. om nye sundhetsforskrifter for Fredrikshald . . 5

— 13 Res. om tillæg til sundhetsforskrifterne for Halsø og Hartmarks herreder 5

— 13 Res. om sundhetsforskrifter for Soknedalens herred m. v. 5

— 13 Res. om meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Rollags og Opdals herreder 6

— 20 Res. om forskrifter til forebyggelse av smitsomme sygdommes utbredelse i Breims herred 15

— 20 Res. om sundhetsforskrifter for Hølands herred . . . 15

— 21 Skr. om anvisning av en distriktslæges regninger for undersøkelse av en formodet sindssyk 15

— 27 Plakat indeholdende bestemmelser om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v. 16

— 27 Res. om sundhetsforskrifter for Nes herred, Akershus amt 19

— 27 Res. om indførelse av kommunal kjøtkontrol i Holmestrand 20

— 28 Rundskr. om apotekeres bokførsel 22

— 31 Rundskr. om apotekeres avgifter til statskassen . . . 23

Febr. 4 Res. om avgift for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen m. v. i Skien 25

— 10 Res. om nye sundhetsforskrifter m. v. for Balestrands herred 32

— 10 Res. om forandring i sundhetsforskriftene for Tønsberg 33

— 17 Res. om nye sundhetsforskrifter m. v. for Strindens herred m. v. 35

— 17 Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Lyngdals herred 36

— 17 Res. om oprettelse av nyt distriktslæge-embede i Lierne herred m. v. 36

— 17 Res. om tilfølgetagelse av budget for det civile veterinærvæsen (bl. a. oprettelse av 7 amtsdyrlæge-bestillinger). 37

— 25 Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Nannestads herred 40

1911				Side
Febr.	25	Res.	om oprettelse av et apotek i Stavanger . . .	41
—	25	Res.	om instruks for assistentlægen ved Hedemarkens amts sindssyke-asyl	41
—	25	Res.	om oprettelse av et apotek ved Aamots jernbanestation	41
Mars	2	Skr.	om deling av Tjøtta jordmordistrikt	43
—	3	Res.	om meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Osens herred	43
—	10	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Evangers herred	46
—	10	Rundskr.	om forbud mot handel med endel lægemidler	48
—	17	Res.	om anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning i Nore herred	50
—	17	Res.	om anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning i Aaserals herred	50
—	17	Res.	om anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning i Vevrings herred	51
—	17	Res.	om anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning i Øvre Sandsværs herred	51
—	17	Res.	om anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning i i Kongsberg	51
—	17	Res.	om nye almindelige sundhetsvedtægter for Eina herred	51
—	17	Res.	om forskrifter til forebyggelse av smitsomme sygdommes utbredelse i Jølsters herred	51
—	17	Res.	om at distriktslæge uten fast distrikt i Finmarkens amt i tilfælde skal fungere som ordfører i Kjelviks helseraad	53
—	17	Res.	om at en anden læge end embedslægen kan være helseraadets ordfører i Gimsøy herreds helseraad	53
—	17	Res.	om bevilgning til Rikshospitalet	54
—	24	Res.	om et filialapotek i Askvold	60
—	29	Skr.	om henlæggelse av en del gaarder i Skjærstad herred fra Valnesfjordens til Tverlands jordmordistrikt	65
—	30	Skr.	om utskillen av et nyt distrikt, Bjørneroen, fra Brandbu jordmordistrikt	66
—	30	Skr.	om omregulering av Fuse og Nordre Strandviks jordmordistrikter	66
April	1	Lov	om forandring i sykeforsikringsloven av 18 september 1909	68
—	1	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Nannestads herred	71
—	1	Res.	om oprettelse av et apotek paa Saaheim i Tinns herred	74
—	2	Skr.	om naar lik kan kræves synet av læge . . .	76

1911				Side
April	3	Skr.	om at Arndts liktornesalve, Cuticura-saape og -salve er gjenstand for apotekeres enehandel	76
—	7	Res.	om anvendelse av pleiebarntilsynsloven i Aa herred	79
—	20	Plakat	om forsigtighetsregler ved forhandling av rotteutryddelsespræparaterne »Ratin« og »Liverpool Virus«	87
—	26	Skr.	om at barn, indsat i pensionatskole, ikke kan betragtes som pleiebarn	90
—	28	Plakat	om forandring i og tillæg til plakaterne av $^{16}/_{7}$ 1907 og $^{27}/_{11}$ 1908 om indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande	90
—	28	Res.	om kredssykekassernes medlemmers indordning i risikoklasser	92
—	28	Skr.	om normaltarif for kredssykekasserne	105
Mai	1	Skr.	om at kun formandskapsmedlemmer og ikke disses varamænd kan kræve sig fritat for hvervet som medlemmer av en kredssykekasses styre . . .	110
—	6	Res.	om tillæg for sundhetsforskriftene for Kristiania .	112
—	6	Res.	om forskrifter til forebyggelse av smitsomme sygdommes utbredelse i Førde og Naustdals herreder	112
—	6	Res.	om oprettelse av et apotek i Skudeneshavn . .	114
—	11	Skr.	om hvilke av helseraadets forskrifter skal »paa behørig maate kundgjøres i vedk. by eller distrikt« (sundhetslovens § 26)	115
—	16	Res.	om meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Frons herred	120
—	16	Res.	om oprettelse av et apotek ved Spydebergs jernbanestation	160
—	16	Res.	om oprettelse av et filialapotek ved Askims jernbanestation	160
—	16	Res.	om oprettelse av et kommunalt sindssyke-asyl paa Prestesæter i Vestre Totens herred	160
—	16	Res.	om deling av Haa jordmordistrikt	163
—	30	Res.	om sundhetsforskrifter for Stavanger	168
—	30	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Fredriksvern	168
—	30	Res.	om do - do - Lillestrøms bygningskommune	169
—	30	Telegr.	om hvilke erklæringer skal indhentes før en persons indlæggelse paa asyl	172
Juni	9	Res.	om meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Stenkjær	188
—	9	Rundskr.	om bruken av benzolholdige tjærepræparater m. v.	192
—	10	Skr.	om utskillen av Lindaasnesets jordmordistrikt fra Lindaas og Austrheims distrikter	193
—	17	Skr.	om betingelsen for at en kjøbmand kan sælge saaper	203

1911			Side
Juni	20	Rundskr. i anledning av den akute poliomyelit	204
—	29	Kundgj. om avgift til statskassen av apotekenes omsætning	224
—	29	Res. om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i Rødøy herred	225
—	29	Res. om sundhetsforskrifter for Skjaaks herred	226
Juli	3	Skr. om honorering av farlighetserklæringer	230
—	5	Skr. om at § 3, 2den passus, i bestemmelserne for Rikshospitalet utgaar	231
—	14	Res. om forandring i sundhetsforskriftene for Nesoddens herred	259
—	14	Res. om anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning i Tranøy herred	259
—	14	Res. om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i Akers herred	259
—	24	Skr. om at poliomyelit kommer ind under sundhetslovens § 15	268
Aug.	4	Plakat indeholdende regler for indførsel og undersøkelse av opdelt kjøt	330
—	4	Plakat indeholdende regler for indførsel og kontrol av ferskt kjøt (slagtekjøt)	334
—	12	Skr. ang. forstaaelsen av § 16,2 i sykeforsikringsloven av 18 septbr. 1909	345
—	14	Skr. om arbeidsgiverandelens beregning, hvor postfunktionærer foruten sin løn av postvæsenet ogsaa har andre indtægter (sykeforsikringslovens § 31,5)	345
—	21	Skr. om utskillen av et nyt distrikt, Mefjord, fra Bergs jordmordistrikt i Tromsø amt	508
—	21	Skr. om, at »W. Stones oljer« maa betragtes som et arkanum	508
—	25	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning i Viktens herred	510
—	25	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Modums herred	510
Septbr.	1	Res. om sundhetsforskrifter for Trænens herred og om anmeldelsespligt, naar tuberkuløse syke forandrer bopæl	514
—	1	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning i Nordre Frons herred	515
—	1	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Vestby herred	515
—	7	Rundskr. ang. distriktslægers visitationspligt med hensyn til de inden deres distrikt beliggende apotek	519
—	9	Rundskr. om foranstaltninger med hensyn til skolebarn i anledning av poliomyelit-epidemien	521
—	22	Res. om forandring i sundhetsforskriftene for Molde	526
—	22	Res. om nye sundhetsforskrifter for Vaalers herred i Smaalenene amt og om anmeldelsespligt, naar tuberkuløse syke forandrer bopæl	526

1911			Side
Septbr.	22	Res. om nye sundhetsforskrifter for Moss herred	526
—	22	Res. om forandring i kjøtkontrolreglementet for Hønefoss	527
—	22	Res. om plan og overslag for opførelse av et veterinært seruminstitut	529
—	23	Skr. om utredelse av utgiftene ved en lensmands reiser for at ta vare paa sindssyke personer	529
—	26	Skr. om gurglemidler til poliomyelitpatienter	530
—	27	Rundskr. om forholdsregler med hensyn til trængende personer, som lider av smitsom sygdom	530
—	29	Res. om tillæg til bestemmelserne for ansættelse og avskedigelse av amtdyrlæger m. fl.	535
—	29	Skr. om skoleværelsers anvendelse til avholdelse av møter m. m.	535
Oktbr.	5	Skr. om utredelse av utgiftene ved en lensmands reiser for at indhente oplysninger vedk. og ta i forvaring en befrygtet farlig sindsyk	536
—	6	Res. om ordningen av anmeldelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl i Vega herred	537
—	6	Res. om ordningen av anmeldelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl i Øre herred	537
—	6	Res. om ordningen av anmeldelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl i Jondals herred	537
—	6	Res. om alm. sundhetsforskrifter for Setskogens herred	537
—	6	Res. om alm. sundhetsforskrifter samt om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i Ringsakers herred	537
—	6	Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Eidsbergs herred	538
—	9	Skr. om salærberegning for undersøkelse og avgivelse av erklæring om, hvorvidt en paa et kommunalt sindsykeasyl til observation indlagt person var syndsyk og farlig for den offentlige sikkerhet	549
—	16	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Kristiania	551
—	16	Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til at utfærdige bestemmelser om utførelsen av eftersynet av apotek m. v.	554
—	18	Plakat indeholdende forandring i plakat av 16 juli 1907 ang. indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande	557
—	28	Res. om tillæg til sundhetsforskrifterne for Aalesund	559
—	28	Res. om ordningen av anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning i Ullensakers herred	559
—	28	Res. om ordningen av anmeldelsespligten ved tuberkuløses flytning i Raulands herred	559
—	28	Res. om at filialapoteket paa Værdalsøren skal overgaa til selvstændig apotek	562

1911			Side
Oktbr.	30	Skr. om deling av Loppen-Øksfjord jordmordistrikt	564
Novbr.	4	Res. om nye alm. sundhetsforskrifter for Aure herred m. v.	565
—	4	Res. om at en anden læge end embedslægen kan forrette som helseraadsordfører i Buvikens herred	566
—	4	Rundskr. om ændringer i og tillæg til plakat av $^{29}/_{8}$ 1908 ang. handel med gifter og apotekvarer	566
—	10	Plakat indeholdende forandring i plakat av 16 juli 1907 ang. indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande	568
—	17	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Nesoddens herred	574
—	22	Res. om nye alm. sundhetsforskrifter for Vikørs herred	582
—	22	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Kristiansund	582
—	22	Res. om, at en anden læge en embedslægen kan forrette som helseraadsordfører i Ankenes herred	583
—	23	Rundskr. ang. skarpere kontrol med overholdelsen av bestemmelserne om renhold i skolerne m. v.	584
Decbr.	1	Plakat indeholdende forandring i plakat av 16 juli 1907 ang. indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande	585
—	1	Res. om sundhetsforskrifter for Askims herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	587
—	1	Res. om sundhetsforskrifter for Eidsberg herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	587
—	1	Res. om ordningen av meddelelsespligten, naar tuberkuløse syke forandrer bopæl i Hustad m. fl. herreder i Nordre Trondhjems amt	588
—	1	Res. om oprettelse av et apotek ved Lysaker jernbanestation	591
—	1	Res. om at filialapoteket ved Jesseim jernbanestation skal overgaa til selvstændig apotek	591
—	1	Res. om utvidelse av det kommunale sindsykeasyl paa Dikemark i Asker herred m. v.	591
—	5	Rundskr. ang. advarsel mot salg av preserverte eggeblommer	592
—	6	Skr. om tillæg til instruksen for stadsfysikus i Stavanger	593
—	7	Skr. om en husfars pligt til at anmelde utbredelse av ondartet sygdom i hans kreds til helseraadet eller en nærmere boende læge m. v.	593
—	8	Res. om nye alm. sundhetsforskrifter for Meldalens herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	594
—	15	Res. om oprettelse av et kommunalt sindssykeasyl i Glemminge herred	601

1911 Side
Decbr. 15 Res. om bemyndigelse for Finansdepartementet til at tilstaa toldfri indførsel av kemisk rent surstof til medicinsk bruk 602
— 20 Skr. om deling av Eidsvold vestre jordmordistrikt . . 604
— 28 Skr. om omregulering av Nes herreds 4 jordmordistrikter 607

Militærvæsen, vernepligt.

1911
Janr. 7 Res. om krigstelegraf-reglement 3
Febr. 4 Res. om at politiet skal tiltræde indrulleringskommissionerne i Kristiania med flere byer 27
— 4 Medd. om at bestemmelse om indkaldelse av mandskaper, der har forsømt sin vernepligt, til ny rekrutskole skal træffes av generalkrigskommissæren 28
— 17 Res. om ændringer i fundasen for Kavalerioffícerernes Understøttelsesforening 37
— 23 Skr. at Paraguay har sluttet sig til Genf-konventionen av 1906 38
— 23 Skr. om vernpligtig befals deltagelse i vaabenøvelserne 39
Mars 10 Res. om at »1ste Akershusske Infanteri-brigades Understøttelsesforening« forandres til »1ste Brigades Infanteri-officerers Understøttelses-forening« . . . 48
April 7 Res. om endel sersjanters adgang til indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd 80
— 10 Skr. om hvorvidt mandskaper og ulønnede korporaler kan avgjøre en kortere tids resttjeneste ved Garnisonskompani i Kristiania 82
— 10 Skr. om at 7de aars tjenestepligt ikke kan avgjøres før tiden 82
— 20 Res. om bevilgning til hæren (bl. a. ny sanitetskapteinsstilling) 89
— 20 Res. om beregning av mandskapenes reisegodtgjørelse ved hærens utskrevne avdelinger 90
Mai 16 Res. om forandring i disciplinærreglementet. 121
— 16 Res. om forandringer i »Plan for Marinens Sanitet« m. v. 161
— 19 Skr. om godtgjørelse for personel av underklasserne, der fungerer som domsmænd. 163
Juni 24 Res. om regulativ for tillæg for Marinens tjenestemænd under tjeneste i fred 212
Juli 14 Res. om fastsættelse av hesteholdsgodtgjørelsen 1 juli 1911 til 30 juni 1912 262
Aug. 7 Skr. om avholdelse av foredrag for soldaterne under vaabenøvelserne 343
— 15 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 31 346

1911 Side

Aug. 18 Lov indeholdende forandringer i lov om armeens utrederkvarterer av 6 juni 1891 494
— 28 Skr. om forstaaelsen av den militære straffelovs § 30, 2det led, med hensyn til avbrytelse av forældelsesfristen for disciplinærforseelser 514
Septbr. 1 Res. om plan for Norges Geografiske Opmaaling . . 516
— 12 Res. om, at der skal være én kredsforstander for hvert herred og hver by-kommune, hvorav en indrulleringskreds maatte bestaa 524
Oktbr. 9 Forandringer og tilføielser i »Regulativ for Sjøkrigsskolen« 549
— 16 Res. om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til — i tilfælde — at gi fornøden dispensation fra betingelserne for optagelse av intendanturkonstabler 555
Novbr. 8 Skr. om at Salvador har sluttet sig til Genfkonventionen av 1906 568
— 15 Skr. om militære befalingsmænds vidnegodtgjørelse i militære straffesaker 573
— 18 Forandringer i »Regulativ for Sjøkrigsskolen« 576
Decbr. 1 Res. om tilføielse til reglerne om anciennitet og kommandoret for hærens og flaatens officerer . . . 592
— 8 Skr. om at indfordringen av bøter og saksomkostninger til statskassen skal ske ved samme myndighet i militære som i civile straffesaker i de amter, hvor den nye embedsordning er gjennemført 596
— 16 Skr. om at Honduras har ratificert Genfkonventionen av 1906 603

Pant.

1911

Janr. 23 Skr. om i hvilken utstrækning en sorenskriver pligter at paaføre et auktionsskjøte hjemmelsanmerkning 16
Mars 17 Res. om avholdelse av ekstrating til tinglæsning av dokumenter for Gjøvik 53
Aug. 23 Skr. om gebyrberegning for tinglæsning av 2 paategninger paa et skiftebrev om prioritetsavstaaelse . 509
Oktbr. 3 Skr. om gebyrberegning for tinglæsning av en egtepakt, hvori manden gir hustruen pant i sine faste eiendomme for et beløp, der er utsondret som hendes særeie 536
Decbr. 6 Skr. i anl. av en ansøkning om bevilling til mortifikation av en den 1 februar 1877 tinglæst pantobligation 593
— 14 Skr. til endel politimestre om forholdsregler ved meddelelse av bevilling til pantelaanervirksomhet . . 598

Pensionsvæsen, pensions- og enkekasser.

1911				Side
Febr.	17	Res.	om ændringer i fundasen for Kavalleriofficerernes Understøttelsesforening	37
Mars.	10.	Res.	om at 1ste Akershusske Infanteri-brigades Understøttelsesforening forandres til »1ste Brigades Infanteriofficerers Understøttelses-forening«	48
—	24	Res.	om karensforsikring i Kristiania almindelige gjensidige forsørgelsesanstalt	61
April	1	Res.	om at Enkekassen kan overta livsforsikringer paa egen risiko paa indtil 25 000 kr. pr. liv	75
—	7	Res.	om endel sersjanters adgang til indskud i »Pensionskassen for Statens Tjenestemænd«	80
Mai	16	Res.	om love for »Sjømændenes Landsforening« (understøttelsesforening)	161
—	16	Res.	om ændringer i lovene for folkepensionskassen »Glitne«	161
Juni	9	Res.	om ændringer i lovene for »Bergens Pensionsindretning«	190
—	9	Res.	om love for Frydenlunds Bryggeris Pensionskasse	191
—	16	Res.	om ændringer i lovene for »Christiania Pensionsindretning«	203

Politivæsen.

1911				
Janr.	13	Res.	om nye politivedtægter for Torsnes herred	5
—	13	Skr.	om at vergeraadet kan tilsi politiet som vidne ved revselse av barn (lov $^{6}/_{6}$ 1896 § 4)	12
—	20	Res.	om nye politivedtægter m. v. for Lunners herred	14
—	20	Res.	om politivedtægter for Haus herred	14
Febr.	4	Res.	om at politiet skal tiltræde indrulleringskommissionerne i flere byer	27
—	10	Res.	om forandring i politivedtægtene for Tønsberg	32
—	25	Res.	» do. - do. » Fredrikshald	40
—	25	Res.	» do. - do. » Botne herred	40
—	30	Res.	» tillæg - do. » Gjøvik	167
—	30	Res.	» nye do. i Tune herred	168
Juni	9	Res.	om at politimesterforretningene i Gransherred og Tinn skal utføres av politimesteren paa Saaheim	190
Juli	14	Res.	om politivedtægter for Aardals herred	259
—	14	Res.	om forandring i do. » Vaagans herred	259
—	14	Res.	om nye do. » Narvik	260
Septbr.	1	Res.	om do. » Ømarks herred	514
—	15	Rundskr.	ang. paalæg til politimestrene om ved utfærdigelse av reisepas til Italien at gjøre vedk. be-	

1911			Side
		kjendt med forbudet dersteds mot at bære visse vaaben m. v.	524
Septbr. 29	Res.	om nye politivedtægter for Kraakerøy herred	533
Novbr. 10	Res.	om forandring i politivedtægten for Bergen	569
— 18	Skr.	til en del politimestre med henstillen om at gjøre utvandrere til staten New-York bekjendt med forbudet dersteds mot at bære og besidde visse skytevaaben m. v.	576
Decbr. 1	Res.	om politivedtægter for Sørfjords herred	587
— 14	Skr.	til endel politimestre om forholdsregler ved meddelelse av bevilling til pantelaanervirksomhet	598
— 15	Res.	om politivedtægter for Engerdalens herred	599
— 15	Res.	om forandring i res. av $^{29}/_{10}$ 1900 om forsterket politiopsyn i Hillesøy herred	600
— 15	Res.	om at de politimesteren i Narvik tillagte fogedforretninger overgaar til underfogden	601

Post- og telegrafvæsen.

1911			
Janr. 7	Res.	om krigstelegrafreglement	3
— 21	Skr.	om at de britiske besiddelser i Britisk Østafrika og Uganda har tiltraadt overenskomsten i Rom om utveksling av brev og pakker med angit værdi	15
Mars 7	Skr.	om at den Sydafrikanske Union har tiltraadt radiotelegraf-overenskomsten av 1906	45
— 27	Rundskr.	om portofrihets-attestationsret	61
April 8	Skr.	om at Frankrike og England har tiltraadt hovedpostkonventionen av 1906, forsaavidt angaar endel øer i Ny-Hebridernes arkipel	82
Juni 15	Skr.	om at Marokko har tiltraadt radiotelegraf-overenskomsten	195
— 16	Res.	om postvæsenets indtægter og utgifter 1911—1912	201
Juli 28	Skr.	om portofrihet for offentlig beskikket forsvarers postforsendelser	269
Aug. 14	Skr.	om arbeidsgiverandelens beregning, hvor postfunktionærer foruten sin løn av postvæsenet ogsaa har andre indtægter (sykeforsikringslovens § 31. 5)	345
— 15	Lov	indeholdende tillæg til lov om postvæsenet av 12 mai 1888 med tillægslove av 9 juni 1903 og 23 juli 1909	352
Septbr. 12	Overenskomst	om utveksling av postanvisninger med det Sydafrikanske Forbund	639

1911			Side
Oktbr.	3	Cirk. om at aktorers og offentlig beskikkede forsvareres breve ang. offentlige straffesaker kan begjæres utbragt, hvor ombæring ellers ikke finder sted m. v.	536
—	11	Skr. om at Gilbert- og Ellice-øerne samt Salomonøerne har tiltraadt hovedpostkonventionen av 1906 m. v.	549
—	24	Skr. om at Cuba har tiltraadt konventionen i Rom om utveksling av postpakker	558
Novbr.	25	Skr. om at Belgisk Kongo har tiltraadt den internationale telegrafkonvention	585
Decbr.	13	Skr. om at Persien og Belgien har tiltraadt radiotelegraf-overenskomsten av 1906	598
—	15	Res. om paalæg til postmestre, postaapnere m. fl. om at motta og opslaa i eller ved deres forretningslokale rapporter fra de nærmest liggende offentlige arbeidskontorer om ledige pladser m. v. . . .	601

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet.

1911			
Janr.	6	Skr. om norske myndigheters pligt til at underrette fremmede konsulartjenestemænd i visse tilfælde .	1
—	7	Res. om forskrifter for forretningsordenen for Styret for det Industrielle Retsvern	2
—	23	Skr. om en sorenskrivers anmerkning paa et auktionsskjøte om tidligere eiers hjemmel	16
—	30	Skr. om at en aastedsforlikskommissær kan fordre sig fritat som medlem av fattigstyret.	23
Mars	17	Res. om ekstrating for Gjøviks by til tinglæsning av dokumenter	53
—	24	Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens §§ 28, 30 og 75 f og g.	57
April	1	Res. om daglig uniform for lensmandsbetjenter . . .	74
—	1	Res. om tilfølgetagelse av Justisdepartementets civile budget	74
—	12	Skr. om at indsendelse av bøtebeløp til Norges Bank bør ske mindst 2 ganger aarlig	82
Mai	22	Skr. om i hvilken utstrækning firmaregisterførere skal gi utskrift av anmeldelsers bilag	163
—	30	Res. om at magistrats- og raadstuskriverforretningerne i Haugesund skal overgaa fra byfoged til politimester	171
—	30	Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til Danmark og Stavanger	172
Juni	9	Res. om avgivelse av beretninger om utsigterne for aarsveksten og høstens tilstrækkelighet m. v. . .	190

1911			Side
Juli	25	Res. om rikets bestyrelse under Kongens forestaaende fravær fra hovedstaden	268
Aug.	4	Res. om regulativ for statslønnede betjenter ved forskjellige embeder hørende under Justisdepartementet m. v.	343
—	15	Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 31	346
—	18	Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 13	357
—	18	Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 22	358
—	19	Rundskr. om embedskontoristers lønnings- og ansættelsesforhold	498
Septbr.	7	Rundskr. ang. embedslægers visitationspligt med hensyn til de inden deres distrikt beliggende apotek	519
—	8	Res. om at den videre gjennemførelse av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 henlægges til Finansdepartementet	521
—	11	Rundskr. om beregningen av kommunale erstatninger til geistlige tjenestemænd i 1911	522
—	15	Rundskr. ang. paalæg til politimestrene om ved utfærdigelse av reisepas til Italien at gjøre vedkommende bekjendt med forbudet dersteds mot at bære visse vaaben m. v.	524
—	29	Res. om tillæg til bestemmelserne for ansættelse og avskedigelse av amtsdyrlæger m. fl.	535
Oktbr.	16	Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til Danmark	555
Novbr.	17	Skr. til endel politimestre med henstillen om at gjøre utvandrere til staten New-York bekjendt med forbudet dersteds mot at bære skytevaaben m. v.	576
—	22	Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til England	584
Decbr.	8	Skr. om at indfordringen av bøter og saksomkostninger til statskassen skal ske ved den samme myndighet i militære som i civile straffesaker i de amter, hvor den nye embedsordning er gjennemført	596
—	8	Skr. om at en auktionsforvalter ikke er forpligtet til at paaføre et ved auktion solgt værdipapir transport	597
—	14	Skr. til endel politimestre om forholdsregler ved meddelelse av bevilling til pantelaanervirksomhet	598
—	15	Res. om at de politimesteren i Narvik tillagte fogedforretninger overgaar til underfogden	601
—	15	Res. om paalæg til postmestre, postaapnere og stationsmestre ved jernbanerne om at motta og opslaa i	

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet. 705
1911 Side
eller ved deres forretningslokale rapporter fra de nærmest liggende offentlige arbeidskontorer om ledige pladser m. v. 601
Decbr. 15 Res. om at mønstringsvæsenets administration skal overgaa fra Forsvarsdepartementet til Handelsdepartementet 602
— 15 Reglement for Fængselsstyrelsen 602
— 22 Rundskr. om at de under Justisdepartementet henhørende offentlige tjenestemænd bør benytte segl eller stempel ved utstedelse av attester o. lign. . 652

Religion, gudstjeneste og geistlighet.

1911
Janr. 13 Res. om indvielse av Pipervikskirken i Kristiania . . 7
— 20 Res. om skydsgodtgjørelse for den resid. kapellan i Lindaas prestegjeld paa reiser i anledning av gudstjenesterne 15
Febr. 25 Res. om midlertidig avholdelse av gudstjeneste i Holmestrand i menighetens bedehus 41
— 25 Res. om fordelingen av gudstjenesterne i Halse prestegjeld 41
Mars 10 Res. om gudstjenester i det nyopførte Hæstad kapel i Herøy prestegjeld 47
April 1 Res. om avløsning av skyss- og natteholdsgodtgjørelse til sognepresten i Ulstein paa reiser i Hareids anneks 73
— 1 Res. om at der ikke skal erlægges betaling for kirkelige handlinger paa visse dage i Mo prestegjelds hovedkirke 73
— 20 Res. om deling av Søndre Dalenes og Nordre Dalenes provstier 88
— 20 Res. om konfirmantforberedelsen i Østre Slidre prestegjeld 88
— 20 Res. om gudstjenester i Brekkens kapel, Røros prestegjeld 89
Mai 6 Res. om konfirmantforberedelsen for Moskenes annekssogn, Flakstad prestegjeld 114
— 16 Res. om oprettelse av Dale annekssogn, Bruviks prestegjeld, m. v. 122
— 30 Res. om gudstjenester i Løklings kapel i Bremnes . . 171
— 30 Res. om do. i forsamlingshuset Veierød for Vivestads sogn 171
Juni 9 Res. om avholdelse av konfirmationer i Hølandets sogn, Grongs prestegjeld 189

1911				Side
Juni	16	Res.	om at Kjelviks annekssogn overgaar til eget prestegjeld	199
—	16	Res.	om avholdelse av gudstjenester m. v. i et forsamlingshus i Heraldsbygden, Elverums prestegjeld	200
—	24	Res.	om flere gudstjenester ved Elvrans kapel, Nedre Stjørdalen	210
Juli	3	Skr.	ang. aabodsforholdet vedk. en klokkergaard	230
—	14	Res.	om fordelingen av gudstjenesterne i Nes prestegjeld i Hamar stift	261
—	14	Res.	om sløifning av aftensangsgudstjenesterne i Aalesunds kirke i maanederne juli og august	261
—	14	Res.	om flere gudstjenester i Ramsviks bedehus i Bjugns prestegjeld	261
—	14	Res.	om opførelse av en kirke i bydelen Nordlandet i Kristiansund m. v.	261
—	14	Res.	ang. omregulering av grænsen mellem Laanke og Malviks herreder m. v.	262
Aug.	4	Res.	om opførelse av Mogreina kapel i Ullensakers prestegjeld m. v.	342
—	4	Res.	om indvielse av Sollihøgda kapel i Hole prestegjeld	342
—	15	Lov	om konfirmantforberedelse og konfirmation	346
—	15	Res.	om flere gudstjenester i Brydalens kapel, Tønset prestegjeld	356
—	15	Res.	om avløsning av natteholdstolden til sognepresten i Leka prestegjeld m. v.	356
—	15	Res.	om indvielse av Hateng kapel i Lyngens prestegjeld	356
Septbr.	1	Res.	om avholdelse av gudstjenester m. v. for Gretvikens sogn i Aasnes prestegjeld under restaureringen av Aasnes Finskogs annekskirke	515
—	1	Res.	om forhøielse av husleiegodtgjørelsen til kaldskapellanen i Kongsberg	516
—	8	Res.	om skyss- og natteholdsgodtgjørelse til sognepresten i Meløy prestegjeld paa reiser til Fore kapel	520
—	11	Rundskr.	om beregningen av kommunale erstatninger til geistlige tjenestemænd for 1911	522
—	30	Skr.	ang. skyss- og kostgodtgjørelse for en stiftskapellan paa reise til stiftsstaden, efterat han er utnævnt til andet embede	535
Oktbr.	6	Res.	om at en del av Evenes herred og sogn i Ofotens prestegjeld skal overgaa til Trondenes herred m. v.	538
—	16	Res.	om ansættelse av en kaldskapellan i Hitterdals prestegjeld m. v.	553
Novbr.	10	Skr.	hvori indskjærpes at ingen anden end kirkebokføreren selv eller hans personelkapellan er kom-	

1911 Side

petent til at utfærdige og underskrive bevidnelser efter kirkebøkerne 573

Novbr. 17 Res. om lønsbidrag til den resid. kapellan ved Vor Frue kirkes menighet i Trondhjem 576

Decbr. 8 Res. om at konfirmantforberedelsen i Brandvals prestegjeld skal foregaa paa 3 steder 595

— 8 Res. om avholdelse av gudstjenester i fisketiden i Batalden bedehus i Kinns prestegjeld 595

— 8 Res. om at endel eiendomme i Gransherreds herred og prestegjeld i kirke- og skolevæsenets anliggender skal henhøre under distriktet Jondalen . . . 596

— 22 Res. om tillæg til res. av 24 oktober 1906 om kirkernes benyttelse utenfor de regelmæssige gudstjenester m. v. 605

Retten.

1911

Febr. 2 Skr. om anvendelse av skemaer for utskrifter av retslige sjøforklaringer 23

— 4 Res. om ekstrating til tinglæsning av dokumenter m. v. for Tanens sorenskriveri 26

— 25 Grundlovsbestemmelse ang. forandring i grundlovens §§ 86 og 88 39

Mars 17 Res. om ekstrating for Gjøviks by til tinglæsning av dokumenter 53

— 24 Res. om ophævelse av høst-saketinget for Lensvikens tinglag 60

— 28 Res. om at der for Bergens lagsogn i visse tilfælde blir at uttrække 2 sæt lagrettemænd 103

Mai 19 Skr. om godtgjørelse til militære underklassers personel, der fungerer som domsmænd m. v. 163

— 23 Skr. om at forlikskommission kan negte at anta til fornyet behandling m. v. allerede benyttet forliksfuldmagt 164

Juni 16 Res. om deling av Tune tinglag m. v. 200

Aug. 8 Skr. om at der ikke antages at være adgang til for et utenfor egteskap født barns mor at faa anlagt søksmaal udelukkende til avgjørelse av paterniteten 344

Oktbr. 3 Skr. om at der ikke er adgang til at meddele bevilling til at fremsætte nye indsigelser i en verserende underretssak 536

— 28 Res. om at Selje tinglag skal utgjøre én maanedstingskreds og Daviken og Vaagsø tilsammen én kreds 562

1911				Side
Novbr.	4	Res.	om flere maanedsting under ett for hele Gjerpen sorenskriveri	566
—	4	Skr.	om at den danske regjering for Islands vedk. ønsker at motta begjæringer om forkyndelse og retsanmodninger ad diplomatisk vei	567
—	15	Skr.	om hvilken skifteret der skal overta behandlingen av et dødsbo, naar arvelateren ingen fast bopæl har hat ved sin død	573
Decbr.	1	Res.	om tidene for avholdelse av maanedstingene for tinglagene Vossestranden og Evanger	590
—	1	Res.	om tidene for avholdelse av maanedsting underett for hele Nordhordlands sorenskriveri	590
—	8	Res.	om at lov om tinglæsning i Kristiania av 21 december 1901 gjøres gjældende for Trondhjem m. v.	595
—	8	Res.	om at samme lov gjøres gjældende for Kristiansand m. v.	595
—	8	Res.	om at ekstratinget til tinglæsning av dokumenter i Lillehammer skal avholdes 2 ganger maanedlig	596

Samfærdselsmidler (veivæsen, jernbaner, skyss m. v.).

1911				
Janr.	20	Res.	om skyssgodtgjørelse for den resid. kapellan i Lindaas paa reiser i anledning av gudstjenester	15
Mars	24	Res.	om forandringer i forskriftene for oparbeidelse av gater i Trondhjem	59
April	1	Res.	om avløsning av skyss- og natteholdsgodtgjørelse til sognepresten i Ulstein paa reiser til Hareids anneks	73
—	20	Res.	om militære mandskapers reisegodtgjørelse ved hærens utskrevne avdelinger	90
Juni	15	Skr.	om tillæg til Statsbanernes driftsreglement	195
—	16	Res.	om kostgodtgjørelse for verkstedsarbeidere paa reiser i anl. av dygtighetsprøver	201
—	24	Res.	om fareklasse for transport- og speditionsforretninger m. v.	208
—	29	Res.	om rettelser m. v. i jernbanetransport-reglementet	229
Juli	7	Res.	om skyssbefordring mellem Loen og Oldenvand	232
—	7	Res.	om reglement for Sundskanalen i Søndeleds herred	233
—	7	Res.	om budget for Statsjernbanernes drift 1911—1912	238
—	14	Res.	om forhøielse av skyssbetalingen mellem Skjolden og Fortun og fra Skjolden til Døsen	262
—	21	Res.	om forandring i reglementsbestemmelserne for dampskibsfarten mellem Kanalbryggen i Skien og Grøtsund i Solum	266

1911 Side

Aug. 23 Skr. om skyss- og kostgodtgjørelse til et stevnevidne for forkyndelse av stevning i en subsidiært privat straffesak 509

— 25 Res. om vedtægter for benyttelse av motorvogner paa offentlige veier i Tromsø amt 510

— 25 Res. om ændring i vedtægtene for benyttelse av motorvogner paa de offentlige veier i Romsdals amt . 510

Septbr. 8 Res. om skyss- og natteholdsgodtgjørelse for sognepresten i Meløy prestegjeld paa reiser til Fore kapel . 520

— 30 Skr. om skyss- og kostgodtgjørelse for en stiftskapellan paa reise til stiftsstaden efterat han er utnævnt til andet embede 535

Oktbr. 5 Skr. om utredelse av utgiftene ved en lensmands reiser for at indhente oplysninger vedk. og ta i forvaring en befrygtet farlig sindssyk 536

— 28 Res. om fritagelse for en del jernbaneanlæg for at erlægge skatter og avgifter av erhvervet grund og av bygninger 563

Novbr. 3 Skr. om utbetaling av godtgjørelse til et vidne, som har møtt ved forhørsret og ikke paa retsstedet har faat utbetalt godtgjørelsen 565

— 15 Skr. om militære befalingsmænds vidnegodtgjørelse i militære straffesaker 573

— 23 Rundskr. ang. bl. a. skyss- og kostgodtgjørelse til helseraadsordførere for reiser, som foretages for at kontrolere renholdet i skoler 584

Decbr. 1 Res. om forandring i res. av $^{27}/_{3}$ 1895 ang. jernbanefunktionærers kostgodtgjørelse m. v. 592

— 8 Res. om forandringer i reglementet for færdsel og fløtning i den kanaliserte del av Fredrikshaldsvasdraget 595

— 15 Res. om paalæg til stationsmestre m. fl. om at motta og opslaa i eller ved deres forretningslokale rapporter fra de nærmest liggende offentlige arbeidskontorer om ledige pladser m. v. 601

— 21 Skr. om godtgjørelse til en sorenskriver med protokolfører for reise med egne ren 604

Sjøvæsen, havne-, lods-, fyr- og redningsvæsen.

1910

Aug. 5 Handels- og sjøfartstraktat med Belgien 618

1911

Janr. 10 Res. om bemyndigelse for generalkonsulen i Stockholm til at anstille undersøkelser ang. sjøulykker m. v. 4

Febr. 4 Res. om bemyndigelse for konsulen i Fredrikshavn og vicekonsulen i Helsingør til at anstille undersøkelser ang. indtruffet sjøulykke 25
Mars 3 Res. om takstregulativ for benyttelse av Tromsø offentlige dampskibskai 44
— 17 Res. om bemyndigelse for konsulen i Helsingborg til at opta edelige sjøforklaringer m. v. 53
— 24 Res. om takstregulativ for benyttelse av Aarstads herreds brygger og kaier 61
April 7 Res. om bevilgning til fyr-, merke- og ringevæsenet . 80
— 20 Res. om oprettelse av havnestyre i uthavnen Brønnøysund i Brønnøy herred 89
— 28 Res. om »Instruks for de off. kontorer for undersøkelse av skibsinstrumenter m. v.« 103
— 28 Res. om bemyndigelse for vicekonsulerne i Bunbury og Fremantle til at opta edelige sjøforklaringer m. v. 103
— 28 Res. om uniform for havnefogder og lodsoldermænd . 103
— 28 Res. om oprettelse av et havnestyre for Bestumkilen i Aker 104
Mai 16 Res. om bemyndigelse for konsulen i Lorenço Marquès til at anstille undersøkelser ang. indtruffet sjøulykke 122
— 16 Res. om love for »Sjømændenes Landsforenings« understøttelsesforening 161
— 30 Res. om bemyndigelse for konsulen i Livorno til at anstille undersøkelse ang. indtruffet sjøulykke m. v. 171
— 30 Res. om bemyndigelse for vicekonsulen i Isafjord til at anstille undersøkelser om sjøulykke m. v. . . . 171
Juni 9 Res. om tilføielse til reglementet om anvendelse av lov om registrering av skibe 188
— 9 Res. om at Sandnessjøen, Stokmarknes, Melbo og Lyngør kan vælges som hjemsted for registreringspligtige skibe 190
— 9 Res. om forandring i lodsningsdistrikterne m. v. . . . 191
— 16 Res. om forbud mot utkastning av fiskeavfald i Berlevaags havn 199
— 24 Res. om at Finansdepartementet bemyndiges til at dispensere fra forbudet mot indenriksk vareførsel med svenske fartøier 208
— 24 Res. om bemyndigelse for generalkonsulen i Stockholm til at anstille undersøkelser ang. sjøulykker m. v. 209
— 29 Lov om utvidelse av kjøpstaden Tromsøs havnedistrikt 224
Juli 7 Res. om at tyske fribordsregler og tabeller anerkjendes jevngode med de norske 232

1911			Side
Juli	7	Res. om reglement for Sundskanalen i Søndeleds herred	233
—	7	Res. om bemyndigelse for konsulen i Riga til at opta edelige sjøforklaringer m. v.	233
—	7	Res. om bemyndigelse for konsulen i Manila til at opta edelige sjøforklaringer m. v.	233
—	14	Lov om forandring i lov av 7 april 1906 om adgang til at føre fartøi og bli styrmand samt om navigationseksamener m. v.	257
—	21	Res. om forandring i reglementsbestemmelserne for dampskibsfarten mellem Kanalbryggen i Skien og Grøtsund i Skien	266
—	21	Res. om bemyndigelse for den norske konsul i Monrovia til at anstille undersøkelser ang. sjøulykke	266
—	21	Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Grip i Romsdals amt	266
—	22	Skr. om lodspligtens indtræden for fartøier, der passerer utenskjærsgrænsen ved Lødingen paa reise til Kirkenes	267
—	29	Res. om takstregulativ for benyttelsen av Tønsbergs kommunale brygger	314
Aug.	15	Lov om kystlodser og kjendtmænd	353
—	18	Lov om ulykkesforsikring for sjømænd	365
—	25	Res. om takstregulativ for benyttelse av Sunnelvens kommunes brygger ved Hellesylt og Marok	513
Septbr.	8	Res. om oprettelse av et havnestyre for uthavnen Berlevaag i Tanens herred	520
—	12	Res. om bemyndigelse for vicekonsulen i Malmø til at opta edelige sjøforklaringer m. v.	524
—	29	Res. om takstregulativ for benyttelse av havnevæsenets brygger i Kristiansand	535
Oktbr.	4	Skr. ang. overlodsernes adgang til at inddra kystlodsers (og kjendtmænds) certifikat	536
—	11	Skr. om damptrawleres veiret eller vikepligt	549
—	28	Res. om oprettelse av et havnestyre for uthavnen Sandnessjøen i Stamnæs herred	563
Novbr.	10	Res. om instruks for sjøfartsdirektøren	570
—	10	Res. om forandring i bestemmelserne om lodsoldermandskaper, lodsstationer og lodsningsdistrikter, forsaavidt Vestenfjeldske overlodsdistrikt angaar	572
—	17	Res. om bemyndigelse for vicekonsulerne i Dunedin og Westport til at anstille undersøkelse ang. indtruffet sjøulykke m. v.	575
Decbr.	15	Res. om at mønstringsvæsenets administration skal overgaa fra Forsvarsdepartementet til Handelsdepartementet	602

1911 Side
Decbr. 20 Telegram om skatlæggelse av ihændehaveraktier i skibsaktieselskaper 604
— 22 Res. om tvungen benyttelse av havnelods i Hammerfest m. v. 606

Skatter og avgifter.

1911
Janr. 9 Skr. om at et jernbane-anlægskontor ansees forpligtet til at gi ligningskommissionen oplysninger . . . 3
— 17 Skr. om at utenbygdsboende eksportørs midlertidige oplægning av planker m. v. paa jernbanestation til videre forsendelse ikke kan skatlægges 13
— 31 Rundskr. om apotekeres avgifter til statskassen . . . 23
Febr. 4 Res. om avgifter for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen i Skien 25
— 10 Kundgj. om stempelavgift for dokumenter og spillekort (1911—1912) 28
— 14 Skr. om ligningskommissions negtelse av at ta under behandling for sent indkommet klage 34
— 16 Skr. om at overformynderiet bør gaa ligningskommissionen tilhaande med oplysninger 35
— 28 Kundgj. om avgift til statskassen av jord, som anvendes til dyrkning av tobak i 1911—12 . . . 42
Mars 10 Lov ang. sirup, der anvendes til tilvirkning av drops 45
— 10 Res. om avgift og told av sirup, der anvendes til tilvirkning av drops 46
— 30 Telegram om at en ligningskommission er forpligtet til at oplyse skatyder om benyttede satser ved indtægtsværdsættelsen 66
April 7 Kundgj. ang. avgifter av brændevinstilvirkningen m. v. 77
Mai 4 Skr. om lovmæssigheten av at paaligne en bys skatydere tillægsskat efter forhøiet skatteprocent som følge av omgjøring av byens ligning 111
— 16 Kundgj. om indkomstskat til statskassen 116
Juni 9 Res. om avgiftsvedtægt for offentlige forestillinger i Drøbak 188
— 14 Rundskr. om forandring av bestemmelserne om avgiftsfrihet m. v. for brændevin, som ikke skal anvendes til drik 193
— 16 Kundgj. om arve-avgift, otteprocentskat og tiendevogsleding 1911—1912 195
— 19 Skr. om behandling av en skatteklage, som ikke var imøtekommet av ligningkommissionen og overset av overligningskommissionen 203

1911			Side
Juni	20	Instruks om indfordring av børsavgifter	203
—	21	Rundskr. om forstaaelsen av den nye skylddelingslov § 27	206
—	24	Res. om konsulatavgift m. v. 1911—12	207
—	24	Res. om toldavgifter 1911—12	209
—	29	Kundgj. om avgift til statskassen av apotekenes omsætning	224
—	29	Kundgj. om avgift til statskassen av malttilvirkningen	225
—	29	Res. om ændrede takster for benyttelse av sluse-anlægget i Lindaasstrømmen	226
Juli	7	Kundgj. ang. toldavgifter fra 1 juli 1911	231
—	12	Skr. om hvorvidt børsavgifter er prioritert i konkursboer	257
—	28	Skr. ang. beregning av arveavgift m. v. av to beløp, der som erstatning henholdsvis for tapte effekter og for liv var utbetalt boet efter et ved ulykkestilfælde omkommet egtepar	269
Aug.	18	Skattelov for landet	379
—	18	Skattelov for byene	440
—	19	Skr. om at en ligningskommission eller takstmænd ikke er berettiget til mot vedk. eiers protest at foreta tælling og maaling av trærne i en skog	507
Septbr.	18	Skr. om at herredsvalgte takstmænd er uberettiget til mot vedk. eiers protest at befare faste eiendomme for at værdsætte samme	525
—	26	Skr. om lovligheten av i en klage til overskattekommissionen at anføre nye og mere vidtgaaende paastande end allerede fremført i klage til ligningskommissionen	530
Oktbr.	6	Skr. om skatlæggelse av tømmer, som hugges i skoger, der er beliggende i ett distrikt, men som forædles i andre distrikter	549
—	28	Res. om fritagelse for endel jernbaneanlæg for at erlægge skatter og avgifter av erhvervet grund og av bygninger	563
—	30	Skr. om forstaaelsen av § 11, sidste led, i statsskatteloven av 23 juli 1894	564
Novbr.	$\frac{8}{20}$	Kapitelstakster for aaret 1911	577
—	25	Telegram om, at indtægt, erhvervet i tiden 1 oktober til 31 december 1911 unddrages direkte beskatning	584
Decbr.	7	Skr. om hvorvidt to ishavsredere, som var selvassurandører, kunde forlange fratrukket i indtægtsansættelsen et visst beløp for assuranse	594
—	8	Skr. om forstaaelsen av den nye byskattelov av 18 august 1911 § 132 (landsskattelovens § 141)	597

1911 Side
Decbr. 20 Telegram om skatlæggelse av ihændehaveraktier i skibsaktieselskaper 604

Skogvæsen, almenninger, fløtnings- og vasdragsvæsen.

1911
Janr. 13 Res. om love for fællesfløtningen i Østre Slidre vasdrag 6
— 13 Res. om do. » do. i Randsfjorden . . . 6
— 13 Res. om regler for do. i Vinstra vasdrag . . 6
— 13 Res. om do. » do. i Jøra-Gausa-vasdraget 6
Febr. 25 Bruksregler for Leksvikens bygde-almenning 42
Mars 17 Res. om skogvedtægter for Raade herred 52
— 17 Res. om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Vestre Gausdal m. fl. herreder 52
— 17 Res. om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal for Kvams herred 52
April 1 Res. om reglem. for behandlingen av krabas- og bundtømmer i Rinna's vasdrag 72
— 28 Res. om nye skogvedtægter for Laanke herred m. v. . 102
— 28 Res. om fællesfløtningsregler i Vaalas vasdrag . . . 102
Mai 3 Bruksregler for Torvfjordens statsalmenning 110
— 6 Res. om nye skogbrandsregler for Myklands herred . 113
— 6 Res. om skogvedtægter for Hemsedals herred 113
— 6 Res. om nye skogvedtægter for Faabergs herred . . 113
— 6 Res. om regler for fællesfløtningen i Brumundelven, Hedemarken 113
— 6 Res. om forbud for fremmede mot erhvervelse av yderligere skoggrund i Flaa herred, Hallingdal . . . 114
— 6 Res. om forbud for fremmede mot erhvervelse av yderligere skoggrund i Hurdalens herred 114
— 6 Res. om forandringer i takstregulativet for benyttelsen av Fredrikshalds kanal 114
— 16 Res. om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Enebak med flere herreder 120
— 16 Res. om nedsættelse av den koncessionfri maksimumsgrænse for skogareal i Østre Molands herred . . 121
— 16 Res. om bevilgning til vasdragsvæsenet 1911—1912 . 160
— 30 Res. om nye skogvedtægter for Storelvedalens herred . 170
— 30 Res. om reglement for behandlingen av krabas- og bundtømmer i Stokkeelven, Kristians amt . . . 170
Juni 6 Skr. om at kgl. tilladelse trænges til stiftelse av uthugstkontrakter 175
— 9 Res. om skogvedtægter for Hillesøy herred 189
— 9 Res. om regler for fællesfløtningen i Tromsas vasdrag i Ringebu herred 189
— 16 Res. om skogvedtægter for Ranens herred 198

1911				Side
Juni	29	Res.	om skogbrandsregler for Skatvals herred . . .	226
Juli	7	Res.	om skogvedtægter for Lørenskogens herred . . .	232
—	14	Res.	om ophævelse av vernskogvedtægterne for Kinns herred	261
—	21	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i følgende 23 herreder; Fet, Kraakstad, Høland, Aremark, Eidsberg, Spydeberg, Vaaler (Smaalenenes amt), Rødenes, Snertingdalen, Hof (Hedemarkens amt), Hollen, Bamle, Sande (Jarlsberg og Larviks amt), Evje, Halsaa og Hartmark, Gyland, Finsland, Tonstad, Børseskogn, Flatanger, Skogn, Mosviken og Vefsen	265
—	21	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Faabergs herred	266
—	21	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Lille-Elvedalens, Gransherreds og Høilandets herreder	266
Aug.	4	Lov	om vasdragsreguleringer i industrielt øiemed . .	314
—	4	Res.	om nye skogvedtægter for Beitstadens herred .	341
—	4	Res.	om » do. » Egge herred . . .	341
—	4	Res.	om » do. » Lesje do.	342
—	10		Forandring i bruksreglerne for Lunners bygde-almenning	345
—	15	Lov	om tvungen avstaaelse av vandfald i visse øiemed til kommuner	348
—	15		Bruksregler for Frosta Statsalmenning	357
—	18	Lov	indeholdende tillæg til § 28 i lov om vasdragenes benyttelse av 1 juli 1887	379
—	19	Skr.	om at en ligningskommission eller takstmænd ikke er berettiget til mot vedk. eiers protest at foreta tælling og maaling av trærne i en skog .	507
—	25	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i følgende 7 herreder: Ømark, Varteig, Nes (Akershus amt), Opdal (Buskeruds amt), Søndre Fron, Hølandet (Søndre Trondhjems amt) og Klingen	510
Septbr.	5		Regler for jagt og fangst i Sjaaks bygde-almenning .	517
—	21		Bruksregler for Lærdals statsalmenning	526
—	28	Skr.	om lærers bruksret i den lærerjorden tilhørende skog	532
—	29	Res.	om reglement for manøvrering av reguleringsdammer i Jøndalsvasdraget, Eidsvold	534
—	29	Res.	om tillæg til bestemmelserne for avskedigelse av skogfunktionærer i amtenes tjeneste m. fl. . . .	535
Oktbr.	6	Skr.	om skatlæggelse av tømmer, som hugges i skoger, som er beliggende i ett distrikt, men som forædles i andre distrikter	549

1911			Side
Oktbr.	16	Res. om forandring i skogvedtægtene for Selbu herred	552
Novbr.	2	Forandring i bruksreglerne for Jevnakers bygdealmenning	564
—	2	Forandring i bruksreglerne for Tingelstads bygdealmenning	564
—	4	Res. om skogvedtægter for Liers herred	565
—	15	Forandring i bruksreglerne for Eina bygdealmenning	573
—	22	Res. om nedsættelse av den koncessionsfrie maksimumsgrænse for skogareal i Hofs herred, Jarlsberg og Larviks amt	582
Decbr.	1	Res. om nedsættelse av den koncessionsfrie maksimumsgrænse for skogareal i følgende 10 herreder: Frogn, Setskogen, Romedal, Nordre Land, Dovre, Rauland, Seljord, Laardal, Bjelland og Selbu	589
—	1	Res. om nedsættelse av den koncessionsfrie maksimumsgrænse for skogareal i Gransherreds herred	589
—	1	Res. om nedsættelse av den koncessionsfrie maksimumsgrænse for skogareal i Grue herred	589
—	2	Forandring i bruksreglerne for Brandbu almenning	592
—	8	Res. om forandringer i reglementet for færdsel og fløtning i den kanaliserte del av Fredrikshaldsvasdraget	595
—	15	Res. om skogvedtægter for Engerdalens herred	600
—	15	Res. om vernskogvedtægter og skogvedtægter for Rødøy herred	600

Skole- og undervisningsvæsen.

1911			
Janr.	13	Skr. om at vergeraadet kan tilsi politiet som vidne ved revselse av barn i henhold til lov $^6/_6$ 1896 § 4	12
—	13	Skr. om valg av sprogform for skolebøker i folkeskolen	12
—	28	Skr. om hvormange forældre, som har barn i folkeskolen, skal vælges til medlemmer av skolestyret	21
Febr.	4	Res. om forandring i Reglement for studenterutvalg	25
—	7	Skr. om at et skolestyre kan under visse betingelser frita skolebarn for undervisning i enkelte fag	28
—	15	Skr. om beregning av lærerindes alderstillæg	34
—	15	Skr. om høiere almenskoles bestyrers stilling i skolestyret	34
—	21	Skr. om at tjeneste som konstituert lærer kan medregnes til opnaaelse av alderstillæg	37
—	23	Skr. om at permissionstid for at gaa paa lærerskole ikke kan medregnes til opnaaelse av alderstillæg	38
Mars	4	Skr. om at vergeraadet ikke paany kan indsætte en gut i skolehjem efter fyldt 16 aar	44

1911				Side
Mars	11	Skr.	om at vergeraad med hjemmel i vergeraadslovens § 14 ikke kan ilægge straf for usømmelig forhold i dets møter	48
—	21	Skr.	om valg av varamand for det av formandskapet valgte medlem av skolestyret	55
—	21	Skr.	om forstaaelsen av »mænd« i byfolkeskolelovens § 49, s. p.	55
—	28	Skr.	om tjeneste i fuldstændig lærerpost ved tvangsskoler kan likestilles med tilsvarende stilling i folkeskolen	64
—	31	Skr.	om beregning av en lærerindes anciennetet	67
April	4	Skr.	om beregning av en lærers tjenestetid	76
—	7	Res.	om forandring i planen for Kragerø barnehjem	80
—	18	Skr.	om adgang til statsbidrag til fortsættelsesskoler i byene	87
—	20	Res.	om bevilgninger til Universitetet og Tøienfondet m. v.	88
—	20	Res.	om bevilgninger til det høiere skolevæsen	88
—	26	Skr.	om at et barn, indsat i pensionatskole, ikke kan betragtes som pleiebarn	90
—	28	Skr.	om at lærere (-inder) med mindsteløn kan paalægges at gjøre sedvanlig indskud i vikarkasse	105
—	28	Skr.	om at bruksskoler i enhver henseende er likestillet med herredets folkeskoler	105
Mai	13	Skr.	om anbringelse i strengere skolehjem av barn, utskrevet fra et mildere	115
—	16	Res.	om bevilgning til den Tekniske Høiskole 1911—1912	122
—	16	Res.	om reglement for aarsprøver, middelskole-eksamen og artium	123
—	16	Res.	om program for 6 dages eksersis og idræt ved høiere almenskoler	159
—	20	Skr.	om i hvilken utstrækning en kommune kan opstille særskilt betingelse for en lærers opnaaelse av 5te og 6te alderstillæg	163
—	24	Res.	om ordningen av den lavere tekniske undervisning	209
—	29	Res.	om ordningen av de tekniske mellemskoler	227
Juni	22	Skr.	om vergeraadets adgang til at begjære politiets bistand til at søke oplysninger i visse saker	638
Juli	3	Skr.	ang. aabodsforholdet vedkommende en klokkergaard (lærerjord)	230
—	3	Skr.	om hvor den i vergeraadslovens § 3 omhandlede advarsel og formaning bør tildeles	230
—	15	Skr.	om at indkaldelser av vidner til vergeraadsmøter indgaar under sportellovens § 145	263

1911 Side

Aug. 15 Lov indeholdende tillæg til § 6 i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902 348

— 18 Lov om forandring i lov om det kongelige Frederiks universitet av 9 oktober 1905 358

— 18 Lov om forandring i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 359

Septbr. 4 Skr. ang. et vergeraads forhold til forføininger, som forældre tidligere har truffet med hensyn til et barn m. v. 519

— 9 Rundskr. om foranstaltninger med hensyn til skolebarn i anledning av poliomyelit-epidemi. 521

— 18 Skr. om folkeskoleelevers skolepligt efter deres fyldte 15de aar, naar de ikke har bestaat avgangsprøven 525

— 22 Res. om prøven i engelsk mundtlig for kandidater paa reallinjen og den sproglig-historiske linje med latin ved artium 1912 og 1913 m. v. 528

— 28 Skr. om beregning av en lærers tjenestetid til opnaaelse av alderstillæg 531

— 28 Skr. om lærers bruksret i den lærerjorden tilhørende skog 532

— 28 Skr. om en kommunes pligt til at istandsætte et paa kommunens lærerjord staaende baatnøst 533

— 28 Skr. om en skoles pligt til at efterkomme henstillen fra paatalemyndigheten om at tildele et barn revselse 533

— 29 Skr. om skoleværelsers anvendelse til avholdelse av møter m. m. 535

Oktbr. 9 Forandringer og tilføielser i »Regulativ for Sjøkrigsskolen« 549

— 14 Skr. om, at en hjemstavnskommunes bidrag til et barns skolegang i en anden kommune, hvor det av vergeraad eller fattigstyre er utsat i privat forpleining, ikke er at anse som fattigutgifter. 550

— 16 Skr. om dispositionsretten over den en lærerpost tilliggende familiebolig, naar læreren ikke selv bor i den 555

— 16 Skr. om at et skolestyre er berettiget til at frita bestyrerne for pligt til at utføre inspektion i frikvarterene 556

— 16 Skr. om læges godtgjørelse for behandling av et av vergeraad i familie bortsat barn 556

— 28 Res. om stadfæstelse paa statutter for Høilands barnehjem 562

— 30 Skr. om at den en skolejord tilliggende ret til laksefiske tilkommer læreren som bruker og ikke herredet som eier av jorden 563

1911 Side
Novbr. 6 Skr. om betaling for indkaldelser av vidner, forældre og barn, som utføres for vergeraadene i kjøpstæderne 567
— 22 Res. om ny ordlyd av § 9, III i, og § 15 1ste led i reglement for lærerprøven 582
— 23 Rundskr. ang. skarpere kontrol med overholdelsen av bestemmelserne om renhold i skolerne m. v. . . 584
Decbr. 8 Res. om at endel eiendomme i Gransherreds herred og prestegjeld i kirke- og skolevæsenets anliggender skal henhøre under distriktet Jondalen . . 596
— 13 Skr. om at et vergeraad kan fjerne barn fra et hjem, hvor de kan befrygtes at ville bli sedelig fordærvet, uten først at gi advarsel efter § 3 598

Sociale anliggender.

1911
April 7 Res. om nedlæggelse av det offentlige arbeidskontor i Trysils herred 80
— 28 Res. om indordning i risikoklasser av medlemmer av offentlige kredssykekasser 92
— 28 Skr. om normaltarif for kredssykekasserne 105
Juni 9 Lov indeholdende forandringer i og tillæg til lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove 175
— 24 Res. om fareklasse for transport- og speditionsforretninger m. v. 208
Juli 7 Res. ang. omfanget av de stedlige fabriktilsyns myndighet m. v. 233
— 29 Lov om forandringer i og tillæg til lov av 10 september 1909 om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. med tillægslov av 25 juli 1910 311
Aug. 15 Lov om forlænget gyldighet av lov av 12 juni 1906 om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser med tillægslov av 25 juli 1908 . 352
Oktbr. 6 Forskrifter vedr. ulykkesforsikring for fiskere 538
— 16 Res. om inddeling i fareklasser av de bedrifter, som indgaar under lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslov av 9 juni 1911 551
Decbr. 15 Res. om paalæg til postmestre, postaapnere og stationsmestre ved jernbanerne om at motta og opslaa i eller ved deres forretningslokale rapporter fra de nærmest liggende offentlige arbeidskontorer om ledige pladser m. v. 601

Side

Sportelvæsen.

1911

Janr. 5 Skr. om at sportellovens § 100 ikke kan anvendes ved deposition av værdipapirer som en foged mottar til opbevaring for amtet 1

Febr. 11 Skr. om beregning av gebyr for behandling av en arrestsak, hvori kun var nedlagt paastand paa stadfæstelse, ikke paa betaling av penger 33

— 16 Skr. om beregning av gebyr for avholdelse av et skjøn under en handelsretssak 35

— 21 Skr. om beregning av gebyr for behandlingen av insolvent dødsbo, behandlet efter konkurslovens regler uten formelt at være tat under konkursbehandling 38

— 24 Lov indeholdende tillæg til lov av 6 aug. 1897 om betaling for offentlige forretninger 58

April 7 Rundskr. om forældelse av godtgjørelse for skjønsmænd m. v. i beneficerte saker 81

— 10 Skr. om at sportellovens § 91 ikke gjælder sjøretsmedlemmer 82

— 27 Skr. om beregning av behandlingsgebyr for en sjøforklaring (sportellovens § 5) 90

Juni 26 Skr. om lensmænds godtgjørelse for læsning av bekjendtgjørelser ang. valg av kredssykekasse-styre . . . 220

— 26 Skr. om at gebyr ikke skal beregnes for tinglæsning av en utskrift av tidligere tinglæst skadesløsbrev 220

Juli 15 Skr. om at indkaldelser av vidner til vergeraadsmøter indgaar under sportellovens § 145 263

— 28 Skr. ang. beregning av skiftesportler m. v. av to beløp, der som erstatning henholdsvis for tapte effekter og for liv var utbetalt boet efter et ved ulykkestilfælde omkommet egtepar 269

Aug. 23 Skr. om, at et stevnevidne kan kræve skyss- og kostgodtgjørelse for forkyndelse av stevning i en subsidiært privat straffesak m. v. 509

— 23 Skr. om gebyrberegning for tinglæsning av 2 paategninger paa et skiftebrev ang. prioritetsavstaaelse . 509

Septbr. 2 Rundskr. om indskjærpelse av forskriftene i sportellovens § 174 m. v. 517

— 16 Skr. om at et stevnevidne ikke kan beregne gebyr for forkyndelse av stevning for sig selv 524

— 27 Skr. om, at omkostningerne ved offentlig skiftebehandling, som har fundet sted i et bo efter begjæring av arveladerens slegtsarvinger, er testamentsarvingerne uvedkommende, efterat boet er ekstradert disse til fri raadighet 531

1911 Side
Oktbr. 3 Skr. om gebyrberegning for tinglæsning av en egtepakt, hvori manden gir hustruen pant i sine faste eiendomme for et beløp, der er utsondret som hendes særeie 536
— 17 Skr. om gebyrberegning i henhold til sportellovens § 44 for en avholdt tvangsauktion 557
— 30 Skr. om attestation av gebyrbetaling paa utskrifter av forlikskommissionens forhandlingsprotokol 564
Novbr. 6 Skr. om betaling for de indkaldelser av vidner, forældre og barn, som utføres for vergeraadene i kjøpstæderne 567
— 20 Skr. om fritagelse for tinglæsningsgebyr m. v. for hjemmelsdokument paa en eiendom, som længstlevende (enke) har beholdt, ogsaa i tilfælde av at hun indgaar nyt egteskap uten at oprette særeie og hjemmelsbrevet derfor utstedes til hendes nye mand 581
Decbr. 7 Skr. om gebyr for kontinuations-eksekutionsforretning . 594
— 11 Skr. om at en lensmand efter sportellovens §§ 75 og 142 ikke kan beregne godtgjørelse pr. ark for utskrifter av det kommunale mandtal, han som mandtalsfører pligter at ta. 652

Statistik.

1911
Decbr. 8 Res. om vedtægter for Bergens folkeregister 594

Statskassen, statens eiendomme.

1911
Febr. 2 Rundskr. om at efterskudsrenter og rentesrenter vedk. statskassens utestaaende fordringer skal indtægtsføres i samlet sum i vedk. regnskap m. v. . . . 632
Aug. 15 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 110 346

Stempelvæsen.

1911
Febr. 10 Kundgj. om stempelavgift av dokumenter og spillekort 1911—1912 28
April 7 Skr. om stempelgebyr ved hjemmelsbrev til arving av avdød arvelaters faste eiendom 81
— 25 Skr. om at ingen stempelavgift skal erlægges for tinglæsning av testamente med arvingens vedtagelsespaategning, tiltrods for at tinglæsning sker i

1911 Side

anledning av, at testamentet tilhjemler nogen av arvingene en fast eiendom 90
Juni 7 Skr. om at bevilling til erhverv som guldsmed utenfor kjøpstæderne ikke skal skrives paa stemplet papir 175
Septbr. 2 Rundskr. om indskjærpelse av forskrifterne i sportellovens § 174 og lov av 11 april 1885 §§ 4 og 5 . . 517
Novbr. 20 Skr. om fritagelse for stempelavgift m. v. for hjemmelsdokument paa eiendom, som længstlevende (enke) har beholdt, ogsaa i tilfælde av, at hun indgaar nyt egteskap uten at oprette særeie og hjemmelsbrevet derfor utstedes til hendes nye mand . . . 581

Stortinget, stemmeret.

1911
Febr. 25 Grundlovsbestemmelse ang. forandring i grundlovens § 86 og § 88 39
Juni 9 Res. om bevilgning til Stortinget og Statsrevisionen . 190

Toldvæsen, ind- og utførsel.

1911
Mars 10 Lov ang. sirup, der anvendes til tilvirkning av drops 45
— 10 Res. om avgift og told av sirup, der anvendes til drops 46
— 17 Res. om bevilgning til tilfældige utgifter ved toldvæsenet 1911—12 54
— 17 Res. om bevilgning til toldvæsenets lønninger 1911—12 54
— 17 Res. om ny ordning av toldopsynet i Fredrikstad . . 55
— 17 Res. om oprettelse av en toldbetjentspost i Vadsø toldistrikt 55
April 15 Dekl. med Frankrike om toldbehandling av indført brændevin 83
— 15 Noter med Frankrike om ikrafttræden av bestemmelsen om forevisning av oprindelsesbevis for visse slags brændevin 85
Juni 14 Rundskr. om forandring av bestemmelserne ang. avgifts- og toldfrihet for alm. brændevin, som ikke skal anvendes til drik 193
— 24 Res. om toldavgifter 1911—12 209
Juli 7 Kundgj. ang. toldavgifter fra 1 juli 1911 231
— 10 Speciel og gjensidig toldkonvention m. v. med Japan . 239
Septbr. 8 Res. om bemyndigelse for Finansdepartementet til at tilstaa toldfrihet for gjenstande indkjøpt i utlandet for statsunderstøttede norske museers regning . . 521
— 22 Res. om indførsel av toldbare varer over landegrænsen ved Tromsø amt 528

1911		Side
Septbr. 22	Cirk. om nedsættelse av erstatningen til statskassen for denaturert spiritus	529
— 29	Bekjendtgj. om told av tobak og tobaksfabrikater samt brændevin, som indføres over landegrænsen til Tromsø amt	535
Decbr. 15	Res. om bemyndigelse for Finansdepartementet til at tilstaa toldfri indførsel av kemisk rent surstof til medicinsk bruk	602

Rettelser.

I aargangen for 1910:

I registret side 768 skal »Juli« staa i 11te istedenfor i 16de linje fra oven.

I aargangen for 1911:

S. 33: Datum for resolutionen om fastsættelse av grænserne for Trondhjems byggebelte er faldt bort. Der skal staa »10 febr.« (i margen);
» 43: Tallet »3« er faldt ut foran mars i margen ved resolutionen om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Flakstad herred;
» 49: I margen for øverste linje staar »**3** mars«, skal være »**13** mars«;
» 192 og 204: Rundskrivelsen om benzolholdige tjærepræparater paa side 192 er av 20 juni og skal bytte plads med rundskrivelsen om forholdsregler likeoverfor poliomyelit — paa side 204 — av 9 juni;
» 359: I margen for »Lov om forandring i lov om høiere almenskoler« av 27 juli 1896 staar »**8** aug.« istedenfor »**18** aug.«.
» 529: I 3dje linje fra neden staar — overensstemmende med vedk. manuskript — »**21** juni 1891« istedenfor »**27** juni 1891«.

Depotbiblioteket
h050 34 368

Norsk Lovtidende

1911

2. Afdeling